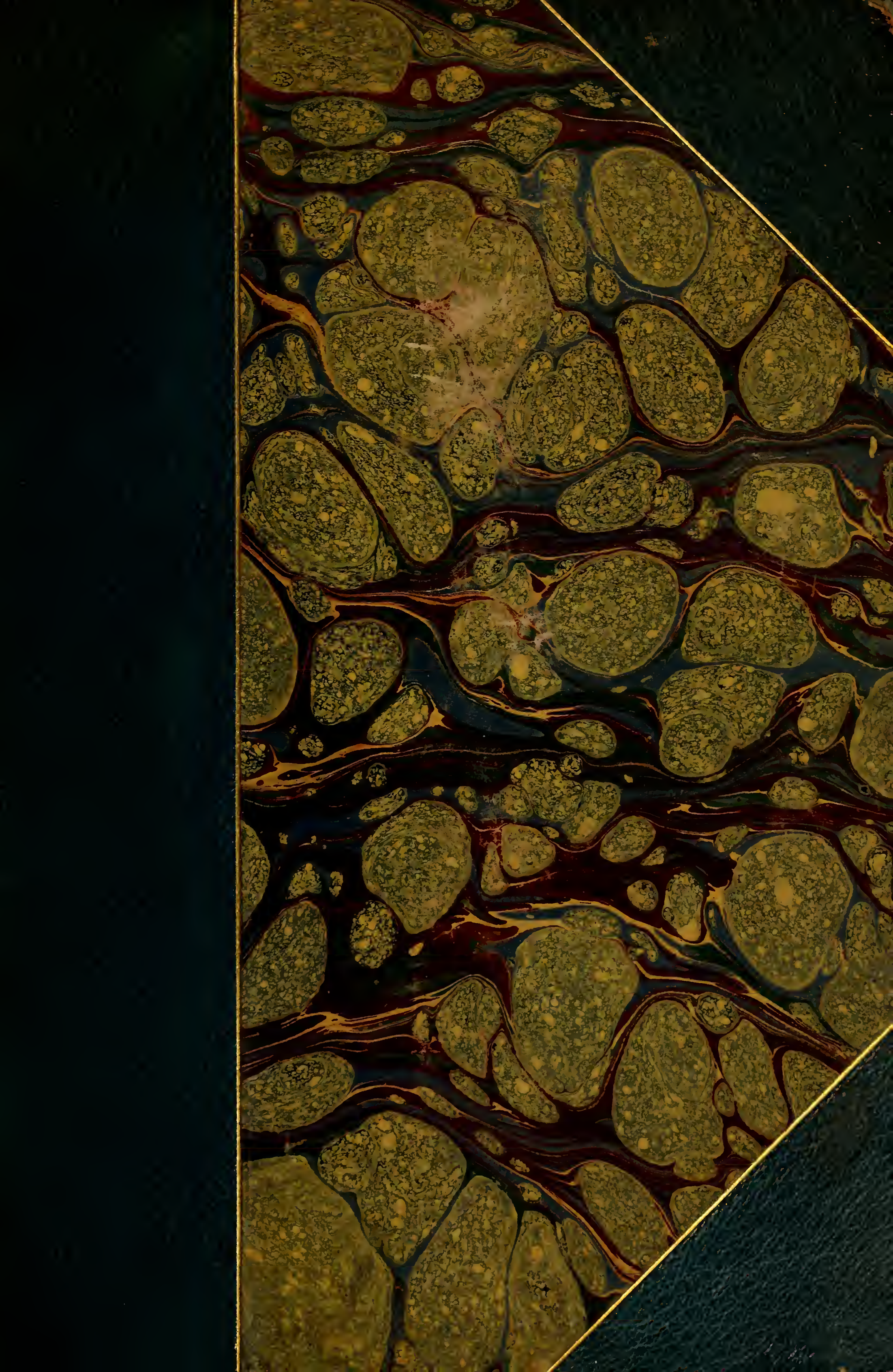

THE LIBRARY OF CONGRESS
1800

ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΠΕΡΙΣΥΝΑΧΘΕΝΤΑ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ

ΚΑΤ' ΕΓΚΡΙΣΙΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΗι ΔΑΠΑΝΗι

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ν. ΣΑΘΑ.

Sathas

2

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΚΛΗΡΟΥ

ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ.

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΑΝΑΡΙΩΤΟΥ.

(Ὁδὸς Χρυσοσπηλαιωτίσσης ἀριθ. 14).

1867.

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛῼ

ΥΠΟΥΡΓῼ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Τῼ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΚΡῼ ΖΗΛΩΤῌ,

ΠΡΟΣΦΩΝΕΙ

Ο ΕΚΔΙΔΟΥΣ.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

Α΄.

Το κατ' ἀρχὰς ἐσκόπουν ἵνα δημοσιεύων τὸ περὶ Κρητικοῦ πολέμου ποίημα τοῦ Σκληροῦ προτάξω λεπτομερῆ ὁπωσοῦν ἀφήγησιν τῆς κατὰ τὸν μεσαιῶνα τύχης τῆς ἡρωοτόκου ταύτης νήσου, καὶ εἰς τοῦτο ἐπὶ πολὺ ἐνησχολήθην· δεύτεραι ὅμως σκέψεις μὲ ἠνάγκασαν ἵνα ἐς ἄλλοτε ἀναβάλλω τὴν ἐπίπονον ταύτην ἀσχολίαν, διότι καὶ ἀπειρία ὕλης σποράδην καὶ ἰδίᾳ ἐδημοσιεύθη, καὶ τοῦ μέλλοντος συγγραφέως τῶν Κρητικῶν ἴσως δὲν ἐπαρκέσει ὁ βίος εἰς ἀναδίφησιν τῶν ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Βενετίας ἀποτεθησαυρισμένων περὶ τῆς πολυπαθοῦς ταύτης νήσου ἱστορικῶν μνημείων.

Κρητικὸν ὅμως ποίημα ἐκδιδοὺς ἐθεώρησα ἔγκλημα τὸ μὴ ποιῆσαι λόγον τινὰ περὶ τῆς Ἑλληνίδος ταύτης χώρας, εἰς τὴν ὁποίαν, ἐὰν μὴ ὁ ἀνατραφεὶς Ζεὺς εἰς χαριστήριον ἐδωρήσατο τὴν ἐλευθερίαν, ἐπολιτογράφησαν ὅμως οἱ Ἐτεόκρητες τὴν θεάν, καὶ εἰς τ' ἀπρόσβλητα ὄρη τῆς μητρίδος ἀνήγειραν τὸν περιλαμπῆ αὐτῆς θρόνον· ὅθεν, ἐν ἄκρᾳ βραχυλογίᾳ διαλαμβάνων περὶ τῆς μεσαιωνικῆς ἱστορίας τῆς νήσου, θέλω ἐκτενέστερον ποιήσει λόγον εἰς δύο μέρη αὐτῆς, δέοντα μείζονος ἐπεξηγήσεως.

Διὰ πολλῶν αἱμάτων ἐπληρώθη ἡ ἐν ἔτει 66 Π. Χ. συντελεσθεῖσα ὑπὸ Μετέλλου τοῦ Κρητικοῦ κατάκτησις τῆς κλασικῆς τῶν Κουρήτων γῆς, ἥτις ἔκτοτε ἀπετέλει μέρος τῆς Ῥωμαϊκῆς καὶ εἶτα τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας μέχρι τοῦ Ζ΄ αἰῶνος, ὅτε λεία τῶν Ἀράβων ἐγένετο. Πρῶτος ὁ Μοαβίας, στρατηγὸς τοῦ καλίφου Ὀσμάν, ἐπὶ ἓν ἔτος ἐκράτησε τῆς νήσου, τὴν ὁποίαν ὕστερον ἄλλοι ἐπέδραμον, ἐλῄσαντο, καὶ κατέλαβον. Κατὰ τὸν Θ΄. αἰῶνα ἐγένετο πλέον μόνιμος κτῆσις τῶν ἐκ Κορδούης διωχθέντων Ἀράβων ἡ *μέλι καὶ γάλα ῥέουσα* αὕτη

ρον ἐν Ζακύνθῳ παρὰ τῷ λογίῳ Κ. Ἰωάννῃ Βλαστῷ ἀπόγραφον τοῦ ὑπὸ Μ. Βερνάρδου (1), καὶ Π. Χιώτου (2) ἄνευ τινὸς σημειώσεως δημοσιευθέντος χρυσοβούλλου περὶ τῶν ἐκ Βυζαντίου εἰς Κρήτην μεταναστευσάντων δώδεκα ἀρχοντοπούλων. Τὸ ὕφος, ἡ πρωτοφανὴς τιτλοφορία τοῦ αὐτοκράτορος, ἡ ἀπὸ Χριστοῦ χρονολογία, καὶ ἄλλα εἰσὶν ἀκαταμάχητα ἐπιχειρήματα εἰς κατάδειξιν πιθανῆς αὐτοῦ πλαστότητος. Ὁ Κ. Βλαστός, ἐκτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ ἀπογράφου, μοὶ ἐπέδειξεν ἐν δύο χειρογράφοις ἰταλικὴν μετάφρασιν τοῦ αὐτοῦ χρυσοβούλλου· καὶ τοῦ μὲν ἀρχαιοτέρου φέροντος τὰς ἐπισήμους ἐπικυρώσεις τῶν κατὰ καιροὺς Ἑνετῶν διοικητῶν τῆς Κρήτης, ἐξίτηλοι σχεδὸν ἐγένοντο οἱ χαρακτῆρες, καὶ διὰ τὴν παλαιότητα, καὶ πρὸ πάντων τὴν ἐπιῤῥοὴν ἐγχυθέντος ὀξέος ῥευστοῦ· τὸ δὲ δεύτερον τῶν χειρογράφων τούτων περιέχον ὁμοίως μετάφρασιν τοῦ αὐτοῦ χρυσοβούλλου, ἐξ ἀντιγραφῆς πιθανῶς τοῦ πρώτου, ἐπισημοποιεῖται ὑπὸ τῶν διαφόρων Προβλεπτῶν τῆς Ζακύνθου, ἔνθα μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κρήτης προσέφυγε καὶ ἡ κατέχουσα αὐτὸ οἰκογένεια. Ἀπὸ στόματος δὲ τοῦ Κ. Βλαστοῦ ἐβεβαιώθην, ὅτι ἕνεκεν ἀναφυείσης ποτὲ διενέξεως μεταξὺ τῶν διὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ δωρητηρίου κατασχόντων τὰς ἐν Κρήτῃ γαίας καὶ τῆς Ἑνετικῆς Δημοκρατίας, κατετέθη εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς νήσου τὸ πρωτότυπον συνοδευθὲν καὶ μετὰ ἰταλικῆς μεταφράσεως, ἐκ δὲ ταύτης μετήχθη εἰς τὴν ἁπλοελληνικήν.

Ἕκαστος ἐννοεῖ ἐντεῦθεν, ὅτι καὶ οἱ εἰς τὴν Ἰταλικὴν μεταφράσαντες, καὶ οἱ ἐκ ταύτης εἰς τὴν ἁπλοελληνικὴν μετενεγκόντες τὸ ἐν λόγῳ χρυσόβουλλον, οὐκ ὀλίγα παρανοήσαντες διέστρεψαν, καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν προσέθηκαν.

Ἀλλὰ καὶ ἱστορικῶς βεβαιοῦται ἡ γνησιότης τῶν ἐν τῷ χρυσοβούλλῳ. Ὁ ἐν ἔτει **1415—16** ἐπισκεφθεὶς τὴν Κρήτην Χρι-

(1) Ἱστορία τῆς Κρήτης· ἐν Ἀθήναις 1846. σελ. 105.

(2) Ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα τῆς νήσου Ζακύνθου· τόμος Β΄. σελ. 634.

στόφορος ὁ Βουονδελμόντιος ἀναφέρει ταῦτα περὶ τῶν ἐκ Βυζαντίου μετοικησάντων εἰς τὴν νῆσον δώδεκα ἀρχοντοπούλων.

« Cum a Merona disceditur per montem graditur, in cujus radicibus centum fontes emanare non cessant, in quibus amplissima Romanorum de C. Poli urbe in hanc insulam ad dominandum venit, qui omnibus istis nobilibus Dominium atque loca concessit. Deinde magno peracto tempore ex continuis bellis jam fessi in ista devenere loca, qui hodie arma et nomen antiquum Romanorum domorum ferunt, et in tanta devenerunt quantitate, quod si concordes essent, leve fuisset eis insulam possidere, et primo sunt Gortazi, idest Saturi quingenti. Melissini idest Vespasiani trecenti numero. Ligni idest subtiles mille sexcenti. Vlasti idest Papiniani discenti. Cladi, idest Ramuli centum octoginta. Scordili, idest Aglati octigenti. Venerent post longum tempus duæ aliæ generationes, quæ cum istis locum habuere, scilicet Archuleades, idest Ursini centum, et Colonni, idest Allumnenses qui fere triginta remansere, et versus Sithiam non cum aliis concordes locum eligere. Deinde cum ab hujusmodi ruribus disceditur in planum non magnum pervenitur, a quo per angustam, et periculosissimam viam in planum aliis meliorem devenitur; in quo Ecclesia Sancti Constantini est a qua cum per frondifluos montes et virentia prata disceditur, minera auri et argenti ac stamni videtur, quæ hodie Stimpolis nominatur quæque in altissimo monte collocatta est. »

Ἀλλαχοῦ δὲ ὁ αὐτὸς ἀναφέρει ταῦτα ἐκ στόματος πρωτοπαπᾶ τινος. « Postquam Chirfoca (Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ) ex parte nostri Imperatoris Insulam totam subjugaverant, filius dicti Imperatoris cum nobilibus duodecim principalioribus Romanorum Polis diuque Civibus in hanc Insulam venit, qui omnibus istis nobilibus dominium et loca

concessit, deinde magno tempore peracto ex continuis preliis jam fessi in istis montibus conduxerunt κλπ. » (1).

Ἡ παρὰ Βουονδελμοντίῳ ἀφήγησις τοῦ πρωτοπαπᾶ συμφωνεῖ κατὰ γράμμα πρὸς τὰ ἐν τῷ Χρυσοβούλλῳ, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι ἀντὶ τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ μνημονεύεται Νικηφόρος ὁ Φωκᾶς.

Ἀνδρέας ὁ Κορνήλιος, εὐγενὴς Ἐνετὸς ἄποικος ἐν Κρήτῃ, ὁ ἐπὶ τῇ βάσει δημοσίων αὐθεντικῶν ἐγγράφων ἐξακριβώσας τὴν ἱςορίαν τῆς δευτέρας ταύτης πατρίδος του, λέγει τὰ ἑξῆς περὶ τῆς εἰς τὴν νῆσον ἀποικήσεως ταύτης.

« Così sottomessa egli (Νικηφόρῳ τῷ Φωκᾷ) e pacificata l'isola, che per anni cento quarantaduo era stata occupata e signoreggiata da' Barbari, la fece habitare, e vi lasciò in forma di Colonia per maggior sicurezza dell'isola famiglie nobile Constantinopolitane dell'Ordine Senatorio, cioè li Armeni, li Caleteri, li Anatolici, li Curgiacii, che vuoi dire Saturnini detti Cortaci, li Vespasiani detti Melissini, li Ligni detti Suttili, li Paniniani detti Vlasti, li Romuli detti Claudii, li Aliati detti Scordili, li Coloriesi detti Coleini, li Orsini detti Arculedi, e li Foca del sangue del medesimo Niceforo Foca, che da questi Foca ebbe origine la casa Calergi. » (2)

Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἐνετὸς γερουσιαστὴς Βαλιέρος, ὁ τὸν τελευταῖον τῆς Κρήτης πόλεμον λεπτομερῶς ἐξιστορήσας, μνημονεύει τοῦ γεγονότος ὡς ἑξῆς· « Sono genti (οἱ Σφακιῶται) che abitano le montagne di Canea verso il mar d'Ostro, e che vantano la loro discendenza dalle più cospicue famiglie di que' romani, che si transpotarono in Constantinopoli e poi di là in Candia, e che erano in concetto in gran bravura. » (3)

(1) Descriptio Cretae. (Cornelii, Creta sacra I, σελ. 17, 107.
(2) Chronicum Rerum Cretensium. (Creta sacra, I, σελ. 74).
(3) Storia della guerra di Candia, I, σελ. 72—3.

Ἐν τέλει δὲ μηδ' αὐτὸς ὁ Φλαμίνιος Κορνήλιος ἀναιρεῖ τὸ γεγονός, ἀλλὰ σχολιάζων τὰ ὑπὸ Βουονδελμοντίου μαρτυρούμενα, ἐπιφέρει. « Fortasse hoc illi (οἱ εὐγενεῖς τῆς Κρήτης) retulerunt incolae genus suum alta ab origine jactabundi ducentes. » (1)

Μετὰ τὴν μικρὰν ταύτην παρέκβασιν, ἐπισυνάπτομεν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Χρυσόβουλλον, παρατηροῦντες, ὅτι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἡ χρονολογία 1082, ἀντὶ πιθανῶς 1091, δι' ἁμάρτημα τοῦ ἀγραμμάτου Ἰταλοῦ μεταφραστοῦ ἐτέθη, μεταγαγόντος ἴσως τὸ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ σημειούμενον ἀπὸ κοσμογονίας ἔτος ϛφϟθ', εἰς 1082 ἀπὸ Χριστοῦ.

Ἵνα δὲ καταδειχθῇ, ὅτι πολλαὶ καὶ διάφοροι ἀπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ ἐγένοντο μεταφράσεις τοῦ Χρυσοβούλλου, καὶ ἑπομένως πολλαὶ αἱ προσθαφαιρέσεις, κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς παιδείας καὶ φαντασιοπληξίας τῶν μεταφραστῶν, παρατίθημι ἀντικρὺ τοῦ κειμένου τοῦ Ζακυνθίου χειρογράφου, τὸ ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς Κερκύρας ληφθὲν καὶ δημοσιευθὲν ὑπὸ Μ. Βερνάρδου.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.	*Χειρόγραφον Κερκύρας.*
Ἀλέξιος ἐν Χριστῷ Βασιλεὺς καὶ Αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Κομνηνός.	Ἀλέξιος Κομνηνὸς βασιλεὺς καὶ Αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων.
Διάπειρον καὶ πλούσιον ἔλεος τοῦ ἐπουρανίου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ τῆς Ἀειπαρθένου Θεοτόκου Μητρὸς Αὐτοῦ, Ἐγὼ ὁ ἐπὶ τῆς γῆς κραταιὸς Βασιλεὺς ὅλης Οἰκουμένης, τῆς Θεοφρουρήτου καὶ περιφήμου Κυρίας πασῶν τῶν πόλεων τῆς Κωνσταντίνου	Ἡμεῖς, οἱ διὰ τῆς ἀπείρου καὶ ἀμέτρου εὐσπλαγχνίας τοῦ ἐπουρανίου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ Ἁγίου πνεύματος, καὶ τῆς ἀειπαρθένου Θεοτόκου, ὄντες ἐπὶ τῆς γῆς κραταιὸς βασιλεὺς καὶ Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, οἱ διὰ τῆς θείας προνοίας ὄντες Αὐτοκράτωρ ὅλης τῆς Οἰκουμένης, καὶ πατὴρ τῆς περιφανεστάτης

(1) Creta sacra, I, σελ.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.	*Χειρόγραφον Κερκύρας.*
πόλεως, Πατὴρ καὶ κορυφαῖος τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, τῶν τιμώντων καὶ πιστευόντων τὴν ὁμοούσιον καὶ προσκυνητὴν Ἁγίαν Τριάδα, τῶν ὁμολογούντων ἕνα Θεὸν τρισυπόστατον, τῶν σεβόντων τὰ δόγματα τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς πρώτης Συνόδου, συναθροισμένης καὶ πληρουμένης ὑπὸ ἐνεργείας τῶν ἁγίων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν Βασιλέων, καὶ Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ τῶν ἁγίων Συνόδων, Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ὁ καὶ Πορφυρογέννητος, Βασιλεὺς Κωνσταντίνου πόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ καθολικὸς διάδοχος τῶν μακαρίων Βασιλέων τοῦ Ἰορδάνου καὶ πάσης Αἰγύπτου, Ἀραβίας, Φρυγίας, Ἀσίας, καὶ Μεσοποταμίας, καὶ ἄνωθεν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ ἕως τὰς Βρεττανικὰς νήσους, Εὐρώπης καὶ πάσης Ἀρμενίας, ἀπὸ ἀνατολῶν μέχρι δυσμῶν, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας ἕως τοῦ ἄρκτου, βοηθὸς τοῦ Παναγιωτάτου Τάφου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, καὶ ἑτέρων ἁγίων τόπων τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὑπέρμαχος τῶν πιστῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ῥεφενδάριος δι' αὐτοὺς πρὸς τὴν ἁγίαν καὶ ὀρθόδοξον ἡμῶν πίστιν, Γράφω πρὸς ἐσᾶς	Κωνσταντινουπόλεως, ἥτις κατὰ θείαν πρόνοιαν ἐστὶν ἡ βασίλισσα πασῶν τῶν πόλεων καὶ προστατεύουσα τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, τῶν ἐχόντων καὶ πιστευόντων τὴν ὁμοούσιον καὶ προσκυνητὴν Ἁγίαν Τριάδα, τὴν ὁμολογουμένην εἰς ἕνα Θεὸν τρισυπόστατον, καὶ σεβομένην τὰ δόγματα τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς πρώτης συνόδου τῆς συγκροτηθείσης παρὰ τῶν ἁγιωτάτων, φιλοχρίστων, καὶ μιμητῶν τῶν Ἀποστόλων ἡμετέρων Αὐτοκρατόρων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ τῶν λοιπῶν τόσων συνόδων, Ἀλέξιος Κομνηνὸς Πορφυρογέννητος βασιλεὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ καθολικὸς διάδοχος τῶν μακαρίων βασιλέων τοῦ Ἰορδάνου καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, Ἀραβίας, Φρυγίας, Ἀσίας, καὶ Μεσοποταμίας, ἄνωθεν τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ ἄχρι τῶν Βρεττανικῶν νήσων, τῆς Εὐρώπης, ἀπάσης Ἀρμενίας, Σικελίας, Ἑλλάδος, καὶ πάσης τῆς οἰκουμένης ἀπὸ ἀνατολῶν μέχρι δυσμῶν καὶ ἀπὸ μεσημβρίας ἕως ἄρκτου, ἀνακαινισταὶ τοῦ ἁγίου Τάφου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων τόπων τοῦ Ἰησοῦ, σωτῆρος καὶ προστάτου τῶν πιστῶν

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

τοὺς κατοίκους καὶ εὑρισκομένους ἐν τῇ νήσῳ Κρήτης, ὅτι ὡσὰν ἄφρονες καὶ ἀρίζικοι, ὁποῦ ἐξ ἰδίας σας προαιρέσεως καὶ θελήσεως γίνεσθε, καθὼς καὶ οἱ παρέμπροσθέν τους ὁποῦ ἐκατοικοῦσαν εἰς τὸ αὐτὸ νησίον, καὶ ἐγίνεσθε ἀπειθεῖς τῆς ἡμῶν Βασιλείας, καὶ ἀφανισθήκασιν ὑπὸ τὸν κραταιὸν στρατηγὸν Βελισάριον, ἀπεσταλμένον ἀπὸ τὸν κράτιςον Βασιλέα τὸν πρώην ἡμῶν ἁγιώτατον Ἰουστινιανὸν τὸν μέγαν, καὶ πάλιν ἀπὸ τὸν κραταιὸν στρατηγὸν Βελισάριον ἀποσταλμένον ἀπὸ τὸν κράτιστον τὸν πρώην ἡμῶν ἁγιώτατον Ἰουστῖνον τὸν μέγαν, καὶ πάλιν ἀπὸ τὸν κράτιστον ςρατηγὸν Νικηφόρον τὸν Φωκᾶν ἀπεσταλμένον ἀπὸ τὸν κράτιςον βασιλέα Βασίλειον τὸν Πορφυρογέννητον, καὶ μετέπειτα ὑπὸ τὸν ἀνδρικώτατον καὶ στερεὸν ἐν πολέμοις Βάρδαν τὸν θαλάσσιον Πατρίκιον καὶ ἐπίτροπον τοῦ ὀρθοδόξου ἡμῶν Βασιλέως Ῥωμανοῦ τοῦ Ἀργυροπούλου, καὶ τὸ ὅλον διὰ τὴν παράβασιν αὐτῶν, καὶ ἀποστασίαν, ὡς καθὼς καὶ ἐσεῖς ἐδῶ κάμνετε, καὶ εἶσθε ἀπειθεῖς τῆς ἡμῶν βασιλείας, κυριεύοντες τὸ αὐτὸ νησίον τῆς Κρήτης, δὲν δίδοντας τὰ τέλη τὰ βασιλικὰ, καὶ τοὺς κριτὰς καὶ ἐπιτρόπους ὁ-

Χειρόγραφον Κερκύρας.

καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ ὑπερασπιστῶν αὐτῶν διὰ τὴν ἁγίαν καὶ καθολικὴν πίστιν, γράφομεν ὑμῖν ὅσοι εὑρίσκεσθε καὶ κατοικεῖτε εἰς τὴν ἡμετέραν νῆσον τῆς Κρήτης, ὅτι καθὼς πολλοὶ καταντήσαντες ἑκουσίως δυστυχεῖς, οὕτω καὶ οἱ ὑμέτεροι προπάτορες οἱ κατοικήσαντες τὴν αὐτὴν νῆσον, ὄντες ἀπειθεῖς εἰς τὸ κράτος μας ἐξωλοθρεύθησαν ἀπὸ τὸν ἡμέτερον ἀνδρεῖον στρατηγὸν Βελισάριον, ἀπεσταλμένον παρὰ τοῦ κραταιοτάτου Αὐτοκράτορος καὶ ἡμετέρου δικαιοτάτου πατρὸς Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, καὶ πάλιν παρὰ τοῦ ἀνδρείου καὶ μαχιμωτάτου Βάρδα θαλασσινοῦ Πατρικίου, καὶ τοποτηρητοῦ τοῦ ἡμετέρου ὀρθοδόξου Αὐτοκράτορος Ῥωμανοῦ Ἀργυροπούλου· καὶ ταῦτα πάντα διὰ τὴν ἐκείνων παράβασιν καὶ ἀποστασίαν, καθὼς πράττετε καὶ ὑμεῖς τὸ αὐτὸ, καὶ δὲν πείθεσθε εἰς τὴν βασιλείαν μας, καὶ κυριεύετε τὴν αὐτὴν νῆσον Κρήτην, μὴ πληρώνοντες τοὺς βασιλικοὺς φόρους εἰς τοὺς σταλέντας ὑμῖν παρ' ἡμῶν κριτάς τε καὶ τοποτηρητὰς, ἀλλὰ μάλιςα μὲ πολλὴν καταισχύνην καὶ καταφρόνησιν τοὺς ἐστείλατε ὀπίσω· διὰ τοῦτο, μὲ τὴν συναίνεσιν τῶν ἁγιωτάτων πατριαρχῶν καὶ

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

ποῦ ἐστείλαμεν δὲν τοὺς ἐδεκτήκατε, μάλιστα μὲ αἰσχύνην πολλὴν καὶ κατεφρόνεσιν εἰς ἐμᾶς τοὺς ἀντιστείλετε· διὰ τοῦτο μὲ βουλὴν συνοδικὴν τῶν παναγιωτάτων πατριαρχῶν,καὶ ἑτέρων ἀρχιερέων, μὲ γνώμην πᾶσι τοῖς ἄρχουσι τῆς Συγκλήτου, διὰ τὸ τέλειον καὶ ἀκατάκρετον ἀφανισμὸν ἐσᾶς ὀλωνῶν τῶν κατοίκων τῆς νήσου Κρήτης, γυναικῶν καὶ τέκνων, καὶ πραγμάτων σας παντελῶς, ἐντέλλομεν ἕνα μέρος μικρὸν ἀπὸ ταῖς δύναμαις ταῖς βασιλικαῖς, ἤγουν κάτεργα ἑκατὸν, καὶ ἐξαιρέτως τὸ κάτεργον τὸ Βασιλικὸν, ὁποῦ εἰς αὐτὸ σέρνω διὰ Βασιλέα καὶ ἐπίτροπον τῆς ἡμῶν βασιλείας τὸν περιπόθητον καὶ φίλτατόν μου υἱὸν Ἰσαάκιον, ὁμοῦ μὲ τοὺς παρόντας δώδεκα γενεῶν ἄρχοντας τῆς ἡμῶν βασιλείας καὶ Συγκλήτου, μὲ τέλος ἀποφασιστικὸν καὶ σύγκησιν ἀφανισμοῦ τοῦ πολέμου, διατὶ μ' ἔτοιας λογῆς δύναμιν, ὁποῦ ἀκόμη μήτε σεῖς, μήτε οἱ πρῶτοί σας, οὔτε τὴν εἴδετε, ἀλλὰ οὐδὲ τὴν ἠκούσατε· καὶ ἔτζι σᾶς θέλουσι μαζώξει ὅλους νὰ παιδευθῆτε μὲ τυραννισμένους θανάτους καὶ ἀνὰ κράτους χαλασμοὺς, ἀτοί σας εἶστε ἡ αἰτία διὰ τὴν ἄμετρόν σας ἀποστασίαν. Ταῦτα πάντα

Χειρόγραφον Κερκύρας.

τῶν λοιπῶν ἱεραρχῶν, καὶ μὲ τὴν γνώμην πάντων τῶν εὐγενῶν τῆς Συγκλήτου, διὰ τὸν παντελῆ ἀφανισμὸν ὅλων ὑμῶν τῶν κατοίκων τῆς νήσου Κρήτης, τῶν γυναικῶν τε καὶ τέκνων ὑμῶν, καὶ ἁπάσης τῆς περιουσίας σας, στέλλομεν ἓν μικρὸν μέρος τῶν δυνάμεων τοῦ κράτους μας, ἤτοι ἑκατὸν τριήρεις, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὴν βασιλικὴν τριήρη, εἰς τὴν ὁποίαν στέλλομεν ἀρχιστράτηγον καὶ τοποτηρητὴν τῆς μεγαλειότητός μας τὸν φίλτατον καὶ ἠγαπημένον μας υἱὸν Ἰσαάκιον, ὁμοῦ μὲ τοὺς παρόντας εὐγενεῖς τοῦ ἡμετέρου βασιλείου καὶ τῆς Συγκλήτου, τοὺς ὄντας ἐκ δώδεκα οἰκογενειῶν, μὲ σκοπὸν καὶ ἀπόφασιν νὰ σᾶς ἐξολοθρεύσωσι κατὰ κράτος μὲ τὸν πόλεμον, καὶ μὲ τόσας δυνάμεις, ὅσας μήτε ὑμεῖς, μήτε οἱ προπάτορες ὑμῶν εἴδετε, μήτε ἠκούσατε· καὶ οὕτως θέλουν σᾶς παιδεύσει ὅλους μὲ βασανιστικοὺς θανάτους καὶ τέλειον ἀφανισμὸν, ὄντας αἰτίους τούτων διὰ τὴν ἀσεβῆ καὶ μωρὰν ἐπανάστασίν σας. Ταῦτα πάντα σᾶς δηλοποιοῦμεν· καὶ ἂν δώσετε σημεῖα ὑποταγῆς, ἅμα ὅταν φθάσωσιν αἱ τριήρεις εἰς τὰ πρῶτα σύνορα τῆς νήσου, θέλετε λάβει μικράν τινα συγχώρησιν·

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

σᾶς ἀνήγγειλα, καὶ ἂν ποιήσετε προσκύνησιν ἕως ἐγγίσωσι τὰ κάτεργα εἰς πᾶσαν ἄκραν τοῦ νησίου, θέλετε ἔχει παραμικρὸν συμπάθειον, εἰδὲ ἀλλέως ποιήσετε θέλετε ἀφανισθῆ κατὰ κράτος μὲ ἀπόστασιν τῆς παρούσης, ὅσον εἶνε ἀμετασάλευτη.

Ὁ ἐν Χριστῷ Βασιλεύς, καὶ περιπόθητός μοι υἱὸς Ἰσαάκιος, κἀγὼ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀλέξιος· αρπβ' = 1182.

Οἱ ἀγαπητοί μου υἱοὶ ἐν ἄρχουσιν. Κύρις Ἰωάννης ὁ Φωκάς· Κύρις Κωνσταντῖνος ὁ Βαρούχας· Κύρις Μαρῖνος ὁ Σκορδύλης· Κύρις Λέων ὁ Μούσουρος· Κύρις Φίλιππος ὁ Γαβαλάς· Κύρις Ἀνδρέας ὁ Μελισσηνός· Κύρις Θωμᾶς ὁ Ἀρκολέος· Κύρις Δημήτριος ὁ Βλαστός· Κύρις Εὐστράτιος ὁ Χορτάτζης· Κύρις Νικηφόρος ὁ Ἀργυρόπουλος, ὁ Ἁγιοστεφανίτης· Κύρις Λουκᾶς ὁ Λίτινος· Κύρις Ματθαῖος ὁ Καλαφάτος.

Χειρόγραφον Κερκύρας.

ἐὰν δὲ πράξητε ἄλλως, θέλετε ἀφανισθῆ, δυνάμει τῆς παρούσης ἀμετατρέπτου ἀποφάσεως. 1182.

Ὁ Χριστιανικώτατος βασιλεὺς καὶ ἡμέτερος υἱὸς Ἰσαάκιος, καὶ ἡμεῖς ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀλέξιος.

Οἱ ἡμέτεροι υἱοὶ εὐγενεῖς.

Ἰωάννης Φωκᾶς· Κωνσταντῖνος Βαρούχας· Μαρῖνος Σκορδύλης, ἡμέτερος ἀνεψιὸς καὶ μέγας στρατάρχης· Λέων Μουσοῦρος· Φίλιππος Γαβαλᾶς, ἡμέτερος συγγενής· Ἀνδρέας Μελισσηνός· Θωμᾶς Ἀργολέος· Δημήτριος Βλαστός· Εὐστάθιος Χορτάτζης· Νικηφόρος Ἀργυρόπουλος καὶ Ἀργυροστεφανίτης (sic)· Ματθαῖος Καλαφάτης· Λουκᾶς Λίθινος.

Μετὰ τὸ κείμενον τοῦ οὕτως ὑπὸ τῶν διαφόρων μεταφραστῶν παραμορφωθέντος χρυσοβούλλου, ἀναγινώσκονται τὰ ἑξῆς σημειώματα μεταγενεστέρας χρονολογίας. Ἐπειδὴ δὲ ἐξαισία καὶ ἐν τούτοις παρατηρεῖται ἡ διαφορὰ κατχωροῦμεν, ἀντιτιθέμενοι καὶ τὸ Κερκυραϊκὸν χειρόγραφον.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

Τὰ δώδεκα ἀρχοντόπουλα ὁποῦ ἤλθασιν εἰς τὴν Κρήτην

Χειρόγραφον Κερκύρας.

Οἱ δώδεκα εὐγενεῖς οἱ ἐλθόντες εἰς τὴν Κρήτην ὁμοῦ μὲ

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

εἰς συντροφίαν τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως δευτερογραμμένοι μετὰ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν Κρήτην ὡσὰν τὴν ἐπήρασιν, καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐμοίρασεν ὅλον τὸν τόπον.

Φωκάδαις ἐκ τὸ μέρος τῆς Μονῆς τῶν Στουδίων, Λέων, Γεώργιος, Ἰάκωβος, Ἀνδρέας, Ἀλέξιος, Νικηφόρος, Μιχαὴλ, Βάρδας· οἱ ἄνωθεν ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοὺς ἐνδοξοτάτους Βενετικοὺς Καλλιέργαι, διὰ τὸ καλὸν ἔργον τοῦ μεταγενεστέρου αὐτῶν Ἀλεξίου, ὁποῦ ἔκαμαν τὴν ἀγάπην.

Γαβαλάδαις ἐκ τὸ μέρος τῆς μονῆς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, Φίλιππος, Ἰωάννης, Γεώργιος, Σίφης, Ἀντώνιος, Μαρίνος.

Σκορδύλιδαις, ἐκ τὸ μέρος τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, Μαρίνος, Ἰωάννης, Μιχαὴλ, Καπάδων (sic), Γεώργιος, Βάρδας, Γαβριὴλ, Ἐμμανουὴλ, Κώνςας, Νικηφόρος· ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν τούτους εἶναι ἡ κάτωθεν γενεαῖς, Πάτερος, Καψοκάλυβος, Ψαρομυλίγγοι, Λιγνοί, Κυρακόπουλοι, Σαρακηνοί, Λουγγίνοι, Φικιοκάλοι, Μαλαφαράδαις, Παπαδόπουλοι, Λουμπίνοι, Τρακινοί, Σεβαστοί, Νομικοί.

Ἀρχολέοι, ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Φωκᾶ, Θωμᾶς, Κώνςας, Ἀντώνιος, Βασίλειος, Θεόδωρος,

Χειρόγραφον Κερκύρας.

τὸν υἱὸν τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ στραφέντες ἐκ δευτέρου μετὰ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, οἵτινες ἔμειναν εἰς τὴν Κρήτην, ἀφ' οὗ ἡλώθη, καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἐμοίρασεν ὅλους τοὺς τόπους.

1) Φωκᾶς ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου; Γεώργιος; Ἰάκωβος; Ἀνδρέας, Ἀλέξιος, Νικηφόρος, Μιχαὴλ, Βάρδας· καὶ διάδοχοι ὠνομάσθησαν Καλλέργαι ἀπὸ τοὺς ἐνδοξοτάτους Βενετούς, ἤτοι καλοὶ ἐργάται, διὰ τὸ καλὸν ἔργον τοῦ αὐτῶν συγγενοῦς Ἀλεξίου, ὅστις ἐποίησε τὴν εἰρήνην μὲ τοὺς Ἐνετούς, καὶ μὲ τὸ γένος τῶν Σκορδίλιδων, καὶ ἄλλα εἰς τοὺς μεγάλους καὶ πολυχρονίους πολέμους· κατ' ἐξοχὴν δ' ἐν καιρῷ Ἰωάννου τοῦ Σκορδίλη, διὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ τόπου, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὁποίου γίνεται κατ' ἔτος ἡ λιτανεία τὴν τρίτην τοῦ Πάσχα. Οἱ λεγόμενοι Σκορδίλοι ἔλαβον τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὴν Γαλλίαν καὶ ἐλέγοντο Πεγωλίνοι, καὶ μετὰ ταῦτα μεταβάντες εἰς τὴν Ῥώμην μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Ῥωμαίων, ἔλαβον τὸ ὄνομα Σκορδίλοι, λεγόμενοι καὶ Ἁγιάτσοι.

2) Γαβαλᾶς, ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἁγίων Ἀποςόλων, Φίλιππος, Ἰωάννης, Οὐτίφης (sic), Ἀντώνιος.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

Σπυρίδων, Ἐλευθέριος, Νικόλαος· οἱ ἄνωθεν ὠνομάσθησαν Ἀρχολέοι, διότι ὁ πρῶτός τωνε ἔκοψε τὸν Λέων τὸν ἀποστάτην, διὰ τὴν ἀγάπην καὶ δούλευσιν τῆς βασιλείας.

Μούσουροι, ἐκ τὸ μέρος τῆς Παμμακαρίστου, Λέων, Σταμάτης, Ἐμμανουὴλ, Νικόλαος, Βλάσιος, Μιχαὴλ· οἱ ἄνωθεν ὠνομάσθησαν Μούσουροι, διατὶ ὁ πρῶτός των ἐμπῆκεν εἰς τὴν Βουλδοβλαχίαν, ὅταν ἔκοψαν τοὺς Βλάχους.

Χορτάτζιδες, ἐκ τὸ μέρος τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, Μιχαὴλ, Εὐστράτιος, Γεώργιος, Φωτεινός, Παῦλος, Μηνᾶς, Κωνσταντῖνος.

Βαρθούχιδες, ἐκ τὸ μέρος τῆς Λεπτῆς Κωνσταντινουπόλεως, Πολύκαρπος, Ἰωάννης, Ἀλέξιος, Νικηφόρος.

Μελισσηνοί, ἐκ τὸ μέρος τοῦ Ἁγίου Ῥωμανοῦ, Ἀνδρέας, Δημήτριος, Βασίλειος, Θεόδωρος, Κοσμᾶς, Παντελεήμων, Ἰωάννης, Δαμιανός, Ῥωμανός.

Ἀργυρόπουλοι Ἁγιοστεφανίταις, ἐκ τὸ μέρος τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, Νικηφόρος, Ἰωάννης, Στέφανος, Γεώργιος Βλάσιος, Μηνᾶς, Νικήτας· οἱ ἄνωθεν Ἀργυρόπουλοι ὠνομάσθησαν καὶ Ἁγιοστεφανίταις, διατὶ ὁ Βασίλειος ὁ Μακεδών, ὁ πατὴρ τοῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, διὰ τὸ ση-

Χειρόγραφον Κερκύρας.

3) Μαρίνος Σκορδίλης, ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, Μαρίνος, Ἰωάννης, Μιχαὴλ, Καπαδῶρος, Γεώργιος, Βάρδας, Γαβριὴλ, Ἐμμανουὴλ, Κωνστάντιος, Νικηφόρος· ἀπὸ τοὺς κατιόντας αὐτῶν εἰσὶν ὅλαι αἱ ἐφεξῆς οἰκογένειαι, Πατέρης, Καψοκαλύβης, Ψαρομίλιγκος, Λογγίνης, Χρυσικόπουλος, Σαρακηνός, Αιώνης, Φινοκάλης, Μαλαφαρᾶς, Κόντης, Φάμης, Λουλίνης, Σεβάστης, Νοβήχης, Παπαδόπουλος.

4) Ἀρχολέοι, ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Φωκᾶ, Θωμᾶς, Κωνσταντῖνος, Ἀντώνιος, Λοΐζιος, Σπυρίδων, Θεόδωρος, Ἐλευθέριος, Νικόλαος· ὠνομάσθησαν Ἀρχολέοι, ἐπειδὴ ὁ πρῶτος αὐτῶν ἔκοψε Λέοντα τὸν ἀποστάτην, διὰ τὴν ἀγάπην καὶ ἐκδούλευσιν τοῦ βασιλείου.

5) Χορτάτζης, ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, Εὐστάθιος, Μιχαὴλ, Γεώργιος, Φώτιος, Παῦλος, Μηνᾶς, Κωνσταντῖνος.

6) Μουσοῦρος, ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας τῆς ἐπονομαζομένης Παμμακαρίστου, Λέων, Σταμάτιος, Ἐμμανουὴλ, Νικόλαος, Βλάσιος, Μιχαὴλ· ὠνομάσθησαν δὲ Μουσοῦροι, διότι ὁ πρῶτος αὐτῶν ἐμβῆκεν εἰς τὸ Βουλδοβαλίχιον

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

μεῖον τοῦ ἀετοῦ ὁποῦ εἶδεν, ἐτύπωσεν ἕναν ἀργυρὸν ἀετόν, καὶ τὸν ἔβαλλεν εἰς τὰ φλάμπουρά του, καὶ ὠνομάσθη Ἀργυρόπουλος, καὶ ὅταν ἐσυγχώρησε τοῦ υἱοῦ τοῦ Λέοντος καὶ τὸν ἔχρισε βασιλέα, τὸν ἐστεφάνωσε μὲ τὸ στεφάνι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῶν Βλαχέρνων, καὶ τὸν ὠνόμασεν Ἀγιοστεφανίτην τὸν Πορφυρογέννητον.

Βλαστοί, ἐκ τὸ μέρος τῆς Ἁγίας Ἰουλιανῆς, Δημήτριος, Συμεών, Στέφανος, Προκόπιος, Ἐμμανουὴλ, Μαρίνος, Γεώργιος· οἱ ἄνωθεν ὠνομάσθησαν Βλαστοὶ διατὶ οἱ πρῶτοί τωνε ἐνίκησαν τὴν Ἔδεσσαν.

Χειρόγραφον Κερκύρας.

(sic) ὅταν ἔκοψαν τοὺς Βλάχους.

7) Βαρούχας, ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Λέψη, Κωνστάντιος, Πολυχρόνης, Ἰωάννης, Ἀλέξιος, Νικηφόρος.

8) Μελισσηνὸς ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ, Ἀνδρέας, Δημήτριος, Βασίλειος, Θεόδωρος, Παντολέων, Κοσμᾶς, Ἰωάννης, Δαμιανός, Ῥωμανός.

9) Λίθινος ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Μαρτύρων, Λουκᾶς, Μιχαὴλ, Θεόδωρος, Γεώργιος, Ἀρσένιος, Φίλιππος, Νικόλαος.

10) Ἀργυρόπουλοι Ἀργυροστεφανῆται (sic), ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἁγίου Στεφάνου, Νικηφόρος, Λέων, Στέφανος, Γεώργιος, Νικόλαος, Μηνᾶς, Νικήτας· οἱ ῥηθέντες Ἀργυρόπουλοι ὠνομάσθησαν Ἀργυροστεφανῆται (γρ. Ἁγιοστεφανῖται) ἤτοι τοῦ ἁγίου Στεφάνου, ἐπειδὴ Βασίλειος ὁ Μακεδών, πατὴρ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, διὰ τὸ ὁραθὲν σημεῖον τοῦ ἀργυροῦ ἀετοῦ, ὅπερ καὶ ἔφερεν εἰς τὰς σημαίας του, ὠνομάσθη Ἀργυρόπουλος, καὶ ὅταν ἐσυγχώρησε Λέοντα τὸν υἱόν του, καὶ τὸν ἔχρισε βασιλέα, τὸν ἔστεψε μὲ τὸν στέφανον τῆς Παναγίας Βλαχέρνης, καὶ τὸν ἐκάλεσεν Ἀργυροστεφανήτην Πορφυρογέννητον.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

Χειρόγραφον Κερκύρας.

11) Βλαστοὶ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Γιουριάννας (γρ. Γιουλιάνας), Δημήτριος, Στέφανος, Συμεών, Λιβράκης, Προκόπιος, Ἐμμανουὴλ, Κάρολος, Γεώργιος· καὶ ὠνομάσθησαν Βλαστοί, ἐπειδὴ οἱ πρῶτοι αὐτῶν ἀνώρθωσαν τὴν Ἐδέῤῥαν. (sic)

12) (Καλαφάται.)

Μετὰ ταῦτα ἕπεται ἡ ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα, τοποτηρητοῦ ἐν Κρήτῃ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ, διανομὴ καὶ ὁρογραφία τῶν εἰς τοὺς δώδεκα ἀρχοντοπούλους δοθέντων κτημάτων. Ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐγγράφου τούτου ἐξαίσιαι εὕρηνται διαφοραὶ ἐν τοῖς ἄνω δύο χειρογράφοις. Παραλείποντες διὰ τὸ σχοινοτενὲς τὴν ὁλοσχερῆ παράθεσιν τῶν κειμένων, δημοσιεύομεν μόνον τὴν προτασσομένην τοῦ ἀντιγράψαντος σημείωσιν, καὶ μέρος τοῦ προοιμίου.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

Αἱ ἐπαρχίαι καὶ γονικὰ τῶν ιϐ΄ ἀρχοντοπούλων.

Κόπια εὐγαλμένη ἀπὸ τὸ καθολικὸν προβελέγγιον τὸ παλαιόν, ἐκ τὸν καιρὸν τῆς ἐνδοξοτάτης Βασιλείας τῶν Ῥωμαίων, καὶ δὲν εἶναι οὔτε περισσότερον, οὔτε ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅ,τι γράφει τὸ παλαιόν, ὑπὸ χειρὸς ἐμοῦ Ἀντωνίου Τριβιζᾶ, ταμπουλαρίου τῆς Μεσσαρίας τῆς Κυδωνίας.

Ἐπὶ θείῳ προσκυνητῷ καὶ βασιλικῷ ὁρισμῷ διωρισμένου

Χειρόγραφον Κερκύρας.

Τὰ δικαιώματα καὶ κτήματα τῶν 12 εὐγενῶν.

Ἴσον παλαιοῦ προνομίου ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ ἐνδοξοτάτου Αὐτοκράτορος τῶν Ῥωμαίων, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει μήτε περισσότερον μήτε ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰ ὅσα περιλαμβάνει τὸ παλαιόν, τὸ ὁποῖον ἔγινε διὰ χειρὸς Ἀναστασίου Τριβυζάνου χαρτοφύλακος τῶν Χανίων (τῆς Κρήτης.)

Δι' ἱερᾶς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς προσταγῆς δοθείσης ὑ-

Χειρόγραφον Ζακύνθου.	*Χειρόγραφον Κερκύρας.*
ἐμοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα ὑπὸ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου βασιλέως ἡμῶν Κυρίου Κυρίου Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου, κλπ.	μὶν τῷ Κωνσταντίνῳ Δούκᾳ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἐνδόξου Αὐτοκράτορος Ἰσαακίου Ἀγγέλου κλπ.

Τὸ Κερκυραϊκὸν χειρόγραφον τοῦ διανεμητηρίου τελευτᾷ «ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος ΙΑ'.» τὸ δὲ Ζακύνθιον «ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος ιά $\frac{1182}{\text{αρπβ'}}$».

Μετὰ τὸ διανεμητήριον εὕρηται ἡ ἑξῆς σημείωσις.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.	*Χειρόγραφον Κερκύρας.*
Ὁ ἐνδοξότατος καὶ μέγας βασιλεὺς Κωνσταντινουπόλεως καὶ πάσης τῆς οἰκουμένης Κύριος Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ἔστειλεν εἰς τὴν Κρήτην τὸν υἱόν του τὸν Ἰσαάκιον μὲ τοὺς ιϐ' ἀρχοντόπουλους, καὶ ἐκυρίευσαν τὴν Κρήτην, καὶ ὁ δούκας τῆς Κρήτης ἐϐεϐαίωσε τοὺς τόπους τῶν αὐτῶν εἰς τοὺς 1185.	Ὁ Δοὺξ τῆς Κρήτης ἐϐεϐαίωσε τοὺς τόπους τοῖς αὐτοῖς εὐγενέσιν ἐν ἔτει 1185 (1).

Παρακατιὼν δ' εὕρηται ἐν ἀμφοτέροις τοῖς χειρογράφοις ἡ ἑξῆς σημείωσις, ἐν ᾗ ἐξαισία ἐπικρατεῖ ἡ ἀνακρίϐεια τῶν χρονολογιῶν, καὶ τῶν προσώπων.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.	*Χειρόγραφον Κερκύρας.*
Κωνσταντῖνος ὁ Δούκας τῆς νήσου Κρήτης καὶ ἐξάδελφος	Κωνσταντῖνος Δούκας τῆς νήσου Κρήτης καὶ ἐξάδελφος τοῦ ὑ-

(1) Εἰς τὸ Κερκυραϊκὸν χειρόγραφον, ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης, δὲν ὑπάρχουσιν αἱ εἰς τὸ Ζακύνθιον ἀσκόπως παρεισαγόμεναι ὀθνεῖαι τιτλοφορίαι τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐντεῦθεν καταφαίνεται, ὅτι καὶ τὰ ἐν τῷ πρώτῳ χρυσοϐούλλῳ τοιαῦτα ληρήματα εἰσὶν ἐπείσακτα, καὶ οὐχὶ ἐκ πιστῆς ἀντιγραφῆς τοῦ πρωτοτύπου.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν βασιλέως τῆς Δουκικῆς ἐξουσίας, ὁ ἐνδοξότατος Ἰσαάκιος ὁ Ἄγγελος ἐβασίλευσεν ὁμοῦ μὲ τὸν Κύριον Ἀνδρόνικον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τοὺς αρπϛ΄ ἐδώκασιν τὸ αὐτὸ νησίον τῆς Κρήτης εἰς προικιὸν τοῦ Κυρίου Βονιφατίου Μαρκέζε τοῦ Μομφεῤῥάτου, ὁ ὁποῖος ἐπῆρεν εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφήν των· καὶ εἰς τοὺς $\frac{1404}{\text{αυδ}'}$ ὁ αὐτὸς Μαρκέζης ἀλλοτρίωσε τὸ αὐτὸ νησίον τῶν ἐνδοξοτάτων Βενετίκων.

Χειρόγραφον Κερκύρας.

μετέρου ἐνδόξου Αὐτοκράτορος, μὲ Δουκικὴν ἀξίαν. Ὁ ἔνδοξος Ἰσαάκιος Ἄγγελος ἐβασίλευσεν ὁμοῦ μὲ τὸν Ἀνδρόνικον ἀδελφόν του μετὰ τὸν θάνατον Ἀλεξίου τοῦ πατρός των, καὶ ἐν ἔτει 1186 ἔδωκαν εἰς προῖκα τὴν αὐτὴν νῆσον τῆς Κρήτης τῷ Βονιφατίῳ Μαρκέζῳ τοῦ Μομφεράτου, λαβόντος εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφήν των, καὶ ἐν ἔτει 1204 αὐτὸς ὁ Μαρκέζος ἐπώλησεν αὐτὴν τὴν νῆσον εἰς τοὺς ἐνδοξοτάτους Βενετούς.

Ἐκ τῆς ἄνω περικοπῆς δηλοῦται, ὅτι ἐκτὸς τῶν μεταφράσεων, οὐκ ὀλίγην σύγχυσιν ἔφερον καὶ οἱ κατὰ καιροὺς ἀντιγραφεῖς. Διότι τὸ ἐν ἀρχῇ *Κωνσταντῖνος Δούκας* κλπ. οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ αὐτὴ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἐκδόντος τὸ προμνημονευθὲν διανεμητήριον, καὶ κατὰ λάθος τῶν ἀντιγραφέων συνηνώθη τῇ ἀμέσως ἑπομένῃ σημειώσει. Ἄδηλον δὲ ἂν καὶ τὰ ἑπόμενα ὀνόματα εἰσὶν ἁπλῆ σημείωσις, ἢ κατάλογος ἀντιγραφεὶς ἐκ παραλειπομένου ἐγγράφου.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.

Οἱ κάτωθεν ἦτον ὑπηρέταις εἰς τὰ δέκα κάτεργα τοῦ υἱοῦ τοῦ Βασιλέως, καὶ ἐμείνασιν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν Κρήτην.

Ὁ μέγας χαρτοφύλαξ Κύριος Ὀνούφριος ὁ Μαρτίνος.

Ὁ μέγας πληρωτὴς Κύριος Μάρκος ὁ Λύμας.

Χειρόγραφον Κερκύρας.

Οἱ δ' ἐφεξῆς ἦσαν ὑπηρέται εἰς τὰς τριήρεις τοῦ υἱοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ ἔμειναν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν Κρήτην· ἤγουν

Ὁ μέγας χαρτοφύλαξ Δημήτριος Μοδινός.

Ὁ μέγας πληρωτὴς Μάρκος Λίμας.

Χειρόγραφον Ζακύνθου.	*Χειρόγραφον Κερκύρας.*
Ὁ μέγας νοτάριος κύριος Γεώργιος ὁ Χαμνιώτης.	Ὁ μέγας νοτάριος Γεώργιος Χρυσογένης.
Ὁ μέγας ἄρχων τοῦ βύλου (sic) κύριος Δημήτριος ὁ Σκλάβος.	Ὁ μέγας πρεφέτος ἤτοι ἐπιστάτης Δημήτριος Σχιανός.
Ὁ μέγας δομέστικος κύριος Ἰσίδωρος ὁ Ἀπελικιανός.	Ὁ δομέστικος Ἰσίδωρος Ἀμπελιχιανός.
Ὁ μέγας πρωτοσπαθάριος κύριος Θωμᾶς ὁ Παλαιολόγος.	Ὁ πρωτοσπαθάριος Θωμᾶς Παλαιολόγος.
Ὁ μέγας στρατοπεδάρχης κύριος Μηνᾶς ὁ Κλαδούριος.	Ὁ ἐπιστάτης τοῦ Κειμηλίου, ἤγουν γενικὸς φύλαξ τοῦ ἱματισμοῦ, Δημήτριος Βαλεριανός.
Ὁ ἐπὶ κανικλείου κύριος Δημήτριος ὁ Βλαχεριανός.	Ὁ στρατοπεδάρχης Μιτρᾶς Κλαύδιος.
Ὁ Ἰμεραλῆς (sic) κύριος Ἰωάννης ὁ Θεοχάρης.	Ὁ Ἀμιλάλιος Λέων Θεοχάλης.
Ὁ κόμης κύριος Νικόλαος ὁ Χραμουτινός.	Ὁ μέγας κόμης Νικόλαος Δραμητινός.

Ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ὀνομάτων τούτων ἡλίου φαεινότερον καταδείκνυται ἡ παχυλὴ ἀμάθεια τῶν μεταφραστῶν τῶν χρυσοβούλλων, γραφόντων ἄλλα ἀντ' ἄλλων, καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν· οὕτω τὸν μέγαν χαρτοφύλακα ὁ μὲν ἀνέγνωσεν Ὀνούφριον Μαρτῖνον, ὁ δὲ Δημήτριον Μαδινόν, τὸν μέγαν νοτάριον ὁ μὲν Γεώργιον Χαμνιώτην, ὁ δὲ Γεώργιον Χρυσογένην, τὸν μέγαν ἄρχοντα τῆς βίγλου ὁ μὲν Δημήτριον Σκλάβον, ὁ δὲ Δημήτριον Σχιανὸν (ἀντιγράψας πιστῶς τὴν ἐξιτάλισιν τοῦ ὀνόματος Schiavo), τὸν μέγαν Δομέστικον ὁ μὲν Ἀμπελικιανόν, ὁ δὲ Ἀμπελιχιανόν, τὸν μέγαν στρατοπεδάρχην ὁ μὲν Μηνᾶν Κλαδούριον, ὁ δὲ Μιτρᾶν Κλαύδιον, τὸν ἐπὶ κανικλείου ὁ μὲν Δημήτριον Βλαχεριανόν, ὁ δὲ Δημήτριον Βαλεριανόν, καὶ ἀντὶ *κανικλείου*, *κειμηλίου* ἀναγνώσας, καὶ ἐπεξηγηματικῶς φέρων *γενικὸς φύλαξ τοῦ ἱματισμοῦ*. Ἐν τέλει δὲ τὸν ἀμιράλιον *ἰμεραλῆν* ἀνέγνωσεν ὁ εἷς καὶ *ἀμιλάλιον* ὁ ἕτερος, τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ παρὰ τῷ μὲν φέρεται *Λέων*, παρὰ τῷ δὲ *Ἰωάννης*, καὶ τὸν κόμητα ὁ μὲν Δραμητινόν, ὁ δὲ Χραμουτινόν.

Ἐκ τῶν ἄνω ῥηθέντων καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς διφορουμένης ἀναγνώσεως τῶν ἄνω ὀνομάτων πᾶς πλέον ἐννοεῖ, ὅτι κατ' ἔννοιαν ἀντεγράφησαν ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ τὰ δυσανάγνωστα κείμενα τῶν πρωτοτύπων χρυσοβούλλων, παραλειφθέντων τῶν δυσνοήτων περιόδων καὶ λέξεων καὶ ἀντ' αὐτῶν ἄλλων προστεθεισῶν εἰς συμπλήρωσιν τοῦ κενοῦ.

Πιστεύομεν δέ, ὅτι ἂν τις ἐρευνήσῃ τὰ ἐν Βενετίᾳ Κρητικὰ ἔγγραφα, ἐκτὸς ἄλλων ἀποδείξεων τῆς γνησιότητος τοῦ χρυσοβούλλου καὶ τῶν παρακολουθούντων, ἴσως ἀνακαλύψει καὶ αὐτὰ τὰ πρωτότυπα.

Μετὰ τὰ ἄνω ἔγγραφα καὶ σημειώματα τὸ χειρόγραφον τοῦ Κ. Βλαστοῦ, ὡς καὶ τὸ ὑπὸ Βερνάρδου δημοσιευθὲν Κερκυραϊκὸν περιέχει διανεμητήριον τῶν εἰς τοὺς Σκορδύλας λαχόντων κτημάτων, καὶ ἐν τέλει σημείωσιν περὶ τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως προσφυγόντων εἰς Κρήτην, Ἰταλίαν καὶ Ἑπτάννησον εὐγενῶν τοῦ Βυζαντίου.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων ἅλωσιν καὶ διανομὴν τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἡ Κρήτη ἀνήκουσα ἤδη εἰς Βονιφάτιον τὸν Μομφεῤῥάτον ἐχορηγήθη τοῖς Ἑνετοῖς (12 Αὐγούστου 1204) εἰς ἀντάλλαγμα ἠπειρωτικῶν κτήσεων.

Ἐπὶ τετρακόσια ἑξήκοντα πέντε ἔτη (1204—1669) ἡ σημαία τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἐκυμαίνετο ἐπὶ τῆς νήσου, εἰ καὶ πολλάκις οἱ ἄνεμοι τῶν ἐθνικῶν ἐπαναστάσεων κατέῤῥιψαν αὐτήν, καὶ τὸν τρομερὸν αὐτῆς λέοντα ἐποδοπάτησαν οἱ Ἁγιοστεφανῖται, οἱ Σκορδύλοι, οἱ Μελισσηνοί, οἱ Χορτάκαι, οἱ Καλλέργαι, οἱ Ψαρομήλιγγοι, οἱ Βλαστοί, οἱ Γαβαλάδες, καὶ τόσα ἄλλα μεγάθυμα τέκνα τῆς Ἑλληνίδος ταύτης χώρας. Ποταμοὶ αἱμάτων ἐχύθησαν, ἀνίερα καὶ ἀποτρόπαια ἐμηχανεύθησαν πρὸς κατάπνιξιν τοῦ ἐθνισμοῦ καὶ τοῦ θρησκεύματος τῶν ἀδυσωπήτων ἐπαναστατῶν· κατηδαφίσθησαν τὰ ἐν ταῖς κώμαις φρούρια, ἐξεβλήθησαν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῶν ὀχυρῶν θέσεων, ἅλας ἐσπάρη εἰς τοὺς ἀγρούς, ὡς ῥήτρα πίστεως ἐζητήθη ἡ κεφαλὴ ἰσχυροῦ

συγγενοῦς, καὶ ἄποικοι ἐκ Βενετίας, φρικαλέοι τοῦ ἑλληνισμοῦ διῶκται, κατῴκησαν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὅπου μηδὲν πλέον ὑπῆρχε τὸ ἑλληνικόν· τὸ πνεῦμα ὅμως τῆς ἐλευθερίας ἐβασίλευεν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων· πολὺς δὲν παρῆλθε καιρός, καὶ οἱ τέως μισέλληνες ἄποικοι, αἰσχυνόμενοι ἵν' ἀποκαλῶνται πολῖται παντοδυνάμου Πολιτείας, συνετάχθησαν τοῖς δούλοις, καὶ ἀδελφωμένοι Ἑνετοὶ καὶ Ἕλληνες ἤγειραν τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας ὑπὲρ τοῦ ἑλληνισμοῦ, καὶ κατὰ τῆς Δημοκρατίας.

Παραλείπων τὰ περὶ τῶν ἐπαναστάσεων τούτων, ὡς λεπτομερῶς ὁπωσοῦν ἐκτεθειμένα ὑπὸ Κορνηλίου ἐν τῇ Ἱερᾷ Κρήτῃ(1), καὶ τοῦ ἡμετέρου Ζαμπελίου ἐν τοῖς Σκηνογραφήμασι, θέλω ἐνδιατρίψει ἐπὶ μιᾶς ὑπ' οὐδενὸς μνημονευομένης.

Ὁ Φλαμίνιος Κορνήλιος ἐκ τοῦ Χρονικοῦ τοῦ ὁμωνύμου Ἀνδρέου παραλαμβάνων ἀφηγεῖται τὰ κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1453 ἐπὶ Βενεδίκτου Βικτουρίου 123[ου] Δουκὸς τῆς Κρήτης ἐπανάστασιν τοῦ Σιφίου Βλαστοῦ, ἣν ἐπρόδωκαν μὲν ὁ ἐκ Ῥεθύμνης ἱερεὺς Αἵμας καὶ ὁ Ἑβραῖος Δαβὶδ Ἠλία Μαυρογόνατος, κατέπνιξε δὲ ὁ Ἀνδρέας Γεωργίου Καλλέργης. (2)

Ὁ Κύριος Παῦλος Λάμπρος ἠγόρασεν ἐπ' ἐσχάτων ἐν Κερκύρᾳ ἀπὸ τοὺς μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κρήτης εἰς Ἑπτάννησον προσφυγόντας ἀπογόνους τοῦ προδότου Μαυρογονάτου τὰς οἰκογενειακὰς περγαμηνάς, ἐξ ὧν καταδείκνυται, ὅτι ἐν ἔτει 1462 ἐπὶ Λαυρεντίου Μαύρου, 126[ου] δουκὸς τῆς Κρήτης, σπουδαία διωργανίζετο ἐν τῇ νήσῳ ἐπανάστασις ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Γαβαλᾶ, καὶ ἄλλων Κρητῶν. Ταῦτα πληροφορηθεὶς ὁ κατάσκοπος τῶν Ἑνετῶν ἱερεὺς Αἵμας (πιθανῶς Λατῖνος ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος ὑποτίθεται), ἔδραμεν εἰς Βενετίαν, ἔνθα διέτριβε τότε ἐμπορευόμενος ὁ Μαυρογόνατος. Εἰς τὸν ἐν προδοσίᾳ συνάδελφον αὐτοῦ

---

(1) Tom. II, σελ. 241, 243, 249, 250, 263, 264, 283, 285, 288, 306, 308, 309, 311, 312, 313, 316, 319, 330, 333, 334, 340, 349, 389, καὶ 427.

(2) Αὐτ. σελ. 389.

ἐξέθηκε τὰ κατὰ τὴν διοργανιζομένην ἐπανάστασιν τοῦ Γαβαλᾶ· ὁ Ἑβραῖος ἐγνωστοποίησεν εἰς τὸ συμβούλιον τῶν δέκα τὴν τεκταινομένην ἀνταρσίαν, ὅπερ κατατρομάξαν εἰς τὸ ἄκουσμα, ἀπέστειλεν εἰς Κρήτην τὸν Μαυρογόνατον ἵνα ἐνεργήσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν τὰ συμφέροντα τῇ Πολιτείᾳ, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι ἂν κατορθώσῃ καὶ καταπνίξῃ αὐτήν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀμοιβῶν, νὰ τῷ μετρηθῶσι τρεῖς χιλιάδες φλωρίων ἅπαξ, καὶ πεντακόσια κατ' ἔτος δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς κληρονόμους του. Τὴν 12 Ὀκτωβρίου 1462 ἐλθὼν ὁ Μαυρογόνατος εἰς Κρήτην κατήγγειλε τὴν συνωμοσίαν εἰς τὰς Ἐνετικὰς ἀρχάς· δραστήρια ἐλήφθησαν μέτρα, καὶ ὁ Γαβαλᾶς συλληφθεὶς ἐθανατώθη. Περιχαρῶς ἐδεξιώθη ἡ Δημοκρατία τὸν προδότην, ἐπιτυχέστατα ἐκπληρώσαντα τὴν ἀποστολήν του· ὁ Μαυρογόνατος ἐκτὸς ἄλλων ἀμοιβῶν ἔλαβε δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἀπογόνους του προνόμια ἀσυδοσίας, ἀπαλλαγῆς ἀγγαρίας, καὶ τοῦ μὴ φέρειν ἐπὶ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν του τὸ σημεῖον Θ, ὡς οἱ λοιποὶ ὁμοεθνεῖς του. Ἐκτὸς τῶν ἀτομικῶν τούτων προνομίων ὁ θριαμβεύων προδότης ἔτυχε καὶ ἄλλων βελτιούντων τὴν τύχην τῶν ἐν Κρήτῃ ὁμοεθνῶν του, οἵτινες τέως δίκην ἀγελαίων κτηνῶν, ἐδέροντο ὑπὸ τοῦ τυχόντος, ἐξετέλουν τὰς θανατικὰς ποινάς, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκπληρώσωσιν ἐλευθέρως τὰ τῆς λατρείας των, καὶ δὲν ἦσαν δεκτοὶ ἐν τοῖς φρουρίοις. Διάταγμα τοῦ δόγη τῆς Βενετίας Χριστοφόρου Μαύρου χάριν τοῦ Μαυρογονάτου ἐκδοθὲν (13 Ἰανουαρίου 1463) παραγγέλει τῷ δουκὶ τῆς Κρήτης ἵνα μὴ συγχωρῇ καὶ κακοποιῶνται ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν οἱ Ἑβραῖοι· (Volumus et mandamus vobis quod in domibus suis Judeos non permettatis molestari vel inquietari.) Ἕτερον διάταγμα (22 Ἰανουαρίου 1463) ἐπιτρέπει τοῖς Ἑβραίοις ἵνα κατοικῶσιν ἐν τοῖς φρουρίοις Castel-Nuovo et Castel Boniffatio· καὶ τρίτον (13 Ἰουνίου 1465) τοῦ αὐτοῦ δόγη διατάσσει ἵνα μὴ ἐκτελῶσιν οἱ Ἑβραῖοι τὰς θανατικὰς ποινὰς τὸ σάββατον, καὶ τὰς ἄλλας ἑορτασίμους ἡμέρας αὐτῶν.

Ἄθλιον ὅμως βίον διήγαγεν ὁ Μαυρογόνατος, μισούμενος παρὰ πάντων διὰ τὰς δύο προδοσίας, ἡ δὲ ζωή του πολλάκις ἐκινδύνευσεν· εἰς ἀναφορὰν περιεχομένην ἐν διατάγματι τοῦ αὐτοῦ δόγη (7 Ἰουνίου 1464) ζητεῖ τὴν ἄδειαν τῆς ὁπλοφορίας εἰς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιβουλευομένης ζωῆς του *χάριν τῶν ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας ὑπηρεσιῶν του*. « Che possa portar arme con uno appresso di se, per sicurtà della sua persona non gli possa esser fatto violentia over vergogna et mal per quello l' hà fatto per voi!» Ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὁμοφύλους του κατέστη ἀποτρόπαιος, ὡς μαρτυρεῖται ἐν τῷ ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου 1463 διατάγματι τοῦ αὐτοῦ δόγη. (Publicum odium quod ipse in tota insula tam per Christianos, quasi per Iudaeos acquisivit, cum iam dijito mostraretur ad omnibus tam pro prima causa, quam pro ista secunda). Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἐνετοὶ ἐβδελύσσοντο αὐτόν, μετ' ἀγανακτήσεως βλέποντες προνόμια ὑπὸ τῆς Πολιτείας χορηγούμενα εἰς ἕνα προδότην Ἑβραῖον. Δόγμα τοῦ αὐτοῦ Μαύρου (13 Ἰουλίου 1463) ἐπιτάσσει τὸν δοῦκα τῆς Κρήτης Βερνάρδον Δονάτον ἵνα πληρώνηται τακτικῶς εἰς τὸν Μαυρογόνατον ἡ ὀφειλομένη σύνταξις τῶν 500 φλωρίων, καὶ *μὴ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὸν Ἑβραῖον, ἀλλὰ τὴν πρὸς τὴν Πολιτείαν πίστιν τοῦ Ἑβραίου* (Non considerate Judaeum sed fidem Judaei ad Dominium Nostrum).

Ὁ Μαυρογόνατος ἀπεβίωσε τῷ 1470, καὶ ἡ Δημοκρατία εὐγνωμονοῦσα δὲν ἔλειψε νὰ μὴ μνημονεύσῃ, γράφουσα τῇ 18 Δεκεμβρίου 1470 πρὸς τὸν δοῦκα τῆς Κρήτης Ἱερόλυμον Δεμολίνον, *τῆς πίστεως καὶ τῆς συνέσεως* τοῦ προδότου, ἐπιτάττουσα ἵνα μεταβιβασθῶσι τὰ προνόμια εἰς τοὺς κληρονόμους του. (David Mavrogonato qui denique endo in servitiis nostri status admisit vitam, dum vixit fidelis et obediens Dominio Nostro et in multis secretis opperandis Nostri status propter suam prudentiam quoniam sagaciter sciebat

sibi commissa efficere illum pronuntio exercuimus .... et illius Iudei filii et alii nostri fideles inderunt ea quae fidelibus nostris promitimus firma manent).

Εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Δαβὶδ δὲν ἐτηρήθησαν σῶα τὰ προνόμια, διότι διάταγμα τῆς 30 Ἰουνίου 1532 ἐντέλλεται τῷ δουκὶ τῆς Κρήτης, ἵνα οὗτοι ὦσι μὲν ἐλεύθεροι ἀγγαρείας, ἀσύδοτοι, καὶ μὴ φέρωσι τὸ σημεῖον Θ ἐπὶ τῶν θυρῶν ὡς οἱ λοιποὶ ὁμοεθνεῖς των, ἀλλὰ τοῖς πληρόνωνται ἐτησίως μόνον 250 φλωρία (Dobbiate pagarli yperpyra 250 all' anno . . . essendo trattato come li citadini Venetiani nelli datii, et altre fattioni, et essendo lui et figlioli dell' engarie che fanno l' Hebrei, secondo la forma delli soi privillegii,et de non portar il segno che portano i Hebrei.)

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Μαυρογονάτου διετηρήθη, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ γενεαλογικοῦ δένδρου, μέχρι τῆς ἁλώσεως τῆς Κρήτης ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὅτε μετὰ τῶν ἄλλων κατέφυγεν εἰς Κέρκυραν.

Ἐκ τῶν περγαμηνῶν τούτων ἀντιγράψας δημοσιεύω τὰ ἑξῆς τρία διατάγματα· I, 20 Φεβρουαρίου 1463, ἐν ᾧ ἐκτίθενται τὰ κατὰ τὴν προδοσίαν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Γαβαλᾶ· II, 22 Ἰανουαρίου 1463 περὶ κατοικήσεως τῶν Ἑβραίων ἐν τοῖς φρουρίοις·καὶ III, 13 Ἰουνίου 1463,ἵνα μὴ ἐκτελῶσιν οἱ Ἑβραῖοι θανατικὰς ποινὰς τὸ σάββατον, καὶ τὰς ἄλλας αὐτῶν ἑορτάς.

I.

Christophorus Mauro Dei Gratia Dux Venetiarum etc. Nobilibus et sapientibus viris Laurentio Mauro de suo mandato Duchæ, ac Consiliariis, et Andreæ Leono Capitaneo Cretae, ac successoribus suis fidelibus dilectis salutem et dilectionis affectum. Significamus vobis, quod MCCCC-LXII die XXVIII Decembris in Nostro Consilio Decem capta fuit pars infrascripti tenoris: Cum David Maurogonato

Judeus de Creta esset pro suis agendis mercator in Venetiis, et in appellatione coram Auditoribus Sententiarum, et unus Papa Cretenses (1), revelasset capitibus Consilii Decem certam suspitionem tradimenti, et vellet esset secretus, visum fuit capitibus consilii X^{m} ipse David, qui fuerat interpres Papatis, relictis rebus suis, et appelatione sua, iret in Cretam ad denotantum Regimini Cretæ, et capi faciendum nominatos, et suspectos; quam rem idem David libenter fecit, et sagaciter executus fuit omnia; cumque ibi stando pro una re habuissetque notitiam de Joanne Gavala qui volens reincedere proditionem Siffi (2) miserat litteram, et postea parcusserat Ioannem Melissino pro qua causa, cum ignotum esset qui scripserat illam litteram, et quis percusserat per Regimen Cretæ publicata. Et per istud Consilium Decem confirmata fuit talea danda iperpyra III^{m} statim et V^{c} singulo anno et participatio officiorum et beneficiorum, cum descentibus, et tres bannitos, sicut constat pluras Regiminis Cretae. Ipse David die XII mensis Octobres dedit notitiam Regimini Cretae de hac re, cumque Regimen non ita cito ad inquirendum, et procedendum attendisset die XVIIII mensis Novembris Regimen Rethimni inquisivit, et processit, et captum Gavala mori fecit, nullo dato praemio denunciatori, nec ibi, nec hic: quam de mense Octobre conscientia et accusatio prius facta fuerat Regimini Cretae: cumque predictus David reversus ad capita exposuerit incommoda sua, quæ eundo stando et redeundo de mandato capit. X passus fuit, et publicum odium, quod ipse in tota insula, tam per Christianos, quasi per Judeos, acquissivit, cum jam digito mo-

---

(1) Ὁ ἱερεὺς Λίμας.

(2) Σίφιος Βλαστός.

straretur ad omnibus tam pro prima causa, quam pro ista secunda, nec petat propter hoc praemium taleæ sed solum gratiam Nostri Dominii et infrascriptas petitiones; et justum sit, ac conveniens honori Nostri Dominii, et exemplo aliorum, qui non per caritatem sed per praemia serviunt, et pro retributione fidei suae ad Dominium Nostrum, et pro recognitionem laborum, et accusationem suarum postquam,non petit limitadem taleam, aliquid sibi per nos concedatur, quod sit publicum Signum gratitudinis. Et audito consilio et responsione Regiminis Cretae super denuntia, et super Judeis castellorum, et etiam nobilis viri Leonis Duche ultimi Duchae Cretae etc.

Ἕπεται ἡ ἀναφορὰ τοῦ Μαυρογονάτου.

Datum in Nostro Ducali Palatio die XX Februarii indictione XII, 1463.

II.

Christophorus Mauro Dei Gratia Dux Venetiarum etc. Nobilibus et sapientibus viris Laurentio Mauro Duchae, et consiliariis, ac Andrea Leono capitanio Crete, et successoribus suis fidelibus dilectis salutem et dilectionis affectum. Inter coeteras petitiones quas fecit nostro Dominio David q. Heliae Maurogonato, extat capitulum tenoris infrascripti: Item degnasi la vostra Signoria di veder la risposta del Reggimento de Cretae per lo habitar li Zudei nelli Castelli vostri del Castel Nuovo, et del Castel Boniffatio, et de gratia concederme che i predetti Zudei possino ritornar ad habitar et star nelli detti castelli con quelle condition et modi in tutto, si come stava avanti, che de li fossero rimessi reccordando alla V. S. che tal habitation sarà con sigurtà,con effetto al tempo della rebelion grande, et per li soi privileggii, et se dichiara et prova.

Item el serà con viel alla Vostra Signoria per la intrà di quelli Castelli; cumque illum capitulum propte ipsius Davit suplicantis fidelia opera, cum nostro Consilio X mandamus vobis quod ipsum capitulum et contentia in eo debetis observare inviolabiliter, et facere observari in eo quod ad vos spectat, etc.

Datum in Nostro Ducale Palatio Die 22 Januarii indictione 12, 1463.

III.

Christoforus Mauro etc.

« Davit Maurogonato Iudeus Cretae fidelis nostri dominii supplicavit nostro Dominio, Judeos Cretae non cogi ad exequendam suis manibus justitiam contra malefactores, sicut in aliis civitatibus nostris à parte terrae non faciunt, fit aut si omnino per eos tale maleficium exequendo sit, ad id tamen aut non cogentur sabbato aut suis diebus festis, sicut in civitatibus nostris Mothoni et Coroni servatur; Nos autem intelecta suplicatione predicta consensimus sibi hanc ultimam conditionem, volentes et mandantes vobis quod ad exequendum criminalia opera contra malefactores dictos Judeos non cogatis in sabbato neque in illis diebus quibus ipsi celebrant festam suam, ut in hac re inferioris conditionis quasi sint Iudeis Coronis et Mothonis.

Datum in N. D.P. die XIIII Junii indictione XIII, 1465.

Εἰς τὸ παρὰ Βλαστῷ χειρόγραφον, τὸ περιγράφον τὴν εἰς Κρήτην ἀποίκησιν τῶν δώδεκα ἀρχοντοπούλων, ἐν τέλει ἐπισυνάπτεται καὶ ἡ ἑξῆς ἐνδιαφέρουσα τὴν ἡμετέραν ἱστορίαν σημείωσις περὶ τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Βυζαντίου κατὰ πρῶτον εἰς Χίον, εἶτα δ' εἰς Κρήτην, Ἰταλίαν, Πελοπόννησον καὶ Ἑπτάνησον προσφυγόντων εὐγενῶν τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας.

« Κόπια εὐγαλμένη ἀπὸ τὸ ὀριγινάλε τῆς Μεσαρίας τῶν Χανιῶν, μεταγλωττισμένη ἀπὸ φύλλα $\frac{134}{ρλδ'}$, ἀντίτυπον τῆς ἀναφορᾶς ὁποῦ ἔκαμεν ὁ σωφρονέστατος καὶ γενναῖος κύριος Θωμᾶς ὁ Τσέλσος, ἀξιώτατος προκυβερνήτης τῆς εὐγενικῆς ἀρμάδας τῶν Ἐνετιῶν, εἰς ὅλους τοὺς δυστυχεῖς ἄρχοντας; ὅπου ἐφύγασιν ἀπὸ τὴν ἀθλίαν Κωνσταντινούπολιν, μετὰ τὴν ἀνάλωσιν αὐτῆς, οἱ ὁποῖοι ἦλθασιν εἰς νησίον τῆς Χίου μὲ τὰ γαλούνια τοῦ ἄρχοντος Γενοβέζου τοῦ Ντόρια μὲ ταῖς φαμελιαῖς των, καὶ ὁ αὐτὸς γενναῖος Τσέλσης τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν Κυδωνίαν· ἔπειτα μέρος μὲν ἐπῆγαν πρὸς τὸν μακαριώτατον Πάπαν, μέρος εἰς τὰς χώρας τοῦ Μορέως, εἰς τὰς τρεῖς νήσους τῶν Κορυφῶν, Κεφαλονίας, καὶ Ζακύνθου, καὶ μέρος ἐμείνασιν εἰς τὰς πόλεις τῆς νήσου Κρήτης· καὶ ἡ παροῦσα ἀναφορὰ ἔγινε τὸν χρόνον $\frac{1453}{αυνγ'}$, διὰ προστάγματος τοῦ ῥηθέντος αὐτοῦ προκυβερνητοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἐξουσίαν ὁποῦ ἦλθεν ἀπὸ τὸ λαμπρότατον Σενάτο, διὰ νὰ δίδουσιν αὐτῶν τῶν ἐλαχίστων ἀρχόντων τὴν καθημερουσία καὶ πρεπούμενη κυβέρνησιν, γεγραμμένα τὰ πάντα διὰ χειρὸς ἐμοῦ Βαρθολομαίου τοῦ Φλοριὰν αὐθεντικοῦ ταμπουλαρίου, ἐν μηνὶ Μαΐῳ κθ' στοὺς αυνγ' 1453 (1).

---

(1) Ἡ αὐτὴ σημείωσις φέρεται καὶ ἐν τῷ Κερκυραϊκῷ χειρογράφῳ τῷ ὑπὸ Βερνάρδου δημοσιευθέντι. Ἐκτὸς τῶν οὐσιωδῶν τοῦ προοιμίου διαφορῶν ἐν ἀμφοτέροις, παρατηρεῖται καὶ ἡ αὐτῶν τῶν ὀνομάτων ἐξαισία παραμόρφωσις, καταδηλουμένη ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ Ζακυνθίου πρὸς τὸ ἑξῆς ἀπόσπασμα τοῦ Κερκυραϊκοῦ. « Ὀνόματα τῶν φυγάδων. Μαρκιανὸς Δαρίσης μὲ τοὺς ἀνθρώπους του. Μιχαὴλ Ἰάκωβος Ῥισαρίκης. Θεόδωρος καὶ Ἀνδρόνικος Παλαιολόγοι. Ἐμμανουήλ, καὶ Δημήτριος Παλαιολόγοι μὲ τοὺς ἀνθρώπους των. Λέων καὶ Δημήτριος Καντακουζηνοὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους των. Θεόδωρος καὶ Ἐμμανουὴλ Λάσκαρης. Λέων, Ἰάκωβος, καὶ Γεώργιος Καταλάτη. Μαρῖνος καὶ Φίλιππος Δώριοι. Σταμάτιος, Ἐμμανουήλ, καὶ Λέων, Βάρδαι. Γιάννος Βάρδας. Λέων καὶ Ἀνδρέας Θαλασσινοί. Ἰωάννης, Ἐμμανουήλ, Νικόλαος, καὶ Γεώργιος Βαλεριανοί. Γεώργιος, Μαρῖνος, καὶ Εὐστάθιος Φαρμακιάνοι. Ἀνδρόνικος, καὶ Ἐμμανουὴλ Φωκᾶς μὲ τοὺς ἀνθρώπους των. Φίλιππος Σκαρλάτος μὲ τοὺς ἀνθρώπους του. Γεώργιος, Ἀντώνιος, καὶ Νικό-

Μαρκιανὸς Δομνηνὸς μὲ τοὺς ἀνθρώπους του.

Μιχαὴλ καὶ Ἰάκωβος οἱ Τιμίσχιδες (Τσιμισχίδες ;)

Θεόδωρος, καὶ Ἀνδρόνικος οἱ Παλαιολόγοι.

Ἐμμανουὴλ, Δημήτριος, Θωμᾶς, οἱ Παλαιολόγοι μὲ τοὺς ἀνθρώπους των.

Ἰωάννης καὶ Δημήτριος οἱ Κατακουζηνοὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους των.

Θεόδωρος καὶ Ἐμμανουὴλ οἱ Λάσκαροι.

Ἰάκωβος, Ἰωάννης, Γεώργιος, οἱ Καταλάκται.

Μαρίνος, καὶ Φίλιππος οἱ Φλωριάδες.

Σταμάτης, Ἐμμανουὴλ, καὶ Λέων οἱ Βάρδιδαις.

Ἰωάννης, Ἐμμανουὴλ, Νικόλαος, καὶ Γεώργιος οἱ Βαλεριανοί.

Γεώργιος, Μάρκος, καὶ Εὐστάθιος οἱ Μαρκιανοί.

Ἀνδρόνικος, καὶ Ἐμμανουὴλ οἱ Φωκάδες μὲ τοὺς ἀνθρώπους των.

Λέων καὶ Ἀντώνιος οἱ Μουρτάτοι μὲ τοὺς ἀνθρώπους των.

Φίλιππος, Σκαρλάτος μὲ τοὺς ἀνθρώπους των.

Σέργιος, Ἀντώνιος, Ἐμμανουὴλ, Νικόλαος, οἱ Μεταξάδαις.

Βλάσιος, καὶ Ματθαῖος οἱ Νοταράδαις.

Ἰακωβος, Βάρδας, Λέων, καὶ Ἀνδρέας οἱ Θαλασσινοί.

Βαρθολομαῖος καὶ Ἰωάννης οἱ Μαυρίκιδαις.

Μάρκος, Πέτρος, καὶ Νικόλαος οἱ Σγουργιανοί.

Ἰωάννης, Λέων, καὶ Πέτρος οἱ Ἰουστιανοὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους των.

Γεώργιος, Λέων, οἱ Κοκκινιανοί.

Ἀχείλιος (sic), Δημήτριος, Θεόδωρος οἱ Μοντίνιδαις.

λαος Μεταξᾶς. Βλάσιος, καὶ Ματθαῖος Νοταρᾶς μὲ τοὺς ἀνθρώπους των. Βαρθολομαῖος καὶ Λέων Μαρῖνοι. Ἰωάννης, Λέων, καὶ Πέτρος Ἰουστινιανοί, μὲ τοὺς ἀνθρώπους των. Γεώργιος, καὶ Λέων Κορχινιάνοι (ἢ Χορχιμάνοι). Μάρκος, Πέτρος, καὶ Νικόλαος Σεγουριάνοι. Ἀχιλλεύς, Δημήτριος, καὶ Θεόδωρος Μποζίκης. Κωνσταντῖνος, καὶ Ἰσαάκιος Κομνηνοί. Λάζαρες, Εὐθύμιος, καὶ Ἰάκωβος Μεδινοί. »

Βασίλειος, Νικήτας, Μαρῖνος οἱ Γαλεριανοί.
Κωνσταντῖνος, καὶ Ἰσαάκιος οἱ Κομνηνοί.
Λάζαρος, Εὐθύμιος, καὶ Ἰάκωβος, οἱ Μοντίνοι. » (1)

Τοὺς πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως σκηνώσαντας Τούρκους ἡ Εὐρώπη ἐθεώρησεν ὡς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ σταλέντας ἵνα τιμωρήσωσι τὴν *σχισματικὴν* τῶν Γραικῶν αὐτοκρατορίαν, καθ' ἧς ἐπὶ ἑξακόσια ἔτη δὲν ἔπαυσε κατάρας καὶ ἀναθέματα ἐκσφενδονίζουσα ἡ αὐλὴ τῶν διαδόχων τοῦ ἁλιέως· ἀφ' οὗ ὅμως ὁ σκηνίτης ἐνεθρονίσθη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν πορφυρογεννήτων, κραυγὴ τρόμου πανταχόθεν ἀντήχησε, καὶ ἐπειδὴ τὸ Κοράνιον καὶ σχίστας καὶ σχισματικοὺς εἰς τὴν αὐτὴν πλάστιγγα τοῦ μίσους ἐστάθμιζε, νέαι ἐπροκαλοῦντο σταυροφορίαι κατὰ τοῦ ἀντιχρίστου. Ἐλακτίσθη ἀπὸ τῆς Εὐβοίας ἡ Δημοκρατία, ἐξεσχίσθη ἐν Ῥόδῳ ἡ σημαία τῆς χριστιανοσύνης, τὸ βασίλειον τῆς Κύπρου ἐνεγράφη εἰς τὰς μουσουλμανικὰς κτήσεις, καὶ εἰς τὰ ὕδατα τῆς Ναυπάκτου ὁλόκληρος ἡ Εὐρώπη ἐμετρήθη μὲ τὸν κουρσάρον Οὐλουτσαλήν.

Εἷς μόνον ἔμενεν ἐν τῇ Ἀνατολῇ προμαχὼν τῆς χριστιανοσύνης· διὰ πειρατικῶν τινων ἀκροβολισμῶν ἡ Τουρκία ἠθέλησε κατὰ καιροὺς ἵνα σταθμίσῃ τὸ θάῤῥος τῶν ἐν Κρήτῃ· καὶ ἐν ἔτει 1644 ἀπεφασίσθη πλέον ἐν τῷ διβανίῳ ἡ ἅλωσις τῆς νήσου.

Μυριόνεκροι συνεκροτήθησαν μάχαι, εἰς ἑκατοντάδας ἀνεβιβάσθησαν αἱ χιλιάδες τῶν πεσόντων, μυθώδη ἐδαπανήθησαν ποσά, καὶ τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1669 περίτρομος ἔμαθεν ὁ κόσμος, ὅτι ἀπὸ τῶν πυρικαύστων τειχῶν τῆς Κρήτης κατεβιβάσθη ἡ σημαία τοῦ Ἁγίου Μάρκου, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων καὶ τοῦ καπνοῦ ἀνεστηλώθη ἡ θριαμβεύσασα ἡμισέληνος.

---

(1) Καὶ ἐνταῦθα τελευτῶν τὸ Ζακύνθιον χειρόγραφον φέρει τὴν ἑξῆς μνείαν τοῦ ἀντιγραφέως « Τέλος καὶ τῷ Θεῷ χάρις. Ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ κ' $\frac{1731}{\text{αψλά}}$ Ἀναστάσιος Σακελάριος ἔγραψα. » Τὸ δὲ Κερκυραϊκὸν τὰ ὀνόματα τῶν ἐπικυρωσάντων ὑπαλλήλων. « Ματθαῖος Κουαρτάνος καγγελάριος τῆς Κερκύρας. Ἰωάννης Ἀνδρένης νοτάριος δημόσιος Κερκύρας. »

Πολλοὶ καὶ διάφοροι τῶν ἑτερογλώσσων ἐξιστόρησαν τὰ κατὰ τὸν τρομερὸν ἐκεῖνον πόλεμον (1), ἐκ δὲ τῶν ἡμετέρων Ἀκάκιος Διακρούσης ὁ Κεφαλλὴν (2), καὶ Μαρῖνος Μπουνιαλῆς ὁ Κρὴς (3), ἐστιχούργησαν ἐν τῇ ἁπλοελληνικῇ τινὰς τῶν περιπετειῶν αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ πολύκροτον τοῦτο θέμα ἀπῄτει ἀντάξιον φιλολογικὸν μνημεῖον, καὶ νέα Ἰλιὰς ἔπρεπε νὰ ψάλλῃ τὴν γιγάντιον ἐκείνην πάλην. Ἕλλην ἀνήρ, ἐξ αὐτοψίας τὰ διαδραματιζόμενα γινώσκων, καὶ διὰ τὸ ἐπίσημον τοῦ ἀξιώματος, τῆς καταγωγῆς, καὶ τῆς μαθήσεως δυνάμενος νὰ παρακολουθῇ καὶ ἐξακριβῇ τὰ συμβαίνοντα, ἀνέλαβε τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἐπιθυμητοῦ μνημείου.

Ἀθανάσιος Σκληρός, ὁ ἐπιλεγόμενος Πικρὸς ἢ ἐκ Πικρίδων, ἐγεννήθη περὶ τὰ τέλη τῆς ὀγδόης δεκαετηρίδος τοῦ ΙϚ' αἰῶνος ἐν τῇ μητροπόλει τῆς νήσου ἐξ εὐγενῶν, πάλαι ἐνταῦθα ἐκ Βυζαντίου μετοικησάντων. Ἐπαιδεύθη ἐν τῇ πατρίδι τὰ πρῶτα γράμματα ὑπὸ τὸν συμπατριώτην του Μάξιμον Μαργούνιον τὸν πάνυ. Ἔρωτι εὐρυτέρας μαθήσεως μετέβη εἰς Ἰταλίαν, πιθανῶς

(1) Μονογραφίαι περὶ τοῦ πολέμου τούτου ἐδημοσιεύθησαν αἱ ἑξῆς : Nicolo Vellaio, la Guerra Cretense. Bologna 1647. — Sertonaco Anticano, Frammenti istorici della guerra di Candia. Bologna 1647.— Andrea Valiero, Storia de la Guerra di Candia. Trieste 1859, 2 vol.— Πλεῖσται δ' ὅσαι εὕρηνται ἐκθέσεις περὶ διαφόρων αὐτοῦ περιπετειῶν, περὶ ὧν ὅρα Κορνήλιον (Creta Sacra, tom. II, σελ. 450), καὶ Ζιγγάϊζεν (Geschichte des Osmanischen Reiches in Europa. Gotha, 1856, VI Band.). Ὁ Κ. Π. Λάμπρος εἶδε παρὰ τῷ ἐν Τεργέστῃ Κ. Κούμανῳ χειρόγραφον τὸ ἡμερολόγιον τοῦ Ἐνετόκρητος Μουάτζου εἰς 4 πολυσελίδους τόμους (Diario della guerra di Candia).

(2) Διήγησις διὰ στίχων τοῦ δεινοῦ πολέμου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ γενομένου κλπ. Ἐτυπώθη τὸ πρῶτον Ἐνετίῃσι τῷ 1667, καὶ μετετυπώθη αὖθις τῷ 1679. (Βλ. Β' Κατάλογον Π. Λάμπρου, ἀριθ. 24).

(3) Διήγησις διὰ στίχων τοῦ δεινοῦ πολέμου τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ γενομένου, καὶ τῶν περιπτώσεων τῶν γενομένων ἀπὸ αχμέ μέχρι τοῦ αχξθ', συντεθεῖσα ἐν μεγάλῃ συντομίᾳ παρὰ Μαρίνου Τζάνε τοῦ λεγομένου Μπουνιαλῆ τοῦ Ῥεθυμνίου ἐκ Κρήτης. Ἐνετίῃσι, αχπα, παρὰ Νικολάῳ τῷ Σάρῳ. εἰς 8.

μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου του (1602), καὶ ἐδιδάχθη ἐν Βενετίᾳ τὴν Λατινικήν· ὕστερον δ' ἐλθὼν εἰς τὸ τότε κλεϊζόμενον τοῦ Παταβίου Γυμνάσιον ἐφοίτησε πλέον τῆς τετραετίας σπουδάζων τὰς φυσικομαθηματικὰς ἐπιστήμας (1610—1615). Στεφθεὶς διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας καὶ ἰατρικῆς ὁ Ἀθανάσιος ἐπανέστρεψεν εἰς τὴν μητρίδα, ἔνθα δι' ὅλου τοῦ βίου παρέμεινεν ἐξασκῶν ἐπιτυχῶς τὴν φιλάνθρωπον ἐπιστήμην, καὶ θεραπεύων ταῖς μούσαις. Νυμφευθεὶς ἕνα μόνον ἀπέκτησεν υἱόν, τὸν Γεώργιον, φονευθέντα κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1645 εἰς τὴν ἐν τῷ πεδίῳ τῆς Μεσαρίας (Γόρτυνος) συγκροτηθεῖσαν μάχην μεταξὺ Γιλδάσου (Gil d' Has) καὶ Ἀμάρα (Marra) ὁπλαρχηγῶν τῆς Βενετίας, ὑφ' οὓς καὶ ὁ Γεώργιος μετ' ἄλλων Κουρήτων συνεξεστράτευε, καὶ τῶν εἰσβαλόντων Ὀθωμανῶν. Τὴν στέρησιν τοῦ προσφιλοῦς τούτου υἱοῦ του θρηνεῖ περιπαθέστατα ὁ δύστυχὴς πατὴρ ἐν τῷ Θρήνῳ ὡς ἑξῆς (στίχ. 302—30).

Μόνῳ δὲ πάντων συγγραφεῖ ῥοῦς δακρύων
Πικρῶς ῥεόντων οὐ λῆγε παιδὸς χάριν,
Οὗ τηλόθ' οἰμώζοντος ἤκουσται τάδε·
Γεώργιε, κράτιστον ὧν ἔσχον φίλτρων,
Τέρψηος ἐλπὶς γήραός μοι ὑστάτου!
Ὤμην σιωπῇ ξυμφορὰν τλήσασθαί με,
Ἢ ἡσύχῳ γόῳ τε συμπαρμυθεῖσθαι,
Ἀλλ' οὐκ ἀνεκτόν, ἣν καλύπτηται ἄλγος
Σπλάγχνοις διῆκον, κῆρ τε πλῆττον καιρίως.
Ποῖ θαλάμων ᾤχωκας οἷα νυμφευθείς;
Τίς θαλαμηπόλος τε δέξατ' ἐν δώροις;
Τόδ' ἦν ὃ τίσας πατρὶ εὖ τεθραμμένος;
Τόδ' ἦν ὃ μίμνον ἐσχάτῳ ἐμῷ γήρᾳ;
Ἐπεὶ δέ σοι πέπρωτο μὴ γῆμαι νύμφην,
Ἀλλ' ἐν μάχαισι κατθανεῖν τετρωμένον,
Φεῦ, πῶς ἄτυμβον σκευάσω σοι κηδείαν;
Φεῦ, τίς τ' ἐπῳδὸς ᾄσεται θρηνῳδίην;

Ἔστω δέ σοι κῆρ τοὐμὸν εὔσκευος τύμβος,
Ἔπος δὲ βαιὸν εὐφραδὴς μονῳδίη.
Εἰ οὖν σε χεὶρ κατέκτα κάρβανος φῦσα,
Ποίοις βορὰ γέγαας, ἄριστος παίδων;
Κύνεσιν οὐ πείθει με· καὶ γὰρ σιτεύων
Κῦνάς τε ἀργοὺς ἦσθα, οἷα θηρήτωρ.
Ἄρ' οὖν γε οἰωνοῖσιν; εὔπιστον τόδε.
Τάχ' ἂν ἀμοιβαίοισιν ἐκθηρεύοντι.
Μάκαιρα μῆτερ, πότμον ἢ προπέφθακας
Μὴ παιδὸς ἰδεῖν τέρμα οἷον φθιμένου,
Κἂν ἀξιάγαστον τόδ' ἐξ ἀειμνήστων,
Πάτρης ἕκατι μαχέσαντος ἄριστα.

Συνιστάντος τοῦ Κρητικοῦ πολέμου ὁ Ἀθανάσιος, τετιμημένος ἤδη τῷ περιβλέπτῳ ἀξιώματι ἀρχιάτρου τοῦ Βασιλείου (Regno di Candia), ἐγένετο αὐτόπτης πασῶν τῶν περιπετειῶν τοῦ φονικοῦ ἐκείνου δράματος, ὡς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ (Τμ. Γ' στ. 110)

Ἐξιστορῶν ξυμβάντα, οἷά τ' αὐτόπτης.

Εἰ καὶ γέρων ὁ Πικρίδης οὐδέποτε ἔπαυσε μετὰ νεανικῆς προθυμίας χορηγῶν τὴν ἰατρικὴν συνδρομήν του εἰς τοὺς πάσχοντας, μὲ προφανῆ πολλάκις τῆς ζωῆς του κίνδυνον. Τῷ 1658 ὁ Ὀθωμανὸς ἀρχιναύαρχος Δελὴ Χουσεῒν λαβὼν οἶκτον εἰς τὰ παθήματα τοῦ ἐκ τῆς ὑγρασίας τῶν φυλακῶν ἑτοιμοθανάτου νεανίου Μάρκου Ἀντωνίου, υἱοῦ τοῦ στρατάρχου τῆς Κρήτης Νικολάου Δελφίνου, αἰχμαλωτισθέντος κατὰ τὴν μάχην τῆς Μεσαρίας, ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἐνετοῦ ἀνθυπάτου ἰατρὸν ἐπιδέξιον πρὸς θεραπείαν τοῦ παιδός· τότε,

Αὐτὸς ἐπιδὼν τίς Ἰατρείη πρὸς κρείττους,
Ἀμνημονῶν γήρως κἄχθους ὀστέων,
Προὔτειν' ἑαυτὸν προφρόνως ἀνθυπάτῳ. (Τμ. Κ' στ. 230—2)

Δὲν ἐπέζησεν ὁ Σκληρὸς ἵνα περαιώσῃ τὸ ἀριστούργημά του. Τῷ 1664 ἀπεβίωσεν ἐν Κρήτῃ, γεγονὼς ἐτῶν ὀγδοήκοντα περίπου.

Ὁ Πικρίδης ἐκτὸς τῶν ἄλλων προτερημάτων ἐκέκτητο ἔξοχον ἑλληνικὴν παιδείαν, καὶ ἐγένετο ὁ μᾶλλον ὑψιπέτης ποιητὴς τοῦ ἑλληνικοῦ μεσαιῶνος. Οὐδέποτε παυσάμενος τὴν καλλιέργειαν τῶν μουσῶν, εἶχε καταρτύσει ἀξιόλογον βιβλιοθήκην, ἐφ' ἑκάστου τεύχους τῆς ὁποίας ἐφέρετο τὸ ἑξῆς δίστιχον.

Πικρὸς ἐπίκλην, τοὔνομα δ' εἴκελος ἀθανάτοισιν,
Ἰατρὸς δὲ τέχνην, κτήσατο τήνδε βίβλον.

Ἔγραψεν ὁ Σκληρὸς πολλά, ἐξ ὧν διαμνημονεύονται τὰ ἑξῆς.

Ὑπομνήματα εἰς Ἱπποκράτην.

Ἐπιγράμματα, καὶ διάφορα ἄλλα ποιημάτια.

Ἐξελλήνισις τῶν ἐξομολογήσεων τοῦ Ἱεροῦ Αὐγουστίνου (1).

Τὸ σπουδαιότερον ὅμως τῶν ἔργων τοῦ ἐξοχωτέρου τῶν ἑλληνιστῶν, καὶ μᾶλλον εὐφαντάστου ποιητοῦ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, εἶνε τὸ νῦν δημοσιευόμενον ἰαμβικὸν ποίημα περὶ τοῦ Κρητικοῦ πολέμου, ἐκ στίχων 9,287 ἀποτελούμενον, καὶ εἰς εἰκοσιτέσσαρας ᾠδάς, κατὰ τὴν Ὁμηρικὴν διάταξιν, διαιρούμενον, ἐξ ὧν Θρῆνος μὲν ἡ πρώτη, Τμήματα δὲ αἱ λοιπαὶ ΚΓ' ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐπιγράφονται.

Ὁ Σκληρὸς τελευτᾷ τὴν ἐξιστόρησιν ἐν στίχῳ 307 τοῦ ΚΓ' τμήματος, ἐν ᾧ μνημονεύει τῆς ἐν ἔτει 1684 ἀναγορεύσεως ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας τοῦ μαρκεσίου Οὐΐλλα (Giron Francesco Villa) ὡς στρατάρχου τῆς Κρήτης· ἐν παρεκβάσει δὲ ἀπὸ τοῦ ἑπομένου στίχου 308 μέχρι τέλους ἀφηγεῖται τὰ τῆς καταγωγῆς τοῦ περιβλέπτου μαρκεσίου, πρὸς ὃν τελευτῶν παρέδωκεν ἑτοιμότυπον τὸ ποίημά του.

Παρῆλθεν ἔκτοτε ἀρκετὸς χρόνος καὶ μήτε ὁ Βίλλας, ἐκπληρῶν τὴν παράκλησιν τοῦ θνήσκοντος ποιητοῦ, μήτε ἄλλος τις ἐφρόντισεν εἰς ἔκδοσιν.

---

(1) Τὴν βιογραφίαν τοῦ Σκληροῦ ἔγραψα συνδυάσας τὰ ὑπὸ Παπαδοπούλου Κομνηνοῦ (Historia Gymnasii Patavini, Venetiis 1726, tom. II, σελ. 311) περὶ τοῦ ἐν λόγῳ ποιητοῦ ἱστορούμενα, πρὸς τὰ ἐν τῷ δημοσιευομένῳ ποιήματι ἐνιαχοῦ μνημονευόμενα.

Τῷ 1823 ὁ ἐκ Κρήτης ἰατρὸς Μ. Βερνάρδος παρεπιδημῶν ἐν Βενετίᾳ ἔλαβε παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Ἀνδρέου Μουστοξύδου ἀπόγραφον τοῦ ποιήματος τοῦ Σκληροῦ, ἄδηλον πόθεν ληφθέν, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν προσεχοῦς ἐκδόσεως. Ὁ Βερνάρδος καθορῶν τὰς πρὸς ἔκδοσιν δυσκολίας, ἐτράπη ἐπὶ τὰ ἕτοιμα, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ συμπατριώτου του μεταφράσας ἐξέδοτο ἐν Ἀθήναις τῷ 1836 τὴν ὑπὸ Δάππερ περιγραφὴν τῆς Κρήτης (1). Ἀγνοεῖται δὲ ἡ τύχη τοῦ ἀντιγράφου ἐκείνου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κατέχοντος.

Κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1865 εἰς Ἑπτάννησον ἐκδρομήν μου μεταξὺ τῶν ἄλλων ἠγόρασα παρά τινος παντοπώλου χειρόγραφον τοῦ ποιήματος, ὅπερ ὡς καταδείκνυται ἔκ τε τοῦ χάρτου, τῆς γραφῆς, καὶ τῶν πολλαχοῦ ἐσβεσμένων, διωρθωμένων, καὶ προστεθειμένων στίχων, ἐστὶν αὐτὸ τὸ αὐτόγραφον τοῦ Σκληροῦ, πιθανῶς ἐν Ζακύνθῳ μετενεχθὲν ὑπό τινος συγγενοῦς του, ἐπὶ τῆς μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κρήτης μετοικήσεως τῶν ἀπατρίδων τέκνων τῆς ἡρωτόκου νήσου εἰς Ἑπτάννησον (2).

Δὲν ἐπέζησεν ὁ Σκληρὸς ἵνα ἴδῃ τὴν μητρίδα του ὑποδεδουλωμένην· νῦν δέ, ὅτε ὁ καιρὸς τῶν ἀντιποίνων ἐσήμανε, καὶ ἀπὸ τῶ Λευκῶν Ὀρέων ἡ πολεμιστήριος σάλπιγξ ἀντηχεῖ τὸν ἐνωτικὸν παιᾶνα, καὶ ἐπὶ τῆς νήσου ἐξηπλώθη ὁ πύρινος μανδύας τῆς ἐκ τῶν ἐρειπίων τοῦ Ἀρκαδίου ἐξεγερθείσης ἐλευθερίας, εἴπερ τοῖς νεκροῖς ἔστι τις συναίσθησις, ἀγάλλεται ἡ μακαρία τοῦ ποιητοῦ ψυχή, προφητικῶς ἀναβοῶσα,

Τυτθὸν σὺ οὖν τέτληθι, καὶ σ' ἐλευθέραν
Ἴδοις μετ' οὐ βαιόν τι δηρὸν ὧν ἔτλης. (3)

Ἔγραφον κατὰ Μάρτιον 1867.

Κ. Ν. ΣΑΘΑΣ.

---

(1) Βλέπε σημείωσιν ἐν σελ. δ', καὶ σελ. ζ'.
(2) Κατετέθη μετ' ἄλλων χειρογράφων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Ἐκπαιδεύσεως.
(3) Τμῆμα ΚΔ' στίχ. 9—10.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΚΛΗΡΟΥ

ΘΡΗΝΟΣ

ΕΙΣ

ΚΡΗΤΗΝ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ἘΚ ΠΙΚΡΙΔΩΝ ΙΑΤΡΟΥ

Θρῆνος

Εἰς τὴν ἑαυτοῦ Κρητομήτορα πάτρην,
Τῆς ἁπάσης νήσου καταστροφῆς ἕνεκεν.

Αἴ, αἴ, τάλαινα, θηλαμὼν πολυτλήμων,
Δύσχροιαν ὠπὸς πλήττομαι δέρκεσθαί σοι,
Κἀκ σοῦ πυθέσθαι γλίχομαι νεοχμίην
Στυγνοῦ γόοιο, κἄλγεος βαρυστόνου.
Τίνες στεναγμοί, ἢ ῥοαί τε δακρύων,
Κόμης τε τίλσις, βοστρύχων λελυμένων,
Παρηΐδων δ' ἄμυξις αἰακτῆς θέας,
Δι' αἱμάτων σταλαγμὸν ἄχρι τηβέννης,
Ἢ συσκιᾶς σκῆπτρόν τε καὶ χρυσοῦν στέφος,
Ἄρασα ἰνίοιο δειματουμένη;
Τί ταῦτ' ἀθρῶ σοι, χαρίεσσά μοι πάτρη;
Μακαρόνησος, Ἀερία ἡ πάλαι,
Θεῶν τιθήνη καὶ τοσῶνδε ἡρώων,
Ἕλλησιν ἡ προστάτις ἐν πολιτείαις,
Θρέπτειρα Κουρήτων τε τεθρυλλημένων
Ἀρηΐοις ἔργοισι πανταχοῦ γαίης,
Τίς ἥδε δυσμόρφωσις αἰδεστοῦ κάλλους,
Τό τ' ἀγριαῖνον ὄμμα ἐκπαλινάστου;
Μὴ βάκτρον ἐξέτεινε πρός σε τ' ἐξαίφνης
Λαιδρῶν ἀπηνὲς καρβάνων αἰσχρὸν γένος,
Δόξης ἀγνώτων, ἀρετῆς σοφοπνεύστου,
Καὶ τῆσδ' ἐραστὰς ἐμμανῶς φαυλιζόντων;
Σκύλαξ ὁ θηρῶν Θρηΐκων οὐκ ἠρκέσθη,

Οἷς Ἑλλὰς ἐξόλωλεν, ἐστερημένη
Ἀνδρῶν μάλιστα πανταχῆ πολυκλείτων,
Σοφῶν ἀκεστόρων τε καὶ ἀρηΐων,
Μαθημάτων τε ἀστρικῶν δαημόνων,
Κἀρχῆθεν οἵδ' ἔκειραν ὡραΐζ' ὅσα,
Ὅσα ἥδ' ἐφεῦρε καὶ ἔνειμ' ἔθνεσσ' ἄλλοις;
Ἀλλ' ἀξύνας οὗτός τε μακρὰν ἐγχείην,
Ἀρτὺν ἔλυε καὶ παρεσπόνδει κρύβδην,
Δόλοισι δ' εἰσέβαλλε Κρήτιον πέδον,
Λύμην ἀπειλῶν μητρὶ ὀρφανισθείσῃ.
Εὖτ' εὐδοκίμουν ἐν μεδούσαις κυδίστῃ,
Ἀστειότητι καὶ διαυγείᾳ ὄλβων,
Τῆμος κατατρέχει με ὕφαλος σκύλαξ,
Λεηλατεῖ δηοῖ τε ὅσσ' ἀγαστά μοι,
Ὡς πάμπαν ὠλέσειε λῆμαθ' Ἑλλάδος.
Τάλαινα μῆτερ, οὕνεκ' αἴφνης ξυμβάντων,
Οὐκ ἀλέγω δὴ οἵας ἐκτροπῆς νήσου,
Ἧς σκέπτομαι μέντοιγε ἠθῶν ἀστείων,
Εἰς καρβάνων ἔκπτωσιν, οἷά θ' Ἑλλάδος.
Ἔστω τάδ', ὡς μὴ πλεῖον ἀλδαίνοιτ' ἄλγος,
Πέφασκε δέ μοι ἄλλα ἐνδεεστέρων.
Τί τ' ἀνὰ κώμας αἰπυδμήσεις δωμάτων,
Ἐρετμὸς νεώ τε τῶν Ναζηραίων,
Μοναὶ θ' αἳ ὡράϊζον αὐτὰς λοχμάς τε;
Μῶν καὶ τάδ' ἠρήμωτο δηϊωμένα;
Οἴμοι, τὰ πάντα φροῦδα, πάντ' ἐπεπτώκει.
Βαθύσκιοι λειμῶνες ἀνθῶν αἰόλων,
Καλλὰς ὀπωρῶν ἐκφυουσῶν εὐόδμους,
Τεὰς ἐς ἁβρότητας, οὗτοί τε φροῦδοι;
Φεῦ, πάντα ἔσκηπταί τε, ἥδ' ἐτεφρώθη!
Πάρεργα ταῦτα, εἴγε τῶν μεταπτώτων,
Νεοχμά μοι σύγκρινε τοῖς παλαιφάτοις.

Πόλεις ἑκατὸν, ἦσθα δὴ σιτουμένη.
Ἢ νῦν τυχὸν δίαιτα εὐτυχεστέρα;
Ναὶ τρὶς τόσαι γὰρ, ἡμιμύριαι κῶμαι,
Κωμοπτόλεις ἄλλαι τε, τετράφαταί μοι.
Πόλεις δέ μοι τρεῖς εἰρύονται πρὸς μίᾳ.
Κλειταὶ δὲ κὤχυραί τ' εὐνομούμεναι.
Εὖ οἶδ' ἀπόχρη, ταῦτα ἱστορουμένη,
Κἄγωγε παῖς σὸς, οὐ τὰ μητρὸς ἀγνώσων,
Καὶ μὴ ἔπαιρε, ἅττ' ἐκληΐσθη ἄλλοις,
Ἐπεὶ καθ' αὑτὰ, φαιδρὰ κἀρίδηλά τε·
Καιρὸς δὲ δακρύων μὲν, οὐκ ἐγκωμίων·
Ἀλλ' εἴθ' ὑπὲρ Κύδωνος, ἐννέπειν ἔχεις
Τό δ' ἱστόρει μοι, μηδὲ μηκύνεις λόγον·
Οἴμοι Κύδων δύστηνε, μητέρος κλέος,
Ἐμῶν προθύρων, ἕρκος ἀσφαλέστατον
Ἡ δείξασα οὗ γῆς, φαιδρὰ ἔργματ' ἀνδρείης.
Πῶς ὄπτομαί σε, παῖδά μοι ξενωθεῖσαν;
Αἴ αἴ λέληται δυστυχεστάτη Κύδων·
Νῦν ἴσχεται δὴ δουλαγωγῇ ἀστέκτῳ·
Ποῦ ὄλβος εὐρὺς ἄστεος καὶ ἀνδρείη;
Οὐχ οἷα ταῦτα, ἀντιβαίνειν ὁπποίοις.
Πάνυ γε παῖς μοι, ἴσθι ἔμπης εἰσβολὴν,
Δόλον γέμουσαν, τήν τε αἵρεσιν χείρω.
Κᾂν οἵ δ' ἄστρεπτοι, οἱά τ' ἐχρῆν ἀνδρείοις,
Μάρναντο δεινά, φῦντες ἄνδρες ἀγαθοί.
Κλαίω συναίμων δουλαγωγὴν οἰκτίστην,
Κᾂν αἵδ' ἀγασταὶ, ἀνδραγαθούντων δείξεις·
Τί δ' αὖ Ῥιθύμνη, ἀρτεμὴς τοίας λώβης;
Χείρω πέπονθε καί ὑπὲρ Κύδωνά μοι·
Βίῃ ἑάλω αἵμασι λυθρωθεῖσα·
Αἴ αἴ Ῥιθύμνη, ἀγχίνους μοι θυγάτηρ,
Πῶς δέρκομαί σε δεύτερον πυρουμένην,

Οὔτοι ἄρ ᾐδέσθησαν, αἴθονες λύκοι;
Τό τ' ἀγχίνουν πόληος, ἠδ' εὔγλωττόν τε;
Ἥκιστα παῖς μοι, εὖ ἐπίσταται φύσιν,
Ἀφραδμόνων δὴ, μὴ ἁλίσκεσθαι πειθοῖ.
Ἐν τοῖσι δεινοῖς, οὔτις ἦν ἀμυντίας;
Ποῦ Ζεύς; ὅτου ἔφυσθα θηλαμὼν φίλη;
Ποῦ Ῥαδάμανθυς, κῦδος εὐνομησάντων;
Μίνως δὲ ποῦ; ὃς δάμνεν ὀφρὺν Ἀτθίδος;
Στρατάρχαι, οἱ στόλαρχοι, ἄνδρες τ' ἀγαθοὶ,
Ὧν ἦσθα μήτηρ, οἱ δέ σοι κλεινοὶ παῖδες
Τί οὐκ ἔγνωκαν νῦν ἀμῦναι μητέρι;
Αἴ αἴ τάλαινα πῶς σε, κάλλιπον παῖδες.
Ἅλις ταδ' ὦ παῖ, μὴ πίφαυσκε ἀρχαῖα·
Ἀρκεῖ παλαιῶν ὅσα τοῖς νῦν συντείνει·
Δὶς δὶς θ' ἑκατὸν πρὸς δὶς αὖ καὶ δὶς δέκα
Μιᾶς πρὸς αὐτοῖς συντελούσης πεντάδος
Ἔτη δέδεγμαι αὐτοκρατοῦντα Ζῆνα,
Μέγαν λέοντα Οὐενετῶν πολιτείης
Ζῆν' ἄλλον οὔτ' ἔγνωκα, οὔτ' ἐπιγνοίην·
Ἤμην γάρ εὖ πράττουσα εὐνομουμένη
Αὐχοῦσα δηρὸν ἐς ῥυηφένειάν μοι.
Ἕως ὅτου Ἄραψι δμωὶς ἡλώκειν,
Τοὐμὸν κελαινιῶσα μαρμαῖρον κάλλος:
Λέων δ' ἔτ' ὄζουσάν με ὀσμὴν Ἀράβων.
Ἐξ ἐκγόνων στρατηγοῦ, ἰφθίμου φύντος
Αἰνυμένον ἄλυσιν ἄχθους χειρίου
Λαβὼν ἀπείρου θέλκτρου, ἀπφὺς οἷά περ
Ἔρυψε δεικνύων με, κοσμιωτέραν,
Πασῶν τε κομπάζουσαν ἀρετῶν χάριν.
Ἔνθεν δικασπόλοισιν, οἱ θεσμωδοῦντες
Κλεινοὶ στόλαρχοι, ἀνθύπατοι φαιδροί τε,
Ἀρήϊοί τε ἄνδρες, εὔφημοι πάντη.

Ὡραιόοντες, ἢ Ὄλυμπον ἀστέρες·
Ὡς εἴγε παῖδας αὐτὸς οὓς ἐξηρίθμεις
Ἐφευρετὰς μὲν παντοδαπῆς παιδείας
Εἴδοις ἀναχάζοντας Ἅδου κευθμόνων,
Ζηλωτὰς ἔγνω τοὺς πάλαι νεωτέρων.
Ἀλλ' εὖ τ' ἔχρηζον εὐμενεστέρας τύχης;
Κακὴ τότ' αἶσα ἀντίον τέτραπταί μοι.
Βάσκανος αἶσα καὶ παλίμβολος φύσει
Τὸ ἄστατόν τε καὶ πλάνον κεκρυφυῖα,
Ὡς μὴ δίναις ἄτρακτον οὕνεκα Κρήτης.
Τί οὐ τέκμαιρες, οἷσιν οἶδες τέκμαρσιν,
Ἵν' εἰς ἄμυναν ᾧ προμηθευσαμένη;
Ἀλλ' ὡς ἔοικε σαῖσι βουλαῖς συμφράδμων
Ὠμῷ σκύλακι, τοῖσιν ἦξας δεινοῖς με.
Ἐπείπερ ἀνθύπατον, ἔμφρονα φύντα,
Εὐγνώμονά τε πᾶσι κἀπιεικῆ τε,
Αὐτὴ μετεσκεύασας αἰνὸν ἐς κότον.
Καὶ μήνιε κράτιστα ἐξ ἁμαρτάδος
Σμικρῆς πρὸς οἰονοῦν τε καὶ περιφρόνει.
Αἴ αἴ τάλαινα τληπαθεστάτη πάτρη.
Δυσθυμέεις ἕκατι δυσφήμου αἴσης.
Καὶ εἰκότως μὴν, τίς δ' ἡ ἐκ τούτων λύμη;
Οἷον τὸ εὔνουν καὶ κρατούντων εὖ οἶδας
Μαλθᾶσσον ὡς εἴωθεν οἱονοῦν ἦτορ.
Αὐτὸς δὲ μειλίχοισιν οὐ θάρσυν' ὅλως.
Ἀνδράσσι θυμὸν δηριᾶσθαι ἀσμένως,
Ἀλλ' ἐκδέδωτ' ἄελπτος ἀχθεὶς ἐξ αἴσης·
Οἷα ὑπερζέων τε τὰ πρὸς ἣν πάτρην
Δι' ἧς τελευτᾷ κατθανὼν τετρωμένος·
Ἐν τοῖς δ' ἀτυχήμασι βέβλημαι χείρω.
Ἐπὰν γ' ἐπεπτώκει μοι ἀλκίμη Κύδων,
Λέων προμηθεῖταί μοι ἀλκίμου στόλου.

Τάχ' ὡς ἀνακτήσαιτο ἔκπτωτον πόλιν.
Ἡτοίμασαν δ' ἄριστα τῶν οὔπω φύντων,
Ὡς δειματοῦσθαι, αὐτὸν ἄδμητον θῆρα.
Ἀλλ' ἡ ἐπίφθονός τε καὶ κακὴ αἶσα,
Ἐπ' ἄλλο διδράσκει τι μηχανημάτων.
Ξυμφράζεται στόλαρχον ἐμβῆναι μέγαν,
Τὰ πάντα δυναστείας ἐγχειρισθέντα,
Ὧν μὲν δίκαιος τἄλλα κἀπιεικής τε,
Βουλαῖσι τ' ἔμφρων καὶ ὀνήσιμος κοινῷ,
Τὰ δήρεως μέντοι γε ἀπράγμων πάντῃ,
Κἀπιστατεῖν στόλου τε, ναύμαχος δ' ἧττον·
Ταύτῃ λαβῇ ῥωσθέντα δυσμενῶν φῦλα,
Ἐς δευτέραν ἥκουσιν εἰσβολὴν αὖθις.
Ἐμβάντες ἐς Κύδωνα, ὃς δ' οὐ κωλύει.
Δηρὸν βλακεύων Ἀμφιμάλλου ἐς κόλπον,
Ὑπερφερὴς ἐὼν περ ἀντίον στόλου.
Ἀλλ' ἢ δεδοικὼς πνευμάτων ἢ πρὸς βίαν,
Κεκώλυται δή, οὐκ ἔχω ἀληθεύειν.
Ἐμοὶ κρατούντων ἔργματ' οὐκ ἐξὸν κρίνειν,
Σιγᾶν δὲ κρεῖττον ὡς κέλονται οἱ νόμοι.
Ἀτὰρ θλίβον με ἕν τι οὐ σιγητέον·
Πρῶτον κατάρχον τῶν ἐμοὶ πλανημάτων,
Οὐκ ἀρετῇ γὰρ ἰδίᾳ σκαιὸν γένος,
Πέφθακεν εἰς ἔνεδραν, ἄχρι μοι στέφους,
Ὀκνηρίῃ δὲ μᾶλλον οἰακιζόντων,
Γνώμης δ' αἰσχρᾶς, ὡς δυσάλθητον πάθος,
Συγχωρεόντων πάντα, ἐχθροῖς κἀέλπτοις.
Κύδωνος οὐκοῦν ἐξυπέρκειται ὄρος,
Ὕψοῦ διῆκον Ἀμφιμάλλου πρὸς πλευράν,
Ὁδὸς δὲ τέμνει τις μόνη ὑπωρείην,
Τραχεῖα, δύσβατός τε τείνουσα πρός με.
Ἐν ᾧ δ' ἄναντες λήγει, εἰς θέσιν πέδου,

Χῶρός τις αἰπὺς ἵδρυται ἁρμοζόντως,
Παντοίαν εἰς ἄντωσιν ἐχθρῶν ὁρμόντων
Ἐγχωρίοις Μάλαξα ὧδὶ κλημένος,
Ὃν εἰκάσειας Θερμοπύλαις Ἀτθίδος.
Φενάρολος δ' ἔρυμα ἔσχε τοῦ χώρου,
Ἀνὴρ ἀρήϊος μὲν, ἐκ μεγαθύμων,
Ὃν παιανίζειν, εὐφραδοῦς ἔδει γλώττης
Ὁπόσσον ἠξιοῦτο κοινῇ εὐέρκτης.
Ὑπίσχεται γὰρ, ὧδέ πως, τηρεῖν χῶρον,
Ὡς κωλύειν ἔλασιν ἐχθρῶν ἐνθένδεν,
Κἂν δευτέρα τε συγκεχώρηται βάσις·
Κορνήλιος δ' ἤνωγεν αἴρειν ὡς τάχος,
Ἀφέντα χῶρον, ὡς δὲ πικρῶς ἠσχάλλα;
Ἐκ τοῦδε ἀρχὰς εἰκάσας ὀλεθρίους.
Ὃ συμβέβηκε τοῖσιν ἄξαν δεινοῖς με·
Χῶρος γὰρ ἦν ἂν, εἴρυται τεταγμένως,
Φενάρολος μὲν οὐδὲν ἧττον γεννάδας
Ἐδείκνυτ' ἄν γε, ὠθέων ὡρμημένους
Ἢ Θερμοπύλαις βασιλεὺς Λακηδαίμων,
Ὠθούμενος στράτευμα Περσῶν ἀπλέτων·
Ὡς τῶν δ' ἐχόντων οἱ λεὼ ταρβήσαντες,
Ἀνὰ κράτος θόαζον, ἐς Ῥιθύμνην δε,
Οἱ δ' ἐντόνως εἴχοντο εἰς ἐνεδρείην,
Ὡς ῥᾶστ' ἐπικρατεῖν τε καὶ πρῆσαι πόλιν·
Ἀλλ' οὐκ ἐχώρει τοῖς δε φρουρὰν πορθῆσαι.
Πυρεκβόλων ἄνευθεν ἐκτειχοῤῥήκτων.
Καὶ δὴ ἄγειν πειρῶντο ἐκ Κυδωνίης·
Ἡ χώρα δ' ἀντέπραττε, κάρχαρος φῦσα,
Οὐκ εὐμαρές τε τοὔργον ἢ πρὸς θαλάσσης.
Ἀτὰρ στολάρχῳ, οὐ μέμηλε τοιῶν δε,
Καὶ οὐ δόκευε, δυσμενῶν σκευωρίας.
Τραπεὶς γὰρ ἐκ τῶν τῇδε, τὴν πρὸς Κυκλάδας,

Δέδωκε χῶρον, ὡς περᾶν ἀκωλύτως.
Τοιῶς δ' ἐπορθμεύοντο καὶ πυρεκβόλους,
Καὶ ἐγκρατεῖς γίγνοντο ῥᾶστα φρουρᾶς τε·
Οἱ ἐντὸς εἴπερ, ἐκπλαγέντες πρηστήρων,
Ἀνθυπάτου αὐτοῦ τε μὴ φεισαμένων,
Ἀναρσίοισι προὐδίδοντο ἀσμένως.
Θέντες κατ' ὄψιν τὸ πτόλιος ἔνδειγμα,
Ὄφλημα δ' οὗτοι, καὶ χρεὼν μαρναμένων,
Μάρνασθαι, ὡς δίκαιον, ἄχρι καὶ πότμου.
Αἴ αἴ βέβλημαι ἦτορ αἴων, μῆτερ,
Ἃ ἱστορεῖς μοι μηχανημάτων αἴσης·
Οὐκ ἀτρεμεῖ πως, ἡ κακόῤῥαφος δρῶσα;
Φεῦ ὅσα δεινῶν, συμπεφόρτηκε Κρῆτας·
Κουρῆτες ἀγλαοί τε, μητρόστοργοί τε,
Οὐκ ἠμύναντο μητρὶ οἱ ἀριστῆες;
Οὐ καββαλόντες οἵ γε τείχεα Τροίης,
Ἄραντες Ἰδμενῆα εἰς μέγα κλέος;
Οὐ στέμμ' ἀρίστου ἤρυναν Μακηδόνος,
Ἀρχῆς καθελκύσαντος ἐμβριθῆ Πέρσην;
Δι' ὧν ἀριστειῶν μὲν ἐχρῆν μειζόνων·
Φεῦ τῶν κακῶν! Κουρῆτες οἱ μεγάθυμοι,
Ἐνωθρίασαν πανταχοῦ οἱ εὐκλεεῖς.
Οὐ νωθρέες, παῖ, χείρονος δ' αἴσης ἔργοις,
Ὑπ' Ἀμάρας ἤγοντο πικρῶν ὑδάτων,
Γόρτυνος εἰς πέδον πρὸ Ληθαίου ῥόων.
Ἡγοῦντο δ' οἱ ἄριστοι, Εὐρώπης φύντες,
Εἵποντο κωμητῶν τε, πληθὺς ἀπλέτων.
Ἀλλ' ὡράϊζον στρατὸν οἱ 'μοὶ Κουρῆτες,
Ἐκ θ' εἱμάτων σεμνῶν τε, καὶ ὅπλων φάους.
Οἱ δυσμενεῖς δ' ἔναντι, ἀντιταχθέντων,
Τεταγμένοι σκηναῖσιν, ὥρμηντ' ἐνθένδεν,
Κλαγγῇ δ' ἔδουπον, δειματούσῃ κ' ἀρίστους.

'Αλλ' εἶδες ἂν Κουρῆτας, οἷοι ἐν μάχαις,
'Αναρσίους τρέψαντες, ἀκμαίῳ σθένει.
Ἡγεῖτο δ' οὖν τόσοις δε Γίλδασος μέγας,
Γαύδανον ὅνπερ, Βελγικῆς γαίης ἄστυ,
Ἤνεγκεν ὃ τριχῇ τε ῥοῦς διαῤῥέει,
Τὰ δήρεως ἄριστος ὢν ποτοῦν ἴδμεν.
Ὅτου τε ἀντίσχυσε, πωποτοῦν αἶσα,
Κἂν μῶμος ἀντέκειτο, ἀνδρὸς ἐς λύμην,
Μεταῤῥυθμίζων τῷδε καὶ ὑμνητέα.
Εὖ τ' οὖν στρατοὶ ὥρμηντο ἀντὶ ἀλλήλοις,
Ἱππῆες ἀντείχοντο εἰσβολῆς πρώτης,
Ὡς εἰς φυγὴν τραπέσθαι ἀντιταχθέντας·
Ἔπειτα προσποιοῦντο, ἐς σκαιὸν κέρας.
'Ατὰρ θόαζον πρός με, ὡς εἶχον τάχους·
Μαρνάμενον Γίλδασον, ἠδὲ Κουρῆτας,
'Αφέντες αὐτοῦ, νόσφιν ἀμυντηρίων.
Ποδηγέτει δ' ἱππῆας ἄλλος στρατάρχης,
Φερώνυμος τὰ πάντα πικρᾶς 'Αμάρας.
Οἱ δ' ἀναθαρσήσαντες, ὥρμηντ' ἀντίον,
Σεύοντο δ' οἱ σεύοντες ἀμπαλίνοροι,
Καὶ κάτθανον Κουρῆτες ἀκμῇ φασγάνων,
Κἂν Γίλδασος δὴ, εἴρηται ὡς γεννάδας.
Τοίως ἀπεῤῥίζωτο ὄγμος Κουρήτων,
Αἰῶνα εἰς ἄπειρον εὐθαλησάντων.
Πάλιν δ' ἔγνωτο, καὶ πάλιν θροιλλητέον
« Ὡς οὐκ ἀγαθὸν ἡ πολυκοιρανίη. »
Εἰ γὰρ μόνος Γίλδασος ᾖ οἰακίζων,
Οὐκ ἂν ἐναυάγησα, τοῖσιν ἀγμοῖσιν.
Πρόσχου δέ μοι παῖ, κἄλλο ἀκληρωμάτων·
Καὐτοὶ φενακίζοντες οἰωνισμοί τε.
Τουτὶ προσαυδῶ, καὶ περατώσω λόγον.
Ἰχθύν τιν' ἐν φλοίσβοισιν ὤπτανον μέγαν,

Αείποτ' ἐμπαίζοντα ἄλλοις ἰχθύσιν,
Ἀεὶ τ' ὀπιπτεύοντα ἀρκταῖον πόλον,
Βαιὸν τετραμμένον τε καμελῶς πρός με,
Ὡς σάλον ἐκ πόντοιο προσμένειν μέγαν,
'Αλλ' ὅς γε πρὸς γέης μέν, ἀλλ' οὐκ ἐκ πόντου.
Καὶ θάμβος οἰώνισμα, ὡς παρεσφάλλη,
Μὴ σφαλλὲν οὔπω, ἧ βρέμουσ' ἄρειά τις.
Ἐπάρατοι δὲ 'Αμάρᾳ σκευωρίαι,
Δόλοις γοητεύουσαι οἰωνισμούς μοι,
Τοσατίων μὲν αἴτιοι δεινῶν φῦσαι,
Λύμας ἀέλπτους προξενοῦσαι τοσαύτας.
Αἴ αἴ τάλαινα δυστυχεστάτη πάτρη,
Τρὶς τάλαιναν ὀνομάζειν σε χρεών.
Νῦν δὲ ἀτεμβωθεῖσαν ἀφθίτου κλέους,
Καὶ εἰκότως δέρκω σε ἐκλελυμένην,
Δακρυῤῥοοστένουσαν, ἠλλοιωμένην.
'Αοίδιμοι Κουρῆτες, ἐξ ἀριστειῶν,
Πέρασσι γαίης πᾶσιν ἐνδεδειγμένων.
Αὐτοὺς κλάω οἴκτιστα τέξαντας μᾶλλον,
Ὧν ἄλγε' ᾐσθάνοντο ἡσύχῳ γόῳ
Εὐπαρμυθήτων, ὡς τάδ' ἐκφορᾶς ἄνω.
Μόνῳ δὲ πάντων, συγγραφεῖ ῥοῦς δακρύων,
Πικρῶς ῥεόντων, οὐ λῆγε παιδὸς χάριν·
Οὗ τηλόθ' οἰμώζοντος, ἤκουσται τάδε.
Γεώργιε, κράτιστον ὧν ἔσχον φίλτρων,
Τέρψιος ἐλπὶς γήραός μοι ὑστάτου.
Ὤμην σιωπῇ ξυμφορὰν τλήσασθαί με,
Ἢ ἡσύχῳ γόῳ τε συμπαρμυθεῖσθαι,
'Αλλ' οὐκ ἀνεκτὸν, ἣν καλύπτηται ἄλγος,
Σπλάγχνοις διῆκον, κῆρ τε πλῆττον καιρίως.
Ποῖ θαλάμων ᾤχωκας, οἷα νυμφευθείς;
Τίς θαλαμηπόλος τε δέξατ' ἐν δώροις;

Τόδ' ἦν ὃ τίσας πατρὶ εὖ τεθραμμένος;
Τόδ' ἦν ὃ μίμνον ἐσχάτῳ ἐμῷ γήρᾳ;
Ἐπεὶ δέ σοι πέπρωτο μὴ γῆμαι νύμφην,
Ἀλλ' ἐν μάχαισι κατθανεῖν τετρωμένον,
Φεῦ πῶς ἄτυμβον σκευάσω σοι κηδείαν;
Φεῦ! τίς τ' ἐπωδὸς ἄσεται θρηνωδίην;
Ἔστω δέ σοι κῆρ τοὐμὸν εὔσκευος τύμβος,
Ἔπος δὲ βαιὸν εὐφραδὴς μονωδίη.
Εἰ οὖν σε χεὶρ κατέκτα, Κάρβανος φῦσα,
Ποίοις βορὰ γέγαας ἄριστος παίδων;
Κύνεσιν οὐ πείθει με· καὶ γὰρ σιτεύων,
Κύνας τε ἀργοὺς ἦσθα οἷα θηρήτωρ.
Ἆρ' οὖν γε οἰωνοῖσιν; εὔπιστον τόδε.
Τάχ' ἂν ἀμοιβαίοισιν ἐκθηρεύοντι.
Μάκαιρα μήτηρ, πότμον ἢ προπέφθακας,
Μὴ παιδὸς εἰδεῖν τέρμα τοῖον φθιμένου.
Κᾂν ἀξιάγαστον τόδ' ἐξ ἀειμνήστων,
Πάτρης ἕκατι μαχέσαντος ἄριστα.
Ἐπάρατος δ' ἄληκτα, ἕλξις Ἀμάρα,
Πικρῶν ὑδάτων, ἐς πέδον Γορτυνίων.
Εἴθ' ἄν γ' ἐτερσαίναιτο, ὡς ἂν μὴ ἕλξῃ.
Τοίοις δ' ἐτερμάτιζε συγγραφεὺς γόον,
Ὢ καὶ συνήλγουν, ξυμφορᾶς ἐφιστάσης.
Ἐῶ δὲ τἄλλα νοστέω δέ σοι πάτρη.
Οὔτις τεταμίευτο ἐλπὶς ἐν τοῖς δε;
Κᾂν ὡς ἀνακτήσαιμεν, ἔμμοχθον κέαρ;
Εὖ οἶδ' ἓν ἀτόπημα ἡγεῖσθαι ἄλλοις.
Ἄπειρον οὔτις ἔγνω ἀλληλουχίην.
Πίφαυσκε πρὸς θεοῦ μοι ἡδίστη πάτρη.
Λέξω προθύμως, οὐκ ἄμοιρος ἐλπίδος.
Οἴμοι Σιβύλλης τοὖπος ἐκ θεσπισμάτων,
Ἐν ᾧ προηγόρευε Θρηκῶν κοιράνῳ,

Ἐπὰν πόλιν λήψοιτο ἐν προβάτοισι;
Λέοντα γαμψώνυχα αὐξῆσαι μέγαν,
Ἀλλ' εἰς κινηθμὸν, πατριᾶς κειμηλίων,
Οἷς γαῖαν αἱρήσει τε, καὶ μόχθων ἄτερ.
Καὶ τοῦδ' ὑπαί τε ζυγὸν, αὐχένα θήσειν,
Ὡς μὴ ἀγάλλεσθαι ἔτ' ἐντίμοις σκήπτροις.
Λέοντ' ἐγῷμαι, οἷς ἔπεσσ' ἠνιγμένον.
Οἷα προεξάρξαντα, ἧς χορηΐης,
Ὀτμανίδαι ἤρξαντο πρός με λυσσώδεις·
Ἄτλητα γὰρ τοιαῦτα κοιράνοις ἄλλοις.
Ἤν τὸ πρόθυρον πορθέοιτο Εὐρώπης.
Ἀελπτέον δ' ἥκιστα μὴ ἐκβῇ τάδε,
Εἰς σφῶν ὄλεθρον βασιληΐου δόμου·
Πεσεῖν θρόνων γάρ φησιν ἐκ Κυνῶν πέριξ,
Ὁρμήν τιν' αἰνίττουσα, ἄντα Θρηκάρχου,
Ἐκ γειτνιόντων παγκρατίστων ἀρχείων.
Πέρας δ' ἔχειν ἔοικεν, ὅσσα δυστόπων,
Μετατραπέντα εἰς διοίκησιν κρείττω.
Ἐν ᾧ γὰρ ἔνθα συγκεχώρηται τάδε,
Ἄντανδρος ἄλλος ἤρθη εἰς στολαρχίην.
Ὃς κἂν βραχήλιξ, ἀλλ' ὑπέρβιος μάλα,
Δήρης δαήμων, δειματώδης ναυμάχοις.
Παρεμφερὴς λέοντι, οἷα γαμψώνυξ,
Εἴπερ νόμιμος πατρὸς υἱεὺς ἀλκίμου.
Οὗτος κατ' οὔνομ', ἠδὲ κἀπίκλην μέγας.
Τοῦδ' ἄχρι πόντου, ἣν μυχοῖσι βαπτίζων,
Σκύλακος ἀλκὴν, τοῦδε πατάξας στόλον
Καὶ κώλυ' ἐς Κύδωνα, μὴ βῆναι τρίττον.
Ὡς μὴ περαιτέρω τε χωρεῖν δεινά μοι.
Ἔοικε γὰρ κάζεσθαι ὅπλοις πατρῴοις,
Οἷον λέοντι ἐμφερὴς ᾗ γρυπόχειρ,
Κέκληται ὡς ὄνυξιν, ἐξαλαπάζων

Ὠμὸν σκύλακα πατρὸς ἐξ ὁπλισμάτων.
Οἷς πίσυνός τ᾽ ἔγωγε, κἂν μακρᾷ τλήσει,
Ὃ στέμμα χερσὶν αὖ ἐπ᾽ ἰνίον θέσθαι,
Καὶ κοσμιωτέραν με ἢ πρὸ τοῦ δόξαι,
Ἔλδωρ καθὰ λέοντι ὑγροδαπέδῳ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΚΛΗΡΟΥ

ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ.

Προτροπὴ Μητρὸς Κρήτης πρὸς παῖδας τοῦ μηκέτι θρηνεῖν.

Ἤτοι

Κρητικοῦ πολέμου τὰ παραλειπόμενα.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Τὸ μὲν πρόθυμον στεῤῥὸν αὐτὸ τ' ἀδμήτου
Φύσηος ἡμῶν, φιλομήτορες παίδων,
Δεδειγμένον φέριστα εἰς τὴν νῦν πάλην,
Ἣν πρός μ' ἐγείρει Θρηΐκων θηρῶν σκύλαξ.
Ἔγωγέ, μήτηρ, μὴ ἄγασθαι οὐκ ἔχω·
Οὐ γὰρ στρατὸς νήριθμος ὠμῶς κλαγξάντων,
Δίκην μελισσῶν ἀμφί μοι τ' ἐνσκηψάντων,
Δεδειμάτωκε θυμὸν ὑμῖν γενναῖον,
Οὔτ' οὖν ὃς ἠτόνησε τῆς τούτων τόλμης
Ἐπεισπεσόντων, οἷα ἦθος ἀσκέπτων.
Ἀνειμένους δ' οὐκ ἴσχε δύστηνος μνήμη,
Παίδων φθαρέντων, αἱμοχρανθὲν ἐς πέδον.
Καὶ μὴν τὰ πάντα, οὐδὲν ἡγεῖσθε,
Γλίχεσθε τ' οὐθὲν ἢ ὁρᾷν μ' ἐλευθέραν·

Ἅπασι γὰρ πρόδηλον αὐτοὺς ἐντόνως,
Οἱοντινοῦν ἀγῶνα ἐνδεδυκέναι,
Ἐμοῦ ἕκατι φῦντας ἄνδρας ἀγαθούς,
Ἀνθ' ὧν ἀγήρως χάριτας ὑμῖν ἄγω.
Νῦν δ' εὐστοχώτερόν τι αὐτοῖς ἀθροῦσα,
Ὅπας δοκῶ μοι οὐκ ἀρήϊα βρέμειν,
Πάρεξ ἔθους ἐλχθεῖσι, δυσπρεπεῖ τάρβει.
Ὡρακιᾶν δ' ἐγῷμαι ἐξ ἀκουσμάτων,
Ναυαγίης τοσῆσδε τηλικούτου στόλου,
Νήσῳ δυσόρμῳ ἠδὲ ναυτιλοφθόρῳ,
Οὗ γρυπόχειρ ὄλωλε συμπεπνιγμένος.
Τὸ δ' οὐκ ἀνεκτὸν εἶγε τῶν πολυστένων
Ἔμοι γε μᾶλλον ᾗ γόον περαινούσῃ,
Ἐλπὶς τεταμιεύετο, ἐς θυμηδίην
Εὐψυχίης τοῦ ἀνδρός, ἀτρέστου φῦντος.
Ἐπεὶ δὲ ταῦτα τῆς φορᾶς ἀκηράτων
Τὰ νέρθ' ἐχούσης νωλεμεῖ ἀλλοιώσει,
Εὐωριᾶν οὐκ εἰκὸς οὔτ' ἀθυμέειν.
Δειλῶν τόδ' ἔργον, κοὐτιδανῶν τῇ φύσει,
Οἷς κῆρ δύσοκνον ἄχθεται μάχης ἔργον·
Κλάουσαν αὐτήν, ἣν ἴδατέ με ἀρχῆθεν,
Οἴδατ' ἔτ' ἁβρὸν τῆς φυῆς γυναικείης.
Ὑμῖν δ' ἰφθίμοισιν οὐ θέμις τάδε,
Οἷς στέρνον εὐρύ, πωποτοῦν τάρβος δάμνε,
Μᾶλλον δ' οἱ ὠπάσαντες ἔργ' ἀναρσίοις.
Ἀλλ' εἴδετ' ἔνθεν εὔνουν προμηθίης,
Σκάφη τὰ πλεῖστα ἐξόλωλε παμπήδην,
Λώβης ἄνευ δὲ κωπέες σεσώσφαται.
Ἀγαμένως δ' ἤγοντο εἰν ἑνὶ πρός με,
Καὶ ἠνὶ αὖθις, κενὸς αὐτίκα στόλος,
Τεταγμένος τέτευκτο ἰσάριθμός τε,
Ὡς ἐκπλαγεῖσθαι δυσμενεῖς τοίου τάχους.

Μὴ οὖν, ἄριστοι, ἔστ' ἔτ' ἐξεστηκότες,
Μὴ πρὸς θεοῦ ἴσχεσθε, μητρὸς ἀμύνης.
Καὶ μὴ πτοείτω ἐξώλειά πως,
Κἂν γὰρ λέοντι ἐμφερὴς ὡς γεννάδας,
'Αλλ' εἰς λέοντα, τὸ πρόφαντον Σιβύλλης,
Ἐς οὔτιν' ἄλλον, κἂν τε παῖς τῶν γνησίων.
Πρόσχου δ' ἕκαστος μητρὶ φροιμιαζούσῃ,
Τῶν εἰς θέαν μοι κ' ἀκοὴν ἀφιγμένων.
Οὐ πρὸς χάριν γὰρ, οὔτε θωπείαν λόγος,
Κἂν βαιὸς ἀτρεκῆ δὲ, ὅσσ' ἐπαγγέλλει.
Ὑμῖν δὲ βάθρον ἐμπεδοῦν θυμηδίην,
Τόδ' ὡς σοφός τις γνωμάτευ' ἐνεστῶσιν.
« 'Αρχῆς ἐνέδραις καὶ δόλοις πεφυρμένης »
« Δύσπρατον αὐτῇ τέρμα προσδοκητέον. »
Ὁ γοῦν λέων μοι ἦν ἰαύων ἀτρέμα
Τανηρήτω πτέρυγε συστὰς ἀμφ' ὤμοις.
Ἐπὰν πέπαυται προσπαλαίων Ῥωμαίοις,
Φυεὶς ἀρωγὸς τῶν πρὸς ὄρχαμον πάρμης.
Ὧ ἤμυνε κράτιστα μὴ δονεῖσθαί πως,
Ὧν ἐμβάτευον οἱ ἄνωθεν ἐκτήτων.
Ὡς χρῆμ' ἀνῆκον τῷ κράτει πολιτείης,
Ὡπλίζετο σκύλαξ δὲ θηρῶν Θρηΐκων,
Σκευωρίην λέοντι λάθρα τεκταίνων,
Ὕπουλον ἐνδὺς φιλίης προσωπεῖον,
Ὥσπερ τεκόντες ἔκπαλαι εἰθίσφαται,
Τὰ πάντ' ἀνατρέψαντες ἀκρίτοις δόλοις.
Θώπευε γοῦν πρεσβῆα καὶ γερουσίην,
Ἄλλοισιν ὡς ποιεῖτο τὴν δ' ἐκστρατείην·
Ἴθυνε δ' ὦπα πρὸς Μελίτας εὐθεία
Ἐγκαρσίως δ' ἔτεινεν ὄμματα πρός με.
Πλάττει δ' ἐγκότως μέν, ἴσχειν πρός τούς δε,
Ἄτλητα ὑβρίσαντας ἀγχιάλια,

Κακῶς λυμαίνοντάς τε ἔργον ἐμπόρων.
Καὶ δὴ ἀπαίρων ἔνθεν, ἐκ Προποντίδος,
Περᾷ διάπλουν Κυκλάδων καὶ Κυθήρας,
Ἄγων τριήρεις ἀμφὶ ὀκτάκις δέκα,
Καὶ φορτικὰς ναῦς ὡς ἑκατὸν τετράκις.
Θοάς τε κοίλας ληστρικὰς Μαυρουσίων,
Ὡς εἴκοσι πρὸς πέντε ἰσχυριζούσας στόλον.
Φέρει δ' ὃς ὡς τέσσαρας ὁπλιτῶν γαύρων
Μυριάδας οὐχ ἧττον, ἀλλὰ πλεῖόν τι.
Διῆλθε δ' ἄχρι τῆς Πύλου Μεσσηνίης,
Ἣν Ναβαρῖνον νῦν ἐθισμὸς κικλήσκειν.
Ὁδὸν δ' ἄνεισιν ἔνθεν ἐκτετραμμένως,
Τέκμαρ τι πρόσθεν μὴ δεδειχὼς κἂν ἧττον,
Τῶν πρὸς λέοντα κρυπτομηχανημάτων.
Ἅμα στόλου γὰρ ἐμφάνεια εἰς ἄκρον
Τὸ Κυάμου, ὃ Σπάθα ἤκουσται νέοις,
Ὁμοῦ δὲ καὶ ἄφιξις εἰς ὑπωρείην,
Ὁμοῦ δὲ κἀπόβασις τῶν στρατευμάτων
Νεηλύδων τε, ἱππέων θ' ὑψαυχένων,
Ἐμῆς Κύδωνος, παιδὸς ἀρίστης, πέδῳ,
Πάρος βαθυσκίῳ μὲν ἁβρῶν λειμώνων,
Βαθυσκίῳ τανῦν δὲ ὁπλίτου στρατοῦ.
Οἳ πάντ' ἐδῄουν κᾆδεῶς ἐπυρπόλουν,
Νεὼς ἀγαυοὺς κἀρικυδεῖς οἰκίας,
Φεισαμένων κατ' οὐδὲν ἱερατείων.
Πέριξ δέ γ' ἐσκηνοῦντο, λευκὸν ὡς νέφος
Ἐπισκιάζον εὐρύτητα τοῦ πέδου.
Ὁ δὲ στρατηγὸς ἵδρυται στρατοῦ μέσον,
Σκηνῇ φαεινῇ, Φοῖβος οἷα εἰν ἄστροις.
Πῆξεν τ' ἀμφὶ ἑρκίων καὶ μαχεῶνας,
Ἀσφαλέας κράτιστα ἐκ πυρεκβόλων.
Σφοδρῶς δ' ἔπαιε νῦν ταλαίπωρον πόλιν.

Ἦμος σκοπήν τε τὴν Θεουδωρῶ στόλος,
Συνεγκύκλοι μὲν βάλλε τ' ἐν πυρεκβόλοις.
Καὶ Βλάσσιος τοὔναντι ἐξ Ἰουλλίων,
Ἐπιστάτης εὔορκος, ᾗ τεταγμένος,
Ἀμείβεται ἄριστα βάλλων τοῖς ἴσοις.
Αὐτοὶ δὲ προσπέλαγον ὁρμῇ οἰστρώδει,
Καὶ τήν δ' ἐπιβρίθουσιν ἐκ νεηλύδων,
Ὡς Βλάσσιον συγχεῖσθαι, ἣν ἀρωγή τις
Αἴφνης μὴ ἐπρόφθασε τοσαύτῃ θλίψει.
Ὧ μήνυα στόλαρχος αὐτῷ προσχωρεῖν,
Τιμᾶν δὲ γ' ἐγγυᾶτο ἐν μεγίστοισι,
Κἂν χριστόλατρον μὴ ἀπόμνυται σέβας.
Αὐτὸς δὲ ὑπείκειν πλάττεται φιλοφρόνως
Φρουρὰν προδοῦναι κἀμαχητὶ θ' ὡς ἔλδωρ.
Ἀλλ' ἴδ' ἀριστούργημα ἀνδρὸς γενναίου.
Πύλας ἔωγε καὶ λαοὺς παρεισάγει.
Ἔπειτα πῦρ ἐμβάλλει, εἰς ὅπλων βάριν,
Ἐν ᾗ τεταμίευτο πυρφόρος κόνις,
Καὶ πυρπολεῖται ἄμμι γ' ἐμβιβασθεῖσι,
Τὸ δεύτερον φὺς δεῖγμα Σαμψῶνος πρώτου,
Εἰς δυσμενῶν ὄλεθρον αὐτοσυνθνήσκων.
Ὡς πρῶτον ἥλω ἡ Θεουδωρῶ φρουρά,
Ὡς δυσχερῶς τε, καὶ προχεύμασ' αἱμάτων.
Τῆμος τ' Ἀσᾶνος μαγεῶνας κραιάνας
Ἐγκαρσίως ἐκχόϊζε πρὸς τεῖχος.
Ὡς νέρθε τῶνδε συμπεσεῖν ἄβλητός τε.
Σκηναὶ δὲ τ' ἠλθαίνοντο μακρὰν τῆλέ τε,
Ὡς συνδοκεῖν τιν' ἅλα κυματουμένην.
Ἀσᾶνος αὖ μεσηγύς, οἷα στρατάρχης,
Σκηνὴν ἑὴν ἤμειβεν ἀλλοίως ἄλλῃ,
Δεικνὺς πολυτέλειαν, οὗ ὑπηρέτης.
Αἰψηρὰ δ' ἠκόντιζε δύσσουν πόλιν,

Πυρεκβόλοισιν ἧς δόμους καταστρέφων.
Πολλοὶ τ' ἐλυμαίνοντο οἴκτιστ' ὠμῶς τε.
Καὶ προσπίεζεν οἱ ἀνοίγνυσθαι πύλας
Τάχ' ἂν δεδοικὼς ἔνθεν ἤλυσιν στόλου.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Σκέψασθε γοῦν, ὦ παῖδες ἐκ λαβῆς πρώτης
Ὀτμανίδων οἴησιν ἡττονηκυῖαν.
Ὃ παρμυθοῦν αὔταρκες ἦτορ στυγνόν περ.
Χρεὼν γὰρ ἀνδρείοισι, οἷς μέλει μάχης,
Δόλους ὑφαίνειν μηδαμῶς σκευωρίης,
Καὶ μηχαναῖσι δρᾷν κακῶς τοὺς γεννάδας,
Ἀλλ' ἣν δίζοιντο, κἂν ἄθεσμ' ἀπαγγέλλειν.
Ὁ δ' αὖ παρασπονδήσας, ἐρμάσεις ῥήτρης,
Πέπραχεν αἴφνης ταῦτα κρυπτοῖς δόλοισι.
Τέκμαρ σαφὲς τόδ' ἐκκλύτων Ὀτμανίδων·
Φθορᾶς κράτους τε φοιβασάσης Σιβύλλης,
Τῷ εἰς λέοντα, νῦν παρακροῦσαι ἄφνω.
Ἀλλ' οὐ τάδ' ὃν λέληθε, κἂν ἴαυέ πως,
Καὶ ἔγρεται νηφαντὸς ἐν Γερουσίῃ,
Δούπησέ τε πτέρυγε ἐγκότως ἔχων.
Ἐνστὰς δ' ἔφεδρος, ἐν μέσῳ δημηγόρει,
Μίμνησκέ τε πρόκριτα τοιάδ' ἐννέπων.
« Ὤμην, ὦ ἄνδρες συμπολῖται καὶ παῖδες,
» Τὸ κοινὸν ἡμῶν μέχρι που εἰρηνεύειν.
» Ἐνθύμιον κράτιστον ἐν πολιτείαις,
» Θροιλλημένον φέριστον ἐν συμβουλαῖσιν,
» Ἐμοί τε κἀρχαίοισιν ᾑρετημένον.
» Ὡς κρεῖττον εἰρήνην μέν, ἢ μάχης ἄγειν.
» Κρείττων γὰρ ἡ βλάπτουσα κοινοῖς εἰρήνη,
» Ἢ κτῆσιν ἡ αὔξουσα πραγμάτων μάχη.
» Ἡ μὲν γὰρ ἡ σώτειρα καὶ ἐπικτήτων,
» Ἡ δ' αὖ συνοῦσα ἀμφιδοξούσῃ τύχῃ·
» Τὰ πλεῖστα ἠμάλδυνεν αὐτὰς ἀρχάς τε.
» Τοὐνθύμιον νῦν ἦν ἂν ἡμῖν ἔκκριτον,
» Μηδὲν θ' ὑποπτεύουσιν ἐξ Εὐρωπαίων,

» Γάλλων Ἰϐηρικοῖσιν ἀντεριζόντων,
» Ἐν ἀσφαλεῖ τε τὰ κράτους τεθειμένοις,
» Σπονδὰς τ' ἀλύκτους πρὸς πέλας πεισαμένοις.
» Ἐπεὶ δὲ προσφυὴς ὁ δ' ἐξ Ὀτμανίδων,
» Ἄθεσμα μερμέριξεν, ἀσκέπτως πρός με,
» Οὐκ ἀτρεμήσας ξυμϐάσεσιν ἀρχαίαις,
» Ἀλλ' ἠδίκησε, σπονδὰς ἠθετημένος.
» Καθάπτεται δ' ἄτλητα, εἴπερ ἀρχαῖοι.
» Καὶ γὰρ παρακροῦσαί με Κύπριδος νήσου,
» Καὶ ἠδικηκέναι με, εἵνεκ' Εὐϐοίης,
» Καὶ Κυκλάδων νήσων, ὧν προπάροιθεν,
» Τύχῃ ἐν εὐμενῆι ἦμεν κρατοῦντες,
» Ἀνεκτὸν ἦν σχολῇ γὰρ ἴσχειν τὰ κράτους,
» Ἄτρωτα πάμπαν, μακρὰν ἐκτεταμένα,
» Καὶ μᾶλλον εἰ ἔγγιστα προσπαλαιόντων.
» Νύττειν δὲ καὶ Κρήτην μοι ἄτλητον τόδε.
» Ἡ πρωτοτεκτωθεῖσα, ἥδε γὰρ παῖς μοι.
» Αἰὼν συνοῦσα εἰς ἐπαυξήσεις κράτους,
» Τείναντί μοι πτέρυγας, εἰς Ἰταλίην,
» Ἐμοί τ' ἀρωγὸς πευστὴ ἐς λωϐητῆρας.
» Καθ' ὧν ἀριστεύειν τε ἐξῆν γενναίως
» Ἡμῖν τε ἡ αἴρουσα νηῖων χρῆμα,
» Ἧς θ' ἕνεκ' αἰὼν, εὐκλεεῖς τε αἱ πράξεις·
» Ὡς πὰρ μέδουσιν, εὐδοκιμεῖσθαι ἄλλοις.
» Οὐκοῦν, ὦ ἄνδρες ξυμπολῖται καὶ παῖδες,
» Οὓς καλλύνειν μὲν οὐ κοῤῥέννυται φύσις
» Εὐϐουλίῃ φρόνῃ τε ἠγλαϊσμένους,
» Μὴ νῦν ἀπαυδήσωμεν οὐκ ἐπαρκέσαι
» Τῇ προσφιλεστάτῃ μοι εὑρείῃ Κρήτῃ,
» Καὶ μὴ ἀναινώμεθα ἧς προστατεύειν,
» Οἷα χρεὼν κώφλημα πατρὸς πρὸς παῖδα,
» Κάλλισθ' ὑπουργήσασαν, ἐν τρικυμίαις.

» Μηδὲ πτοείτω Ὀτμανίδων θρασύτης,
» Ὧν ἴδμεν ἀλκὴν ἡτονηκυῖαν μάλα,
» Ἐς δῆμον ἤδη οἰάκων ἐπεμβάντων,
» Χεῖρας μεδόντων, αἵμασ' αἰνῶς χρανθέντα.
» Ἀλλ' ἀσμένως οἴσωμεν ὄχλησιν μάχης.
» Μὴ ἥττονες δόξωμεν ἡμῶν ἀρχαίων·
» Χρὴ δ' ἀγαθοὺς μὲν ἄνδρας εὔχεσθαι κρείττω,
« Φέρειν δὲ προσπίπτοντα, οἰαοῦν τάδε.
» Τῶν δρωμένων γὰρ ἡδονῇ τε καὶ τέρψει
» Ἥ τ' ἀπόλαυσις ψυχαγωγὸς γλυκεῖα.
» Τῶν δ' ἐξ ἀνάγκης σφίσσ' ὅ,τ' οὖν κατορθούντων
» Τούτων τιμήεις αἰνετὴ θ' ἡ ἀνδρεία.
» Ἄρχειν δ' ἀδίκων, ἡ πρόκλησις ἀγνώμων,
» Τὸ δ' ἀντικρούειν ὕβριας παροχλούντων,
» Ἐξ ἀγαθοῦ μὲν θαῤῥέει συνειδότος,
» Ὡς δρᾶν δίκαια εἰς ἄμυναν εὔελπι. »
Κοσμῶν τάδ' ἠγόρευεν ἀμφαδὸν λέων,
Καὶ τοιάδε κλύοντας εὐφραίνει παῖδας.
Καὶ δὴ κυροῦτο, λοιπὰ ἀλλύειν κράτους,
Ἣν ἐξὸν ἡ Κρήτην με εἰδεῖν δουλοῦσθαι,
Ὀτμανίδαισι λῆμμα κρεῖσσον Ἑλλάδος.
Ἐπὶ ξυροῦ γὰρ εἶεν Εὐρώπης ἄλλα,
Ἣν ἐγκρατὴς γένοιτο ἴλαρος πρώτου.
Ἄφαρ δὲ γ' ἐντείνουσι τὰ πρὸς ἀμύνην.
Ἥπτοντο δὲ πρώτιστα οὗ ἴσχον στόλου,
Καὶ οὗπερ ἂν δύναιντο μορφοῦν ὡς τάχος.
Ὧ καὶ ἐφιζάνουσι φαιδρὸν Φραγγίσκον,
Ἀνθύπατόν μοι πρόσθεν ὧδ' ὑπηργμένον,
Μολῖνον ὃν δέδεκτο αἶψα Κορκύρα.
Ἐπεὶ δὲ γ' ἐξάρτυσις ἐκκλόπου στόλου
Ὕποπτος εἰς σύγκλητον, εἰ παρακροῦσαι,
Κρήτην με τυχὸν μοῖραν εἰς οἵαν δόξῃ,

Ἔνθεν μετεστέλλοντο Ἀμφίμαλλόν δέ,
Ἓξ πρὸς δέκα πρὶν Βελγικὰς κοίλας νῆας,
Μαρῖνον αἷς ὕπαρχον οἴκου Καπέλλων,
Ἔταττον εἰρύοντα Φύξιμον κόλπον.
Ἔνταλμα δὴ Φραγγίσκῳ ὡς ἡνωμένος
Μαρίνῳ ὁρμήσαιε, ᾧ χρειὼ σπέρχει.
Αὐτὸς δ' ἁλοὺς δὴ Κορκύρᾳ δεινῇ νόσῳ
Κεκώλυται διαύλου, ἠδ' ἀρωγῆς μοι.
Καὶ ἀντέπεμπον Μαυροκῆνον Φραγγίσκον.
Ὤψιζεν ἔμπης ἄλκαρ εἰς ἀρωγήν μοι·
Κεκώλυται γὰρ μὴ ἔνωρος πρὸς πάλην,
Ἐξ αἰτίας χ' ὃς ἀσχοληθεὶς τοιᾶς δε.
Δὶς γὰρ δύω ναῦς Βελγικὰς θοὰς κοίλας,
Βαθείας εὐμήκεις τε, κἀξωπλισμένας,
Ἰλλυρίων πλήσαντες ἀνδρῶν εὐζώνων,
Εὐθὺ μετεστέλλοντο πρὸς Κυδωνίους,
Ὡς ῥωννύσωσιν ἐλλοχωμένην πόλιν.
Ἐπέτρεπον δ' οἴακας οἴκου Λειόνων,
Σίμωνι φαιδρῷ, ᾧ γ' ἐφετμή τε
Θᾶττον διεξεῖναί τε, καὶ πληροῦν τοὖργον.
Ὃς δ' ἤνυ' ἄλλην καὶ ἐφετμὴν ἠθέτει.
Ἐπὰν γὰρ ἧκεν ἄκρα πρὸς τὰ Κωρύκου,
Ἅπερ τανῦν Γράβουσα εἰώθει κλύειν,
Ἐς τὸ Κριοῦ μέτωπον, εὐθύνει πρώρας·
Τραπεὶς δὲ λαιὰν Ἀφρικὸν περᾷ λαῖτμα,
Θᾶττον διήκων ἄκρον ἐς Σαμώνιον.
Καὶ εἴργετ' ἔνθα, πρὸς ζεφύρου ἐντόνου,
Πλοῦν οὔριον νήεσσιν ἀντιφράττοντος,
Τυχὸν δὲ συμπράττοντος, ὡς ὀῤῥωδοῦντι.
Ὁ οὖν Κάπελλος, ἐν τοσαύτῃ νωθρείῃ,
Αὐταῖς ἀπάρας νηυσὶν Ἀμφιμαλλόθεν
Σίμων' ὑπήντα, σχετλιάζων εὐώρῳ.

Ἐν ταῖς δ' ἵκανε Μαυροκῆνος Κυθήρᾳ,
Κἀξ 'Αμφιμάλλου προσκαλεῖτο ναῦς κοίλας;
Ὡς ἂν συνημένοι τε πέρσωσ' ἐντόνως
Κύδων' ἀπηνῶς ἀμφιπλήττοντα στόλον·
Νηῶν δ' ἀνετρέποντο πάντα νωθρείης.
Ἦν ἵκανον γάρ, ὡς ἐφετμὴ εὐκαίρως,
Οἱ δυσμενεῖς μὲν ἢ φυγάδες ᾤχοντο,
Ἢ πυρὸς ἔργον εἶαν ἂν αὐτῷ στόλῳ,
Αὐτὴ Κύδων τε πείρας ἂν ἀπηλλάγῃ.
Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐξέβαιν' ἐστραμμένως,
Ἀνθύπατός μοι, φαιδρὸς ἐκ Κορνηλίων,
Θαλασσίηθεν ἐμβιβάσαι φήθη,
Κἂν χρημάτων ἀριθμὸν ἱκανοῦ μέτρου·
Εὖ οἶδε γάρ κεν ὅσσον ἡ τῶν δε χρῆσις,
Γάννυσιν ἀλκάζοντας, οὐκ ὀκνεῖν ὅλως
Ὅπου δεήσει, κἀτθανεῖν τε ἀσμένως·
Καὶ Βηνέδικτος, εἷς νεῶν ἐπιστάτης,
Οἴκου Κανάλων, ἀντιλαμβάνει τοὔργου.
Ἦν γὰρ μεγάθυμός τις Οὐενετοῖς ἄλλοις,
Οἷς δαψιλεύει φύσις ἀνδρείῃ κάζειν·
Ὃς κἀπιβὰς δὴ ἐντρεχεῖ ἡμιόνῳ,
'Απ' 'Αμφιμάλλου νηκτὸς αἴρει πρὸς πόλιν.
Εὐτολμίῃ οὐχ ἧττον' ἱστορουμένης
Τῆς Κυρτίου ἄριστα, εὖ τ' ὑπὲρ πάτρης,
Ἔφιππος εἰσώρμησεν εἰς φυὲν χάσμα.
Τοιαῦτα χρησμωδοῦντος εἰσηγουμένου.
Τοιόσδε Βηνέδικτος ἐς ζῆλον πάτρης,
Κἂν οὐ τόδ' εὐτύχημα ἔσχε Κυρτίου,
Αὐτὸς κατέπτη χάσμα, καὶ σώζει ἄλλους,
Οὗτος δ' ὑπείκει πάτρῃ, ἄπρακτα θνήσκων.
Οὐ γὰρ πολιορκοῦντας ἦν λαθὼν σπεύσας,
'Αλλ' ἠφανίσθη ἐς βαθὺ στρατοῦ χάσμα.

Ἐπεὶ δ' ἄπο σκοποῦ τόδ' οὔτ' εὐδαιμόνως,
Συμφράζεταί τε, δεύτερον Κορνήλιος
Τριήρεας τρεῖς ἀλόθεν παρεισάξαι.
Κᾆν πρὸς γέης ἦν ἐκβὰν, ὡς ἀργαλέον.
Καὶ Μαυροκῆνος προσδέδεκτο λατρείην,
Ὁ καὶ ἔπαρχος τῆς ἐμῆς οἰκουρίης,
Ὁμοῦ Βαδουάρῳ τε, υἱεῖ τ' οἰκείῳ,
Αἰκατερίνῳ τοὔνομα, ἀτριηράτῳ.
Καὶ νυκτὸς αἶρουσ' Ἀμφιμαλλόθ' ἠρέμα,
Πόλιν δὲ τ' εἰσβαίνουσι, λήσαντες λόχους.
Οὐκ ἦν δ' ἄφιξις ψυχαγωγίη μόνον,
'Αλλ' ἤλκαζον φέριστα μέχρι καὶ τέλους.
Ἐπὶ τοῖς δ' ἐπεσκέπτοντο ποιεῖν ξυμβάσεις
Οἱ προστάται πόληος οἵ τε ἐν τέλει,
Μὴ θέντες ἐς νοῦν ὁππόσα πολιτείη,
Καὶ ἀνθύπατος ἔνθεν ἦν προμηθέων.
Καὶ ὡς πόλις πληροῦτο τῶν ἀναγκαίων,
Τρυφᾶν κάλλιστα εἰς ἐπέκτασιν λόχου,
Ὀῤῥωδίη δ' ἔνυττε συγχωρεῖν ῥήτρην.
Αὐτῷ 'Ασάνῳ πλεῖον οἷς ὀῤῥωδοῦντι.
Ὑπέγραφον δ' ἅπαντες, οἷς προσῆκ' ἔργον,
Καὶ ἀρχιθύτης συμπέπειθε πρὸς τόδε.
Μέντοι γε Μαυροκῆνος οὐκ ἔνευέ πως,
'Αλλ' ἐμμένειν ἔπειθεν ἤλυσιν στόλου,
Ὃς δηρὸν οὐκ ἔμελλε προσδιατρίβειν.
Αὐτοὺς δὲ προσβίαζεν, οὐκ οἶδ' ἂν δαίμων,
Στόλου οἳ αἰτιῶντο μακρὰν νωθρείην.
Γλίχοντο γάρ κεν ὠκέως πληροῦν μάχην,
Ἐπεί δέδοικαν θούριόν τιν' εἰσβολήν.
Καὶ προυδίδοτο αἶψα κᾀλόγως πόλις
Ὠμῷ στρατηγῷ, ξυμβάσεσι τοιαῖς δε.
Ὡς μὴ πρὸ ὀκτὼ ἠμάτων αἰτεῖν ὅρμον,

Εᾶν δ' ἀπαίρειν μὴ θέλοντας ἐμμένειν;
Αὐτῶν φορεῦσιν, οὐσίαις τ' ἐξ ἐκκρίτων
Κᾂν δῆμος ἀντέρειδε· λοιποὶ κτανθέντων
Ἐκ τ' εὐγενῶν τε, χ' ὁπλιτῶν μισθαρνέων,
Ὑπερβεβηκότων τε τῶν τρισχιλίων,
Μέμαον ἀλκάζειν γὰρ ἄχρι καὶ πότμου,
Ἀρχῆς ἀπ' ἄκρης φῦντες ἄνδρες ἀγαθοί·
Διήρκεσαν γὰρ τοὐπίπαν μῆνας δύω
Αἰὲν μοναλκεῖς, πωποτοῦν κεκμηκότες.
Κᾂν οὔτις ἦε προστατούντων θαῤῥύνας,
Οἴκοι παρέργως ἀσχολουμένων κύβοις.
Ἀεικὲς ἔμπης οὐνομαστὶ μεμνῆσθαι,
Ὧν θυμὸς ἐξέλειπε πατρίδος φίλτρου.
Ἐπὰν δ' Ἀσᾶνος . . . . :
Μάχη δ' ἐτερμάτιζεν, εἰς ἀστρατείην
Καὶ φαιδρὸς ἦει εἰς ταλαίπορον πόλιν,
Παρεῖδε συμβάσηας, οὔτε τηρέει,
Καὶ δίζεται πόληος εὐρὺν λιμένα,
Πρὸ τοῦ περαίνεσθαί τε ἡμάτων ὅρον.
Καὶ Μαυροκῆνος ἐκμολεῖ σὺν κοινῶσιν,
Ἔνθεν βιασθεὶς ἐκ λιχνείας Ἀσάνου.
Κρατοῦντες αἷς ᾤχοῦντο πρόκριτοί τ' ἄλλοι.
Μόνος Μανουῆλος δὲ, οἴκου Μορμόρων,
Ἀνὴρ πρόφρων μὲν, ἴδρις ἐν νόμοις μέγας,
Μέμεινεν αὐτοῦ τοῖσι συνδιαιτᾶσθαι,
Δοκοῦν μὲν ἀλλ' ἄδηλος, ἀγγελιῶ τις,
Τῶν ξυμφόρων ἔμοιγε πράγματι γνῶσθαι.
Ἄλλως γὰρ οὐ πείθει με, νουνεχῆ ἄνδρα
Μὴ αἰσθάνεσθαι, ὡς ὁμοῦ διαιτᾶσθαι
Σὺν ἀφράδμοσιν, οἷς ἐκλείπει λόγος,
Οὐκ ἔστιν ἔλπειν εὐτυχῶς δραμεῖν βίον.
Τέως κατ' ἦμαρ ἦν Ἀσᾶνος συκάζων,

Ἀνατρέπων συνθήκας ἠδὲ ξυμβάσεις·
Ἐνδάπιον γὰρ ἐκ τριήρεων μίαν,
Ἐν ᾗ ἐφίστα Σταφυλᾶς Ζαγγάρουλος,
Καὶ πρόκριτοι Κύδωνος ἴσχον οὐσίας,
Σὺν Μαυροκήνῳ ἐκ ποδὸς στιχωμένην,
Αὐτὸς μὲν ἀντήνωγε μὴ ὁμαρτέειν,
Καὶ βούλεται κωπῆας ἐκμολεῖν σκάφους,
Ὡς ἰδίους τε, βασιλεῖ θ' ὑπηκόους,
Καὶ οὐσίας τε εἰς νεήλυδας χωρεῖν.
Οὑτωσί πως Κύδωνα ἀσφαλῆ τάττων,
Οὐκ ἀτρεμεῖ τοιοῖσδε· ἀμβολῆς ἄνευ,
Ἐς Ἀμφιμάλλου φρούριον τρέπει νόον,
Εἰδὼς κάθεξιν τοῦδε, ὡς ἀναγκαία
Ἐς εὐχερῆ πρόσκτησιν αὐτῆς μητέρος,
Καὶ ὡς κρατῶν ὁ τοῦδε κύριος νήσου.
Ἀλλ' ἅπτεται τὸ πρῶτον ὑφάλου πέτρας
Ἐξευμενίσων προστάτην μειλιχίοις.
Πρέσβευε δὲ πρὸς ταῦτα εἷς Πρεμαρίνων,
Πρὶν ἂν φύγῃ Κύδωνος ἄμμιγα πλείστοις,
Εὐπατρίδαις ἄλλοισιν, Οὐενετῶν γόνοις.
Προσίεται δὲ Μαριπέτρος πρεσβείην,
Ὦ Μιχαῆλος τοὔνομ' ὡς ἂν μὴ κεύθω,
Οὐχ ἧττον ἔνθα προστάτης ἢ ἐρκίτης,
Ἀνὴρ ὑπέρτιμός τε τὰ πρὸς μαθήσεις.
Καὶ λῖτι δ' οἱ κάλυψεν ὀμμάτων φάος,
Αὖ δ' ἐκκαλύπτων πείθεται τὰ πρεσβείης.
Ἀλλ' ἂψ ἰέντα τόνδε βούλεται πρέσβυν,
Αἱρούμενος θανεῖν μὲν ἢ προδιδόναι·
Γέρας δὲ Μαριπέτρῳ ἦν πέπειρός τις
Πέπων, ἢ εἷς μὲν ἠὲ πλείω τοῦ εἴδους,
Τάχ' ἀβρότητα προστατοῦντος αἰνίττων·
Αὐτοῦ δ' ἀμοιβὴ ἐκ μολύβδου σφαιρίσκοι,

Τὸ πρὸς μάχην πρόθυμον ἀνδρὸς δεικνῦντος.
Οἷς χαλέπαινεν, ἠπόρει τε Ἀσᾶνος,
Πῶς ἂν ὑπερφέροιτο δυσχεροῦς ἔργου.
Ἐπεὶ δ' ἑκοντὶ οὐκ ἐνὸν κρατεῖν μήδους,
Ἄλλως διδράσκει πρὸς βίαν ὁρμημένος.
Καὶ αἱρετίζων ἐκ τριήρεων κρείττους,
Ἐς Φύξιμον πειρᾶτο εἰσβαίνειν κόλπον.
Μαριπέτρος δ' ὑπήντα ἐν πυρεκβόλοις,
Κακῶς δ' ἐποίει τὰς τριήρεις οὐτάζων,
Ἃς καὶ παλινδρόμους τε δέξατ' αὖ Κύδων.
Ὁ δ' ἀσφαλίσας κρεῖττον, ἢ ἐχρῆν, πόλιν
Ἀπέδρα ἐς Βύζαντος, οἷα χειμάσων.
Φήμη δὲ πὰρ μέδοντι νὶν μισθαρνῆσαι,
Καταστροφὴν βίοιο, κόρσην τμηθέντα,
Ὡς μὴ ἀριστεύσαντα πορθῆσαι πόλιν,
Ἔνοπλον ἐκ στρατοῦ τε κἀπλέτου στόλου,
Ἐν ξυμβάσεσσι δ' ᾆραι, ὧν ἐμπαίζοντες
Οἱ πρόσθεν ἀντείχοντο δαρθάνοντές περ.
Τοιαῦτα τῆνες πεπράγησαν προσπαίως,
Οὔτ' εὐτολμώτερόν τι, κἄξιον μνήμης

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Ἤκμαζε δ' ἦαρ, καὶ ἑκάτερθεν στόλοι,
Ἐξηρτύοντο καρτερῶν ὁπλισμάτων,
Ὁ μὲν συνηγορῶν μοι ὡς ἀπαλλάξων,
Ὁ δ' αὖ ἀπειλῶν καββαλεῖν με παμπείδην.
Ἦν φέρτερος ποσῷ μὲν οὐμὸς ποιῷ τε·
Ἴσχε τριήρεις γάρ κεν ὀκτάκις δέκα,
Καὶ εἰκοσήρεις τάς δε ἡμισευούσας,
Καὶ τῶν μεγίστων ἓξ τε πεντηκοντόρων,
Αἳ ναυμάχοισι δεῖμα ἔσχατον μόναι,
Ἄστη ἐοῦσαι πλωτὰ ἐν φλοίσβοις πόντου,
Κεκασμέναι πέριξ τε πυρσοῖς ὀργάνοις,
Ἐξαίσιον θέαμα φιλοκάλοισι,
Καὶ νῆας, ὧν ἂν ἴδμεν εὐμήκεις, κοίλας,
Ἃς τεχνιτεύειν οἶδε Βελγικὴ γέα,
Αἳ βαιὸν ἐλλείπουσι πεντηκοντόρων,
Ἀριθμὸν οὖσαι αἵτε τετράκις δέκα.
Ὡς Ἰμβραΐμον δειδιᾶν τοίου σθένους·
Οὕτω κέκληται ὕστατος νῦν Ὀτμάνων·
Ἔμελλε δ' ὅς γε ἐξιάλλειν ὃν στόλον,
Μέντοι γε κρύβδην τε καὶ λαθεῖν ἀποδράνται·
Κᾀντέλλεται στολάρχῳ ἐκκρούειν πάλην
Κᾂν προσκαλοῖτο, ἀντίων ὑπαντώντων.
Ἀλλ' εἰρύεσθαι προσπελάζοντ' εἰς ὅρμον,
Ὡς ἐνδεέστερός με παμπληθοῦς στόλου,
Οὗ οἶδ' ἐφιζάνουσι πρέσβυν Καπέλλον.
Ἦν γὰρ τεθνηκὼς Μαυροκῆνος Φραγγίσκος.
Κᾀπιτρέπουσι τῷδε ὅσσα τοῦ κράτους·
Ὑπῆρχε δ' ὅς γ' ἐν πᾶσιν ἀξιάγαστος,
Βουλαῖσιν ἄλλαις καὶ διοικήσει κράτους.
Ἀλλ' ἀδρανὴς μάχης τε ἠδὲ νηΐων,

Ὅτῳ τ' ἀληθὲς εἰ λέγοιτο τοῦ λόγου,
« Πεζῇ βαδίζω, νεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι. »
Ἥκων γὰρ ἐν δέοντι Ἀμφιμαλλόνδε,
Οὗ τόνδ' ἔμιμνεν ἄλκιμος σύμπας στόλος,
Ἐμβὰς ἑὴν δὲ χρυσέην στρατηγίδα,
Κἂν ἣν προεξήρτυον ἐν σμικρῷ πρόσθεν,
Ὡς ἂν μὴ εἴη ἀμβολή τις πρακτέοις,
Αἴρει ἐπ' ἐξέναντι ὅρμον Μαράθρου,
Κἀκεῖσε ὡράϊζεν αὖ στρατηγίδα.
Τοιῶσδ' ἑαυτὸν ναυμάχων τάχ' ἐκκρούων,
Οὔπω μεμηλὼς κλειτὰ δήρεως ἔργα·
Μέμεινε γάρ κεν τῇδε ἄρτιον μῆνα,
Εὖτ' ἐμφάνεια οἱ στόλου τε ἠγγέλθη
Καὐτὸς στροφοῦτο, οὔτε βούλεται κλύειν.
Ὃς γὰρ τιταίνων, ὅσσον ἦν σθένος λαῖφος,
Οὔρου σφοδροῦ πνεύσαντος εἰσβαίνει πόλιν,
Καὶ τοῖσδ' ὁμαρτέουσιν, ὅσσα συμβάντα,
Καὶ ὅσσα δὴ ἔκλυτε αὐτῆς πενθούσης.
Φιλεῖ δὲ τοὺς γεννάδας, εὖτ' ἂν δήρεως
Ἀποσχέοιντο δηρὸν εἰρηνευμένους,
Ἀποκνέειν τὰ πολλὰ ἐξεστηκότας,
Καὶ μᾶλλον ἣν ἔνστασις εἴη ἐξαίφνης·
Τοῖον πέπονθε κύδιμος πολιτείη,
Αἴφνης ὑπ' Ἰμβραΐμου ἀδικηθεῖσα.
Κορνήλιος γὰρ ἀνθύπατος, βουλή τε
Ἐμοὶ προσοῦσα, τοῖσι δειματωθέντες,
Συγχώρεον τὰ πάντα μὴ βιασθέντες·
Μάλαξα. εἴπερ, ἣ περίγραπταί μοι
Ποῖ τάξεως τέτυχεν, ὡς δύσβατός τε,
Χ' ὡς οὐδὸς ἔνθεν, καὶ στενωπὸς καὶ μία,
Φενάρολός τε αἱρέειν τεταγμένος,
Βουλῆς ἀνωγῇ αἴρεται ὡρυμάτων,

Καὐτὸς πίφαυσκεν ἀνθυπάτῳ μὴ αἴρειν·
Ὡς ἦν ἐᾶτο μὴ περᾶν τὸ τοῦ λόγου,
Κἂν ὄρνιν ὡς ἐνόν τε ἔνθ' ὑπισχνεῖτο.
Ἄλλως τε οἱ προσόντες αὐτῷ κωμῆται,
Ὑπὲρ πολιτείης τε ὁπλιτεύοντες,
Ἀπαλλαγέντες ἔνθεν αὐτὸ τοῦτ' εἶεν
Κατὰ πολιτείης μὲν, Ὀτμάνων δ' ὕπερ,
Μάταιον ἀφέντες ὅσσ' ἀνὰ χεῖρας
Λαβὴν παρείκειν δυσμενέσσι προσκρούειν·
Ἦν δ' εὔστοχος μὲν σκέψις ἡ Φεναρόλου,
Βουλὴ δὲ πᾶσα κέκληται τοὐναντίον,
Οὐ δρᾷ λόγος τι οὗ περ ἀντία τύχῃ·
Φαιδρὸς δ' ἀνὴρ οἴκτιστα νοστέων πρός με,
Νοσεῖ ἀθυμῶν, καὶ πρόωρος κηραίνει·
Ὃν ὁπλῖται κήδευον εὐφήμῳ πομπῇ,
Ὡς σφῶν κύβερνον, κεδνὸν ἐν διοικήσει.
Κλάουσα οἷόν περ παιάνιζον αὐτή τε,
Οὐχ ὅσσον ἠξιοῦτο, κοινῇ εὐέρκτης,
Ἀλλ' ὁππόσον διῆρκε καιρῷ συντόμῳ.
Φίλιππος αὖ Πωλάνος, ὢν εὐπατρίδης
Ἀποικίδος Κύδωνος ἐκ πολιτείης,
Ἔρυμα κώμης ἔσχε κλητῆς Κιστέρνων,
Δεξαμενῶν Ἕλλησιν, οἷά τις φαίη·
Πλευρᾶς ὑπέρκειται δ' ἣ ἀρκταίας κόλπου,
Ἣν καὶ ἐνίσχον εὖ μάλ' ὠχυρωμένην.
Ἧ δυσμενεῖς ὁρμόντες ἀθρόοι πίπτον,
Ὡς μὴ περᾶν οἵους τε ἔνθεν ἢ ἔνθεν,
Κάλλειπε χ' οὗτος, ἐντολῆς προστατούσης.
Πρὸς τοῖσδ' ἐμὴ Μηνώα ἡ πρὸς Μελλέχην,
Ἡ Ἱπποκόρωνόν τε ἄλλως κλημένη,
Καλλείπεται καὶ ἥδε, πρησθεῖσα πρῶτον,
Πρὸ τοῦ περᾶν τε δυσμενεῖς γῆν Μαλλάξης.

Δούπου μόνου τούτων δε προσβιασθεῖσιν.
Ἐπεὶ δὲ λιμπάνοντο ἔμφρουροι χῶροι,
Κόλπου πολίχνη, ἐξ ἑκάτερθεν λόφων,
Τοῦ Καλάμου τε, Καλλογήρου θατέρου,
Ὡς νειάτοις εὔαδε κικλήσκειν τούς δε,
Ἐπισκοπούντων οὖδας εὐρὺ φρουρίου,
Λόχοι συνηρμόττοντο ἐκ πυρεκβόλων,
Ὡς μὴ περᾶν ὁλκάδες ἐς τούτων ἔδαρ·
Ἐνθύμιον μέντοιγε ἦν ἀνθυπάτῳ,
Ὡς φρούριον τηρεῖσθαι εὖ τεταγμένον,
Καὶ μηδενὸς δέεσθαι ἐξ ἀναγκαίων·
Τέως ἀκέστοράς τε ἦν μετασταλεὶς,
Τῶν φυσιογνώμων τε πρὸς χειρουργοῖσιν,
Καὶ τῶν δε συγγραφεύς μοι εἷς συνιστόρων,
Ἐξιστορῶν συμβάντα οἷά τ' αὐτόπτης·
Σταλεὶς γὰρ εἰς ἄκεσμα ὁπλιτῶν ἔνθα,
Πολλὰς ἀγώνων πείρας ᾔσθετ' ἐξώλεις,
Οἵας λιμὸς, δῆρίς τε καὶ λοιμὸς φέρει,
Οἰκτρῶς ἐπ' ἀλλήλοισι τῶν δ' ὁμαρτούντων.
Ἀνθύπατος γοῦν συμπάσας αἵρει τάξεις,
Καὶ ὠχύρωτο ἐς Γεράνιον κώμην,
Καὶ Πετρέαν ἄλλην τε ἠσφαλισμένος.
Ἦν δύσβατος γὰρ χῶρος ἠδ' ὀρεινός τε,
Ὕπερθεν Ἀλμυροῖο ἐγκαθιδρυνθεὶς,
Δι' οὗ περᾶν οἷόν τε οὐκ ἦν μηδόλως,
Παύρων μὲν εἰς ἄντωσιν ἐξαρκουμένων.
Ἰλιγγυῶσι δυσμενεῖς τοιοῖσδ' ἔργοις,
Πῶς ἂν ὑπερφέροιντο δυσχερεσμάτων,
Καὶ ἤρεμοι μέμειναν οὐκ ἀπωτέρω.
Ἔμπης ἔναντι αὖθις ἐμφανισθέντων,
Ἀφεὶς ὀχύρωμ', ἦγεν ὄχλον Ῥιθύμνῃ·
Οἱ δ' αὖ ἐνεδρεύοντες ἔθλιβον πόλιν,

Ἑκασταχοῦ προσφύντες ὁρμῇ ἐντόνῳ·
Πόλις δὲ ἠντίαζεν ὡς ἀποχρόντως,
Ἐντὸς μενόντων τειχέων τῶν ἐνδήμων,
Ἅπερ τέτειχεν ἐν παρόντι σπουδαίως.
Καὶ νοστέοιεν δυσμενεῖς ἀθυμοῦντες,
Εἰμή τι συμβὰν ἀντελάμβανε θρασεῖς·
Ἦσαν γὰρ ἀσπίζοντες ἱκανοὶ Γάλλων,
Καὶ πῦρ ἀνῆπται ἢ ἑκὼν ἢ κἀλόγως
Ἐς κάδον ἐμπλησθέντα πυρφόρῳ κόνει,
Καὶ πάντες ἐκπέφευγον αἶθος πυρῶδες,
Οἴοντο γὰρ τέχνασμα τοὐτὶ βαρβάρων,
Τάχ' ἂν κατωρύχεσσιν ἐκπορθησόντων·
Ὡς οἴδ' ἐπεισπεσόντες ἀτρόμῳ θάρσει,
Πόλιν κατεστόρνυον, οἰκτρῶς κτανθέντων,
Καὶ πῦρ ἀνῆπτον ὀρφανευθεῖσι δώμοις.
Ἀνθύπατος δὲ φρουρίου κατ' εἰσόδου,
Ἵστα ξιφήρης, οἷα ἑλκτὸς εἰς οἶκτον,
Καὶ συγκαλεῖτο φυγάδας παρεισάχθαι,
Ὡς μὴ ὄλοιντο πάμπαν ὄχλοι στρατός τε,
Καὶ εἰρύοντο τῇδε ὡς ἐξῆν πλείους.
Τιτρώσκεται δ' ὃς στέρνον, ἄτρωτος θυμῷ,
Πυρεκβολίσκῳ, ἀπβιοῖ δ' αὐταῖν ὥραιν·
Βύσσον δ' ὁ πορφύραν τε ἀμφιεννύων,
Φεῦ, φεῦ, ἔκειτο πρὸς πόδας δούλων νέκυς·
Κἂν ζῶσι πομπεύσαντι ἄλλοις ἐν τέλει,
Οἴκτιστον οἶτος, ἠδὲ δύσπομπον κῆδος,
Ἔνδειγμα δῆλον ἀστάτου βροτῶν βίου.
Ἀρκεῖ δὲ θνήσκειν ἄνδρα ἕνεκεν πάτρης,
Ὧ καὶ ἔρως πρὸς τήνδε ἦν ὑπερζέων.
Τόδ' ἔσχε τέρμα ἡ Ῥιθυμνίων πόλις,
Ἡ ἀγχίνους μοι, καὶ εὔγλωττος πάνυ.
Μεθ' ἃ προόπτης Ἀλοῦσος Μινῶτος,

Βομοΰϊσός τε ὢν ὑπέρτιμος τῇδε·
Ἄστει καθυργνύοντο ἠσφαλισμένοι,
Κἂν Κουϊρῖνος πρόσθεν, ὢν κυβερνήτης,
Πέφευγε δεῖμας, δήρεως ἐνοχλήσεις,
Ὡς μὴ πεπαιδευθείς τε πωποτοῦν τάς δε.
Καὶ δυσμενεῖς μὲν ἠπόρουν τί ἂν πρᾶξαι,
Μὴ εὐποροῦντες τειχορήκτων ὀργάνων,
Καὶ οἷα μήπως ἐξὸν ἄλλοθεν φέρειν·
Δι' Ἀλμυροῦ γὰρ ἐπεπείρανται ἄγειν
Πυρεκβόλων τρεῖς, κἀμβυθισθεῖναι λόγος
Ἐκ δυσβάτου πορείας εἰς ἕλους βένθος.
Στόλος δ' ἔτ' ἀντέφραττεν ἄλλην ἐκ πόντου,
Ὡς δυσμενῆας οἷς δέ πως ἐνδοιάζειν.
Ἀλλ' οὖν Κάπελλος, οἷά τις σφῖν συμπράκτωρ,
Πρὸς Κυκλάδας σύμπαντι χωρεῖ τῷ στόλῳ,
Διδοὺς ἄδειαν τοῖσδε, ἐκ μέρους πόντου
Πυρεκβόλους φέρειν τε, κωλύμης ἄνευ.
Καὶ φορταγωγῷ ἐμβιβασάντων τρεῖς που,
Ἑταιρίσαντο τρὶς τριήρεσι δέκα.
Ὡς εἴγε που Κάπελλος ὀκτώ που νῆας,
Λέλειπε κἂν ἔκτοσθεν εἰς οἰκουρίην,
Οὐκ ἂν σκοποῦ τέτυχον ἔργων δυσκόλων·
Φρουρᾶς δ' ἑωΐηθεν, ᾗ πύλη τείνει,
Μέγαν πέπηγαν ἀντίον μαχεῶνα,
Καὶ ἐντόνως ἔπλιττον ἄστεως ῥέθος.
Ἕρκους δὲ βαιᾶς ῥήξεως κατηργμένης,
Ἐνδείξεων ἄνευθεν ἔργων μειζόνων,
Εἵλοντο ῥήτρην ἀτὰρ ᾧδ' οἱ προστάται,
Καὶ προὐδίδοντο βαρβάροις λελυμένοι.
Εἰμὴ ἄρ' ἐκ νόσοιο, λοιμοῦ παμφάγου,
Τῶν ὁπλιτῶν τοὺς πλείω ἐξαρπασάσης.
Θυμὸς δέ γ' ἐκπέπληκτο ἐξῆς δυσμενῶν,

Ἐρυμνὸν ἄστυ τῶν ἀναγκαίων πάντως
Τροφῶν μάλιστα ἐκ προμηθείης πλῆρες,
Πῶς προὐδίδοντο μὴ ἔτι σπέρχοντός του,
Καὶ ὡς ἔθος σφῶν ἄμφερον πεπρωμένῳ.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Ἦν δ' αὖ λέων μοι οἷον ἄφροντις μόθου,
Εὔελπις ὢν μὲν ἀρετῆς τῆς τῶν παίδων,
Καὶ μᾶλλον εἴπερ ἦν συνημμένη σθένει,
Γαιηΐῳ τε καὶ θαλασσίῳ ἅμα.
Ἐπὰν δ' ἐπεῖδε πάντ' ἀνατετραμμένα,
Ἀρθεὶς ἐπὶ κνήμεσιν, ἐγκότως ἔχων,
Δουπῶν πτέρυγε νηρύτω διαστέλλει,
Δραξάμενός τε ταῖν χεροῖν ἀνὰ ξίφος,
Καὶ θεὶς πόδα σκαιόν τε μέχρ' Ἰλλυρίων,
Κακῶς ἐποίει τούσδε καὶ δίωκέ τε.
Προὔταττε γὰρ πρὸς ταῦτα Φώσκολον μέγαν,
Ἄριστον ὧν ἂν ἔσχε γεννάδων παῖδα.
Κάπελλον εἶτα τῆς στολαρχίης αἴρει,
Μετῆρε δὲ Γρύμανον οἱ ἀμοιβαῖον,
Τὸν ἀρχὰς ὠπάσαντα πάντας ἐκτρέψαι,
Δεινοῦ γόοιο ἐς κεδνὴν θυμηδίην·
Καὶ δεξιὰν ἐκτείνας εὐθείᾳ πρός με,
Βουλῇ πίφαυσκε τῇ Γερουσίης τάδε.
« Κρήτην μὲν ἡμῶν οἶδατ' εὖ μάλ', ὦ παῖδες,
» Ἐχυρὰν οὖσαν καὶ φύσει καὶ ἐντέχνως,
» Φύσει μὲν ὡς δύσβατον, ἠδ' ὀρεινήν τε,
» Τέχνῃ δὲ δῆλον, οἷον ὠχύρωταί μοι
» Κύδων, Ῥιθύμνη, καὶ πολισμάτων ἄλλα,
» Καὶ οἷά μοι ἦν μητρὸς εἵνεκεν φροντίς,
» Τοσοῦτον ἀχθείσης μοι εἰς εὐορκίην,
» Ὡς οἵαν εἶναι ἀντέχειν ὁρμῇ πάσῃ·
» Θῶμεν τύπου ἕκατι σύμπασαν νῆσον,
» Τειχιόεσσαν εὐρὺ εἰς πέδου πάλιν,
» Ἢ τάφρον ἀμπίσχοιτο βύθιον πόντον,
» Πελάγιος τοῦ ἀμφὶ ταῦθ' ὑπουργοῦντος.

» Εὖ οἶδατ' οὖν μοι παῖδες, ὡς οὐχ οἷόν τε,
» Πόλιν πεσεῖν πως χερσὶν ἐκπορθουμένων,
» Πρὶν κυρίους γενέσθαι ἀμφὶ τοῦ τάφρου.
» Χρὴ δ' Ἰμβραΐμον, εἴγε κύριος νήσου
» Πάσης θέλοιε, πρῶτα μὲν πελάγεος,
» Ἔπειτα τῆσδε, ἣν δέ μοι ὃς εἰκαῖος.
» Ἐμοὶ δοκῶ, ὦ ἄνδρες, ὡς κἂν τὰς παῖδας
» Ἔοικε χειρώσασθαι, ἔμπης μητέρα,
» Χειροῦν ἀπείργειν οἷον αὐτὸν τοιῶσδε·
» Ἀλκῆς ἄνευθεν οὐκ ἐς ἐνυαλίου,
» Αὐτὸν γενέσθαι κύριον πρῶτον τάφρου,
» Ἔπειτα νήσου ἐγκαθίσταται πάσης·
» Καὶ ἔστι διττὰ κωλύοντ' ἐγνωσμένα·
» Ἢ γὰρ χρεὼν μὲν πωμάσαι Προποντίδα,
» Ὡς μηκέθ' οἷόν τε ἐκβαίνειν τῆς δε,
» Ἢ ναυλοχοῦντας ἀντέχειν τῷδ' ἐκβάντι.
» Ἐμοὶ ἔοικε, παῖδες, ἔκκριττον δοκοῦν,
» Δυοῖν τὸ πρωτον, οἷα τῶν ἀκινδύνων,
» Ὧν γὰρ κρατεῖν οἷόν τε συμπλοκῆς ἄνευ,
» Ἄσκεπτος ἡ ἔρευνα τοιαύτης πείρας,
» Ἥπερ συνημμένη μὲν ἀστάτῳ τύχῃ,
» Ἀμοιβαδόν τε ἀντιταλαντεύεται.
» Πᾶν εἴγ' ἐνεργοῦν ᾧ ἐνεργεῖ καὶ πάσχει »
Καὶ ταῦτ' ἔπειθε παῖδας ἐν Γερουσίῃ,
Νῆας προπέμπειν φραγμὸν ἐς Προποντίδος.
Καὶ αἱρέτιζον ἄνδρα ταῖσδ' ἐπιστάτην,
Γενναῖον, ὧν ἂν ἴδμεν, ἠδ' εὔνουν πάτρῃ
Θωμᾶς δὲ οὗτος Μαυροκήνων οἰκίας,
Ὃς ἀμβολῆς ἄνευθεν ἐλθὼν οὗ δόγμα,
Ἔμφραττε κύκλῳ, ὡς πλοκαῖσιν ἀρκύων,
Καὶ ἀντέφραττεν ἀσφαλῶς κἀνενδότως,
Ὡς μὴ περᾶν οἷόν τε αὐτὴν ὁλκάδα·

Μίμναζε δηρὸν, καὶ ἄπειργεν ἐντόνως
Ἔντοσθε πειραθέντα ὁρμῆσαι στόλον.
Χρόνος δ' ἐπεῖγεν ἀνδρὸς εὔκλειαν σκοτοῦν·
Κακῶς ἔπραττον γάρ κεν οἱ ἐπεμβάται,
Τερσαινοθέντες ὑδάτων ἀπουσίῃ·
Ἰλλυγγιᾷ δὲ Μαυροκῆνος τοιοῖσδε,
Καὶ διττὰ μερμέριζε πρακτέων ὕπερ·
Ἢ φραγμὸν ἐλλείποντα ἔνθ' ἀφιστᾶναι
Διζημένων ἄρηξιν ἀτλήτου δίψης,
Καὶ ὡς δοκεῖν τὸν ἄνδρα μὴ πειθαρχῆσαι,
Εἴτ' οὖν μένοντας κἀτθανεῖν διψαλέους·
Τούθ' εἵνεκ' ἐξήγγελλεν ἐξ διζήμενος
Τριήρεας νήεσσιν ἀτμενευούσας,
Ὡς μὴ ἀναγκάζοιτο αἴρειν τοὐντεῦθεν.
Βουλὴ δ' ἀναίνεται τάδ' ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως,
Ἐπικρατούσης μήτιος θεηπόλου.
Ἔπαρχος ἦν γὰρ ὅσδε πεντηκοντόρων
Λαρήνσιος τοὔναντι, οἴκου Μαρκέλλων,
Τακτὸς προόπτης, ὡς ἔθος καλεῖν στόλου·
Στέλλειν ἔπειθε κἀποσείεται βουλήν,
Ἐπεκράτει δ' ἄτρεπτα δόξα πλειόνων.
Καὶ Μαυροκῆνος, οὐκ ἔθ' οἷος ἐντεῦθεν
Ἴσχειν θόρυβον καὶ ὄχλον διψαλέων.
Καὶ δὴ ἀφίστ' ἐς Ἴμβρον αἶψ' ἀνακάμψων·
Αὐτὰρ δέοντα καιρὸν ἐκκλέπτην στόλος
Διευθύνων ἐξήει οὐδόν τὴν πρός με.
Γρύμανος ἔμπης Κυκλάδας διαστείχων,
Ἰχνηλάτει τε καὶ δίωκε συντόνως,
Αὐτοὶ δὲ γ' εἰσβαίνουσιν ἐς Μιτυλήνην,
Κρύβδην δ' ἐκεῖθεν ζητέουσιν Εὔβοιαν,
Καὶ Κολχίδος πρὸς ἕρκος ἀσφαλῶς ἴσχον.
Ἐκτὸς δὲ Μαυροκῆνος ἵσταται πορθμοῦ

Τοῦ πρὸς Γεραιστόν, ἀμφίπορθμος γὰρ νῆσος;
Καὶ ἔξοδον πώμαζε τοῦδ' ὑπηγμένως·
Οἱ δ' ἐξέναντι τοῦ πρὸς ἄκρον Κυναίου,
'Ανέκθορον τείναντες ἱστία πρός με.
'Ενῷ δ' ἀφίστα Μαυροκῆνος Εὐρίπου,
'Εντυγχάνει ἐν νηυσὶ πρὸς Κέω νῆσον,
Καὶ ηὐτρέπιστο ναυμαχήσων οἷά περ.
Ἦσαν δὲ νῆες πειρατῶν Μαυρουσίων,
'Εν αἷς ὀχεῖτο κοιρανεύων 'Αλγίρης,
Ξὺν φατρείᾳ τε κἀμφιμήτορι κάσει,
Ὃς Μεχμέτης κέκλητο ἐκ Κεληπίνων·
Οἱ δὲ ἔμφοβοι συμφῦντες ὁρμῆς ναυάρχου;
Λυγρῶς ὄρωρον νῆεσ' αὐταῖς ἐς Κέων,
Σκεδαννυθέντες οὗ ἂν ὅστις ἴσχει.
Καὶ Μαυροκῆνος ἐκποδὼν ἰχνηλάτει,
Ἑλὼν δὲ νῆας καταδιώκει φυγάδας,
Στόλῳ προπέμψας οὐ παύρους ἐλατῆρας.
Καὶ κοίρανος μὲν σώζεται ἐς Καρθαίαν,
Τειχισμένην μένουσαν ἔκπαλαι πόλιν·
Χειροῦται ἔμπης Μεχμέτην καὶ φατρίαν,
Ὄντα πλαδαρὸν, καὶ θέειν μὴ οἷόν τε·
Μεθίστα δ' ἔνθεν Μαυροκῆνος νικάτωρ,
Καραδοκεῖ δ' ἔτ' ἀντιπάλων ἀτραποὺς,
Ποῖ ἂν τρέποιντο, ὡς ἀνατρέψων πάντῃ.
Βοιωτίαν δ' ἄνεισι προσμένων στόλον
Αὖ ἐκμολοῦντ' Εὐβοίης, ἦν γὰρ νοστήσας·
Ηὔλιζε δὲ Κρισσαῖον ἐς κόλπον νῆας,
Ῥάπτην ὃν οἶδον νείατοι νῦν κικλήσκειν.
Αὐτὸς δ' ἔμεμνεν ἐν Κέῳ τε κἀλένῃ,
Ἣν Μακρόνησον ἦθος ὄχλων κλητεύειν.
Μέμειν' ἐν εὐδείᾳ δὲ χ' ἁλὸς γαλήνῃ,
Κώπτάνεται ἕωθεν ἐκ τριήρεων,

Πλείστας θεούσας εὐθὺ ἧς στρατηγίδος·
Ἥλποντο δ' εὐχείρωτον, ὡς μόνην οὖσαν,
Λοιπῶν μενουσῶν κόλπον ἐς τὸν Κρισσαῖον,
Ἀρχῷ τ' ἀκοντὶ μὴ σθενουσῶν ἀμύνειν.
Καὶ οὐ διεσφάλλοιντ' ἂν αὐτοὶ ἐλπίδος,
Ἢν Μαυροκῆνος μὴ ἐδείκνυτ' ἂν πάλιν,
Ὁ ξύμφορος πάτρῃ τε καὶ πολιτείῃ.
Αἱ γοῦν τριήρεις ἀμφὶ νῆα πλακεῖσαι,
Ἐξηριθμοῦντο πεντάκις δέκ' οὐχ ἧττον,
Αἵπερ πιτνοῦσαι παῖον ἐν πυρεκβόλοις,
Κακῶς δ' ἐποίουν καὶ ὑπείκειν προὐκάλουν,
Πρὶν ἂν ὄλεθρον ἐκ ξίφους ὑποστῶσι.
Θωμᾶς ἀτάρ τοι προσπαλαίων γενναίως,
Ἀμείβεται ἄριστα μείζοσ' ἐν μέτροις,
Καὶ πλείστας ἀντέκρουσεν ἡμιπυρκαύστους·
Θρασεῖς ἐπεισπηδῶσι δὶς καὶ τετράκις,
Δειλοὶ κατεβλήθησαν ἡμισευθέντες·
Ὃς γὰρ ξιφήρης νηὸς ἑστὼς ἐν μέσῳ,
Μειλιχίοις ἔπεσσι θάῤῥυν' ὁπλίτας,
Ὡς κρεῖττον αὔτανδρόν τε ὠλέσθαι νῆα,
Ἢ πῶς γενέσθαι δυσμενέσσι λήϊην·
Τέως πεπληγὼς ἐς μέτωπον κηραίνει,
Ἀκήρατος δὲ θυμὸς ἵπτατ' ἐς πόλον·
Τὰ λοίσθι' ἔπνει, καὶ ἑταίροις θαρσύνει,
Ἵν' εὐθυμῶσι, μήτ' ἐᾶν ἐχθροῖς νῆα,
Θανεῖν δὲ μᾶλλον τῇδε συμπυρουμένοις.
Βινκέντιος γοῦν, πτόρθος οἴκου Κανάλων,
Ἐπιστάτιος, οἷα μὲν τῶν γνησίων,
Λαβὼν δίδαγμα Μαυροκηνίου θάρσους,
Πευστοῦ μαθητοῦ δεικνύει ἀριστείας·
Ἐπιστάτην γὰρ πρὸς πόδας νέκυν δέρκων,
Οὐ δειματοῦτο, ἀλλὰ πέπλῳ καλύπτων,

Ἄριστα νηὸς ἀντέλαβεν ἀμύνης,
Τέκμαρ τι δυσμενέσσι μὴ δοὺς κτανθέντος·
Τούθ' εἵνεκ' ἀμύνη τε ἠδ' αὐτὴ πάντῃ,
Τὸ στεῤῥὸν οὖν θάρσος τε τοῖνδ' ἀσπιζόντοιν·
Ἀλλ' ἥ τε ἐμφάνεια πεντηκοντόρου,
Ἐφ' ᾗ ᾠχεῖτο Γρύμανος πτολαρχεύων,
Πρὸς νῆα ἣν κάμνουσαν, ἶφ' ἐρετμούσης,
Οὕτω δέδιττον ἃς τριήρεις αὐχούσας,
Ὡς ἀντὶ εὔχους, φεῦγον ἡμισευθεῖσαι.
Τοιῶσδ' ἔργα νηΐων κατωρθοῦντο,
Ὡς δειματοῦσθαι δυσμενῆας τοὐντεῦθεν,
Πάνυ τε εὐλαβεῖσθαι, ᾗ ξυμβῇ τάδε.
Ὡς ἐκ μέρους γαίης τε ἠδ' αὐτὴ σκέψις.
Γίλδασος εἴπερ, ὧν στρατάρχης τῶν τῆδε,
Βουλεύεταί τι καινὸν, ἐγκοπῆς χάριν,
Ὡς μὴ ἀπεχθεῖς ἡνίοις χαλωμένοις,
Τὴν πρός με ἀνύσωσιν εἰς ἔνεδράν μοι.
Συσκέπτεται δὲ Δελφὶν ἀνθύπατός μοι,
Κᾆν Ἀμάρᾳ ἥγημα οὐ κατὰ γνώμην,
Ὡσεὶ ἀφανδάνοντι ἔργοις Γιλδάσσου.
Ἀλλ' ὃς τριήρεις ἐκλέγων τρεῖς κρειττόνων,
Τείνας διέπλει εὐθὺ Παντοματρίου,
Μεθ' ἁρπαγὴν ὃν συσχεθὲν Ῥιθυμνίων.
Ἥκων δ' ἕωθεν, οὐκ ἀναστατεῖ πάμπαν,
Ἀρχῆθεν ὃν πόλισμα ἐκ τειχισμάτων.
Πύλην δ' ἀνῆρε, κἀλεηλάτει ἅπαν,
Ἐς ἀΐδην προπέμψας ἑρκιτῶν πλείστους·
Νοστεῖ δὲ λεῖα καὶ δορυκτήτους ἄγων.
Καὶ ἠγάμην κάλλιστα ἀνδρὸς ῥᾳστώνην.
Ἀλλ' οὐ σχέθ' αὐτὸν ταῦτα μὴ χωρεῖν πρόσω,
Καὶ μὴ ἀέξειν γῆς μέτρον περαιτέρω.
Ἐς Τήμενον γὰρ συγκαθίσταντο πλεῖστοι,

Ὡς ἂν πέλας γένοιντο ἠρέμ' ἀμφί μοι.
Πόλισμα τοὐτὶ, ἀρχῇ ὣς κεκλημένον,
Ἐκ Τημένου του ῥηθὲν ἀρχαίου τάχα,
Ὃν φθίμενον κτέρεισαν Ἀργεῖοι σφίσι,
Δι' εὐσέβειαν, ἀρετῆς ἀνδρὸς χάριν,
Χ' ὡμώνυμον κέκληκαν ἡμῶν τ' ἀρχαῖοι,
Μνείας ἕκητι τῆς πρὸς ἥρωα αἰδοῦς.
Διΐσταταί μοι δ' ὡς ἑκατὸν σταδίοις,
Οὗ δυσμενεῖς ἵδρυντο παυσωλὴν πρώτην.
Γίλδασσος οὖν τοὐντεῦθεν αἴρων σὺν στρατῷ,
Ἐφίστα νυκτὸς, καὶ ἐδῄου Τήμενον,
Ἀμφ' ἡμίσεις δὲ τῶνδε αἰχμαλωτήσας,
Λοιποὺς κύνεσσιν λεῖπεν ἥδιμον βρῶμα,
Φέρει δὲ κόρσας, ἧς ἀριστείης δεῖγμα,
Ὡσεὶ ἑκατὸν, ἀνδρικῶς μαρναμένου,
Ὄχλος δ' ὑπαντῶν σακχαρέοις σφαιρίσκοις,
Στορέννυον τῷδ' ἀγορὰν διαβάντι.
Κρότος τε χειρῶν συμπαρέκτεινε φθόγγοις.
Καὶ ταῦτ' ἔτικτεν Ἀμάρᾳ βασκανίην·
Ἦν δ' ἐκ Νεαπόληος Ἰταλῶν οὗτος,
Γένους φαεινοῦ καὶ ἀριζήλου πάνυ,
Τῆς φατρίας τε εἷς Μελιτῶν πρωτίστων,
Σύγκλητος ὃν τίεσκεν εἰς στραταρχίην,
Ἀλλ' ὅς γε φύτλης, ἀξίης τε ἀμνήμων,
Ὅσων ὀφλημάτων τε πρὸς πολιτείην,
Μισθουμένην πλείστου τε εἰς κράτους ἄλκαρ,
Ζητεῖ ὅπως Γίλδασος ἐκ ποδῶν γένῃ,
Κἀγὼ ὑπαχθείοιμι ὠμοῖς Ὀτμάνοις·
Ἔστυγε γὰρ Γίλδασον εὖ πομπεύοντα
Ἔστυγεν ἐνδήμους τε οἱ φιλοστόργους.
Τάδ' ἔργα διττὰ δυσμενεῖς ἐκβακχεύει,
Ἀρχάς τε ταῦτ' ᾤοντο μειζόνων ἔργων,

Καὶ μακρὰν ἐς Χάρακα κώμην νοστοῦσιν,
Ὑπὲρ πέδον τεθεῖσαν εὐθὺ Γορτύνης·
Κέκλητο δ' ὅς γε ὡς νέοις εὐηρέστει,
Ἀπὸ σκόπης ἴσως ἂν ᾗ ἐπέκτιστο,
Τοῖς νῦν χάρακα λᾶν μεγίστην κλημένην.
Βουλὴν δ' ἐγείρει Δελφὶν ἀνθύπατός μοι,
Ὅπως διωθήσωσιν αὐτοὺς κἀντεῦθεν,
Καὶ συμφράσαντο ἱππικῶν καὶ πρυλέων,
Τὸ πᾶν συνεῖναι δυσμενεῖς ὑπερπαῖον.
Ἱππεῖς δὲ προῦχον τῶν ἑκατὸν ὀκτάκις,
Καὶ τάξις ἄπλετός τε πεζῶν εὐζώνων,
Βαίνουσ' ἀριθμὸν μυριάδος διπτύχου,
Ἐν οἷσι κἂν τε προῦχε κωμητῶν πλῆθος,
Πτόρθοι δὲ Εὐρώπης τε, κἀμῶν Κουρήτων,
Εὖ ὡραΐζον λειμάδα στρατευμάτων·
Κἀπιτρέπουσιν οἰάκησιν Γιλδάσῳ,
Ὡς εὐδοκιμήσαντι ἀρχῆθεν μόθου.
Προσίεται δὲ τοὖργον αὐτός τ' Ἀμάρας,
Καὶ δεινὰ μερμέριζεν ἐνδομυχέων.
Ἐπὰν γὰρ ἐῤῥύησαν ἤματ' ὀκτώ που,
Πείθει ὑπούλως ἀνθύπατον Δελφῖνα,
Ἐᾶν μετελθεῖν ἄστυ ἐς Πεδιάδος·
Ἦν γάρ κεν ἄγχι Καρφύρης ἀναρσίων·
Ὅ τ' ὠχύρου Γίλδασος, ὡς μάλα σπεύδων
Εἰς ὦσιν εἰσβολῆς τε τῆς περαιτέρω·
Ἣν δυσμενεῖς ἂν ἐκνικήσειεν πάλην,
Ἧς αὐτὸς ἠκριβοῦτο ῥᾷστα κρατῆσαι·
Ἀνθύπατος δὲ εἶα κἀκδιδοῖ παῖδα,
Διώνυμον προσφῦντα νείατον πάντων,
Θωπευτικοῖς ἔπεσσι πεισθεὶς Ἀμάρᾳ.
Εὐπατριδῶν δ' εἵποντο οἱ πρόφαντοί μοι.
Καὶ ἱκάνων δή, πρῶτος ὢν στραταρχίης,

Ἀπῆγέ μιν Γίλδασον ἀσφαλισμάτων,
Ὤκιστα δ' αὖ ἤνωγεν ἄρξασθαι μάχης,
Καὶ μὴ τίθεσθαι ἀμβολὴν οἷς πρακτέοις.
Γίλδασος ἄλλως, κἂν ἔπειθεν ἀντίον,
Ὡς πρῶτον ἀμπαύοντας ἐκμεμηκότα,
Σφῶν γεῖα ἐνδύεσθαι ἀσμένως μάχην,
Αὐτὸς δ' ἔφιππος πάντας ἕπεσθαι θέλει,
Πάντας θ' ἑτοίμους, κἂν ἄπαστοι ἀλκάζειν.
Ἔταττεν οὖν Γίλδασον ἐν πεζῇ τάξει,
Ἡγεῖτο δ' ὅς γε ἱππικῆς εὐταξίης,
Καὶ πρὸς ῥόον Ληθαίου ἄρχεται μάχης.
Συμβάντα δ' ὅσσα ἔργα μηχανημάτων,
Λέγειν δέδεια μὴ πάλιν θρηνῳδήσω.
Ἀλλ' εἰ φιλοπράγμων σύ, ἐλθὲ κἀνάγνω,
Γίλδασος ὡς ἤρξατο μολεῖν γενναίως,
Καὶ ὡς ἐμοὶ Κουρῆτες ἄμφεπον πέριξ
Μυρμηδόνες καθάπερ ἀμφ' Ἀχιλλῆα,
Καὶ ὡς συνεπλάκησαν ἐς πεζῶν τάξιν,
Σκηπτός τις ὥσπερ, ἐμπεσόντες ταῖς ἴλαις,
Καὶ ὡς Ἀμάρας ἱππικὸν τὸ πᾶν ἄγων
Ἐς δυσμενῶν ἔσκηπτε δεξιὸν κέρας,
Ἐκ Καρφύρης σφῶν ἱππικοῦ ὁρμημένου,
Ἐς μηνοειδοῦς σχῆμα τῆς σεληναίας,
Χ' ὡς εἰς φυγὴν τρέποντο, ᾧδ' ἡττηθέντες,
Οἴκτειρμα χ' ὡς δίζοντο μὴ ὠμῶς θνήσκειν,
Χ' ὡς αὐτὸς οὐ δίωκεν ἄνυσιν νίκης,
Καὶ ὡς τραπεὶς ἔπλαττε κἂρ σκαιὸν κέρας,
Αὐτὸς δ' ἔτεινεν εὐθὺ τῆς πρός με τρίβου,
Γίλδασον ὡς εἴα τε μάρνασθαι μόνον,
Ἄνευ ἀγωγῆς ἱππικοῦ σθένους πάμπαν,
Καὶ λοιπὰ ὡς Κουρῆτες ἐξώλοντ' ἄρδην,
Ἀναδραμόντων τῶνδε ἀμπαλινόρων,

Ἀναθρασυνθέντων δὲ δυσμενῶν μάλα,
Ἀγνώμονος δι' αἰσχρὰν Ἀμάρα φύξιν,
Παῖς δ' ἀνθυπάτου οὐκ ἀναιρεῖται ἄλλοις,
Ἁλίσκεται δὲ ἐν πέδαις καθειργμένος.
Ἓν τουτὶ μ' οὐ λέληθεν ἄξιον γέλω·
Τὰ νῶτα δοὺς, ἱππικὴν ἄγων τάξιν,
Πέφευγεν ὡς αἴσχιστα, εἶτα ηὔχᾶτο,
Ὡς ἱππικὸν κάλλιστα εἴρυται λώϐης·
Ἣν γὰρ μέμεινα ἦν δέος μὲ ὠλέσθαι.
Ἑὸν δὲ δρασμὸν οὐκ ἐπίσταται φῦντα,
Λώϐην ἅπασιν, ἱππικοῖς τε πεζοῖς τε,
Δι' ἱππικῆς γὰρ πεζοὶ ὤφθησαν φροῦδοι·
Ἐνεργμένη δ' ᾧδ' ἐκλιμώττουσ' ἐφθάρη.
Γίλδασος ἦν γὰρ ὠχύρου Πεδιάδα,
Λεοί τ' ἂν εἰρύοντο προσπεφευγότες,
Τροφαί τ' ἐρανίζοντο εἰς ἵππων ἔδαρ.
Ἀλλ' Ἀμάρᾳ εὔαδεν ὄλλυσθαι πάντα,
Σὺν τοῖσδ', ὅπως Γίλδασος ἐκ ποδῶν γένῃ.

ΤΜΗΜΑ Ε΄.

Ἐνῷ δὲ συγκυκᾶτο τοιάδ᾽ ἐνθένδεν,
Ἤκουστο βόμβος πρὸς γέην Ἰλλυρίων,
Ὡς ἐκπλαγεῖσθαι ὅττοβον κεκλυκότας·
Ἀρθεῖσα δὲ κνήμεσσιν, οὐκέτ᾽ ὄσσομαι
Ἐν Κλιτίῃ τι σχῆμα τῶν κερατοειδῶν
Κυρτῆς σελήνης, ἀλλὰ φαίδιμον σταυρόν·
Κἀγγέλλεται λέοντα τείναντα σκαιὰν
Ἀνθαρσύνειν εὔθυμα Φωσκόλου τόλμαν.
Καὶ μὴν μετ᾽ ἐκπόρθησιν αὐτῆς Κλιτίης,
Χώραν τ᾽ ἐδήου καὶ δίωκ᾽ ἀναρσίους.
Ἥκων δ᾽ ἔτ᾽ ἐς Ῥίζανον, αἴρει καὶ τόδε,
Κᾀδυσπράγει γέηθεν Ὀτμάνων γαῦρον,
Ὡς καὶ τὰ νηΐων τε μοχθηρᾷ τύχῃ·
Καὶ γὰρ κατ᾽ ἴχνος κατδιώκων σφῶν στόλον,
Ἐκώλυε Γρύμανος, ἄπλετον φῦντα,
Κύδωνα μὴ ἐμβῆναι εἰσφέροντ᾽ ἄλκαρ·
Ἐς Ναυπλίαν δὲ τόνδ᾽ ἐγκαθειργνύει,
Ἐν ἑπτὰ μησὶν εὐλαβούμενον τοὐκτός.
Φήμη δὲ ὑπερποτᾶτο ἀμφὶ Κυκλάδας,
Πρὸς Χίον ὅσσας φορτικὰς ναῦς εἰσπλεῦσαι,
Πληθὺν φερούσας ἐς στόλον νεηλύδων.
Ἀλλ᾽ οὐ λέληθε Γρυμάνου σπουδὴν θρῦλλος·
Ἀφεὶς δ᾽ ὃς κάθειρξιν ἐξήκει ἔνθα,
Καὶ ἱκάνων ὤκιστα αἴρεται νῆας,
Ἐχθρῶν ἀκόντων καὶ κατ᾽ ὄψιν φρουρίου,
Ὅπερ Κεσουμὴν οἶδε κάρβανος γῆρυς·
Ἄγων δὲ νῆας Ναυπλίῃ νοστεῖ πάλιν·
Ἀτὰρ τριήρεις ὡς ἑκατὸν ἐνθένδεν,
Πέφευγον ἐς Κύδωνα συμπεφυρμένοι,
Ἄλκαρ τι οὐ φέροντες ἐκ νεηλύδων,

Σκεδαννυθέντων νήσῳ, ἧς Πέλοψ ἦρχε.
Ἀλλ' εἰ στόλον μὲν μηκέτ' ἦν καθειργνύων,
Ἀτὰρ σκοπὸν κέρδαινε, μὴ ἐᾷν ἄλκαρ,
Καὶ νοστέειν ἄπρακτον ἐς Βυζαντίδα.
Οὕτω τὰ ἁλὸς ἐξέβαινεν αἰσίως,
Ὥσπερ τὰ γαίης τοὔμπαλιν κακοῤῥάφως.
Ἐπὰν Ἀμάρας γάρ κεν ἐσφάλη σκοποῦ,
Ἔπειθεν ἀνθύπατον, ὡς ἀπαλλάξῃ
Γίλδασον ὡς περιττὸν ἐς στρατορχίην·
Ἐνδέξιος γὰρ ἦε ἐς παραινέσεις,
Ὡς ἀΐοντας ξυνδοκεῖν γοητεύειν.
Γίλδασος οὖν μετῆλθεν, ὡς δοκοῦν προὔχει,
Ἀλλὰ στρατηγὸς αὖ πάλιν δέκτο στόλος.
Γρίμανος εἴπερ ἀμφ' ἑαυτῷ λαμβάνει,
Καὶ ἄνδρα μὲν τίεσκεν ὡς κατ' ἀξίαν·
Θωμᾷ δ' ἀειμνήστοιο γνήσιος κάσις,
Βέρνανδος, ἄλλ' ἄντανδρος εἰς ναυαρχίην,
Ἐλιπάρει στόλαρχον, ἱκτὴρ ἐμπράκτως,
Ἐᾷν ἄγειν τὸν ἄνδρα ἐς Προποντίδα,
Εἰς δευτέραν τήρησιν, ἀσφαλεστέραν,
Χαρίζεται δ' ᾧ εἴ τι τ' ἄλλ' ἀναγκαῖον.
Καὶ νηΐταις πρόνοια ἔστειχ' ἀκριβῶς.
Τοῖς ὧδε μέντοι ἦν ἀπόγνοια τροφός.
Ἀνατραπείσης γάρ κε Χάρακος πάλης,
Τοῖς δ' οὔτις ἐλπὶς εὐθύνουσά μ' εἰσέτι·
Ἐμὴν δ' ἐς ἐξόρθωσιν ἠπίστουν ὅλως,
Καὶ νωθριῶσι μὴ προασπίσασθαί μου·
Κανάρσιοι τοὐντεῦθεν εὐτονηκότες,
Κατέστρεφον τὰς ἀμφὶ κώμας δῃοῦντες,
Λεοὺς τ' ἀνήρουν κἂν ὑπήντων οὐδαῖοι.
Μὴν δ' οὐ παρέῤῥει, καὶ ὁμαρτοῦσ' ἀθρόοι
Ἐμοῦ κατ' ὄψιν φρικτά μοι ἀπειλοῦντες,

Κύκλῳ παρεδριῶσι, κοὐδεὶς ἀνταίρει,
Ἀφικνέουσιν ἄγχι, καὶ οὐδεὶς εἴργει·
Ἀλλ' εἶργον αὐτοὶ κωλύοντες εἰσόδους,
Ὡς μὴ δύνασθαι μήτε αὐτὰ πτηνά τε,
Κἂν πρὸς θαλάσσης μὴ ἀπείργειν οἷόν τε·
Ἐκ χεῤῥονήσου γάρ κε τῆς ἕωθέν μοι,
Ἣν Ἑστίαν προσεῖπον οἱ νεωτέρων,
Ἐμοῦ τε Πανόρμοιο συχναὶ ὁλκάδες
Αἱ προσορμίζουσαί μοι εἴ τι χρειῶδες.
Κἂν οἵδε φθήσαν ἐγκρατεῖς ἅμα
Παντὸς γενέσθαι, καὶ ἀπείργειν φορβήν μοι.
Καὶ ἐκταθεισῶν ἔνθεν ἠδ' ἔνθεν σκηνῶν,
Ἄστροις Ὀλύμπου ἰσαριθμεῖσθαι οἴων,
Τάξιν τινὰ προὔπεμπον ἄλλα δηῶσαι.
Πρώτιστα δ' ἱκάνουσιν εἰς αἰπὺν χῶρον
Λάσιθι ἐκ πολλοῦ μὲν ὡς κεκλημένον,
Ὡς εἴγε λᾶς ἔφασκεν ἴθι ἐς θέαν.
Ἀμβάντι γάρ κεν ὑψίβατα οὐρέων,
Πρὸ τῆς ὑπωρείης τε οὔρεσι Δίκτης,
Ἣ πρὸς βορῆν ὕπερθεν ἐγκαθίδρυται,
Ἔξεστιν ἰδεῖν ἀξιοπρεπὲς πέδον,
Ἑὸν ταμεῖον κἀποθήκη σιτηρά,
Φύσει δ' ὀχυροῦται, ὑπερκαλλὲς πέλον·
Μόνας γὰρ ἴσχει τρεῖς ὁδοὺς στενωπούς τε,
Τὰς εἰσόδους φερούσας αἰπὺ ἐς πέδον·
Χῶρον δ' ἐπιτρέπουσι Δελφὶν βουλή τε
Δραστηρίῳ μὲν ἀνδρὶ, οἴκου Λευκάρων,
Ὦ Νικόλαος οὔνομ' ἐν κασιγνήτοις.
Τόνδ' ἐκραταίουν φρατρία Ἰλλυρίων,
Οἵους τε οὓς ἄριστα εἰρύειν χῶρον,
Ἑκασταχοῦ παύροισιν εἰς ἐχθρῶν ὦσιν,
Ἢ κἂν ἔλασιν δηθύνειν περαιτέρω.

Αὐτὸς δ' ἀπαίρει εὐλαβούμενος τῇδε,
Αώβην προσοῦσαν ἢ δαεὶς τὰ 'Αμάρα,
'Ανάκτορόν τε πυρπολήσας οἰκίαν,
Ταμεῖον αὐτὸ κᾀφθονόν τε σιτῶνα,
Ἐς φρουρὰν ἐκπέφευγε μικροῦ Πανόρμου,
Οὐκ ἄξιον προσθείς τι ᾗ ἀριστείῃ.
Αὐτοὶ δὲ γ' ἀμβαίνουσιν αἰπὺν χῶρον,
Δίχ' ἀντιτάξιός τε κᾀμαχητί τε·
Κάτβαινον αὖ τε οὐδὸν ἀντολῆς μοίρας,
Νάπας Καρῶν ἕλξαντες ἐς πειθὼ σφίσι.
Ζητοῦσι δ' αἶψα Ἡρακλήϊον τούμόν,
Ὅτ' οὐ βαρεῖ ἀγῶνι αὐτοῖς προσχωρεῖ,
Ὡς μὴ ὀχυρὸν σφόδρα κᾀσπιστῶν ἄνευ.
Κᾀντεῦθεν ἐμβαίνοντες Ἱεραπύτνης
Ἐλαιόκοσμον καὶ χλοηφόρον πέδον,
Ἐπυρπόλουν κᾀλεκλάτουν ὠμῶς τε,
Νείκους ἄνευθε κᾀμαχεὶ διαδράντες,
Σφαγῶν δ' ἀρειαῖς φρουρὰν ἐξεδειμάτουν,
Κᾂν πρῶτα παρῄτιζον ἐν μειλιχίοις.
'Αλλ' εὗρον ἀντίστασιν, οἵαν οὐκ ἄλλῃ,
Τῶν τῇδ' ἄριστα ὁπλιτῶν ἀσπιζόντων.
Τέως δὲ πλήθους ἐκπλαγέντες ἀθρόου,
Παρῄνεον Φραγκίσκον, οἴκου Μουδάκων,
Ἐπεὶ ἄριστος τακτὸς ἔνθα προστάτης,
Προσχωρέειν τάχιστα συμπεπαικόσιν,
Ἢ δέσμιον σταλεῖναι εὐμειλιχθεῖσιν,
Αὐτὸς δ' ἔπεσσιν ἠντίαζεν εὐφήμοις,
Μηδὲν πτοεῖσθαι, ἐμμένειν δ' ἄλκαρ θᾶττον.
Οἱ δ' αὖ ἠνόχλουν ἐξ ἀρειῶν σπερχμένοι,
Καὐτῷ πίφαυσκον ὡς χρεὼν πειθαρχέειν,
Καιρὸς γὰρ οὐδεὶς πλαστικῶν θωπευμάτων·
Αὐτὸς δὲ λάθρα νυκτὸς ἐκδιδράσκει,

Κἀπαυδάοντα αἰτιᾶται Ἀμάραν,
Ὦ μὴ μέμηλε τῆσδ' ἄλκαρ ἀμύνης,
Κἂν πλειστάκις γράμμασιν ᾔτει ἐμπράκτως.
Κἀγώ τε ᾧ σύμφημι Ἀμάρα τοὖργον,
Τὰ πάντ' ἄελπτα κἀφανῆ κεκρικότος·
Ἔπειθε γὰρ ὕπατον ἄλκαρ μὴ πέμπειν,
Καὶ μηνύειν μάλιστα δεῖν πυρεκβόλον
Θραύειν μέγιστον, καὶ ἀμύνειν σμικροῖσι·
Ἐπεὶ δὲ ταῦτα οὐκ ἐνῆν διορθοῦσθαι,
Αὐτὸς διέδρα, πληθὺς ἐχθρῶν δ' εἰσβαίνει,
Κἀντεῦθεν εἰσβάλλουσι χεῤῥόνησόν δε,
Ἣν Ἑστίαν ἔφημεν ὄχλον κικλήσκειν.
Δηοῦντες, ὡς εἴθιστο, χώραν καὶ κώμας,
Μέχρι προαστείου ἤλαυνον σύδην·
Βαταΐας δέ, ὢν προόπτης τῶν τῇδε,
Ἐκώλυε κράτιστα καὶ κακῶς ἔδρα,
Καὶ πλεῖστα πειράσαντας ὠθεῖται λάβρως·
Τετληότες δὲ δηρὸν οἴχοντ' ἐνθένδεν.
Καὶ φασὶ λῖτα τὸν Βαταΐαν δέχθαι,
Ὅνπερ στρατάρχης ᾧ πέπομφε θυμήρης,
Οἷα προασπίσαντι ἄστυ γενναίως.
Καὶ τόνδ' ἀπαντήσαντα ἀκριβῶς ἴσχειν,
Καὶ τηρέειν ἄψαυστον ἠγγύα τῷδε,
Ἐς δευτέραν ἔλασιν, ἣν ἐλθεῖν θέλῃ,
Αὐτῷ ἀποσμᾶν τραυματισθέντι κάρκαρ.
Καὶ ταῦτ' ἐπεπράγησαν αἶψα χειμῶνος.

ΤΜΗΜΑ Ϛ'.

Μήδησε δ' ἦαρ καὶ μολεῖ μοι Γρύμανος,
Ἐκ Κυκλάδων αἷς τῆνες ἦν ἐκχειμάσας·
Καὶ σκέπτεται εἰσαῦθις ἔργ' ἀριστείης,
Ὡς ἂν ἐνοχλήσει δυσμενῶν θράσος.
Καὶ πλεύσας ἐς Πάνορμον, ἔνθα ὁρμᾶτο,
Ἵν' Ἡράκλειόν ἄστυ ᾗ ἐκπορθήσων,
Τριήρεων δ' ἐκπομπὴ ἐξ θοωτέρων,
Ἡγουμέναιν δυοῖν τε πεντηκοντόροιν,
Γίλδασσον αἷς ἐφίστα ἐξαρκεῖ σθένει·
Ὃς Γρυμάνου ἔνταλμα ἤνυε σπεύσας.
Ἀϊστόει γὰρ ἄστυ ἐκ βάθρων ἄρδην,
Καὶ νοστέει λάφυρα θηράγρας φέρων.
Δελφὶν δὲ προσκέκλητο νόστιμος πάτρῃ,
Ὡς βαιὸν ἀμπαύσειε νοῦν κεκμηκότα.
Καὶ Ἀλόϋσσος ἀντιπέμπεται τοῦδε,
Ἐκ Μωκενίκων οἰκίας ἀριζήλου·
Ἦν γὰρ στολάρχῳ δευτερεύων ἐν τάξει,
Ἣν ἀξίην προόπτου ἄδε κικλήσκειν,
Ὅθεν γενικὸν προστίθεισ' ἐπικλήσει.
Πῶς δ' οἴσομαι νῦν αὖθις ἀμπεμπασθεῖσα
Ξυμβὰν δυσόρμῳ, ναυτιλοφθόρῳ νήσῳ
Ἀρχαιότης ἣν ὠνόμαζε τὰ Ψύρα,
Ἐφθαρμένως δὲ Ψαρὰ νῦν κεκλημένα;
Ἄνεισι γὰρ στόλαρχος αὖ ἐς Κυκλάδας,
Ὡς ἀσφαλὲς σχῇ χρῆμα νηΐτων ἔργων·
Βὰς γοῦν διάπλουν τὸν Χίου ἀμφιῤῥύτου,
Ἐννυκτερεῦσαι εἵλετ' ἐς Ψύρων ὅρμον·
Ὅποι κλύδων λαίλαψ τε ἔγρεται μέγας,
Καὶ πάννυχα κράδαινε ῥαγδαίως στόλον,
Μακρὰς τριήρεις συγκεκρουκὼς συνθραύστους,

Οἷα κροαίνων ἀλλεπαλλήλας μίγδην·
Νηῶν δ' ἐπεισπεσοῦσα τῶν κοίλων μία,
Ἐπ' ἰσόχρυσον τὴν στρατηγίδ' ὡς λαύρως,
Μυχοῖς ὑπεστόρνυεν αὔτανδρον πάντη,
Καὶ Πολύφημον δειματώδη ναυμάχοις,
Κτέρειζε μηνιάσας ἔμφλοισβος πόντος.
Ὁ συνδιαιτήσας τε ἀρχοῖς πρωτίστοις,
Βορὰ γέγαεν ἰχθύεσσι κητῴοις,
Ἔνδειγμα καὶ τόδ' ἀμφιπταμένης τύχης.
Ἀλλ' ἢ Ποσειδάωνος ἦν σκευωρίη,
Τῷ ἀνδρὶ βασκαίνοντος ἀνδραγαθίην,
Ἢ καὶ τύχης ἄθυρμα τάξεσι βροτῶν,
Ἀνατρεπούσης ἅττα πεπράχει πρῶτον,
Ἀρχῆς πανάρχου καὶ τόδ' ἐξ ἀποκρύφων.
Τριήρεων γοῦν ἤριπον πρὸς ἓξ δέκα,
Παύρων μὲν ἔνθεν κωπέων λωβηθέντων,
Κοίλων δὲ νηῶν τέσσαρες καὶ οὐ πλείω,
Μόνον ἀσινῶν πάγχυ πεντηκοντόρων.
Καὶ Μαυροκῆνος, ὢν προόπτης νῦν στόλου,
Πρῴην ἔπαρχος τῆς ἐμῆς οἰκουρίης,
Ἐς τουτὶ ἀρθεὶς ἐξ ἀμοιβῆς ὧν ἔτλη,
Μόθου ἀπ' ἀρχῆς, καὶ Κύδωνός τ' ἀμύνης,
Ἀολλέει σποράδας ἀνὰ τὴν νῆσον,
Πίμπρησι δ' ἄρδην τὰς τριήρεις ἀπλώτους,
Ἄγει δὲ λοιπὰς πρός με αὐτοῖς κωπεῦσι,
Καὶ τεῦκτο ἰσάριθμος αὖ πάλιν στόλος·
Ὡς αὐτοὶ αὐτόπται τε τῶν τελεσθέντων.
Ὡρακιᾷν οὐκοῦν γε, εὔτολμοι παῖδες,
Ὑμᾶς ἕκατι τῶνδε μέμφομαι οὕτως·
Οὐ τόσον ὡς στόλαρχος ὤλετ' ἠλίκος·
Ἐθὰς πολιτείη γὰρ ἐκφέρειν ἴσους,
Ὑπὲρ πάτρης δεικνύντας ἔργ' ἀριστείης·

Ἀλλ' ὅσσον ἱλάρωσε δυσμενῶν φῦλα,
Ἐμοῦ ἔναντι τοῦ ταράξαντος μόρος.
Ἐπὰν γὰρ ᾐσθάνοντο καινὰ συμβάντα,
Ἐδιονυσίαζον ἤματα τρία,
Ἐμοί τε προσπέλαζον ὡς ἀκινδύνως,
Ὑπειγμένως δ' ὤρυττον οἴμους βυθίους,
Ἐγκαρσίους τε πρὸς βολὰς πυρεκβόλων·
Ὁ δ' Ἀμάρας ἔπραττεν οὐδὲν ἀντίοις,
Ἐπεὶ κατῆρον αἰὲν ἐγκαλυφθέντες,
Καὶ πημένοντο οὔτι γ' ἐκ πυρεκβόλων.
Ὑπὸ προμαχῶνας δὲ πρόσπιπτον τέως,
Κάμιλλος οὓς τέτειχεν, οἴκου Γονζάγων,
Τῶν ὀρχάμων ὑπνὸς ἰθὺς Μαντύης·
Γερουσίη γὰρ ἴδριν ἐκπέμπει ἄνδρα,
Ὡς ἂν προμηθεύσοιτο ὅσσα προσδεῖ μοι,
Καὶ τέτταρας τέτειχεν, ὅσσαι μοι πύλαι,
Μεταξὺ τοῦ ἔναντι τῆς Ἰησοῦ μοι,
Καὶ Παντοκράτορός τε ἄλλης μοι πύλης·
Πέμπτον καθίστα Μαρτινέγκον πρὸς φρουράν,
Ὃν τῆς Κορώνης πρὸς θυμοῦ ἦν κικλήσκειν.
Καὶ τὸν πρὸς Ἰησοῦν δὲ ἄλλης τὸν Πάλμης,
Πρὸς τούσδε ἰθύνεσκε καινὸς στρατάρχης
Ὢ Κουσαΐνος κλῆσις ὕστατ' Ἀσάνου,
Γεραίρεται δ' ὃς εἷς παρέδρων κοιράνου.
Καὶ πρῶτον εἰσπέπτωκεν εἰς αὐτὸν Πάλμης,
Ὅνπερ Ῥεμπραντῖνος ἐκ Λοθαρίγγων,
Ἐφρούρεε κράτιστα καὶ συνηγόρει·
Μετὰ τρίτην δὲ εἰσβολὴν Λοθαρίγγος,
Διδοῖ ἀφεὶς τὰ πάντα εἰσπηδηκόσιν,
Καὶ μὴν διδράσκει πρός με, ὡς σαωθέῃ.
Ἐπὶ χρόνον δὲ βαιὸν εἰσβάλλει ἄλλον,
Κώμης Δενῶρες ὅν γε ταχθεὶς ἐφρούρει,

Ἀνὴρ μὲν ὢν εὔγλωττος ἐν δραστηρίοις,
Ἔμπης τανῦν ἄναυδος οἴχεται ἔνθεν,
Μὴ κουλεοῦ ἑλκύσας, ὡς ἔδει, ξῖφος.
Καὶ Μωκενῖκος ἀνθύπατος ἀσχάλλων,
Ἣν μηνίων κράτιστα εἰλάροιν ὕπερ.
Κόμητα δ' εἷρξε, σκέπτεται δ' ἀναιρέειν,
Μέντοι ἀμείβει εἰς ἀένναον φρουράν·
Ἀλλ' ὁπλιτῶν ποδηγὸν ἀρτᾷ ἰκρίῳ,
Κἂν αἰτιῶντο Ἀμάραν τάδ' ἠνῶξαι.
Καὶ προσκαλεῖτο Γίλδασον πρὸς Κυκλάδων,
Ὃν αἶψα Μαυροκῆνος εἴα πειθήμων.
Ὃς ἱκάνων ἄμυναν οὔτιν' εὑρήκει,
Ἀντριστρέφουσαν δυσμενῶν μηχαναῖσιν.
Ὡς Κουσαΐνος, αὐθαδέστερος γεγώς,
Μυχοῖς κατωρύχοισι καββαλεῖν σπεύδει
Ὡραῖα τείχη, καὶ ὀχυρόν μοι ἄκρον,
Τὸ Μαρτινέγγου, ὡς ἂν ἔνθεν αὐτῆς μοι,
Καὶ κύριός τε ἐγκρατής τε δειχθείη.
Γίλδασος ἔμπης αἰτιάζειν πειρᾶται,
Ἴσοισι μέτροις Κουσαΐνον συγχέων.
Καὶ Μωκενίκῳ δίζεται κωπηλάτας,
Τριήρεων ἓξ, ἀντιᾷν ὑπουργοῦντας.
Οἷς γὰρ κατωρύχοισι βούλεται εἴργειν,
Ἀνατρέπειν τε Κουσαΐνου ὁππόσοις.
Διττοὶ δὲ λανθάνουσι κῆδος Γιλδάσου,
Οἳ εὐθυνοῦντο οὗ δόκη Κουσαΐνου.
Ἐν ᾧ τάδ' οὐκοῦν, καὶ κράτηται τάφρος,
Ὦ τῆς ὕπερθεν ἀμφ' ἐμοὶ προμηθείας!
Πυρεκβολίσκῳ ἐς μέτωπον Ἀμάρας
Τιτρώσκεται τείχεσσιν ἐγκαρτερήσας,
Θνήσκει δὲ αἴφνης, κάτελεύτα εὐκαίρως,
Ὡς καὶ κρατοῦντα φάναι ἐμπέπαυτ' ἔρις.

Εὖ γὰρ πέπυστο τῆς ἐκείνου δὴ κάκης,
Καὶ ὡς ἔδει τόνδ᾽ εἰς ἀνάκρισιν πεσεῖν.
Οὕτω κακῶς ἔπραττε τἀμὰ ἐνθάδε,
Ὡς ἔνθα τὰ Θράκης αὖ ἔσφαλται μέγα,
Ἀλλ᾽ εἰς ὄνειαρ τῶν ἐμοὶ ἀνηκόντων·
Βέρναρδος εἴπερ πώμασ᾽ ὡς Προποντίδα,
Ὡς μὴ περᾶν οἷόν τε κᾂν βαιὸν σκάφος,
Καὶ ταῦτ᾽ ἔτικτεν Ὀτμάνοις ἀντιῤῥήσεις·
Ὑφώραον γὰρ ἀμφέποντες τὰ κράτους,
Μὴ νῆες ὠθήσουσαι ἄχρις ἀρχείου,
Κακὰ δράσωσιν οὖδας ἄστεος Βύζης.
Καὶ ὠχύρουν Ἄβηδον ἄχρι ἀκτῆς τε,
Σηστὸν τ᾽ ἐοικότως τε ἀντικειμένην.
Νεήλυδες δὲ ἀκτὰ ἄμφω φρουροῦντες,
Κακῶς ἔπραττον προσβολαῖς νηῶν κοίλων,
Συχνοὶ δ᾽ ἔπιπτον, κᾇδεῶς ἀνῃροῦντο.
Καὶ Ἰμβραΐμος ἐξέπεμ᾽ ἀμοιβαίους,
Κᾂν οὐκ ἔθ᾽ οἵδε ἤθελον πειθαρχέειν·
Μέμφοντο γὰρ κρατοῦντα μήτιος κακῆς
Μάχην ἐγεῖραι, μὴ δύνασθαι δ᾽ ὀτλέειν.
Ὀχλώδεες γοῦν Ἰμβραΐμον μάρπτουσι,
Κᾄγχουσι τόνδε κερματίσαντες δέμας,
Αὐτοῦ λάχους τυχόντα οὗ τ᾽ ἀπφὺς τέξας.
Ἀλλ᾽ οὔτε πότμος κᾂν βίαιος κοιράνου,
Δεδειμάτωσε Κουσαΐνιον θράσος,
Ἀλλ᾽ ἐξανύσας ὠκέως κατώρυχας,
Ὧν εἷς Ἰησοῦ, Μαρτινέγγου θάτερος,
Σύντειν᾽ ἐς ἕρκος· οὕς τε πυρφόρῳ κόνει
Πλήσας τὰ πρῶτα, πῦρ ἀνῆψε δευτέρῳ,
Καὶ κάββαλε πρόῤῥιζον αὐτῶν ἐκ βάθρων.
Μετὰ τρίτον δὲ ἦμαρ ἐμβάλλει πρώτῳ,
Κᾀϊστόων ἔωργε ῥήξεις φρικώδεις,

Ὡς συμπερᾶν οἵους τε συμπλεκεῖς δίφρους,
Εἰσπηδάει δ' οὐκ αἶψα, ἀμβολὴν δ' ἕδρα,
Ἧματ' ὀκτώ που μὲν ἀτρέμας μίμνων·
Διδοῖ δ' ἄδειαν πρόσφορόν τε Γιλδάσσῳ,
Αὐτοὺς τ' ἀπείργειν, κἀσφαλῆ τηρεῖν χόον,
Ὑπέρτερον τείχεσσι καὶ συνημένον,
Καὶ φυξίμους τε λαβυρίνθους τεκταίνειν.
Πειρᾷ δὲ Κουσαῖνος ἐνσκῆψαι πρῶτον
Τὴν Μαρτινέγγου, ἀλλά γ' ἐγκαλινδέει
Στρατὸς ἐν λαβυρίνθεσιν ἀσκέπτως πίπτων,
Καὶ δὴ τελευτᾷ μυριὰς θρασυνθέντων.
Ἐπὰν δὲ ὠθέοντο δυσμενεῖς ἔνθεν,
Τὴν θατέραν τρέποντο πεῖραν ποιεῖσθαι,
Καὶ τὴν Ἰησοῦ εἰσδύειν ὁρώροντο·
Γεύοντο μέντοι χείρονος δυσπραξίης,
Ἔπιπτον εἴπερ ἀθροώτεροι πρώτων.
Οὐκ ἐννέπειν ἔχω δὲ ὅσσ' ἀριστείης
Ἐνδεικνύοντες ἔργα, ἄνδρες ἀγαθοὶ
Πεφύκατ' ὡς ἴδοιτε μή με δουλοῦσθαι.
Καὶ εἴγε καιρὸς εἶεν ἂν ἐγκωμίων,
Οὐχ ὅττι τάμὰ ἐσθλὰ δ' ὅττι κλεισαίμην,
Σιγητέον δ' οὐ κοσμέον μοι τὸν λόγον.
Κἂν γὰρ φέριστα ἦτ' ἀρωγοί μοι παῖδες,
'Αλλ' ἐντρέχεια Μωκενίκου ἰφθίμου,
Ἐῤῥώνυε πρόθυμον ὑμῖν πρὸς μάχην·
Ὃς νυκτέρευε καὶ συνῆν μοι συντόνως,
Ἔπειθε κἂν Γίλδασος ἀμπαύειν οἴκοι,
Ἐᾶν δὲ κῆδος ἐκδικεῖν τεταγμένῳ,
Κακουχέειν δ' ὃς ἢ μαλακιᾶν πρόφρων,
Πλὴν εἰσδύναντας μὴ ἰδεῖν ἀναρσίους.
Τῇ ἀλλεπαλλήλῳ δὲ ἡδόμην ἄγαν
Φορᾷ ἀγωγῆς ἔνθεν ἠδ' ἔνθεν ὀργώσης.

Ἐπώπτανον γὰρ Μωκενῖκον ἐνθένδεν,
Καὶ ἔνθεν αὖ Γίλδασον ἐκθηρεύοντας.
Ὑμᾶς δὲ ὡς σκύλακας ἐμμεμαῶτας,
Ἄριστα ὤσεις βαρβάρων ἀντωθοῦντας,
Μορφωμένης εὖ τερψίνου κυνηγίης,
Ἐν ᾗ τ' ἐνασμένιζε κῆρ ἔμμοχθόν περ.
Οἷς χάριτας μὲν οὐ τυχούσας γιγνώσκω·
Εὐδαιμονῶ τε κατθανόντας ἐν μάχῃ,
Δόξῃ τελευτῆς, τῆς δι' ἄμυναν πάτρης·
Ὤφλημα δ' ἡμεῖς παῖδες εἰδέναι χάριν
Ἀνθυπάτῳ πρώτιστα, εἶτα Γιλδάσῳ,
Ἔπειτα κοσμήσασι κυδίστην ἄγραν,
Λαρησίῳ ἀπαρτὶ οἴκου Μαρκέλλων,
Καινῇ τριήρει ἐκ πάτρης παλινδρόμῳ,
Καὶ Μαυροκήνῳ νῦν προόπτῃ μοι στόλου,
Γεώργιος δ' οἱ τοὔνομ', ὡς ἂν κεύθω·
Οἳ πολυασχόλῳ τε κἀτλήτῳ μόχθῳ,
Κωπῆας ὁπλίσαντες ἤμυναν πόλιν.
Τέως ἄραντες χεῖρας εἰς Ὄλυμπόν δε,
Τίσωμεν εὐχάριστα ἀρχῇ παντάρχῳ,
Ἔνθεν τὰ κρείττω αὖ προμηθευσαμένῃ·
Μηνιθμὸν ἥπερ δεικνύουσ' οὐρανόθεν,
Τῆς εἰσβολῆς ἕκατι ἐκδίκως φύσης,
Ἐφ' οὓς καταῤῥύγνυσιν ὄμβρους ῥαγδαίους,
Ἀποπνίγει δὲ ἐλλοχόντων οὐ παύρους.
Λοιποί δε γ' ἐξῄεσαν ἐκ πηλοῦ, δίκην
Μυιῶν μέλιτος ἐμπεσουσῶν ἐν σκεύει·
Κἄφερπον αἰδεσθέντες εἰς σφῶν καρφύρας
Ὀπάς, τάφρον τε, πάντα τ' ἐκλελοιπότες·
Καὶ Μωκενῖκος αἶψα, κἀμβολῆς ἄνευ,,
Ἀρχῇ ὀρύττει, καὶ καθαίρει μοι τάφρον.
Καὶ μὴ χρονίζων δημιουργεῖ καὶ ἕρκος,

Ὡς εἶναι αὖ πάλιν με ἄρτιον κύκλῳ.
Ἀπαρτίσας δὲ εἰς στολαρχίην βαίνει,
Ἐγχειρισάντων ὅσσα καὐτῷ τοῦ κράτους.
Οὕτω τίεσκεν ἄνδρα φαιδρῶς ἡ πάτρη,
Ἀνθ' ὧν ὑπὲρ πάτρης ὅσδ' ἐκεκμήκει.
Ἦν δ' ἠρεμήσας ὅσσον ἐκ μάχης ἤδη,
Καὶ μηνύουσι τῷδε οἱ Λευκῶν Ὄρων,
Ἅπερ Σφακεῖα οἶδεν ὄχλος κικλήσκειν,
Οὓς Λευκιεῖς σὺ τοὐθνικὸν προσκλήσαις·
Ὡς δεινὰ δ' οἱ παρίστων ἀδικηθέντες,
Φέρειν κακώσιάς τε μηκέθ' οἵους τε,
Καὶ ὡς διαρκὴς εἶεν ἂν θυμὸς σφίσιν
Εἰς δυσμενῶν δίωξιν, ἠδ' ὄλεθρόν τε,
Εἰ καὶ ἀρωγὸν Μωκενῖκον ἴσχοιεν·
Σφῶν δ' ἡγέεσθαι ἄνδρ' ἄριστον δίζοντο,
Ματθαῖον ἐκ Κύδωνος, οἴκου Καλλέργων,
Σφίσι ξυνήθη, κτήτορα κωμῶν πλείστων,
Ἐν αἷσιν οὗτοι ναιετοῦσιν ἀρχῆθεν·
Τὸν δ' οὖν γε Μωκενῖκος ἐκπέμπει ἄφαρ,
Αὐτὸς δὲ γ' ἐμβὰς ᾗ στρατηγίδ' ἀπτέρως,
Πρῶτ' ἐμβιβάζει ἐς τριήρεας ἄλλας
Τῶν ἱππέων παύρους μὲν, ἀλλὰ γ' ἐκκρίτους,
Ἰλλυρίων τε, Πρυλέων τοὺς εὐζώνους·
Ἄγει δ' ἑαυτῷ Μάρκον ἐκ Συνοβίκων,
Τῶν Δαλμάτων εὔδηλον, ἄλλοις τ' ἀνδρεῖον,
Ὃν καὶ τίεσκε ταξίαρχον ἧς φύτλης·
Οὗτος, πρὸ τοῦ μοι δεινὰ συμβῆναι τάδε,
Πεμφθεὶς διοικῶν ἱππέας στρατειᾶς μοι,
Ἐδείκνυε κράτιστα ἔργ' ἀριστείης,
Καὶ ἠγάμην κάλιστα, οἷά περ παῖδα.
Ἐπὰν δ' Ἀσᾶνος ἦν ἀναζευγνὺς Βύζη,
Ἄντανδρος αὐτοῦ στέλλεται Κουσαῖνος,

Καὶ Βαλέτης ἦν τῶν ἐμῶν στρατάρχεύων,
Τῶν προκρίτων Γαλλίης ἀρηΐων·
Ἐμνημόνευται δ' οὔτι καὶ τούτου πέρι,
Ὡς μὴ προκόψαντός τε εἴς τι γενναῖον,
Ἀλλ' εἴτι καὶ ἔωργε δυστυχῶς μάλα,
Ὡς καὶ ὑποπτευθῆναι εἰς ἀνταρσίην·
Ὅθεν μεταστέλλονται ἂψ ἐρυμένον,
Καὐτῆς Ῥιθύμνης ἀμφιώριζον φρουρᾷ·
Ἀπαίσιον γὰρ τῆμος ἔμπης πειρᾶται,
Τὴν Κουσαΐνου ὦσιν ἔνθεν κωλύειν.
Συνοβίκῳ δ' ἤνωγε βαίνειν ἐς πέδον
Κύδωνος, ἡγέοντι φατρίας ἵππων,
Ἐξ ἄστεος Μινώας, οὗπερ ἐσκόπει.
Τάξεις δ' ὃς αἴρει Πρυλέων ἐκ Κιστέρνων,
Ὁμαρτέει δ' ἱππεῦσιν, ἐντολὴ ὅπου·
Καὶ Κουσαΐνος τῆς Κύδωνος ἐκβαίνων,
Ἐδειμάτου κράτιστα Βαλέτην τρέψας,
Ὃς καὶ ἀπέδρα Ἀμφιμάλλου φρουρίῳ,
Στρατὸν δὲ εἴα κερματίζειν βαρβάροις·
Συνωβίκης μένει δὲ μουνομαχήσων
Ἀνδρὶ στρατάρχῃ, ὡς τελευτῆσαι μᾶλλον,
Ἢ νῶτα δοῦναι δυσμενεῖ ἀκοντίσαι.
Νύττει δὲ ἵππον πρὸς στρατάρχην ἀνταίρων,
Καὶ ξῖφος αἴρει κακτανεῖν ἐσκεμμένος·
Ἀγάζεται δὲ Κουσαΐνος εὔτολμον
Ἀνδρὸς, καὶ ἵππον χειρὶ αἰνίζει στῆσαι,
Μήτ' ἀντιβαίνειν, καὶ ἑκόντα κατθανεῖν.
Ἀνὴρ δὲ ῥίψας ξῖφος ἐνδιδοῖ εἴκων
Ἑαυτὸν αἰχμάλωτον ἐκδιώκοντι.
Κατίσχε δ' ἄνδρα ἐν πέδαις καθειργμένον,
Κἀξομνύειν ἔπειθεν ἱρὰν θρησκείαν,
Ὡς Μεχμέτην ἥρωα ὀμνύειν θεῖον,

Τέως πάρεδρον κοιράνου ὑπισχνεῖτο;
Εἰ ταῦτα ἐμπεδοῖτο κᾳκπτύων σέβας·
Ἀλλ' ὃς κακουχεῖν γυῖα αἱρεῖται μᾶλλον,
Ἁμαρτάνειν ἢ θυμὸν οἴμου ἐνθέου.
Οὐ δηθύνει δὲ δηρὸν ἔνθεν δεικνῦναι,
Ὡς χρῆμα δυσπόρθητον ἴφθιμον κέαρ.
Κάτεισι γάρ κεν δωμάτων ὑπερτάτων,
Αὐτῇ ἀλύσει καὶ πέδαις σιδηραῖσιν.
Ἄγει δὲ Βερναρδῖνον, οἴκου Βαρόκκων,
Εὐπατρίδην Κύδωνος ἐξ ἀποικίης,
Συναιχμάλωτον ὄντα, συνδίαιτόν τε
Διττοῖσιν ἄλλοις Ἰταλῶν πλανηθέντων·
Ἐμβάντες οὐκοῦν ἁλιάδα ἐς μικρὰν,
Ἐρέτμεον δούρεσσι πηχυαίοισί περ,
Περῶσι δ' ἐκλαθόντες ἄκρον Μελλέχης,
Ἐπὰν δέ γ' ἱκάνουσιν Ἀμφίμαλλόν δε,
Ἀνὰ κράτος τείνουσιν ἥκειν φρουρίῳ·
Πλοῖον δέ γ' ἐμφωλεῦον ὅρμῳ Μαράθρου,
Τηνόθεν ἐξώρμητο ἐσπουδακός τε,
Καὶ ἁλιάδα σεύεται μάλ' ἐντόνως,
Κεκώλυται δὲ φρουρίου πυρεκβόλοις,
Ὡ ἁλιάδα μὴ λαφυραγωγεῖσθαι.
Συνωβίκης γοῦν ξὺν Βαρόκκῳ ἔκβαινε,
Κᾀδεξιοῦτο ἄνδρε Παλαβικῖνος,
Ὑπέρτιμος τῆς ἔνθα ταχθεὶς ὁπλίταις.
Ἦν γὰρ τεθνηκὼς προόπτης Παρούτης,
Καὶ θἄτερός τε οἰκετείας Μινώτων,
Τῆς λοιμικῆς νόσοιο ἐξαρπασάσης·
Καὶ ξυγγραφεύς μοι κῦσε τὼ φιλοφρόνως,
Ἀγάμενος τόλμημα ἀνδροῖν γενναίοιν,
Ἐτ' ἦν διατρίβων γὰρ ἐς θεραπείην·
Ἀλλ' εὖτε Μάρκον ὤπτανόν μοι νοστοῦντα;

Ἐρώμενόν μοι, καὶ προκείμενον λόγῳ,
Ἤσθην ἀέλπτως κᾀξ ἀπόπτου ἐνστάντα.
Καὶ Δελφὶν ἀνθύπατος ἐντίμως δέκτο.
Τοίως διευθετεῖτο ἦτορ κρατούντων,
Ἐς δεξίωσιν ἀνδρὸς εὐφημημένου,
Ὡς καὶ στόλαρχον αἱρέεσθαι πρὸς πράξεις.
Αὐλίζεται δὲ πλεύσας Ἀμφίμαλλόν δε,
Καὶ Λευκιεῦσιν ἐξίαλλε Καλλέργην·
Μυχῷ δὲ κόλπου εἰσέδυ θέσει χώρου
Κοινῇ ὄχλοισιν Ἀσπάλαθον κλημένου·
Συνωβίκην δ' ἔταττεν ἀπβαίνειν ἔνθα,
Καὶ ἦματ' αὐτῷ ἐκβὰς παύρους οὐ κτείνει,
Ἰλλυρίων παύροισι κᾂν συνῆν ἄρτι.
Ἀλλ' ὑστεραίᾳ Μωκενῖκος ἐμμένειν
Ἤνωγεν· ὅσδ' ἔπειθεν αὐτοὺς νοστέειν,
Πρὶν δυσμενεῖς αὔξοιντο ἐκδικηκότες,
Προεννέπων οἱ ἔργον οἷον ἐξέβη·
Ἐκ γὰρ Κύδωνος ἐξιέντες ἀθρόοι,
Τούτους μὲν οἰκτρῶς ὤλεκαν κατκτανθέντας,
Οὓς δ' αὖ ἔσευον καὶ θὶν ἔσχε πνιγέντας.
Παῦροι νέοντες ἐς τριήρεις εἴρηνται,
Μὴ ἐξιέντων ἔνθεν ἱππέων πάμπαν.
Καὶ Λευκιεῖς πράττουσι δεινὰ ἐξίσου·
Σεύοντο γάρ κεν ἄχρι τε Σκύφου κώμης,
Κᾂν ὧδέ που ἔκτειναν αὐτῶν οὐ παύρους,
Ἱππῆας ὄντας, κἀπιβαίνειν μὴ οἵους
Κώμην ὀρεινὴν, ἀσφαλῆ τε πρὸς φεῦξιν,
Προβάντες ἔμπης οὔρεων Λευκῶν μέχρι,
Πίμπρησιν ἄστυ, οἰκίας τε καὶ παῖδας.
Καὶ Λευκιεῖς σκήπτοντο μὴ οἵους πάλλειν,
Πεζῇ ἰόντες ἱππικὰς πρὸς δυνάμεις.
Ἀλλ' εἰ δίδωτο τοῖσδε τοία τις τάξις,

Ἔγνωτ' ἂν οἷοι Λευκιεῖς πρὸς Ὀτμάνους.
Ἀλλ' ἠνί μοι στόλαρχον ἀθρῶ νοστοῦντα,
Δυσθυμέοντα, καὶ ἐπώδυνον μάλα,
Οὐ γὰρ μόνον ξυμβὰν τόδ' ἦν λυγρᾷ τύχῃ,
Ἀλλ' ὑστέριζε τῶν ἀναισίων ἄλλου·
Ἐν ᾧ γὰρ ὠχλέοντο οἵδε γ' ἐς στάσιν,
Ἑῷοί μοι ταὐτὰ προὔβαλον χ' οὗτοι,
Καὶ ἡγέτην δίζοντο εἰς εὐταξίην,
Χ' ὡς εὐχερεστέρα τε ἡ φορὰ ἔνθεν.
Γεώργιος δὲ αἱρετὸς τῷδ' ἦν ἔργῳ,
Κορνηλίων φαιδρός μοι οἴκου ἀρχαίου,
Ἀνὴρ ὃν αὐτὴ ἔσχον εὐέρκτην μέγαν,
Καὶ ἄγαμαί τ' ἐν παισὶν ἐγχεσιμόροις,
Παρεῖδε γάρ κεν ὁττιοῦν οἱ ξυμφέρον,
Καὶ ἠνάλωσεν εἰς ἐμὴν ὑπουργίην,
Ἀρχῆς ἀπ' ἄκρης ἱππικὸν στίφος τρέφων,
Κἂν συμπλοκαῖσιν ὀξὺς ὢν ἐπαμύνειν·
Ὧ καὶ πολιτείη τε ἀντισηκῶσα,
Τοῦτον τιέσκει, οἷα πάτρης εὐέρκτην,
Ἐς τάξιν ἄρασ' ἱπποτῶν Γερουσίης,
Καὶ ἡγέτῃ πάρεδρον ἐγκαθιδρῦσθαι.
Τόν δε στόλαρχος συμβεβούλευται πέμπειν
Ῥωννύμενον τάξεσιν ἱππικαῖοί τε,
Καὶ πεζικαῖσιν· ἐμβίβαζε δ' ἃς
Ἐν νηῒ κοίλῃ, καὶ τριήροις κόλκάσιν,
Χωρητικοῖσιν οὗ στρατοῦ νῦν προσφόρου,
Καὶ οὐχ ὅττου δέησις ἐς στυγνὴν μάχην.
Ἐντέλλεται δ' οἱ τὴν ἑωΐαν στίχειν,
Πρὸς χερσόνησον ὠκέως δὲ τ' ἀπβαίνειν,
Πρὶν ἄν γ' ἀέξῃ δυσμενῶν τις πλημμύρα.
Οἱ στασιάζοντες γὰρ ἔκκριτοι κωμῶν,
Χώρου ὀρεινοῦ Πλατύβωλα κλημένου,

Πλείστους συνελκήσαντες Ἱραπυτίων,
Καὶ ἀστυγειτόνων τε χερσονησίων,
Σφῶν ἡγέτην μέμιμναν ἠδ' ἀρηγόν τε.
Συγχωρέει δ' οὐ, πνεῦμα πνεῦσαν ἀντίον
Ἔμπης βίαζεν ἐς Πάνορμον ἀχθῆναι,
Ὅποι προόπτης τῆδ' ἐὼν ξυμβουλεύει,
Περαιτέρω μὴ τῶνδε πειρᾶσθαι θέλειν,
Ἀφέντα τάγχοῦ καὐμαρῆ τε μὴ μάρψας,
Ζητεῖν τὰ πόῤῥω, καὶ κατίσχειν δυσχερῆ.
Ἀλλ' εἰ δυναστεύοιτο τῆς Καρῶν νάπης,
Ὁδὸς διεκκόπτοιτο ὡς μήπω σθένειν
Ἀναρσίους, κἂν ὦσιν ὡς μεμαῶτες,
Βαίνειν πρόσω τε καὶ κρατεῖν ἑῴων.
Τοιῶσδε οὗτος ὁ κρατῶν κἀπαλλάττων,
Κορνήλιον δ' ἔπειθε μῆδος ὁπποῖον,
Καὶ νηὸς ἐξῴκιζεν ἄμφω τὰς τάξεις,
Κἄπβαινε πρόφρων ὄχθας ἐς Ἐλουνδίων,
Αὐθήμερον δ' ἵκανεν ἐς Καρῶν νάπην.
Εἵποντο δ' οὐ παῦροί μοι ἔνθα τῶν παίδων,
Ὁλκάσι συμπλεύσαντες εἰς ἑταιρείην,
Πρὸς τοῖσδε κωμῆταί τε τῆδ' ἀολλέες,
Τρισχίλιοι τοὔλαττον, ἀλλ' ἄνευ ὅπλων,
Δι' εὐτυχοῦς τὸ πρόσθεν ἐλπωρὴν βίου,
Πειρῶντο μέντοι χείρονος δυσπραξίης,
Ἢ Γορτύνης πέδῳ πρὶν ἔσχον Κουρῆτες.
Ἐν συντόμῳ γὰρ Κουσαΐνος ἀΐει
Ὁποία ἦν ὄχλησις ἐς Καρῶν νάπην,
Καὶ στέλλεται στράτευμα ἄρκιον μάχης,
Ὡσεὶ ἑκατὸν ἱππέων, καὶ τρὶς τόσων
Πεζῶν, ἀπαρτὶ ἐμφανισθέντων ἔνθα.
Ῥοπῆς δ' ἀκαρές, κἀντίταξις σπουδαία
Κορνήλιον βίαζεν εὐθὺ φρουρίου.

Πεζοὶ δὲ ἄψ εἴχοντο, μὴ οἷοι θέειν,
Γίγνοντο δ' οἰκτρῶς οἱ μὲν ἄγρα βαρβάροις,
Οἱ δ' αὖ κατεσφάττοντο ἐκλακτισθέντες.
Παῦροι δ' ὑποστρέφουσι ποῦ γῆς κρυφθέντες.
Ὅθεν στόλαρχον εἰκὸς ἦν ἀθυμέειν.
Δέρκοντ' ἀνασκευᾶσθαι ὅσσ' ὀνητά μοι·
Μέντοιγε κἂν ὤπτανον ἔνθεν τοιάδε,
Ἔμοι γε τέρψις ἐξέβαινε τὰ στόλου,
Πρὸ τοῦ γὰρ οἰκτρῶς δυσπραγεῖν ἐχρῆν τάδε.
Κύδωνα εἰσπέπλευκαν εἰσορμισθεῖσαι
Πρὸς δὶς δέκα δύω τε ἐκ τριήρεων,
Ἃς γῆρυς οἶδε καρβάνων βεηλίκας,
Ἀποστολῆες αὗται Ἕλλησ' ἀρχαίοις·
Καὶ δὴ προόπται, Μαυροκῆνος τακτὸς ὤν,
Λαρήνσιός τ' ἔκτακτος, ἰσήρει στόλῳ
Ἀπαρτὶ ἱκάνοντες οὗπερ ἠκούσθη,
Εἰργμένους κατίσχον οἷα ἐν κύρτῃ·
Δίψη δ' ἄτλητος προσβίαζε τοὐντεῦθεν,
Αἴρειν ἀλαλκήσοντας εἰς ὑπωρίην,
Αὐτοὶ δέ γ' ἐξῄησαν ἐκπεφευγότες·
Σεύει δὲ Μαυροκῆνος ἐντόνως τούσδε,
Κἂν μακρὰν ἐκτέταντο εὖρος ἐς πόντου·
Ἐπεφθάκει δὲ ὀψέ, χειρώσας μίαν
Αὐτῷ ἐπάρχῳ, ὃν κατίσχει δάϊον,
Λοιπαὶ δέ γ' ἐκσώζοντο νήσοις Κυκλάσιν.
Ἐπεὶ θαλατίων δὲ μέμνημαι ἔργων,
Λέξω τι τέρπον καρδίην, ἐμψυχοῦν μοι.
Γερουσίη γὰρ Μαυροκῆνον προσκαλεῖ,
Νηῶν ἔπαρχον, εὐκλεοῦς Θωμᾶ κάσιν,
Προῆγε δ' ἀνθύπατον ἐς τρισσὰς νήσους,
Τὰς εἰς Ἰόνιόν δε πόντον κειμένας,
Ὡς ἀντισηκώσοιτο συγγόνου μνήμη.

Ἐφεστάκεισαν δ' ἄνδρα γενναῖον πάνυ,
Εὔφημον Ἰάκωβον, οἴκου ἐκ Ῥίππης,
Ὃς καὶ Ἀχιλλεὺς ἐν συναίμοις ἠκούσθη,
Ἦν δὲ πρὸ τῶνδε Γρυμάνου ἀμοιβαῖος,
Ἀλλ' ἀνθάμιλλος ἐν μάχαισι ποντίοις.
Ἤκουστο γάρ κεν καιρὸν ἔσθ' ὅτ' εἰλῆφθαι,
Μὶν δυσμενήων θλᾷν ἅπαξ τὸ πᾶν στόλου,
Μέντοι τῷ εἶναι Ῥιππικὴν συμβουλίην,
Κἄμεινον ἅπερ ναυμαχεῖν παραιτεῖται.
Ἔχθιστα δ' αὐτὸν καὶ μάλ' ἀσχάλλειν θροῖλλ
Ἀγχωρέειν τε τῆς ἑταιρείης σπεῦσαι.
Ἐπὰν δ' ἔπαρχος ᾑρέθη νηῶν πρῶτος,
Βερτούκιος γὰρ δευτέρευε Κιβρᾶνος,
Ζητεῖ τὰ εἰς ἔνδειξιν ἧς ἀριστείης,
Καὶ Βοσπόρου φύλαττεν ἄκρως ἐξόδους,
Εἰς ἀντίφραξιν ἐκμολήσοντος στόλου,
Κἂν ἐννέα ναῦς ἔσχε πρὸς δέκα μόνας.

ΤΜΗΜΑ Ζ′.

Ἦαρ δ' ἐφίστα, δεινά τε βρέμει Ἄρης.
Οἱ γάρ κεν ἀμφέποντες Ὀτμάνων κράτος
Στόλον κατηρτήσαντο τῶν μήπω μείζω,
Πλὴν ἐξυφασθέντος μοι ἐν δόλοις πρώτου·
Τριήρεας μὲν ὡσεὶ ἑπτάκις δέκα,
Δέκα πρὸς αὐταῖς αὖ τε πεντηκοντόρουν·
Κοίλας δὲ νῆας ἕνδεκα Μαυρουσίων,
Πρὸς τρεῖς δέκα τε σουλτάνων κεκλημένων,
Καὶ εἰκοσήρεις αὖ τε οὐκ οἶδ' ὁππόσας·
Ἦν δὲ στόλαρχος ἄρτι ἐκλελεγμένος
Ὃν ὠνόμαζον σύνθροοι Καρακόξαν.
Ὑπεσχέθη δ' ὃς ἐκμολεῖν ἀκωλύτως,
Ἄνευ μάχης τε καὶ στόλου τινὸς λώβης.
Γαληνιῶσαν δ' ἔνθεν ἅλα τηρέων,
Ἐξήει εἰσορῶντος αὐτοῦ τ' ἐκ Ῥίππης,
Ἀεὶ ἐρετμέοντες ἄγχι ῥηγμῖνος.
Βαλλούσας γὰρ ὠῤῥώδει ἔμπαλιν νῆας,
Ἔπλει δὲ τ' εὐθὺ Τρωάδος κατ' Ἀσίην,
Καὶ λανθάνων πέφευγεν μέρμηραν Ῥίππα.
Ἱρώνυμος μόνος δὲ ἐκ Βαταΐων,
Ὃς προσπέλαζε τῇ διεξόδῳ στόλου,
Κακῶς ἐποίει ξυμμαχούντων κοινόνων·
Ἦσαν δὲ γ' ἓξ ναῦς ἐκ μέρους Βαταΐου,
Καὶ προσκαλοῦντο ἐς μάχην Καρακόξαν,
Αὐτὸς παραιτεῖται δὲ κἄφαντος πλέει,
Προπειραθεὶς δὴ σταθερὸν Βαταΐου.
Ῥίππης δέ γ' ἠθύμει κἄβρεμ' ἐκμέτρως,
Ἐπεὶ μέμαεν ἢ στόλον θλᾶν ἢ θνᾶναι,
Πλὴν μὴ ἀπωλέσειε κῦδος πατρῷον.
Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οὔριον πνεῦμα πνέει,

Βουλὴν δ' ἀολλέει τε καὶ κρατεῖ μήδους,
Ζητεῖν κατ' ἴχνος ἐκπεφευγότα στόλον,
Καὶ ταὐτὰ συννεύει τε κᾳὐτὸς Κιβρᾶνος·
Ἰχνηλάτουν δ' ἄραντες εὖ Καρακόξαν,
Ταύτην ποδηγηθέντες αὐτὸς ἣν ἔτλη·
Λέσβου δ' ὕπερθεν ἐκπλέοντες αἰσίως,
Ἐφικνέοντο τῆς πάλαι Καινῆς ἄκρον,
Ἐντὸς δὲ κόλπου εὐρυχώρου Φωκείης,
Ἰδοὺ ἐποπτεύουσι θηραθέντ' αὐτὸν στόλον.
Ῥίππης δέ γ' εὐθυμοῦτο, οἷά περ λέων
Ὑπαντιάζων ἄγραν ἧς ἂν θηρήτωρ.
Λαβὼν ξίφος δὲ θωρακωθείς τε στέρνον,
Ἔστιλβεν ὅπλοις, οἷα πώγων καὶ κόμη,
Θυμῷ δ' ἐρυθρᾶτο ὀμμάτων φάος·
Καὶ πρὸς πάλην ὥργησεν ὡς ἀνενδότως·
Βουλῇ δ' ἀγείρει Κίβρανον καὶ κοινῶνας,
Δημηγορεῖ δ' ἐν τοῖσδε, τοιάδ' ἐνέπων.
« Μὴ νῦν πτοεῖσθε, ἄνδρες, ἣν καιρὸς πάλης·
» Ἐπείπερ ἡμῶν οὐκ ἀνάλογοι νῆες,
» Πρὸς πουλυπληθῆ, καὶ ἀπείριτον στόλον,
» Μᾶλλον δ' ἐπαυξηθέντα ἐξ ἐπαρχίδων,
» Αἳ τῇδ' ἔμιμνον ἔξοδον Καρακόξα·
» Κᾂν γὰρ πελώριοί γε κᾀπαραβλήτως,
» Ἀϊδρέες μέντοι γε ναυμάχων ἔργων,
» Μήτ' ἀντέχειν οἷοί τε πρὸς γ' Εὐρωπαίους,
» Καὶ πολλὰ γ' ἐς πίστωσιν εἶεν ἂν λέγειν,
» Ὑμεῖς ἃ κρεῖττον οἴδατ' ἱστορηθέντα.
» Ἀρκεῖ δ' ἀειμνήστοιο νίκης μιμνήσκειν,
» Ἧς οἱ πρὸ ὑμῶν ἐγκρατεῖς τῆς νήτου,
» Πρὸς νησίδας Χινάδας, οὗ φροῦδος στόλος
» Ὑπερφερής τε, ἀδρανὴς δειχθεὶς μέντοι·
» Τί δ' ἅττα πόῤῥω καὶ πάλαι ἀμπεπάσθην,

» Κἂν ἀξιομνήμητα τῶν οὔπω φύντων,
» Εἰ τὰ πρὸ ὀμμάτων μέν, εὐκλεῆ πάνυ,
» Καὶ εἴγε συγκρίνοιντο τοῖς ἐς Χινάδας,
» Οὐχ ἧττον οἷς ἔνδοξα τῶν ἀρηΐων·
» Εὖ οἴδατ' ἄνδρες τὴν ἀριστείης ἄκραν
» Θωμᾶ ἀειμνήστοιο, ἤδη ναυάρχου.
» Διαστάσῃ γὰρ νηὶ ἧς ἑταιρείης,
» Λάβρως ἐπεμπίπτουσι πρὸς Κέω νῆσον,
» Τριήρεες κραταιαὶ, ὅσαι δὴ ἴσμεν,
» Καὶ οἷα συντάραττε Θωμᾶς συχνάς περ,
» Ὑμεῖς ἄγαν σύνιστε, κἂν μὴ ἐννέπω,
» Τὸ χθιζὸν ἐμφαίνει δὲ, νητρεκὲς τοὖργον,
» Εἰς ναυμαχεῖν νωθεῖς τε καὶ ὀῤῥωδοῦντας·
» Ἔξεισι Βοσπόρου γὰρ ἡλίκος στόλος,
» Αὐτὸς Βαταΐας δ' ἵστασο σχέδην,
» Κακῶς δ' ἔβαλλες κᾀκεραύνους ἐντόνως·
» Ὃς δ' οὐκ ἀμύνει, καὶ μάχην παραιτεῖτο.
» Ὁ νεύμασ' οἷος ῥοιβδέειν τεὴν νῆα·
» Μὴ οὖν, ὦ ἄνδρες εἴς τι ἐνδοιάσωμεν,
» Ὅρμος γὰρ ἡμῖν ὡς φέριστα ξυμπράττει,
» Οἷα στενωπὸς, ξύμφορός τε ἐς θλᾶσιν
» Παντὸς κραταιοῦ, καὶ ἀρείονος στόλου.
» Ἐς γὰρ θέσιν καθ' ἥν περ ὁρμέει οὗτος,
» Οὔ τοι χαλέπτειν οἷος, κἂν χαλέπτοιμεν.
» Καὶ μὴν ἔγωγε ἠνεὶ εἴσειμι πρῶτος,
» Αὐτοὶ δ' ἕπεσθε Κιβράνου ἐπαρχίδι· »
Τάδ' ἐνέπων πέταζε τῆς νεὼς λέτφην,
Καὶ δυσμενῶν κατ' ὄψιν ἔπλεε στόλου,
Ἔπειτα προσποιεῖτο τρέψασθαι ἄλλην,
Ὃν δυσμενεῖς ᾤοντο ἐκπεφευγότα,
Οὗ σκῶπτον οὐδένειαν ἐν συριγμοῖσιν·
Ἀλλ' ὃς παλινδρόμοιο ἡγεῖται τρίβου,

Καὶ ἄγκυραν χάλαζεν ἐκβολαῖς ὅρμου·
Προὔπεμπε κοινῶνας δὲ ἐντὸς εἰσβαίνειν,
Οἳ καὶ ἀφῆκον ἐν βολῇ πυρεκβόλου,
Ἵσταντο δ' αὐτοῦ ἐντολῇ ναυαρχοῦντος,
Στόλον τε ἠκόντιζον ἐν πυρεκβόλοις
Τοῖς τηλόθεν πάλουσι συμπλοκῆς ἄνευ.
Οἱ δ' ἀντιάζειν ἐξεγείροντ' ἐγκότως,
Προεκτεθέντες πρόσθε πεντηκοντόρου·
Ὥοντο δ' οὕτω καββαλεῖν τοίαν τόλμαν,
Ἔμπης κακῶς τρύχοντο, νηῶν σκηπτόντων·
Μία δὲ προσπεσοῦσα αὐθαδεστέρα,
Ἐς ναῦν μεγίστην τὴν Σκότην κεκλημένην,
Ῥίππου ἀρωγῇ ὤφθη ἀφανισθεῖσα·
Καὶ Καρακόξας εἰσβαλὼν στρατηγίδα,
Ῥίππαν ἐφεῦρεν ἐντόνως ἀνθιστάντα,
Καὶ ἣν μέμεινε προσπαλαίων εἰσέτι,
Εἴη Καρακόξας ἂν ἢ δμὼς ἢ φροῦδος.
Ἔπειτα ἐμπίπτει εἰς τὴν Κιβράνου,
Ὁμοίας μέντοι γε ἅπτεται τύχης.
Ἀγχωρέει δὲ αἱρετίζων οἱ κρεῖττον,
Ἀρκούμενος μὲν τῇ φθορᾷ νεηλύδων,
Πρὸς τρὶς δέκ' ὡς ἑκατὸν ἐξυπερβάντων,
Οὓς ἴσχεν εἰς ἄμυναν ἧς στρατηγίδος.
Προὔκοπτε νὺξ δὲ, καὶ διῄρηται μάχη·
Ἔνηφ' ὁ ἐκ Ῥίππης δὲ, οὔτ' ἐλιννύει,
Ἀλλ' ἐννέα ναῦς πυρπολεῖ Μαυρουσίους,
Μίαν δ' ἁλίσκει ῥᾷστα πεντηκοντόρων,
Τριήρεα πρὸς τῇδε ἄλλην μακράν τε,
Διΐσταται δὲ εὐλαβούμενος πυρσόν,
Μὴ ἀντιπυρσεύοντος ὃς πυρσευθείη.
Ἀγγέλλεται δ' ἕωθεν πρὸς Σμύρνην μίμνειν
Βρεττανικὰς μεγίστας ὀκτὼ πρὸς δέκα

Νῆας, μακρὰς κοίλας τε, ὧν ποτοῦν ἴδμεν,
Μισθωμένας δὲ ἐς γόμον νεηλύδων.
Ναύαρχος οὖν ὑφώρα μήπως ἐνθένδεν,
Ἡνωμέναι ἔκτοσθε τοῖς ἐντὸς τοῦ κόλπου
Τοῦδ' ἄχρι νῆας ἀθυμηθείσας ἄκρως,
Στόλοιν μεταξὺ ᾗ παρεγκεκειμένας,
Μάρψοιντο ἡττηθείσας ἐκ νικατήρων.
Καὶ δὴ κάτεισιν ἔνθεν ἐς Σμύρνην πλέων,
Καὶ Βρεττανοὺς ἔπειθεν οὔκουν συμμάχους
Δείκνυσθαι Ὀτμάνοισιν, οἷς οὔτις ῥήτρη,
Καὶ τόσον ἀξύμφωνα ἦθος καὶ σέβας,
Καὶ μὴ ἄρασθαι ὅπλα πρὸς φιλοστόργους,
Οἷς ἀριθμείη ἀρχαῖα τῶν ἀμοιβαίων,
Καὶ μᾶλλον εἴπερ οἵδε σύμμαχοι Βέλγαι
Καὶ ἀστυγείτονές τε, χ' ὁμογνωμοῦντες.
Καὶ ταῦτ' ἔπειθε Βρεττανοὺς μὴ συμμαχεῖν
'Οτμανίδοισι, δεξιὰν δόντας Ῥίππᾳ.
Νοστῶν πάλιν δὲ φυγάδ' εὑρήκει στόλον·
'Αολλίσας γὰρ λείματ' ὡς φθορᾶς εἶχον
Πέφευγε Καρακόξας ἐς Χίου ὅρμον.
Αὐτὸς δ' ὕπερθεν Κυκλάδων ἔπλει νήσων,
Καὶ Μωκενίκῳ ταῦτα γίγνεται δῆλα.
Λαβὼν δὲ καὐτὸς ἐκ τριήρεων δέκα,
'Οκτώ τε πρὸς ταῖσδ' εὖ διεσκευασμένας,
Καὶ ἕξ τε πρὸς ταύταισι πεντηκοντόρων,
Ὑπήντα Ῥίππᾳ εὖ θριαμβευσαμένῳ.
Καὶ Καρακόξας μήνυσε Βρεττανοῖσι,
Βουλῇ ὑπείκειν τῇ ἑῇ, κώπῃ δεύειν
Ὅποι τράποιτο αὐτὸς, εἰ δ' οὖν ἠπείλει
Ποιεῖν κάκιστα τούσδε καὶ σκῆψαι νῆας.
Οἱ δ' οὐκ ἔνευον πρῶτα, ὃς δ' αὖ ἠπείλει.
Τέως ὑπεῖκον καὶ ὁμαρτεῖν ἠρκοῦντο,

Μὴ ἀντέχειν φίλοις δὲ, χ' ὡς ἐχθροῖς πάλλειν.
Αὐτὸς δ' ἀνεσκεύαζε θλασθέντα στόλον,
Ὡς εὐτονώτερύς τε ἢ προτοῦ δόξῃ.
Καὶ Μωκενῖκος ἠπόρει τοιοῖσδ' ἔτι,
Ὡς Καρακόξας τοὔμπαλιν σταθηροῦτο,
Ἐλπωρῇ ἀμφ' ἄκουσμα προσδοκημένων.
Φήμη γὰρ ἐπλανᾶτο ἐμπόρων νῆας
Παλινδρομῆσαι ἔνθα ἐξ Αἰγυπτίων
Ἑκατὸν ὡς νημερτὲς ἐκμετρουμένας.
Κοῖλαί τε ἱκάνουσιν ἐκ Μαυρουσίων
Ἄλλαι νεωστί, καὶ τριήρεις δέκα,
Ἀριθμὸν ἐκπληροῦσαι ἐκκεκαυμένων,
Ὡς ἐξὸν ἐκμορφοῦσθαι ἢ προτοῦ στόλον,
Ὡς φέρτερόν τε καὶ ἀμείνονα πάντῃ.
Ὡς Μωκενῖκον μερμερίζειν εἰσέτι,
Ἐπὶ ξυροῦ τε μὴ ἐᾶσαι τὰ στόλου,
Τοιῶσδέ τ' εἰς ἀγῶνα λοιπά τε κράτους.
Καὶ δὴ ἄρας τοὐντεῦθεν ἱκάνει πρός με,
Ὅποι μένων σκόπευε δυσμενῶν οἴμους.
Μὴν δ' οὐ παρέῤῥει καὶ βεβούλευται κρεῖττω,
Μετασταλῆναι αὖ στόλον πρὸς Κυκλάδας,
Ὀτμανίδων ἴσχοντα ὑψίνουν τύφον.
Ἀντώνιος δέ, οἰκετείας Βερνάρδων,
Ὁ καὶ στολάρχου αἱρεθεὶς ὑπάλληλος,
Βαθμηδὸν ἐν στόλῳ τε προοβάς τις μέγας,
Λαβὼν τριήρεις μακράς, ἃς δύνατ' ἴσχειν,
Καὶ ἃς νόσος τε λοιμικὴ ἐκλιμπάνει,
Ὡς ἐκ πασῶν ἀχθῆναι ὀκτὼ πρὸς δέκα,
Εἰ καὶ μέμειναν ἄλλαι εἰς ἐμὴν χρῆσιν.
Ἄγων τε νῆας κοίλας, ὡσεὶ τρὶς δέκα,
Ἐν αἷς ἐφίστα εὐδοκιμήσας Ῥίππας,
Ἑαυτὸν ἐμβίβαζε πεντηκοντόροις,

Καὶ ἐκπλέουσιν ἀσφαλῶς ἀδείμαντοι.
Ἄγγελμα εἴπερ ἔσχον ἐκ διακτόρων,
Νῆας τὰς ἐξ Αἰγύπτου εἰσπλεῦσαι Βύζην,
Μαυρουσίων ἄλλας τε καὶ τὰς Βρεττανῶν,
Ἐγκαρτερούσας Καρακόξαν ἐκ Χίου,
Ὃς εἰσέτ' ἐγκαίνιζε θλασθέντα στόλον.
Ἀλλ' ἀκμάσαντος ὡς ἀπ' ἀρχῆς αὖ πάλιν,
Ἔξεισιν ὑψίκομπος ἐνθένδ' ἀπτέρως,
Κάτεισι δ' αἶψ' ὁρμίσας εἰς νῆσον Μήλου,
Καὶ ἡδόμην δέρκουσα τῇδ' ὁρμισθέντα,
Ἤλδαινε γάρ μοι εἰς ἀμείνον' ἐλπωρήν·
Εἰ γὰρ Προποντὶς ἠσφάλιστο ἐκ παύρων,
Πολλῷ γε μᾶλλον ἐκ συχνῶν ὅρμος νήσου·
Εἰ γὰρ καθειργνύοιτο ἔνθα πᾶς στόλος,
Ἐχρῆν λιμῷ φθαρῆναι ἐν βραχεῖ χρόνου,
Ἢ ἐξιόντας ἔνθεν ἐκπλεῖν εἰς ᾅδου.
Ἦν δὲ στόλος μοι ἐγκατασπαρθεὶς ὕπερ
Ἄκρου Κυάμου, ἐκ σφοδροῦ ἁλὸς φλοίσβου.
Κἀπιστάτης πευθεὶς τάδ' ἐκ διακτόρων,
Ἔπλει μὲν ὠκέως τε εἰς ὄψιν Μήλου·
Μέμεινε δ' ἔνθα, εὐδείας ἐπειγούσης,
Ὡς ἡμέρας τρεῖς ὁπλιτεύων ἀπράκτως.
Οἱ δυσμενεῖς δέ, εὐμενείῃ εὐδίας,
Ὡς μή ποτ' ἐμπέσωσι δεινοῖς χείροσιν,
Ἢ τοῖς πρὶν οἷς ἤχθησαν ὅρμῳ Φωκείης,
Ἀνέκθορον φόβοιο προσβιασθέντες,
Κατ' ὄψιν αὐτοῦ ἀντιτάκτου Βερνάρδου.
Καί φασι τόνδε οἱ περὶ γνώμας δεινοί,
Ὡς τῇδ' ἐχρῆν μὲν τὰς τριήρεις τάττειν,
Ἀγούσας ὡς τοσαύτας ἐκ νηῶν κοίλων,
Αὐτὸν δ' ἐπιστατοῦντα πεντηκοντόροις
Καθειργνύειν ῥᾷστα ἐν Μήλῳ στόλον·

Ρίππαν ἀπαγγέλλειν τε καιρὸν μὴ θέλειν
Τὸν πωποτοῦν ἁρμοστὸν εἰς θλάσιν τούτου·
Σὲ δὴ προέσθαι ἐς χάριν μὴ δρᾶν πάτρης,
Ἐμὲ πρόαγε πρὸς πόρον ξῦν κοινῶσιν,
Ὡς προσδοκῶντα ῥᾷστα ἢ τὰ Φωκείης·
Καὐτὸν παριδεῖν ἐννόημα ναυάρχου·
Ἐᾷ δὲ Καρακόξαν ἔνθεν ἐκβαίνειν,
Εἰ καὶ ἀπῆργε μὴ Κύδωνα εἰσβαίνειν,
Ὕπερθεν ἑστὼς εὐμενείᾳ πνευμάτων,
Καὶ οὐρίου πνεύματος ὥρμει πρὸς στόλον,
Ὁ δ' αὖ δεδιὼς, ἐγκαλύπτεται ἄκρου
Πῇ Μελλέχης μέν, πῇ δ' ὑπαί τε Μαράθρου,
Τάχ' ἂν ἐπεὶ σκόπευεν εἰς ἐμὴν ἄτην,
Μὴ ναυμαχοῦντα τοῦ σκοποῦ παρεμπέσῃ·
Ὃς δ' οὐκ ἔσευεν, ἀλλ' ἀπαλλάξας πρῶτον
Τριήρεας, πλεῖ αὖ πάλιν πρὸς Κυκλάδας,
Προϊσχεθεὶς στέρησιν ὑδάτων ἄκους·
Καὶ Καρακόξας θαμυρίσας αὖ στόλον,
Ἔπλει ἐμὴν κατ' ὄψιν ἐς νῆσον Δῖαν·
Οὗ νυκτέρευεν, ἦν γὰρ ὀψὲ πρὸς πρᾶξιν.
Καὶ πρωῒ ἔνθεν ἀπτόητος ἀπαίρων,
Καταδραμεῖν μοι προσπεποίηται λάβρως.
Καὶ μὴν δεδειμάτωμαι ἀθροῦσα στόλου
Γαῦρον βρέμοντος οὐλοὴν ἐμοὶ λώβην·
Ἀλλ' εἰ διαστείχοντα εἶδον ἠῤῥώμην·
Καὶ μᾶλλον εἴπερ ὀλκάδαιν προσκειμέναιν
Οὐχ ἅπτεταί πως προσκαλούσαιν τ' ἐς μάχην,
Ἀλλ' ἐκτελεῖ δίαυλον ἐς Παλαίκαστρον,
Ὃ ἦν τετευχθὲν ἐς Δίου ἄκρου εἶλαρ,
Προχωρέει δ' οἱ ῥᾷστα νείκεός τ' ἄνευ,
Ἐπεὶ γεγύμνωταί τε τῶν ἀμυντήρων·
Ὁ γὰρ γεγηθὼς ἐκτρέπειν πάντ' Ἀμάρας,

Αἵρει μεγίστους ἔνθεν ἓξ πυρεκβόλους,
Ὧν ἔσχεν ἀρχῇ, καὶ προσῆψε Γονζάγας,
Ὡς μὴ ὄλοιντο, φρουρίου πορθουμένου,
Μικρῶν μεμηλὼς ἐντελεστέρων δ' οὔ τοι.
Ἀλλ' εἴγε ὠχύρωτο φρουρὰ νῦν ἄρτι,
Οἷα πρὸ τῶνδε, οὐκ ἂν ὡς ἐκ προσπαίου
Προσχώρεε στόλῳ τε πορθεῖν ἀσφήλῳ.
Ἐχρῆν δ' οἰηθῆναι αὐτὸν γεννάδαν·
Πόσαι τριήρεις ἐξόλοιντο παμπήδην,
Πόση ῥοή τε αἱμάτων ῥεύσειέ πως,
Πρὶν ἢ ὑπερφέροιντο ἕρκους φρουρίου.
Οὐκ οἶδε δ' αὐτῶν τεῦξιν ἐξυπηρετεῖν
Συνηγοροῦσιν ἀμβολὴν πρὸς πορθοῦντας·
Διημερεύοντας γὰρ ἢ χρόνος μάρψεν,
Ἢ καὶ τύχης τέτυχον ἀνταῖοι πρώτης,
Πλεῖστα τυχηρῶν τεχνικοῖς ὑπουργούντων.
Εἰ οὖν τάδ' ἐσκοπεῖτο εἴδοις ἂν ῥᾷστα
Ἄπρακτον ἀγκάμπτοντα μὲν Καρακόξαν.
Δίδου δ' ἀεὶ ἔνδειγμα ναῦν ἐπαρχίδα
Πρὸς Μαυροκήνου εὖ διεκδικουμένην,
Καὶ σύγκριναι ἄλληλα νῆα φρουρίῳ,
Λίθῳ ἐπ' ἀλικλύστῳ ἐστηριγμένῳ·
Ἦν ἐγκρατὴς γὰρ τοῦδε ὀψὲ ἤματος,
Καὶ ὑστεραίας πρωῒ φαῦσις νηῶν μοι,
Αἳ ἕξ τε ἀντέλλουσι πεντηκοντόρων,
Ὅθ' αἶψα Καρακόξας Ἁλμυροῦ αἴρων,
Ὅποι ἐνυκτέριζεν, ὀῤῥωδῶν λώβην,
Ἐς Δῖον ἄκρον ἤντετο στόλῳ πάλιν.
Ῥίππας περιζώννυτο ὅπλα ναυμάχων,
Πιλνᾷ δ' οὐχ οἷος, εὐδίας προστατούσης·
Καί φασι Καρακόξαν ἐκφεῦξαι θέλειν,
Μὴ ναυμαχεῖν μὲν αἱρετίσαντ' αὖ πάλιν.

Μέντοιγε Κουσαΐνον ἐμβάντ' ἐς στόλον,
'Ες δεῖγμα χάρμης, κτήσιος Παλαικάστρου,
Μὶν σχετλιάσαι καὶ ἀβέλτερον καλεῖν,
Καὶ τοῖα φατίζοντα ἐκδιηγοῦντο.
« Εὖ οἶδας ἄνδρας, οὓς φέρεις νεηλύδων,
» Δεδιότας ὅρμημα πυρόεν Ῥίππα,
» Στόλον τ' ἀφέντας ἐκπεφευγέναι ἔω,
» Μολεῖν δὲ σ' ἔνθα, καὶ ἄνευ ἀλκασόντων·
» Ἡμεῖς ἄρ' οὖν, ἢν ἄστυ Κρητῶν μητρῷον
» Θέλοιμεν ἐκπορθῆσαι, ὡς ἐφετμή τε,
» Ἄλλους μὲν ἀλκάσοντας οὐκ ἔξεστ' ἴσχειν,
» Πλὴν τούσδε ἀνδρῶν ἐν στόλῳ τεθραμμένους,
» Μαυρουσίων τε τοὺς σακεσπαλεστάτους.
» Εἰ γοῦν ἀπαυδήσωμεν αὐτῶν πρόκλησιν,
» Καὶ συμπλακῆναι τοῖσδε μὴ προσδεχθῶμεν,
» Τί ἔσεται ἂν τῶνδε, κἀκείνων πέρι;
» Ἡμῶν τίς εἴποι, αὐτὸς ἔργου πρὸς μάχην,
» Ἢν αὐτοὶ δόξοιμεν ὀῤῥωδεῖν πρῶτοι;
» Μὴ οὖν ἀναίνου τὴν πρὸς αὐτοὺς νῦν μάχην,
» Καὶ μᾶλλον εἴπερ καιρὸς ἡμῖν συμπράττει,
» Μὴ ἀμφιπιτνᾷν οἵας ἐγκοίλας νῆας,
» Ὑπ' εὐδίας μενούσας ἡμῶν τηλόθεν.
» Μόναι δὲ λοιπαὶ ἑπτὰ πεντηκοντόρων,
» Οἷαί τ' ἐρέττειν, ἢ πελάζειν ἢ φεύγειν,
» Πρὸς νῆας ἀσφαλῶς τε ἐγκαλυφθεῖσαι·
» Οἶμαι γὰρ οὐδ' ὅπως τε ἃς πρὸς τοσαύτας
» Αἵρεσθαι ὅπλα ναυμαχεῖν τ' ἀσκέπτως.
» Ἀλλ' εἴγε καὶ αἵροιντο αὐθαδισθεῖσαι,
» Εἴη ἂν αἰσχρὸν ἄπλετον τόνδε στόλον
» Παραιτέεσθαι τὴν πρὸς ἥττονας πάλην ».
Ἐν ᾧ δὲ Κουσαΐνος οἷς δημηγόρει,
Ἀντώνιος πρόσκειτο εἰς ἐχθρῶν ὄψιν.

Θυμὸν δ' ὅδ' αὖ ἐδείκνυ ναυμαχησέειν.
Καὶ μηνοειδῆ τάττεται Καρακόξας
Λεπτὸν στόλον, καὐτός τε ἵδρυται μέσῳ.
'Αλλ' αὖ τέ μοι ἔπεστι μεμψιμοιρέειν.
Ἑπτὰ συνηρτύοντο πεντηκοντόρων,
Τρισσαὶ μόναι βάλλουσι γενναίως πάνυ,
Αἱ τέσσαρες μέμειναν ἄπρακται πάμπαν.
Ποῖον δ' ἂν αὗται οὐ μαθεῖν αἶσχος φέρω;
'Εῶ δὲ οἷς καθῆκον ἰχνεύειν τάδε.
Καί φασιν ὄντως εἰσβολὴν κατὰ πρώτην,
Ὡς πρῶτον ἠντιῶντο, τὴν στρατηγίδα
Ὁρμήσασαν πασῶν τε αὐθαδεστέραν,
Καὶ Καρακόξου καλλίων ἐρωμένων,
Ξὺν ἑπτὰ ἄλλοις πάμπαν ἐξηφανίσθαι.
'Αφίστα δ' οὗτος, ἀλλὰ πεντηκοντόρους
Θέλει προσίσχειν πάσας, ὡς ὁμωνύμους,
Ἰσοσθενεῖς θ' ὡς αὐτὸς ᾤετ' ἀφρόνως.
Οὐκ οἶδε δ' αὐτῶν ὡς διάφορος λόγος,
Κἂν οὔνομ' ἔσχον κοινὸν, ὡς εὔαδέ πως.
Χείρω πεπόνθεισαν δὲ ὀκτὼ πρὸς τρισσὰς
'Ανθιστάσας μὲν ἐντόνως, ἄριστά τε.
Ὡς εἴγε πᾶσαι προσπάλαιον ξυμφώνως,
Ἠκηκόητ' ἂν εἰν ἀριστείαις μείζω
Ἢ ἐς Χινάδας, πανολεθρίην στόλου·
'Αλλ' οὐρίου πνεύσαντος ᾤχετο σύμπας,
Ῥίππας δέ γ' ἐν κοίλεσσιν εἰσπεσὼν μία
'Εκ Βρεττανῶν πρὸς Δῖον ἄκρον κειμένην,
Πίμπρησι, λοιπαὶ δὲ εἵποντο στόλῳ,
Καὶ ἐς Κύδωνα ἐγκαθείργνυται πρόπας,
'Απαλλαγέντων Βρεττανῶν ἐς πατρῷα.
'Αλλ' ἦν ἔρις τις ἐν κρατοῦσιν ἀλλήλοις·
'Επεὶ στρατάρχης τῷ στολάρχῳ ἠτεῖτο

Μαυρουσίους τε καὶ τριήρεων θρεπτοὺς,
Ἐς δευτέραν μοι εἰσβολῆς πεῖραν ἄλλης·
Θέλει δὲ πέμπειν αἶψα μήτ' ἐλιννύειν.
Προὔκοπτε γάρ κεν ὥρα, λήγοντος θέρους,
Καὶ Καρακόξας ἄντεται ἀνασχέσθαι,
Οὗ ἄχρι πειράσοιτο ἔργων μειζόνων,
Ὡς μὴ νέκται οἶ' ἄπρακτος ἐς Βύζην.
Βουλεύεται γὰρ Ἀμφιμάλλου φρούριον
Ὅπως κατάσχῃ, δυσχερὲς κἂν τοῖς πρώην.
Ἔπλει δὲ πρῶτον ἔνθεν ὅρμῳ Μαράθρου,
Ἐπαρχίδας ἀπάρας, ἀλλά γε πλήρεις
Ἐκ Δουριμάργων, ὧν πότ' ἂν δύναιτ' ἔσχειν,
Ἄγει τριήρεών τε συμπασῶν σκάφη,
Καὶ ἄλλα δὶς θ' ἑκατὸν ἠὲ καὶ πλείω.
Νυκτὸς καθοπλίσας δὲ ὡς δισχιλίους,
Ἐς νησίδα ἔγγιστα τούσδ' ἐκφορτίζει,
Μεταίφνιοι δὲ πρωῒ ἐμφανισθέντες
Φρουρᾶς ἐπεισπηδῶσι δύσβατον τεῖχος
Δὶς καὶ τρίς, ἐκλυττῶντες ὁρμῇ ἀσχέτῳ,
Αὐτὸς δ' ἀπ' ἄκρου Καλλογήρου κλημένου
Ἦν θρασύνων ἀσπιστὰς ἐς μάχην νύττων.
Οἱ δ' ἐντὸς ἠμύναντο ὡς ἀνενδότως·
Ἐπεὶ προόπτης τῆς Διήδων οἰκίας,
Καὶ Φριστίνιος ὁπλιτῶν ὑπέρτιμος,
Ἄμφω ξιφήρε ἀντέχειν θαῤῥυνέτην,
Μὴ ἐνδίδοσθαι εἴ τι ῥιψοκινδύνοις,
Καὶ καββαλεῖν τοσάκις ὁσάκις τούς τε·
Ἐν ᾧ δὲ ἠμύναντο ἔνθεν ἐντόνως,
Οὐχ ἡ τυχοῦσα κἀκ πυρεκβόλων λώβη·
Πλείους γὰρ ἐμμένοντες ἀστέγαστοί τε
Ἐς νησίδ' ὠλέκεισαν ἄρδην πρησθέντες.
Καὶ Καρακόξας Καλογήρῳ ἑδρεύων

Συνίπταται ἁρπακτὸς ἐξ ἑνὸς πληγείς,
Καὶ ὁ θρίαμβον προσδοκῶν ἐξ ἐργμάτων,
Λυσσώμενος τελεύτα, εἴγ' ἐπώπτευεν,
Οὐχ ὡς κενὰ προὔκοπτον ἀλλ' ὀλλυμένους,
Ἄλλως τε ὡς μάταια μειοῦσθαι στόλου.
Ἐπὰν νέκυν δ' ᾔσθοντο ἔνθα προστάτην
Τὰ νῶτα δόντες συμπεπόρθμευκαν στόλῳ,
Καὶ ἔνθεν ἐς Κύδωνα λεῖμμα κτανθέντων·
Φήμη γὰρ ἐκκεκαῦσθαι ὡσεὶ χιλίους,
Τῶν φρουρίου δ' αὖ Φριστίανος πεπληγώς,
Μεθ' ἕκτον ἦμαρ κάτθανε κλυτὸς πέλων,
Τέσσαρσιν ἄλλοις ἀγαθοῖς δεδειγμένοις.
Ὡς τῶνδ' ἐχόντων δυστυχῶς, κοὐχ ὡς ἔλδωρ,
Ἄπο σκοποῦ τε ὑψικόμπων Ὀτμάνων,
Ἦν Κουσαΐνος ἔμπα δήϊα ζέων,
Εὔελπις ἄρτι εὐμενεστέρας τύχης.
Εὖ οἶδε γάρ κεν δρημοσύνην Γιλδάσσου,
Καὶ οἷον ἠρίστευσεν εἰς ἄμυνάν μοι,
Τὴν πρὸς κρατοῦντα κάρτα πειθὼ τηρέων.
Ἀλλ' αἶσα βασκαίνουσα ἔνθετο σκῶλον
Μεταξὺ τῶν δε· τῷ γὰρ ἀκρατῶς λέξαι,
Αὐτοῦ κατ' ὦπα εἰς Ἀνακτόρειόν τε
Καθεῖρξεν, κᾀξίην τε τοῦδ' ἀφαιρεῖται.
Καὶ εἱργμένον προὔπεμπεν εἰς Γερουσίην
Διευκρίνουσαν ἣν ἂν ἥδε τῷδ' ὕβρις.
Ἀνηγόρευε δ' ἄλλον ἐκ Κολωρίδων,
Φόρου Ἰουλλίοιο, εὔδηλον γένει.
Καὶ Κουσαΐνον φασὶ δαψιλευθῆναι
Μνᾶς ἀργυρᾶς ἐξ τῷ διακτόρῳ Θρόου·
Κᾀπείγεται εὔελπις εἰσβολὴν ἄλλην,
Οὐχ ἅπτεται δὲ ὧν ἐπειρᾶτο πρῴην.
Ἀφεὶς δὲ ταῦτα, Βηθλεῆμον κλημένον,

Ζητεῖ ἄκρον μοι ἄλλον, ὡς ἐκπορθήσων.
Τούτου δ' ἔναντι, ἀλλ' ἐναλλάγδην ἄλλων
Μέγαν τέτειχεν ὁ κρατῶν προμαχῶνα,
Ἐντὸς δὲ τούτου ἄλλον ἧττον' αὖ πόλιν,
Εἰς ἀσφάλειαν ὁπλιτῶν προσφυγάδων.
Παρωνύμως δὲ Μωκενίκου κικλήσκει
Ἐργασίην, καὶ Γάλλον ἐκ Γραμομβίλων
Αἰζήϊον μέν, ἀλλὰ τῶν ἀρειτόλμων,
Ὑπέρτιμον τίθησι τῆδ' ἀμυνόντων.
Πρὸς τόνδε Κουσαῖνος εἰσπεσεῖν σπεύδων,
Δόκευεν ἐκ Κύδωνος ἥκειν τὰς τάξεις
Μαυρουσίων τε καὶ τριήρεων ἄλλους,
Καὶ ἵκμενος πέπραχεν ὅσσ' ἀναγκαῖα
Πρὸς Μωκενίκης αἵρεσιν, κᾀυτοῦ ἄκρου,
Ἐγκαρσίους ὁδούς τε καὶ κρυπτὰς πάλιν,
Ὡς ἂν στίχοιεν ἔνθεν ἐγκαλυφθέντες.
Τελῶν δ' ἔγγιστα εἰσέβαλλεν ἐντόνως,
Γραμομβίλης δ' ᾧ ἠντίαζε γενναίως,
Καὶ ἴσχε τῆλε καββαλὼν δὶς καὶ τρίς τε,
Πυρεκβολίσκῳ ἔμπα τρωθεὶς αὐχένα,
Ἄνεισ' ἄναυδος πρός με, κᾀπόπληκτός τε,
Τῶν ψυχικῶν δὴ ὀργάνων συγκαμνόντων,
Ξυμβάντος οὗπερ, ὁπλῖται καταπλαγέντες
Πρόσφευγον εἰς τὸν ἔνδον, ἄλλ' ὑπὲρ τάφρον,
Ὃν Μωκενίκης Βέλος οἶδε κικλήσκειν.
Οἱ δ' αὖτε εἰσώρμηντο συνθρασυνθέντες,
Θοῷ δ' ἀγῶνι ἐκράτησαν καὶ τοῦδε,
Οἷς καιρὸν διδόντες ἐμπρῆσαι οὖδας,
Ὃ δὴ ὑπεστρώννυτο πυρφόρῳ κόνει.
Καὶ Μωκενῖκος ἄλγ' ἦν πεπαρμένος,
Ὡς καὶ γνάθον συστεῖλαι, ἠτόνει δ' ἄγαν,
Καὶ γὰρ στόμα ἠνέωγε κῆρ ἀναψύχων,

Καὶ πρὸς θεοῦ ἔδιζεν, ἦν ἄκεσμά τι
Εἰς τῶν δ' ἀνάκτησίν τε, ἠδ' ἐχθρῶν φύξιν.
Χ' ὁ ψυχαγωγῶν οὔτις ἦν στρατηγέων·
Ὁ ἐκ Κολωρίδων γὰρ εὖ τεθραμμένος,
Ἤρεσκετ' ἀμπαύεσθαι εἰς ἁβρὸν λέχος,
Τυτθὸν μεμηλὼς τῶν ἀρηΐων ἔργων.
Τυτθὸν προσηύδα ἧττον, ἀλλ' ἀνθωμίλει
Ὡς μὴ ἀπαντᾷν καὶ κραττοῦντ' αἰτουμένῳ.
Ἀντίκρισιν δ' ὃς εἴπερ οὐκ ἴσχει μίαν,
Ἀντίσταται ὡς προχωρήσων πρῶτος,
Κἂν ᾖ παρῆλιξ ἀνθύπατός τ' ἀξίη.
Γεώργιος δὲ Μαυροκῆνος οὐκ εἴα,
Εἰ καὶ προόπτης, κηδεμὼν τε νηΐων,
Ἔμπης ἑαυτὸν προσφέρει ὑποστῆναι
Ἀγῶνι παντὶ, καὐτὸν ἀμπαύειν γυῖα,
Σεβαστὸν ὄντα γήραός τε κᾀξίης.
Εἵποντο δ' ᾧ προβάντων παίδων μοι πλεῖστοι,
Ἰλλυρίων τε ἱκανοὶ τῶν εὐζώνων,
Οὓς ἦγε ταξίαρχος ἐκ Συνωβίκων,
Κώθούμενοι τρέποντο δυσμενεῖς ἔνθεν,
Πλείστους δὲ τῶνδ' ἴαψαν ἐς κνέφας ἅδου.
Βέλος δ' ἀνακτησθέντες εἵλοντ' ἐκλείπειν,
Κᾀῶσιν ἀφρούρητον ἤματα τρία.
Ὑποστραφέντων δ' αὖθις ἐκπομπευσάντων,
Οἱ δυσμενεῖς πειρῶντο εἰσβάλλειν νέως,
Καὶ προσπέλαζον αὖθις ἐγκαλυφθέντες·
Ὑπαὶ δὲ Βέλους τεῦκτο Ἰπνὸς κλημένος,
Ἀνασπάσων ὤθησιν ἔνθεν ὁρμώντων,
Καὶ πυρπολοῦσιν, ἀντικρούσιος χάριν·
Ἀλλ' ὅς γε τοὔργου ἐσφάλη εἰς τὰ πρόσω·
Ὀπὴ γὰρ οὐ πώμαστο εὖ κατωρύχου,
Καὶ πῦρ ἀνασχάσασθαι ἦν ἀναγκαῖον,

Ῥῆξίν τιν' ἐμποιῆσαι οὐ σμικρὰν πάνυ,
Μέρους ὀχυροῦ κἀσφαλοῦς χοὸς Βέλους.
Αὐτοὶ δ' ἐρωάζουσιν ἀκρονυχίῃ,
Μέσῳ δὲ νυκτὸς εἰσέπιπτον τῇ ῥήξει,
Καὶ ῥᾷστ' ἐπικρατοῦσιν αὖ πάλιν Βέλους.
Κἀμφεφύτευον αἶψα ἑπτὰ σημαίας,
Ἔνδειξιν ἐμφαίνοντες ὧν ἦρξαν βίᾳ,
Ὡς ῥᾷστα ἔσσεσθαί τε κυρίους τάφρου.
Ἐκ γὰρ φρεάτων ἠντύνοντο ἐμβαίνειν,
Ὀπὰς κατεργασθέντες ἀντήρεις ἔνθεν.
Ἐν τοῖσι Μωκενῖκος ἠθύμει πάλιν
Βραχεῖ ἀνατραπέντα κεδνὰ ὀπτάνων.
Ἀλλ' οἷον ἠλλοίωτο αὖθις ἐς κρεῖττον,
Ἴστασο φράδμων δρημοσύνας αἴων.
Ἐμὴν γὰρ εἰς ἄμυναν οἱ γερουσίης
Ἦσαν προμηθευθέντες ἱππικὴν νέαν,
Πρώτης φθαρείσης, ἀλλά γ' ἐντελεστέραν.
Καὶ θωράκων ἱππῆας, ἅδε κικλήσκειν
Ἕλλησιν οἶμαι οἱ κατάφρακτοι οὗτοι,
Τάττων δ' ἰλάρχην οἷσιν κλυτὸν Βιλάλτην,
Αἰζήϊον μὲν, ἀλλ' ἀρείτολμον πάνυ,
Ἐφευρετήν τε δηΐων τεχνασμάτων·
Ὃς καββὰς ἵππου σὺν δέκα ἰλαρχίης,
Πάντῃ σιδηρετοῖσιν οἷα σφῶν τάξις
Ἀπὸ κράατος βάσιος ποδῶν ἄχρι,
Ὡς καὶ σκοποῦντας ἐνθεάζειν ἐς τέρας·
Ἄνεισι δ' οὐδὸν ἐκ τάφρου ὡς πρὸς Βέλος.
Εἵποντο δ' αὐτῷ οἱ ἰλαρχίης δέκα,
Ἐμῶν τε παίδων συνθεόντων θαλπέειν,
Ἣν ἐκτροπὴν ἴδωσιν ἐξ ἀναρσίων·
Ἐπὰν δ' ἄναντες ἤνυσαν πεζῇ τάφρου,
Κᾀς ὄψιν ἐμφάνιζον αὐτοὺς βαρβάροις

Πυρεκβολίσκοις οἷς ἑκάστη χεὶρ ἔσχεν,
Αὐτοὺς ἔπληττον, καὶ ἀνῄρουν ὡς πλείστους·
Πῇ μὲν δι' ἐμφάνειαν ἐκπλάγων ἔργων,
Πῇ δ' ἐκ βολῶν τε ἀθρόων πυρεκβόλων,
Πέφευγον ἀλλ' ὤκιστα μακρὰν ἐκ Βέλους·
Τετρωμένων δὲ ἀμφὶ τετράκις δέκα,
Κάρηνα τῇδε πρόσφερον νίκης δεῖγμα.
Ἀλλ' ὃ κράτιστον εἰς ἐμὴν θυμηδίην,
Ἦν ἀθρέειν σύρεσθαι αὐτῶν σημαίας,
Ἐμὸν δ' οὖδας τηλόθ' ἐμφυτευθείσας.
Καὶ ὁπλίτας ἤραντο αὐτῶν εἰς ὄψιν
Φαύλισμα εἰς ὀνοστὸν Ὀτμάνων τύφου.
Τόλμημα δ' ἄλλο οὐ παραδραμεῖν φέρω.
Εἷς Ἰταλῶν γὰρ τάξιος Ναζηραίων,
Ἐπάρας ἀμφ' ὤμοισι βόμβαν κλυμένην,
Φρέατι προσπέλαζεν, οὗ θαμύριζον
Οἱ τεκτονουργοὶ καὶ ὀρύττοντες πρός με,
Καὶ στὰς περὶ στόμιον ἐκπυροῖ βόμβαν,
Κἀφῆκε πίπτειν ἐς βαθὺ φρέαρ τήνδε,
Ὡς πυρπολῆσαι ἐμφωλεύοντας ἔνθα.
Τοιῶσδ' ἀνασκήδναντο λοιποὶ ἐς πέδον,
Ὡς τοὺς ἐμοὺς κρατῆσαι εὐμαρῶς Βέλους.
Οἱ δ' αὖ διαδραμόντες εἰς σφῶν καρφύρας,
Ἔνθεν κατωρύχεσι πειρῶνται πάλιν
Τάφρῳ διήκειν λιμπάνοντες νῦν Βέλος,
Οὗπερ μεταξὺ χἀτέρου προμαχῶνος,
Τοῦ Παντοκράτορός τε πρὸς πύλην ἄλλου,
Ὤρυττον ἀθρόως τε ἠδ' ἠπειγμένως.
Συνωβίκης δὲ ὢν μιμηλῶς Γιλδάσσου,
Ἴσοισιν ἠντίαζεν ἐν κατωρύχοις
Βαθυτέροις δὲ ὧν ἔτυχον ἀντήρεις.
Ἐπὰν δ' ὑπήντα, πυρφόρῳ μεστοῖ κόνει

Ἐπυρπόλει τε ἀσχαλουμένους ὕπερ.
Τούτων καέντων ταὐτὰ πειρῶνται ἄλλοι,
Καὶ ταὐτὰ μὲν πάσχουσιν, οἷά τε πρῶται·
Τόσους δ᾽ ἐπίμπρει εἰσδυόντας ὁπόσσους,
Ὡς ἐκκεκαῦσθαι ἄρτιον μυριάδα·
Ἐπὰν δ᾽ ἐπεῖδε Κουσαΐνος τάγματα
Μαυρουσίων, στόλου τε θρεπτοὺς μειοῦσθαι,
Προκινδυνεύειν δ᾽ οὕς γε, πρὶν ἂν κυρίους
Γένοιντο αὐτοῦ τάφρου, ἐξαφανίσθαι,
Ἀνακρίνει βέλτιστον αἴρειν τῶν τῇδε,
Ὑποστρέφει δὲ αὖ πάλιν πρὸς καρφύρας,
Πάνυ δ᾽ ἄσεμνα ἢ πέφευγον ἀρχῆθεν.
Τῆμος γὰρ ὀμβρήμασσι προσβιασθέντες
Ἀνασκοποῦσιν, ἴσχον εὔλογον σκῆψιν,
Νῦν δ᾽ εὐδίη τε ἤκμαζε, καὶ οὐδὲν σπέρχεν,
Ἐᾶν δ᾽ ἠναγκάζοντο ἀτρεμεῖν μ᾽ ὅσον.
Κἂν τ᾽ οὐκ ἔπαυον ἀθρόας προσβολῆς μοι,
Πυρεκβολίσκοις ἑρκίτας οὐτάζοντες,
Ὡς μὴ ἐνὸν προκύψαι οὔτιν᾽ ἐκ τείχους.
Ὁ ἐκ Κολωρίδων γὰρ ἀσχολῶν πέριξ,
Ἐσπουδακὼς νῦν πρὸς γ᾽ ἐμὴν εὐερκίην,
Τιτρώσκεται κατ᾽ ἦτρον ἕλκος νήκεστον,
Καὶ ὑστεραίᾳ κατθανὼν κτερίζεται,
Οὐκ ἀξιόχρεών τι λιπὼν ἐκ βίου,
Τυτθὸν διατρίψαντος ἐν διοικήσει.
Οὕτω τὰ Κουσαΐνου ἐξέβη πάλιν.

ΤΜΗΜΑ Η'.

Ἄπο σκοποῦ τε κάτυχῶς πάνυ τῆνες,
Ὡς φῦλα ἐσκίδναντο ἔνθεν βαρβάρων,
Κἀπηλλάγησαν πρῶτον οἱ Μαυρουσίων,
Σφῶν ὀμνύοντες ἦρω οὐκ ἐπανήκειν,
Δισσῶς ἐπεὶ ὤρωρον ἡμισευθέντες,
Μὴ τὸ τρίτον σπερχθέντες ἀφανισθῶσι.
Στολαρχέων δ' ὁπποῖος αἴρεται στόλον,
Λελυμένον τε καὶ ἀνάστατον σχεδόν,
Τὰς Κυκλάδας δ' ἤμειβεν Εὐβοίῃ σπεύδων.
Πνεύσαντος ἔμπης λαίλαπος βαρυγδούπου,
Οὐ σύμπας εἰς Εὔβοιαν ἐγκαθωρμίσθη·
Εἰς φρούριον μέντοιγε Ῥῶσον κλημένον,
Ἀχαΐας ῥηγμῖνι νῦν τεταγμένον,
Τριήρεεις σκήπτουσιν ἓξ πρὸς αὖ δέκα
Ῥηγνύμεναι, ὡς πάμπαν ἀπλώτους μεῖναι.
Εἰς τοὐπιὸν μεθ' ἄττα ἔμπαλιν Ῥίππας,
Μετ' ἀκριβείας Κυκλάδας μεταστείχων,
Πρὸς δυσσὶν ἠντίαξεν ὁλκάδας δέκα,
Καὶ πέντε τῶν θοῶν τε εἰκοσηρέτμων,
Ἃς Αἰγίνῃ τεινούσας οὗτος σεύεται·
Σκιδναμένων ἀνδρῶν δὲ ἀνὰ τὴν νῆσον,
Πίμπρησι τὰς μὲν τὰς δὲ γ' ἐκπέπομφέ μοι·
Αὗται ἀλείπτως αἰὲν ἐξ Ἐπιδαύρου,
Καὶ Ναυπλίης, Κύδωνι προσκομίζουσαι
Ὅ,τι προσῆκον εἰς ἐνοχλούντων μ' ἄλκαρ.
Ἀλλ' αὖ ἐπάνειμ' ἔνθα οὗ προεξέβην,
Ἀνωτέρω τε τὰς ἀφορμὰς λαβοῦσα.
Ἦν γὰρ λέοντι φροντὶς ἐν Γερουσίῃ,
Οὐ τῆς ἐμοὶ μόνον, ἀλλὰ θατέρων
Νήσων τε ἐξύπερθε τῶν Ἰονίων.

Καὶ ὠχύρου Κόρκυραν ἄλλας τ' ἀγχόθι·
Ἐπιτρέπει δὲ ἀνδρὶ κήδεσθαι τῶνδε,
Τὰ δήρεως μὲν ἴδρει, ὧν οὔπω ἴσμεν,
Παρευδοκιμήσαντι δηΐοις ἔργοις,
Αὐτοκράτορσιν εὖ σεβασθέντ' ἀρχῆθεν,
Ὦπερ Σπεραΐτῆρα θέντο τοὐπίκλην,
Ὁμωνύμου ἕκατι ἧς κώμης ἦρχε,
Φύτλης ἀγαυῆς ὧν μετὰ προπάτορας
Ἐν Γερμανοῖσι τάξιος τῶν βαρώνων,
Οὕςπερ δυνάστας οἶδεν ἡ τῶν Ἑλλήνων γῆρυς·
Τὸν δ' ἄρα Μωκενῖκος ἐξ Ἰονίων,
Ἀθρῶν Κολωρίδῃ με ἠμελημένην,
Μετασταλεὶς συνίστα ᾧ διοικήσεις.
Λαβὼν δ' ὃς ἐγχείρισιν οἰακισμάτων,
Ὅσ' ἐξ ἀταξίης μοι ἤγαγ' εἰς τάξιν,
Ὡς μηκέθ' οἵους δυσμενεῖς ἐπεμπίπτειν·
Οὓς προὐκαλεῖτο συμπλακῆναι πρὸς μάχην,
Αὐτοὶ δὲ γ' ἠνήναντο καὶ παρῃτοῦντο·
Ἀλλ' ἐξιὼν ἄτιζε πλειστάκις τούςδε,
Ὡς Κουσαΐνον συνταράττεσθαι δεινά,
Καὶ ἔσθ' ὅτε γλίχεσθαι αὐτὸν ἠκούσθη,
Ἰδεῖν τὸν ἄνδρα, κἀπόπειραν ποιῆσαι
Τῆς τ' ἀρετῆς τοιοῦδε καὶ νοῦ γενναίου·
Προσίεται δὲ Κουσαΐνου μέρμηραν,
Ἔξεισι δ' αἶψα ᾗ ποτ' ἀλκῇ ἠρκέσθη,
Καὶ ᾗ ποτ' ἴσχειν οἷος ἐν καιρῷ τῷδε,
Τάξεις δὲ πεζῶν ἱππικῶν τε συντάξας,
Αὐτὸν μὲν ἠρέθιζεν ἐλθεῖν ἐς μάχην,
Ὁ δ' αὖ παρῃτεῖτο εὐλαβούμενος τάχα
Τὴν ἀνδρὸς ἐντρέχειαν ἠδ' ἀριστείην,
Κἂν ἡ πρόκλησις ἐν προπηλακισμοῖσι.
Καὶ ταῦτα ῥητὰ γίγνεται λέοντί μοι,

Ὡς ἔκ τε τῶνδε ἀκριβέστερον γνῶναι
Τὴν Ὀτμάνων δύναμιν ἡττονηκυῖαν,
Σαφῆ τε τὴν ἔκλυσιν ἀθρόου κράτους·
Ξυμφράζεται δὲ αὖθις ἐν Γερουσίῃ,
Τί πρακτέον τοιᾶδε ἐν καταστάσει·
Καὶ Νικόλαος, οἰκίας Κονταρήνων,
Μίμνησκε συμφέροντα, ὡς εὐηγόρος·
Ἐγὼ δ' ἐπείπερ ἀνδρὸς ἐμνήσθην τοῦδε,
Εἴπω κατ' ἀξίην μέν, ἀλλ' ὅσον σθένος
Καὶ ὅσον ἐνδιδοῖ τε καιρὸς ἁρμόττων·
Οὗτος σταλεὶς ἔπαρχος ὡς ἔθος μέγας
Πρὸ τῶνδε δεινῶν εἰς ἐμὴν προμηθείην,
Ἐδείκνυ πάντῃ οἷος ἐν διοικήσει,
Ὡς σωφρονοῦντας συγκρατεῖν ἐμοὺς παῖδας·
Τοσοῦτον ἦν δ' εὔγλωττος, εἰδὼς ἀρχαῖα,
Ὡς ἀΐοντας συνδοκεῖν γοητεύειν,
Καθῆστο γὰρ χείλεσσι Κύπρις γλυκεῖα,
Καὶ εἴτι πως φάτιζε, κέκριται δόγμα·
Σέβας δ' ἐγὼ μίν, αὐτὸς ἠγάσθη δέ με,
Ὡς ποτνιᾶσθαι ταμίας ἥκειν στόλου,
Ἐξιλεώσων τυχὸν ἣν ἠγασμένην·
Μίμνησκε γοῦν λέοντι ἐν Γερουσίῃ,
Ἐπὰν παλινδρόμησε χαρίεις πάτρῃ,
Ὃ ξυμφέροιεν, οὐχ' ὅ,τ' εἰς ἄμυνάν μοι,
Ἀλλ' εἴτ' ἀνῆκον εἰς ἀνάκτησιν νήσου.
Δημηγορεῖ δ' ἄριστα ἐν ῥεκτηρίοις·
Ἀλλ' ἀμφέρειν μὲν ὅσα ὃς διεξῄει,
Γλαφυρότητι ποικιλημάτων λόγου,
Τῶν δυσχερῶν τε καὶ ἀμηχάνων πάνυ·
Γλωσσῶν σοφῶν γὰρ δυσχερὲς λαβεῖν δάνος,
Μὴ πρωτοτύπου ἐκμιμουμένους ῥήσεις·
Συνίσχεν οὐκοῦν τουτὶ ἔντεχνος λόγος,

Ὡς μὴ ἅπαντ' εἴποιμι ἀξιωμάτων.
« Χρυσοῖο δαψίλεια ἐκκεχυμένη,
» Τοσατίοις ἔτεσι δαπανημένου,
» Ἢ είν ἑνὶ προὐχεῖτο δυσσὶ πρωτίστοις,
» Στρατοῦ ἕκατι ἀρκίου προμηθείης,
» Τοῦδ' ἄχρι νῆσος ἦν κακῶν λελυμένη,
» Ἡμεῖς μόθου τε ἦμεν ἂν γαληναῖοι.
» Ἐπεὶ δὲ πέφραστο τουτὶ ἀρχῆθεν,
» Νῦν συμπάρεστι καιρὸς ἐς σκέψιν κρείττω·
» Ἀναρσίους γὰρ ἴσμεν ἡμισευθέντας
» Εἰς εἰσβολὰς τοσαύτας, ἦρι ῥυέντι.
» Πρὸ γοῦν στρατείαν ἀρτύσαι Ὀτμανίδας
» Ἐς δευτέραν ἔλασιν εἰσβολῆς νέας,
» Στρατοῦ κινηθμὸς ἀρκίου προληπτέος,
» Τῆς σφῶν καταρτύσιος ἡμῖν πρωΐου.
» Ὡς οὐχ ὅτ' ἀπρόσμαχον ἕξομεν πόλιν,
» Ἀλλ' ἀσφαλῶς ῥυθεῖσαν ἔμμοχθον νῆσον. »
Βουλὴ λέοντι ἥνδαν' ἐν Γερουσίῃ,
Καὶ ἠντύνοντο ἐκτελεῖν συμφραδμένα,
Καὶ μᾶλλον εἴπερ ἐκ συχνῶν πεπίστευνται,
Ἔτ' εὐσεβοῦντας πρός με πάντῃ κωμήτας.
Σπουδὴν ὅσην ἔθεντο εἰς ἐμὴν λύσιν.
Μαρῖνος εἴπερ οἰκίας Σαγγυνάκων,
Εὐπατρίδης γεγώς τε ληπτῆς Ῥιθύμνης,
Πλεύσας πολιτείαζεν, ὡς τάχους εἶχεν,
Εὔχρηστα εἰσηγεῖτο ἐν Γερουσίῃ,
Ὡς εὐσέβεια οὐ πέπαυται κωμήταις,
Ἔννοια θ' ἡ ἀρχαία πρὸς πολιτείην·
Καὶ ἣν ἂν ἐξόρμησις ὁπλιτῶν ἄν που
Γίγνοιτο νήσου, βαρβάρους δῃωσόντων,
Ἴδοισαν ἑνωθέντας αὐτοὺς κωμήτας,
Καὶ νῆσον εὐχερῶς τε αὖ ἐλευθέραν·

Οὐ γὰρ φέρειν οἷοί τε τύραννον ζεύγλην,
Σεβάσμια βλέποντες ἐκφαυλισθέντα,
Καὶ λέκτρων ἀλόχων τε ἐξυβρισμένον·
Ὧν Λευκιεῖς μᾶλλόν τι μεμψιμοιροῦντο,
Θαῤῥαλεώτεροί τε κωμητῶν ἄλλων,
Ὡς γραμμάτων ἔνδειγμα ἐνδέδεχ' ἔτι·
Σύγκλητος οὐκοῦν πᾶσα συμπαρωτρύνθη·
Θωμᾶν δὲ γ' ἐγκρίνουσιν ἐξ Οὐηρώνης,
Γένους φαεινοῦ, οἰκίας Πομπηΐων,
Παρευδοκιμήσαντα δηΐοις ἔργοις,
Ὧ συγκεκοινώκηκαν ὅσσ' ἐπεφράσθη,
Προεκθέσεσσι πινυταῖς Κονταρήνου·
Ποσὸν δ' ἐπυνθάνοντο τῆσδ' ἐκστρατείης,
Ἑξάκις ὡσεὶ χιλίους ἐκ Πρυλέων,
Καὶ ἱππέων θ' ἑκατὸν ἑξάκις πάλιν,
Αὔταρκες εἶναι εἰς ἀνάκτησιν νήσου,
Καὶ συμπέραινον τῇ δοκῷ ἰσοψήφως·
Πρὸς τοῖσδε συμβάλλοντες εὔνουν ἐγχώρων,
Οὓς ξυμμάχους σκέπτοντο, ὡς πίστεις ἴσχον.
Πρὸς τοῖσδ' ἐθάῤῥουν ἐντρεχηΐῃ Ῥίππα,
Ἐκ Βοσπόρου ὁρμῶντα συμφράττειν πάλιν
Στόλον μέγαν περ ἢ περᾶν λωβηθέντα.
Οὓς δ' ὧδε σημαίνοντας ἀλιτήρων ἄνευ,
Ὡς εὐμαρῶς διῶχθαι, ὁππόσοι εἶεν·
Ἐν ᾧ δὴ ἔνθα πραγματεύεται τάδε,
Γεώργιός μοι οἰκίας Κορνηλίων,
Μάρκος τε ταξίαρχος ἐκ Σινωβίκων,
Ἀπηλλαγησαν ἔνθεν ἐκπροκληθέντες
Γερουσίηθεν, ἀνταμείψιος χάριν·
Καὶ δεξιούσθην ἄνδρε ἐντίμως μάλα·
Ἐπεὶ ὁ μὲν τἀγαθὰ κοινῷ εἰκάθει,
Ὁ δ' αὖ ἐπεὶ τρανοῦτο τῷ ὑμᾶς παῖδας

Ἔλασμα χρυσοῦ ἀνδρὶ προσχορηγῆσαι,
Ἐν ᾧ κατέγραψαν μὲν ἐκδικηθεῖσαν
Αὐτὴν πόλιν με τῆς λύμης Ὀτμανίδων.
Κώμην δ' ἀνηγόρευον εἴς που Ἰστρίης,
Ὡς ἂν τὸ κοινὸν μὴ ἐλαττοῦσθαι δόξῃ
Τῶν ἐν μέρει μὲν εἰς ἀμοιβὴν εὐέρκτου.
Κορνήλιον δ' ἀξιοῦσιν ἱππέων
Ἐμῶν προόπτην, τῆς σεβαστῆς ἀξίης,
Ἢ οὐκ ἔθος δίδοσθαι εἰμὴ γενναίοις,
Καὶ εὖ διατρίψασιν ἐν πολιτείῃ·
Ὡς δ' ἂν διευθετοῖτο συμπεφραδμένα,
Προστάτας ἐγκρίνουσιν, ἔν τ' ἀρηΐοις
Ἀσκουμένοις μέν, κἀτρόμητον δεικνῦντας,
Οἷς Μαυροκῆνον τὸν προόπτην μοι στόλου,
Γεώργιον ψήφιζον ἀνθύπατόν μοι,
Ἀντωνίου ἄντανδρον ἐκ Λιππομάνων,
Δι' ὅν μοι οὔτις ἐκπεφώνηται λόγος,
Κἂν ἀξιόμνηστός τις ἐκ σεβασμίων.
Ἦν γὰρ ταλάντου ἰσομοιρία δίκης,
Ὠθούμενος καλοῦ μὲν ἐκ συνειδότος,
Ὡς καὶ πρὸς εὐσέβειαν ἐξηρτημένος,
Εὐχαῖς σχολάζων ἐς δυσώπησιν θείου,
Ἀλλ' ὅσσ' ἐμητιᾶτο εἰς ὄνειάρ μοι,
Οὐκ ἠτρανοῦτο, εἵνεκεν παρουσίης
Φαιδροῦ στολάρχου πάντα συσκιαζούσης,
Φωστῆρσιν ὡς ἔγνωτο ταὐτὸ συμβαίνειν,
Ἢ ὡς κανὼν πεφαύσκει ἔκ συνηθείης,
« Μείζων ὅπου πρόσεστιν, ἀπρακτεῖ μείων. »
Ἐν τοῖσι Κουσαΐνος εὖ διεσκόπει,
Οὐκ ἀσφαλῆ ἔτ' εἶναι εἰς ὄψιν πέδου.
Ἐπεῖδε γάρ κεν ἄλκαρ ἐκ Βυζαντίδος,
Μὴ οἷον ἴσχειν χαλεπώτερα πράξων,

Προποντίδος μὲν ἀκριβῶς τηρουμένης·
Ἰλιγγιᾷ δὲ πλεῖστα τί χρεὼν πράττειν,
Αἴρειν ἢ ἐς Κύδωνα ἠσφαλισμένος,
Ἢ ἐς πέδον μὲν κατθανεῖν ταλαιπώρως.
Βουλεύεται δ' ἔπαλξιν ἔμφρουρον τεῦξαι
Τῆς Ἀβρύσου ὕπερθεν, εὐρείας κώμης,
Οὗ σκηνὰς ἴσχεν, καὶ στρατοῦ καρφύρας.
Πρώτιστα δ' αἴρει μαχεῶνας τοὺς πέριξ,
Ἐξ ὧν μ' ἔπληττε καὶ κακῶς πεποιήκει,
Μάλιστα πορθμευούσας εὐρὺν λιμένα
Τῶν ὀλκάδων πρόσπταιε μὴ φέρειν ἔδαρ.
Ἀρθεῖσα δ' αὐτὴ καὶ νεοχμοῦ ἐκστᾶσα,
Κώμης ἀθρῶ ὕπερθεν ἀσχολουμένους,
Οἳ ὠχύρουν τε κἀμφιτείχιζον λόφον.
Καὶ ταῦτα, ὡς φαίνοιτο δρᾶν ὀχληρά μοι,
Ἢ μᾶλλον ὡς ἥκοντας ἴσχῃ κωμήτας·
Ἀντωχύρου λαιψηρά, καὶ μίμνησκέ τε
Γράμμασιν αὖ στόλαρχον ἀγερωχίῃ,
Ἐμὲ προδοῦναι, ἢ ἔσω κατασκήπτων
Φείσασθαι οὐθενός τε ἄχρι νηπίων,
Ἢ εἰς νέαν μένοντα τήνδε τὴν πόλιν
Ἀεὶ τ' ἐνοχλεῖν, κἂν ἔτη ῥυῇ πλείω,
Ἐπικρατεῖν δ' ἄσπονδον εἰς δηρὸν μάχην,
Ὡς ταμιεῖον ἐκκενωθῇ κἂν μέγα,
Καὶ ἄλλα, ὡς ἔθισμα τοῖς ἀλαζόνοις.
Ἀλλ' οὐ μέμηλε Μωκενίκῳ ὧν πέρι,
Ἐντέλλεται δὲ τοῖσδ' ὑπαντᾶν βαρβάρῳ·
« Ἥττησαι αἰσχρῶς καὶ ἀναίνῃ τὴν ἧτταν,
» Τῶν τῇδ' ἀπέστης, καὶ ἀπειλεῖς ἐνσκήπτειν,
» Καὶ γαυριᾷ δὴ οἷς σ' ἐχρῆν ταπεινοῦσθαι,
» Ἔνδειγμα δῆλον τουτὶ τῆς σῆς ἐκνοίης.
» Αὐχῇ δ' ὀχυρώμασιν, οἷς μάτην τεύχεις

» Ἔτη διατρίβειν τε ἀσπόνδῳ μάχῃ,
» Κἀνοχλέειν μοι συστατουμένην πόλιν·
» Ἀλλ' ἴσθι ὡς οὐ ταῦτα οὔτε τοι Κύδων,
» Ἣν δυσμάχητον ἐγκαθίστασθαι οἴῃ,
» Αὐτὸν σαῶσαι οἷα, ἀλλ' ὅσῳ σθένει
» Ἐγὼ διώξω ἄχρι τερμάτων νήσου·
» Ὃ φῂς δὲ ταμεῖον ἐκκενῶσθαί σοι,
» Ὑπήκοον κἀφνειὸν οἵου καὶ εὔνουν,
» Οἷόν τ' ἀναπληροῦν μὲν ἄπλητ' εἰς ἔτη,
» Ἐπικρατεῖν δὲ δῆριν αὖ πάλιν τόσα. »
Ὡς Μωκενῖκος μειζόνως παροξυνθεὶς
Τὰ Κουσαίνου βούλεται ἀνατρέπειν,
Κἀνεψιὸν πεπόμφει, ὃν γεννᾷ κάσις,
Ὁμώνυμον τούτου τε κἀὐτῆς οἰκίας,
Τριήρεας δ' ὤπαζε τῷδ' ὀκτὼ μόνας,
Καὶ διττὰς αἷς ἐφίστα πεντηκοντόρων,
Ὡς ἐκ πελάγους πορσύνοντας ἐγκόπτῃ
Φόρους ἐδωδῶν, οἷα οὗτος ἐκ γέης·
Ὃς ἕσπεται πάτρωι νηΐοις ἔργοις,
Ἀμοιβαδόν τε εὐδοκίμει ἐκ νέων.
Ἀφοῦ δὲ ταῦτα, καὶ μάχη εἰνεγκταί μοι,
Πρύτανις ἠξιοῦτο πεντηκοντόρου.
Καιροῦ δὲ συμπεσόντος, αὖτε Φραγκίσκος
Στόλαρχος ἀμφέκλυζε Κυκλάδας νήσους,
Εἰς νῆε εἰσέβαλλεν, ὧν ἴσμεν κοῖλε,
Αἰπεῖε θ' ἃ Κύδωνι τεινέτην πρῶρε.
Μιᾶς διαδράσης δέ, θατέραν αἴρει,
Στόλαρχος ἣν δέδεκτο λαφύρων πλήρη.
Ἀνὴρ τιέσκετ' ἔνθεν ἐκ πολιτείης,
Πρόμος τεταγμένος δὲ πεντηκοντόρων.
Εἶτα προόπτου βάντος εἰς ὕπατόν μοι,
Οὗτος προόπτης ἐγκαθίσταται στόλου,

Ἴχνη διώκων ἀνδρὸς εἰς βαθμοῦ αὔξην·
Στόλαρχος οὖν πάτρως τε αὐτὸν ἐκπέμπει
Πληροῦντ' ἐφετμήν, ὡς ἔφην προμνησθεῖσα.
Ἦσαν δὲ λοιπαὶ ὧν ἐπίμπρει ὁλκάδων
Ῥίππας ἰχνηλατεύσας Αἰγίνης νήσῳ,
Μετρούμεναι μὲν δὶς δέκα πρὸς δυσσί τε,
Ἐλλιμένιζον δ' αἰὲν εἰς Ἐπιδαύρου,
Κύδωνι πορθμεύουσαι ἔνθεν χρειώδη.
Καὶ Μωκενῖκος, ὧν πάτρωι πευστός τις,
Ἐκ διακτόρων πεύθεται τὰ ὁλκάδων,
Κἀπῆρε τοῖς ταχθεῖσιν εἰς Ἐπιδαύρου,
Καὶ στὰς ἔναντι συγχέει πυρεκβόλοις,
Ὡς τοὺς ἐνοίκους συνδοκεῖ κεραυνοῦσθαι·
Ζητοῦσι δ' ἀμύνασθαι ἔνθεν τοῖς ἴσοις,
Εἴργουσι οὐδαμῶς δὲ ὁρμὴν τοιάνδε·
Αὐτὸς γὰρ εἰσβὰς ὅρμον ἀτρόμητός τις,
Κἂν ἐμπόρων ἄνευθεν ὁλκάδας αἴρει·
Ἐξῆς γέφυραν, χεῤῥονήσῳ ἀρθρῶσαν
Σκοπὴν πλατεῖαν, ἧς ἐφίδρυται πόλις,
Ῥήξας κατηδάφιζεν ἄχρ' ὑφ' ὑδάτων.
Πομπῇ δὲ ἥκει πρός με ὁλκάδας ἄγων,
Κἀνεψιοῦ στόλαρχος ἔργον ἠγάσθη.
Μεθ' ἡμέρας δ' οὐ πλείστας ἵκανον νῆες
Ἄλκαρ φέρουσαι, οἷα ἦν συμφραδμένον,
Θωμᾶς ἐφ' αἷς ὠχεῖτο, ἐκ Πομπηΐων·
Ἥκων δ' ἐδεξιοῦτο πομπῇ ἐντίμῳ·
Μάρκον τε νοστήσαντα ἐκ Σινωβίκων,
Ἐγὼ δέδεγμαι, οἷα γνήσιον παῖδα,
Ἠσπαζόμην τε, ὡς χρεών, φιλοφρόνως.
Μεθ' οὓς Γεώργιός τε ἐκ Κορνηλίων,
Δέδεκτο καὐτὸς, ὡς προόπτης ἱππέων,
Σεβασμιάσας ὡς χρεὼν τοῖς ἐν τέλει.

Ὡς τἀμὰ εὐθετεῖτο βελτίῳ τύχῃ,
Ἔργων θαλαττίων μὲν εὖ συμπραττόντων·
Ῥίππας γὰρ ἐν δέοντι ἥκων οὗ τάχθη,
Μετασταλείσας ἔσχεν ἓξ τριήρεας
Πρὸς δυσσὶ, καὶ διττάς τε πεντηκοντόρων,
Τριῶν δ' ἐπῆρχε τῶν δεκάδων ἐκ κοίλων,
Ὡς ἀντέχειν δύνοιτο ὁρμῇ παντοίᾳ,
Ἐκ Βοσπόρου μολοῦντος ὁποίου στόλου,
Καὶ μὴ πρὸς ἔργα προσβιάζεσθαι πάλιν
Τῶν μέχρι τοῦ πρὸ τοῦδε συμβάντων ἔτους.
Τοιᾷδ' ἀερθεὶς Μωκενῖκος ἐλπωρῇ,
Ἀνεψιὸν πρὔπεμπεν εἰς κενὴν ἄγραν·
Ὃς δὴ ἀπαίρων τῇ δυναστείῃ πρῴην,
Ἐν προθέσει τριῶν τε ἐκ νηῶν κοίλων,
Ἣν δηθύνων ὕπερθεν ἄκρου Κυάμου,
Ἐξιχνιάζων δυσμενῶν περαιώσεις.
Ἔνταλμα δ' ἦν πάτρωος ἐλθεῖν αὐτόθι,
Καὐτὴν πολίχνην βούλεται πορθουμένην,
Τὴν Κισάμου ἀρχῆθεν οὕτω κληθεῖσαν,
Ἐς ἑσπέριον μοῖραν ἄκρου κειμένην·
Πρὸς ὃν σκοπὸν προὔτεινε κλίμακας μείζους,
Καὶ ὅσσα εἰς πόρθησιν ἦν ἀναγκαῖα·
Ἐπεὶ δ' ὃς ἐχρόνιζε δηρὸν αὐτόθι,
Πάτρως μὲν ᾤετ' ἣν σκοποῦ παρεκτράπῃ,
Ἰδεῖν παλινδήνητον ἠντέλθη τόνδε.
Ἀτὰρ κομιστὴς γραμμάτων ἀπειργμένος,
Σφοδροῦ ζεφύρου μὴ πρόσω προσχωροῦντος,
Χρόνιζε δὴ ῥηγμῖνι Ἀττάλου ὅρμου,
Πρὸ Παντοματρίοιο ἔρκων κειμένου·
Ἐπεὶ δ' ὃς ἠδέσθη μὲν οἰέων ἄγρᾳ,
Τρίηρον ἐμπίπλησιν ὧν φέρειν ἴσχε·
Παλινδρομεῖ δ' ἄτακτος εἰς Δῖαν νῆσον,

Ὡς ἂν λαθὼν στόλαρχον αὖ τροπιάσῃ.
Ἀλλ' οὐκ ἔλαθεν ἐντρέχειαν παντόπτου,
Σφαλεὶς σκοποῦ τε ἐντολῆς τε οἰέων·
Σταλεὶς γὰρ Ἰάκωβος ἐκ Λαυρηδάνων,
Ὡς ἂν σκοπείη ἔνθεν εἰ νηῶν φάσις,
Αὐτῇ τριήρει συνδέων κατὰ πρύμνην,
Ἄγει τρίηρον σὺν κομιστῇ γραμμάτων,
Εἰς ὃν βλέπων στόλαρχος, ἐγκότως τ' ἔχων,
Διησφάλιζεν ᾗ στρατηγίδ' ἀλύσει,
Ἐπεὶ τόδ' ἔργον ᾤετ' εἶναι ζημίην,
Ὃ ξύμφορον μάλιστα ἄλλως ἐξέβη,
Θείου προνοίης συγκατεργασαμένης.
Ἐν ἀμβολῇ γὰρ τῇδε ἄλλα μὲν πάτρως,
Ἀνεψιὸς δὲ ἄλλα μερμέριζέ πως,
Ἐσκέπτεσθ' ὅττι πάντ' ἀνατετραμμένα,
Ὡς ζηλότυπα καὶ ὕποπτά τε σφόδρα·
Στρατηγὸς εἴπερ ἐκ Κύδωνος φωραθείς,
Εὖ ὠχύρου πάνθ' ὡς ἀμύνασθαι μέλλων·
Ὅθεν Κυσάμου ἄρσιν ἀμβολῇ θέτο·
Βουλεύεται δ' ὡς τοῖς προσοῦσι κοινῶσι,
« Πρώτη ἀναρσίοισιν ἡ Θεουδωρῷ
» Σκοπὴ πεπόρθηταί τε καὶ ἠδαφίσθη,
» Ἔπειτα λοιπῶν ἐγκρατεῖς δεδείχατε.
» Ἡμῖν δ' ἐέλδωρ ἐργμάτων ἦν ἐνταῦθα
» Πρῶτον Θεουδωρῷ τε ἐκπορθητέα,
» Κἄπειτα Κύσαμός τε εὐχείρωτός τις.
» Σκόλωψ πρὸ ὀμμάτων γὰρ αὐτοῖς ἐσσεῖται,
» Ὡς νωθριᾷν ἄμυναν ἔρδειν ἦχί περ·
Ἦν δὲ πρόβλημα χαλεπὸν βουλῇ πάσῃ,
Καὶ ἀμφίλεκτοι αἱ περὶ γνώμας ἔρεις.
« Νημερτὲς εἴπερ τὴν σκοπὴν πορθηθῆναι,
» Ἀλλ' ἐν στρατῷ παμπληθεῖ ἀπλέτου στόλου

» Διαφθορᾷ τε, μυρίων πορθουμένων.
» Ἡμᾶς δ' οὐχ ὅθ' ἡμισεύειν μὴ κείνων,
» Οὐ σύγκρισις δὲ τοῖσδ' ἀποτριτωμένοις.
« Οὐκοῦν τόδ' ἔργον οὐδόλως τολμητέον. »
Ἀλλ' ὃς διϊσχύριζεν αὖ τοὐναντίον·
« Νομίζεται μὲν πολλὰ τῶν ἀδυνάτων,
» Ἃ πειράσαι τις οὐ τετόλμηκε πρῶτον,
» Καὶ πειραθέντα κέκριται οὐ τοιάδε·
» Καὶ ὡς τὰ πολλὰ ἐν μάχαις θρασὺς τόλμη,
» Ἐξῆς προμήθειά τις φύσθη πᾶσι·
» Τύχης γὰρ εὐμένεια οὐ τοῖς ἀνδρείοις,
« Ἀλλ' αὐθαδεστέροισιν ἐκτείνει χεῖρας. »
Οὕτω φατίζων Μωκενῖκος ἐν βουλῇ,
Κάτεισι σὺν κοινῶσι Κυάμου ἄκρου,
Καὶ πρώϊος πρόσεισι τῆς σκοπῆς ὕπο,
Οὗ ἐκβίβαζεν ὁπλίτας Ἰλλυρίων,
Καὶ Γαλάτας τε, οὓς μικρὸς δέκτο στόλος,
Ἐπιστατεῖν δὲ τοῖσδε προὔβαλε Φλῶρον,
Ἐπιστάτιον πρῶτα ὄντα ἐν στόλῳ·
Ὃς δὴ ἄγων στράτευμα δυσσὶ φρουρίοις,
Τὸ ἐν λόφῳ ἱδρυνθὲν εἰσβάλλει πρῶτον,
Ὃ Τρουλορὸν νεωστὶ εἴωθε κλύειν·
Οὕτω δὲ προσπέλαζεν, ὡς τοὺς φρουροῦντας
Ἐκ τειχέων μὴ οἷον οὐδαμῇ κῦψαι,
Πυρεκβολίσκων προσβολῶν Ἰλλυρίων.
Ἐπαρτύει δὲ Φλῶρος ἄκρας κλιμάκων,
Καὶ Γάλλοι εἰσπηδῶσι πημονῆς ἄνευ,
Κἂν δυσμενεῖς πειρῶντο καββαλεῖν φρούδους·
Ἀλλ' ἀρχιτέκτων πυρτεχνῶν Βελωνήτης,
Ἐπαρτύει πίθαρδον, οὕτω σφῶν γήρει
Κεκλημένον, καββαλὼν πύλην·
Ἦν δὲ ξιφήρης Μωκενῖκος θαρσύνων

Τοὺς ὁπλίτας εἴσδυσιν εἰσποιουμένους,
Καὶ ἐγκρατὴς δέδεικτο ῥᾷστα φρουρίου.
Πέμπει δὲ λοιποὺς αἰχμαλώτους ἐς στόλον
Ἐκ κατθανόντων συμβολῇ οἰκτρᾷ τῇδε·
Τρέπει πυρεκβόλους δὲ εἰς Θεουδωρῶ
Δίνι σκοπῆς ἱδρυνθὲν ἄλλο φρουρίοιν,
Ἤτει δὲ ῥήτρᾳ τουτὶ ἢ ἐκπορθῆσαι,
Ἀλλ' οἵδε προὐδίδοντο δειματωθέντες.
Καὶ Μωκενῖκος εὔχεται τροπαιοῦχος,
Τρανοῖ δ' ἑοῖς γράμμασι πάτρωϊ τάδε·
Λαβὼν δ' ὃς εἰς Ὄλυμπον ἐκπετᾷ χεῖρας,
Καὶ ἐντείνων ἄμβαινεν εἰς στρατηγίδα,
Καὶ πρὸς Θεουδωρῶ δὲ ἰθύνει πρῴραν,
Ἣν ὠχύρου κράτιστα εὐθὺς ἱκάνων,
Αὐτὴν σκοπὴν φρουρά τε μέχρι ῥηγμίνων.
Ἐν τοῖσιν ἱκάνουσιν ἓξ τριήρεων,
Τεταγμέναι δὴ ἐκ κροκάλων Δαλμάτων,
Ἄγουσ' ἑκάστη τριακόντορον μίαν,
Ἃς θωρακισμένας τε κικλήσκειν ἔθος,
Περιτταὶ ἐνδείξεσσιν οὖσαι Φωσκόλου,
Δουλοῦν φθάσαντος τὰ πλέω ἐπαρχίης·
Καὶ ἓξ Μελιτῶν ἐχθροτουρκοζαγρέων,
Ἔτος καθ' ἓν προσοῦσαι εἰς ἄμυνάν μοι,
Ξὺν πέντε ἄκρου ἀρχιποίμενος Ῥώμης.
Λειπὼν ἄρ' αὐτοῦ τρεῖς μόνας νηῶν κοίλων,
Καὶ τριακοντόρους τε τῶν ὠκυδρόμων,
Πορθμοὺς διασπασούσας ἔνθ' Ἐπιδαύρου,
Αἵρει στόλον πρόπαντα εἰς Μῆλον πλεύσας,
Ὅποι πέπυστο αὖθις ἐκ διακτόρων,
Ὡς αἱρέσηος νησίδος φημισθείσης,
Βέεις, ἀποστολῆας οὓς ὡς σὺ κρεῖττον
Μὴ βαρβαρίζων καλέσειας ὢν Ἕλλην,

Πορθμὸν Κύδωνος μηκέτι ζητεῖν ἄρτι,
Πτοουμένους ὅρμησιν ἀγχοῦ προσφῦσαν.
Ἑκὰς δὲ Μωκενῖκον ἀκριβῶς γνῶντες,
Ἐμοῦ κατ' ὄψιν, εἰς Παλαίκαστρον βαῖνον,
Οἳ τοὐπίπαν μὲν ἦσαν ὀκτὼ πρὸς δέκα·
Ἔκβαινε δὲ στρατηγὸς ἔνθεν σπουδαίως,
Ἤνεγκαν ὅνπερ ἀντ' Ἀσάνου τοῦ πάνυ.
Ὃν Ἰμβραΐμου πρωϊαίτερος κάσις,
Μόνος τὰ πάντα βασιλείας ἰσχάνων,
Μετ' Ὀτμάνον κτανθέντα, πρώτιστον κάσιν,
Εἰς Βαβυλῶνος δευτέραν ἦγε κτῆσιν·
Καὶ δὴ ἀγασθεὶς εὐδοκίμει κοιράνῳ
Ἐπ' ἀρετῇ παιδείας ἐν στρατηγέταις·
Ἐπεὶ δ' ἐπεκράτησεν ἔργων Μουράτης,
Νοστεῖ δ' ἀνακτόροισι προσπαίως θνήσκων,
Ζητεῖ διαδέξοντα τὴν βασιλείαν,
Καὶ ἠγανάκτει ὧδε κηραίνων ἄπαις·
Ἀγγέλλεται δ' οἱ συμβιοῦν ἄλλον κάσιν
Πρὸς δυσσὶ λοιπόν, οὓς διώκων ἠγχόνει,
Τῇ μητρὶ σωστρείᾳ τε ἐγκαλυφθέντα·
Κἀνηγόρευται Ἰμβραΐμος βασιλεύς·
Βουλεύεται δ' ὃς καινὰ ἐνδύσθαι ἔργων,
Καθάπτεταί τε μειζόνων τολμημάτων,
Ἅ γ' εὐλαβοῦντο καὶ θρασεῖς περ ἀρχαῖοι·
Καὶ μερμέριζ' ἔμοιγε τὴν σκευωρίην,
Ὡς τὰ κράτους μὲν ἀσφαλέστερα οἰηθείς,
Ζητεῖ τ' εἰς ἐκπόρθησιν αὐτὸν Ἀσᾶνον,
Ὡς εὐδοκιμήσαντα πρὸς Βαβυλῶνα,
Καὶ δηΐαισι μηχαναῖς θαυμασθέντα·
Ὃν ἐγκαθίστα Θρηΐκων ἐπὶ στίφη,
Ὡς χιλιάδων ὀκτὼ ὄντων πρὸς δέκα,
Ὑπέρτιμον στρατηγὸν ἐγκοσμῶν ἄνδρα,

Καὶ δευτερεύειν Κουσαΐνου παρέδρου.
Καί μοι διϊσχύριζον ὡς τεχνάσματα,
Καὐτὸν πυρεκβόλου τε, οἷσιν ἐχρῆτο
Πρὸς Βαβυλωνίους τε, ἄξαι καὶ πρός με·
Καὶ ἦν πυρεκβόλος μὲν, ὧν ἴσμεν μέγας,
Ὅνπερ κάλυπτε σηρικῷ καλυπτῆρι,
Καί φασι προσκύψαντα κῦσ' ἐπειπεῖν τε·
« Αὐτὸς κλέος μοι Βαβυλῶνα πορθοῦντι,
» Νῦν ἔλπομαί σε μὴ ἁμαρτῆσαι πάλιν. «
Καὶ ἄλλα ὅσσα ἀφραδέεσσιν ὀττίαι
Τύχης ἀθύρματ' ἐνδιδοῦσι κἀψύχοις.
Ἐπεὶ δ' ὅπως δὴ ἄστυ Ῥιθύμνης αἵρει
Ἐν ξυμβάσεσι καὶ ἐρείσματ' οὐ πλείστῳ,
Πυρεκβόλον τῇδ' ἦγε ταὐτὰ σκεφθείς μοι,
Πλήττει δέ με κράτιστα ἀρτίῳ ἔτει,
Ἦμος διεῤῥήγνυτο θραυσθεὶς ἐν μέσῳ,
Καὐτὸς παλινδίνητος οἰωνισμοῖσι
Τουτὶ πρόφαντον οὗ πότμου τόπαζέ πως·
Ὃ δ' ἀλόγως τόπαζεν, ὄντως ἐξέβη·
Οὐ δηθύνων γὰρ συμβολῆς κροτηθείσης,
Τιτρώσκεται νήκεστα ἐκ πυρεκβόλου,
Συνίπταταί τε πυρπολουμένῃ σφαίρᾳ·
Ὄχλος συνετρώθη δὲ ἄλγε' ἀτλήτῳ,
Κτέριζον ἐντίμως τε, οἷα εὐέρκτην.
Ἄντανδρον οὖν τοιοῦδε ἤνεγκαν βέεις,
Ὃς ἐξέβαινεν ἄμμιγα ξὺν φατρίῃ
Ἀγωνίῃ τε, ὡς ἔφην καὶ σπουδαίως.
Ὁ γάρ κε Μαυροκῆνος ἀνθύπατός μοι,
Ὧν τημελὴς τὰ πάντα ἄρτι δ' οὐχ ἧττον,
Διττὰς κατ' αὐτῶν προσβίαζε ναῦς κοίλας,
Ἐλλιμενιζούσας μοι ἐκτὸς λιμένος,
Μαρῖνον αἷς ἐφίστα ἐκ Βαδουάρων,

Ἀρίστου ὧν ἂν ἴσμεν ἄλλων συγκλήτου·
Ὃς δὴ ἀπαίρων πρὸς Παλαίκαστρον τείνει,
Κἂν τε ζέφυρος ἀντέπραττε ῥαγδαίως·
Κἀποστολῆες αἱρετίζοντες κρείττω,
Κατὰ ζεφύρου ἠρέτμουν ἀνὰ κράτος,
Δῖον περῶντες ἄκρον ἐγκόνως μάλα.
Αἰσθεὶς δὴ Μωκενῖκος ἐκ Μήλου αἴρει,
Κἀντέλλεται τὴν πρός με πρυμνήτῃ τέμνειν,
Ἀποστολῆας ἐντρεχείᾳ ἰχνεύων·
Ἀλλ' ὅς γε Δῖον ᾦετ' Ἀττάλου ὄρη,
Κατήντα δ' ἐς Πάνορμον ἠπατημένος.
Ἐμήνιε στόλαρχος ἡμαρτηκότι,
Αἴσχιστα ὅνπερ βούλεται ἀναρτᾶσθαι,
Μετατρέπων δὲ δόγμα αἰσχρὸν ἀγχόνης,
Ἐρύεται μέν, ἀλλ' ἀπόβλητον πέμπει,
Κατακρίνει δὲ χιλίοις ἀργυρίων.
Ἀλλ' εἰ στόλαρχος ἠπάτηται πρυμνήτου,
Αὐτή τε ἠπάτημαι ἀθροῦσα στόλον
Νήσου ὕπερθεν ἐξυπερβάντα Δίας,
Ἑῴαν τείναντα χερσόνησόν δε,
Οὗ ᾠόμην ἱκέσθαι ὡς ἐπαρκέσων
Τοῖς ἀσχολουμένοισι καινοπραξίαις,
Εἰς ἐκκάλυψιν οὗ ὀλώλεκαν φάους.
Καὶ ταῦτ' ἀφορμὰς ἔσχεν ἀρχῇ τοιάσδε·
Καινὴ γὰρ ἦν ἔνστασις Ἱραπυτίων,
Ὁμοῦ τε τῶν ἔγγιστα χερσονησίων,
Πρὸς ἀνθύπατον ἐργμάτων νεωτέρων,
Καὶ Ἀνδρέαν φῦντ' ἐκ Στρατηγῶν οἰκίας,
Ὃν καὶ φύλαρχον ἔσχεν αὐτόθ' ἡ πάτρη,
Ἔνυττον ἐν γράμμασιν ἐκλιπαροῦντες
Σφῶν ἀμφέρειν εὔνοιαν εἰς ἀνθύπατον,
Ἀρχῆθεν οἷς ἥκιστα ἠλλοιωμένην.

Ὡς εἴγε συννεύσειε τῇ σφῶν ἐνστάσει,
Καὶ ὠπάσαιτο τὰς ὑπερχρείους τάξεις,
Ὧν ἀρτίως πέπληθεν ἄστυ μητρῷον,
Καδαψίλευται προστάτις πολιτείη,
Αὐτοὶ λαβὴν δίοιεν ἄλλοις συνείρσιν
Ἀπαλλαγὴν ὀξεῖαν ἀθρόας νήσου·
Καὶ γὰρ προμηθεύσαντο ταῖς Κονταρίνου
Προεκθέσεσσιν, ἀντ' ἐμοῦ συμφραδμένου.
Ἦσαν δ' ἀποσταλέντες ὡς τρισσαί που
Τῶν χιλιάδων, Γερμανῶν ἐξαιρέτων,
Καὶ Ἰταλῶν τε τοῖσδε συμμετρουμένων·
Καὶ ἱππέων τε τῶν τεθωρακισμένων
Αὐταῖν γενέθλαιν, αὖτε τετράκις δέκα,
Ὡς τοῖς ἐμοῖς συνοῦσι παισὶν εἰσπνήλαις,
Συνημένοι στράτευμα συμμορφοῦν μέγα.
Ἡ βάσκανος πάλιν δὲ καὶ δεινὴ αἶσα
Ἀνθίσταται κυκῶσα συμπεφραδμένα·
Ἦν γάρ κεν ἄλκαρ ἱκανὸν πρὸς πᾶν ἔργον,
Πρὸς ὅ,ττι τε ξύντεινεν εἰς ἐχθρῶν ὦσιν,
Ἀτὰρ στρατάρχης προσφάτως δεδεγμένος
Οὔπω γε ἦν ἔμπαιος ἀντ' ἐμοῦ ἔργων,
Καὶ δειματοῦτο συμπλακῆναι ἀντίοις,
Οὐχ ὡς Σπεραϊτῆρις, οὗ στραταρξάντων
Ἴσως μὲν ἴσον, κρείττον' ἔμπης οὐκ ἔγνων,
Ὃς συμπλοκαῖσιν ἦν ἀτίζων δυσμενεῖς,
Σοφοῖς στρατηγήμασι νίκαθρον φέρων.
Οὐκ οἶδ' ὅπως μέντοι γε ἔνθεν προστάται
Τοῖον μετασταλέντες ἀδρανῆ ἄνδρα,
Ὧτ' αὐτοὶ οὐκ ἤρεσκον, ἐξίαλλόν μοι·
Ἦν γὰρ νεωστὶ γήμας ἄλοχον νέαν
Τῶν ἀφνεῶν τε καὶ ἀριζήλων γένει,
Ἧ κῆρ νόον τε αὐτὸν ἦν τετραμμένος·

Ἐμοῦ δὲ οὐ μέμηλεν, ἀλλ' οὔτ' ἐμπάζει·
Ἐν συμπλοκαῖν γὰρ ἀρτισυγκροτηθείσαιν,
Αὐτὸς δοκῶ μοι ἀλόχου ἐνθυμεῖτο,
Καὶ μὴν ἢ οὐκ ἐξῄει ἐκτὸς πτυχῶν μοι,
Ἢ οὐ διαστείχει μου ὑψηλὸν τάφρον,
Ἀλλ' εἶα Μάρκῳ κῆδος ἐκ Συνοδίκων,
Ὃν νῦν ἐπιστάτιον ἠξίουν μέγαν.
Ἐν συμπλοκαῖν γοῦν ταῖνδε ἐν μὲν πρωτίστῃ,
Ἐξῆγε τῶν παίδων μοι ὡσεὶ τετράκις
Ἑκατὸν εὐζώνων τε καὶ μεγαθύμων,
Καὶ ἱππέων ἑκατὸν ἐκ νεοδμήτων,
Καὶ προσκαλεῖτο εἰς ἅμιλλαν βαρβάρους,
Οἱ δ' ἀσμένως ὥρμηντο ἔνθεν ἀθρόοι
Ἐν χιλιάσσι μυρίων ὁρωμένων,
Καὶ θρασύνοντο, οἷα προὔχοντες πλήθει,
Βρέμοντες ἐς τέλος μὲν οὓς κατατρίψαι,
Ἠμνημόνουν μέντοι γε οἷοί μοι παῖδες,
Καὶ οἷα πρὶν φέροντο συμπλοκαῖς ἄλλαις·
Ἐπεισπεσόντων γάρ κεν ἀλλεπαλλήλοις
Ἐφηδόμην δέρκουσα ἴφθιμον κέαρ,
Ἐπεισπεπαικότων μὲν ἀμφὶ βαρβάρων
Καὶ ἐκτρεπόντων οἵας οἷον ἐς μάνδραν,
Οὓς προκατατρέχοντες ἔσφαττον φύρδην·
Ὡς ὑστεραίᾳ ἔκλυον διακτόρων,
Ἀριθμὸν ἔνθεν δυστυχῶς κατκταθέντων
Ἑκατὸν ἑξάκις μὲν οὐχ ἐλαττοῦσθαι,
Ἐμῶν δὴ παίδων οὐ πλέω τῶν δὶς δέκα
Μεταξὺ πληγέντων τε κἀποφθιμένων.
Ἐκ τῶν δ' ἐθέλχθη ἀνθύπατός μοι μέγα,
Καὶ στὰς πύλης ἔσωθεν, ἔνθεν νοστοῦντας
Πομπηΐῳ τε κἀκ Συνοδίκων ἅμα,
Ἀγαμένως ἔκυσε κἀφιλεφρόνει·

Βουλὴν δ' ἀγείρει τῶν ἀνεχθέντων ὕπερ
Ἐξ Ἱραπυτίων τε κἀστυγειτόνων,
Ὅπως ἐπαρκέσειε θυμοῖς ἐμμόχθοις,
Ὑπὲρ πολιτείης τε πυρπολουμένοις.
Καὶ δὴ ἐπεψήφιστο βουλῇ ἐγκαίρως
Ἱμερτὸν ἄλκαρ τοῖσιν ἀντιμετρῆσαι·
Πέπομφε δ' αἶψα ἱκανὸν δὲ οὐ πρὸς πάλην
Ἀλαζόνων τε κἀπατηλεπικλόπων,
Ἀλλ' ἱππέων μὲν ἑξάκις μόνον δέκα,
Καὶ τρὶς θ' ἑκατὸν ἐκ Πρυλέων τοὐπίπαν,
Ἐπιτρέπει δὲ πάντα ἐκ Κορνηλίων
Γεωργίῳ μοι τῷ προόπτῃ ἱππέων·
Αὐτὸς δ' ὑπείκων ἐντολῇ ἀνθυπάτου,
Εὔθυμος, ἀλλ' ὤκιστα ἐντύνει πλεύσας.
Ἀλλ' οὓς ἑταίριζ' ἦσαν Ἀνδρέας πρῶτον
Ὁ ἐκ Στρατηγῶν, κἀκ Γελισσαίων Μῆλος,
Βαταΐας τε ταξίαρχος ὢν Γάλλος,
Φραγκίσκος ἐκ Ῥώσων τε Ἱραπυτίων
Ὁ καὶ διευθυντοῦ τε ἀξίαν φέρων,
Καὶ Ἰάκωβος, εἷς ταγὸς τῶν ἱππέων,
Ἐκ Ναυπλίας δ' ὃς κλημένος κἀν θρεπτός μοι,
Θωμᾶς Μορήτης τ' ἀρχιτέκτων πυρτέχνων,
Ἀντάξιός τε ἴδρις εἰς εὐερκείας,
Ἄλλοι τε θητεύοντες εἰς ἄμυνάν μοι.
Τάδ' ἦν ῥέθη εὔρωστα χρωτὸς εὐτόλμου,
Ἀτημελήτου ἔμπα κόρσης δαιδάλου,
Ἠσκημένου μὲν ἀνδρὸς ἔργοις δηΐοις,
Λόγον στρατάρχου ἀμπέχοντος ὡς ἔδει,
Ὡς ἂν διευθύνοιτο πᾶν ἡνωμένον·
Ἐπεὶ δὴ διῃρέθη δὲ ἔνθα καὶ ἔνθα,
Οὐκ ἦν ἔτι χρὼς ὡς προτοῦ τῶν εὐτόλμων,
Ὡς πᾶν ἔχοιε πρὸς τὸ πᾶν ἀκοντίσαι·

Ἐμβάντες οὖν εἰς πλοῖα, οἷς στρατὸς τόσος
Χωρητὸς, ᾧ τ' ᾠχεῖτο τοῦδ' ἐπιστάτης,
Πόρθμευον οὗ σκοπός τε χερσόνησόν δε·
Κορνήλιος δὲ βούλεται μὴ δηθήνειν,
Αὐθήμερόν τε ἐκκομίζετ' εἰς πέδον,
Πρόσω δὲ τάγμα ἱππικὸν προεκτάττει,
Ὁδὸν προτέμνον, οὗ ταγὸς τάχθη Μῆλος·
Ἴλην δ' ἐμόρφουν εἴκοσ' ἵπποι πρὸς πέντε,
Τείνουσα εὐθὺ τῆς πρὸς Ἱραπυτίους.
Ἀλλ' οὖν κατ' ὄψιν λαυροκόμης ἰτέας,
Ἱππῆες εἰσορῶντο ἑπτάκις δέκα
Ἀναρσίων, τόσοι τε πεζῶν εὐζώνων,
Οἷς προσδραμὼν εἴσπιπτε Μῆλος γενναίως,
Οὓς καὶ τέτραπται, πλήξας αὐτῶν οὐ παύρους.
Κορνηλίῳ δ' ὤχμαζεν ἵππον καὶ κόρσην,
Εἰς δεῖγμα ὡς τροποῦτο τούςδ' αἰνῇ λώβῃ.
Αὐτοὶ δ' ἔναντι ἀντίπρῳροι ἑστῶτες,
Δόκευον ἔνθεν ἀτραποὺς Κορνηλίου.
Ὃς δ' αὖ χαλᾶν ἤνωγεν ἡνίας πρόσω,
Κἀνὰ κράτος δίωκεν ἠφανισμένους,
Δραστῆρσιν ἐνδείξεσιν ὅσον πυροῦτο,
Ὡς μήποτ' ὄσσηταί με δουλοῦσθαι ἄλλοις.
Κωμήτας οἷσιν ἔσχε κἀπιταῤῥόθους,
Οἳ συμπαραδραμόντες, ὡς ἑνὸν σφίσι,
Συμπέπραχαν σκήψαντι ὁρμῇ τοιᾷδε,
Φραγκίσκος οὓς παρώτρυν' ἐκ Κορνηλίων,
Θύτης πέλων ἀφνειὸς ἐν τοῖς κωμήταις,
Ὑπερμενὴς τὰ πάντα τοῖς ἐγχωρίοις,
Ἀλλ' εὐμενὴς ἀπαρτὶ πρὸς πολιτείην,
Ὃς συμπαρήνει εἷλκέ τ' εἰς πειθὼ τούςδε,
Κἀολλέσας προὔτεινεν ὡς τρισχιλίους.
Ἦν πρόκριτος γὰρ ἔνστασιν ποιουμένων,

Πρόσκειτο προστάτῃ δὲ ἐκ Κορνηλίων,
Μίμνησκέ τε ξυμφερτὰ κυρκανηθεῖσιν·
Ὃς δ' αὖ ἐπὰν δίωκεν ἔνθεν βαρβάρους,
Ἐπὶ Σκοπηκέφαλον ἕδραζ' ἐς κώμην,
Ἦ καὶ ἀπεγράφοντο οἱ συνωμόται,
Γήθει δ' ἐφηδύνοντο ἐξ ὁπλισμάτων,
Εἴγ' ἐλπίδι τρέφοντο τοῦ πρώην βίου.
Δίζοντο δ' ἔνθεν Ῥουκάκην κώμην πρόσω,
Τείνοντες αἰὲν τὴν πρὸς Ἱραπυτίους,
Ὁδοιποροῦσι δ' ηὖξε πλῆθος εὐνόων,
Οἳ πολλὰς εἰσκόμιζον ἀνταίων κόρσας,
Ὡς ἠδύνεσθαι προστάτην ἐπαυξήσει.
Τυτθὸν δ' ἐπεκράτησε γῆθος τοιόνδε,
Μετραπὲν νῦν ἐς στόνον παρ' ἐλπίδα,
Τῆς καρχάρου πορείας ἠδὲ μηκίστου·
Ἐξαπίνης γὰρ Κουσαΐνῳ δηλοῦται
Ποσὸν ξυνωμοτῶν τε καὶ ἀλκαζόντων,
Κἀναλόγως προὔπεμπεν ἃς τάξεις οἶδεν
Ἀρκούσας εἰς πόρθησιν ἐκταραττόντων.
Κορνηλίῳ δὲ ἐγγυᾶτο ληφθέντων
Τίς αἰχμαλώτων ἄλκαρ ἱκέσθαι μέγα
Ἑξηκοσίων πεζικῶν στρατευμάτων
Καὶ ἱππέων ἑκατὸν ἡμιτόσσων τε·
Αἰνὸν δὲ τοῦτ' ἄγγελμα συγχεῖ προστάτην.
Οὐ γὰρ μόνον τόδ' αἰνὸν, ἀλλ' αἰψηρόν τε·
Ἐν ᾧ γὰρ εἰσηγεῖτο χειρωθεὶς τάδε,
Ἰδού τε ἐμφαίνοντο εἰς ἀγχοῦ λόφον
Ἱππεῖς ἔτ' ἀσθμαίνοντες ἑξήκοντά που,
Ἠμφιγνόουν δὲ εἰ χρὴ ἐλθεῖν ἐς πέδον
Καὶ συμπλακῆναι ἀπλέτῳ δυναστείῃ,
Ὤοντο μείζω γάρ κεν εἶναι τὸν σάλον,
Ἢ εἰς πέδον Γόρτυνος ἐκταραχθέντα.

Ἀνασκοπῶν δὲ ταῦτα εὖ Καρνήλιος
Ὡς οὐ διαρκὴς προσπαλαίειν τοσσοῖς δε,
Αἱρεῖτο ἔνθεν ἄψ ἀναχάσασθαί πως,
Πρὶν ἂν διαφθαροῖεν οἰκτρῶς τοσοί δε,
Ὅσοι συνωμοτῶν τε ἠδ' ἀλκαζόντων.
Πολλοὶ δὲ ὀῤῥωδόντες ἐς σφῶν οἰκίας,
Ἀπηλλάγησαν εἰς ἀνάκτησιν παίδων.
Κορνηλίῳ δ' ἄλλοι τε εἵποντο σπουδῇ,
Καὶ ἀσφαλῶς εἴρυντο χερσόνησόν δε·
Σφᾶς δ' οἵ γ' ἐποπτεύοντες ἀπατηθέντες
Καὶ πλατάγημα ἢ ὑπόπτευον μεῖον,
Ὥρμηντο αὐθαδῶς τε νέρθεν ἐκ λόφου
Πεζοί τε ἱππῆες τε ὅσοι, λοιποί τε,
Καὶ ληΐην ποιοῦντο κώμαις ταῖς πέριξ.
Ἀλλ' οὐκ ἀνεκτὰ ταῦτά μοι Κορνηλίῳ,
Οἰκτρῶς φέροντι δεινὰ κώμαις προσφύντα.
Τούθ' εἵνεκ' ἐξέπεμπε Μῆλον ἱππῆα,
Ἴλην τε πᾶσαν αὐτὸς ἧς ταγὸς πέλει,
Ὡς ἀντισυμπράξοιε συστολὴν τοῖς δε.
Ὃ κἀξέβη κατ' αἶσαν, ὡς ἐφετμή τε·
Δίωκε γάρ κε τούσδε τῆλε τῶν πέριξ.
Κορνήλιος δὴ Μῆλον ἀθρῶν αὐχοῦντα,
Ἔξεισι καὐτὸς σὺν μόνῃ ἧ φατρίῃ·
Φθείρουσιν οὐ παύρους δὲ εὖρος ἐς πέδου
Ἐπεμπεσόντος θατέρου ἐκ Ναυπλίης
Σὺν δὶς δέκα πρὸς τοῖσδε οἰκείας ἴλης,
Καὶ νοστέουσι, κόρσας ἠδ' ὠκεῖς ἵππους
Ἄγοντες εἰς ἔνδειξιν ὧν ἐπεκράτουν.
Ἐπὰν δέ γ' ἐκπόμπευον ἐς πόλιν σῶοι
Διημέρευον ἔνθα ἤματα τρία.
Βορᾶς δὲ ἵππων ἄρτι ἐκλελοιπυίας,
Κορνήλιος προὔπεμπεν ἔντοσθ' ὁπλίτας,

Ὡς ἂν ἐρανίσαιντο χρειῷ ἀστέκτῳ·
Αὐτὸς δ' ἐπισκοπεῖτο. μήποτ' ἀθρόοι
Ἀνάρσιοι σκήψωσιν ἐς φθορὰν τῶνδε,
Καὶ ἢνὶ εἰσορῶντο ἀθροίζεσθαί που
Ὕπερθεν Ἄμμου ἱερὸν πρὸς Προδρόμου.
Ἐπείγεται δὲ κίνδυνον παρεκκλῖναι,
Ἔνθεν προήκων ὁπλίτας παρεξάξων·
Μόνους ἑταιρίζει δὲ εἴκοσ' ἱππέας,
Οὔπω γε λοιπῶν ἐκ πόληος κατβάντων.
Οἱ δ' ἐξιέντες ὧν ἐνέδρευον λόχων,
Ὥρμηντο λάβρως τοῖς κατ' Ἄμμου ἀθρόοι,
Τριηκοσίων ἱππέων ὄντων μόνων,
Πεζῶν μενόντων οὗ λόχους κρύβδην ἴσχον.
Κάγχαζον εἴπερ ἐκθοροῦντες ἐνθέδεν,
Καὶ ὁπλίτας ἀθροῦντες ἐξολωλότας·
Ἐν ᾧ δὲ κατλάκτιζον αὐτοὺς ἱππέες,
Κορνήλιος μάστευε λοιποὺς ἀλκάσαι,
Καὶ ἐξιέντων ἐκ πόληος ξυμπάντων,
Πεζοὶ ἐνεδρεύοντες ὥρμησαν λόχου,
Πέδος τε ἐμπέπληστο τῶν στρατευμάτων,
Ὡς δεῖμα ποιεῖν ἄφθιτον θεωμένοις.
Κορνήλιος δὲ τούςδε κἂν ᾖ θαρσύνων,
Μέντοιγε ἐτράπησαν ἐς φυγὴν φύρδην·
Ὁ δ' ἐκ λοχαγοῦ οὐραγὸς καθεστήκει,
Καὶ σώζεται ἄριστα ἐχθρῶν ἐκ μέσου,
Δυοῖν μόνοιν μὲν ἱππέων κατκταθέντων,
Πεζῶν δ' ἑκατὸν πλεῖον ἐξυπερβάντων,
Οἱ νῶτα δόντες τοῖσι πρηνέες πίπτον,
Αὐτοὶ δ' ἐπεισπεσόντες οἰκτρῶς οὓς κτάνον.
Φραγκίσκος εἰ καὶ ὦρτο, Ῥῶσος τούπίκλην,
Ἑστὼς ξιφήρης καὶ ἔφιππος τοσσοῖσδε
Ἔναντι πᾶσιν, ὤτρυν' οὐ μὴ διδράσκειν,

Τρέπειν δὲ ὄψεις δυσμενέσσ' ἀντωπούσας·
Καὶ δειματοῦν μέν, δειματοῦσθαι δ' οὐδόλως.
Μηδεὶς δὲ τοῖσδε κλαιέτω δυσπραξίην,
Αὐτοὶ ἐπείπερ αἴτιοι τῆς σφῶν λύμης.

ΤΜΗΜΑ Θ'.

Ἀνθύπατος τ' ἐνθένδεν ὡς ἂν ἐκκρούσῃ
Τὴν Κουσαΐνου χερσονησίοις λύσσαν,
Καὶ πρᾶγμα δῴη τὰς φρένας οἱ συγχέον,
Ἔνθεν θαμειὰς συμπλοκὰς μερμηρίζει,
Καὶ εὐαρέστει δευτέραν παροξύναι.
Συνωβίκης δὲ ἐντύνει τὴν πρὸς πάλην,
Πομπήϊος γὰρ τῷδ' ἀνῆρτα πᾶν κῦδος,
Ὡς μαλακισθεὶς τῆς πρὸς ἄλοχον μνείας.
Ἐπεὶ δ' ἐμοὺς ὃς παῖδας ᾔδει ὁπποῖοι,
Καὶ Γερμανούς τε βούλεται ἐκπειράσαι,
Ἂν κἀυτοὶ ἐξαρκῶσι πρὸς τούσδ' ἀντέχειν.
Ἐξῆγε γοῦν ἐκ τῶνδε πλείους χιλίων,
Καὶ ἱππέων ἑκατὸν ἢ καί τι πλέον.
Ἵν' ἀσφαλῶς δὲ αὖθις ἐκβαίη τάδε,
Μαρούδιον δίζητο πυρτεχνῶν ἄκρον·
Ἦν δαιδάλαιος γάρ κε τῶν ποτοῦν φύντων
Ἴδμων πρόφρων ὧν καὶ σοφῶν μαθημάτων.
Ὥρμητο δ' ὅς γε ἐκ Ῥιθύμνης παιδός μοι,
Καὶ εὐδοκίμει συντελὴς παρ' ὑπάτῳ·
Καὶ νῦν νεουργήματος εὑρήκτωρ ἔφυ,
Ὃ Τρωϊκοῦ ἔοικε μυθώδους ἵππου.
Δίφρον προεσκεύαζε μακρὸν εὐρύν τε,
Τέρας θεωμένοισι ποιοῦντα ξένον,
Οὗ τᾳκτὸς ὡράϊζεν αὐγαῖς χρωμάτων,
Ἐντὸς δ' ἐταμίευε πυρὰ ἐντέχνων.
Πυρεκβολίσκους γάρ κεν ἀμφὶ ἁρμόττων,
Ἐν τοῖσι ῥόμβον ἐμφυτεύει σιδηροῦν,
Πυρεκβόλον δὲ λίθον ἐμπεδοῖ νέρθεν,
Ψαύοντα ῥόμβου, ἐστομωμένον κύκλῳ·
Οὗ ἄξον' ἀσφάλιζεν ἐντέχνως κλείθρῳ,

Ὡς πρόσθεν αὐτὸν μὴ ἐᾷν ἐγκυκλίζειν.
Σμήρινθον εἶτα μακρὸν ἔνθεν ἐξῆρτα,
Ὃν εἴ τις ἀνθέλξειεν, αἴρῃ ἂν κλεῖθρον,
Καὶ ῥόμβον εἰσκρούοντα ἐς πυρεκβόλον,
Ἅπτειν τὰ πυρά, ὡς σκοπὸς τεχνουργοῦντος·
Μαρούδιος γοῦν δίφρον ἐξάγει πέδῳ
Τῷ Βιθλεέμης, συμπλοκὴ οὗπερ πρώτη,
Αὐτὸς δὲ γ' ἐμβὰς ἓξ σὺν ἄλλοις γεννάδαις,
Στρωφᾶν ὑπεστρώννυεν ἓξ ἐκ φορτάκων,
Πόμπευε δ' ἀμφί, προστάτης τις οἷά περ.
Συνωβίκης δὲ ἀμφέπων πέριξ πέδου,
Ἄτρεστος αὖθις προσκαλεῖτο δυσμενεῖς·
Οἱ δ' ἀντίον κάββαινον ἄπλετοι κἄθροι·
Καὶ συμπλακέντοιν τοῖν στρατοῖν κατ' ἀλλήλοιν,
Ἀνάρσιοι σύμπιπτον οὐχ ὑφειμένως·
Οἱ Γερμανοὶ γὰρ δειδιᾶν προσποιοῦντο
Ὀπισθοβάμονές τε οἷα καρκῖνοι·
Μαυρούδιος καὐτός τε ἐν μέσῳ πέδου
Κάτεισι δίφρον, ἦγε δ' ἄκρον σμηρίνθου,
Ἑῷ δὲ γε ξυνῆπτε φασγάνῳ λίγδην,
Χαμαί τε καταλέλοιπεν, εἶθ' οὕτως θέεν,
Λοιποῖς ἑταίροις πρός με καγχάζοντές περ.
Αὐτοὶ δ' οἰηθέντες ἁπλοῦν τὸν δίφρον,
Θόαζον ἀθρόοι τε κυκλοῦντες τόνδε,
Οὔπω φρονοῦντες πῦρ τεταμιευμένον·
Συχνοὶ δ' ἐπιδραμόντες ἀμφὶ φασγάνῳ
Ἔριζον ἀλλήλοισι τὶς ποτ' ἂν λάβῃ.
Ὡς εἵλκετο σμήρινθος ᾧ ἐξηρτᾶτο,
Καὶ αἴρεται τῷ ῥόμβῳ ἁρμοσθὲν κλεῖθρον,
Καὐτὸς δινεῖτο ἶφι εἰς πυρεκβόλον,
Ὡς πῦρ ἀνάψαν σὺν βρόμῳ καὶ πατάγῳ,
Συμπυρπολοῦν ἄπλητα ἀμφὶ χριμφθέντας,

Ὡς φθιμένων μὲν ἀπλέτους θεαθῆναι
Μεταξὺ πληγέντων τε καὶ κεκαυμένων,
Ἐμῶν δὲ οὐθὲν πλεῖον ἑπτὰ πρὸς δέκα.
Συνωδίκης δὲ βούλεται λοιποὺς σεύειν
Ἐκδειματωθέντας τε καὶ πεφευγότας·
Σεύων δ' ἂν ἐξέλαυνε κἀὐτῶν καρφίρων,
Εἰμὴ στρατάρχης ἐκθορῶν πέλας τάφρου,
Οὗ καὶ μέμεινε βόμβον αἴων πάλης,
Ἤνωγεν ἴσχειν ἄψ ῥυτῆρας καὶ πρόσω
Μή τι προκόπτειν στρατόν, ἀλλὰ γ' ἐκκρούειν
Ὁρμῆς κατ' αὐτῶν ἀτρεμήσοντα πρός με.
Μέντοιγε Κουσαῖνος οὐ κατιώκνει πως,
Ἀλλ' ἐσκόπευεν ἄλλοθ' ἐκδικεῖν τάδε.
Οὐ γὰρ παρέῤῥει δηθὰ καὶ Συνωδίκης
Αὖ προσκαλεῖτο συμπλοκὴν τρισσουμένην·
Ὃς δ' οὐκ ἔνευεν ἀλλ' ἀναίνεται μᾶλλον
Πορθεῖν μεμηλὼς ἔργα χερσονησίων.
Καὶ δὴ πέπομφεν ἔνθα καὶ ὑπερμέτρου
Τῶν ἱππικῶν τάξεων ἠδὲ Πρυλέων.
Κορνήλιος γὰρ ἀνακτισθεὶς πάλιν
Ἀολλίσας λείμματα κωμητῶν φίλων,
Καὶ εἴτι ἦν οἷός τε τάξεων ἄλλων,
Σημαίνεται δὲ γράμμασι ταῦτ' ἀνθυπάτῳ,
Ὡς εἰ προμηθεύσαιτο προσπαίως ἄλκαρ,
Ἴδοιεν ἀθροισθέντας αὖθις κωμήτας,
Εἴπου γε ταῦτ' ὀργῶντας Ἱραπυτίους.
Βουλὴ δὲ συγκροτεῖτο τοιούτων ὕπερ·
Ἔθος γὰρ ἀρχῇ φαιδίμου πολιτείης,
Εἰ καιρὸς ἐνδιδοίη αἴρεσθαι ὅπλα,
Διττοὺς προπέμπειν τοὺς προόπτας οὗ δέον,
Παρ' ἀνθυπάτῳ εἵνεκεν βουλευμάτων,
Εἰς ὕβρεως πρόσκρουμα ἀντιφραττόντων·

Ἦσαν προπεμφθέντες δὲ ἀρχῇ δεινῶν μοι,
Ἐκ Μυλίνων Φίλιππος οἷα γνωστός μοι,
Καὶ θἄτερος Μαρῖνος ἐκ Βραγαδίνων,
Αὐτός τ' ἐπαρχήσας μοι ἡσυχαζούσῃ,
Ὅς κεν πρὶν ἐνδείξειεν ἔργ' ἀριστείης,
Καὶ οἷος ἦν βουλῇ τε καὶ δειναῖς μάχαις,
Δεινῶς νοσήσει ἧ τελεύτα συγκοπῇ·
Ὁ δ' αὖ βελέμνῳ τραυματισθεὶς καιρίαν,
Ἐν ᾧ Ῥιθύμνην ἦν ἀμύνων, ἐξέπνει,
Καὶ ἐξεδέχθη τόνδε γνήσιος κάσις,
Ἀντώνιος τρίτατος ὢν ἐκ τεττάρων,
Ὃς νῦν νοσήσει κἀυτὸς ἐκλείπει βίον·
Ἱερώνυμος δὲ ἄλλος ἐκ Βουδουμήρων,
Ὃς συμπονήσας ἐς πάτρην ἀπηλλάγη·
Καὶ ἐκδέχονται τούσδε αὖθις ἐκ τρίτου,
Ἰούλλιός μοι Γαβριήλων οἰκίας,
Καὶ Ἰάκωβος ἄλλος οἴκου Βαρβάρων,
Οὐ τοῦτο νῦν πεμφθέντες ἐκ πολιτείης,
Ἀλλ' ᾧδε ἠξιοῦντο ἠριστευκότες·
Ὁ μὲν προπεμφθεὶς οἷά περ προμηθεύσων,
Μὴ παντελῶς ὄλωμαι ἐν λοιμοῦ φθόρῳ·
Οὐ γὰρ μόνη ἦν δῆρις ἡ θλίβουσά με,
Ἀλλὰ ξυνῆπτο λοιμικῇ ὀλεθρίῳ·
Ἐπὰν δ' ἐγὼ λέλυμαι ὀλοῆς νόσου,
Ὅς γ' ἐξεδέχθη πρῶτος ἐκ Βουδουμήρων.
Ὁ δ' αὖ προπεμφθεὶς ἐς πρόοψιν Πανόρμου,
Ἐνθένδεν ἡγεμών μοι ἐγκαταλέχθη,
Καὶ ἐν δέοντι εὖ τε χρειὼ εἰργμάτων·
Ῥαγὲν γὰρ ἄκρου τεῖχος ἐκ Μαρτινέγκου,
Αὐτοῦ τέτακται δυσπαλές περ εἰρύειν,
Κἀπεισπεσόντας ἤμυνε προστατεύων,
Ὡς καββαλεῖν τούσδ' ἐκ φορᾶς ὀλεθρίου·

Ἀνὴρ δὲ ἀνηγόρευτο ἀντὶ Μυλίνου,
Καὶ εὐδοκίμουν ἄμφω, οὐ βουλῇ μόνον,
Ἀλλ' εἰσέτι πράξεσιν ἐγχεσιμόροις.
Βουλῇ ἄρ' οὖν ἦν σκέψις εἰ Κορνηλίῳ
Χρεὼν ἀρήγειν ἢ ἀναίνεσθαι ἄλκαρ.
Ἀλλ' οὐ μόνον πραΰτεινον αὔταρκες δοκοῦν,
Ἐπιστατεῖν δ' ἔτ' ἄδε μείζω προστάτην
Τίνα, προόπταιν νῦν ἀναγορευθέντοιν·
Ἔρις δ' ἐπ' ἀλλήλοισι τίς ποτ' ἂν βαίη·
Ἐκ Γαβριήλων γάρ κεν οἷα αἰζηός,
Προτείνεται ἥδιστα εἰς ὑπουργίην,
Θέλει δὲ Ἰάκωβον ἀμπαύειν γυῖα,
Οἴκοι μένοντα μητιᾶν ἀναγκαῖα.
Ὃς δ' ἀντέλαβε κἂν γεραίτερος τοὖργον,
Ὡς μὴ ἐλάττων δόξῃ ὧν παλαιγόνων.
Ἔφασκε δ' ἐνδομυχὶ τοὖπος ἀρχαίων,
Ὃ καπιγέγραπταί τε ἐν σφῶν παρσήμοις,
Θανεῖν προαιροῦμαι δὴ ἢ χραίνεσθαί πως,
Ἐπικρατῆσαι δ' εἶτα δυσχερεσμάτων
Ἐντείνεται πρὸς πλεῦσιν οὗ χρῆμα σπέρχει
Παρεστάτουν δ' ἔμοιγε δίπτυχοι νῆες,
Ἃς εὔθυνον Μαρῖνος ἐκ Βαδουάρων,
Καὶ Ἀνδρέας ἀγαυὸς οἰκίας Ζάνων·
Οἱ δ' ἐς φυγὴν τρέψαντες ἐκ Παλαικάστου
Ἤδη ἀποστολῆας· ἐς γοῦν τὴν μείζω
Ἄμβαινεν Ἰάκωβος αὐτὴν Μαρίνου,
Δάϊζε δ' ἄλκαρ ναυσὶ τοῦτ' εἰσβιβάζων,
Καὶ οἷς τριήροις ἴσχεν εἰς ὑπουργίην·
Ἦν δ' ὁπλιτῶν μὲν ὡς δεκάδες δὶς δέκα,
Καὶ ἱππέες τε δὶς δέκα πρὸς τοῖς πέντε,
Ἀλλ' ἀτρομήτου τάξεως τῶν θωράκων,
Ὧν Ἄγγελος ποδηγὸς ἐκ Ματθαιάκων,

Καὶ ἵκανον πρότριτα οὗ ἐγνωσμένου·
Κορνήλιος γοῦν δεξιοῦτο προφρόνως,
Καὶ συμφράσαντο ἔνθεν ἀμβολῆς ἄνευ,
Ἐς Ἱεραπυτίωνα ἐλθεῖν ῥηγμῖνα,
Ἵν' ἀσφαλῆ ᾤοντο εἰσβολὴν νέαν.
Ἐλθὼν δὲ αὐταῖς ναυσὶ καὶ τριήροις τε,
Ὅστις ποτοῦν ἧ προστατῶν τὸ νῦν ἔχον,
Οὐκ ἐκκομίζει τὸ στράτευμα ἐς πέδον,
Ἐπεὶ διευλαβεῖτο δυσμενῶν αὔξην,
Φρουρὰν δ' ἔπληττε κᾀδεῶς πυρεκβόλοις,
Καὶ συντάραττε δεινὰ ἤματα τρία,
Ἔπειτα νοστεῖν ἥνδανε βουλῇ πάσῃ,
Κᾀκ χερσονήσου ὧρσαι ὁρμὴν τοιάνδε·
Κᾂν Ἀνδρέας Ζάνης μὲν οὐ νεύει μόνος,
Οὐδ' ἅπτεταί τε ὑπογράφειν καλάμου,
Καὶ μὴν ἐπ' οἰώνισμα δυσχερεστέρων
Ἢ Γορτύνης πέδῳ τε ἀτοπημάτων.
Πλάγχθη γὰρ Ἰάκωβος ἐκδὺς ἀξίαν,
Καὶ ἐνδύνων κοινῶνα ἐκ Βαδουάρων·
Ὅτου δὲ χάριν οὐκ ἔχω τι ἂν φαίην,
Εἰ γὰρ ἐγκρατὴς οὗτός γε τόσσης ἀξίας,
Βουλῇ ὑπείκειν οὐκ ἀρέσκεται ἄλλων,
Ἀλλ' ἀπροόπτως πάντα κᾀβούλως πράττει·
Ξύμφωνον ἦν δ' ἥγημα βουλῇ συμπάσῃ,
Ποιεῖν πορείαν τὴν πρὸς Ἰτέαν κώμην,
Ὅποι ταμεῖον ἴσχον εἰσόδων Σίνται·
Βαδούαρος δὲ χερσονήσου ἐξιὼν
Δάϊζε τάξεις εἰς ἴλας μὲν ἱππέων
Ἓξ ἥττονας δύω τε μείζους θωράκων,
Κορνήλιον λοχαγὸν ἐκτάττων στόλου,
Ταγόν τε Μῆλον ἐν δυοῖν ἴλαιν μόνον,
Στίχας δὲ Γάλλων τάττεν ἐς λοχαγίην,

Ὧν ταξίαρχος Ἄρδιτος Βαταΐας·
Μέσῳ στρατοῦ δὲ ἐγκαθίστα Βάρβαρον,
Ματθαίακον ταγόν τε σὺν Ῥώσσῳ ἅμα,
Ἵν' ἐμφύτευεν ὁπλίτας ἐγχωρίους.
Αὐτὸς δὲ ὄπισθεν οὐραγὸς καθεστάκει,
Ξὺν ταξιάρχῳ Βακιγαλλούπῳ, κἄλλοις
Ἐκ Γερμανῶν ταγοῖσι, τῷ τ' ἐκ Ναυπλίας.
Ἐπὰν δὲ οὐδὸν ἤνυσάν που σταδίων
Μετρημένοισιν ἀμφὶ ὀκτάκις δέκα,
Διττὴ τρίβος μέριζε τὴν πρὸς Ἰτέαν·
Ἡ μὲν γὰρ ἢ τείνουσα πρὸς Ζούην κώμην,
Καὶ πρὸς πάροικον Καλαμαύχην κλημένην,
Φάραγξ δὲ προὐβέβλητο ῥοῦς στενωπός τε,
Ὡς δύσβατον δοκεῖν μὲν ἀνδράσ' εὐζώνοις,
Ἱππεῦσι δ' ὡς μάλιστα τῶν ἀμηχάνων·
Ἡ δ' αὖ πρὸς οὖρος Δρῦν κλημένον βλέπει,
Ἀμεύσιμος πεζοῖσι, μᾶλλον δ' ἱππεῦσι.
Κορνήλιος γοῦν ἐγκατίσχων πρὸς λόφον,
Ὅποι μερισμὸς ἄρχεται διττῆς τρίβου,
Μετασταλεὶς τὸν Μῆλον ἐκ λοχαγίης,
Βαδουάρῳ πίφαυσκε δίζεσθαι δέον,
Τὴν ῥήϊον μὲν συντελῆ τε πρὸς κροῦσιν
Ὁποίαν ἐχθρῶν εἰσβολῆς ἢ ἂν σκήψῃ.
Αὐτὸς δὲ ὡς ἀνώγω οἷα βούλομαι
Ἀμείβεται, χρεὼν δὲ οὑτωσὶ πράττειν,
Τὴν πρὸς Καλαμαύχην μοι αὐτὸς ἡγείσθω,
Καὶ μὴ μεταλλᾶν ἔν τι ὧν αὐτὸς κρίνω·
Ἀλλ' αὖ ἀνακληθέντα ἐκπέμπει Μῆλον,
Βαδουάρῳ γνώσοντα, ὡς ὑπὲρ λόφον
Κατάσκοποι κατῆντον ὡσεὶ τρὶς δέκα
Ἱππῆες ὀπτεύοντες ἢ τιταίνομεν,
Καὶ δίζεται ἄδειαν εἰ δῃοῦν θέλει,

Ἢ χειρίους ἑλόντα δεσμίους πέμπειν·
Αὐτὸς δ' ἅπαντα οἷς ἔπεσσι, τὸ πρῶτον
Πρὸς τὴν Καλαμαύχην μοι αἰὲν ἡγείσθω.
Μὴ διζέτω δὲ εἴ τι εἴργει μοι τρίβου·
Λέληθε μέντοι δεινὰ ἀρχιτεκταίνων
Φθορᾶς θ' ἑαυτοῦ πρόξεν' αὐτοῦ τε στόλου.
Αὐτοὶ γὰρ ἐγκατέσχον αὐλῶνος πλευρά,
Καὶ οὐραγὸν λίθοισι καὶ οὐρᾶς τάξεις,
Ἔπληττον οὓς ῥύαξ τε δέκτο φθιμένους·
Κἂν οὐραγὸς μὲν οἷς πυρεκβολίσκοισι
Χεροῖν κατίσχε πλῆξε πλήξαντα πρῶτον,
Καὶ ἔκδικος τελεύτα οἰκεῖον πότμον.
Συγχεῖ δέ μοι κῆρ, ὡς ἐς ἐμπεγμὴν μείζω
Καθήμενοι ἔτεμον ἵπποις τοὺς πόδας,
Χαλκῷ ἔπειτα ἱππέας χαμαὶ σφάττον·
Ἵππευμα δὲ σφῶν ὡς τάχος προβὰν πρόσω,
Κακῶς ἀναστατεῖ τε καὶ ἀνατρέπει,
Αὐτὸ στράτευμα καὶ φράδην Βαδουάρου,
Καὶ σεύεται Βάρβαρον ὡς ἕλῃ ἔμπνουν·
Ἀλλ' ὃς προαιρεῖται μὲν ἐκλιπεῖν βίον,
Ἢ δυσμενέσσιν ἐγκαθίστασθαι ἄγραν,
Καὶ μάρναται ἄριστα ἀγαθὸς πέλων·
Ὡς δ' ἂν παροξύνειε μηνιθμὸν τοῖσδε,
Καὶ πότμον ἐκποιήσωσι μεθ' ἑλεῖν ἔμπνουν,
Κατέπτυε σφῶν καὶ λατρείης καὶ ἥρως,
Βρέμει δὴ οὐτάζουσιν ἄσπετον γῆρυν·
Σκαοὶ φύσει γεγῶτες ἔθνους Καρβάνων,
Ὑμεῖς γε μὴ οἴεσθε εὖ τάδ' ἐκβῆναι,
Φαιδρᾷ πολιτείῃ τε μὴ μέλειν Κρήτης·
Θλάσθω μεληδὸν τουτί μοι κακὸν δέμας,
Ἀλλ' ἐν βραχεῖ τίσεσθε ποινὴν ἐνδίκως.
Ἐν ᾧ δὴ ἠσχολοῦντο Βαρβάρου φόνῳ,

Ἐγχώριοι πέφευγον εἰς ἀκρωρείας·
Αὐτοὶ δ' ἀναιρεθέντα τῇδε λιπόντες,
Προσωτέρω προὔβαινον ἐς λοχαγίην,
Ὅπου γε Γάλλοι ὅπλα ῥιπτάζοντές που,
Ἄνευ ἀγῶνος προὐδίδοντ' ἀγενῶς τε.
Κορνήλιος δὴ συγκαλυφθεὶς ἐς χῶρον
Ἐρυμνόν, οὗ πρόσφευγον οἵ τ' ἀριστῆες,
Ἐνθένθεν εἰρύοντο χερσόνησόν δε·
Ἦσαν δὲ τοὐπίπαν μὲν εἴκοσ' ἱππῆες·
Πεζῇ πλανωμένοις δὴ εἰς ἀκρωρείας,
Τίς ἐκ Φιλίππων Πέτρος ἔνθεν εἰσφέρει,
Ὡσεὶ ἑκατὸν ἠδὲ πεντάκις δέκα,
Ἔμπειρος ὢν τῶν τῇδε, πρὶν προστατεύσας.
Καὶ τερματοῦται τῇδε, δύσβουλος μάχη
Ἐν στεναγμοῖσι καὶ φόνοις ἀμυθήτοις.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Ἐν τοῖσιν αὐτὴ ἠνιώμην ὡς μάλα
Πάντα στίχοντ' ἀθροῦσα αἰὲν πρὸς χείρω,
Ὅποι τύχης μίμναζον ἀρχὰς πρὸς κρείττω·
Οὐκ ἐξέβη δὲ ταῦτα δυσμενῶν βίᾳ,
Ἀεργίῃ δὲ μᾶλλον ὧν κήδονταί μου·
Πομπήϊον γὰρ ἦν χρεών, ἐν ᾧ τάδε,
Ὁρμὰς ἀποσπᾶν ἔνθεν ἀσχολούμενον,
Καὶ συμπλέκεσθαι δυσμενέσσι πλειστάκις,
Ὡς Κουσαῖνος μειζόνων μέλειν ἔργων,
Αὐτὸς δ' ἐμαλθακίζετ' ὥσπερ ἀρχῆθεν,
Καὶ ἠμέλησεν ὑσμίνης τῆσδ' εἰσάπαν.
Ἀλλ' ἡσυχίῃ ἦν ἀνώγων ὁπλίτας
Διημερεύειν νήριτόν μοι ἐς πέδον,
Ἐντὸς πύλης μοι κλημένης Γεωργίου.
Ἦν φθινοπώρου τῆμος αὐχμηρὴ ὥρα,
Καὶ ὁπλῖται ἤθοντο αἴθε ἡλίου·
Χυμῶν δὲ πυρώσηος ἐκτελεσθείσης,
Οἵ πυρέταινον κάτελεύτων οἴκτιστα,
Καὶ ἐξόλωλον χιλιοσταὶ εὐζώνων
Ἀναρσίων, ἄνευθεν ἡκίστου λώβης.
Καὶ αὐτὸς εὖ δίκασον εἰ τῶν εὐφρόνων,
Ὡς εἴγε κηραίνοιεν εὐρὺν ἐς πέδον,
Μαρνάμενοι κατ' ἦθος οἷς ἀναρσίοις,
Πόσους κόραξιν εἴασαν ἂν βιβρώσκειν,
Πρὶν ἂν κατεφθάρησαν ἥκιστοι τῶνδε,
Ὡς συμπλοκαὶ πέφηναν ἤδη πραχθεῖσαι,
Οὐ πλέω ἢ ἓξ ἀνθ' ἑκατὸν κτανθέντων.
Κἂν δ' ἠνιῶμαι ἀλλ' ἀνίαν ῥυθμίζω.
Νῦν νοῦν ἀναπτερῶσα πρὸς θεωρίαν,
Νῦν δ' αὖ ὑπ' ἀγγέλματος ἐμψυχωμένη.

Γάκινος εἴπερ πρῶτον ἤματα πλεῖστα
Συγχεῖ με ὡς οἴεσθαι ἐκπτοουμένην,
Μὴ δυσχερεστέροισι δεινοῖς ἀχθείην,
Ἢ καὶ κατασκαφεῖσα δεινῶν μοι λήγειν.
Ἐκ τοῦδέ γ' ἐξωγκοῦτο ῥηγμίν μοι κύκλῳ,
Λιμὴν δὲ γ' ἐμπίπλατο πᾶς ὑπὲρ μέτρον,
Καὶ αὖθις ἐκκενοῦτο χερσωθεῖσά πως·
Νῆες δ' ἐλασίαισι συμπεπλεγμέναι,
Ἐκινδύνευον μὴ ῥαγῆναι ἀλλήλαις·
Ἀλλ' ὀψὲ τῶνδε νησίδος Δίας ὕπερ,
Μέταρσις εἰσωρᾶτο Περσῶν ἀπλέτων,
Βρόμος τε ἠκροᾶτο βροντηδὸν βρέμων,
Δυσοσμίη δ' ᾔσθετο ἀτμοῦ θειώδους,
Καὶ οἶκοι ἠμαύρωμαι ἐντὸς ἐκτός τε,
Ὡς χρυτὸς ἄργυρός τε ἐν κιβωτίοις,
Στίλβοντα τ' αὐτὰ ὅπλα κουλεῶν ἔνδον·
Ὕποπτα ταῦτ' ἔδοξε τοῖς ἁπλουστέροις,
Ὡς προσδοκᾷν ἔσχατα χειρόνων ἔργων,
Ἐμοὶ δὴ σοφωτέρων δὲ ἅπτεσθαι λόγων.
Κῆρ σρῶν πολυπτόητον ἐμψυχοῦσά πως·
Καὶ τοῖα μὲν πίφαυσκον ὅσσ' ἐδυνάμην,
Καὶ ὅσσα ἦν μεμνῆσθαι αὖ τρικυμίαις·
Στοιχεῖα εἴπερ κἄν τε ἁπλᾶ τῇ φύσει
Ἄλληλα μέντοι γε, καὶ ἐνεργεῖ καὶ πάσχει,
Ἀεὶ κινουμένων κεν τῆς φορᾶς ἄνω,
Ἐνθένθεν ἁπλῶς τοῖον οὐχ εὕρηταί πως,
Πλὴν πυρὸς ἐμμένοντος, οἷον τῇ φύσει,
Καὶ ἐσθ' ὅτ' ἀὴρ ψυχρὸς ἀλλ' ὑπὲρ μέτρον,
Ὕδασι συμπέπηγεν ὧν θερμὸς κράσει,
Καὶ γῆ τε θερμανθεῖσα ἀλλὰ μετρίως,
Γόνους ὕπερθεν ζωοφύτων ἐκφέρει,
Νέρθεν φύει μέταλλα θεῖον ἢ νίτρον,

Οὗ ἀναθυμίασις εἴη ἀτμώδης,
Ὠθουμένου δὲ πυρὸς αὐτῆς ἐγκάτοις
Φορᾶς πλανητῶν τοῦ μεσεύοντος μᾶλλον·
Τέκμαρ δὲ εἰς πίστωσιν ὧν φέρει λόγος,
Ἐπεὶ τροπικῶν ἐντὸς οὐκ ἐκτὸς τάδε·
Συμμαρτυρεῖ δὲ ταῦτα Σικελῶν Αἴτνη,
Νεάπολίς τε ταὐτὰ συμπεπονθυῖα,
Καὶ ὅσσα ἱστορεῖται ἀρχαίοις, ὕπερ
Παρφυάδων νήσων τε πρὸς Θηρασίαν,
Πόντου ὕπερθεν Κρητικοῦ μοι κειμένην,
Μετ' οἶδμα πυρσοῦ ἐκφυεισῶν αὐτόθι·
Ἐπεὶ δ' ἀναγκαῖόν τε μίγματα πλεῖστα
Γεννᾶσθαι ὑπόγεια, θερμὰ τὴν κράσιν,
Χρειὼ περιουσίας τε τοῦ ἐνεργοῦντος,
Ὃ ἐμφωλεῦον μέτριον κἀναλόγως,
Τηρεῖ τὰ πυρὰ σῶα καὶ ἀσινῆ τε·
Ἐπὰν λάβῃ δ' αὔξησιν ἐκ κυβερνώντων,
Ἔχθιστα δὴ τόδ' ἅπτεται γεννημάτων,
Καὶ πυρπολεῖν ἀνάγκη οἷς συντηρεῖτο·
Ἀτμὸς δ' ἐγκάτοισι μὴ χωρούμενος,
Πικνούμενός τε ἔκπλεως ὁσημέραι,
Ζητεῖ διαστολήν τε ἔξοδον θ' ἅμα·
Καὶ γίγνεται Γάκινος ἔνθεν συχνάζων,
Ὡς ἐξιὼν βροντηδὸν ἐκ τῶν ἐγκάτων
Ὠθεῖσθαι ὁρμῇ ὕδατ' ἀντιράσσοντα,
Ῥηγμῖσιν ἐξαίρειν τε γειτνιαζούσαις·
Ἅ τ' αὖ πάλιν νοστοῦντα ᾗ ἔωσταί που
Πληθὺν συνέλκει κυμάτων ἐκ ῥηγμίνων,
Ἄμπωτιν ἐμποιοῦντα οὗ ἐπλημμύρουν,
Ἔνθεν λιμὴν ὡρᾶτο ᾖ κενούμενος,
Καὶ αὖ ὑπερπληροῦτο ἐκ παλινδρόμων,
Ἀτμὸς δ' ἀείρετο σφόδρ' ἐκπυρσευθείς περ.

Καὶ ὤπτετ' ἐμφανῶς τε ἐκθορῶν τμήδην,
Σκηπτῶν δίκην δ' ἀνίσχε δόχμι' ἀμβαίνων,
Ὡς ἀμφίρυτον ἔνθα γῆν τιτανοῦσθαι·
Ὅπερ πρόδηλον ἔκ τε πλήθους κισύρων,
Ἀκταῖσι ταῖς πέριξ μοι ἐκφορτισθέντος·
Αὐτὸς τάδ' ἐνέπουσα γάνυσθαι δέρκω,
Κἀγώ γε δὴ πεισθεῖσα ὡς μάλ' ἠγάσθην.
Τανῦν ἀπαλλαγέντα ὧν ἐγκλημάτων,
Δόκῳ μὲν οὐ λόγῳ ἐγκεκλημένον,
Τὸ δεύτερον Γίλδασον αἱρετηθῆναι,
Ἔμοι γ' ἐπαρκέσοντα αἷς τρικυμίαις,
Ἀεργίῃ στρατάρχου ἐκπεφυκυίαις·
Ὅ τ' ἀμφέρει τε Μωκενῖκος συγκλήτῳ,
Ὡς δὴ κεκμηκὼς καὶ γηραιὸς λευκόθριξ,
Μάχῃ παρούσῃ οὐκ ἀνεκτὰ ὀτλεύσας·
Ἤδη τε καιρὸς οἴκοι ἀμπαῦσαι γυῖα,
Καὶ νοῦν μετατραπῆναι εἰς θυμηδίην.
Χαρίζεται δὲ πάτρη ὅσσα ἠξίου,
Καὶ ὅσσ' ἱμερτὰ τῷ ἑαυτῆς εὐέρκτῃ.
Ὁμοῦ δ' ἀνηγόρευτο ἐς στολαρχίην
Τὰ πάντα Λειονάρδος οἴκου Φωσκόλων,
Ἐπεὶ πολὺς γεγὼς τε εἰς μάχην τήνδε·
Ἔτ' ἦν δὲ διατρίβων Δαλμάτων ὅροις,
Ἐπὰν δάμασε καρτερὰ πολισμάτων,
Κράτιστον ἄστεών τε ἐπαρχίης·
Ἔνθεν μετασταλεῖσα ἡ Γερουσίη
Ἐντέλλεται τήνδ' ἀξίην δεδεγμένον
Τὴν πρός με ὡς τάχιστα οὐδὸν ἀνύσει,
Ὥριζε δ' αὐτῷ ζημίαν νομισμάτων,
Εἰ πευστὸς οὐ φαίνοιτο ἐντεταλμένοις·
Αὐτὸς δὲ προσποιεῖτο ἐκλύτως ἔχειν,
Μήτ' εἰσδῦναι οἷόν τε ἄχθει ἀξίης,

Οὐχ ὅττι τοῖος ἦεν ἀλλ' ὅτ' ὠῤῥώδει
Μὴ κῦδος ὠλέσειε προσκεκτημένον,
Εἰς Ὀτμάνους ἄριστα δοῦρ' ἀκοντίσας·
Πρὸς τουτὶ τοὖργον ἐς Πετάβιον χωρεῖ,
Καὶ προὐφύλαττ' ἑαυτὸν ἐν καθαρσίοις·
Οἵ δ' ἡρέτιζον Ἰάκωβον ἐκ Ῥίππης
Στόλαρχον οὐ μέγιστον ᾧδ' ἀμοιβαῖον,
Παλινδρομήσαντ' ἄρτι ἐκ ναυαρχίης.
Βιάζεται δὲ ταῦτα ἄγγελμα φρικτὸν,
Ἀστυφελίκτου ἐκστρατείας ἁλίου.
Καὶ Φώσκολος κρεῖττόν τι ταῦτ' ἐσκεμένος,
Ἀπηνὲς ὤετ', εἰ ζάλῃ ἐν τοσσαύτῃ
Μὴ ξυμπονῶν δόξειε καμνούσῃ πάτρῃ·
Ἀπέρχεται δ' ἑκοντὶ ἐς Γερουσίην,
Λαβών τε χάρτην ἐγχαράττει καλάμῳ
Πρόθυμον εἶναι εἰς ὅ,τιοῦν ἐντέλλεται,
Δέμας τε δοῦναι προσφορὰν ὑπὲρ πάτρης·
Ὡς αἶψα ἔνθ' ἔσπευδον ἐκπομπὴν τοῦδε,
Εἴγ' αἶψα ἐκστράτευσιν ἔνθεν ἠγκόνουν.
Τῷ γὰρ μέδοντι Κουσαῖνος μηνύει,
Γράμμασιν αἰδώοισι τοῖα μιμνήσκων·
» Πολυχρόνιε τῶν ἀνακτόρων ἄναξ,
» Ἔτος τόδ' ἕκτον, ἐξ οἵου πάσης Κρήτης
» Καὶ κύριον σ' ἔδειξα ἐγκρατῆ θ' ἅμα,
» Ἄνευθε φρουρίων μὲν ἀμφιαλίων,
» Καὶ ἄστεός τε Κρητομήτορος μᾶλλον·
» Ὅσον δ' ἔγωγε πανευδεῖ πεπειράμην
» Αὐτοῦ εἰς ἐκπόρθησιν, αὐτὸς εὖ οἶδας,
» Ὅσοι τε ἐξήλοντο ἐκκεκαυθέντες,
» Οἴδασιν ἔνθα παῖδες ὀρφανισθέντων,
» Καὶ ἦν ἀνεκτὸν εἰ προκόπτω θαρεύσας.
» Ὅσους ἀτὰρ προὔβαλλον ἐκ νεηλύδων

» Πάντας μάτην ὄλωλα τειχομαχίῃ·
» Αὐτὸς δὲ κινδυνεύσας ἢ δμὼς ἢ φροῦδος;
» Κἂν δ' ἐκ γαίης ἀπεῖρξα μὴ τροφὰς ἴσχειν,
» Οἵγ' ἐκ θαλάσσης ὅσσ' ἀναγκαῖα κτῶνται,
» Ἐκ Κυκλάδων μάλιστα ὧν ἄρχεις νήσων,
» Καὶ κύριοι νῦν οἵγε ἐγκαθιστᾶσιν.
» Εἰ οὖν θελητὸν ἠδ' ὀρεκτὸν σῷ κράτει,
» Χρειὼ μεγίστης ἐκ στρατείης ἀλίου·
» Οὕτω γὰρ ἄστεός τε κᾳὐτῶν φρουρίων,
» Πόντου τε ἄρξεις, ἢν δ' οὔ, οὐχ ὅτ' οἰκεῖα
» Παντοῖα πεῖρα, λοιπὰ δὲ ἔρρει τε κράτους. »
Κᾂν δ' ἦν νεάζων, παιδιὰν ἀφεὶς ἄναξ,
Οὐχ ἱκανὸς δὲ ἐννοεῖν γεγραμμένα,
Κᾀντιλέγοντο ἐς διούανον κοινῇ,
Ὅπερ συνῳδὸν τῇ παρ' ἡμῖν Συγκλήτῳ,
Κοινῇ τ' ἐπευφημεῖτο νοῦς Κουσαΐνου,
Καὶ ἐγγυῶντο ἐκτελεῖν συμφραδμένα.
Ἐν τοῖσι συγκέχυντο ἐν πολιτείῃ,
Διττῷ στόλῳ τιθέντες ἐν παραλλήλῳ,
Καὶ κέκρικαν σφῶν ἀδρανῆα πρὸς πάλην
Ἀστυφελίκτου τῶν ἀναρσίων ἄλλου·
Τούθ' εἵνεκεν βίαζον ἐκπομπὴν νέαν,
Τὴν Φωσκόλου αὔξουσαν εὐσθένως στόλου.
Κᾂν Μωκενῖκος δ' ἔνθεν ἦν ἀφειμένος,
Ὠδαρθάνων μίμναζεν ἐκδεδεγμένου,
Ἔνδειξιν ἔμπης ὧν ἀριστουργημάτων,
Δρᾶν βούλεται πρὶν ἀξίης ἐκδημῆσαι·
Πώμαζε Βοσπόρου δὲ οὐκέτ' ἐξόδους,
Καὶ ναυμαχῆσαι νῦν ἔχον προαιρεῖται,
Κᾂν οὐκ ἔλαθεν ὡς ἐλαττοῦτ' ἀνταίοις.
Ὡς δ' ἂν ἀολλέσειε πὰρ πόδα σθένος,
Νῆας προσούσας αἵρεται Θεουδωρῷ,

Ἀναστατεῖ δὲ φρουρὰς ἄμφω ἐκ βάθρων,
Ἐπεὶ δεδοίκει μὴ τὰ πρῶτ' ἀναδράμῃ,
Καὶ νῆας ὠλέσειε φρουρὰς αὐτάς τε·
Ἴσοις τε χερσόνησον ἠξίου μέτροις,
(Τὸ δ' αὐτὸ Ἑστίαν τε ὡς σαφῶς κλύεις),
Ὡς ἄστυ μὴ αὔταρκες ἀντέχειν στόλῳ,
Κἂν πρὸς γαίης ἔδοξε τῶν δυσπορθήτων,
Καὶ συμβίβαζεν ἀστικοὺς συσσίτους μοι·
Εἶθ' οἷα αἴλουρός τις ἐς μυῶν ἄγραν
Ὀπισθοβάμων καὶ ὑπούλως στόρνυσιν
Ἑαυτὸν, οἱ δ' οὐ γνόντες ἀγρώστου μῆχος,
Ἐξικνέονται τῶν ὀπῶν ἀφραδέως,
Αὐτῷ δ' ἀναθρώσκοντι ἄλλοι μὲν βορά,
Ἄλλοι δὲ δειλοὶ εἰσδύουσι σφῶν τρώγλας·
Ὡς Μωκενῖκος πλάττεν ἄλλην τραπέσθαι,
Οἷον δεδοικὼς ἐκστρατείαν Ὀτμάνων.
Αὐτοὶ δ' ἄραντες δεξιῶς Προποντίδος,
Ἥκουσι Χίου μέχρι, ἐγκοπῆς ἄνευ·
Κυθήραθεν δὲ Μωκενῖκος ὤπευεν
Αὐτὰς πορείας καὶ τρίβους ἀναρσίων.
Καὶ Ἀλύτῃ ἄραντι αὖθις ἐκ Χίου,
(Τόδ' ἦν στολάρχου τοὔνομ' ἐξομνυμένου),
Ἀντᾶν κυροῦτο μεμαὼς ναυμαχῆσαι·
Ἡγεῖτο δ' ἑξήκοντα ὃς τριήρεων,
Καὶ ἓξ μεγίστων τῶν μαώνων κλημένων,
Εἵποντο πεντήκοντα νῆες αὖ κοῖλαι,
Καὶ ὁλκάδες πλεῖσταί τε, ἐκ νεηλίδων
Ἐς μυριάδα διπλόην μετρουμένων.
Κατ' εὐθὺ δ' οὐκ ἔτεινε τὴν νέρθεν Τήνου,
Ὡς ἠθάδες τὰ πρῶτα Κύδωνος πλόον.
Τραπεὶς δὲ λαιὰν, καὶ ὑπὲρ νήσου Νάξου,
Ἐνίσχεται πορείαν, ὅσσον νὺξ φέρει,

Πάρου πόλισμα πρὸς Κέφαλον κλημένον.
Καὶ ἠσχολοῦντο εἰς ἀδαῖον ὑδάτων.
Ἀλλ' ἀμφιλύκη Μωκενῖκος ἐμφαίνει
Εἰς σφῶν στόλου ἴχνευσιν ἶφ' ἐρετμοῦντα.
Καὶ Ἀλύτης ἐξώρμα τῶν πρυμνησίων,
Ἅπερ διδοὺς νήεσσιν ἦγεν ἐνθένδεν,
Προὔθηκε δ' ὡς κρατίστας ἐς ναυμαχίην,
Τριήρεας ῥύθμιζεν ὡς ἔθος πάλιν,
Ἐς σχῆμα ἡμίκυκλον, αὐτὸς δ' ἐν μέσῳ·
Καὶ Μωκενῖκος εἴκοσι πρὸς τρὶς ἄγων
Τριήρεας, τὰς ἕξ τε πεντηκοντόρων,
Ἀφείς τε νῆας ἄψ κατὰ πρύμνην κοίλας,
Οὔσας καὶ αὐτὰς οὐ πλέον τῶν τρὶς δέκα,
Χ' ὅς γ' ἡμικύκλου ἀντετάττετ' ὡσαύτως,
Ὄψεις δ' ὁρώντων κόπτε καπνῷ πυρσόῳ.
Μέντοι Ἀλύτης ἐκ μέσου ἀποσπασθεὶς,
Ἔνδειξιν ἐμποιεῖτο ἤθους αὐθάδους·
Λαβὼν τριήρεις γάρ κεν ἕξ τὰς βελτίω,
Καὶ τὰς μαῶνας, ὡς καλεῖν ἅδε, σφίσιν
Ἀριστερὸν πρόσπιπτεν ἐς κέρας στόλου,
Ὃς εἶλαρ ἔσχεν ἔνθα πεντηκοντόρων
Τρισσῶν, ἃς αὐτὸς ἐγκονεῖ δῃοῦν πρῶτον,
Ἐν αἷς ἐφίστων Μαυροκῆνος Φραγκίσκος
Ἔπαρχος εἰς τρισσάς τε κἂν νεηνίσκος,
Καὶ θατέρω τε Μωκενίκων οἰκίας,
Θωμᾶς δ' ὁ μὲν καλεῖτο, Λάζαρος δ' ἄλλος·
Πρὸς κέντρα δ' ἐλάκτιζε, τῆς παροικίας
Πειρητίσας τὰ πρῶτα τῆς ἐμπροσθείης,
Θωμᾶς δ' ἐν ᾗ πρύτανις, εἶτα Λαζάρου,
Καὶ κτείνεται ὁ πρῶτος κατπεσὼν νέκυς,
Ὁ δ' αὖ ἀνεψυχοῦτο κἂν τρωθεὶς κάρκαρ·
Ἀλλ' οὐδὲν ἧττον θαμιναὶ κεραυνώσεις

Τὸν Ἀλύτην ἔσπερχον ἔνθεν φυγγάνειν,
Καὶ μᾶλλον εἴγ' ἐπαρχίη ἔχριμπτ' ἀλκάζειν,
Καὶ τέσσαρές τ' ἔσκηπτον ἐκ νηῶν κοίλων·
Ματθαῖος εἷς ὢν ἰθυνόντων Καλλέργης,
Γεώργιός τε θἄτερος Πραιμαρῖνος,
Φραγκίσκος ἄλλος οἰκίας Βικιμάνων,
Υἱῶν μοι ἀγλάϊσμα ἐκ Κυδωνίης·
Τραπεὶς δ' ἐς ἡμίκυκλον ἐζήτει ἄλκαρ.
Ἀλλ' οἵδε οἰηθέντες αὐτὸν διδράσκειν,
Ἤτ' οἷα μὴ φέροντα εἰσβολὴν τόσην,
Πυρεκβόλων ἔκαθεν ἐμβροτούμενοι,
Τὰς νῆας ἐλλείποντες, ὅσσας μὴ ἕλκειν
Οἷοί τ', ἀκόσμως τετράφαται ἐς φύξιν·
Καὶ τῶνδε ἠγρεύθησαν ἄρτιαι δέκα,
Καὶ ἓξ γεγῶσαι πυρὸς ἔργον τοὐπίπαν.
Θάμβος δ' ἰδέσθαι οὐδένειαν γαύρων περ·
Ὁρμὴν ὤπευον τὴν τριήρεων ἔνθεν,
Καὶ ἠμύναντο οὐδαμῶς πυρεκβόλοις,
Ἀλλ' ὅπλα ἐκδύοντο, καὶ οἱ μὲν τῶνδε
Νηῶν ἀφ' ὑψοῦ σφᾶς ἔῤῥιπτον εἰς ἅλα,
Ἄλλοι δ' ἀπεπνίγοντο κυλινδούμενοι,
Πολλοὶ δ' ἀνανήχοντο ῥηγμῖσι Νάξου,
Οὗ ἀσφαλῶς ᾤοντο πρόσφυγες μεῖναι·
Οἱ δ' ἀμφὶν Μωκενίκῳ οἰστροῦντες κέρδει,
Χαίρειν ἐῶσιν Ἀλύτην λυσκάζοντα,
Ὃν εἰ δίωκον ἐν τοσαύτῃ ἐκπλήξει,
Τὰ πάντα χειρώσαιντο αὔτανδρα σκάφη·
Ἀλλ' ὃ κράτιστον, πόσον ἂν ἦραν κῦδος
Ἣν Ἀλύτην προὔπεμπον ἄτμενον πάτρῃ;
Οἷς Μωκενῖκος μηνίει, ἀπληστείης
Ποινὴν ὑπερθεὶς ἐν δέοντ' ἀμοιβαίαν.
Τέως ἄγων πρόπαντα τοὐντεῦθεν στόλον,

Χωρεῖ κατ' εὐθὺ γειτνιαζούσῃ Νάξῳ,
Ταυτῇ προσφεύξαντας ἄρνυσθαι μέλων,
Κἂν οἶδε πειρήτιζον ἀντιταχθῆναι,
Καὶ Μωκενῖκον ἔνθεν ἐγκόπτειν μῆδος·
Οὗ συμπλακέντες ἔφθινον τούτων πλεῖστοι,
Ἀλλ' οἱ ὑπεκδράντες δὲ ἀκμὴν φασγάνων,
Πῇ μὲν σφάλλοντο αἰχμάλωτοι κέντορσι,
Πῇ δ' ὠχυροῦντο ἐς λόφους κἀκρωρείας·
Ἔνθεν δ' ἀπήγγέλλοντο ὡς ἦν αὔταρκες
Θυμῷ ἀκαμπεῖ μὴ κακῶς δρᾷν οὓς ἔτι
Ἤδη πεπιασθέντας Ἄρεως τάρβει,
Ἑκόντας ἂν στόλαρχος ἐξ ὅρων ἴδοι,
Ἑοῖσι ποσσὶ προσπεσόντας προσπόλους,
Καὶ εἰ ἔοικεν οἴκαδε ξυμπροπέμπειν,
Ἥρωα τόνδε προσκαλοῖεν εὐέρκτην.
Ὁ δ' ἀσμένως δέδεκτο κἀφιλεφρόνει,
Καὶ εἶθ' ἱμερτὸν τοῖσδέ πως ἐχορήγει.
Ἐπεὶ δὲ τοὔργον ὡς ἐέλδωρ ἐξέβη,
Καὶ Ἀλύτην ἤκουστο τὴν Ῥόδον πλεῦσαι,
Ἥκει ἐμὴν κατ' ὄψιν ὡς θριαμβεύσων.
Καὶ ἡδόμην κράτιστα χεῖρας ἀθροῦσα
Βριάρεω βρέμοντος ἧσσαν ὑστάτην
Αἴσχιστα ἐκκοπείσας ὄγκους τοσούτῳ;
Ἐμοὶ δέ γ' ἐνδειχθείσας εἰς παρμυθείην,
Ὡς εὔστοχον πρόβλημα καὶ νῦν Λυκούργου,
» Κρεῖττον μεσῆεν σὺν πινυτῇ σθένος,
» Εἴπερ κολοσσιαῖον ὁρμῆς ἀφρόνου. »
Ὡς Διομήδην ἴσμεν ἑλκῶσαι Ἄρην,
Κἂν θνητὸς οὗτος, ἰθυνούσης Παλλάδος.
Ἐκ τῶνδε ἐκπυροῦντο μειζόνως Κρῆτες,
Πρὸς Μωκενίκου εὐσέβειαν θελχθέντες,
Καὶ ἐν θριάμβοις ἤντυνον θεραπεῦσαι

Τοσοῦτον ἄνδρα δυσχερῶν ἔρκτην ἔργων·
Νεῶν δ' ἐγεῖραι κέκρικαν, ἐμοὶ δόξαν,
Ἐν ᾧ ἀνευφημεῖτο οἷα εὐέρκτης,
Ἔχει δὲ οὕτω σχήματός τε καὶ κάλλους,
Καὶ οἱασοῦν δύναιντο ἐντίμου ὕλης.

ΤΜΗΜΑ ΙΑ'.

Ἐκτὸς κατ' ὄψιν τοῦ νεῶ δέρκω τάδε·
Ἥν με νεὼν ἄγασαι περιλαμπέα, ὦ ξέν' ὁδῖτα,
Οὐ χεὶρ ἔντεχνος δαιδάλεός τε νόος
Τεύξατο μαρμαρέοισι λίθοις χρυσῷ τε φαεινῷ,
Οἷσί τε γάννυσθαι κἀπλόος οἶδε νόος,
Οὐ Διῒ ἢ Μίνῳ ἱέρωμαι, ἔθνεα ὥσπερ
Ἀγνοέοντα πάλαι ψευδοκέκληκε θεούς,
Ἀλούσῳ Μωκενίκῳ θεόκελον εἰμ' ἀνάθημα,
Ξύγκειμαι δ' ἔργων ἔκ τε νόμων ἀρετῶν·
Κρῆτες δὲ ξυνέθεντο ἀθλοῦντες τὰ ἐκείνου,
Ὧν οὔτις προφερὲς καὶ προέχον τι φέροι.
Ὑφ' ὧν πρόβλημα οὗ λέων ὑπὲρ πύλης·
Ὃν δὲ λέοντα θεῷ προέκτα ἐοικότ' Ἄρηϊ,
Αἰπέος ἱδρυμένον κώνου ὕπερθεν πύλης,
Ὃς καὶ δεξιτερῇ προφέρει ξίφος ἀμφίτομόν τε,
Καὶ πτερόεις δὲ τ' ἐὼν ἄλλεται ἀμπετάων,
Οὐενετῶν πολιτείης φαίδιμος οὗτος ἐπάρχων,
Ὅς γε λόγον πατρὸς τ' ἔσχεν ἐν οἷσι πάρος,
Δέρκε δ' ὑπαὶ πόδε θῆρα ἀνήμερον ἠδὲ πρασώχρουν·
Ὠμὸς ἀπηνὴς θὴρ οὗτος Ὀτμανίδων·
Ἀλοῦσος Μωκενῖκος ἀνὰ Κρήτην θρασυνθέντα
Τοῖσιν ὅπλοις πατρῴοις δῶκε λέοντι πατεῖν.
Ἐντὸς δὲ τούτου δεύτερον πρόγραμμά μοι·
Ἀλούσῳ Μωκενίκῳ, ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσ' Ὀτμάνων
Μνήμονες οἱ Κρῆτες τόνδ' ἀνέθεντο νεών·
Μέγας δὲ βωμὸς οὗτος ὡς ἀθρεῖς στίλβων,
Ἐν ᾧ θύονται καρδιῶν ἑκατόμβαι.
Βωμὸν ὃν εἰσοράεις περιαυγέα ὦνερ ἀγασθεὶς
Χρώμασιν οὐρανίοις πάντη ἀπεικάσιον,
Οὔτι γε ἐμφάσεις τάδ' ἄστρων ἀλλ' ἀρετάων,

Εἴργων τε κλεινῶν οἷσι σύνεστι νεώς·
Κρῆτες δ' οἱ θύοντες, ἄτερ κνίσσης ἑκατομβῶν,
Σφῶν καρδίας καθαράς, οἷον ὀφειλομένας.
Εἰπὲ πόσων βωμῶν ἄλλων, διενήνοχα ὦνερ,
Ἥρως μοι ὅσσον ψευδοθέων προφερής;
Τέγος νεῷ ψυχῶν τόδ' ἀνδρῶν ἐνθέων.
Ἄττα δὲ γ' ἐμφαίνει ὄροφος δὴ λαμπετόεντα,
Ψυχαὶ ἡρώων αἵδε ἐποιχομένων·
Ψυχὰς ἐπεὶ ἡρώων νοστούσας ἐς Ὄλυμπον
Ἀστερόεσθαι μέν, θεῖος εἶπε Πλάτων·
Ἡρώων Μωκενίκων τόσσον ἔπλητο Ὄλυμπος,
Μηκέτι ὡς ψυχῶν χῶρον ἔχειν κενεόν·
Τοὔνεκα ὅς γε τέτευκται ὅποι αἱ λοιπαὶ ἵδρυνται·
Ἀλλ' ὁπόσος σπινθὴρ κόσμον ἅπαντα φάει,
Αἱ τέσσαρές τε ἀρεταὶ ἥρω τοῦδε,
Αἷς ὡς κίοσσιν ἵδρυται νεὼς ὕπαρ.
Δικαιοσύνη πρώτη ἥρωος φίλη·
Ἅδε ἔγωγε δίκη ἐπὶ δίφρακος ἑδρυάσασα,
Στέμμα τε καὶ χρυσῆν ἀμπεχόνην φορέω,
Ἀλλ' ἐπανῆκα γέῃ, κἄν τε κοτέουσα πέφευγμαι,
Οὐενετῶν δὲ πόλιν προὔκρινα ναιετάειν,
Ὡς δέ γε τοῖσι τιμῆς φέρομαι μᾶλλον Μωκενίκῳ,
Ὅς μοι ἔωργε χρυσοῦν σκῆπτρον ἠδὲ τριτάνην,
Τοὔνεκα τόνδ' αὐτὴ ἄγαμαι, καὐτὸς σέβεταί με,
Ὧ τάχ' ἂν ἴσον μέν, κρείττονα δ' οὔποτ' ἔχω·
Καὶ σωφροσύνη δευτέρα θυγατράσιν·
Ἀλλὰ σωφροσύνῃ ἄτοκος δηρὸν περιῆγον,
Ἀνδράσι κἂν πλείστοις ἀβροδίαιτος ἔην·
Οὐ μὴν πάμπαν ἐμοί ποτε κἂν μία τέκτετο παῖδα,
Ἀδρανίῃ ἀνέρων ἠγκυμόνουν ἑτέρας·
Αὐτὰρ ἐπάν γε συνῳκείωμαι ἁγνῷ Μωκενίκῳ,
Γνησίας ἠνὶ δέ μοι λοιπὰς ἔτεξ' ἀρετάς.

Ἔνθεν τοῦδε προσηνὲς ἰδ'. ἀφθονίη σεμνότητι,
Αἰδὼς ξὺν χάριτι ξύν τε φιλοφροσύνῃ,
Ὅσσα τε ταῖσδε ἕπεται, αὐτὸς δὲ νόμοισιν ὑπείκων
Πάνθ' ὑπερῆρε πόσιν κἀμὲ σαοφροσύνην.
Τρίτη φρόνησις συνδυασθεῖσ' ἀνδρείῃ·
Δόγμα Ἰσοκράτεως ἀΐων φαιδρὸς Μωκενῖκος,
Ἔμφρονα ἠνορέην λυσιτελεῖν βιότῳ,
Κἀκ παίδων ἀρεταῖσι προβαίνων, ὢν πινυτόφρων,
Ἴθυνεν εὖ διέπων λυσιτελοῦντα πάτρῃ·
Ὅς καὶ ἠνορέην περιθεὶς κρατεήν, ὑπὲρ ἄλλον
Οὔτι δέδοικε ποτοῦν ἀντιπάλων ἐνιπάς.
Ἀλλά γε τις παιὰν πολυήρατον ἀνδρὸς ἐς αἶνον
Κρήτεσιν αὐτάρκης ἀντιχαριζομένοις·
Αὐτὸς ἐπείπερ ἑαυτῷ οὔτι γε μοῦνον ἀγήνωρ,
Ἀλλὰ καὶ ἠπεδανοὺς ῥώννυεν εὐσθενέων.
Αἷς ἀρεταῖσιν ὁπλιζόμενος μέγας Ἀλούσιος,
Κάββαλεν ἐκ Κρητῶν γαῦρον Ὀτμανίδων.
Ἐπὰν νεὼν πέραινον ὡς ἀθρεῖς κάλλους,
Χορείαν ἐστήσαντο ἔνθα καὶ ἔνθα,
Καὶ τῇδ' ἄειδον ἀνδραγαθίας ἥρω.
Αὐδῇ δὲ πρώτῃ συμπεφώνηνται τάδε·

Ἄγε νῦν χέλυς θεουδής,
Κρέκε νῦν λίγεια φόρμιγξ,
Κρέκε ἄμιν ἄθλα ἥρως,
Κρέκε δ' αὖ βίαν ἀθλατᾶ·
Μωκενῖκον ἆσαι ἔλδωρ·
Μωκενῖκον αὖ κλέϊζε·
Ἱερὸν κλεΐσαι ἔργος
Ἱερὰ προσῆκε μοῖσα,
Ἀπὸ ἀγλαῆς τε πάτρας,
Ἀγλαοὺς κομῶντ' ἀώτους·

Ὃς ἐπεὶ καμὼν ἀταρβᾶ
Κατὰ θυμὸν ἀτρόμητος,
Πόνον αἰπὺν ὅς τ' ἀρύσσας,
Ἀέθλων ἀγακλυτῶν τε
Κορυφὰν δρέπων ἀκραίαν,
Ὕπατον δέδεκτο χῶρον·
Ὑπατεῦεν ἔν τε πόντῳ,
Ὑπατεῦεν ἔν τε γαίᾳ·
Ὅθεν ὡς ἔχοντ' ἀμοιβήν,
Θρόνον αἰπὺν ἔκ τε πάτρης,
Χρὴ ἐπαινετῶν τε ὕμνων
Μελέων τε καλλινίκων,
Ἀρετᾶν ἕκατι πασᾶν,
Ἀέθλων δ' ἃ κεῖνος ἔτλα,
Ὁκόταν στρατὸν κατέκτα
Τῶν ἀλαστόρων Ὀτμάνων,
Στονόεντα πολλὰ θέντα
Ἀγανόφροισι βροτοῖσι,
Πολυωδύνῳ δὲ Κρήτᾳ·
Ἐν ἐρισθενῆα δὲ ἀλκᾷ,
Καὶ ἀπροσμάχῳ βίᾳ τε,
Ὀφρὺν Ὀτμάνων καθεῖλεν
Ἰσόθεος Ἀλοῦσος,
Μωκενῖκος ὁ κλεινός,
Ὃς ἔθηκεν οἷς ἑτάροις,
Πυριᾶσθαι ἐς τὰ πάτρας
Μὴ ἀλάστορας πτοεῖσθαι,
Ἀθετᾶν βίαν Ὀτμάνων·
Ὅθεν ὡς ῥύοντα πάτραν
Ἐν ἀκινδύνῳ τεθέντα
Θύγατραν φίλαν τε Κρήταν,
Θρόνον αἰπὺν ἅτε πάτρα

'Ερύει, πόνων ἀμοιβάν,
Κέρας οὐρανοπρόμηκες
Στέφος ἀξιόχρεων οἱ.
Ἐρύει δ' Ὄλυμπος εὐρὺς
Τιμόεντα χῶρον αἰπύν,
Βρέτας ἱδρύσας τὸ κείνου,
Γόνυ ἔνθ' ἐριχθονῆος
Ῥάπις ἔνθα Ὠρίονος.

Μες' ἦν χοροῦ αὖθίς τε δευτέρου αὔτη.

Ἐπὶ δίφρεω φαεινὰ
Φαεσιμβρότοιο Φοίβα,
Ἅμα τήνῳ ἑδρυάσθω,
Χαρίεις τε ἠδὲ τερπνὸς
Ἀλοῦσος ἰσόθειος,
Μωκενῖκος ὁ κλεαινὸς,
Περικυκλέητον ἄμφω
Μέγαν εὐρὺν ἀμφίκοσμον,
Εὐρωννύητον ἅμα·
Ὁ μὲν εὐαγῆϊ αἴγλᾳ
Καὶ ἀεινάῳ φορᾷ τε,
Ὁ δὲ δείγμασ' ἀρετάων
Ἰδὲ ἐργμάτων φαεινῶν,
Βροτέοισιν ἀγλαΐζων
Πολυπραγμανεῦντα θυμὸν
Ποτὶ οἰάκησιν ἀρχᾶς,
Καθὰ οὗτος ἔν τε πάτρᾳ,
Καθὰ οὗτος ἔκ τε πάτρας,
Ἰθύνων λυσιτελεῦντα,
Καὶ ὄνειαρ ἐς δίαιταν
Πολιτειάων κυδίσταν·

Ἀρετῇσιν ᾗς κλυτῇσιν,
Διαμαρτύρονται ἔνθεν
Δαΐδες νεῶ μεγίστα,
Βολίδες τε ἀρετάων,
Ἐναλίγκιαι Ὀλύμπῳ,
Φαεσίμβροτός τε καὐτὸς
Γεγαὼς δίκαν τε Φοίβᾳ·
Μακεδὼν ὑπηκεέσθω,
Δάμε κἂν ἅπαντα κόσμον,
Ὑποχωρεέτω αὖτε
Ἰσάμιλλος οἷ τε Καῖσαρ·
Ἀδρανῆα γάρ κε φῦλα
Μερόπων ἔδαμνον οὗτοι
Ἀδαᾶν Ἄρηος ἔργαν·
Μωκενῖκος ὁ κλυτός δε
Ἀλοῦσος ἰσόθειος
Ὀφρὺν Ὀτμάνων καθεῖλεν,
Ἀγέρωχον ἠδ' ἀπηνὰν,
Τὸν ἅπαντ' ἐρημοόταν
Κρατερώτερόν τε κόσμον
Ἐν ἀριπρεπῆϊ Κρήτᾳ,
Λυτρόων ἄριστα τήν δε
Πολυμόχθεω λατρείης,
Στενόεντος ἠδὲ ἄλγεος.
Ὅθεν αἶδε ταῦτ' ἀείδειν
Χαρίαισα ἄρτι Κρήτα,
Χαρίαισα καὶ ἐς αἰέν.

Μέγαν δὲ ἄθρει Ζῆνα ἐκ φορᾶς κύκλω
Καββάντα τῆδε, καὶ ὅσων δημηγόρος·
Τέρμα τέθηκαν ἀοιδᾷ, Ζῆνα δὲ Κρητογένεθλον
Ῥόμβον ἀφέντα φορᾶς κύκλω καὶ ἀϊδίοιο,

Εἰσόραον καταΐσσοντ᾽ εὐθὺ νεὼ περιλάμπου,
Ἵκανε δ᾽ ἀμφ᾽ ὄροφον περιαυγῆ ἀστερόεντα,
Ἔστιλβον δ᾽ ἑκάτερθεν λαμπηδόνες ἀγαυοί,
Ὡς ἔτι μὴ εἰσορόοντας τούςδ᾽ ἀνακάμπτειν,
Ἀλλ᾽ ἄϊον μεγάλου Διὸς ἀστέρα τοῖα φατίζειν·
Ὅσον ἔμοιγε μέμηλε τὰ πάτρης, Κρῆτες ἄριστοι,
Οἴδατε εὖ ἀρχῆθεν ὑπασπίζοντι ἄριστα,
Ὡς ἂν μὴ διαμάρτῃ εὐτυχέων πτολιέθρων·
Ἀστὴρ μὲν μετεμορφώμην καὶ οὔτι μεθάμων,
Ἀλλὰ Μέλισσον πρῶτον ἔπειτά τε καὶ Ῥαδάμανθυν,
Πρὸς δὲ πάλιν Μίνω τε, τὰ υἱέε ἀντιθέω μοι,
Ὤπασα ὄφρα νόμοισι κάσοιντο θεοπρεπέεσσιν,
Ἦ καὶ δασμοφορῆσαι κλειτὰς Ἀθήνας ὑπῆξα,
Ὡς ἔμμεν προφερῆ ἄλλῃσι περικλεϊτήν τε,
Οἷα Διὸς μεγάλοιο πάτρην μεῦ κυδιάνειραν·
Λῦσα δὲ κοιρανίην καὶ ἀμείβω ἐς πολιτείην,
Ὄφρα τὰ Κρητῶν λωΐτερον δὴ εὐτυχέωσι.
Καὶ μὴν τόσον ἐπήρθη βουλῇ εὐνομίῃ τε,
Ὡς ζηλοῦν ταύτην πολιτειῶν Ἑλλάδος ἄλλας.
Ῥώμη ἑαυτῇ ἐπεὶ ἐσκέπτετο τοὔμπαλι τῶνδε,
Τὴν Κρητῶν ἐθέλει κατερείπειν καὶ ὑποβάλλειν,
Πρίν τ᾽ ἐς κοιρανίην ἤμειβεν ἑὴν πολιτείην.
Ἦν γὰρ ὑπόψιος ἡ Κρητῶν μὴ ἐς ὕψος ἀερθῇ,
Πιπτόντων Ῥωμαίων ἐς μῆδος κακόμητον.
Τλῆμι δὲ ταῦτα καὶ ἐς δηρὸν τείναντα ἀνίσχω,
Οἷα μὴ ἀντερέοντα κτήσεσι τῶν ἀρετάων.
Ἀλλὰ γ᾽ ἐπεὶ μεῦ πατρὶ Κρόνῳ ἐπιήνδανε θυμῷ,
Πάντα κυκᾶσαι καὶ ὤμοις ὑπ᾽ Ἄραψι δαμάσαι,
Ἠνεχόμην δὴ πλεῖστά τε τῆς εἰς ἀπφύα αἰδοῦς,
Ἣν παραθεὶς μετέπειτα σαόζω πολλὰ μογήσας,
Καὶ ὑπὸ κοιρανίῃ ὑπέταξά τε αὖ πάλιν ἢ πρίν.
Ὄφρ᾽ ἀποβαλλομένη ὀδμὴν καὶ κάρβανον ἦθος,

Ῥᾷστα διευθετέοι καὶ εἰς ἐννεσίην τε ἄμεινον·
Θηεόμην γάρ κεν τὴν Οὐενετῶν πολιτείην,
Αἰὲν ἀεξομένην εὐβουλίῃ ἠδὲ κράτει τε,
Τοὔνεκα συστατέω τὰ ὑμῶν τῇδ' ἔμφρονι οὔσῃ·
Οἶδα γὰρ αὐξομένην καὶ εἰς αἰῶνάς τε διαρκεῖν,
Οἷα δικαιοτάτην καὶ λῷστα πασῶν διέπουσαν,
Οἴδατε δ' υἱέες ἐνδάπιοί μοι, ὅσον ὄνειαρ
Εἵσπετο συστάσει πρὸς φαιδροτάτην πολιτείην,
Ἔνθεν ἐπείπερ ἡ ἀφθονίη ἁπασῶν ἀρετάων,
Θεσμοφόρων ἀνδρῶν ἄγυρις σειρά τ' ἀπέραντος,
Ἥ τε σοφῶν τε ἰητήρων διάδεξις ἄληκτος,
Καὶ ἐν ὅπλοισί τε εὐδοκιμηκότες ἄνδρες ἀγαθοί,
Ὡς Κρήτην τελέθειν παρομοίϊον Οὐενετίαις,
Οἷα μαθητρὶς ὑπήκοος ἐνταχθεῖσα τιθήνης.
Ἀλλά γ' ἐγὼ ποτιόσσομαι Ἑλλάδος αἰνὸν ὄλεθρον,
Θῆρά τ' ἀϊστώσοντ' ἐρικυδέα οἶκον ἀνάκτων,
Καὶ προτίθημι λέοντα ξιφήρη πτερόεντα
Ἶφι ἀμυνόμενον περὶ ἰθυδίκου πολιτείης,
Ὄφρ' ἄποθεν καταΐσχῃ λώβην ἐσσομένην τε·
Καὶ δὴ θὴρ ὀλοὸς δόμον Ἑλλάδος ἐγκατερείπει,
Πάντα δαμᾷ καὶ πάντα ἀνάστατα φροῦδά τε ἕδρα,
Ἀλλ' ἔτ' ἀκμάζοντα λέοντα πτερόεντα δεδείκει,
Δοῦρυ δὲ ἠκόντιζεν ἐμοῖο φίλης κατὰ Κρήτης,
Ἀλλ' ἄψ τέτραπται τεφρώσας ῥηγμῖνος ἄκραν·
Νῦν δ' ὅτε γηράσκει, πόδες αὐτῷ τε τρομέουσι,
Καὶ λὰξ πλήττειν μήτε διαῤῥησέμμεναι οἷος,
Φλοῖσβον ἐγείρει Ἄρηος ἀτασθαλίῃ τε δόλοις τε,
Καὶ ῥήτρας τε παρασπονδήσαντ' οὔτι ἀπείργω,
Οὔτε ἀμυνομένων ἀλέγω ἀρχῇ πολέμοιο,
Ὡς ἂν ὑπεσσύμενος Κρήτης σκολιοῖς λαβυρίνθοις,
Εὖ ἐπιγνοίη τίς τε λέων, τίς Ζεύς τε ἀμύνων·
Καὶ ξενεχώρεον αὐτὸν ἐπέρχεσθαι ἀνὰ νῆσον,

Καὶ διανύσσεσθαι πέδη οὔρεά τε σκιόεντα,
Ἀλλ' ὅτε βούλεται ἅπτεσθαι καὶ ἐμῆς τε τιθήνης,
Δὴ τότ' ἐγείρω τόν τε λέοντ' ἀγαθῆς πολιτείης,
Ὡς μὴ δείδειν μουνομαχῆσαι θηρὶ Ὀτμάνων.
Καὶ δὴ ὁπλίζω τόνδ' εἴπερ ποτὲ μετρίᾳ ἀλκῇ,
Βουλεύω δὲ κατάρχειν ὅπλων κατερέθυμον
Ἄνδρ', Ἀλοῦσον ἀγαυῆς οἰκετίης Μωκενίκων,
Ὅς κεν ἔμοιγ' ἐκέκαστο εὐστεφάνοις ἀρεταῖσι,
Τῇ τε δικαιοσύνῃ, ἀνδρείῃ, σωφροσύνῃ τε,
Καὶ λαμπρᾷ τε φρονήσει, ὡς ἔμεν ἔξοχον ἄλλων·
Ὅσσα δ' ἔωργε κακῶν κατὰ Ὀτμανίδων ἀγερώχων,
Αὐτοὶ ἐστ' ἐπιμάρτυρες, ὁππότε τῆδε ἱκάνων
Ὤθει δυσμενέας τε μακράν, ἐμβαίνειν τ' ἀπείργει,
Καὶ πάντη ἀνὰ νῆσον σκιδναμένους καταμάρπτει,
Καὶ κακὰ ποίεε, τούσδε δίωκέ τε ἐξαφανίζων,
Ἐλλοχέοντας δ' ἀμφὶ πόλιν πλείους κατεμπίπρει,
Ἀλλὰ τ' ἐπεσσυμένους θρασέως μάλα τείχεα μακρὰ
Κάββαλεν ὡς κρεῖττον σκέπτεσθαι μηκέτι χρίμπτειν·
Ὄφρα δὲ συμπράξοιμι λέοντι τὰ τοῦδ' ἀέξων,
Πατρί δ' ὁμοῦ τε ἀμύνωμαι δεινῶν παρεόντων,
Ἦνὶ συνῴκισμαι ζαμενεῖ υἱεῖ μοι Ἄρηϊ,
Ὥστε συνημμένοι ἄμφω δοῦναι πράγματ' Ὀτμάνοις,
Οὐχ ὅτι μὴ ἐπιδοίηεν πάτρῃ τεχνέαντες,
Ἀλλ' ἀπολοῖεν ὅ,τ' ἂν δολίως εἰκῇ τε πέονται·
Ἔνθεν τι Μωκενίκῳ ὠπάσαμεν σθένος ὅσσον,
Ὡς στόλον ἀστυφέλικτον τὸν ποτὲ φῦντ' ἀφανίσῃ·
Τοὔνεκ' ἐγὼ ἠγάσθην τήνδε νεὼ ἐπιοσσόμενος δὴ
Τεῦξιν εὔκοσμον καὶ ὥρην ἀστερόεσσαν,
Οὔτε τι ἀσχάλω ἐπὶ τουτὶ γέρας τεμενισθέν,
Ἀνδρὸς ἐπεμφαῖνον μεγαλεῖον ἄκρον τ' ἀρετάων.
Ἀλλά γε ἐγὼ νῦν οἴχομαι ἐς φορὰν αἴδιόν μοι,
Αὐτοὶ δὲ οὐ μὴ λήγοιτ' ἂν Μωκενῖκον ἀείδειν.

Εἴγε λέοντι ἀγαστόν, Ζηνὶ τ' ἔμοιγε χαρίεν;
Ὃς γὰρ τὰ κράτεος δέρκει ἐπὶ παῖδα ἐπαύξειν;
Αὐτὸς ἐγὼ δὴ πάτρην ἐπιλωΐον αὖτε ἀμείβειν.

ΤΜΗΜΑ ΙΒ'.

Ἐν ᾧ δέ γε Ζεὺς τερμάτιζεν ὃν λόγον,
Κρῆτες δ' ἀπησχολοῦντο ἐκπομπῆς ἥρω,
Τῷ τ' Ἀλύτῃ μέμηλεν ἄλλα ἐκ Ῥόδου·
Νοστῶν ὅπως δόξειε μὴ ἀπρακτήσας
Διαμπερές τε ἐκστρατείᾳ τοιᾷδε·
Ἐπεὶ γὰρ ἐσκέδαστο σύμπας μὲν στόλος,
Καὶ σφάλλεται σκοποῦ τε ἐσχάτης δίκης,
Ὠήθη ἔς τι κἂν σμικρὸν τ' εὐπραξῆσαι,
Ὁμοῦ τε Κουσαῖνον εὐφράναι ὅσον.
Πόλισμά μοι ᾤκισται οὗ τάρϐα πρῶτον,
Πλευρᾶς νοτίας τῆς πρὸς Ἀφρικὸν πόντον,
Κριοῦ μέτωπον οὗ ὁρίζεται ἄκρον,
Ὅπερ Σέλινον ὕστατ' ἤκουσται νέοις·
Ὧ Κουσαῖνος προσκεκρουκὼς δὶς τρίς τε
Ἐκκρούεται αἴσχιστα καὶ ὀλεθρίως.
Καὶ Ἀλύτης ἐπεῖδε τῶν δυσπορθήτων,
Ἀλκῆς ἄνευθεν ἐκ θαλασσίων ἔργων·
Τριήρεας γοῦν ἐκπεπόμφει δὶς δέκα
Ὡς πρὸς Κύδωνα, Κουσαίνῳ μηνύων
Ὡς εἰ ἀπείρηται Κρητομήτορος λῆψις,
Στόλου κακὴν κατ' αἶσαν ἐκσκεδασθέντος,
Μὴ διστάσαντα κἂν Σέλινον πορθῆσαι,
Καὶ μᾶλλον εἰ πρόχειρος ἰσχὺς ἀλία,
Ὡς μὴ τὰ νῦν δύνασθαι ἐκφεῦξαι δίκην.
Ἡσθεὶς δὲ Κουσαῖνος Ἀλύτου δόκῳ,
Πρὸς τουτὶ ἔργον ἐκστρατείαν ἰθύνει,
Ὡς χιλίων τετράκις ἀνδρῶν εὐζώνων,
Καὶ ἱππικῆς τε τάξεως ἀναλόγως,
Ὁμοῦ δὲ τ' ἐκ Κύδωνος ἔκθορε στόλος,
Ὡς τοῖδε συμπράξοιεν ἁλὸς ἐκ μέρους.

Καὶ ταῦτα ἐσπούδαστο ἄρτι βαρβάροις,
Ἐμοὶ δ' ἄνωθεν πεπρομήθευται ἄλθος·
Ἥκων γὰρ ἤδη Φώσκολος Κυθήρανδε,
Ὁμοῦ μεταστείχοντι αὖθις Γιλδάσῳ,
Ἤθρει τριήρεις ἐκ Κύδωνος αἰρούσας,
Καὶ Κορύκου πρὸς ἄκραν τείνει σπουδαίως,
Ἅπερ Γράβουσα ὄχλῳ ἅδε κικλήσκειν·
Ὃς ναυσὶν ὀκτὼ ἦν ὀχούμενος κοίλαις,
Καὶ ἐκ ποδῶν δίωκεν ἀκρατῶς σκάφη,
Ἅπερ παραλλάττοντα ἕσπερον, λαῖτμα
Περῶσιν Ἀφρικὸν δὲ ἠφανισθέντα·
Καὶ αὐτὸς μέμεινεν ἐς Σέλινον, θεσπίσων
Ὅσ' ἀμφὶ τοῦτο ἀσφαλῆ ἐς ἀμύνην.
Οὗπερ τραπέντος ἔνθεν Ἀμπαλινόρου,
Κἄν τε σκάφη ᾤχοντο θεσμοῦ ἐκστάντα,
Ὡρμημένον στράτευμα ἐκ σκηνῶν ἤδη,
Ἤνωγε Κουσαῖνος ὡς πρόσω στείχειν,
Καὶ τῆς Σελίνου ἐκτρέπεσθαι οὐδόλως.
Ἰθαγενεῖς δὴ πρόσφατ' ὀργᾷν ἀθρῶντες,
Ἔμοιγε πρεσβεύοντο συμμάχων ὕπερ,
Ἀλκῆς ἐναλίοιο καὶ ἐπαρκείης·
Καὶ Μαυροκῆνος δεξιούμενος πρέσβεις,
Ἐπιτρέπει δυάδα ἐκ νηῶν κοίλων,
Οἰκουρίην ἰσχουσῶν εἰς Σελινίους·
Ἵκοντο δ' ἐν δέοντι ᾧ στράτευμά τε,
Ὃ μὴ χρονίζον τὴν ἔπαυλιν εἰσβάλλει·
Ἰθαγενεῖς δὲ ἀντέπραττον τὰ πρῶτα,
Εἶτ' εἰρύοντο ἐς πολίχνην εὐλαβῶς.
Ἐπικρατεῖ δὲ ῥᾷστα τῶν προαστείων,
Οἱ δ' ἐκ πολίχνης ἐξιέντες ἀθρόοι,
Συλλαμβανουσῶν καὶ νεῶν πυρεκβόλοις,
Κἄκτεινον ἀτρόμητα πρωτοπειρίους,

Λοιποὶ δ' ἀκόσμως ἐσκεδάννυντ' ἐς πέδον.
Καὶ ῥύεται πόλισμα λώβης ὑστάτης,
Ἐπὰν κατέκτα δυσμενῶν ὡς χιλίους,
Μείζοσιν ἐνδείξεσι τῶν προτοῦ ἄλλων.
Ἐν τοῖσιν οὓς ἔτεινον εἰς Σελινίους,
Καὶ ὦπα εὐθὺ Δίας ἦν τετραμμένη,
Ὅποι ἄφιξιν ὤπτανον τὴν Φωσκόλου,
Συνάμα Γιλδάσῳ τε τῷ ποθεινῷ μοι·
Καὶ ἡδόμην δὴ τῆς ἑκάτερθεν σπουδῆς,
Ἔνθεν κλύουσα ἔργ' ἀριστουργημάτων,
Καὶ ἔνθεν εἰσορῶσα κῆδός μοι νέον·
Ὅποι ἐπὰν ἔγεντο δεξίωσις εὐφήμως,
Δυοῖν στολάρχαιν ἐμφιλοφρονουμένοιν,
Ἣν Μωκενῖκος ἐντύνων πλοῦν πρὸς πάτρην,
Πομπῇ λαφύρων αὐτὸς ὢν ἦν ἀγρώστης·
Καὶ Φωσκόλῳ νῦν οὐ μέμηλεν εἰσόδων,
Ὡς μὴ ἀνασχεθέντι τοίαν ἰδεῖν με,
Κάλλους ἀτεμβωθεῖσαν, οὗπερ ἠγάσθη,
Εὖθ' ἡγεμών μοι πρὶν κακὰ ξυμβῇ τάδε·
Ἀλλὰ στόλον ῥύθμιζε πρὸς πλοῦν Κυκλάδων,
Ἵν' ἀντίοι αἴσθοιντο, ὡς αὐτὸς κεῖνος
Ὁ Δαλμάταισι πράγματ' ἐσχηκὼς μόθου·
Ἐλθὼν δὲ ἠρευνᾶτο ἐμφρούρους νήσων
Φόρους ἀναινηθείσας εἰσέτ' εἰσφέρειν·
Καὶ Μωκενῖκος εὐλαβεῖτο πορθῆσαι,
Ὡς μὴ ἀναλίσκοιντο ὁπλῖται στόλου.
Πρῶτον δ' ἐς Ὠλέαρον ἔκπλουν ποιεῖται,
Ἥνπερ Λέρον νεωστὶ κικλήσκειν ἔθος,
Δασμούς τ' ἀπήτει, καὶ ἀπειλεῖ φρικώδη,
Αὐτοὺς ἐλαύνειν, ἢν ἀναίνοιντο τελεῖν.
Αὐτοὶ δ' ὑπεστρέφοντο ὑψοῦ φρουρίου,
Καὶ Φωσκόλου ἀπειλὰς οὐ σκέπτονταί πως,

Ἀλλ' ἠντύνοντο ὡς μαχήσωντ' ἔνθεν.
Πείθοντο γάρ κεν ἐς θέσιν τὴν φρουρίου,
Ὄντος τ' ἐχυροῦ κἀπὶ καρχάρου λόφου,
Ὅπερ κατ' ἀρχὰς ὠχύρουν Γενουάται,
Εὖτ' οἷσι Χῖος δῶρον ἐκ Παλαιολόγων,
Τῶν ἐξ ἀνάκτων ὑστάτων Βυζαντίου.
Γίλδασος οὐκοῦν ἐξάγει, ὡς ἦν σκέψις,
Τάξεις ἑνούσας καὶ δύω πυρεκβόλων,
Καὶ ἐγκαθίστα ἐς τὸν ἀντίκρυ λόφον,
Ἀφ' οὗ κεραύνου φρούριον σφοδρῶς μάλα.
Αὐτοὶ δὲ γ' ἠμύναντο καὶ ὀφειλόντως,
Ἐν ἦμας' ἑπτὰ, στεῤῥοὶ ὄντες κἀγαθοί·
Ἐπεὶ δὲ γ' ἐξέλειπε πυρφόρος κόνις,
Καὶ δυσχερὴς σφὶν ἡ ἄμυνα τοὐντεῦθεν,
Στολάρχῳ εὐπειθοῦσι συμμεταγνόντες·
Ἐκβάντι δ' ἐς πόλισμα ἔκλινον γόνυ,
Καὶ κύριόν τε Ὠλεάρου εὐφήμουν.
Κατ' αὐτὰ καββὰς καὶ ἔπαρχος φρουρίου,
Πειθὼ ἐφαρμόττουσαν ἦγε Φωσκόλῳ·
Ὃς δ' αὖ ἐδεξιοῦτο κἀφιλοφρόνει,
Καὶ συνδίαιτον ἀντελάμβαν' ἐν πρώτοις,
Υἱὸν θετὸν δὲ εἰσεποίει τοῦδ' ἶνιν,
Ὃν καὶ καθήγνισ' ἁγιαστείας ῥύψει,
Κἀντωνόμαζε Λειονάρδον ἀντ' αὐτοῦ.
Ἀναστατεῖ δὲ φρούριον κἀκκρηπίδων,
Ὡς μὴ ἐρίζῃ ἔνθα κἄλλοτ' Ὀτμάνοις,
Καὶ πλοῦν ἀμείβει ἐς πορίην τὴν πρὸς Κῶ·
Τὰ αὐτὰ ἠπείλει δὲ μηνύων Κώοις,
Παρστήσας οἷς ἔνδειγμα Ὠλεαρίων.
Εὑρὼν δὲ τούσδε ὁρκωτὰς ὡς ἀνενδότους,
Ἐσκέπτετο δρᾶν χεῖρον ἢ ὅ,τι πρώτους·
Καὶ ἐξάγει στράτευμα τοὐνὸν ἐς νῆσον,

Οὗ ἐξαγωγεὺς Γίλδασος, καὶ στρατάρχης;
Ὅς, οἷά περ γενναῖος, ἀμβολῆς ἄνευ,
Ἐφίσταται μὲν τῇ πόλει ἐνεδρεύων,
Ὡς ἐξ ἁλός τε Φώσκολος περιστρέφων.
Προάστιον γὰρ ἦν δρυμῶδες μὲν πέριξ,
Ἐστεμμένον λειμῶσι δένδρων εὐόδμων,
Οὗ ὁπλῖται φέροντο, θαλπωρῆς χάριν,
Καὶ οὐ μέμηλαν μαχέσασθαι Κῶ πόλιν.
Ὅπερ διασκοποῦντες οἴκοθεν Κῷοι,
Πυρεκβολίσκοις ἐξαπώλεκαν πλείστους.
Ἔμπης πρόνους Γίλδασος αἷς ἀταξίαις,
Τάδ' οὐχ ὅτ' ἠνώρθωκεν, ἀλλά γε πρόσω
Βαίνων ἀφεῖλε πέντε ἐκ πυρεκβόλων,
Οὓς ἴσχον αὐτοὶ ἀντιφράζοντες στόλον·
Ἐδειμάτου δ' ἐκ γαίας ὡς ἄγαν Κώους,
Καὶ ἐκ θαλάσσης Φώσκολος κεραυνόων·
Ἀλλ' εὖτε συμπίαζεν ἐς πειθὼ τούσδε,
Τότ' ἐνθυμεῖτο τοῦ ἀναζεῦξαι πρός με·
Θυμὸν γὰρ οἱ ἔθραττεν οὐ παύρων φόνος,
Μάλιστα Ματθαίου μοι οἴκου Καλλέργων·
Ὃς εὖ μάλ' ἀθλῶν ἐκ νεώς, ἧς προστάτης,
Τιτρώσκεταί που κατθανὼν αὐθήμερος·
Τοῖον πότμον Λέπτυνις ἀνδρὶ τοσούτῳ,
Καὶ οὐ κρατῆσαι εἷα μειζόνων ἔργων.
Τοίᾳ τροπῇ Γίλδασος ἠνοχλεῖθ' ὅλως,
Καὶ μέμφεται στολάρχῳ, ὡς ἐσκεμμένῳ
Πρότριτ' ἀπαίρειν ἢ ἔδει Κῶ πορθῆσαι,
Ἐπὰν δ' ἀκούῃ τὴν ὀδείων ἔλλειψιν,
Καὶ πυρφόρον κόνιν τε ἐξαναλῶσθαι,
Βουλῇ στολάρχου φὺς ξυνίστωρ πειθαρχεῖ.
Ἥκων δὲ πρός με δέκτο πομπαῖς εἰσόδων,
Ὧν Μαυροκῆνος ἦν μεμηλὼς ἀρχῆθεν·

Γίλδασος ὡσαύτως τε κοινῇ κοσμεῖτο,
Ἀρχαῖα ἔργων πᾶσιν ἐνθυμουμένοις.
Οὐ τῇ ἐλεύσει, ἣν χρεὼν Πομπηΐῳ
Διαδρᾶναι οὗ εἷλκεν ἔλδωρ ἀλόχου·
Πομπῆς δ' ἄνευ ἀπέδρα ἢ κροτημάτων
Εἰθισμένων γίγνεσθαι ἠριστευκόσι.
Καὶ Μαυροκῆνος οὐ προσίεται κρότους,
Ἥκιστα εὖ δράσαντι οἷς ἐνεστῶσιν.
Αὐτὸς δέ γ' ἐλθὼν στυγνὸς ἐς πολιτείην,
Μομφὰς παρίστα Μαυροκήνου ἀντίον.
Αὐτὴ αἰσχρὸν εἶεν ἂν καταλέγειν
Τοῦδ' ἀμφὶ ᾗ σέσωσμαι οὐλοῶν ἔργων.
Ἔθος γὰρ ἐλλείπουσιν ὧν ὀφλημάτων
Ἐπαιτιᾶσθαι πρακτέων ἐπιστάτας,
Καὶ πλημμέλειαν σφῶν τε αὐτοῖς προσγράφειν.
Καὶ οὐ μόνος μοι ἐγκαλεῖτ' ἀνθύπατος,
Ἀλλ' ἀκροώμενός τε ἀγκύλας δίκας
Γρίτης Ἰωάννης μοι, ὢν νομογράφος,
Μᾶλλον δαήμων κεδνὸς ὢν ἴσχον παίδων,
Ὁμιώνυμός τε καὶ γραμματεὺς ἐκ Δανδούλων,
Ἄμφω Ῥιθυμνιάτα ἐκπεφυκότε,
Καὶ Νικόλαος Λευκάρος προμνησθείς μοι
Εὖτ' ἂν ὑπὲρ Λάσιθι ἦν ἡμῖν λόγος,
Παρ' ἀνθυπάτῳ ἄρτι εἷς εὐγνωμόνων.
Πομπήϊος γοῦν ἐγκαλεῖτο τοὺς ἄνδρας,
Τάχ' ἂν συνωμόσαντας εἰς ἐμὴν πτῶσιν,
Καὶ ἠρέθιζεν ἐς κότον πολιτείην.
Ὅθεν προμηθευθέντες ἀναγκῶν τόσων,
Ἱερώνυμον στέλλουσιν ἐκ Βραγαδίνων,
Βασανίσαντα ἐν γραφῇ ἁμαρτάδας,
Τριαρχίῃ τε ἀπενέγκαι νοστοῦντα.
Καὐτός γ', ἐπείπερ εἷς πέλεν τῆσδ' ἀξίης,

Ἣν ἐγκαθίστων ἐς τόδ' αὐτὸ τοῦτ' ἔργον,
Ἐπικρίνειν ἔμελλε θατέροιν ἅμα.
Διττὰς δὲ νῆας ἤντυνον πρὸς πλοῦν τόνδε,
Ὧν τῇ μιᾷ ᾠχεῖτο οὗτος ἐκκρίτως,
Καὶ θατέρᾳ τε αἱρεθεὶς ἀνθύπατος
Νῦν ἀντὶ Μαυροκήνου ἐγκαλουμένου·
Ἦν δ' Ἰάκωβος ἐκ Ῥίππης θρυλλητός μοι
Εἷς ὧν διαυγῶν ἀντισήκωσιν ἔργων.
Διετράνου δ' ἔνταλμα τῇδε ἱκάνων,
Ὡς σπεύσας ἔνθεν ἐς πάτρην ὑποστρέψῃ,
Καὶ ὡς ἐνὸν καθάρθαι ὧν ἐγκλημάτων.
Λοιπούς τε καθεῖρξε καὶ γραφὰς πιστοῦν σπεύδει,
Ἃς τερματίσας, νοστίμου πλοῦ φροντίζει,
Καὶ ἦγεν ἀλύσσεσιν ἐς ναῦν εἱργμένους,
Καὶ πρὸς πάτρην ἔτεινεν, οὗ δίκη σπέρχε.
Καὶ ταῦτα ἐπεσπούδαστο νῦν ἀκμῇ θέρους.
Ἦρος δ' ἀποῤῥεύσαντος ἦν μέρμηρ' ἄλλη
Στολάρχῳ, ἐκπλεῖν αὖ πάλιν πρὸς Κυκλάδας·
Ἦν γὰρ σκοπὸς τῷδ' ἀκλόνητος ἀρχῆθεν,
Ἐς πειθὼ ἕλξαι, δεινὰς ἐς πειθαρχίην.
Ἐς Ἴον οὖν τὰ πρῶτα ἐκπλέει νῆσον,
Κἀντεῦθεν αὖ προὔβαινεν ἐς Δῆλον πάλιν,
Οὗ Σκύρον ἐσκόπευε μαστεῦσαι πρῶτον.
Μαθὼν δὴ Ῥίππαν ἐς Κίμωλον ἱκέσθαι,
Διττὰς ἐκεῖ προὔπεμπε πεντηκοντόρους,
Αὐτὸς δ' ἐνόστει ἐς Κίμωλον, οὗ Ῥίππας,
Ἐν ᾧ τ' ἁλὸς μέγας ἔγρεται κλύδων,
Κἀκινδύνευεν ἦχί περ ξύμπας στόλος,
Σῶος δ' ἔμεινε συστεγασθεὶς ἐς ὅρμον.
Κοίλα μόνη ναῦς, ἣ Βρεγαδῖνον φέρεν,
Ὤλωλε καὶ αὔτανδρος οἰκτρῶς κᾀθλίως,
Κᾂν ὃς σέσωσται ἐκ προμηθείης Ῥίππα.

Ἰδὼν γὰρ ὃν μέλλοντα κατδῦναι πόντῳ,
Τοιῷδε μήχῳ ἀντιλάζεται τοῦδε·
Σμήρινθον ἠσφάλιζε νηῒ οἰκείᾳ,
Καὶ ἄκρον ἄλλο παρδίδωσιν ὁλκάδι,
Καὶ ἐξέπεμπε νηῒ κινδυνευούσῃ·
Ἐντέλλεται δὲ συνδέειν Βραγαδῖνον
Σανίδι, κἀμβιβάσαι αὐτῇ ὁλκάδι·
Εἶτα κρατοῦντος ἀκρατῶς τῆς σμηρίνθου,
Ἐς ναῦν παλινδρομῆσαι ἕλκοντος λάβρως,
Ἄλλως γὰρ οὐχ οἷόν τε ἦν ἂν νοστῆσαι,
Ἐπεὶ βόρειος λαίλαπι ξυμφὺς κλύδων,
Καὶ οἶδμα ἐξορμᾶτο πρὸς ναῦν θραυθεῖσαν.
Ἀλλ᾽ εὐσέβεια ἡ πρὸς ἄνδρ᾽ ἀνθυπάτου,
Προεφθάκει νῦν, συντεχνουργῆσαι τάδε.
Κατασταλείσης λαίλαπος πολυκλύστου,
Ἣν δὴ στόλαρχος ἐντυχὼν ἀνθυπάτῳ,
Κἀς Σκῦρον αἴρει, ἔνθα ἦν δεδογμένον·
Ὅποι προόπτης Μαυροκῆνος Φραγκίσκος
Ποδηγὸν ἐξέπεμπε πεντηκοντόρων,
Καὶ Σκυρίοις ἐμήνει συντελεῖν φόρους
Ἑκοντί, πρὶν στόλαρχος ἐν βίῃ λάβῃ.
Αὐτὸς δ᾽ ἔναλλος τοῖσδ᾽ ἔπειθεν ἀντία,
Στεῤῥοὺς ἐπισχεῖν, καὶ ἐς οὐδὲν προχωρεῖν,
Θαῤῥεῖν θέσει τε, φρουρίου ἱδρυνθέντος
Ἐπὶ σκοπῆς λισσῆς τε ἠδὲ καρχώδους.
Ὅθεν προόπτης ἐκβιβάσας τὰς τάξεις,
Πόλισμ᾽ ἐδήου πυρπολεῖ τε τοῦτ᾽ ἄρδην.
Ἧκε στόλαρχος καὶ τυχὼν ἀνενδότοις,
Δυσπείθειαν τόσην δέ, βούλεται στέλλειν·
Καὶ Ἀλμέρικος φαιδρὸς οἴκου Σαβίνων,
Τάξιν Κόμης ὢν Ἰστρίων ἐκ μητρῴας,
Στραταρχικῆς τε ἀξιούμενος τιμῆς,

Ἔνταλμα δέκτο, ὡς ἔρυμα δῃώσῃ.
Ἔπεσσι δ' οὓς μείλισσεν, οἱ αὐτοὶ δ' οὗτοι·
Πυρεκβόλοις δείδιζε, καὶ στεῤῥοὶ πάλιν·
Ἀλλ' εὖτε ᾐσθάνοντο βόμβας κλημένας,
Ἐξ αἰθέρος πιπτούσας, οἷά περ σκηπτούς,
Ῥήτρας τότ' ἐσκέπτοντο, ἠδὲ ξυμβάσεις·
Ὅ,τ' Ἀλμέρικος βούλεται ἐκπορθῆσαι,
Καὶ Σκυρίους κτανθέντας, ἄχρι νηπίων·
Ἀτὰρ στόλαρχος ἠπίως μεταστείχων,
Μηδέν τι φαῦλον τούσδε βούλεται δρᾶσαι,
Ἀλλ' αἰχμαλώτους ταῖς τριήρεσ' εἰργνύειν.
Τέως ἀπηλλάγοντο οἱ Χριστωνύμων,
Φόρους τελοῦντες ἐξ ἐνόντων τιμίων,
Καὶ Μεχμεῖται ἀσφαλισθέντες πέδαις,
Τριήρεσιν διάζοντο ἐς δμώων μοῖραν.
Μόνος ποδηγός, οἷ' ἀγνώμων ἀντάρτης,
Δίκην ὑποσχὼν ἐν βρόχῳ ἀνηρτήθη.
Ἐπεὶ δὲ χάρμα ἄλλοτ' ἀρχὴ ὠδίνων,
Κλύδων δέ γ' ἐξογκοῦτο, ἀερσιπότης,
Καὶ βύθιον βρυχᾶτο ποιῆσαι στόλον,
Γαιήοχος δ' ᾤκτειρε μελλούσης λώβης,
Κᾀσυμποδήγει ἓν μέρος πρὸς πλοῦν Λήμνου,
Ἓν δ' ἐς παροίμους σπερματούμενον νήσων,
Θεόφρονες δ' εἴκαζον ἐκ θεοῦ τάδε,
Τάχ' ἐγκοτοῦντος, τῆς πρὸς ἱερὰ δυσνοίας·
Ἔρυμα γὰρ Σκύροιο καὶ νεὼς μέγας
Γεωργίῳ μάρτυρι ἦν ἱρωμένα,
Ὡς Σκυρίοις οἰκεῖον οὐδὲν ἡγεῖσθαι,
Μάρτυρος ἔμπης πάντα προσκεκλημένα.
Ὅτ' Ἀλμέρικος ἦν ἔρυμα δηόων,
Καὶ ὁπλῖται εἴχοντο λαφύρων ἄγρας,
Καὶ οὐθενὸς φείδοντο, ἱερὰ κᾂν τάδε.

Ἤλδανε δ' ἐμπέδωσιν αὐτῶν σφῶν δόκης
Τριήρεως ὄλεθρος ἐκ πασῶν ἄλλης,
Ἡ πλεῖστα ἱρατείου ἦν κεκρυμμένα.
Δώρων ὑποσχέσεις δὲ μειλικτηρίων
Μάρτυρι προὐτίθεντο ἧ τρικυμίῃ·
Ὅτε στόλαρχος τῶνδε εὖ μάλ' εἰδήμων,
Εἰς Σκῦρον αὖ πλωτῆρα βούλεται στόλον,
Ὑποσχέσεις τίσοντα μειλικτηρίων.
Ἅπας δ' ἑνωθεὶς ἐκ Σποράδων Αἰγαίου,
Ὑπόστροφος μέτεισιν ἐς νῆσιν Δίαν,
Καὶ ἔνθεν ἔπλει νόστιμος πρὸς Κυθήραν,
Ὅποι Μελιτῶν αἱ τριήρεων θοαὶ
Ἦσαν μένουσαι νεῦσιν αὐτοῦ παντάρχου,
Χωρεῖν μετ' αὐτοῦ, οὗ ἀνάγκη ἂν σπέρχῃ,
Ὡς μὴ ἂν ὑστερῶσιν, εἴ πού τις πάλη·
Ὁμόστολοι δ' εἵποντο πλωτῆρι πόντου,
Τῷ Βοσπόρου μένοντι ὁρμὰς προσφάτους·
Ἀπαρτὶ δ' ἃς ἤσθητο ῥαδινὰς ἄλλων,
Ὥστε τριήρεις ἐκβιβασθείσας ἄρτι,
Τὰς δωδεκαρίθμους μὲν οὐχ ὑπερβαίνειν·
Αἳ συντυχοῦσαι ταῖς βεϊκαῖς κλημέναις,
Κλεμμαδὸν ἠμείβοντο Ἴμβρον ἐκ Χίου,
Καὶ αὖ πάλιν πέφευγον ἐς Λέσβον κρύβδην.
Ἀλλ' ἀκριβείῃ Φώσκολος καραδόκει,
Ἰχνηλάτει τε δοχμίους αὐτῶν τρίβους·
Δρᾶν οἱ δέ γ' ὡς δόξωσιν ἀντίφωνά που,
Εἰς Τῆνον ὡπλίζοντο εἰσβιασθῆναι·
Καὶ δὴ προσίσχον, καὶ ἐδῄουν ἀκταίας
Κώμας, ὕπερθεν κειμένας Κολυμβήθρης,
Ὅρμος δὲ οὗτος ὀπτάνων Ἄρκτου μοῖραν.
Μόνους δὲ ἑπτὰ αἰχμαλώτους καρποῦνται,
Ὡς προσφυγόντων αἰπὺ λοιπῶν εἰς ἄστυ.

Ἀλλ' οὐ πέφευγον δηθὰ ποίνιμον δίκην,
Τίσιν μεγίστην σχόντες ἀντ' ἀνθρωπίων·
Καὶ γὰρ τάδ' οὐκ ἔληθε μῆδος Φωσκόλου·
Σφοδρῶς ἐλαύνων ἢ συλοῦντες ἣν βέεις,
Καὶ φυγάδας δίωκεν αὖθις ἐντεῦθεν,
Δήλου δ' ὕπερθεν, ἁλὸς εὐδιαζούσης,
Ἁλίσκεται μία μέν, οἴχοντο δ' ἄλλαι·
Καραπάτακις δ' οὔνομα ἔσχ' ἐπιστάτης,
Ὅνπερ Μελίταις Φώσκολος δεδώρηται,
Οἷα ξυνεργήσασιν εὖ μάλ' ἀγρεύσει·
Οἳ κἀνέκαμπτον γήθε' οἴκαδ' ἀπλέτῳ,
Ἐπείπερ ἦγον ἑπτὰ ἀντὶ ἓξ ἄλλων.
Αὐτὸς δὲ συντέταχεν αὖ πλοῦν τὸν πρός με
Ἓν ὡς λιασθῇ χειμάτων τινὸς λώβης,
Καὶ ὡς ἂν ἀμπαύσειε νοῦν κεκμηκότα.
Βαιὸν δὲ ἦν ἀμπαύσας ὧδε παρμένων,
Καὶ ἦν χρεὼν δίκαισιν ἐσχολακέναι.
Ῥίπας ἀγήνωρ γάρ κεν, ἔνδικος θ' ἅμα,
Ἀπόκροτός τε, πάντας εἴκοντας θέλεν,
Ὡς ἀξίας τε οὐδενεῖν ξυμφραδμόνων.
Ἁμαρτάνοντας δ' ἦν κολάζων ἐκμέτρως,
Ἔγκλημα κἂν ἥκιστον αἰτναῖον κρίνων,
Καὶ κωπέας καθίστα ὁπλιτῶν πλείους·
Οἳ προὐκαλοῦντο Φωσκόλῳ τὰς προσκλήσεις,
Καὶ αὐτὸς ἠμάλδυνε λειαίνων δίκας·
Τὰ αὐτά τ' ἀμφέροντο ἐς Γερουσίην,
Καὶ χαλέπαινε πρὸς Ῥίπαν ἀπηνείης,
Εἰς χητίσαντας ἐν μάχῃ ἀπειρήτῳ,
Καὶ ἀλκάσαντας ἧς ὕπερ κήδει τόσῳ.
Αἵρουσι δ' ἄνδρα ἀνθυπάτου ἀξίης,
Καὶ ἐγκαθίστον Μάρκον, οἴκου Μυλίνων,
Ὃς ὑπάτευεν εἰς Ἰωνίας νήσους·

Παρώτρυνον δὲ προστιχεῖν ὤκιστά τε,
Τάχ' οὖν τιθέντες τἀνδρὸς ᾧδ' ὕποπτά πως·
Ἐμοὶ δ' ἔπεστι στυφελισμοῦ θαυμάζειν,
Ὅπως ἀνὴρ πάτρῃ τε κοινῇ τ' εὐέρκτης,
Καὶ εὐδοκιμήσας τε δυσχερέσσ' ἔργοις,
Κολάζεται νῦν ἐκ σμικρᾶς ἁμαρτάδος·
Ἢ ἀντιμέτρηταί τε κἀὐτὸς ἐν μέτρῳ
Ναὶ ἀγαθοῦ δ' ἀθῶος ἐκ συνειδότος.

ΤΜΗΜΑ ΙΓ΄.

Πλειὼν παρεῤῥύη δὲ ἧς ὑπατείης,
Κοὐδὲν σεσημείωτο ἄξιον μνήμης.
Ἔκτοσθεν ἔμπης ἠντύνοντο γενναῖα
Τοῦ καθ' ἕκαστον κοινῷ ἐξυπουργοῦντος.
Οἱ ἐμπόρων γάρ, ἀφνεώτεροι ἄλλων,
Πεπραγματευμένοι δὲ σὺν Γενουάταις
Ὁμοδρόμουν ἱκτῆρες ἐς Γερουσίην,
Καὶ ξυμμάχους ναῦς πρόσφερον τῶν Κελτικῶν
Τεσσαράκοντα ἐξ ἐνόντων ἀχθείσας,
Σὺν χιλιάσιν ὁπλιτῶν ἐξ εὐζώνων,
Ῥήτρην δὲ προὐτίθεντο λαφύρων πέρι,
Ὡς κυρίους μὲν τῶνδε γίγνεσθαι μόνον,
Αὐτὰς πόλεις δὲ τὰς τυχὸν πορθουμένας
Ὑποστρέφεσθαι εἰς νόμον πολιτείης.
Καὶ ταῦτα συντάραττε νοῦν Ὀτμανίδων,
Καὶ μητιῶντο ἐς διούανον τάδε.
Ὑφώρων γὰρ μειζόνων ὁρμὰς ἔργων,
Καὶ φροίμια κράτιστα ἀλλοιουμένων.
Εἰ γὰρ μόνη ἀθλοῦσα δὴ πολιτείη
Ἄνακτα πρὸς κραταιὸν, ὧν ἂν ἴδμεν,
Ἔτεσσ' ἐπ' ὀκτὼ εὖ ἀγωνισαμένη,
Τί ἄν ποτ' εἴη εἴγε συμμάχους ἴσχῃ;
Πρὸς ταῦτ' ἐπιστραφεῖσιν ἦν σπουδὴ πᾶσα
Τὰ πάντ' ἀνατρέψαι τε κἀνανασκευάσαι.
Καὶ μὴν ἐδειδίσκοντο ἀρχῆθεν μάχης,
Μή τις ποτοῦν συμπράξῃ ἠδικημένοις.
Πρεσβῆα δ' ἐξέπεμπον εἰς Ἰβηρίην,
Βουλὴν τυχὸν πειρῶντα τὴν βασιλῆος.
Αὐτὸς δέ γ' ἑκὼν πόρθμευεν ἐξ Ἐπιδαύρου
Βραντύσιον δὲ κἀς Νεάπολιν βαίνει,

Ὁ ποιμαίνων γνώριζε πρέσβεὺς ὁπποίων,
Κἀντίκρισιν μίμναζεν ἐξ ἀνακτόρων·
Θέσπισμα δ' ἧκε μὴ περᾶν περαιτέρω,
Ἔντευξιν ἐχθρῶν οὐ προσίεται ἄναξ.
Καὶ νῦν δόλοι τε καὶ πάλιν σκευωρίαι,
Οἷς ἦτορ οὐκ αὔταρκες ἀπάτας πλέκειν,
Διαλλαγὰς πλάττοντο καὶ λύσιν μόθου.
Θεσμὸς δ' ἀλλοιὸς οὗτος ἐν πολιτείῃ
Ἐπιῤῥεπούσῃ μὴ μάχαις ἀλλ' εἰρήνῃ·
Καὶ ἀλιείαν τεχνάσαντο τοιάνδε·
Ἐς ἰξὸν ἠρτήσαντο ἄγκυστρον δόλου,
Καὶ θέλκτρον ἐμβάλλουσιν ἐνδομυχέον,
Τήν τ' ἀστρατείαν καὶ ἱμερτὴν εἰρήνην,
Εἰς ἅλα βουλῆς νοῦ τε ἀνδρῶν εὐφρόνων,
Καὶ ἐλλόπευον μῆδος ἐξ ἀλαθήτων.
Ὡς θέλκτρον οὖν δόξειε μὴ ὕποπτόν πως,
Ἰξοῦ μὲν ἐγχείρησιν ἐς τήνδ' ἀλιείαν
Πρεσβῆϊ ἐνδιδοῦσι Κελτῶν σκηπτούχου,
Αὐτὸς δὲ ἢ σύνοιδεν ἢ λέλασταί πως
Αὐτουργὸς ἢ τοιῶνδε, οὐκ ἐξὸν λέγειν·
Οὐ γὰρ θέμις τυχοῦσιν ἔργ' ἀνακτόρων
Ὁποῖα ταῦτα ἐξετάζειν ἀκρίτως,
Καὶ μᾶλλον ἣν ἂν ἐξυμφανθείη κρύβδην·
Ὅπως δέ γ' ἐξέπραττε πρεσβεὺς Γαλάτης
Σαφήτορ' αὐδῆς τοῦ εἰς ἀλλογλώσσους·
Διττοὶ ἑταιρίζουσιν ἐκ Μουσουλμάνων,
Καὶ ὡς τάχος προὔφθησαν ἐς πολιτείην·
Διετράνου δὲ οὗτος ἐντεταλμένα,
Καὶ ὡς μετασταλέντα ἠξίουν πρέσβυν,
Τῆς τ' ἀστρατείης πρόξενον καὶ εἰρήνης·
Οἱ δ' αὖ ἀπαλλάττουσι δεξιωθέντες,
Ἀντίκρισίν τε ἐγκυῶντο ἐγκαίρως.

Καὶ ἦν μεγίστη σκέψις ἐν Γερουσίῃ,
Ποταπὸς ὁ πρεσβείας ἀθρόος λόγος·
Τέως ἐπεσκοποῦντο πρεσβῆος νόστον
Λυσιτελῆ πράϋνσιν ὁρμαῖς ὑσμίνης.
Κἀνηγόρευον ἐκ Καπέλλων οἰκίας
Οὐ πρὶν στόλαρχον, θἄτερον δ' Ἰωάννην·
Αὐτῷ γοῦν κἄτθεντο δῶρα θυμήρη
Χρυσοῦ τε κἀργύρου ποικίλας τεύξεις,
Ἐς δαψίλειαν κοιράνῳ παρέδροις τε.
Ἀσκρουΐῳ δὲ ἐν πόλει Λιβουρνίης
Μίμνειν προσεντέλλοντο, μὴ στείχειν δ' ἔνθεν,
Πρὶν ἀκριβῶς γνοίη ἂν εὖ Ὀτμανίδας
Νόον μεταστρέψαντας ἐκ κλοπῆς νήσου,
Ἐᾶν ἐλευθέραν με, οἷς κρατεῖν θέμις.
Ἄλλως δὲ ῥήτρη πᾶσα ἔστω εἰκαῖα,
Μάτην μόθου λύσις τε κἀκεχειρίη,
Καὶ ὡς ἔχει τάχους τε νοστεῖν ἐς πάτρην.
Αὐτοὶ δὲ προσβίαζον οὐδὸν τὴν πρόσω,
Γραφαί τε ἀσφαλείας ἐκ διουάνου,
Διαδρομῆς ἕκατι ὡς πρὸς Βύζην,
Ἀσκρουΐῳ πρόσπιπτον ὡς μὴ δηθύνῃ·
Τοίοις πεποιθὼς ἀπατούμενος πρέσβυς,
Διέδρα ἐς Τίβισκα, Μυσίας πόλιν,
Τὴν νῦν Σοφίαν κλημένην νεωτέροις.
Φιλοφρονεῖ δ' ἔπαρχος ἐντίμως μάλα,
Ἄποινα δ' οἱ ὤρεξε τέτταρας ἵππων,
Ὁδείας ἐς χρῆσιν καὶ πομπῆς χάριν.
Ἀλλ' οὐκ ἔγνω, ὡς δόλοι τεχνασμάτων,
Καὶ ὡς δυσάρμοστοί τε καρβάνων γνῶμαι·
Ἐπὰν γὰρ ἦσαν γειτνιαζούσῃ Θράκῃ,
Οὐ τοῖσδε Βύζα ἦν σκοποῦ τέρμα,
Ἀλλὰ τραπέντες τὴν βορήϊον μοῖραν,

Ἐς Ἀδριανοῦ ἀμφιώριζον πόλιν,
Κἀξουθένιζον ὃν φιλοφρόνουν θῶπες.
Οἱ δ' ἀμφέποντες ἐκ διουάνου τάδε,
Τοῦδ' ἄχρι, ὡς ᾤοντο, χωρεῖν αἰσίως.
Καὶ δὴ στόλου δωμητὺς ἔξοδός θ' ἅμα,
Εἴπου τυχὸν λάθωσι νήφοντος μῆδος.
Κἂν Φώσκολος τοὔναντι οὐ νῦν κωλύει,
Ἀλλ' ἔμμεν' ἐν Κυκλάσσι συμπλοκῆς χάριν.
Οἱ δ' αὖ φυγεῖν σπεύδοντες ἄντησιν Σκύλλης,
Οἴκτιστα ἐς Χάρυβδιν ἐγκαλινδοῦνται.
Ἐπεὶ γὰρ ᾐσθάνοντο Φωσκόλου σπουδὴν,
Κατ' εὐθὺ ἠμείβοντο ἐκ Χίου Ῥόδον.
Οὗτος δ' ἐλαύνων, τὰς δ' ὁδοὺς ἐγκαρσίους
Βεβυσμένους κατίσχεν, ὅρμῳ Φυξίμῳ.
Ἦν δὲ στόλος πολὺς μὲν, οὐχ ἧττον ἄλλων·
Τριήρεων γὰρ ἀμφὶ ὀκτάκις δέκα,
Ἐν αἷς συνηριθμοῦντο μαώνων,
Νηῶν δὲ κοίλων τετράκις πάλιν δέκα,
Κἀλλιμένιζον αὗται ὅρμον ἐς πρόσω.
Ἀνώτερον δὲ αἱ τριήρεις πρὸς βάριν
Τυκτὸν Μελίταις, οὗ Κολοσσὸς ἀρχαίοις.
Ὡς Φώσκολος τέτακτο ἡμικυκλόεις,
Καὶ προσκαλεῖτο δυσμενεῖς ναυμαχήσων.
Αὐτοὶ δὲ γ' ἐσκήπτοντο τὴν βασιλέως
Βουλὴν μὴ εἴδειν, εἰ ῥέπειν ναυμαχίῃ,
Καὶ ἀμβολὴν θίζοντο μέχρις ἂν νεύσῃ,
Δαημένος γράμμασιν ὅσ' ὑπὲρ Ῥόδου.
Οὗτος δὲ προστίθησι πεντηκοντόρους,
Νηῶν τε κοίλων πρὸς δυοῖν πάλιν δέκα,
Καὶ ἐκκεραύνου αὐτὸ ἄστυ καὶ στόλον,
Τὰ αὐτὰ κἀμφὶ νῆσον αἴθων θινώδη,
Τὰ πάντα τάττων ἐς πανόλεθρον δέος.

Ἦν δὲ στάσις γενναία ἐν στρατηγοῖσιν,
Ἕκατ' ἐδωδῆς, τῶν ὀδαίων βρωθέντων.
Ὁ μὲν γὰρ ἐκ γῆς σχετλιάζει τὸν στόλον,
Ὡς εἴθε μὴ ἔδοξεν ἐλθεῖν ἐς Ῥόδον,
Κοινὴ γὰρ ἐξώλεια ἀμφὶν προσφῦσα,
Ἣν πῶς ἀνεκτὴ, ἐκ μόθου λιμοῦ πάρεστι,
Αἴθ' ὤφελον στέρξοιεν ἀρχῇ μὴ πρόσω,
Ἐπὶ ξυροῦ γὰρ λοιπὰ τὰ κράτους ἄλλως.
Εἰργμένους γὰρ ἴσχεν ἄρτιον μῆνα,
Ἢ ἀμφί που καὶ πλεῖον, ὡς μὴ ἁμάρτῃ,
Καὶ εἴπετ' ὅσα δεινὰ τῶν ἀξυμφόρων.
Ἀλλ' εὗτε προστέλλοντο πάντ' ἐπιτρέψαι,
Τέρας τι συμβάν φασιν εἰργμένων ὕπερ.
Ἐνθουσίαζον ἀμφὶ Φώσκολον πλεῖστοι,
Κολοσσὸν ὀπτάνοντες ἀρθέντ' οὐ πρῶτον,
Κάρκαρ δὲ ὡς πάγχρυσον ἴσχειν καὶ χεῖρα
Καὶ μειδιῶντα Φωσκόλῳ τετραμμένον·
Τί οὖν τὸ μειδίασμα, χεῖρε χρυσά τε,
Ἢ καὶ ὄνειρος, ἢ ὕπαρ τὸ τοιοῦτον,
Οὐ Φωσκόλῳ μέμειλεν, ἑρμηνευόντων.
Ἀλλ' οὖν ἐριννύς τις θεὰ κατουδέων,
Τηλοῦ Ῥόδου μὶν ἦγεν, ὡς μὴ τηρέειν.
Ἔπειθε μέντοι ναμάτων πλεῖν πρὸς χρείαν·
Δυωδεκάδα γοῦν ἐκ νεῶν λιπὼν κοίλας,
Πρὸς πόντον ἔπλει Λυκίης ὡς ὑδρεύσων.
Βουλὴ δὲ νῦν αἰνιγμὸν ἐς ὀνειράτων,
Κἂν ἔμφρονες μέντοιγε τοῦτ' ἠμνημόνουν.
Ὡς γλῶσσα τῶνδε, ἐσθ' ὅτ' ἐξεναντίου.
Ὤοντο δὲ πρόκριτον ἦν μηκυνθέντες
Ἀφῶσι τοῖς δε χῶρον ἐκμολεῖν Ῥόδου,
Ἢ καὶ βιασθήσονται ἐς ναυμαχίην,
Ἢ ἐκμολοῦντας ἐκδιώξωσ' ἡχί περ.

Ὡς τῶνδ' ἐχόντων αὖ ἐριννὺς ἐκτρέπει
Μὴ Κάρπαθον τείναντα δυσμενεῖς μίμνειν,
Μέντοιγε τῇ πρὸς Κύπρον ἰθύνειν πρώραν,
Καὶ νυκτερεύειν ταῖς προκειμέναις νήσοις.
Ἀλλ' οἱ κατορθώσαντες ἐκ τριήρεων,
Ὡς πεντάκις δὶς πέντε, τὰς θοωτέρας,
Κατ' ὄψιν ἐκπερῶσι πόντου Καρπάθου,
Ἄκρον Σαμώνιόν τε δεξιᾷ θέντες,
Ἀνὰ κράτος θόαζον ἐς Σέλινόν μοι.
Καὶ δωδεκάδος ἡμερῶν ὀλισθείσης,
Ἀφ' οὗ στόλου ἔκλυσις ἐξ ἐργμάτων,
Ἠνὶ τρίηρον Φωσκόλῳ ἐξαγγέλλον
Ἤδη στόλου ἔκφυξιν, αὐτὸς δ' ἠπίστει,
Ἢ κᾆν ἄφυκτον δυσφυὲς προσποιεῖτο.
Ῥόδον θ' ὑπερβὰς ἐξεμέτρει αὖ νήσους,
Πάσας δ' ἀμείψας πλοῦν πέραιν' ἐς Κυθήραν.
Τοιαῦτα Κουσαΐνος εὖ πεπεισμένος,
Ἠπειγμένος προὔπεμπεν ἀρηΐους τάξεις,
Ὡς ἂν Σελίνῳ συμπέσωσιν ἐσάπαξ
Σὺν ἁλίοισι καὶ πρυλεῖς καὶ ἱππέες,
Ἐπεκράτουν δὲ δυσχερῶν ὧν μὴ πρόσθεν,
Μὴ ὄντος ἐξείργοντος ἐκ μέρους πόντου.
Καὶ γὰρ κακῶς σκήπτοντες ἐν πυρεκβόλοις
Ἔνθεν καὶ ἔνθεν φρουρίου κᾀπάλξεως,
Ἐπ' ἥμασ' ὀκτὼ τάττον ἐς δυσελπίην·
Ἀνατραπέντων γάρ κεν ἀμφὶ κρηδέμνων,
Πλεῖστοι ἔπιπτον κατθανέντες οἴκτιστα·
Τούθ' εἵνεκεν δίζοντο ἐλθεῖν ἐς ῥήτρην,
Ἐπιτρέποντες φρούριον, σιώζεσθαί που·
Οἵ δ' ἀσμένως αἱροῦσι, καὐτοὺς μὲν σώους
Ἀλλ' αἰχμαλώτους, ὧν δέοντο σφαλλέντας,
Οἷα θρίαμβον συντηρεῖσθαι ἧχί περ.

Ἐς τουτὶ τέρμα πίστις ἡ Σελινίων
Καὶ εὐσέβεια, εἰς κεδνὴν πολιτείαν·
Ἔτεσ' ἐπ' ὀκτὼ ἠμύναντο τῆς δ' ὕπερ;
Δηουμένοισι δ' ἄρτι, ἤμην οὐδείς τις·
Ἐπάρατος δ' ὄνειρος ἠδ' ἐριννύς τε,
Ἢ καὶ Κολοσσοῦ μειδίασμα ὁπποῖον.
Οἶμαι γὰρ ἠνίξασθαι ἐκμυκτηρίζων,
Ὡς κἂν γέγηθε Φώσκολος καθειργνύων,
Στόλον πάνοπλον ἐς Κολοσσίους ὅρμους,
Προστρίψεται μέντοι γε μηθὲν οἷς φαῦλον,
Οὔτ' ἄλλοθ' ἐκπονήσας οἷς ἐνεστῶσι.
Καὶ μὴν Σελίνου οἶδε δήωσιν σπεύδον,
Καὶ οὔτιν' αἰσθάνοντο ὁρμὴν Φωσκόλου·
Ὃς γάρ γ' Ἐπίδαυρόν δε πλεῖ ἐκ Κυθήρας,
Κἀνεστάτου πόλισμα, βάλλων γενναίως,
Κρατεῖ δ' ἔπαλξιν, ἧς πυρεκβόλους αἴρει·
Κἂν φρουρίου ὕπερθεν ὑψοῦ ταχθέντες,
Βάλλοντο καὐτοὶ σφόδρα κἀθρόοις λίθοις,
Ὡς κατφθαρῆναι ἀμφ' ἑκατὸν τετράκις.
Ἐπὰν δέγ' ἐξὸν καὶ πολίσματος κρατεῖν,
Τῶν τῇδ' ἀπαίρει νόστιμος πρὸς Κυθήραν.
Οὔτ' οὖν ἀρωγὸς ἦν Σελίνου τοὐντεῦθεν,
Ἢ ζημιώδης ἔνθα τοῖς Ἐπιδαύρου.
Τοιαῦτα προὐξένησεν ἡ ὀνειράτων
Τέκμαρσις ἀμφίδοξος, ἐξ αἰνιγμάτων.
Φιλεῖ δὲ ὡς τὰ πολλὰ θυμὸς γενναίοις,
Ἐπάν τι μὴ πρόσεισιν ὥσπερ οἷς ἔλδωρ,
Συζωπυροῦν χυμούς τε ἐξυπερζέων·
Ὁμοίϊον πέπονθε Φώσκολος ζέσας·
Ἁλίσκεται γὰρ πυρετῷ τεταρταίῳ,
Ἐχρῆν δ' ἄκος δίζεσθαι ἧς λυγρῆς νόσου.
Προάξας οὐκοῦν ἐξ Μελίτια σκάφη,

Ὡσεὶ μεμαλάκιστο, ἥκει στυγνός μοι,
Αὐτοὶ δ' ἀπηλλάγησαν οἴκαδ' ἱκέσθαι,
Λοιπὸς στόλος δὲ συμμέμειν' ἐς Κυθήραν.
Καὶ δυσμενεῖς γήθοντες ἔμπλεοι σκύλων,
Ἔμβαινον ἐς Κύδωνα, κωλύμης ἄνευ.
Χ' ὁ ἐν Ῥόδῳ γόοστε, καὶ δυσελπίη
Πέραινεν ὧδε κἀπόλαυσιν καὶ τέρψιν.
Κἀνθένδεν πορθμευθέντες ἐς Χῖον νῆσον,
Ταῖς νηυσὶ συμμίγνυντο κοίλαις ἐκ Ῥόδου,
Χ' οὗτοι κατηφεῖς Κυκλάδας διέστειχον,
Ἐς Δῆλον ἔμπης λιμένιζον σὺν σκέψει,
Μὴ δυσμενεῖς ὁρμῶντες εὐθὺ ἐκ Χίου,
Κάκιστα ποιήσωσι σύμπαντα στόλον.
Ὡς δειματοῦντο δειματώδεις οἱ πρῴην,
Καὶ ἐκ χεροῖν ἐῶσιν ἀκρατεῖν οἷοι
Ῥόδον στόλοντε, καὶ ῥυηφένειάν τε.
Χειμὼν δέ γ' ἐβρίμαινεν, αὐτοὶ δ' ἐς Βύζην,
Οὗτοι δ' ἀπῆραν ἀδεῶς ὅρμου Δήλου,
Βάδην δὲ ἂψ ὥρμιζον ἐς νῆσον Δίαν.
Πολὺς δ' ὅμιλος πρὸς στόλαρχον φοιτώντων,
Καὶ ἠλέουν τὸν ἄνδρα μαλθακισθέντα,
Ἐπείπερ ἠλλοίωτο, κοὐκέτ' ὁ πρώην.
Ἐκ πυρετοῦ δὲ προσφάτως ἀνασφήλας,
Μάτευ' ἐπεξήγησιν ἀλλοῖαν θέσθαι
Ὀνειράτοισι, κἂν σταθηρά τ' ἢ πρώην.
Συμφράζεται δέ γ' ἐκ τριήρεων δέκα,
Ἀναστραφείσας πόντον ἐς Κολοσικὸν,
Ἀνδραποδῆσαι, ἐκ Σύμης ὅσους νήσου,
Ὡς μὴ ἀπαγγείλαντας ἔκφυξιν στόλου.
Αὐτοὶ δ' ἐπωδύροντο, καὶ δεινῶς φέρον
Τριήρεων τίμημα, καὶ πεδῶν ἄλθος.
Τοιαῦτα συντάραττεν ἦτορ ὁπποῖον,

Ὑμῖν δὲ μᾶλλον οἶδ' ὅσον πέπληκταί πως·
Καὶ εἰμὴ αὐτὴ ἡ θαμὰ παραμυθοῦσα,
Αὐτοὶ ἔοιτ' ἂν οἱ ἀλυσκάσαντές μου,
Καὐτή τε νοσφισθεῖσα ἡμῶν ἀμύνης,
Οὐκ ἐκφυγεῖν ἂν οἷα Ὀτμάνων ζεύγλην,
Οἷς αὐτοὶ ἀνθίστασθε θάρσει ἀτρέπτῳ,
Ὡς δ' ἄν με μὴ οἴκοθε ἐς λάθος θέσθαι.
Ὑμῶν κύδιστα ἔργ' ἀριστουργημάτων
Εὖ μοι σέσωσται μνεία οὔτ' ἀμαλδύνει,
Ἐκ ῥήξεως μάλιστα τειχῶν ἀμύνης,
Ἧ γ' ἐντόνως βέβλητο δυσμενῶν ῥύμη,
Κἂν ᾧδ' ἐπεισπέπαικε λάβρως κἀσκέπτως,
Φίλτρον δὲ τὸ πρός μ' ᾧ πεπύρωθ' υἱέες,
Συμμαρτύρονται ὅσ' ἔτλητε ἐμοῦ χάριν,
Καὶ ὅσ' ὑμῖν μέμηλε μή με δουλοῦσθαι,
Ἀλλ' ἐγχαράξω τῇδε ἀμπεπασθεῖσα,
Ὡς μὴ παραδράμοιμι ἔργμα γενναῖον,
Ὑμῖν δ' οὐχὶ ταῦτα, οὖσ' αὐτουργοῖσιν,
Ὀπιστέροις δ' ἔνδειγμα ὡς εἴη μέγα,
Ὀφλισκάνουσι δηριᾷν ὑπὲρ πάτρης.
Ἔθος γὰρ ὁπλίταισι τοῖς μισθαρνέσιν,
Εἰ λάτρον οὐ πρόχειρον εἴη εὐκαίρως,
Συστασιάζειν καὶ κυδοιμεῖν ἀσκέπτως·
Ἰλλυριῶν μέμνησθε ἄκριτον μῆδος,
Οἳ οὐδαμῶς σκεφθέντες οἷοι τὴν τύχην,
Οὐδ' ὅττι τευτάζουσιν ἐς πολιτείην,
Ἐν ᾗγε δεινὸν συγκροτεῖν ἀνταρσίην,
Ὡς ἀκρατῶς πείρησαν ἀρχαίων ἄλλοι
Καὶ ζημίην ὑπέσχον ἐνθέου δίκης,
Ἄτακτα οἰστρήθησαν ἐκβακχευθέντες,
Ἀνὰ πτόλιν δ' ὥρμηντο ἐξωπλισμένοι,
Κλαγγῇ δ' ἔκρωζον ὡς γεράνοις εἰκάσω,

Καὶ συμφορῶν ἐνειπὰς αὐτοῖς ἀρχοῖς τε.
Ἀεὶ δὲ τοῖσδε σκῆψις ἔλλειψις λάτρου·
Πολλοὶ δέ γ' ἠπείγοντο κυδοιμὸν στέλλειν,
Γεώργιος μάλιστα ἐκ Κορνηλίων,
Κάρήϊος Γίλδασος, οἱ ἐρασταί μοι,
Καὶ Νικόλαος ταξίαρχος ὢν φύτλης
Τῆς σφῶν, ἐπίκλην Μῶτος· οἵ γ' ἔφιπποί τε
Μειλιχίοις ἔπεσσι πείθειν πειρῶντο
Τῆς στάσεως ἴσχεσθαι, ἀτρέμας τ' ἔχειν,
Καὶ μὴ ἑκοντὶ ὡς κἀκεργέτας θνήσκειν·
Ἀβέλτερος γὰρ πεῖρα τῶν ἀδυνάτων,
Ἢ ξυμφύειν εἴωθε λώβας ἐξώλεις.
Αὐτοὶ δ' ἀεὶ κλάγγαζον ἔκδοσιν λάτρων,
Κἄρειαὶ ἠπειλοῦντο καὶ περαιτέρω,
Ὥστε προδοῦναι κἀμὲ τήνδ' ἀναρσίοις.
Ἐπὰν δὲ Μαυροκῆνος ἀνθύπατός μοι,
Ἰλλυρίους ᾔσθηται οἰστροδινήτους,
Ἀρχηΐου ἔξεισι συγκεχυμένος,
Μάτευε δ' ἀσπέσοντας ᾗ τρικυμίη,
Ὡς μὴ ἑαυτῷ εἴδῃ ἂν συνδούλην με·
Ἀλλ' εὖθ' ὑμῶν δέδερκεν ὡς τρισχιλίους
Ἐν ἀκαρεῖ συστάντας εἰς ἀρχοῦ ὄψιν,
Διζουμένους ἄδειαν ἐκδίκου μάχης,
Ἐρυμένης μὲν ἄμμιγ' ἀρχοὺς καὶ πόλιν,
Αὐτὸς τότ' ἠγάσθη μὲν εὔνουν τὸ πρός με,
Κἀμετρίαζεν οἰστροδινήτων λύσσῃ,
Ὡς μὴ ταλαντεύοιτο τἀμὰ καρσίως.
Ἀλλ' ἠγάμην κἄγωγε διττὰ ταῦτ' ἔργων,
Προθυμίην πρώτιστα ἐνδεικνυμένων,
Ὑμῶν μεγάθυμόν τε εἰς Ἰλυρίους·
Δύω γὰρ αὐτῶν στασιάρχας εἰργμένους,
Ξυμφράζεται στόλαρχος ἀρτᾶν ἰκρίῳ,

Παραδειγματίζων οἷ' ἀμοιβὴ ἀντάρταις,
Αὐτοὶ δ' ἐν ὄψει προσπεσόντες Φωσκόλου,
Ἠτήσατε προσῆκται αὐτοὺς μὴ ἄγχειν,
Ἐᾷν δέ γε ζῆν, κἂν ἀσέλγει' ἐς κράτος.
Τοιαῖςδε ἐνδείξεσιν ἄλλοι θρεπτῶν μοι,
Διατρίβοντες Ἀμφιμάλλου φρουρίῳ,
Καὶ θατέρῳ Πανόρμου ὁπλιτευόντων,
Εἰς Ἰταλοὺς πρόσπιπτον εὐτόνως μάλα,
Τὰ ἴσ' ἀσελγήσαντας ἔνθα καὶ ἔνθα.
Πρὸς γὰρ προόπτας οἳ διῄραντες κάρκαρ
Ἀρχήϊα σκόπευον ἐκπέρσαι πρῶτον,
Ἐῳγμένων πτυχῶν δὲ εἰσδέχθαι σίντας.
Ἀλλ' οὗτοι εὖ εἴδησαν, οἷον σφῶν χρέος,
Ἧτ' ἐς πάτρην ἄμυνα καὶ τοὺς ἐν τέλει,
Καὶ ἀντεμαχέσαντο οὐχ ὑμῶν ἧττον.
Ὁ δ' ἐκ Μαρίνων, ὧν προόπτης Πανόρμου,
Τὼ στασιάρχα δεσμίω τῷδ' ἐκπέμψας,
Ῥίπας κατεψηφίσθη οἷν λυγρὸν πότμον,
Πυρεκβολίσκοις καττιτρωθέντοιν δέμας.
Ὁ δ' ἐκ Διήδων Ἀμφιμάλλου θατέρω
Ἑλὼν τετιμώρηκε τῷ αὐτῷ φόνῳ.
Καὶ θρῦλλος ἀμφέπτατο αὐλαῖς κοιράνων,
Τοιῶνδ' ἕκατι ἐργμάτων ἀοιδίμων,
Ὅ,τ' ἐκ Ῥίπης τάδ' ἀμφέρων Γερουσίῃ,
Διετράνου πρὸς τοῖςδε πίστιν ἀκλινῆ,
Καὶ τληπάθειαν τὴν ἀθέσφατον Κρητῶν
Ὑμῶν, ἐπὶ πλειῶσιν ὀκτὼ εἰργμένων
Ἐν ἀμφιβλήστρῳ τῷδε μηκίστου μόθου,
Ἐν ᾧ ἀνηλώθησαν οὐσίαι πᾶσαι,
Κόσμων πολυτέλεια αὐτῶν ἀλόχων,
Παίδων διασκευαί τε φερνῶν τιμίων,
Ὧν χῆτις ἦν ψαύουσα ἄχρ' ἐλασσόνων,

Κἂν δαψίλεια ἡ πολιτείης πλείστη,
Δαθουμένης σιτισμὸν ἄχρι νηπίοις.
Τάδ' ἠκροῶντο εὐμενῶς Γερουσίῃ,
Κ' οὐκ ἀστενακτεὶ μητιῶσι τῶν δ' ὕπερ,
Πῶς ἂν τοῦ νῦν ἄψοιντο κρείττονος τύχης,
Εἴπερ κρατεῖν ἐθάδες ἔργων νηΐων.
Καὶ ἠτένιζον Μωκενίκον πρὸς πράξεις,
Ἀσυγκρίτους φυείσας ἐς τάσδ' ὀχλήσεις.
Ψῆφοι δ' ἐσωρεύοντο τῇδ' ἀναῤῥήσει,
Σύμπνοιά τε ξύμβαινε συμπεφραγμένοις.
Εἰκὸς γὰρ εἰρυθέντα μ' ἐσχάτης λώβης,
Ὑποσχεθέντα Κουσαΐνῳ τ' ἐκτροπήν,
Καὶ δεύτερον κληροῦσθαι ἐς στολαρχίην.
Τάδ' ἐκροτεῖτο χειμόνος πολιτείῃ.

ΤΜΗΜΑ ΙΔʹ.

Ἦρος δέ γ' ἔνθα Φώσκολος ζηλοπνεύσας,
Ἐς Βοσπόρου φίμωσιν ἐκνοσιλεύει,
Κἂν Κυκλάδας δίχαζεν ἐφθακὼς στόλον.
Προὔπεμπε γάρ κεν ἐκ τριήρεων ὀκτώ,
Δυοῖν δ' ἃς ἐῤῥώνυε πεντηκοντόροιν.
Ἦν δ' ἡγέτης ὕπαρχος Ἀδρίης κόλπου,
Ἐξ οἰκετείης Μαυροκήνων Φραγκῖσκος,
Ναύαρχος ὃν δέδεκτο ἐν Δήλῳ μίμνων,
Ἡγούμενος νήεσσιν ἓξ πρὸς τοῖς δέκα.
Καὶ ἧκον ἐν δέοντι, οὗ παραίφασις.
Ἦν δ' οὗτος Ἰώσηπος οἴκου Δελφίνων,
Ἀοιδίμου παῖς Ἀνθυπάτου μοι πρῴην.
Βέβυστο γοῦν κάλλιστα χρῆμα Βοσπόρου,
Φρικτοῖς ὅτ' ἀλγύνοντο ἐκ διακτόρων,
Ἐπεὶ κατεγγυῶντο παμπληθῆ στόλον·
Ὅθεν τριήρεις Δελφὶν ἦν ἀπαλλάττων,
Ὥς περ μὴ οἵας ἀντέχειν πρὸς ἀπλέτους.
Φραγκίσκος ἔμπης οὐ προσίεται βουλὴν,
Ἀλλ' ἐσκόπευε τῆς στολάρχου μὴ πταίειν.
Δελφὶν δ' ἐκυλινδεῖτο βεβρεμηκόσιν,
Αὐτῷ τ' ἐδήλου καὶ ἐπεστάλκει τάδε.
« Εὖ οἶδας ὅσσα ἐν Ῥόδῳ μετεστράφη
» Ὡς ἀντὶ τοῦ γενέσθαι ἀρχικοὺς νήσου,
» Ἡμεῖς στόλου τε καὶ ταμείου χρυσόου,
» Αὐτοὺς φυγεῖν εἴωμεν ἧ σκοπὸς κλήτωρ,
» Ἐπαίτιον τοσῆσδε λώβης κῳλέθρου,
» Τῷ μὴ θέλοντι μητιῶντός μου κλύειν,
» Ὑποσχεθέντος εὖ μάλ' ὡρεῖν λιμένε
» Μόνοις δέκα πρὸς δυσσὶ νηῶν μοι κοίλων,
» Ὡς πείρας οἵας δήπερ αὐτοὺς σφαλέσθαι,

» Ἄλλως τ' ἐπείγειν μὴ προδόντας ὠλέσθαι;
» Βουλὴν διώθου, καὶ προσίσχου ἀκρίτῳ·
» Νῦν δ' οὐκ ἀνάβλησίς τις ἢ τριβὴ ἔστω,
» Ἀλλ' ἦκεν ὡς τάχιστα ὡς ἐπαρκέσων,
» Οἴου δὲ ὡς ἀλλοία ἔκβασις Ῥόδου,
» Ἄλλη δέ γ' ἐπίσκεψις ἡ νῦν Βοσπόρου.
» Αὐτοῦ γὰρ ἦν ἄμοιρα ὅσσ' ἐπειράθη,
» Ἀλλ' οὔτε ὠλέκαμεν ἐκ κεκτημένων,
» Ἡμεῖς τε αὐτοὶ οἵ τε νῦν καὶ οἱ πρώην.
» Ἐμοῦ στόλος δ' ἦν ἐξιὼν κατισχύσῃ,
» Οὔτ' αὐτὸς εἴης ἀσφαλὴς ὅπου δήπερ;
» Κἀπὶ ξηροῦ τε τἀπίλοιπά τε κράτους.
» Συνημμμένοι δὲ ἀντιτακτοὶ ὁπποίοις.
» Ἐπεὶ σθένους ἕνωσις εὐσθενεστέρα. »
Αὐτὸς δὲ οὐκ ἔκλυεν ἤχου γραμμάτων,
Ἀλλ' ἦν φυεὶς Φάσκωλον ἀντὶ Φωσκόλου,
Ἐν ᾧ καθείργνυ ἀσφαλῶς ὑπομνήσεις,
Καὶ ἐπλανᾶτο εἰς Ἀχαΐας μοῖραν,
Καταρτίσας ὄνειαρ οὐδὲν ἐν πλάνῃ.
Ἐν τοῖσιν ἐκτὸς ἤγετ' ἠρέμα στόλος,
Περισχεθεὶς τὰ πρῶτα Σηστοῦ ῥηγμῖνι·
Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἐκλονεῖτο πυρπνόα,
Ἄρηος ὀξύναντος ἔνθα ἠδ' ἔνθα.
Τοὐντεῦθεν οὖν ὥρμηντο φρυαγματίαι,
Δελφῖνι δ' ἠνίττοντο μὴ ἀνθιστᾶναι,
Σκεφθέντι ἐκστρατείην ἡλίκου στόλου·
Τριήρεας γὰρ ἔσχε τετράκις δέκα,
Νηῶν τε κοίλας ταῖσδε ἐξισουμένας,
Ὀκτώ τε πρὸς τοιαῖσδε κλητὰς μαῶνας,
Τρίηρά θ' ὡς ἑκατὸν εὐτρεποδρόμων·
Ἐν ᾧ δέ γ' ἠριθμεῖτο, Δελφὶν τὰ πρόσω,
Τραπεὶς ὄπισθεν, ἐσκοπεῖτο προσφύσεις.

Πρὸς γὰρ Σκάμανδρον νέρθεν ἄκρου Σιγαίου;
Ἐφώλευον σκάφεσσι πρὸς πέντ' Ἀλγήρης
Ἀποστολῆες, εἴκοσ' ὄντες ὡς ἔθος,
Νηῶν τε κοίλων τέσσαρες πρὸς αὖ δέκα.
Ἐπὰν δὲ εἰς ὕσπληγκα εἴσβαινε στόλος
Καὶ τοῖσι πρὸς Δελφῖνα βαλβὶς θατέρα,
Ἀμφοῖν γὰρ ἡ πρόσκρουσις εἰς ἓν ὡμάρτει,
Καὶ Δελφὶν ἐσκοπεῖτο ἢ δμὼς ἢ νέκυς,
Ἀλλ' ἔβρεμ' ἀντίφθογγος ἠχὼ κἀντεῦθεν,
Βριμᾷ δὲ δεινήεντα βεβριμηκόσι.
Δελφὶν γὰρ οὐ δέδοιεν οὐδαμῶς τάδε,
Ἀνδρὸς δ' ἀρίστου μᾶλλον ἐνδείξεις ἔρξας;
Κἀγήρεον μέμαεν ἄρασθαι κῦδος.
Σύνταττε γοῦν εὔτακτα τὰς χύδην νῆας;
Εἰς ἀμφίκυρτον σχῆμα, πάγχυ παύρας περ
Πρὸς ἄσπετον στόλον μὴν ἱστορημένον,
Πέντε τριήρεις ἐμφύτευεν ἐν τῇσι,
Δύω δέ γε προὔταττε δυσσὶ σὺν κοίλαις,
Ἐξ ὧν ἡ Ἀδμήραντος, οὕτω κλημένου
Ἄκρης ἐόντος ἀξίης μετὰ πρῶτον.
Εἰς τάς δε γοῦν ἔγεντο εἰσβολὴ πρώτη,
Κἀπεισπέπαικε πᾶς τε κ' ἀθρόος στόλος,
Ἀλλ' ἀντιλακτιζούσας, εὗρον δυσπλήκτους,
Καὶ μᾶλλον ἐπλήττοντο ἢ πεπληγέναι.
Ἐκ γὰρ νεοῖν τε, ἔκ τε πεντηκοντόροιν,
Σκηπτῶν δίκην ἔσκηπτε πῦρ πυρεκβόλων,
Ὡς αἱματοῦσθαι κῦμα ἐκ κτανειμένων.
Καὶ φασὶν ὡς τρίηρα γῆς ἐκ Τρωάδος
Νεήλυδας πόρθμευον ἐς πληκτὸν στόλον,
Ἀπαρτίσοντας τόνδε ἀντικτανθέντων·
Οἱ δ' ἤμυναν σφᾶς εὖ μάλ' ὁρμῆς τοσσῆς δε,
Αἰὲν δοκοῦντες ἄλκαρ εὔνουν κοινόνων.

Ἀλλ᾽ οἱ πεταννύοντες ἱστίων λαίφην,
Οὐκ ἴσχυσαν ἀπαρτὶ τούςδ᾽ ἐπαρκέσαι·
Ῥοὸς γὰρ οἷα λάβρος ἐκ Προποντίδος
Ἄλλην τρέπεσθαι μὴ προσεῖναί τε σπέρχει,
Παρεγγυᾷ δὲ ταῦτα θάρσος ἀντίοις,
Καὶ ῥᾷον ἁλίσκουσιν ἐκ τριήρεαιν,
Πρὸς χάριν ἣν ὥπλιζον οἱ Παταβίου,
Ἢ Καπολίστης εἷς ὑφίστα ἐξ αὐτῶν.
Καὶ θατέρα παιδός μοι οἴκου Μουδάκων,
Νήκεστα ἣν πλήξασα, κοίλην κητώδη,
Ἤθρει ἁλὸς βένθεσσι συμβυθισθεῖσαν·
Συνισχεθεῖσα δ᾽ ἄγχι πεντηκοντόροιν,
Ἀπήεσαν ἄμμιγα εὐρὺν ἐς πόντον,
Ὅπου συνῆντον ἐκ ῥόων βιασθείσαις.
Ὁ Ἀδμίρας δὲ μηκέθ᾽ ὁρμὴν ὀτλάσας,
Πίμπρησι νῆα, καρτερόφρων οἷάπερ,
Αἱρούμενος μᾶλλόν τε συγκατεφλέχθαι,
Ἢ δμὼς ἀναρσίοισι πώποτ᾽ οἰεῖσθαι·
Φραγκίσκος οὗτος Μαυροκήνων οἰκίας,
Ὅτου περ ἐνδείγμασσι κοινὼν Μυλῖνος,
Τὰ αὐτὰ ἠρέτιζε πάτρης ἐκ φίλτρου·
Οὓς αἴθριον πῦρ δέκτο πυρπολουμένους.
Ἧμός τ᾽ ἀποστολῆες αὐτοί τ᾽ Ἀλγήρης
Στρατηγίδ᾽ ἀμπίσχοντο, κἀδεῶς βάλλον·
Ὤοντο γὰρ ῥήϊστα κἀμόχθως ἆραι,
Μόνην μένουσαν καὶ ἀρήξεως ἄνευ.
Οὔτ᾽ εἴκαθ᾽ ἔμπης Δελφὶν, οὔτε ὠῤῥώδει,
Ζεύξας δὲ ἀλύσεσι τὴν ἐπαρχίδος
Πρύμνην ἀφαυρὴν ἀσφαλῆ σὺν οἰκείῃ.
Μάρναντο ἀντιῶντες εὐτόνως μάλα,
Κἀποστολῆες ἴσχανον τυτθὸν λύσσην,
Ὤζοντες ἀντίκρουσιν εὐσθενεστέραν·

Ἀλλ' ἐξ μαῶναι ἐκ στόλου διϊστᾶσαι
Ἐφικάνουσιν εἰσϐολῶν ἐν συμπράξει,
Καὶ προσπέπαικον εἰς ἐπαρχίδα πρῶτον,
Ἣν ἐκκεραύνουν ἀθρόως πυρεκϐόλοις,
Σχεδὸν καταφθείραντες αὔτανδρον σκάφος·
Ἐπεὶ δ' ἔπαρχος πᾶσαν ὤλεκ' ἐλπωρήν,
Ἄμϐαινε πρύμνην νηὸς ὡς σαωθείη,
Τρωθεὶς ἀτὰρ σφαιρίσκῳ ἤρειπ' ἐς πόντον·
Κτέρος δὲ ἦν εὐέρκτῃ ἄστεγον κῦμα,
Κἂν πορφυροῦν σκευασθέν, ἐκ θείου τάχα,
Αἵμασσ' ἀπεχθῶν, ὡς χρεὼν τοῖς ἐν τέλει
Κτέρη τελεῖσθαι πορφυραῖς ἐν θυμέλαις.
Τριήρεως δὲ κινδυνευούσης ἄκρως,
Ἀρήγονες πέφευγον ἀμϐάντες νῆα,
Μὴ ἀντέχειν οἷοί τε εἰσπηδηκόσι.
Δελφὶν δὲ λαῖφος ἱστίων ἀναπτύξας
Νεανίσαντας πλῆττε μείζοσ' ἐν μέτροις,
Ὡς μᾶλλον αὐχήσαντας ἐς στρατηγίδα·
Οὓς ἀντὶ γαύρων ἔρξε συγκεκυφότας,
Οὓ ὁπλίτας σκέπτοντο ἐκ κεκαυμένους.
Ἔπλει δὲ κἀκεραύνου ἐκκρούων ἅμα,
Μὴ ἐκλελοιπὼς κἂν κενὴν ἐπαρχίδα,
Ἀλλ' ἦγεν ἄχρις οὗ κατεφλέχθη τέλος.
Διΐστα δ' αὐτῶν, καὶ ἐφίστα κοινῶσιν,
Οἵ ἄνδρα ἡγήσαντο τῆς εὐτολμίης,
Πλήξαντα, ἐκκρούσαντα, καὶ σαωθέντα.
Ἀνεύθετος στόλος δὲ χωρεῖ ἐς Χῖον,
Ὅποι ἀνακρίναντες ἐξειργασθέντας,
Ἐπεῖδον ἐλλείποντας ἡμιμυρίους,
Νηῶν δὲ κοίλων ἑπτὰ ἐκκεκαυμένας,
Τριήρεάς τε ἡμιπλήκτους τὰς πλείω,
Καὐτοῦ μέμεινεν εἰς ἀνόρθωσιν δηρόν.

Δελφὶν δ' ἄγων κοινῶνας ἔπλει ἐς Πάρον,
Δύω πασῶν μὲν ἐκλελοιπότων μόνων,
Κἂν ὑσμίνῃ δριμεῖα, κἀμύθητός τε.
Ἠχὼ δ' ἀνιαχεῖα ὠσὶ Φωσκόλου,
Ἔνυττε τόνδε εἰς ὑπαντὴν Δελφῖνος,
Καὶ εἰς Πάρον γίγνοντο αἱ περιφράσεις·
Δελφῖνι ἔργα Φωσκόλου αἰνουμένου,
Αὐτοῦ πάλιν δὲ τῷδε ἐγγυουμένου,
Ὡς τουτοὶ πρόασμα ἔργων μειζόνων,
Ἣν ἂν τυχὸν σύμπτωσις ἡμῖν εἴη που·
Νὴ Ζῆνα φροῦδον σφῶν ἰδοίατο στόλον·
Οἷόν τε μὴ πρόπαντα πρὸς δέκα πταίειν
Μόνας, τί δ' εἴπω εἰ πρὸς ἀθρόας τάςδε;
Αὐτός δ' ἐμειδίασε, πρὸς γένη κύψας,
Τάχ' ἂν ἀπιστῶν οἷς πεπείραται πλεῖστα·
Τούθ' εἵνεκεν τάχιστα αἴρων τοὐντεῦθεν,
Πρόσφυξ δρομαῖος ἧκε τοὐμόν πρὸς τέγος·
Οἷς δειματωθεὶς δειματῶσαι οὓς ἔδει.
« Κἂν οἵδε φυγγάνοντα ἔργ' ἀρηΐων
» Ἄραι ποτοῦν ἔπαθλον οὐκ ἐνὸν νίκους. »
Ἀκμῇ θέρους δὲ Μωκενῖκος πεφθακώς,
Εὔορμον ἐς Κίμωλον ἐγκατησχέθη,
Δυώδεκα ξὺν ναυσὶ πομπέων κοίλαις,
Καὶ Φωσκόλῳ ἤγγελτο μή τι δηθύνειν,
Τελεῖν πρὸς αὐτὸν, καὶ πρὸς οὔτ' ἄξαι στόλον.
Καὶ οὐρίου πνεύσαντος ἵκετ' αὐτίκα
Καὶ εὐθυμεῖτο Μωκενῖκος Φωσκόλου
Τῆς ἀπτέρου πειθοῦς τε καὶ ὑπουργίης.
Ἀλλ' ἐνθυμεῖτο μᾶλλον, ὡς ὁ ναυμάχης
Αὐτὸς πρὸ τῶνδε, οὐ δύσελπις ὢν αὖθις
Αὐτοῖς πελάσαι, οὓς ἔθιμος σκιδνᾶναι.
Ἐν ᾧ δ' ὃς ἠσχολεῖτο ῥυθμίσαι στόλον,

Ἀντίκτυπος στόλος τε ἐκ Χίου ἄρας
Πλοῦν σφίσι τερμάτιζον, εἰς λώβην Τήνου·
Ἦν δ' εἰσβολὴ νωθρή τε κἄμπλεως δέους,
Λώβη δὲ τ' ὠπήδευεν ἥκιστη μάλα.
Ἐγχώριοι γὰρ συστραφέντες εἰς πόλιν,
Ἀφῆσαν τὰς κώμας ἐκκενουυμένας,
Αὐτοὶ δέ γε πρήσαντες ἀμφίπου πέντε,
Αὐτὴν πάλιν τράποντο εἰκαῖοι σκύλων.
Τάδ' εὖ τοπάζων Μωκενῖκος ἐγκαίρως
Τοῖς Τηνίοις φρόντιζεν, εἰ ἔνεστ' ἔδαρ.
Ἓξ δὲ τριήρεις ἀλφίτων πλήσας φόρτου,
Πεινητικοῖς προὔπεμπε, τὰς θοωτέρας.
Νοστησάσης δέ γ' ἔνθεν ἄκρον εἰς Ἄνδρου,
Ὑπαντιῶντες δυσμενεῖς παντὶ στόλῳ,
Ἃς οὐ δίωκον, ἀλλ' ἀφήησαν περᾶν,
Ὑφώραον γὰρ τὰς μεθ' ἓξ καὶ λοιπάς τε
Ἕσπεσθαι, ὡς Κύδωνα σύντεινον σπουδῇ,
Κηλέσται οἷα Μωκενιΐου μήδους,
Ἀντὶ φρενοκλόπων δὲ ἐξηπατῶντο,
Καὶ ἀρκύους τίπανον ἐξηρτωμένοις.
Ἐν γὰρ Κιμώλῳ Μωκενῖκος προσμίμνων,
Ποῖ ἂν τράποιντο ἀκριβῶς καραδόκει·
Αὐτοί δέ γε σπέρχοντο τὴν αὐτὴν τρίβον,
Πρὸς Πουλύαιγον ἠδ' Ἐλευσὶν ταῖν νήσοιν.
Σκοπεῖτο Μωκενῖκος οὓς κεραδόκει·
Καὶ ἐκβὰς ᾗ λοχῶντο, οἷά τις σκύλαξ
Ἐθὰς πρὸς ἄγραν, αὖτ' ἀρήϊα βρέμε.
Δελφῖνα δ' ἐξέπεμπεν ἐς Πόντου μοίραν,
Ἐρητύσοντα ἐμβολὴν νηῶν κοίλων,
Τριῶν μὲν οὐσῶν, ἠδὲ τετράκις δέκα.
Αὐτὸς δ' ἐς ἡμίκυκλον ἦν ταχθεὶς σχῆμα,
Καὶ ἐς μέσον μίμναζε συμπίπτειν στόλον,

Τριήρεων συστάντα ἐκ δέχ' ἑξάκις,
Ὀκτώ τε πρὸς ταύταισι κλητῶν μαώνων·
Καὶ δὴ φθάσαντα ἐς βολὴν πυρεκβόλου
Δεινῶς κεραύνου, παῖέ τ' ἐντόνως μάλα.
Ἦμος δ' ἔμελλεν ἢ πάλαι ἀριστεύσαι,
Τῆμός τ' ἀήτης λῆγε δυσμενῶν ὕπερ.
Πρυμνησίων γὰρ ἐκ νεῶν χαλασθέντων,
Τριήρεας δέχοντο, εἷλκον δ' ἄψ τάσδε.
Καὶ Μωκενῖκος ἦν διώκων συντόνως
Νυχθημέροισι τρισσί, κωλύσας πλείστας·
Περιῤῥανείσας δ' ἔνθεν ἠδ' ἔνθεν νήσων,
Ἀφεκτέας κέκρικεν ὡς ἡμιπλήκτους,
Καὶ οἷα δεινὸν εἰς ἑκάστην ὁ πρόπας.
Ὑποστρέφει δὲ ἠρεμήσων εἰς Ἄνδρον,
Οὗ ὠπίπευε ποῖ ποτ' ἂν συναχθῶσιν·
Οὓς δ' ὅρμος ἠγέλαζεν εὐρὺς Φωκαίας,
Ἐνταυθὶ συμφρασθέντας ἐλλείπειν σκάφη,
Ἣν Μωκενῖκος ἦ ἐλαύνων τοῦδ' ἄχρι,
Καὶ Ἀσίην δέξασθαι, ἀλύζοντές που.
Ἐπεὶ δὲ νοῦσοι ἐσθ' ὅτ' οὖν ἀλλοιοῦσαι
Σκέψεις ἀρίστοις κἀνακόπτουσαι ἔργων,
Τοιόνδε νῦν ξύμβαινε τοῖσδ' ἐνεστόσιν.
Ἦν καιρὸς εἴπερ Μωκενῖκος ὢν ἤτει,
Αὐτῶν προμηθεὺς ὠσμὸν εἰς ἀναρσίων.
Καὶ συνδίαζε μὶν φράδμων πολιτείη
Ῥέκτῃ στρατάρχῳ, ἀντ' ἀγαυοῦ Γιλδάσου·
Οὐ γὰρ προσῆκον τῷ δέ γε σκέπτεσθαί πως,
Μόθοιο ἔργα οὐ κατέγνω γλωσσῶδες.
Ἦν δ' οὗτος Ἀλέξανδρος οἰκίας Βώρων,
Ὃν καὶ ἀρήϊόν τε ἡ ἐνεγκοῦσα
Ἔσχεν εὐδοκιμήσαντα, ἄστεων ἄλλων.
Ἶς εὖχος ἠκρίβωσεν, οἷ' εὐπατρίδης·

Ἐκ παιδὸς εἴπερ οἱ μέμηλε τῶν δήρης,
Καὶ πὰρ μέδουσιν ἐγκονεῖ σπουδῇ πάσῃ,
Αὐτοκράτορσι μᾶλλον ἐκ Γερμανίης,
Οἷς ἠξιοῦτο προκρίτων τιμῶν βάδην,
Καὶ ὀψὲ ἀξίης τε τῆς μαρκιώνων.
Μέγας δ' ἀγήτωρ, καὶ νομάρχης Τυῤῥηνῶν
Μετασταλεὶς ἐνθένδεν εἰς στραταρχίην,
Σέβιζεν ἄνδρα, καὶ πάρεδρον ἠξίου·
Περαινοθείσης δ' ἔνθα ἐκδίκου μάχης,
Ἀμφ' ὀρχάμου Πάρμης τε ἄντα Ῥωμαίων,
Ὧ τ' ἀμφίβαινε συμμαχὶς πολιτείη,
Ἣν πουλύφημος ἐξ ἀριστουργημάτων,
Ὡς καὶ ἄνακτα παγκρατῆ Ἰβηρίης
Νεῦσαι πρὸς ἄνδρα καὶ ἀρέσθαι ἀλητῆρα·
Τῶν Ταῤῥακῶνος εἴπερ ὅπλ' ἀντερόντων,
Γάλλοι παρεισήχθησαν ἐς σφῶν ἀμύνην,
Καὶ δὴ κατίσχον πλεῖστον ἐξ ἐπαρχίης·
Μογεῖ δ' ἄναξ κράτιστα ἔς τ' ὦσιν Γάλλων,
Ἐς τίσιν τραχεῖαν ἀνταρτῶν ἄλλων·
Ἀνέτρεπον οὗτοί γε πεῖραν ὁποίαν,
Ἀεὶ δέ τε προὔκοπτον ἐς κτήσεις χώρων,
Ἐπὰν δὲ ᾐσθάνοντο ἔργ' ἀηθέα,
Τῆς δρημοσύνης Βώρου αὐτῇ ἐν μάχῃ,
Ἀπημβλύνοντο, ὤλεκόν τ' ἐπικτήσεις.
Ἄναξ δ' ἀγαθὸς κἀπιήρανος δόξων,
Ἐς Μάνδριδόν δε, ἑστίαν ἀνακτόρων,
Ἀνακαλεῖ τὸν ἄνδρα, ὃν τίσας μάλα
Ἐν τριστάτοισι τοῖς παρ' αὑτὸν ἠρίθμει.
Γαλλατίης δέ, τῆς πάλαι Λουκινσίων,
Στράταρχον ἐγκαθίστα δαψιλῷ τέλει·
Αὐτὸς δ' ἀεργὴς μὴ θέλων διατρίβειν
Καὶ ἀσπίδι ὀρφνῷ φεψάλῳ προσαρτῆσαι,

Ἀμείβεται ἄνακτα μειλίχοις λόγοις,
Ἀρχῷ δ' ἐῷ φάτιζε τὰς ὑποσχέσεις.
Πρεσβεὺς δ' ὁ πὰρ μέδοντι ἐκ πολιτείης,
Ὢν Ἰάκωβος Κουϊρίνων οἰκίας,
Ξυμφράζεται τῷδ' αὐτῷ ἣν θυμηρόν τε
Ἀγωνίσασθαι ἧς ὕπερ τελεῖ πρέσβυς,
Ξυνοῦ κατ' ἐχθροῦ, καὶ μεγασθενοῦς ἄλλων,
Καθ' οὗ τρόπαιον αὐτὸς ἣν ποτοῦν ἄρῃ,
Τῶν ποτνίων ἐσσεῖται ἐκ μάχης γέρας.
Προεκθέσει δ' ὃς εὐθετηθεὶς τοιᾷδε,
Προὔτειν' ἑαυτὸν τοῖσί πως ἐσκεμμένον,
Εἰ τοῦδε ἀρχὸς μὴ ἀναίνηται τάδε.
Ἀλλ' ἅμα ἔνστασίς τις ἐκ Γερουσίης,
Δι' Ἀμβρόσου πρεσβῆος ἐκ Σαρατίων,
Ἀγήτορ' ἐς μέγιστον ἐν Φλωρεντίῃ,
Ἀπαλλαγῆς τοῦ ἀνδρὸς ἐξ Ἰβηρίης,
Καὐτοῦ ὑπόστροφός τε οἴκαδε τρίβος·
Μέγας δ' ἀγήτωρ σεμνυθεὶς Φλωρεντίῃ,
Ἱμερτὸν ἐξέπεμπεν ἐς πολιτείην,
Ὅποι δέδεκτο δαψιλῶς τιμῇ πάσῃ,
Καὶ Μωκενῖκος συνδίαιτον ἐγγύα.
Συμφράζεται δ' ᾧ τῶν ἐνεστότων ὕπερ,
Καὶ δὴ σκόπευον δυσμενεῖς ἀνατρέψαι,
Σκοπὸς δὲ ἦν ἀμφοῖν τε ἐλπωρῆς γέμων·
Ταιναρίου γὰρ προσφάτως ἐκ Μαΐνης,
Τρίηρον ἐξώρμητο ἐς στόλον τεῖνον,
Καὶ Μωκενῖκος δέκτο ἀσμένως πρόφρων·
Ἐν τῷδ' ἐνισπάζοντο ἐκ Βυζαντίδος
Διττοὶ φέροντες κρυπτὰ ἄττ' ἀγγελμάτων,
Αὐτὸς δ' ἀναγνοὺς γραμμάτων περιστάσεις,
Τὼ ἄνδρε ἀντελάμβαν' εὐνόῳ νεύσει,
Παλινδρόμους μεθῆκεν ἐς Ταιναρίους·

Ὡς ἂν δοκῇ δὴ χαριτοῦσθαι εὐνοίῃ,
Διττούς τε χ' οὗτος ἀνταπέσταλκε γνωστῶν
Οἷς συστάτει τε γραμμάτων ἀντικρίσεις,
Ὧν εἷς ἀρητὴρ Μάρκος ἐκ Γαλανῶν μοι,
Καὶ Πέτρος ἄλλος Κορκυρεὺς Μαγναμίνων,
Ὧν γραμματεὺς προστάτου οὐκ οἶδ' ὅτου.
Ἐς τουτὶ τέρμα τἀμὰ ἐν θυμηδίῃ,
Οἷόν τ' ἐπιῤῥέποντα βελτέρῳ τύχῃ.
Ἐπεὶ δὲ Μωκενῖκος ἠσθένει νόσον,
Ἣ δὴ ἐπεκτείνετ' ἐργώδης μάλα,
Σκέψεις ἀνετρέποντο ἠλλοιωμέναι·
Ἄκος γὰρ οὐχ εὕρηται ἐς λύσιν νόσου,
Μᾶλλον φύσις δ' εἴκαθε τῇδ' οἰστρουμένῃ.
Ψυχὴ δ' ἄτιζε πληκτότυπον μανίην,
Κἀνίπταται Ὄλυμπον ἀστερωθεῖσα·
Ἔρις δ' ἔφυ μεταξὺ Φοίβου Ζηνός τε,
Ὁμόῤῥοθοι κἂν ἄμφω, οὐκ ἐᾶν πρόσω,
Ὥς τ' ἐς μέγαν Ὄλυμπον ἱδρύσθαι ἄλλοις·
Φοῖβος γὰρ ἀντέριζεν ὡς αὐτῷ ἧκον
Ἥρω' ἀρέσθαι κἀμφικυκλεῖσθαι ἅμα,
Φαύσει δικασπόλοισι εὐσθενεστέρᾳ
Τόδ' εἶγε στράτευμα Κρητῶν ᾠδαῖσιν,
Αἵ γ' ἐν νεῷ ᾖδοντο Μωκενίκῳ.
Ζεὺς αὖτε ἠντίαζεν, ὡς τὸ νῦν ἔχον,
Οὐ φαύσεως χρειώ τις εὐσθενεστέρας
Δικασπόλοισιν, ἀλλ' ἀρηΐων ἔργων.
« Κρήτη ἔμοι γε πάτρη, ἥν περ οὐ φέρω
» Δέρκειν ὑπ' Ὀτμάνοισι δουλαγωγεῖσθαι·
» Ἥρως δ' ὃς ἦν φράδμων μὲν εὐμαθὴς δή μοι,
» Καὶ ἤμην ἐντόνως τε ὡς ἐέλδωρ μοι.
» Ἐπὰν δ' ἔμελλεν ἐκβαλεῖν λωβητῆρας,
» Ἀκηράτους πέπρωται ἑλκύσαι ἥρω.

» Σὺ δ' οὖν, Ἄπολλον Φοῖβε, ἴσχου σοῦ μήδους;
» Φορᾷ τεῇ δὲ πρόσχες αὐγάζων κόσμον.
» Ἔγωγε δ' ἄζω, κἀπὶ δίφρον μοι τόνδε
» Ἴζω, ἵν' ἂν συνών μοι εἴη συμφράδμων,
» Οἷς δεινάσας κυροῦμαι εἵνεκεν πάτρης. »
Ζεὺς ὡδὶ νῦν ἔριζε καὶ σαφεῖ γνώμην,
Πρὸ τῶν δ' ἀτὰρ τέκταινε πανολεθρίην.
Ὅθεν δ' ὑπῆρξε καὶ καταντᾷ πως τάδε,
Παλαιφάτων μὲν μνήσομαί τινων ἔργων.

ΤΜΗΜΑ ΙΕʹ.

Τὴν Σαρμάτων τολμηρὰν ὁρμὴν ἐν μάχαις
Εὖ οἶδε πᾶς τις, ὧν δαήμων ἀρχαίων·
Μεμνημόνευται γάρ κεν αἰὲν ἀρχῆθεν
Τὸ δυσδάμαστον καὶ ἀνένδοτον φύτλης.
Ὡς Λυσίμαχον ἐκστρατεύσαντ᾽ ἐς τούςδε,
Λωβῆσαι οὐδὲν καὶ ἁλῶναι ζωγρίῃ,
Οἴκτοιο κἂν τέτυχεν ἀφεθεὶς ἔνθεν.
Τί χρὴ δὲ ἀμφὶ τόνδε τείνεσθαι λόγον;
Ὅπου Ἀλέξανδρός τε, τοῖςδ᾽ ἀλισταίνων
Κράτιστ᾽ ἐπεῤῥήγνυτο, ὡς ἀϊστόσων·
Καὶ πειραθέντα νῆσον Ἴστρου ἐμβῆναι,
Οἵγ᾽ ἐντόνως ἀπεῖργον, ἀντέφραττόν τε,
Ὡς θαυμάσαι τὸν ἄνδρα τὸ στεῤῥὸν γένους
Φαύλισμά τ᾽ εἰς ἄνακτα, ᾧ τὸ πᾶν ἥκει.
Λυσίμαχος γοῦν ταῦτα νῷ ἀμπεμπάζων,
Σκεφθεὶς θ᾽ ἑαυτὸν, ᾧθ᾽ ὑπέστη κινδύνῳ,
Λυθεὶς ἀφίστα καὶ μάχεσθαι τοιοῖςδε
Κέλευε μηκέτ᾽, ἀλλὰ φίλοισι χρῆσθαι.
Γένος δὲ αὐτάρκειαν ἦν ἠσκημένον,
Καὶ εὐνομοῦντο ἄβιοι δίκαιοί τε·
Ἔπειτα δ᾽ αὐξηθέντες ἐς μέγα σθένους,
Ἐς ληστρικόν τε ἤμειβον βίον·
Ἀκατίοις γὰρ γειτνιῶντας ἠνώχλουν,
Βιθυνίας τε ἐμβατεύοντες μέχρι,
Οὗτοι δὲ οἱ πρὸς Πόντον οἰκοῦντες Γέται,
Οὓς Κοζάκους νῦν ἅδε κικλήσκειν νέοις,
Ὡς Μιθριδάτην ἐκστρατεῦσαι πρὸς τούςδε,
Γετῶν ἀμαλδύσοντα ὕβρεις ἀτλήτους,
Ἀμφίῤῥοπος δ᾽ ἔγεντο ἀλλήλοις μάχη,
Χ᾽ ὅπερ Γέται μέμειναν ἤθεσ᾽ οἰκείοις.

Μόνῃ δ' ὑπεῖκον ἀρετῇ τῇ Ῥωμαίων,
Οἷς καὶ κακουργήθησαν αὐθαδισθέντες·
Ἐπὰν γὰρ οἵδ' ἔρειπον ἀρχὰς δασθείσας
Τὰς ἐκ τοσῆσδε ὕστερον Μακεδόνος,
Οἷς Σαρμάτας ἔοικε χειροῦσθαι τέως,
Κἀποικίην καθίστων ἐκ σφῶν εἰς Δάκους.
Ἐμφυλίου δ' ἔριδος αὐτοῖς συστάσης,
Ἀνθαρσύνοντο δὴ τότ' αὖθις Σαρμάται,
Ἐνθένδε τὰ Θρακῷα δῃοῦντες μάλα,
Ἰλλυρίην θαμά τε μέχρι τ' Ἠπείρου,
Ὡς καὶ ἄποικον σφίσιν ἔχειν Μυσίαν,
Κἀὐτοκράτορσι τοιάδ' ἐν σκέψει θέσθαι,
Μὴ σφίσι πως ἴδοιεν ἀρχὴν μειοῦσθαι,
Οἱ πρόσθεν ἣν ἄεξαν εὖρος ἐς τόσον,
Ὡς συγκρίνεσθαι· μήποθ' αἷς ὅσας ἴσμεν.
Ἕκατι τῶνδε χριστολάτραις πρωτεύσας,
Ἐπὰν κατ' αὐτῶν ἐθριάμβευσ' εὐτυχῶς,
Ἡ πώποτε Θρακῶα λῃϊσαμένων,
Βύζαντος οὖδας ηὖξεν ἀμφὶ τῆλέ τε
Πόλιν καθιστῶν αὐτοείκελον Ῥώμης,
Λόφους καθ' ἑπτὰ καὶ καθ' ὥραν κτισμάτων,
Ἀνάκτορον δ' ἔωργε τηλίκου κράτους,
Κἀντωνόμαζεν ἑστίαν Κωνσταντίνου·
Σπουδὴ δὲ ἦν ἄνακτι συντελεῖν πόλιν,
Ὡς ᾗ τ' ἔπαλξις ᾗ κράτος μὲν ἠσθένει
Χ' ὡς ἀπτέρως τε ἀντιφράττῃ Σαρμάτας.
Διήρκεσαν δ' οὗτοί γε δηρὸν ἀτρέμα
Καὶ εὐλαβοῦντο ὑψίκομπα Θρακώων.
Ἐπεὶ δ' Ὀλύμπου νέρθεν ἀστατεῖ πάντα
Καὶ οὐ διαρκεῖ δή τι, εἰργμένῃ τύχῃ,
Τοῖον πέπονθεν οἶκος ὧδε ἀνάκτων,
Οὐ γάρ κεν αὐτὴ πᾶσιν ἀρετὴ πρώτου,

Συγχεῖτο μέντοι πάντα ἐκ δυσβουλίης·
Οἱ μὲν γὰρ ἐξικνοῦντο ἐς μοναρχίην,
Οἱ δ' ἐς μῖσος πρόσκρουον ἀλλοδοξίῃ,
Δόλους δέ γ' ἐξύφαινον ἀλλεπαλλήλοις,
Φόνοι τ' ἐτεκταίνοντο τῶν ἀπαισίων,
Ὡς ἂν λαβὴν διδοῖεν ἔθνεσ' ὀθνείοις
Ἐν εὐερτέροις τε ἐκτὸς ἀρχὴν ποιμαίνειν.
Τούτους δὲ πράττειν ἔνδον αὐτῶν καὶ χείρω.
Εὖ οἴδατ' ἐκ τοιῶνδε ὅσσα συμβάντα,
Καὶ ὡς διῃρέθη τε ἄνδιχα κράτος,
Ἀρχὴν κατ' αὐτὴν καὶ κατ' αὐτὴν θρησκείην·
Τὸ μὲν κατ' αὐτῶν ἀρχιθύτῃ τῷ Ῥώμης,
Νεωτερισταῖς συμμένοντι τοῦδ' ἄχρι,
Τὸ δ' αὖ ἑωΐοισιν οὖσ' ἀνενδότοις
Στεῤῥοῖς τε οἷς ἔδοξε κοινῇ καὶ ἅπαξ·
Ξύμβαιν' ἀτὰρ τάδ' οἷον ἀντίφθογγ' ἄττα,
Οἷς ἠσχολοῦντο, ἐξίσου τε Σαρμάταις.
Διῃρέθησαν γάρ κεν ἄνδιχ' αὐτοί τε
Δύο ἐς ἀρχὰς καρτερὰς καὶ εὐρείας·
Λάχος γὰρ ἦν πρώτοισι Λιτουανίης
Βορυσθένοιο ἐντὸς, ἄχρ' Οὐενδίκου
Κόλπου πρὸς ἄρκτον, ὅσα συμπίπτει μέρη.
Οὗτοι δέ γ' Ἰάζυγες οἱ μετανάσται,
Οὓς νῦν Πολώνους οἶδεν ἡ κοινῶν δόξα,
Καὶ ἐγκαθίστων σφίσιν ἀρχεῖον πόλιν,
Τὸ Καῤῥόδουνον, νῦν δέ γε Κρακωβίην·
Τοῖς θατέροις δὲ ἦν Ποδωλίη, γείτων
Λιτουανίης ἐκ νοτίου δὴ μέρους,
Γετῶν τε μοῖρα μέχρις Εὐξείνου πόντου,
Ἐκτὸς Βορυσθένους τε μέχρι Σαρμάτου
Πόντου τελοῦντος ἀρκτιωτέρᾳ μοίρᾳ.
Τετραμμένοις δ' αὖ πρὸς νότου πλευρὰν πάλιν

Ταναΐδος ῥοῦ τέρμα, ἧτε Μαιῶτις,
Καὶ ἐκτέταντο Ῥωξολανοῖσι Σκύθαις,
Οἰκοῦσι πλευρὰν Κασπίης πρὸς ἀρκτώαν·
Πόλις Βορυσθενὶς δὲ ἦν σφῶν ἀρχεῖον,
Κίωβον ἄλλως σφῶν θρόῳ κεκλημένη.
Ἐκ τῶνδε πᾶσ' ὄχλησις ἀέναός τε
Αὐτοκράτορσι, λῃΐη τε Θρακώων,
Ἀνθ' ὧν ἐπεσκέπτοντο τούςδ' ἕλξασθαί πως
Χριστώνυμόν δε καὶ ἐς ἔνθεον σέβας.
Τετραμμένοις γὰρ τυχὸν ἤπιον βίον
Οἷς ῥᾴδιον σπένδεσθαι ἠδ' εἰρηνεύειν.
Ὃ κἀῤῥέβη κατ' αἶσαν, ὡς σκοποῦ ἴσχον·
Οὐλαδίμηρος γάρ τις ὢν σφῶν προστάτης,
Ἐπὰν γ' ἐρυγμοὺς ἐξενήνεγκε πλείστους,
Ἐπεῖδεν ἐσδέξασθαι ἱρὸν λουτῆρα,
Πρῶτον διδαχθεὶς ληπτὰ ὅσ' ἀποῤῥήτων,
Πεισθεὶς τέκμαρσιν ἐκ λιτῶν ἁγνοῦ θύτου.
Ἥγνιστο γοῦν κῆρ, Βασίλειός τ' ἐκλήθη,
Τὸ δ' αὐτὸ οὔνομ' ἀμφέρων ᾧ σπονδάς τε,
Πρὸς οὗ τε γνωτὴν κλειτὸν ἠσπάσθη κῆδος.
Τοιοῖςδε ἐνδείγμασιν οἱ Γερμανίης
Πειρῶντο ταὐτὰ Καῤῥαδούνου προστάταις,
Οἵ, ὡς ὀπηδοὶ ἀρχιθύτου Ῥωμαίων,
Δόγμασιν ἐς σφῶν ἀντεσήνεγκαν σέβας.
Καθηγεμὼν μέγας τε Οὐλαδίσλαος,
Ἁγνίζεται πρώτιστα ἱρῷ νιπτῆρι,
Ἐξ ἧς ὑπόσπονδοί τε Λιτουανίης.
Τουντεῦθεν ἔθνος ὧδέ πως διεφώνει,
Εἰς δυσμὰς ὧν μὲν νοῦν ἐπιτρεψαμένων,
Ὧν δ' αὖ ἑωΐοισι θεσμοῖς εἰκόντων·
Ἔνθεν μάχαι τίκτοντο ἀλλεπαλλήλοις
Θεσμοῦ ἕκατ' ὀρθοῦ τε καὐσεβεστέρου.

Οἱ Καῤῥοδούνου γάρ κεν ἐξοιστρούμενοι,
Συνημμένοι δ' ὁμοῦ τε Λιτουανίοις,
Κακῶς ἐποίουν τοὺς Κιωδίτας μάλα,
Ὡς καὶ Ποδωλίην τε ὁρᾷν ὑπὸ σφίσι,
Γέτας τε αὐτούς, καὶ τέως Κίωδόν τε.
Αὐτοὶ δὲ συσταλέντες ἐκ Βορυσθένους,
Πόλιν κατῴκουν, βαιὰν οὖσαν τὰ πρῶτα,
Ἀτὰρ μεγίστην, ὧν ἂν ἴσμεν τευχθεῖσαν,
Εὐρυάγειαν, καλλιτείχιον πασῶν,
Ὡς ἐνδεεστέραν τε μὴ εἶναι Ῥώμης
Μήκει, πλάτει τε, καλλονῇ τε κτισμάτων·
Ἧ γ' ἐγκαθίστων σφῶν ἀνάκτορον δόμον,
Καὶ οὐνομάζειν ἅδε οἷς Μοσκωδίην
Αὐτὴν πόλιν τε, ἠδ' ἐπαρχίην πᾶσαν.
Γέται δὲ κἂν πρόσκτημα Καῤῥοδουνίων,
Μέντοι σέβας ῥύοντο, μὴ προεκβάντες
Ὧν ἀντελαμβάνοντο θεσμῶν ἀρχαίων.
Ἔνθεν διαρκεῖς ἀποχαί τε σπονδαί τε
Αὐτοκράτορσιν, οὖσ' ὁμόφρος' ἐς σέβας.
Ἐπεὶ δὲ ἀποῤῥήτησι βουλαῖς παντόπτου,
Ἀνάκτορον δὴ συγκατέσκαπται ἄρδην,
Κότμανίδαι κατίσχον ἡλίκου δόμου,
Γέται τότ' οὖν πρὸς τούσδε ἄσπονδοι πάλιν,
Τετραμμένοι μὲν εἰς ὅπερ πρὸ τοῦ σέβας,
Τότ' εἴπερ ἠρίζοντο πρὸς χριστωνύμους,
Χριστώνυμοι δὲ ἄρτι πρὸς χριστεμπαίκτας.
Ἤντεινε δ' ἀπέχθειαν οἷς ὁσημέραι
Ὀτμανίδων λυχνεία ἐς κράτους αὔξιν·
Οὐ γὰρ κόρος τοῖσδ' ἡλίκου δόμου κτῆσις,
Ἀλλ' ἐς βόρεια, καὶ πέραν ῥόων Ἴστρου
Ἥκειν γλίχοντο ἢ Ἀλέξανδρος πάλαι.
Δάκοι δ' ὑπεῖκον καὶ τελεσφόρουν εὖνοι,

Γέται δ' ἀπηρέσκοντο ἀντιταχθέντες.
Κἀκ Καῤῥαδούνου βασιλεὺς Πολωνίας,
Πόλιν Καμυενίξαν ἐν Παδωλίῃ
Στεῤῥὰν ἔπαλξιν εἰς ἄπωσιν ὠχύρου,
Ἐν ᾗ τε πλεῖστοι προσκεκρουκότες πίπτον.
Ἐπεὶ δὲ δυσχέρεια ἔνθεν φύσθη,
Πρὸς Σκύθας ἐπρέσβευον ὡς ὑποσπόνδους,
Ὁμόφρονάς τε Μεχμετικῆς θρησκείας,
Οὓς Ταρτάρους τε ἡ συνήθεια κλύει.
Αὐτοὶ δὲ οὗτοι Ῥωξολανοὶ οἱ πάλαι,
Παρ' ὧν ἐγῷμαι, οὔνομ' εἰλῆφθαι Γέτας,
Ῥώσσους δὲ νῦν κεκλῆσθαι ὡς παροίμους τε,
Δῆνος τόδ' οὖν λαβόντες ἐξ Ὀτμανίδων,
Λόχους κατ' αὐτῶν μηχανῶντ' ἐτησίως,
Ἑκάστοτ' ἤγρευόν τε ὡσεὶ χιλίους,
Παύροισιν ὡς πλειῶσι δέρκεσθαι πλήρεις
Τριήρεις, σμικρόν τι τῶν Γετῶν δέον.
Τούθ' εἵνεκ' ἔννοιά τις αὐτοὺς ἱκάνει,
Πῶς ἂν Σκυθῶν στέλλοιεν αὐθάδη τῦφον,
Καὶ σφᾶς ἀπαλλάξοιεν ὕβρεως τόσης.
Βολῆς δὲ πυρὸς χρῆσιν ἐξησκημένοι,
Λόχους καὶ αὐτοὶ ἀντιτέκταινον τοῖςδε,
Καὶ χώραν εἰσβάλλοντες, ὡς ἔθος τ' ἴσχον
Ἱππῆας ἐν δόρασι καὶ βέλλεσί τε·
Οὗτοι κατατρέχοντες, εἰ καὶ πρυλέες,
Πυρεβολίσκοις μέντοι ἔκτανον πλείους,
Ὥστε Σκύθας σκέψασθαι αὐτοῖς μηκέτι
Χρῆσθαι ἐνέδραις, ἀλλ' ἀμοιβαίοις φίλοις.
Συγχεῖν τάδε ξύμβαινε νοῦν Ὀτμανίδων,
Ἀλκὴν ἔφαλον εἰδότων μειουμένην.
Γετῶν δὲ θυμὸς ἔκδικος παρωξύνθη,
Ἐς ὕβρεως ἄμυναν, ὡς ἐπικλόπου,

Κἀκατίοις λῄζον Εὔξεινον πόντον,
Ὡς ἔνθεν ἐξαλεῖφθαι ἔργον νηίης.
Ἧπού γε θαμὰ σύλεον Βύζης ἕδος,
Κἀκεῖθεν οὐ μὴ ῥᾷον αὐτοὺς ἐγκόπτειν.
Ὡς πᾶσί που ἅδεσθαι ἔνθεν ὀργῶσαν
Ἀνάῤῥωσιν κραιπνήν τε παισὶν Ἑλλήνων
Τῆς Ὀτμανίδων δηξιθύμου δουλίης.
Οἷς ἦν κυκεῖα ἡ Γετῶν εὐτολμίη,
Πρὸς σφῶν ἄνακτα ζηλοτυπίη πέλεν,
Οἷόν τιν' ἀρχὴν ἐγκαθιστώντων σφίσιν,
Εὐωριαζόντων τε τὰ Κρακοβίης·
Ἐνθένδεν ἐντρέχεια ἐς τῶνδε δμῆσιν,
Πάθος τε εἰς σφῶν συγκατάξαι εὐνόους.
Ἀτὰρ κενὴ καθίστα πεῖρα πᾶσά τις,
Ὅποι Γέται προὔκοπτον ἐς μέγα σθένους.
Τάξις τις ἔμπης πανσθενὴς Ναζηραίων,
Οὓς ἴδμεν ἐς ἀρχεῖα ἐγχρίνειν χεῖρας,
Αὐτούς τε ἀρχοὺς ἠδ' ὑπηκόων πλήθη,
Σκοποῦντο ἀρχιθύτῃ ἐκτρόπους ἄγειν.
Μὴ δεκτρίους τούτους δὲ ἀγρευτῶν λόγων,
Ἐγνωκότες μὲν ἠέτ' ἐνθυμημάτων,
Δὴ πρὸς βίαν τρέποντο ἐκ τυραννίδος,
Καὶ τοιάδ' ᾠήθησαν εἰς σκευωρίην.
Τοῖς ἐν τέλει πάρφασαν, ὅσα ἐγκτήτων
Πολωνίηθεν ἐς Γετῶν κτῶνται μοῖραν
Μισθοῦν Ἑβραίοις, οὖσ' ἐναντίοις φύσει
Χριστωνύμοισιν, ἔθνος εἴπερ τι ἄλλο·
Τοιῷδε οἰδαίνοντες Ἑβραῖοι τύφῳ,
Οὐκ ἦν ἐπηρεασμὸς ἢ κάκωσίς τις,
Ἣν μὴ ἐς ἐξώλειαν ἤχμαζον Γέταις.
Καὶ ἦν ἀνεκτὰ ὅσα ἐς κακουχίην,
Τὰ ἐς σέβας δὲ κέκριται τῶν ἀτλήτων.

Ἤνωγον εἴπερ μὴ καθαγνίζειν τέκη,
Πρὶν ἢ διακρίνοιεν αὐτοὶ πρακτέων,
Ὡς πλεῖστα δ' ἐφθείροντο θειασμῶν ἄτερ,
Ὡς τοῦ γενέσθαι ὕστερον παρειμένου.
Πρὸς τοῖςδε ἀνθήπτοντο ἐντελεστέρων,
Κἀζωπυρεῖτο ἔχθος ἐς πυρσὸν μέγαν·
Νεὼ γὰρ ὡς μεγίστω ἐν Λεοπτόλει
Αὐτοὶ καθίστων ἑβραϊσμοῦ εἰς χρῆσιν,
Αὐτοὶ θυηπόλοι τε ἐκ Πολωνίης
Τούτους βίαζον σφῶν νεοχμώσεις σέβειν,
Καὶ εὖτ' ἂν ἠνήναντο ᾔκιζον φαύλως.
Τοίως γὰρ φήθησαν αὔξειν σφῶν σέβας,
Γέτας εἰ ἐκσπάσοιεν ἠθῶν οἰκείων.
Λέληθον ἔμπης, σφίσι ῥᾳδιουργοῦντες·
Δύω δέ γ' ἐπρήθοντο δαπέδῳ πόντου,
Καί τινας ἑαλώκεσαν ἁμίλλης ἄνευ·
Τῶν δ' αὖ μαώνων εἰσπεπεκυῖαι δύω
Κατεῤῥάγησαν κυματωγαῖς Ἀσίης·
Λοιπῶν δέ γ' εἰς Λεύκοφρυν ἦν πλοῦς φυγάδων,
Οὐσῶν ἀπλώτων ἐκ βολῶν πυρεκβόλων,
Τριήρεις δὲ ἐσκεδάννυντο πλάνοι,
Ὡς ἐκ διωκτῶν αἶγες ἀγρίων λύκων·
Πλεῖσται γὰρ εἰσώρωρον αὐταῖς ἀκταῖσιν,
Ὅποι πέφευγον τὰ στίφη νεηλύδων,
Λοιπαὶ δὲ εἰσπέπλευκαν εὔορμον Λέσβον.
Καὶ Μωκενῖκος Λάζαρος νῦν ναυάρχης
Δελφῖνι ὢν ἄντανδρος ἠρετημένος,
Ἀολέσας ἄγημα τῷδ' ἐπιτραπὲν,
Ἀσινὲς ἠδ' ἄτρωτον οἰασοῦν λώβης,
Γανυρὸς ὡς ἐρύσας ἐκ βρεμησάντων
Καὶ ὡς ἐπικρατήσας οὐλοοφρόνων,
Πρὸς Κυκλάδας κατῆρεν, ἰχνεύων στόλον.

Τοιῷδε Μαυροκῆνος ἡσθεὶς ἀγγέλῳ,
Ὠήθη ἁρμόττοντα καιρὸν εἰλῆφθαι
Γενναίαν εἰς ἔνδειξιν ἔργω μειζόνων,
Βουλὴν δ' ἀγείρει καὶ προσίσχε τῇ Βώρου·
Σκέψις γὰρ ἀμφοῖν αἵρεσις Ἐπιδαύρου,
Ὡσεὶ ἐχυροῦ ἄστεων δυσπορθήτου,
Ἀεικὲς φηθέντες ἐνδεεστέρων
Ἅψεσθαι ἔργων μετρίων κρατήσαντας.
Αἰψηρὰ δ' ἱκάνουσι κἀξέφνης μάλα,
Καὶ συγχέουσι προστάτας ἀπροσκέπτους
Πάσης ἀρωγῆς, ὧν τ' ἐχρῆν ἀναγκαίων·
Θέρους γὰρ ἀκμὴ καὶ πρὸ ὥρας εἰσόδων
Καὶ μαρκίων ἐπείπερ εἴργειν προὐθύμει,
Μὴ ἐκ προσόντων ἐκτιθεύειν ἠπείρου,
Γεφύρας ἧδ' ἔκερσε τέρμα προσψαῦον,
Καὶ συγκατασκεύαζε τῇδ' ἔρυμά τι,
Βρίθον τὰ πυρὰ κἀγλαὸν πυρεκβόλοις,
Ὡς τῆλε ἴσχειν ἀντιπράττοντας ἔνθεν.
Στόλος δέ γ' ἐστροφᾶτο ἄστεος πέριξ,
Ὡς ὄρνιν ἔθα δυσχερὲς καταπτᾶναι.
Αἴθρη γὰρ ἠμαυροῦτο ἐκ πυρῶν κνίσσης,
Καὶ οὔατ' ἐμφράττοντο βομβῶν ὀττόβου.
Δοκεῖ δὲ Βώρῳ πρῶτον αἱρεσθαι πόλιν,
Ἔπειτα δὲ ἄκρον ἀσφαλῶς ἐνεδρεύειν.
Ζητεῖ δὲ Μαυροκῆνος εἰ φθορὰ πλείστη
Τοῖς ἐγκατασκήψουσιν αἱρέσει τῇδε,
Ξυνέντι δ' ὡς ἑκατὸν ἀμφὶ πεντάκις,
Μῆδος τόδ' οὐκ ἅδηκε, καὶ προαιρεῖται
Μᾶλλον κακουχεῖν τῇδ' ἐνεδρεύων,
Ἢ ὡς τόσους ὠλέσθαι οἰκτρῶς κώμῶς τε,
Δοκῶν ἑλεῖν ῥᾷστα ἐξ ἀναιμάκτου.
Ἐπὰν λιμῷ τακέντες ἐνδιδοίησαν

Πόλιν τ' ἐχυρὰν, αὐτὸ τ' ἄκρον συμβάσει.
Οἷς μαρκίων ἤσχαλλεν εἴγε τὰ πρῶτα,
Βουλὴ τὸ πᾶν συνίστα τῇ κείνου φράδῃ,
Ἔπειτα ἠλλοιοῦτο εὐλαβηθεῖσα
Λώβην κατασκήψουσι, καὶ ὀπτεύεται
Τελεῖν μάταια, κἂν μογήσωσι πλεῖστα.
Τῇ γὰρ διμήνῳ κἀπιλοίπῳ τῇδ' ὥρῃ,
Οὐκ ἔσθ' ὅπως λείμματα τῶν προαχθέντων,
Μὴ οὐκ ἐπαρκεῖν τοῖσι, κἂν φειδοῖ πάσῃ.
Καὶ δῆτα ἠλήθιζεν εἰκασμὸς Βώρου,
Καὶ ἐξέβαινε πάντα οὐκ ἐναισίμως·
Κἂν γὰρ δριμεῖα ἡ ἔνεδρα, σφοδρά τε,
Ἀνενδότως μέντοιγε ἐκ κυρτοῦ ἄκρου
Συνίσχεν ἐλπωρή τις ἀλακτηρίων.
Καὶ δὴ στόλαρχος, δόξαν οὕτω παρέδροις,
Τριήρεας καθίστα τετράκις δέκα,
Λοιπῶν ἀκόσμως συσσυρεισῶν ἐς Βύζην.
Οἰστροῦτο δ' ἰχνεύων τι μηχανημάτων
Πῶς ἂν φέροι ἐδητὴν ἐλλοχωμένοις.
Ἀπαρτίσας δ' ὡς πλεῖστα φορτηγῶν πλοῖα,
Πρὸς Ἀργολικὸν εἰσενορμίζει κόλπον,
Αὐτὸς δὲ προσποιεῖτό τις τολμητίας·
Καὶ γὰρ κατ' ὄψιν ἐλλοχόντων φανθείς που,
Ὡς ναυμαχήσων προσκαλεῖτ' ἐψευσμένως·
Οὐ γὰρ τριήρεις τετράκις μόναι δέκα
Πρὸς πάντα σῶον οἷαι ἀντέχειν στόλον,
Ἂν πλείω ἠτόνησαν αὐτὴν πρὸς νῆα.
Ἀλλ', ὡς ἐγῷμαι, ἦν δόκησις βαρβάρῳ,
Ἐπὰν ἐπισπάσαιτο ναυλόχου ἕδρας
Στόλον, προσκλήσει πλασματώδει τοὐντεῦθεν
Ἐξ Ἀργολικοῦ συμπαρεισάξαι πλοῖα,
Ἕδας φέροντα ὀξυπείνοις κἀέλπτοις.

Ἀλλ' οὐκ ἔλαθε Μαυροκήνιον μῆδος
Τὸ βαρβάρου πλασμῶδες, ὡς φρενοκλόπου.
Οὐκοῦν ἐρωεῖ οὐδαμῶς προσεδρίης,
Ἐεργμένοις δ' ἤγγελλε θάτερον δυοῖν,
Πόλιν προδοῦναι, καὶ σάους προφυλάχθαι,
Ἢ ὀξυπείνοις αἱρετίζειν ξυνθανεῖν·
Αὐτοὶ δ' ἀνένδοτ' ἔτ', ἐλπίδος πλήρεις
Στόλου ἀρωγῆς, εἴ γε οὐκ ἔτ' Ἀδμήρην
Ὤπτανον ἐκ Κυθήρας ὡρμένον πέντε
Σὺν νηυσίν, αἷς προΐστα τῇδ' ἐνεδρεύων,
Σεύει δ' ὑποκλέπτοντα ἠπατημένον.

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤ'.

Ὀπωρινῆς μέντοιγε ἀγρίης ὥρας
Οὔσης τροπικῆς, ἔξαλα χειμαζούσης,
Καὶ εὖτ' ἔμελλε Μαυροκῆνος πομπεῦσαι,
Τότ' εὐστόχουν δὴ εὖ μάλ' οἱ Ἐπιδαύρου.
Ἐκεῖσε γὰρ τήκοντο ἐξ ἀσιτίης,
Κἀνταῦθα βουλεύοντο ἑρκάνην λύειν.
Βάρβαρος εἴπερ οἰκίας Βαδουάρων
Ἔπαρχος ὢν πρῶτός τε πεντηκοντόρων,
Ἐφίστα Μαυροκήνῳ ὡς οὐ χρὴ μέλλειν
Βουλὴν ἀγεῖραι καὶ φράσασθαι τὰ στόλου,
Δεινὴ γὰρ ὥρη, δεινὰ θ' ἡ βρέμουσ' αὕτη,
Δυσαγκύρωτός θ' ὅρμος ἀμφ' Ἐπιδαύρου,
Ἄμφω δ' ἐέργει τῇδε λοιπὸν δηθύνειν.
Βουλὴ δὲ πᾶσιν ἅδε ἡ Βαδουάρου,
Κἂν Μαυροκῆνος οὐ συνευδόκα μόνος,
Ὑπογράφει δ' ἥκιστα συγγεγραμμένοις.
Μαρκίονι γοῦν ἀντ' ἀδείας εἰσπηδᾶν
Μίμνοντι καὶ κρατῆσαι ἄστεος κἄκρου
Ἐντέλλεται τάχιστα αἴρειν ἐνθένδεν,
Ἔρυμ' ἐρείποντ', ἐκκομίσαι πυρά τε,
Αὐτὸν δέ γ' ἐξέπληττε πρόσφατον δήνους,
Καὶ ἠνιᾶτο μὴ κατίσχων τὰν χεροῖν,
Κἂν ᾤετο κρυπτὸν τόδ' ἐξ ἀκηράτων·
Οὔπω γὰρ ἦν τι νύττον ἐς κέμμ' ὁπποῖον,
Ἐᾶν σφίσιν ἑψηθέντα μὴ γευσαμένοις.
Νυκτὸς δ' ἄραντι, ἐκδοθέντος συμβόλου,
Εἵποντο πάντες καὶ κατῆρον ἐς Δίαν
Ὅποι ἀμείψεις ἀξιῶν οὓς μίμναζεν,
Ἃς δαψίλευται δεκτικοῖς γερουσίη.
Ἐπεὶ γὰρ ᾐσθάνοντο νηλεῆ μόρον

Ἱρωνύμου ξυμβάντα πρὶν γευθμοῦ κράτους,
Ἢ ἐμβιβάσαι τέρμιν ἦ στρατιγίδι,
Ἀνηγόρευον ἀφθονωτέραις ψήφοις
Λαρήνσιον Μάρκελλον, οἷα γνωστόν μοι,
Καὶ οἷα ἐπαρκεῖν μ' ἠθάδ' ἀρχῆθεν μόθου·
Καὶ Βάρβαρός τε τοὔνομ' ἐκ Βαδουάρων
Ἄμβαινε κληθεὶς ἐς προόπτου ἀξίην,
Ἢ Μαυροκῆνος εὐδοκιμήσας πάνυ
Ἀμφιστεφὴς δέδεικτο ἐκ δεινῶν ἔργων·
Τοῦτον δὲ ἀμβίβαζον εἰς ὑπατείην,
Ἣν Ἀνδρέας τοῦδ' ἄχρι ἐκ Κορνηλίων
Ἠγλάϊσε στίλβεσιν οἰακισμάτων,
Οὗ τ' ἐντρέχεαν ἐς λεῶν διοικήσεις
Καὶ φραδμοσύνην μαρτυρεῖ πολιτείη,
Ἥ γ' ἠξίου τὸν ἄνδρα ἁβρονυχόθεν
Βάδην κατέχειν δεινὰ τ' ἀξιωμάτων·
Μάρκος δὲ ἀνηγόρευτο οἰκίας Βέμβων
Νεῶν ἔπαρχος, ἀντ' ἀρίστου Λαζάρου,
Ὃν ἠρεμοῦντα κέκρικαν μένειν πάτρῃ.
Λαρήνσιος γοῦν οὐκ ἀπόκνει ἐκπλεῦσαι,
Τελεῖν μὲν ἀπτέρως τε ἐντεταλμένα.
Ἦν δόγμα γάρ κεν σύντονον Γερουσίης,
Τὸν πάντ' ἄγοντα ἐς Προποντίδα στόλον
Τηρεῖν πρὸς ἀκρίβειαν ἔνθεν ἐξόδους,
Ἤν τ' ἐνδιδοῖ καιρός τε συμβαλεῖν μάχῃ,
Κἂν κινδύνῳ τὰ πάντα δεινῶς ἐμπέσῃ.
Ἦν σύντονον μὲν δόγμα, ἀλλ' ἄφιξίς τε
Ἐπαίφνιος κώτρεῖα ἐκ πειθηνίου,
Ὥρη δὲ ἦν χειμῶνος εὖτ' ἐθηοῦσθε
Ἱκνουμένας ἀντικρὺ ἐς Δίαν νῆας,
Ἐν αἷσιν ἥν στόλαρχος ἠμφισβητεῖτο.
Ἥκων γὰρ οὐ βόμβος τίς ἢ πάταγός τε,

Ἀλλ' ἐμβὰς ἀψοφητὶ ἡ στρατηγίδι
Ἔκηλος εἰσώρμιζε λιμένι πρός με,
Ὦ καὶ στυγητὸν τοὐκ παρέργου πομπικόν.
Νεῶν γὰρ εἰσιόντι τευκτὰς θυμέλας,
Μόνοις στολάρχαις νόσφιν ἄλλοις ἡμένοις,
Ἠθισμένος ἄτιζε, καὶ γόνυ κάμπτει
Κατ' οὖδας, εἰπών, εἷς ἐγώ τε ἀνθρώπων·
Λόγοις δ' ἀπαρτίσαντι ἐκ κοινοῦ μήδους
Ἀναίνεται ἔνδειγμα, γνωματεύεται
Ὡς τοιάδ' οὐ πράξουσι, πράξασι μέντοι.
Τοιαῦτ' ἐπεννοεῖτο, εὕδων οὐδέπως·
Ἀπαρτίσας γὰρ τὰς τριήρεων κρείσσους,
Νηῶν τὰς ὀκτὼ, ἕξ τε πεντηκοντόρους,
Προάξας εἰσπέπλευκε νῆσον εἰς Ἄνδρον,
Οὗ Λάζαρος λοιπαῖσι μίμναζε πρόφρων,
Λαρήνσιον μὴ μοῦνον, ἀλλ' ἄντανδρόν τε,
Ὃς οὐκ ἔμελλε τὴν ταχίστην ἱκέσθαι,
Ὀκτὼ σὺν ἄλλαις, ὡς ἀριθμεῖσθαι πάσας
Πρὸς δυσσὶ τρὶς δέκα ἐκ Ταρβαλέων,
Καὶ Μαυροκήνων οἰκίας Ἰώσηπος,
Χῶρον Βαδουάροιο ἄρτι πληρώσας
Σὺν προσφάτῳ ἄλλῃ τε πεντηκοντόρῳ,
Ὅς τ' ἐν δέοντι ἧκεν ἀλδαίνων τάςδε.
Λάζαρον οὖν στόλαρχος ἦν ἀπαλλάττων,
Ὡς γεῖα τ' ἀμπαύσει βαιὸν ἐν πάτρῃ,
Αὐτὸς δ' ἀσύμφορόν τε κἀεικὲς θ' ἅμα
Δίκαζε τοσαύτοισιν ἠδὲ τηλίκοις
Πάτρης ἑῆς μόγοισιν αὐτὸν δαρθάνειν,
Ἑῇ δὲ μᾶλλον νηὶ ἰδιωτεύειν,
Οὐ μὴν δὲ ἀλλ' ἄμισθον ἐν σακεσπάλοις.
Ἐπὰν δὲ τῆςδ' εἴχοντο ἐντεταλμένοις,
Ὁδοῦ Μελίται οἴδε τε προσφύουσι

Τριήρεσ' ἑπτὰ συζεούσαις δαΐδος.
Ὥστε στόλον μορφοῦσθαι εὔτακτον μάλα,
Ὃν Βόσπορος δέδεκτο ἀμφικευθείς περ.
Μεθ' ἄττα Πάρμης ὀρχάμου φαιδροῦ κάσις,
Φερνησίων ἀγαυὸς οἰκίας πτόρθος,
Ἀφίκαν' ἐγκαίρως τε νηυσὶ τριτάτοις,
Ἐν ᾧ στόλαρχος ἃς δαΐζεν ἐς στοίχους.
Θρόον λαβὼν γὰρ καινὸν ἐκ διακτόρων,
Ὡς δυσμενεῖς θόαζον ἐκθορεῖν τάχει,
Τοὺς κάρβονας στοίχιζε πλευρᾷ Θρακώᾳ,
Αἷσι προΐστησ' οἰκίας Μαριπέτρων
Ἱερώνυμον, κἄναντι τῇ ἑωΐᾳ
Ἐκ Κονταρηνῶν οἰκίας Ἰωάννην,
Ὃς Ἀδμήραντος ἄρτι ἀσκεῖ ἀξίην,
Ἤττοσι λοιπαῖς κἀνδεεστέραις ἄλλων·
Βαδούαρον δ' ἔταττεν ἐς μέσον ῥόου
Κατ' ἰδίαν τέσσαρσι πεντηκοντόρων,
Τριῶν μενουσῶν τοὐπίσω μακραῖς ἄλλαις,
Ἐν αἷς στόλαρχος, φοῖβος ὡς ἐν πλανήταις,
Χ' ὡς ἐν καθρόπτρῳ φαῦσις ἦν Ὀλυμπίων,
Ὡς Βοσπορορκίαν μὲν ἀσφαλεστέραν
Τῶν πωποτοῦν δεινήν τε συντεταχθῆναι.
Λαρησίου τοιοῖσδε ἀσχολουμένου,
Αὐτοὶ δηθύνουσιν ἄρτιον μῆνα,
Ὡς ἐμβριθέστεροί τε ἐνσκήψωσ' ἔνθεν,
Μὴ μνήμονες νῦν ἄρτι τάρβους ἀρχαίου,
Χ' ὡς ναυμαχῆσαι δεύτεροι Εὐρωπαίοις,
Ἀτὰρ τυφῶνος αὐθαδέστεροι φῦντες
Τὰ πρῶτα μέν, κἄπειτα ἤ ποτοῦν φλαῦροι.
Εἵρποντο γάρ κεν ἐρέμ' ἐκτὸς Βοσπόρου,
Θελχθέντες εἰκῇ ἐκ στόλου σφῶν νηρίθμου;
Τοῦτον δ' ὑπερπέοντες ἐκ διπλασίου·

Εἷλκον γὰρ ἑξήκοντα ἐκ τριήρεων
Μακρῶν ἠδ' ἐννέα τε κλητῶν μαώνων,
Νηῶν δὲ κοίλων δὶς δέκα πρὸς ὀκτώ τε,
Ὧν σολτάναι μέγισται εἴκοσ' οὐχ ἧττον·
Τρίηρα δ' αὖ νήριθμα ἀσπέτου πλήθους
Λειμῶνα ἐμφαίνοντα τὴν Προποντίδα,
Ἱστῶν ὅσην ἔμφασιν ἐρδόντων δρίους.
Κάφρῳ μετ' ἦμαρ σφῶν σεβασμάτων φῦντες,
Ἐπίτριτον δὴ πρωϊαίτερον φάους,
Πλησιστίου πνεύσαντος, ἐκπλεῖν προὐθύμει,
Πεπεισμένοι νίκεστρον ἕσχειν τοὐντεῦθεν.
Ἦν γὰρ στόλαρχος αἱρεθεὶς νηγάτεος,
Καὶ ἠγγυᾶτο δυσχερῆ θ' ὑπερβῆναι.
Ὡς δ' ἂν διεκπλεύσοιεν αἰκίου ἄνευ,
Δεινὰς ἐπάλξεις τεύξ' ἑκάτερθεν ῥόου
Κἂν οὐδὲν ἐξῴκιζον ἀμφὶ ἐρκάνην,
Στεῤῥῶν μενόντων ἐκ θυμοῦ ὑπερζέστου,
Νῆας δὲ προὐκτίθησιν εἶλαρ οἷάπερ,
Αἳ γαύρικες χρέμιζον ἀφετηρίῃ,
Εἵποντο δ' ἑξήκοντα αὐταὶ τριήρεις,
Καὶ ἐννέα πρὸς ταῖσδε κληταὶ μαῶναι,
Νῆες δ' ἔναντ' ἔμιμνον, ὡς συνταχθεῖσαι,
Οἷ' ἀρτάνῃ τις ἔλλοπας προσμίμνουσαι,
Ἢ καὶ ἀκοντίσουσαι ἐκπλεῖν ὀργώσας·
Τριήρεας δ' ἔλυσαν ἀντίον ῥόου,
Κώπαις δ' ἀΐσων εἰσβολὴν καραδόκουν.
Ἀλλ' ἐξίτηλον ἦμαρ ἐλπωρῆς τόδε,
Οἷς ἵμερος τοσόσδε ναυμάχων ἔργων.
Ἡγούμεναι γὰρ σολτάναι λοιποῦ στόλου
Εἰς λαιὰν ἐξείποντο τὴν κατ' Ἀβύδου,
Γνώμῃ σταθερᾷ αἰσιοδρόμου ἔκπλου,
Γαῦροι νέοντες νόσφι τοῦ κοίλων στίφους.

Ἐπὰν δὲ ἠντίαζον ἕρκος Ἀβύδου,
Πλησίστιοι τέτραπτο πρωρῶν ἀντίον,
Κἀγωνίῃ δίζοντο νόστιμον τρίβον.
Δύω δὲ τῶνδ' ὤρωρον ἄκρῳ ῥηγμῖνος,
Καὶ λοιπαὶ ἠσχολοῦντο ἕκτορας τρέπειν,
Ἀείποτ' ἀλλήλαισι συγκεχυμέναι.
Ὁ δ' ἐγγυηθεὶς δυσχερῆ θ' ὑπερβῆναι,
Ὤλωλε νοῦν τε, δρᾶμα τ' αὐτό, καὶ ἔργον.
Τριήρεας δ' ἤνωγε, πείσματ' ἐκ νεῶν
Λαβούσας, ἄψ τρέπειν τε, ἐντὸς τ' ὀλκάζειν,
Αὐτὸς δ' ὄπισθεν ἕπεται παραπταίων.
Ἐπεὶ δ' ἀήτης ἦν τραπεὶς ζεφυρόθεν,
Καὶ εὐμάριζε τοῖςδε οὐδὸν τὴν πρόσω,
Λάζαρος ᾗ προὔκειτο πρὸς Σηστὸν στίφους,
Πρυμνῆσι' ἐξέταμεν ἀγκυρῶν ἄπο,
Καὶ οὐριοδρόμει τε πρὸς τάςδ' αἰσίως·
ΠετανNύσας γὰρ λαῖφος οὐδὸν ἐκκόπτει,
Ὡς μὴ παλινδίνητος εἴη σφίσ' ἔκπλους,
Ἀλλὰ κτέαρ γένοιντο ἀδικηθεῖσι.
Καὶ οἷσιν αἴδ' ἔδωσκον οἰμωγὰς μόθου,
Δίκην τάχ' ὡς τίσωσιν ἐξ ἀμοιβαίου.
Ὡς Μωκενῖκος ἴσχεν ἀρκτῴαν μοῖραν
Ἀμφιπλέων ἔγγιστα ἐνδιαστρόφως,
Καὶ ἠλόα τε ἀθρόοις κεραυνοῖσι·
Λαρήνσιος δ' εὔθυμος ᾗ ποτοῦν πάλιν,
Σχητηρίας ἤνωγεν ἐκ βένθους αἴρειν,
Σημαίαν ἐκπτύσας τε πρὸς ῥοῦν ἀντέβη,
Λοιπῶν ὁμαιχμίης τε συμπροπεμπόντων
Μᾶλλον Μελιτῶν, οἷς παρίστασθαι δόγμα.
Οὕτω τε νῆες, αἵ τε πεντηκόντοροι
Διαδραμοῦσαι ἄμμιγ' ὡμάρτουν πᾶσαι.
Καὶ δὴ μάχη κροτεῖτο δεινὴ στυγνή τε·

Τριήρεες γὰρ κἂν ἀτάκτως κἀκόσμως
Μίμναζον ἴσχειν σολτάνας τιμηόρους,
Ἀνενδότως ἤμειβον, ἀγκυρωταί περ,
Πολλοὶ δ' ἐτιτρώσκοντο ἐξ ἑκατέρου.
Ἐπὰν δὲ Μωκενῖκον ἤθρουν ὁρμῶντα
Ἐπ' αὐτοὺς εἰσρέοντα ἐκ τροπῆς ἄλλης,
Ἀντώνιόν τ' ἔπαρχον Ἀδρείας κόλπου,
Ἐξ οἰκετείας Βαρβάρων, ἐῤῥωμένως
Ὡς ἔγχελυν θέοντα, συμπράξοντά που,
Ἑξῆς δὲ καὶ Βέμβον τε, αὐτὸν τ' Ἀλμήρην,
Σώτειραν ἠσπάσαντο φύξιν ἐς γέαν,
Αἴσχει δ' ἀλυσκάζουσι καὶ μᾶλλον βέεις,
Ὁλκάσιν αἷς κέχρηντο εἰς ὑπουργίην.
Τοιῆσδ' ἀδείας ἀθρόας προσκαλούσης,
Αὗται ἐπεισπέπαικαν ἐς τάσδ' αὐτίκα,
Ἀνὰ δ' ἕκαστος εἷλκεν εἰσπηδηθεῖσαν.
Μόναι δέκα πρὸς δυσὶ σὺν στολαρχοῦντι
Δῆριν πέφευγον, δόγμ' ἄνακτος παρβᾶσαι.
Λάζαρος οὖν ὑπερβὰς ἣ προσῆκέ που,
Αὐτὴν καὶ ὅς γε συμπέπαικεν εἰς σύρτιν.
Τρωθεὶς βελέμνῳ θατέραν δυοῖν γλήναιν,
Ἐκφορτίσας δὲ πυρὰ καὶ πυρεκβόλους,
Πίμπρησι νῆα μείνασαν σὺν ἀπλώτοις,
Ἐπὰν δέδειχεν ἔργ' ἀριστουργημάτων,
Χ' ὡς οὐ παρεξέβη τε πατρῴου κύδους,
Ἀοιδίμοιο Μωκενίκου εὐέρκτου.
Λαρήνσιος δὲ κοίρανος διαμπερές,
Ἐπὰν στόλου ἔγεντο θατέρου ἄφαρ,
Τιτρώσκεται κατὰ κρὰς ἐκ πυρεκβόλου,
Ἀκοντίσαντος ἢ Ἀβύδου κρηδέμνων,
Ἢ σολτανῶν ὁποίας οὔτις εὖ οἶδε·
Μείνας φερέτρῳ ἧς στρατηγίδος πρύμνῃ

Ἔτι ξιφήρης ὡς ἐποτρύνων μάχῃ.
Καὶ ᾐσθάνοντο ὑψόθεν μονῳδίαι,
Θείου καταυγάσαντος αἱμῶδες κτέρος,
Ὡς εἰς Ὄλυμπον ἦν πτατὸν κῆρ ἀρίστου,
Ἐξ ἀγαθοῦ μὲν μαχέσαντος ἄριστα,
Τοιαῦτ' Ὀλυμπίοισι κηρὸς εἰς ἄρσιν,
Καὶ γηΐνοισι κῆδος ἐκ σκαφῶν αἴθους.
Βαδούαρος γὰρ ὡς προοπτεύων στόλου,
Οὗ οἰάκησιν ἦν χρεὼν πεπιστεῦθαι,
Μετ' αὐτὸ οἶτος λήξεως στολαρχοῦντος,
Βέεσσ' ἀλυσκάζουσιν ἐμβριθῆ μόθον
Μὴ καιρὸν ἐνδοὺς ὡς συλλέξαι δεσμώτας,
Προὐπεφθάκει ὅς, καὶ τριήρεις λάζυται
Αὐτοῖς ὅπλοις, ὡς εἶχον, ἠδὲ τ' αὐτάνδρους·
Δάϊζε δ' ὀκτὼ ἐκ Μελίτης σταυρούχοις,
Καὶ τρεῖς ὁμωνύμους τε πεντηκοντόρων,
Πασῶν δὲ καλλίστην τε αἱρεῖται ἄλλων,
Μητροκτόνου παῖς ἣν διεῖπεν ὧν βεΐς·
Λάζαρον ᾗδ' ἐφίστα, δεσμώτας λύων,
Κᾳὐτοὶ παρεγγυῶντο ἀγγελιότην
Τὸν αὐτὸν εἰσκομίσαι ἐς πολιτείην,
Γάνος τόδ' ἐμπλήσοντα ἔμμοχθον πάτρην.
Λήξαντος δ' οὖν ἀγῶνος ἐκ πειθαρχίης,
Τῷ σολτάνας μὴ οἵας ἀντέχειν ἔτι,
Ὁ μὲν μίαν εἷλκυε, καὶ δύω ἄλλων
Μὴ πλωτὰς ἐμπρήθουσιν, ἄλλα τε σκάφη,
Εἰς οὐδένειαν γαυρότητος Ὀτμάνων,
Ὡς οὐ πολιτείη τε ἐνδεὴς τοίων,
Ναύσταθμος ὡς πλήρης τε προὐργιαιτέρων.
Πυροῦτο Λάζαρος δὲ νηὸς πρησθείσης·
Ἐκ σολτανῶν γὰρ αὐτὸς ἧς ἦν ἀγρεύστης,
Ἔτει παραῤῥυέντι τῇδ' ἀεθλεύων·

Ἰδήρατος γὰρ παρμυθεῖτο, ἀλλ' ἔμπης
Ἀθρῶν ἀγρεύσει τῆδε καλλιστευούσας
Καὶ πλειονάς τε ἣν πάτρην κεκτημένην.
Κτανθέντας ᾧδ' ἂν ἣν χρεὼν μαθητιᾷν,
Παύρων δὲ ὄντων, κἀπισήμων οὐδ' ὅπως,
Σιγητέον μᾶλλον μὲν ἢ ῥυθμητέον.
Παίδων μόνον μνησθεῖσα οὔνομ' αὐδήσω,
Οὐ πρὸς γόον φρενοῦσα, ἀλλ' ὑμνῳδίην,
Οὐ γὰρ μόρος τοιοῖσδε, τέρμα κλαυστέον,
Κῦδος δέ γε φθίνοντας ἀθανατίζον.
Ὁ γάρ κε Νικόλαος, οἴκου Μηδίων,
Ὑπερφρονῶν ἥβης τε κουσιῶν τόσων,
Ἄγχι στολάρχου ἵστα ῥίψεσ' ἀντέχων,
Καὶ συμποτᾶται ᾧ βολὰς ἀποτρέπει·
Καὶ οἰκίας τε Λευκάρων Ἰωάννης,
Ὃν ταξίαρχος ὁπλιτῶν τῶν ἐνθένδεν·
Καὶ Ἰάκωβος, Κλωδίων ἐξ οἰκίας,
Συνεφθάρησαν ἔνθα, ἐξ ἑταιρίης
Αὐτῷ πυρεκβόλῳ ἐν στρατηγίδι.
Κἂν δ' ἠνιώμην ὅσσον ἐκ φθορᾶς παίδων
Παύρων τε ἄλλων, ἠδόμην ἔμπης πάλιν
Ἀθροῦσα συνδεσμώτας ἡμιμυρίους
Βενηλικῶν λυθέντας ἐκ χριστωνύμων,
Τόσους γε ἀγρευθέντας, ὅσους κτανθέντας
Ὑπὲρ μέτρον πέπιθμεν, αὐτῶν λυθέντων.
Ἀλλ' ἀσφαλῆ Βάρβαρος ἐκ Βαδουάρων
Θεὶς τὰ στόλου, στόλαρχον εἶτα κηδεύειν,
Ἀκμὴν νέκυν μείναντα ἐν στρατηγίδι,
Ζητεῖ ἐν ἀξιώμασιν ἀφθονωτέροις,
Καὶ αἷς τιμαῖς ἐξόν τε ἦν ἐφαλίοις·
Καὶ συγγίνοντο προστάται καὶ κοινῶνες
Βαδουάρῳ ᾄσοντες οἰμωγωδίην,

Καὶ ἠκροᾶτο ἐκ τόνου τοιοῦδέ πως·
» Φωσφόρε φεῦ, κατέδυς! τί Λαρήνσιε ἡμῖν ἐσεῖται;
» Τίς ποτ' ἔτι δνοφερὸν νέφος ὅπλων Ὀτμανιδάων
» Σκιδνήσειν φάοι τε φορᾷ τε τεῆς πυνιτῆτος,
» Τῶν ὅσσων ἄπ' ἀλητευόντων δήρεῖ τῇδε,
» Οἷά περ αὐτὸς ἐθάς, Μάρκελλε, ἀποστυφαλίζειν;
» Τοῦδ' ἄχρι σαῖς πραπίδεσσιν ἔρειπε μάλ' ὀφρὺς Ὀτμάνων,
» Καὶ ἀλίου ἀλκῆς ἠτέμβηταί τ' ἐπὶ πάγχυ.
» Νῦν δ' ὅτε καὶ κατὰ γαῖαν ἐῆν κλέος ἡμῖν ἀεῖραι,
» Αὐτὸς ἔδυς, Μάρκελλε· τί λοιπόν; φεῦ, ὅσα δεινῶν!
» Ἀλλά γε οὐρανίωσι τὶς ἵμερος ἵκαν' ἀωρὶ
» Ἁρπαλέως τόνδ' ἥρω ἀπαίρειν δώμασ' Ὀλύμπου;
» Τίς χρειὼ ἔτ' Ὀλύμπῳ νῦν ἄστρων νεοκμήτων,
» Εὖτε μάλιστα χατεύομεν ἀνδρὸς ἀρήϊ' ἐς ἔργα;
» Ζεὺς ἄρ' ὑπερτίθεται ἔτ' ἐρυγμοῦ τέρμα ἱμερτόν.
» Ὡς δύσληπτά τε δεινά τε μήδεα οὐρανιώνων!
» Μὴ κόμπαζ' ἀγερώχως Θρήκη τηλίκον ἄνδρα
» Κατκτενοῦσα· καὶ ἀνθρηδὼν σφετέρῳ ἐνὶ πλήκτρῳ
» Οἶδε τιτρώσκειν· βαιᾶς ἐξ ὀδύνης δὲ νυγέντος,
» Ἀσκέπτως αὕτη ἐπισύρει σχέτλια πότμον.
» Μὴ ᾤου ἂν ἔτρωσας, μὴ σέ τε ἧττον ἐτρῶσθαι.
» Εἰ φθορὰ τοῦτ' Ὀτμάνοισί τε καὶ κράτεϊ σφετέρῳ τε.
» Ἴσθι τρόπαια μάλιστα διαυγέα ἔμμεναι ἄλλων,
» Αἵματος εὖτε πλέον χέεται ἐν τῷ τάδ' ἄρασθαι.
» Μνήμον' ἔχεις, Μάρκελλε, πάτρην, αἰῶσ' ἐπὶ πᾶσιν,
» Αἵματι γάρ κε τεῷ ἐκ κυδίστων ἀριδήλῳ,
» Τουτὶ τρόπαιον ἐπαυγάσας αὐτῇ ὤπασας εὖχος,
» Ἴσον ὅτου τάχ' ἄν, ἀλλά γε κρεῖσσον πώποτ' ἐσεῖται. »
Κήδους περαιωθέντος ἀμφιαλίου,
Κῆδος Βαδουάρῳ τε ἐντελεστέρων.
Βουλὴν δ' ἀγείρει σκέψεως πρακτῶν ὕπερ·
Ἄρδην δ' ἐπεὶ ὤλωλε δυσμενῶν στόλος,

Μὴ χρήσαντας νῦν ἔθ' ἀλίων ἔργων,
Καὶ ἐς τὰ γαίης κηδιοῦν πειρητίσαι,
Εὖτ' ἠτένει μάλιστα κῆρ ἡττημένων.
'Αολλέοντο δ' ἔνθεν ἠδ' ἔνθεν στόλου,
Ὁ μαρκίων πρώτιστα, εἶθ' οἱ ἐν τέλει,
'Ωμοφρόνουν δ' ἤγημα πάντες ἀσμένως,
Διχεφρόνουν μέντοιγε ταὐτῷ ξυμβαίνειν·
Οἱ μὲν γὰρ ᾠήθησαν ἄρμενον δράμα
Μὴ δηθύνοντας ἐς Κύδων' ἀνακάμψαι,
Ἐκ μηχανῆς γὰρ ἐξὸν αἵρεσθαι πόλιν,
Οἷς ἀπρόθυμον ἦτορ ἐξ ἀνωΐστου·
'Αντώνιος γὰρ οἷς δε, οἴκου Βαρβάρων,
Ἔπαρχος ὁ συμπράξας ὕσπληγκι πρώτη,
Καὶ ταμίας τ' ἔριζον ἄλλοις σὺν πρόμοις,
Καὶ ἐμπέδουν γράμμασι γνωμοτυπίην·
Ὁ μαρκίων δ' ἦν γνωμότυπος ἀλλοίων,
'Ως πλειστογύμναστος δηΐοις ἔργοις·
Ἐκ μηχανῆς γὰρ κῦδος οὐδὲν πορθοῦντι,
Κἂν ᾖ πόλις τ' ἐχυρὰ τῶν δυσπορθήτων,
Οὐκ ἀσφαλές τε τοὔργον, οὐκ ἀεὶ γάρ κεν
Τάδ' ἐξέβη εὔφημα τολμησαμένῳ·
'Αλλ' εἴγε τολμήσειε πειρᾶσθαι τάδε,
'Ως ἂν σκοποῦ ῥήϊστα ἐντετυχείη,
Δεῖ πρῶτον ἀμπέχεσθαι ἀλκῆς συμμέτρου,
Ὥστ' ἀντέχεσθαι οἷος ἐμφανοῦς πάλης,
Ἣν ἂν προαίσθησίς τις ᾖ συνηγόροις.
Ἡμῖν δὲ ἀλκὴ ποία τολμᾶν τοιάδε,
Νῦν ὑστερουμένοισιν ἱππικοῦ σθένους;
'Αντώνιος δύσθυμος ὦρτό μοι φεύξας.
Βαδούαρος δ' εὔθυμος ἀρκεσθεὶς λόγοις,
Ἔνευε Βώρῳ καὶ ἀνήνηται οὐδέν.
Πρώτιστα δ' ἐς Λεύκοφρυν ἦν σκέψις πλόου,

Ἧς αἵρεσιν σκέπτοντο, οὐ πεῖραν δ' ἔρδειν·
Ὁ μαρκίων γὰρ ὃ σκόπευεν ἀρχῆθεν,
Βαδούαρός τε συμπαρῄνει βουλείην.
Νηῶν δ' ἀφῆκ' ἓξ καὶ τριήρεις δὶς δύω,
Ζεῦγος δέ τε πρὸς ταῖσδε πεντηκοντόρων,
Ὡς ἂν ἀνιμάσωσιν ἁλὸς ἐκ βένθους
Πυρεκβόλους τε βρυχίους, πλῆθος θ' ὅπλων
Ποντουμένων νῦν, ἐκ νεῶν πυρουμένων.
Αὐτὸς δέ γ' ἐς Λεύκοφρυν ἐγκατασκήπτει·
Μαρκίονι δ' ὤρεξε κῦδος οἰκεῖον,
Χωρεῖν ἀδείῃ πάσῃ ἔργοις γηΐνοις.
Ὅς δ' ἀμβολῆς ἄνευθεν ἐκτίθησ' ἔθνη,
Εἶτα στόλον σύνταττε συμπεφραγμένον,
Πολίσματος κατ' ὄψιν ἠδὲ φρουρίου,
Ἐξ οὗπερ ἦν λώβη τίς, ἠκίστη μέντοι.
Ὡς φροιμίων ἀγῶνος ἐμπεδωθέντων,
Γάλλους ἔχειν ἔταττε δεξιὸν κέρας,
Οὓς τριπτύχους δάϊζεν αἰγιαλόνδε,
Καὶ σκαιὸν αὖ προὔτεινε Γερμανῶν φύτλῃ,
Καὶ ἐν μέσῳ ἵστησιν Ἰταλῶν τάγμα,
Μεθ' οὓς κάφρακτων τε ἱππέων ἴλην,
Διττόν τε τάγμα αἰχμαλώτων σωθέντων,
Οἵ σφίσιν ᾑρέτιζον ἀγὸν ἐκ φύτλης
Γετῶν ἄριστον, τοὔνομα Ἰωάννην,
Πειθήνιον μέντοι ταξιαρχοῦντι
Γεωργίῳ υἱεῖ μοι ἐκ Σαγγινάκων·
Τούτων δ' ὄπισθεν Ἀλβανοὺς κ' Ἰλλυρίους,
Γραικούς τε ἐν τούτοισι συντεταγμένους·
Προὔταττε δ' ἐν τοσοῖσδε Ἀνδρέαν Κρούτην
Ἰλλύριον, πληροῦντα οὐραγοῦ τάξιν.
Ἄλλων δ' ἀγωγῶν τοὔνομ' οὐκ ἔχω λέγειν,
Μὴ ἠθάδος λάρυγγος ἀνδρογρυλλίζειν

Γερμανηκιστὶ τετραπλοῖς ἐν ξυμφώνοις.
Ἴλην δὲ διττὴν ἱππέων καταφράκτων
Ἧς ἡγέτης Δομνῖκος ἐκ Κοραδίνων,
Ἧς δ' αὖ πάλιν Ματθαῖος ἀγὸς Βουρίκης,
Καὶ μαρκίων Φραγκῖσκος, οἴκου Βιλάλτων.
Ὧδ' ἀμβιβάσας ἵππῳ, ἀπβὰς ὃς πρῶτον,
Τὴν ἵππον ὅσην συστατεῖ τοῦδ' ἀρετῇ.
Μέγαν δ' ἐπιστάτιον ἐν πᾶσι στρατοῦ,
Ἔσχ' Ἀνδρέαν ἄριστον, οἴκου Βερτόνων,
Καὐτῷ τέκμαιρεν, ἀμβὰς ὑψόθεν λόφου
Συμμιγνύειν φάλαγκας εἰς ὑπωρείην,
Λόφου ἔναντι, οὗ στράτευμ' ἀναρσίων
Καραδόκει σύγκρουσιν ἀλύκτου μάχης.
Αἰσθεὶς δ' Ἀχμήτης συμπλακέντας ἀλλήλοις,
Στρατώ τε ἄμφω, καὶ τραπέντας οἰκείοις,
Ὠκυδρόμει κράτιστα, οἷα πρὸς πόλιν,
Πειρᾶτο δ' ἔμπης πλευρόθεν στρατοῦ κροῦσαι.
Μύλων ἔναντι ἐπτερύγιζον μέντοι.
Πρὸς γάρ κεν αἰχμάς, αἵ στρατῷ ἀνθ' ἑρκίων,
Δεινὸν καταντᾷν κᾆν θρασεῖς ἱππηλάται·
Τοιᾷδε ὀκχῇ ἐμπεδοῦντο σφῶν θέσεις,
Ὡς καὶ διώκειν τούςδε μέχρι που μύλων,
Πρὸ τειχέων δὴ ἔκπαλαι τετευχθέντων.
Ἀθρῶν δ' Ἀχμήτης κέντρον ὡς ἦν λακτίζων,
Καθείργνυται κατ' ἄστυ ὡς προασπίσων.
Καὶ μαρκίων ἤντυνεν ὡς καταστρέψων·
Σύδην δὲ προσβίβαζεν ἐς θέσιν μύλων
Φάλαγκα, καὶ ὕπερθεν ἄστεος τάφρου,
Διχδάδιον τοιάνδε, χ' ἱππέας πάλιν
Λοιποῖς στρατοῦ σύνταττεν, ἁλὸς ῥηγμῖνι,
Ὡς καὶ στόλον κατίσχεν ὅρμου ἀντίον,
Ἀρχῆθεν οὗ τέτακτο συμπεφραγμένος.

Ὁμοῦ τε ἠσχολοῦντο ἀρχιτεκτόνων
Γεώργιος Σκότος τε καὶ Ἰωάννης,
Ἐκ Στραβάλλου Βελγικῶν ἄμφω φύτλης,
Στίχοιν ἀγήτορές τε ἐμπέραμοί τε,
Ἀμφ' ἄστεος χάρακα δρᾶν ἐμβύθιον,
Δι' οὗ πυρεκβόλοι τε καὐτοὶ ἱππέες
Οἷοί τε βαίνειν καὶ ἀλώβητοι πέριξ.
Πρότριτα δ' ἐμπήγνυντο μαχεῶνές τε,
Οὓς ὡς καλεῖν δεῖ Ἰταλοῖς βαταρίας,
Ἀγνῶτες εἴγ' Ἕλλησι αἱ τριβαὶ νέων·
Εἷς μὲν πάροιθε τοῦ νεὼ Ἀθανάσου,
Καὶ εἷς μύλων ἔνερθεν, ἄλλος δ' αὖ πάλιν
Πολίσματός θ' ὕπερθεν, οὗπερ αἱ βόμβαι·
Ἀνὰ δὲ εἷς συνίσχεν ἐκ πυρεκβόλων
Τέσσαρας ἢ καὶ πρός τι τῶν ἀθεσφάτων.
Καὶ ταῦτ' ἀπεργάζοντο ἓξ ἐπ' ἠμάτων,
Ἐν οἷσιν οὐ βόμβος τις ἢ πάταγός τις,
Ἀλλ' ἠρεμαίους ἴσχεν, ὡς μὴ ἠθάδες
Ἀλγηδόνων τῶν ἧττω ἀτίζειν μείζους.
Ἀλλ' ὀψὲ ὑστεραίας ἡλίου δῦντος,
Βόμβας ἀνῆπτον κᾀσελάγιζον κνέφας,
Αὐτοῦ δ' αὖ ἀντέλλοντος, ἐκ πυρεκβόλων
Αἶθος μέγιστον, ὡς δοκεῖν κεραυνοῦσθαι.
Ἀνένδοτος μέντοι γε ἔνδον Ἀχμήτης,
Κοὐκ ἐνδιδοῦτο μηδαμῶς σοφῷ Βώρῳ,
Ὃς ἐγγυᾶτο, ἣν προδοίησαν πόλιν,
Οὐχ ὅττι μείλιχον μὴν εὑρεῖν ἐντεύξει,
Ἀλλ' αὐθόμαιμον οἷα δεξιωθέντα·
Καὐτὸς κατέγνω καὶ ἀναίνεται ῥήτρην.
Πάλιν δὲ ἀκρόνυξ τε, καὶ πάλιν βόμβαι,
Πάλιν πυρεκβόλοι τε, ἠοῦς φαυσκούσης,
Φρίκαι πέριξ αἴθρης τε πυρπολουμένης.

Ἀλλ' ἣν παραινεθείς περ ἠνήνατο πρίν,
Ἱκτὴρ τανῦν πρόσφυξ τε προσπύσσει ῥήτρην.
Μεσηγὺ γάρ κεν ἤματος περιδρόμου,
Βόμβα τις ἐμπέπαικεν εὐρείῃ βάρει,
Ἧπερ κόνις τηρεῖτο πυρφόρος πλείστη,
Καὶ πυρπολεῖτο βάρις, ἀγχίγειοί τε,
Οἰκίσμασ' αὐτοῖς, πατριαί τε παμπήδην.
Νεήλυδες τοιοῖσδε δειματωθέντες,
Ὑπέστρεφον τοῖς νέρθεν ἄστεος ῥύβδην·
Ἐκ μαχεῶνος μέντοι αἰγιαλόθεν
Ὀκτὼ πυρεκβόλοισι συσκευασμένου,
Βάλλοντο καὶ τηνόθεν ἐντόνως μάλα.
Καὶ αἰχμαλώτων ἐκσαωθέντων στίφος,
Σημαίαν ἣν ἐρυθρὰν ἴσχον ἰκρίῳ,
Εἰς δεῖξιν ἀσπόνδου τε κἀλύτου μάχης,
Αὐτοῖς πειρήτιζον ἁρπάγδην ἕλξαι·
Αὐτοὶ δὲ ἠμύνοντο ἕνεκεν κύδους,
Προπηλακίζοντάς τε κάββαλον ῥίμφα.
Ἀλλ' ἣν τιν' ἠσπάζοντο, ἧς τ' ἠγωνίων,
Τοιάνδε δυσχεράνας ἦρεν Ἀχμήτης,
Καὶ ἀντ' ἐρυθρᾶς, ἄργυφον πήξας ἄλλην,
Μαρκίονι τέκμηρε σῆμ' ἀστρατείης,
Καὶ ῥήτραν ᾔτει ποίαν εἰσηγουμένῳ.
Οὗτος δ' ἀπήντα μή τι βαιὸν δηθύνειν,
Πύλην δὲ κεμηῶσιν ἀμπεταννύειν,
Ὡς μήποτ' ἐκ ῥήτρηος ἐσπεπαικότες
Ἀναιρέσωσι καὶ ἄκοντός μου πάντας,
Συναρπαγῆς τε κἀκ δικήσεως χάριν·
Ἄλλως τε δ' ἐγγυᾶτο σώους ἐκπέμπειν
Ἔναντί που ἠπείρου, ᾗ ἄν τις χαίρει·
Αὐτοῖς δὲ προστάταισιν ἓξ ἑκάστῳ τε
Παρεία ἵππους, εἴ τι τε σθένος φέρειν.

Τραπεὶς δ' ἐφ' ὁπλίταισιν ἐξελιπάρει,
Μὴ πρὸς θεοῦ ἔνταλμα παρβαίνειν τόδε,
Ὑποσχέσεις πληροῦν δὲ εὐλαβουμένους·
Χρεὼν ἀσινεῖς γάρ κεν οἴκαδ' ἱκέσθαι,
Ὡσεὶ ἄραντας στυγερὰς μόθου λώβας.
Αὐτοὶ δὲ πειθαρχοῦντες, οἷα στρατάρχῃ,
Εἰς ἄστεος πέζευον ἑρκίῳ πρώτῳ,
Οἱ δ' αὖθις ἐξήεισαν ἐν πρηναῖς κόρσαις.
Ῥιφεὶς δ' Ἀχμήτης προστατείης σοειστής δε,
Κατωπὸς ἔστη ἀντίον στραταρχοῦντι,
Γέμων ἀτάρτοι σκήψεως ὑπερκόμπου·
Φάτιζεν εἴπερ αὐτὸς ὡς θρασυνθείς περ,
Ἀμυντίας ἔγεντο ἄστεος πρόφρων,
Νεήλυδες δ' ἐπείπερ εὐώρουν μάχης,
Σφῶν ξυμμαχεῖν δ' ἀπηῦρον ὀξεῖ προστάτῃ,
Τιμὴν ὀφλισκάνουσιν αὐτὴν θανάτου·
Ἐκλιπαρῶ, πλήροι σὺ ἔκδικον δίκην.
Καὶ μαρκίων ἀντηύδα ὡς στραταρχοῦντας
Ὑποσχέσεις σφῶν οὐ δέον μεταλλάττειν.
Πῶς γάρ κε λοιπὸν ἕξομεν πειθηνίους,
Ἣν δῆριν ἐσοίσωμεν ἀστυγείτοσιν;
Ἐνδείξεως τοιᾶσδε ταῦτα θρυλλούσης.
Ἥκων Βαδουάρῳ τε ὡς ἁγιστεύσων,
Τὰ δ' αὐτὰ εἰσηγεῖτο καρδιοστόνως,
Ἀλλ' αὐτά τ' ἠκροᾶτο, κἀποπέμπεται
Κενῇ ἐπὶ τριήρει Ἀσίης πέδῳ,
Ὡς οἵ τε λοιποὶ σὺν γυναιξὶ παισί τε,
Δυοῖν τε ἄλλαιν ἐξ ἁλουσῶν ἐν μάχῃ.

ΤΜΗΜΑ ΙΖ'.

Τέρμ' αὐτὸ νῦν Λεύκοφρυν ἣν χρεὼν ἴσχειν,
Ὀτμανίδαις κλοπείᾳ ἐκ πολιτείης
Ἐξαρπαγεῖσαν ἔκπαλαι κακοῤῥάφοις,
Ἐπὰν σφίσ' ἀμπέπτωκε Βύζαντος κράτος·
Καὶ αὖ πολιτείαζε συγκύψαι πάλιν,
Ὡς τἆλλα πάντα, οἷς θέμις μεταστείχειν,
Οὐρανιώνων τοιάδ' ἅττ' αἰνιζόντων.
Τοιαῦτα ἥν μέμνησθε, τλήμονες παίδων,
Προαισθάνουσα προὔτρεπον παρμυθεῖσθαι,
Ἐκλύσεως τέκμωρα εὖ πεπεισθεῖσα,
Κράτους Ὀτμανίδαισι κεκλοπευμένου·
Τανῦν δ' ἀπαρτισθέντα νημερτεῖ φαύσκει,
Καὶ οὐκ ἔτ' ἀμφίσβητα τοῦ μὴ μ' εἰρῆσθαι.
Τοιᾶσδε γάρ κεν ἠνεῳχθείσης πύλης,
Οὐ δυσχερές τε μειζόνων θ' ὑπερφέρειν.
Νῦν γὰρ πολιτείη τε εὐθυμουμένη,
Οὐ φείσεται ὅσων τε θησαυρισμάτων
Πεισθεῖσα ταῦτα, ὥς με μὴ ὀλωλέναι.
Λάζαρον εἴπερ οὐκ ἐλιννύοντά πως
Αὐτῇ τριήρει ὡς ἵκοντα ὠκέως,
Πάτρη θριαμβεύοντα δέκτο ἡδέως,
Καὶ ἱστοροῦντος ἄϊον θαμβαλέως,
Τέρψει ἀλήκτῳ χαρμονῆς ἀμυθήτου.
Νέκυν μεθ' ἅττα τάρχιον Λαρησίου
Κεδνῇ προπομπῇ καὶ κτέρει σεβασμίῳ,
Κἂν τοὔνομ' ἐντέτακτο ἐν τοῖς εὐέρκτοις.
Αὐτὸν δὲ ἠμείβοντο ἱππέων τάξει
Χρυσῷ δεαίρῳ πουλυτιμήτου ὤνου,
Οἵ' ἀγγελιῶτιν μὲν ἔργων κυδίστων,
Καὶ ὡς προεξάρξαντα αὐτὸν παιᾶνος,

Πρώτοισι δ' ἐξαίρουσιν ἐν Γερουσίῃ·
Κᾂν ἀξίαις οὐκ ἤρκει ἃς διδοῖ χρόνος·
Ἀλλ' ὅς γε κᾂν αἰζηὸς αἷς δ' ἀριστείαις
Παρήλικας παρῆλθε πρὸ τροπῶν ἥβης,
Καὶ Ἡρακλῆν γίγαντος Ἀνταίου πτῶμα
Σεπτὸν δέδειχε, καὶ ἐν ἥρωσ' ἠρίθμει.
Ὃ δ' αὖ μέγιστον καὶ θεήματος πλῆρες,
Τὸ πάντας εἰς ἄνδρα ἐμβλέπειν ἀγαμένως·
Ὡς καὶ στόλαρχον ψηφίσαι αἱρουμένους,
Ὡς ἐξ ἑνὸς πάπταινον ἀξιωτέρῳ·
Κᾀνηγόρευον Λάζαρον πάσαις ψήφοις·
Κᾂν ἀξίην θεσμός τε γηραιοῖς νέμειν.
Προῆγον οὖν τὸν ἄνδρα ἐς τάδ' ἐντίμως·
Ὡς αἶσα ᾧ τ' ἤντυνε χωρεῖν φαιδίμως,
Δέοντα ῥύβδην ἐνδιδούσης ἀφθόνως.
Ὑπερφέρειν ὡς οἷος ὁπποίων ἔργων.
Ἐπείπερ Ἀλέξανδρος ἄρτ' ἐπεισπασθεὶς·
Ἐς παπικὴν τοσήνδε παγκρατησίην,
Οὐχ ἧττον Οὐενετοῖσιν εὐσεβῶς ἔχων
Λοιποῖς ἢ ἄλλοις εὐρυχώρου ποιμνίου,
Ζητεῖ ἐπήρατόν τι δρᾶν πολιτείῃ,
Δηρὸν περισπασθείσῃ ἔργοις δηΐνοις,
Οὐ προὐργιαίτερον δὲ αὐτῶν χρημάτων·
Ἅτ' εὐθυμοῦντα δηρῶντας πρὸς μάχην.
Μυχῷ δὲ αὐτῷ, οὗ ἀνάκτορος πόλις,
Τῷ Γαλλικῷ τε κλημένῳ σφῶν ἀρχαίοις·
Νησὶς καθίδρυταί τις ἡκίστη ἄλλων,
Ἐφ' ᾗ νεώς τις ἐν μοναῖς Ναζηραίων
Ἀφωσίωτο ἐν πνεύματ' ἐνθέως θείῳ,
Ἐν δαψιλείᾳ ἀφνεῶν ἐξ εἰσόδων·
Καὶ ἀρχιθύτης εὔλογόν τι φήθη·
Μονὰς ἀϊστόσαντας οἷς Ναζηραίοις

Μὴ κωλύειν πόλεσιν ἀμφαλητεύειν,
Μεταμφιεννύουσι πρώτιστα σχῆμα
Ναζηραϊκὸν εἰς ἁπλοῦν ἀρητήρων.
Τὸ δ' αὐτὸ δόγμα καὶ μονῶν ἄλλων πέρι,
Ἐγκοσμίων μᾶλλόν τι ἀσκουσῶν βίον,
Ἢ θείαν εἰς ἄσκησιν ἡρετησάντων.
Νομισμάτων δ' ἔρανος ἄφθονος μάλα,
Ἐκ μυριάδων ἀμφ' ἑκατὸν χρυσίων
Ὡσεί τε ἡμισεῦον αὐτῶν τι πλέον,
Καὶ εἰρύοντο ἀκριβῶς νενημένα,
Μόχθων ἐμῶν ἐς λύσιν ἀμφεκχυτέα.
Ὅτ' οὖν τάδ' εὐφημεῖτο ἐν πολιτείῃ,
Βαδούαρος σκοπεῖτο σὺν ῥέκτῃ Βώρῳ,
Μὴ ἄρκιον Λεύκοφρυν ἐγκόπτειν Βύζην,
Μήτοι χαλᾶν πτέρυγας ἐκτὸς Βοσπόρου·
Λῆμνον γὰρ ἐσκέφθησαν ἀντιστοιχῆσαι
Πορθμοῦ ἔναντι ὡς ἑκάτερθεν τοῦδε
Νηῶν στίφη ἔχοιεν, ᾧδε χειμάζειν,
Διέξοδοί τ' ἐνθένδεν ἥκισται πάντῃ,
Ἢ εὐαπείργαστοί τε τῶν ὑπηργμένων.
Λεύκοφρυν οὖν ἐχυρὰν ᾗ πρὶν δεικνῦντες,
Βουλῇ πάσῃ καθίστων αὐτοῦ προστάτην
Ἱρώνυμον δεύτατον ἐκ Λαυρηδάνων,
Ὡς Κονταρῆνον ὕπατον Ἰωάννην,
Καὶ κρατύνοντο παντοδαποῖς ὁπλίταις
Ὡσεὶ ἑκατὸν ἑπτάκις τῶν εὐζώνων,
Ἱππῆσι δ' εὐθαρσέσσιν ὀκτάκις δέκα·
Ὡς ἁλίῃ ἀλκῇ τε νηυσὶν ὀκτώ που,
Δυοῖν τε πρὸς ταῖςδε πεντηκοντόρων,
Μακραῖς τριήρεσ' ἕξ τε τῶν ὠκυπτέρων,
Λοιπαῖσι πλοῦν ἤνυον ἀκταῖς ἐς Λήμνου.
Καὶ μαρκίων ἐξάπιν' ἀμβολῆς ἄνευ,

Τάξεις πρυλῶν ἐξάξας, ὅσσους θ' ἱππέων,
Ἐπεκράτει ῥήϊστα κραναοῦ πέδου,
Πολίσματός τε εὐθύωρον προσκρούσας·
Κἂν εὐστάτει ἀντίσχον εἰσβολῇ πρώτῃ,
Δεδείκελοι δ' εἴργοντο ἐκτὸς φρουρίου.
Ἀλλ' ὅς γε μαχεῶνας, ὡς ἔθος, πήξας
Πέριξ ἑκάτερθέν τε τοῦδ' ἐχυροῦ περ,
Ἐπ' ἤμασ' ἑπτὰ ἠρέμει ἀκμὴν πάμπαν.
Μεθ' ἅττα βομβῶν κἀκπυρεκβόλων αἶθος
Αἴθρην μέλαινεν, ἄστυ δ' ἤτυζον σφαῖραι
Βολαῖς διηνεκαῖσιν ἀτλήτου λώβης.
Μεσημβρίαζε δ' ἦμαρ ἔννατον πέλον,
Καὶ Μεχμέτης βολαῖος ἄρτι ῥηξίφρων,
Σημεῖον πέπηγεν ἱστοῦ ἀργύφου
Ὕπερθε τειχῶν, προσκαλούμενος ῥήτρην.
Σκεφθεὶς ἐπείπερ τερσίην ὑδρευμάτων,
Προὔδωτο τ' ἄστυ, κἂν τε τῶν δυσπορθήτων,
Εἴγ' ὠχύρωτο τείχεϊ τριχθαδίῳ,
Πυρεκβόλοις κεκασθὲν ἑπτάκις δέκα.
Ἤτει δ' ἐᾶσθαι καὐτὸν ἠδὲ φατρίην,
Σεσωσμένους προσοῦσι τιμαλφεστέροις,
Πυρεκβολίσκοις, σπαρτίοις ἐνημένοις,
Καὶ ζωνύοντας ἄορ ἀμφὶ ὀσφύην,
Ἐξιέναι τοιῶσδε κῴχεσθαι Λήμνου.
Καὶ μαρκίων μὲν συγκεχώρηκε τρίτον,
Ἀλλ' ἐξιοῦσιν ἔνθεν ἐξεῖναι φέρειν
Οὐ πάντ' ἔπιπλα, ἀλλ' ἕκαστος ὃ σθένει.
Δύσχρηστα δ' ἐς τρεῖς ἐμβιβασθέντα νῆας,
Αὐταὶ βρίθοντο, καὶ θλίβοντ' ἐπεμβάται,
Ἐπεὶ ὑπερφέροντο ῥυθμὸν χιλίων·
Κοὐκ οἶδα ποῦ γῆς προσπέφευγον ἠπείρου.
Βαδούαρος δ' ἔγηθε νήσου προσκτήσει,

Οἵ ἀντανάξας αὖ πάλιν πολιτείῃ.
Καὶ προστάτας καθίστα βουλῇ συγκλήτου,
Ἐκ Κονταρηνῶν Πέτρον ἀνθυπατεύειν,
Καὶ δευτερεύειν τοῦδε Φαῦστον ἐκ Ῥίπης.
Ἐπεὶ δ' ἔμελλε Μωκενῖκος ἐκπλεῦσαι,
Μετασταλεὶς πρώτιστα τοὐντεῦθεν Βῶρον,
Τὴν πρὸς Ζάκυνθον κέκληται μεταστείχειν,
Καινὴ ὅποι ξύμφρασις εἴοι πρακτέων.
Ὅς δ' αὖ πελαστὴς δίζεται Βαδουάρῳ
Πορθμίας ὡς τρεῖς ἀσφαλῶς περαιώσας,
Ὅποι στόλαρχος μὶν κέκληκε βουλαῖον·
Ὁ δ' αὖ χορήγει ἐκ τριῶν μίαν μόνην,
Οὗτος δὲ δυσχέραινε κἀξώρμιζ' ἄφαρ.
Ἥκων δὲ γ' ἐς Κυθήραν ἰχνεύει δύο,
Αἳ τῆδ' ἐσώρμουν, καὶ ἕπεσθαι ἠξίου,
Αὐτοὶ δέ γ' ἐσκήπτοντο μὴ θεσμοῦ ἄνευ·
Οὗτος δ' ἄτρεστος οἷα ἦτιζ' εὐώρους.
Πρώραν τρέπει δὲ πρὸς βορήϊον μοῖραν,
Καὶ μεμψιμοίρει τοῖσδε καὶ ὑφ' ἓν τύχῃ,
Μεταιφνίους τροπὰς μὲν εὐτυχηκόσιν,
Οἷόν τι παῖγμα ἐν βίῳ πλαστουργούσης.
Μεσσηνίης γὰρ ἐκτὸς ἀμφὶ Σφαγίην,
Ἧγ' Ἰταλοῖσι Σαπιένκια κλύει,
Μαυρουσίων σὺν δύο συγκαλινδοῦντο
Παραπλέοντας συγκακουργοῦσαι νῆες,
Καιρὸν δὲ Βῶρος ἔσχε ναυμαχῆσαί τε
Κἂν γηΐνοις μόνοισιν ἐξησκημένος·
Ἀλλ' ἐξ ἑτοίμου νῦν τ' ἀμύντωρ γενναῖος,
Ἑδηρία κράτιστα συμπεπαικόσαις·
Καὶ δὴ μεθ' ἕκτην ὥραν εὐσθενεστέρης
Ἐπικράτει ῥήϊστα ἐκκεραυνώσας.
Δύω δὲ ἄλλων ἐκ Μεθώνης σπασθεῖσαι,

Ἐπεισπέπαικον ῥίμφα τῇ κρατησάσῃ,
Καὶ ἔκκοπον κράδαινον εἰσέτ' ἐντόνως,
Αἷς καὶ τυχηρὸν συμπέπραχ' ἐμπιπτούσαις,
Βώρῳ ὄλεθρον συμποδηγοῦν ἐκ βίας·
Πυρεκβόλων εἷς γάρ κεν εἴς τι νηός που
Διασπαράττων, εἰσαράσσει σκινδαλμούς,
Ἀνδρὸς κατ' ὦπα ὡς λάβρως πεπηγότας.
Ὑπὸ στέγην δ' ἔφερπεν ἀλθήσων ἄκος,
Καὶ ὑπτίαζεν ἐν γούνασσιν ἀλόχου,
Ὃν δέκτο ἀγνώσουσα ἥν πόσις Βῶρος,
Σκινδαλμάτων πήξηος ἠλλοιωμένος.
Ἀλλ' εὖτε ἠσχολοῦντο εἰς ἄρσιν κάρφων,
Καὶ θυρὶς ἠνέωκτο ἐς μεῖζω στίλβην,
Πυρεκβολίσκον ἧπτον ἐξ ἐναντίας,
Τιτρώσκεται δ' οἴκτιστα ἦτρον καιρίως,
Ἄεξε δὲ οἱ ὄλεθρος, κἀλόχῳ γόος.
Μέντοι γε ναῦς οὔριζε ληστρικῶν νόσφιν,
Πρὸς Κόρκυράν τ' ἔτεινεν ἐς σκευὴν νέαν,
Οὗ πρότριτα διῆκε, καὶ μετ' οὐ πλεῖστον
Τρῶμ' αὐτὸ Βώρῳ καρκινωθὲν ἄχρ' ὄσχης,
Τὰς πρὸς τρίβον Πλούτωνος ἀμπετᾷ πύλας.
Καὶ ἐξέπνει λωβητὸς ἐκ σμικρᾶς πάλης·
Ἄρης ὃν ἐνδέδειχε δεινὸν πρὸς μάχας
Τὰς πωποτοῦν φυείσας Εὐρώπῃ πάσῃ,
Καὶ Ἑλλὰς ᾧδ' ὕστατα ἔγνω τίς Βῶρος.
Τὰ νῦν δὲ Νηρεύς, ἀνδρὶ βασκαίνων ἴσως
Ἐξ αἰτίου βαιοῦ περ, ὅνδ' ἀναιρεῖται,
Ὡς μὴ Ἄρηος παῖδας ἐν πόντῳ ἴδοι
Τάχ' ἂν ἀριστεύοντας, ἀλλ' οὐ Νηρέως.

ΤΜΗΜΑ ΙΗ΄.

Ἀλλ' ἦμος ἔνθεν δῦνεν ἡ Βώρου μήνη,
Τῆμός τε Μωκενῖκος ἔνθεν ἀντέλλει,
Φοῖβός τις οἷα προσδοκηθεὶς πάντη που·
Ὅτου Κεφαλληνία ἦν τροπὴ πρώτη,
Καὶ ἐγκαλεῖται ἄνδρας, ἐξ ἐγκλημάτων
Φυξήλιας, καὶ ἦρεν ἀμφὶ χιλίους,
Ἐξ ὧν τριήρων σκευὴ ἑπτὰ πρὸς δέκα,
Ὧν ὁπλίτας καθίστα εὐπρεπεστέρους,
Καὶ ἤγετο πρόπαντας ἐς νῆσον Πάρον,
Βαδουάρῳ οὗ δόγμα συγκρατεῖν στόλον,
Ὀχούμενος δεκάδι νηῶν ἐκ κοίλων·
Ὃς δέκτο πομπῇ τόνδε βαιὸν προσμείνας,
Σεβασμιάζων ἄνδρα αἰδοῦς ὀφλήσει.
Συντάξας οὖν ἐνθάδε σύμπαντα στόλον,
Τριήρεων ᾕρηται ἐκ θοωτέρων
Δυώδεκα, σκευάσας ὦσιν πρὸς πᾶσαν,
Αὐτός τε διφρωχεῖτο ᾗ στρατηγίδι·
Τέως πορείας εἴχετο πρὸς Κυθήραν,
Συνήντα δ' ἐς ναῦν μέτριον Μαυρουσίαν,
Καὶ σκέπτεται αὔτανδρον αἴνυσθαι βίᾳ·
Αὐτοὶ δέ γε προὔφθασαν ὁλκάδ' ἐμβάντες,
Καὶ Ναυπλίῃ πρόσφευγον ᾗ Ἐπιδαύρῳ·
Φαιδρὸς δ' ἑλὼν τοιάνδε ἵκετο πρός με,
Ἄγων τόσα τρίηρα, ὡς τριήρεις τε.
Ἐγὼ δ' ἄφιξιν ἀνδρὸς ἠγάσθην μάλα,
Ἐξ ἐλπίδος μὲν μειζόνων τοῦδ' ἐργμάτων.
Ὑμῖν δὲ πλείστας χάριτας ὀφλισκάνω
Ὡσεὶ ἐνοχληθεῖσιν εἰς ὑπουργίην,
Καὶ οἷα συμπράξασι πομπῇ τοσσῇδε,
Ὡς ἐνδιδοῖ καιρὸς μέν, ἀλλ' οὐχ' ὡς ἔδει.
Ἐν ᾧ δὲ θυμέλαι τε καὶ ἐξαρτύσεις

Πανηγυρισμῶν ἠκροᾶτο, καὶ λόγος
Ἀγγέλλεται Βύζηθεν, ὡς εἶχον τάχους
Ἐξαρτύσαντας ἐκφέρειν δοκεῖν στόλον,
Ὕποπτον ἐς Λεύκοφρυν ἐγκατασκῆψαι.
Καὶ ἦν θαητὸν τοῖς ἔαρος ἀκμῶσιν
Ἐκπλεῖν ἐθάδας, κἄν τε νύττον σπουδῇ τι,
Νῦν πρὸ κριοῦ μὲν ἀντολῶν καὶ δυσχείμου,
Ἐπικλόπως ἐκπλεῦσαι, οὓς δ' εὖτ' ἠτρέμουν,
Ἦμός τε κῆδος ἧττον εἰς ἀντιφράξεις.
Διττὸν δὲ εἰς ἔκπλευσιν οἶμαι τοὐπεῖγον,
Ἢ ὅττι ἠτόνησαν ἀλίων ἔργων,
Καὶ ὡς ἀπηυδήκασι πρὸς ναυμαχίην,
Πειρᾶν δ' ἀρήγειν, ὡς ἑνὸς θλίβουσί με,
Ἢ καὶ ὕποπτος αὖθις οἷς πολιτείη,
Μὴ ξυμμάχους ἴσχοιεν ἐξ ἐρισθενῶν,
Τῶν γειτνιόντων μᾶλλον εὑρεῖ σφῶν κράτει.
Ἀλέξιος γὰρ βασιλεὺς Μοσκωβίης,
Ἐπὰν Γέταισι πεφθάκει ἀλεξίσας,
Καὶ ἐγκρατὴς δέδεικτο γειτνιαζόντων,
Ἐπεκράτει ῥῆστα ἄχρ' Ἴστρου ὄχθων,
Δάκων ἑκατέρων τε Ῥωξολανῶν τε.
Ἀρθέντι γοῦν μέγιστον ἐς τουτὶ κράτους,
Ὡς συγκρίνεσθαι ταῖς ποτοῦν μοναρχίαις,
Συγχαρμάτων τέκμωρα καὶ πολιτείη
Πέπομφεν εἰς ἔνδειξιν ἡδονῆς ἄκρης.
Πρεσβεὺς δὲ τοῖσιν εἷς τις ἐξ ἀρητήρων,
Αὐδῆς δὲ Μόσκου εὖ μάλ' ἐξησκημένος,
Δώροισιν, ὡς ἤκουστο, ἐξ ὑφασμάτων
Χρυσῶν ἐς αἶσθος βασιλεῦσ' ἀνταξίων,
Οἷόν τι Ῥωμαῖοί τε πρὸς Μακηδόνα,
Ἐπὰν δέδεκτο Περσὶς ἐξ ἐπανόδου,
Ἰνδῶν θριαμβεύσαντα νήριτα κράτη,

Ἐκ πρέσβεων δέδειχαν οἷον σφῶν εὔνουν.
Ἀλλ' ὃς θυμήρης, ἣ Μακηδὼν Ῥωμαίοις,
Πρέσβεις πολιτείαζεν ἐξ ἀμοιβαίου
Διττοὺς πέπομφε βασιληΐῳ τέλει,
Ἱδηράτῳ πομπῇ εὐπρεπεστέρων.
Ἀλλ' ἤνυον πορείαν οὐ πρὸς δυσμάσδε,
Βορηΐου δ' εἴχοντο Οὐενεδίκον δε
Πρὸς κόλπον εὐρύν, οὗ πόλεις σφῶν ναίονται·
Σὺν φατρίᾳ δ' ἐμβάσιν ἓξ ἐπὶ σκάφη,
Καὶ χεῤῥόνησον Κιμβρικὴν ἀμειφθεῖσιν,
Ἐς ὠκεανὸν συστροφὴ Βριτανικόν,
Ὃν αὖθις ἠμείβοντο τοῦ Ἱσπανικοῦ,
Ταχὺ διώδευόν τε Ἡρακλῆ στήλας.
Ταχὺ δ' ἵκανον ἐς Λίβουρνον Τυῤῥηνῶν,
Ἄναξ ὅποι ὥριζε πλοῦν περατοῦσθαι.
Καὶ πρύτανις πόληος, εἰδὼς τοιάδε,
Μέγαν πρὸς ἡγητῆρα ἐν Φλωρεντίῃ
Διετράνου, ὡς ὦφλε καὶ πῶς δεκτέοι.
Ἐντέλλεται δ' ὕπειξιν ἐνδείξασθαί πως,
Εὔνουν τε παρστήσασθαι εἰς μέδοντά τε,
Φιλοφρονῆσαι τούς δε τ' αὐτοὺς εὐκόσμως.
Αὐτὸς δ' ἀνῆπτε πυρσὸν ἐκ πυρεκβόλων,
Καὶ εἴτι τερπνὸν ἀνδράσι ξενιστέοις.
Ἐλθὼν δ' ἔτ' εἰς ἔντευξιν οἵους πρὸς πρέσβεις,
Τῇ ὑστεραίᾳ δίζεται ἀμοιβαίους.
Καὐτοὶ σάφιζον δόγμα ἐξ αἰσυμνήτου,
Μὴ ταῦτα πλὴν ἀρχοῖσιν αὐτοῖς πρωτίστοις.
Ἀλλ' εὐφρόνως λυθέντες ἦραν τοὐντεῦθεν,
Ἅλς δ' οὐκ ἔδεκτο τούςδε συμπευσουμένους,
Δι' Οὐϊλαμβρῶν δ' ἀλλ' ὕπερθε Σαβίνων,
Σὺν φατρίῃ ἔστειχον Ἠριδανόν δε,
Καὶ τόνδε πορθμεύσαντες, ἣν ὁδοῦ τέρμα

Ἢ Γαλλικοῦ μυχοῖο Κλωδίων πόλις·
Ὅπου πολιτείη τε δαψιλευθεῖσα,
Τρεῖς δὶς δέκα φραδῆας ἦν πεπομφυῖα,
Πασῶν Γερουσίης μὲν ἐκλελεγμένους,
Εὐκοσμίῃ πάσῃ τε πορφυροχλαίνῳ,
Διττοὺς ἑκάστῳ προσνεμεῖσα προσπόλους,
Πολυτελείᾳ ἀμφίων κεκασμένους.
Οὗ κυμβίων ἔπειξις ἡμιμυρίων,
Ἐπιπτύγμασι σηρικῶν καταφράκτων,
Ὡς λιμέν' εὐρὺν συνδοκεῖν Μεθαμούκου
Κατηστερεῖσθαι μαρμαρυγῶν ἐκ ῥάμφων
Σιδηρέων, σχήματι οὐρῶν δελφίνων,
Ὡς δόξε τεχνουργοῖσιν ἀρχῇ σκευάσθαι.
Δύω πλέον δ' ἔστιλβον ἄλλων κυμβίων,
Οἷα πλάνητες φαιδροὶ ἄλλων ἀστέρων,
Ἐπεὶ ἐπιπτύγμασσιν ἦν κεκασμένα
Ἐκ χρυσοπλάστου πέπλου, ἠδὲ κρηδέμνων
Ἐξ ἁλιπορφύρων τε ἐξυμφασμάτων,
Καὶ ἀμφὶ πέπλου ἐκτεταμένου ὕπερ,
Ὧ ἐξαπαντᾷ προσκαθημένου ὄψις,
Διαυγέα κρύσταλλα, εἰσόπτρων δίκην,
Ἥρμοστο ἐς θέαμα συμπροσπιπτόντων,
Δυσχρηστίης ἄνευθε φιλθεαμόνων,
Πρόκριτα προκρίτοισιν ὡς προηγμένα.
Τοιάδε πομπὴ δεξιώσηος πρώτης
Ἐκτὸς πόληος, ἑστίας τε ἀρχείου,
Κἂν πάντα μοι κάλαμος οὐ σθένει ἄκρως
Ἐξακριβῶσαι, ἀκοῇ ἀφιγμένων.
Λοιπῶν δ' ἐῶ πάρεργα, ἥκιστων ὄντων,
Ὡς τυμπάνων σύγκρουσιν, ἤχους σαλπίγκων,
Πυρεκβόλων τ' ἄναψιν ἐκβροντηκότων,
Φρουρῶν ἁπάντων ἐξ ἑκάτερθεν μυχοῦ,

Ἐντὸς δέ γ' ἠντύνοντο ἔργα μειζόνων
Ἐνδείξεων, κράτιστα κἄξια μνήμης,
Τὰ πωποτοῦν δειχθέντα κοιράνοις ἄλλοις·
Ὡς δωμάτων κόσμησις ἠρανόπρεπος
Τῶν ὑψικόμπων ἐκδομήσεων φαιδρῶν,
Ὧν περ πόλις μὲν κάζεται ὑπὲρ πάσας.
Θῶκοι δὲ διττοὶ ἐν μελάθρῳ ἑστίας
Δαιδαλέως ἵδρυντο ἐκ διαχρύσων,
Ὧν εἷς μὲν ἥττων, θάτερος μέντοι μείζων,
Ὡς πρέσβεων εἷς δευτέρευε θατέρου.
Τάπησι δ' αὖ μέλαθρον ἐστρώννυθ' ἅπαν,
Ἀθέσφατόν περ σηρικῷ ὑφασθεῖσιν,
Ὡς θάλαμοί τε κἂν τύπῳ πολυπλόκῳ,
Ἀποβλέπειν ἔχοντι τοῖς κατ' ἀξίην.
Οἱ φατρίης γὰρ αἴτιοι δέκ' ἑξάκις
Ἐν ἀμφίοισιν ἐκ πολυτελήης,
Ἔθει γεραρῷ κοσμίων ἑωΐων,
Πάρεξ τε πλήθους, ἀτμένων ὑπουργούντων,
Ὧν εἷς δύω ἐφώρα, πάντες δ' ἐς δύω·
Ὧν πορφυραῖ τήβενναι, ἠδ' ἁλουργίδες
Ἐκ μαργάρων στρώννυντο ἠδ' ἀδαμάντων,
Τοῦ μείζονος μάλιστα, ὃν θρόος φέρει
Αὐτὴν ἄνακτος ἐνδόσει ἀμπειχέσθαι,
Ὄψεις διόπταις ἀμβλύνουσαν σπινθῆρσι.
Πρὸς τοῖσδ' ἓν ἐκπέπληξε θνητὴν πόλιν,
Καὶ σπέρχ' ἄγασθαι πλημμύραν ὅσην ὄλβων,
Ἀπεικάσαι τε παγκρατῆ δυναστείην·
Ἐπὰν γὰρ οἶκοι συγκαθῆστον ἔξαλλοι,
Διττοὶ γερουσίηθεν, ἀλλ' ἐπιτρόπων
Πομπῆος αὐτοῦ δευτερευόντων πρώτου,
Ἧκον τέκμαρσιν ἄπλετον συγχαρμάτων,
Ὡς ἐκ πολιτείης τε, τοῦ τ' ἀρχηγέτου,

Ἀφίξεως σφῶν καὶ φάους εὐημέρου,
Δεικνῦντες εὖνοι τοῖς δ', ἄνακτί τ' εὐφήμως.
Αὐτοὶ δέ τ' ἠμείβοντο μειλικτηρίοις,
Ὡς σφῶν ἄναξ κράτιστος εὔχεται πᾶσιν,
Ἀρχηγέτῃ φαιδρῷ τε, καὶ πολιτείῃ
Βίον μάκαιρον καὶ κράτους ἐπαυξήσεις,
Κοινῇ κατ' ἐχθρῶν πώεος χριστωνύμου.
Τάδ' ἐγγυῶντο πᾶσιν ἐν Γερουσίῃ,
Εὖτ' ἐξὸν ἄθρους ἀσπάσασθαι αἰδίως,
Καὶ ἰδίᾳ τε ὥσπερ ἐξ αἰσυμνήτου.
Ἐς κοινὸν Ἀθήναιον οὖν συγκληθέντες,
Ὃν σφίσιν ἦγον ἐς σέβασμ' ἀρητῆρα,
Ἱρατικῇ ἔκαζον αἰσθήσει πάνυ,
Καὶ εἵματος πρώτου τε καλλιστευούσῃ,
Σταυροῦ τύπον φέροντα πήχεος μέτρου,
Χρυσηλάτου τε κἀκ λίθων ἀδαμάντων,
Τῶν δὴ μεγίστων, ὧν ποτ' ἄν τις εἰδείη
Αὐλαῖς διατρίψας περ ἄκρων κοιράνων.
Δέραιον οἶδ' ἀνῆρτον ἐκ λαιᾶς δέρης,
Μάλης ἔνερθεν δεξιᾶς παρεμπίπτον,
Μικροῦ κατήντα μέχρι ὡς ἐγκαρσίως,
Ἐκ μαργάρων ἁρμοσθὲν ἐξ ἑωΐων,
Ὄγκου ἀτὰρ τοσοῦδε, ὡς ὑπερπαίειν
Ἡρακλεωτικῶν μὲν ὄγκον καρύων,
Ὡς εἴ τιν' ἐξεύροιντο πρός τι καὶ μείζω,
Ποιῷ ποσῷ δ' ἄλληλα ἐξισουμένων,
Οὔτ' εἶδε τίς πω, οὔτε ἔκλυ εἰδόντος·
Τοῖον προβαίνειν ἐν προπομπῇ ἦν θέμις,
Ἄρχειν σεβασμίων γὰρ οἷς κρατοῦν κῦρος.
Ἑξῆς δὲ ὠπάζοντο σεμνοδεστέρους
Ἐπιτρόπων τέσσαρας, ἕξ τε συμβούλους,
Καὶ ἀμφ' ἑκατὸν συλλογῆς Γερουσίης,

Πάντες δ' ἁλουργίδεσσιν ἠμφιεσμένοι,
Οἷς δεξιὰν διδοῦσι κἀνὰ φατρίης.
Γραικοῖσι ταὐτὰ οἱ παρέλκοντες ῥυθμοῦ
Τοῖσι προαιρεθεῖσιν ἀφνεεστέροις
Ἐς πρέσβεων ἄντησιν ἐκ ῥητοῦ λόγου,
Ἔωργον ὡς πρόβημα ναοῖς ἐνθέοις,
Τιμῇ ἁπάσῃ καὶ προπομπῇ εὐκόσμῳ
Βαιὸν δεούσῃ τῶν μόνῳ ἀρχηγέτῃ
Εἰθισμένων γίνεσθαι ἦμασ' ἐνσήμοις.
Καὶ ταῦτα χαρίεντα πρέσβεσ' ἐξέβη,
Ὡς ἀγορή τ' ἔδοξε τῶν θαυμασίων,
Ἀρχηΐου μάλιστα δημιουργίαι,
Τῶν πανταχῇ γαίης μὲν εὐφημουμένων.
Ἀλλ' εἰσιόντας καὶ Ἀθήναιον φαιδρόν,
Κερχνωμάτων γλαφυρὸν ἐξ ἐπιχρύσων,
Ἥ τ' ἀξιοπρέπεια τοῦ τ' ἀρχηγέτου
Αἰδοιΐόν τε, ἐμφρόνων γηραλέων
Ἀμφιζανόντων καλλιφεγγέος θώκου,
Ἄλλους ἔωργε ἐκπλαγέντας ἐξ ἄλλων.
Ἀρχηγέτης ἀτάρτοι βαθμίδος πρώτης
Συγκαββὰς ὕψους, ἠσπάσατ' ἐρασμίως,
Χεῖράς τ' ἔτεινε κἀντελάζυτ' ἀγχόθι,
Καὶ ἷζεν ἄμφω ἐξ ἑκάτερθεν θώκου.
Λόγων δὲ τελεσθέντων τῇδ' ἀποκρύφων,
Χαίρειν ἔφραζον τοῖσιν, οἴκαδ' ἱκέσθαι
Αὐτῇ προπομπῇ καὶ τιμῇ τε εὐτάκτῳ.
Ὅποι προμηθεύοντο ἄχρι θ' ἡκίστων,
Εἰς ἀβρότητα βρωμάτων πανδαισίης·
Κἀυτοῖς προϊσχεθεῖσιν ἀλλοίῳ χρᾶσθαι
Ποιῷ ἐδωδῶν ἦμασ' ἐξόχως τοῖσδε
Τοῖσι προηγμένοισι σωτῆρος πάθους,
Εἰσφερτὰ πεντήκοντα χρυσῶν κερμάτων

Ὀσημέραι κάτθεντο ὀψωνῶν ὕπερ.
Ἔξ δ' αὖ Γερουσίηθεν εἰς θεραπείην,
Καπιτρόπων δύω τε προσφωνεῖν ἦμαρ
Εὐπραξίης κατ' ἦμαρ, ἀλλ' ἐναλλάγδην,
Καὶ ἀξιώχρεώ τε τῶνδ' ἐπεσκέφθη.
Αὐτοὶ δ' ἔτ' ὡς δόξωσι πολλοῦ ποιεῖσθαι
Θελκτήρι' αὐτά, τοῖσι καὶ αἰσυμνήτῃ
Νάκη μυωτὰ ποντικῶν μυῶν μέντοι,
Ζεβηλίνων τόδ' αὐτὸ τοῖς Ἰταλοῖσιν,
Ἐς εἴκοσ' ἐν τέσσαρσι τηβέννων τεῦξιν,
Δύω τ' ὀρφνήεντα ἐξ ἀλωπέκων,
Κεκριμμένων πάντοσθι τῶν ἀσταθμήτων.
Ἀλλ' ὃ κράτιστον, εἰκόνα χριστεικέλου
Μορφῆς ἐν ἀδάμασι καὶ χρυσοῦ πήξει,
Λίθοισί τ' ἄλλαις αἰολόχρο' ἀμφίων
Παρεμφερούσαις, καὶ τάδ' ὡς φέρει λόγος,
Γέραιρον ἐν δώροισι χαριστηρίοις
Αὐτῇ πολιτείῃ τε καὶ ἀρχηγέτῃ.
Συνήλυσις δ' ἔγεντο ἶσα πλειστάκις,
Ἐν ᾗ διευκρινοῦντο ἔργ' ἀποῤῥήτων,
Μεθ' ἅττ' ἀπηλλάγοντο νόστιμοι πάτρῃ.
Γεωργίου δὲ μάρτυρος νεὼν μέγαν,
Νωΐτεροι ὅποι περ οἷς ὁμοιΐως
Ἤρτυον ἀνδράσ' εἰς δέημα δεκτέοις,
Τὰ πλεῖστα δ' ᾗ εἴχοντο καὶ νῦν ἱκτῆρες
Σεπτοῖς ἐναγίσμασι καθηγνισμένοι.
Ἀγχωρέουσιν ἔνθεν, οὔτοι ναυάται,
Ἀλλ' ἱππόται πορείας ἦρχον ἀλλοίας·
Τούτοιν ἐγῷμαι θάτερον μή, ἀλλ' ἄμφω
Ἔνυττον ἐς πρόωρον ἔκπλευσιν τήνδε.
Ἀλλ' οὐκ ἔλαθον ἐντρέχειαν Λαζάρου,
Κἂν νῦν περισπούδαστα λάθρι' αὖ πάλιν·

Ἦν γὰρ θεητὴ ὠκύτης ἀντηχοῦντος,
Ἐπεὶ θοωτέρα τε ἠχῶ πατάγων.
Ἐκπλεύσεως γὰρ τέρμα ὤπτευον Χίον,
Ὅποι ἑνοῦν σκόπευον ἐκ Μαυρουσίων
Νῆας δέκα πρὸς πέντε, εἴλην Ἀλγήρης
Μίμνειν πρόμον τε σὺν βέεσι τοσοῖσδε,
Βυζαντίηθεν αὖ διασκευασθεῖσι.
Τοιαῦτα μερμέριζον ἔρδειν ὑφάλως,
Καὶ προφθάσαι ὤκιστα ἀντιπαρτάξεις.
Ἀλλ' οἷα δειλοί, Λεύκοφρυν παριδόντες,
Ἐς Λέσβον ἠρώαζον, ὡς ἔνθεν Χίῳ·
Οὖ ᾐσθάνοντο Λαζάρου μεταίφνιον
Ἔμπτωσιν, ἰχνεύοντος Ἰκάρου πόντον.
Ὃς γάρ κεν αἰσθεὶς καινὰ ἐσπουδασθέντα,
Κἂν εὖρος ἔνθεν, ἀντέπραττεν ἐκπλεύσεις,
Ἱστοὺς μὲν ἀγχαλάσας, εὐήρη σκάφη
Δέδειχε θαρσῆ, καὶ κατ' εὔρου ἀντωποῦ.
Ἐς Δῆλον οὖν κατέπτη, ἐνθένδεν δ' αἴρει
Λοιπὰς τριήρεις, ἓξ τε πεντηκοντόρων,
Αἵ τῆδ' ἔμιμνον τοῦδ' ἄφιξιν ἀθρόαν.
Νηῶν δὲ κοίλων ἐκπεπόμφει Βοσπόρῳ
Δυωδεκάδα, Βέμβῳ αὐτῷ ναυάρχῃ.
Καὶ Κουϊρῖνον βούλεται οἱ ἕσπεσθαι
Ἄλλαις τοσαύταις, οὗ ἂν αὐτὸς ἱκάνει.
Καὶ Λέσβον ἐσπέπλευκε, κἀυτοὶ τοὐντεῦθεν
Κωπηλάτουν πρὸς Χίον, αὐτὸς δὲ οὓς σεύει,
Καὶ ἐς Ῥόδον φυγάδας ἴχνευ' οὐκ ἔτι.
Αὐτοῦ δ' ἔμιμνε καὶ τὸ πᾶν καραδόκει,
Ἐπίσκοπός τις οἷα τῶν ἔνθ' ἠδ' ἔνθα.
Καὶ δὴ ἐφίστον νῆες ὀκτὼ φορτίδων
Αἰγυπτίηθεν, εὐθὺ τείνουσαι Βύζης,
Ὧν πέντ' ἐχειρώσατο, καὶ πρήθει μίαν,

Δύω δ' ἐσαράσσουσι πρὸς γῆν θραυσθεῖσαι.
Καὐτοῦ ῥυέντος ἤματος πρὸς τὴν δείλην,
Ναῦς Γαλλικὴ πέπαικε Λαζάρου πάγῃ,
Ἥ γ' εἰς ἄμυναν φορτίδων παρωμάρτει.
Μεθ' ὑστεραίαν συμπέπαικεν ἄλλη τε·
Σεσαγμέναι πᾶσαι μὲν ἐμβριθοῦς γόμου,
Αἴγυπτος ὧν εἴωθεν ἀκραιφνῆ φέρειν,
Καὶ ὧν πόλιν Βύζαντος ἄρδειν ζαχρείων.
Τοιοῖσδε ἐξοιστροῦντο δυσμενεῖς πάντῃ,
Καὶ Κῶν ὀπισθόρμητος ἤρασσε στόλος,
Ὡς ἔνθεν, ἣν χρή, ἐγκατασκήψῃ Χίῳ.
Σάμου δὲ ὕπερθεν Λάζαρος κατεσκόπει,
Ἄργεννον οὗπερ ἄκρον ἀκταῖς Φρυγίης,
Καὶ ἠντίαζε πρὸς βίαν ἐρετμώσας·
Ἐπὰν δὲ ἡ ἄντωσις ἦν ἐγγυτέρα,
Αὐτοὶ τρέποντο καὶ ἀνήνηνται πάλην.
Σεύειν δὲ οὓς πρὸς εὖρον ἐκτεταμένον,
Ἕλκειν τε μὴ οἷός τε πεντηκοντόρους,
Χαίρειν ἐᾷ νοστοῦντας, ᾗπερ ἐξῆλθον,
Κἀλλιμένιζ' ἔκηλος ὅρμον εἰς Σάμου.
Μέντοι γε Χίος προὐκάλλει παρασκῆψαι,
Ἕνωσιν ἀγγελθεῖσαν ὄφρ' ἐρυκάσῃ.
Λευκὸν δ' ἐς ἄκρον ἠγκυρώσατο στόλον.
Καὶ πρωῒ ὑστεραίας, ἠοῦς φαυσκούσης,
Ἐπεσκοποῦντο νῆες ἐννέα κοῖλαι,
Καὶ νόσφι τῶνδε ἕξ τε ἄψ ὁμαρτοῦσαι·
Μαυρουσίων δὲ προσδοκούμεναι αὗται,
Αἵ γ' εὐστόχως τίταινον ὄμμα πρὸς Χίον.
Ἀλλ' ἄτρομος Λάζαρος ἀγκύρας αἴρων,
Πρὸς νῆας ἐξώρμησεν ὁρμῇ εὐτάκτῳ,
Πρόμον προπέμπων ναυμάχων ἔργων πάνυ,
Αὐτώνιον φέριστον, ἴρηκα στόλου,

Ἐκ Βαρβάρων, ἔπαρχον Ἀδρίας κόλπου·
Ὃς ἐκπετάσας αὖ ἀδείμαντος πάλιν,
Μαυρουσίους ἔπαιεν ἐντέχνως μάλα,
Ὡς ἑλκύσῃ ἀγρευτὰς εὐθήρῳ ἄγρῃ,
Καιρὸν παρενθεὶς Λαζάρου ἐπεμβάσει.
Τοίῃ δ' ἔγεντο ἐξ ἑκάτερθεν μάχη,
Ὡς χαλεπωτέραν μὲν οὔτις εἶδέ πω.
Πυρεκβόλων γὰρ ἀντιπαιόντων λάβρως
Τρισσὰς ἐφ' ὥρας, νῆες ὡς κεκμηκυῖαι
Πρὸς γαῖαν ἐτρέποντο, φεῦξαι σκεφθεῖσαι.
Κωπηλατεῖν δ' ἦν χρεία πειρατῶν χρήσει,
Λήξαντος οὔρου, ἐκδικεῖν ἀμηχάνους,
Ἀτὰρ στολάρχου δόγμα ἃς εἰσπηδῆσαι.
Καὶ Λουδόϋκος, οἰκετείας τῶν Βάφων,
Δυσσὶ τριήροιν ἠ̃ τε πεντηκοντόρῳ
Εἰς Ἀδμίραντον νῆα εἰσπηδᾷ πρῶτος.
Καὶ Ἰάκωβος, οἰκίας Λαυρηδάνων,
Τακτὸς δ' ἔπαρχος οἷα πεντηκοντόρων,
Δυσσὶ τριήροιν χ' οὗτος εἰσπηδᾷ ἄλλην.
Κἂν δὶς κατεβλήθησαν εἰσπηδηκότες,
Πυρεκβόλων βολαῖσι δ' ἱστῶν τμηθέντων,
Ἤγοντο ῥᾶστα ἐς λαφυραγωγίην.
Λαρήνσιός τε, οἰκίας Ῥηνηρίων,
Ἔπαρχος ὕπατος δὲ πεντηκοντόρων,
Εἴσβαλλεν ἄλλην καὶ κρατεῖ λαφυρώσας.
Ἴρηξ στόλου δὲ Βάρβαρος κρατεῖ ἄλλης,
Σὺν Λεινάρδῳ, οἰκετείης τῆς Μαύρων.
Τέως στολάρχῳ συντετήρηται πρώτη,
Ὡς ἂν κράτιστος προσπαλαίῃ πρωτίστῳ·
Οὗ συμπεσόντος, ἅμα πεντηκοντόρῳ
Ἀντωνίοιο ἐκ Πριώλων οἰκίας,
Τιτρώσκεται ναύαρχος ὢν πάσης εἴλης,

Γένος δὲ Βέλγης, ἐξομωμοκὼς σέβας,
Ὀλεθρίως τὸν μηρόν, ἐκπνεύσας λύσσῃ,
Ἐπείπερ ἀλκάζοντας οὐλῆς ἐκπλήκτους
Ὀδὰξ ἔμαρπτε, καὶ δέους κατεφρόνει·
Ἦν γὰρ θρασὺς μὲν πειρατῶν ὧν ἂν ἴσμεν,
Καὶ ὠμότηθ' ὑπερβὰς ἀρχαίων ὅσσους.
Ἕν δ' ἱστορουμένοισι σημειωτέον,
Ἐμφαῖνον οἰώνισμα ἀξιαγάστων.
Τῇ χθιζὰ εἴγ' ἔωθεν ὄρφνης ληξάσης,
Πέλεια ἧστο ἄργυφος καρχησίῳ
Στρατηγίδος, πτέρυγας ἀμπετῶσ' ἄφαρ,
Γῆθος παρεμφαίνουσα αἰσιωμένων,
Πέλεια ὡς ἔμελλεν, ἀλλ' ἀργυρέη,
Σύλην γενέσθαι αἰσίως στολαρχοῦντι·
Ἑλὼν γὰρ ὑστεραίᾳ αὐτὴν ναυάρχου
Λαμπτῆρα, ὃν κατίσχεν ἐκ νηὸς πρύμνης,
Ἀφεῖλεν οὗτος, κἀφ' ἑὴν τερπνὸς θέτο·
Ἀργύρεος δ' ἦν πᾶς λιθόστροτος τευχθεὶς,
Κώνου δ' ὕπερθεν ἦν πέλει' ἀργυρέη,
Παρεμφερὴς ἐμψύχῳ ἐνδεδειγμένη,
Ὡς τήνδ' ὑπάρξαι τέκμαρ ἐκβεβηκότων.
Τέως πέπαυται ὀγκύλον Μαυρουσίων,
Μεγαφρονούντων τῆς νεῶς τῆδ' ἐκτήσει.
Γενουάταις γὰρ ἦν στρατηγὶς ἀρτίως,
Λαφυραγώγει δ' ὅς γε κάλλιμον φύσαν,
Λαμπτῆρος αὐτοῦ καὶ βριθῶν πυρεκβόλων·
Ἀπώλολον δ' ὁμαρτῇ αὐτὴν νῆά τε,
Καὶ πειρατάρχην, ὧν ποτ' ἴσχον γεννάδαν.
Ἁλίσκεται γοῦν ὕστατ' ἐσχάτης λώβης
Πρὸς τρισσὶν ἄλλαις, ὧν μία πρῶτα
Τήνου ἔνερθε πρὸς Χίον δυσηγρεύθη.
Τρεῖς δ' αὖ κατεπρήσθησαν, ὡς αἱρουμένων

Μᾶλλον θανεῖν οἴκτιστα ἢ ζῆν ἀθλίως.
Ἄλλη δ' ἀνωγῇ πυρπολεῖται Λαζάρου,
Ἐς γῆν ἐσαράξασα χ' ἀλκτῆς μὴ οὔσης.
Λοιπὴ παρεκσυρεῖσα οὔρου συμπράξει,
Ταῖς ἓξ πέραν ἡνοῦτο ἐκδιδρασκούσαις·
Δίαιμος ἦν δὲ ἐξ ἑκάτερθεν μάχη.
« Πᾶν εἴγ' ἐνεργοῦν, ᾧ ἐνεργεῖ καὶ πάσχει,
» Ἀλλ' ἐς φθορὰν πάσχοντος ἡττονηκότος. »
Ἐπεὶ ἀριθμὸς πάμπολυς δορυκτήτων,
Ὡσεὶ ἑκατὸν τετράκις σακεσπάλων
Κτανθέντες ἔμπης νήριθμοι χ' ὑπὲρ μέτρον
Ὑπερφέροντες πλήθε' ἁλὸς κυμάτων.
Νικατόρων δὲ ἀμφ' ἑκατὸν ὡς ἔπος,
Καὶ τρὶς θ' ἑκατὸν τοὐπίπαν ἡλκωμένων,
Χ' ὡς νητρεκής τε, οὐκ ἀλώβητος στόλος,
Κἂν βαιὰ λώβη εὐανασκεύαστός τε.
Ὤκιστ' ἀτὰρ Λάζαρος ὄνδ' ἀναρτύσας,
Οὐχ' ἡμέρευε διττά, ἤδη τ' ἠγγέλθη
Τὰς ἓξ ἀλυσκασάσας ὡς ἐν φυξίμῳ
Ὑποστραφῆναι Κουσαδάσῳ κλῃμένῳ,
Δέκα πρὸς αὖ τέσσαρσι νῆες φορτίδων
Αἰγυπτίηθεν· αἵδε τ' ἐκκομισθεῖσαι
Ἐς Σουάκικον, φρουρὰν ἐγκαλυφθεῖσαι,
Τοίως καλεῖν εὔαδε γήρει βαρβάρῳ,
Φρουρὰ τάδ' ἄμφω τοῖσιν ἐξειργασμένα,
Σμυρναϊκοῦ ἔνερθεν εὐρέος κόλπου,
Ἐς συγκάλυψιν ἀσφαλῆα ἐμπόρων.
Λάζαρος οὖν κυροῦτο ἐς Σουάκικον
Στόλου προόπτην τακτὸν ἐκ Βαδουάρων.
Αὐτὸς δέ γ' ἐσκόπευε τὴν Κουσαδάσου,
Καὶ ἠσφάλιζ' αἰψηρὰ προσκεκτημένας,
Αἴρει δέ τ' ὡς ὤκιστα ῥηγμίνων Χίου

Καὶ ἀκρόνυχος ἵπταται πρὸς Σίγαιον,
Ὅπερ Κόρακος ἄκρον οἶδεν ἁπλότης·
Ὅποι στόλου τε δασμὸς ἦν ἐγνωσμένος,
Ὡς ἀνὰ μοῖραν ἐς μίαν ἑκάστηνδε
Φρουραῖν παρεμπέσωσιν ἐς νηῶν ἄρσιν.
Ἀτὰρ τόδ' ἠλλοιοῦτο Λάζαρος μῆδος,
Ἄλλων ἀφορμῶν προσφυεισῶν ἀρτίως·
Στόλαρχος εἴπερ ἐκμοχλεύσας αὖ Ῥόδου,
Τριήρεσ' ὀκτὼ πρὸς δέκ' ἀκμαίαις ἄλλων,
Ἐς Κουσάδασον ἐν δέοντ' ἐπεφθάκει,
Καὶ λῆμμα αἴρει νῆας ἐξ Μαυρουσίων.
Ὁμοῖι' ἐξήγγειλε τοῖς Σουακίκῳ,
Μὴ δηθύνειν καλοῦντι πειθαρχεῖν τάχει,
Ἀλλ' ἐξιόντας ἀδεῶς ὀπηδεύειν,
Ἐς Χῖον εἰσπλεύσοντι ἀῤῥωγῆς χάριν·
Αὐτοὶ δὲ ἠναίνοντο, ὡς ὀῤῥωδοῦντες
Τὴν Λαζαρικὴν ἐγκατάσκηψιν λάβρον,
Καὶ φρουρίῳ πέλαζον ὡς κρυσφηγέτῳ.
Ἀλλ' ἣν δέδοιαν ἐκτός, ᾐσθάνοντ' ἔνδον,
Πειρῶντο δ' ἐξωλείας αἰσχατωτέρας.
Ὅς γάρ κεν αἰσθεὶς οὐδαΐζ' ἔτι στόλον,
Ἀλλ' ἀρτεμῆ προσῆγε Σουακικόνδε,
Καὶ ἠρέτμου ἔννυχος, ὡς ἂν συμμάρψῃ
Νῆας, πρὶν ἀλλοίωσις αἶσι ξυμβῇ τις.
Ἐπεσκόπει δ' ἔωθεν εἵλην πειραστοῦ
Τὴν ἐκ νότου τέμνοντος, ᾗ Λάζαρός τε.
Ἔστειχε δ' ὄρφνος ἠδ' ἀφώσφορον λαῖτμα
Σβεννυμένῳ λαμπτῆρι ἐκ φρενοκλόκου,
Ἐπὰν δὲ φαῦσις ἐκκάλυπτ' ἑκατέρῳ,
Ἐξετράπη πρὸς λαιὰν ἣν ἐξὸν Χίου,
Ποτητὸς οἷα εἰσκαταπτάσῃ ὅρμῳ.
Βαδουάρῳ δ' ὑπήντα, κἂν παρεξετράπη,

Ἐς οὐραχοῦ ταχθέντι εὐσταλοῦς τάξιν.
Τραπεὶς δὲ νῶτα ἣν ἑκὰς παρεκτείνας,
Αὐτὸς δ' ἀφεῖται, ἕσπεταί τε Λαζάρῳ,
Ἐς Σουάκικον προσπεσεῖν αἱρουμένῳ.
Ἦν δ' ἀλίκλυστος φρουρὰ πρὸς πλευρὰς ἄμφω,
Διτταῖς βάρεσι συνδεούσαις ἀπτώτας,
Μυχῷ μέσῳ τευχθεῖσα Γογγύλου κόλπου,
Οὗ κύκλος ἐῤῥήγνυτο ἐς στενὸν πόρον,
Διεξόδους πλωτῆρσι συγχωρηγοῦντα.
Ἔνθ' ἄκρ' ἑκατέρωθεν, ἰσόσταθμ' ἄττα
Ἄλληλ' ἐποπτεύοντο, ὡς ξυνωρίς τις,
Οἷς ἐμφύτευον μαχεῶνε ἀντωπώ,
Πλώτηρσι δυσμενέσσιν εἴργοντ' ἐμβάσεις.
Λάζαρος ἔμπης ὢν φυῆς ὑπερζέστου,
Οὔτοι δέδοικεν ἐκτάσεις πυρεκβόλων.
Κατασκοπεύσας γάρ κε φρουρίου θέσιν,
Εἴσβαινεν ἀτρόμητος, ἀλλ' ἀτυζηλός,
Τοῖςδ' οἷσι τοὐπάγγελμα δειματοῦν ἅπαν,
Ἔργοισι μᾶλλον τοῖς ἔκαθεν γηΐνοις.
Ἀθρῶντες εἴπερ θάρσος οἷον οὐδέπω,
Τὰ πρῶτ' ἀνῆπτον ὅσα πυρφόρων ἴσχον
Ὁμοῦ θ' ἅπαξ τε, εἰς ἐλατῆρα στόλον,
Εἶτ' ἀκλεῶς κάλλιπον αὐτὴν φρουράν τε,
Καὶ νῆας ὅσσας, Λαζάρου δυναστείῃ·
Ὃς νηόθεν γὰρ ἔκτοθεν τεταγμένων,
Βόμβαισιν ἐτροποῦτο φῦλ' ἀσπιζόντων,
Αὐτοὶ δὲ προσπέφευγον οὔρεσ' Ἀσίης.
Σφῶν δ' οὐδένειαν ἴδετ' ἐνδεδειγμένην·
Ναῦν συγκατίσχον ὄμπνιον Μαυρουσίην,
Τέσσαρσιν ἐν δεκάσι πρὸς μεσευούσῃ
Πυρεκβόλων διαμφὶς ἐνσκευασθεῖσαν.
Φρουρά τε κομπάζουσα τριπλόαις ἄλλαις

Πρὸς τρισσὶ τοίοις, πετροπομπῶν δ' ἑπτά τε.
Ἔμπης μετὰ πρῶτον μὲν αἶθος πυρφόρων,
Ἄνευ ἀμύνης συντεταμένης ἄλλης,
Συγχώρεον τὰ πάντα δηώσοντ' ἴσως.
Ἀναστατεῖ δὲ εἰσιὼν φρουρὰν ἄρδην,
Ἔβαινε δ' εὔφρων, εὖ λαφυραγωγήσας·
Πρὸς φορτικῶν τέσσαρσιν ἦγε γὰρ δέκα,
Καὶ νῆα, ἣν ἔφημεν ὄμπνιον μάλα,
Δύω δέ τε τρίηρα, χ' ὁλκάδα μίαν,
Κἄλλην μεγίστην φορτικῶν κολοσσαίαν,
Ἀνάπλεως ἁπάσας ἐντίμου γόμου,
Νόσων ἐς ἄλθος, καὶ ἐδωδῶν χρησίμου.
Χ' ὑποστρέφοντα δέκτο αὖ πόντος Χίου.

ΤΜΗΜΑ ΙΘ'.

Τοιαῦτ' ἄτυζον ἔνδοθεν Βυζαντίους,
Τύρβη δέ γ' ἐξηχεῖτο ἀθυρογλώττων,
Ἐπείπερ ἐλλείπουσιν ὧν ἐδωδίμων
Εἴθιστο λαύρως δαψιλεύεσθαι πόλιν.
Οἵ τ' ἀμφέποντες ἐν διουάνῳ κράτος,
Σκέπτοντο πάντῃ ἐκδικῆσαι τοιάδε.
Ἄναξ τ' ἐφηβότητος ἤδη προσψαύσας,
Καὶ χεῖρ' ἄναρκτον οἰακίσμασ' ἐκτείνας,
Πάρεδρον αὐτὸν βούλεται ἐκστρατεῦσαι,
Ὡς πρῶτ' ἀριστεύσαντα ναυμάχοις ἔργοις,
Ἀποινάσαι Λεύκοφρυν ἐξαρπασθεῖσαν.
Αὐτὸς δ' ὑπείκων θυμὸν ἦν δεικνὺς μέγαν,
Καὶ ἠγγύα φέριστα συγκατωρθῶσαι
Ὁπόσσα ἠτόνησεν ἐξ εὐωρίης.
Ἦν γὰρ παρασκεύασμα ἀρτίου στόλου,
Πρὸς ᾧ στόλαρχος ἴσχεν ἐς πόντον Σάμου,
Τριήρων μὲν τρεῖς δεκάδες τοὐπίπαν,
Καὶ σολτανῶν ὀκτώ τε πρὸς δέκ' αἰτναίων,
Κλητῶν μαώνων δ' αὖτε εὐσθενεῖς δέκα,
Τανῦν ἐπεὶ πάρεδρος ὅσσους κωπῆας
Ἐκ Μεχμεϊτῶν δίζεται ἐλευθέρους,
Κοὐ χριστολάτρας, ὥστ' ἐρετμοῦν, κᾀλκάζειν,
Νεήλυδας δ' ἔνειμε τῶν δ' ἀνὰ μιᾷ
Ἑπταπλόους ἑκατὸν ἐκ θρασυφρόνων,
Μάχεσθαι ὡς οἷάς τε πρὸς μίαν ἄλλην,
Αἷς ἴσμεν εὖ οὔπωτι μὴ κατισχύσαι.
Ἴσχον δ' ὑπαὶ Σηστοῦ τε φορτικὰς νῆας
Νεηλύδων βριθούσας ὀκτάκις δέκα,
Τριήρεάς τε πέντε, ταῖσδ' ὑπουργούσας,
Ἵν' ὡς ὑπερφέροντες ἁλίων ἔργων,

Ποιῶσιν ἐς Λεύκοφρυν ἀσφαλῆ βάσιν.
Ἀλλ᾽ ὧν πάρεδρος δεινὸς ἐκτὸς συμφράδμων,
Λάζαρος ἐκτὸς κηδεμὼν ἀντιφθόγγων.
Ἦν γὰρ δοκάζων δυσμενῶν διεξόδους,
Ὁμοῦ τε προὐμηθεῖτο κἀυτῶν ὑδρείων,
Ὡς μὴ μάχεσθαι ἀργίῃ διψαλέους·
Καὶ ἐς Σίγαιον, ἐκβολῶν πρὸ Σκαμάνδρου,
Τριήρεας προὔπεμπε πεντηκοντόρων,
Καὶ ἤρυον κάλλιστα κἀφθόνως μάλα,
Κἂν δυσμενεῖς πειρῶντο, ἱππεῖς πρυλεῖς τε,
Βίης ἐλάσει κωλύειν λειψυδρίους·
Ἀλλ᾽ ὑστεραίᾳ δρᾶν γλίχοντό τι κρεῖττον·
Γῆς ἐμβάτευον ἢ ἔδει περαιτέρω.
Τρεπτῆς ἀτὰρ γεύοντο τοὐντεῦθεν τύχης,
Καὶ νόστεον κάκιστα οἰκτρῶς κἀθύμως
Δεινὴν ὅσοι πέφευγον ἀκμὴν φασγάνων.
Αὐτοὶ γὰρ ἀλθήσαντες εἰς τρισχιλίους,
Ἀνέδραμον πρὸς τούςδε αὐθαδισθέντες,
Καὶ ἤλασαν πλήττοντες ἄχρι ῥηγμίνων,
Ἐν αἷσιν ὠλέκεισαν ἄνδρες γενναῖοι,
Πρὸς εἴκοσ᾽ εὐζώνοισιν ὡς ἑκατόν που·
Ὧν ταξίαρχοι, Ἰταλῶν ἐκφυάδες,
Κλητὸς Μαφαῖος, θρεπτὸς ὢν Οὐηρώνης,
Καὶ φαιδρὸς Οὐόλπης τε, ἀστυκὸς Κύρνου.
Λοιποὶ δ᾽ ἐπεμβαίνουσι δύσθυμοι σκάφη,
Κἂν ὤπτανον διώκτας ἐξειργασθέντας
Οὐ πάντας, ἀλλ᾽ ὅσους περ ἀθρόκις βολαῖς
Σκαφῶν ἐκερμάτιζον ἔμπυροι πρῶραι.
Ἐπεὶ δὲ Μωκενῖκος ἐλλείπει Χίου,
Ἐνδύεται στόλαρχος ἐς τήνδ᾽ εὐθύμως,
Διϊσχύων εἴκοσι πρὸς πέντ᾽ Ἀλγήρης.
Ἐφ᾽ ᾧ θ᾽ ὃς ἐξέπεμπε πέντε πρὸς δέκα

Νῆας μεγίστας εἰς ἔρυμα Τηνίων.
Μάρκον δ' ἐφίστα συμπάσαις Βαρβαδῖκον,
Ἐμὸν τόκον κύδιστον, οὐκ ἐξιστάντα
Γεωργίου τέξαντος, ἀρίστου φῦντος.
Αὐτὸς δέ γ' ἐς Σίγαιον ὑδρεύσων τρίτον,
Εἰς οὐδένειαν δυσμενῶν αὐχησάντων,
Μετασταλεὶς φυλάρχας, οἷς φωνεῖ τάδε·
» Ἐγὼ μέν, ἄνδρες, οὐκ ἀνέσχομαι ὕβριν,
» Ἧ ἐνδεδύκειμεν χθές, εἰκῇ κἀσκέπτως,
» Ἐς ταὐτὸ οὗ ὕβριστο εὔκλεια ὅπλων,
» Ἣν μέχρι τοῦδε αἴρεται πολιτείη.
» Ἥκιστ' ἀνεκτόν, μὴ ἀναζωπυρήσω.
» Ὑμεῖς ὑφηγέεσθε τοῖσ' ἀπβαίνουσι,
» Κάμυνατ' ὑδρεύσοντας ἐκ τροπῆς πάσης,
» Ἀδιόπους δ' ἐμοῖο οὐκ ἐῶ θάλπους,
» Πρόφρων ἐγὼ γὰρ ἕσπομαι κραταιώσων.
» Μή τις δὲ τόλμα ὁπλίταις περαιτέρω.
» Ἀρκεῖ δεδεῖχθαι τοὖργον ἐξ ἀλωβήτου,
» Ὡς καὶ δέδεικτο προστατοῦντός μου ἄλλῃ· ».
Ἀτὰρ πάρεδρος ὢν ἐπειχθεὶς εἰς ἔκπλουν,
Πρὸς Σηστὸν ἠγκύρωσε μάχιμον στόλον,
Ἡνωμένος δὲ φορτικαῖς προὐνεχθείσαις,
Ἔκπαγλ' ἀπειλεῖ τοῦδ' ἄχρ' εὐδοκηκόσιν.
Ἐπεί γ' ἑκατέρωθι πλευρῶν Βοσπόρου,
Τέτευχε μαχεῶνας ἐκ Σηστοῦ δύω,
Ἐκ δ' Ἀβύδου τέσσαρας ἄχρι Σκαμάνδρου,
Στρατῷ δέ τ' ὠχύρωσε ἐκ δισμυρίων,
Ἵν' ἔξοδος γένοιτο ἀσφαλὴς ἄλλων,
Καὶ ἀσφαλεστέρα τε ἐκβαίη πάλη,
Ὁμοῦ τε κωλύοιντο λοιπὸν ὑδρεύσεις,
Καὶ εἰ δέον τε συγκαλύπτεσθαι στόλον,
Τύχης διώκταις αὖ τυχὸν συμπραξάσης.

Τοιαῦτα Μωκενῖκον εἰς Ἴμβρον σπέρχεν,
Ἀναδραμεῖν ἄνυδρον ὡς νοστῇ πίδαξ,
Ταχὺ θ' ὑδρεύσων φῦλα, κἂν καιρῷ πάλης.
Δήθυνεν ἔμπης ἀντιβάντος καικίου,
Κἀπικρατοῦντος ἦμας' οἷά που δέκα,
Ἀλγεῖ δ' ἀήτη μὴ ἐόντ' ἐπαρκέσαι
Διψαλέοισι, καὶ προεξάρξαι πάλης.
Ἀντώνιον δ' ἔπαρχον Ἀδρίης κόλπου
Μετασταλεὶς σὺν τρισὶν ἐκ τριήρεων ἄλλαις,
Ἐντέλλεται τοῖσι συγκομισθῆναι τάχει,
Στόλῳ ἐπαρκέσοντας ἄτλητον δίψος.
Οἱ δ' ἧκον ἐν δέοντι πρὸς πηδῶν βίαν.
Ἦμός τ' ἀήτης παῦε ῥαγδαίας ῥύμης,
Καὐτὸς πάρεδρος ὢν φρυακτὴς ἐς πάλην,
Οἷα κρατήσων ῥᾷστα ναυμάχων ἔργων,
Τέτακτ' ἐς ἔκπλουν, ὡς δαΐζέ τε στόλον.
Πρὸς Σηστὸν οὖν ὥρινε νῆας σολτάνας,
Πρὸς δ' Ἄβυδον μαῶνας, ὅσσας θ' ὁλκάδας,
Ὃς δ' ἐν τριήρεσ' οἷάπερ ταὼς γαῦρος,
Λοξῶν ἀνακλῶν τὰς πτέρυγας ἐκπλήττει
Θεητὰς ἐμμένοντας ἀλλ' ἀκινδύνως.
Ἐκ σολτανῶν γὰρ πέντε, ἔνθεν τὴν Βέμβου
Στρατηγίδ' εἰσάρασον ἀγκυρωτήν τε,
Αὐτὸς δ' ἀμύνων ἐντόνως σκηπτοῖς ὥσπερ
Κακῶς ἐποίει ἀντίων στρατηγίδα,
Διττάς τε ἄλλας· χ' ἡ μὲν εἰσρεῖ Τρωάδι,
Διτταὶ δ' ἕλοντο ἄγρα πόντιος Βέμβῳ,
Ἀπ' ἀγκύρων ἄραντι θάλψει κοινώνων.
Ἔνθεν δὲ πέντε τῶν μαώνων αἱ κρείττους,
Ἡ Βαταΐας ἵστα πεντηκοντόρῳ,
Ἐπεισπεσοῦσαι ὡς λάβρως κἀπεινῶς τε,
Εἴκειν βίαζον, κἂν ἀνένδοτος πρόμος.

Ἤμυνε γὰρ κράτιστα πυροῖς ἐντέχνοις,
Ἐπεὶ πυρεκβόλοισιν οὐκ ἐξῆν χρῆσθαι,
Πρὸς πλευρὰς εἴπερ ἡ ἐπέμβασις σκάφους.
Ἄθροι δ' ἐπεισπηδῶσιν ἄχρις ἐγκάτων
Νεηλύδων ὅμιλος ἡμιχιλίων,
Καὶ ἣν ἁλοῦσ' ἂν ἄρτι ἐξ ἀηθήτου,
Τῶν ἀναλώτων φῦσα κἀριδεικέτων,
Ἣν 'Αλόϋσος, Φωσκάρηων οἰκίας,
Οἰκείᾳ ἣ ἐφίστα πεντηκοντόρῳ,
Μὴ προὐφθάκει ἀμύνας, ἔκδικος πέλων,
Βάλλων πυρεκβόλοισιν εἰσπηδηκότας,
Οὓς πτοῖα μείζων ἔσχεν ἐκ βολῶν ὅσων
Πυρεκβολίσκων ἀστραπαιολοβρόντων,
Καθ' ἁλὸς ὡς φέρεσθαι ἐμβροντημένους,
Καὶ ῥᾷστα λύεσθαί τε τὴν Βαταΐου·
Ὡς τρεῖς μαώνας μεῖναι ἄγραν Φωσκάρει,
Κἂν κενὰς ἀνδρῶν καὶ νεηλύδων πάντῃ,
Ἐς οὖδας 'Ασιαῖον ἐκπεφευγότων.
'Αλλ' οὐκ ἄδακρυ γῆθος ἐξ ἀγρευμάτων·
Λαιὰν γὰρ 'Αλόϋσος οὐτηθεὶς μάλην,
Ἣν ἀμπέχειν οὐ φθῆσε χάλκεος θώραξ,
Πυρεκβολίσκῳ, πρότριτ' οἰκτρῶς ἐξέπνει.
Βαταΐας δ' ἔνδακρυς ᾧ ἀναγράφει
Τουτὶ τρόπαιον, κἀνεκάλει σωτῆρα.
Ἔνδειξις ἥδ' ἔφερβε λοιποὺς ἐν στόλῳ,
Καὶ πρὸς πάρεδρον ἠρέτμουν θαῤῥαλέως,
Οἱ δ' ἐς φυγὴν ὥρμηντο καὶ παλινδρόμουν.
Οὐκ εἶα δ' οὖρος ἀντίον τετραμμένους,
Καὶ προσκέκρουκαν σύρτιν εἰς ἑωΐαν.
'Ατὰρ πάρεδρος συγκαλυφθεὶς Συγαίῳ,
Οὗ μαχεώνων πυρίαι συνηγόρουν,
Τέτταρσιν ἄλλοις ἠγκυρώθη ἑδραίως.

Μέντοι γε Μωκενῖκος ἐμβιμωθείς πως,
Ἔπλει κατ' αὐτοῦ, κἂν ἀήτης ἠντία.
Καὶ ἵκαν' ὀψὲ κώπαδῶν μονωθείς περ,
Πρόμου Μελιτῶν, κἀρχιποίμενος Ῥώμης.
Οἵ τῆνες αὖ ξύμβαινον ἐς ξυμμαχίην,
Νωθρῶς δ' ἐρέτμουν καὶ ἄπωθεν ὡμάρτουν.
Ἔνθεν πάρεδρος αἴρει ἀγκυρισμάτων,
Κοινῶσιν αὐτοῖς ναυκρατεῖν πεπεισμένος.
Πειρᾶτο δ' οἷος Λάζαρος θρυλλημένος,
Ἤμυν' ἐπεὶ κράτιστα συμπάσας παίων,
Καὶ μὴν διῆρκεν ἠνεκὴς ἐγρηγόρως·
Μέσῳ δὲ νυκτὸς δευτερεύουσαν πάσαις
Ἀλίσκεται αὔτανδρον, αὐτῷ τε πρόμῳ,
Νεηλυδάρχῃ τυγχάνοντι ἀξίην.
Φαῦσις δ' ἐπὰν ἔγεντο, καὶ ἐπεῖδ' ὅτι
Ὃς οὐ πάρεδρος ἀτρεμεῖν οὐκ ἠρκέσθη,
Ἀλλ' ἠρέτμου πρὸς τόνδε αἶψα κἀτρέστως,
Κἂν μαχεῶνες ἀσφαλῶς ἐγκάλυπτον
Ὀκτὼ σὺν ἄλλαις ἀλκιμωτέραις στόλου.
Ἔμπης Μελιτῶν κἀρχιθυτίων πρόμοι
Ἀπότρεπον βουλείας ἐν μειλιχίοις,
Ὡς ἀσμένως φέροιεν ἡντινοῦν λώβην
Καὶ ζημίην ὁπποίαν, ὡς ἐγνωσμένον
Ἐν ναυμάχοις ἔργοισι κἀπιποντίοις,
Πρὸς μαχεῶνας μέντοι ἑδραίους γαίῃ
Εἰκαῖα ὁρμὴ πᾶσα κἀθετητέα,
Λωβᾶν ἔχοντας πλοῖα καὶ μὴ λωβεῖσθαι.
Ἀσύγκριτος γὰρ τοῖσδ' ἄμυν' ἀμοιβαῖα,
Στεῤῥοῖσιν οἷς ἐοῦσι καὶ τοῖσδ' ἀστέγοις,
Καὶ οἷς κρέμβάλουσι, τοῖσι δὲ χθῶνα.
Λαζάρῳ ἔμπης οὐ μέμηλε τοιάδε,
Οὐ πῦρ ἄτυζε γάρ κεν, οὐ σίδηρός τις,

Ἐπεὶ πνέων πέφυκε πῦρ ὑπερζέον.
Ἀλλ' αἱρετίζων τρεῖς τριήρεων κρείττους,
Ἀντωνίοιο τὴν στρατηγίδ' Ἀδρίης,
Καὶ Βηνεδίκτου, οἰκίας Μιχαήλων
Ταρουϊσίοις τευκτήν τε εἰς ὑπουργίην,
Τάςδ' ἦγεν, ἠρέτμου τε πρὸς Σηστοῦ μοῖραν,
Ὅποι πάρεδρος συγκαλύπτετ' ἀπράγμων
Ἐν μαχεῶσι δυσσὶ δὶς πυρσοβρόμοις,
Ἐννοίᾳ εὐσταθῆϊ αὐτὸν συμμάρψαι,
Καὶ αἰχμάλωτον ὡς νεηλύδαρχόν τε
Ἄξαι θρίαμβον ἐς πολιτείην μέγαν.
Ὑπὲρ μόρον δ' ἔσπευδε οἱ πεπρωμένων,
Καὶ ἤρχετ' ὧν λέπτυνις ἤντυν' ἐκκόπτειν.
Παραδραμόντα γάρ κεν ἢ ἔδει πρόσω,
Τὰ πυρὰ ἠκόντιζον ἄτῃ καιρίᾳ.
Σκηπτῶν δίκην ἐπείπερ ἐμπίπτοντ' ἄδην,
Κωπῆας ἐκπλήκτιζε, κὤλεκε πλείστους.
Ἀλλ' ὃς δαΐφρων, οἷα τῶν ἀδειμάντων,
Ἑστὼς ἐπὶ προβλῆτος ἀντ' ἐρετμάρχου,
Προσωτέρω βίαζεν ἐνσκήπτειν σκάφη,
Κἂν πυρὰ ἠμάλθευεν οὐλοὴν ἄτην,
Λεληθάτως τε τοῖον ἄνδρα προὐκάλει,
Ὡς ἐκποδὼν δράσειε, κἀξαφανίσῃ.
Πασῶν μία γὰρ προσβολῶν πυρεκβόλων
Ἐπεισπεσοῦσα ἐγκάτῳ στρατηγίδος,
Ὅποι κόνιτρα εἰρύονται πυρφόρα,
Καὶ ἀΐδην εὔαδε κικλήσκειν σφίσιν,
Αἴθει σχεδὸν πρόπασαν, ἐγχρύσου πάρεξ
Πρώρας, ἀριστῆάς τε, καὐτοὺς κωπῆας,
Αὐτοῦ δ' ἅτ' ἀδάμαντος ἧψατ' οὐδόλως.
Εἴγ' αἰθερῶδες πῦρ τὸ φιτύσαν λόγος
Ὅτου ὑλαῖον οὐ κατισχύει πάμπαν.

Ἀλλ' οὔτε εἶγμα τοῦδε πυρὸς λαύρου περ
Πρὸς Λαζάρου πῦρ φυὲν ἐξ ἀνεικέστων·
Ποσῷ γὰρ ἤδη καὶ ὑπὲρ μέτρον μέγα,
Ποιῷ ἀτάρτοι ἧττον εἰ συγκριθείη.
Φλέγει τόδ' εἴπερ ἀλλ' ὑπόβλητον μόνον,
Οὗτος κέαρ δὴ Ὀτμάνων γ' ὑπηκόων,
Τῶν ἄγχι αὐλῆς καὶ ἄπ' ἐκτεταμένων,
Δείγμασιν ἐξέφλεξεν ἐξ ἀρειόνων.
Τίς γάρ κεν ἄχρι τοῦδε, ἤδ' ἀφ' οὗ φύτλη,
Ἐπὶ ξυροῦ τέταχεν εὐρὺ σφῶν κράτος,
Ὡς πάμμαχος νῦν Λαζάρου εὐτολμίη;
Λέπτυνις ἣν μὴ ἐγκονεῖ πεπρωμένον,
Ἴδοιτ' ἂν ἄφθιτ' ἔργα τῶν ποτοῦν φύντων.
Κάλωας ἔμπης ἀμφικείρασ' ἱστίου,
Κατῆξ' ἄκρως κεραίαν ἅμα ῥαγδαίως,
Κατὰ κρὰς ἀριστῆος ὠλέσασ' ἄρδην.
Καὶ βαρύμηνις οἷα ῥίψασ' ἐς πόντον,
Νηρεῖ δέμας πόρσαινεν, ἐς κητῶν ἕδαρ,
Ὡς μὴ ὑπερβῇ καὶ τυχὸν γαιηόχου,
Θνητῶν ἐπὰν δέδεικτο προὔχων, ὧν ἴσμεν
Ὠγυγίων τε καὶ νεωτέρων ἄλλων.
Ταρουΐσιος δὲ ᾗ τριήρει παρμένων,
Ἐσπουδακώς τε τῆς στολαρχοῦντος δόκης,
Ἐκ Νηρέως πῶς ἥρπασ' ἄγναμπτον δέμας,
Ὡς ἂν πάτρῃ ῥύοιτο ἐν θησαυροῖσι,
Τῶν ἀξίης μνήμης μὲν ἀγαθουργέτην.
Τοίως τανῦν λέπτυνις ἔσπευδ' ἐκτρέψαι
Εὔκλειαν ἄχρι τοῦδε πρὸς πολιτείης
Ἔργοις ἀρηΐοισι προσκεκτημένην.
Μετ' οἶτον εἴπερ τοίου ἐγχεσιμόρου,
Ἐς δευτέραν ἐπείχθη ἀνδροκτασίην.
Βάρβαρος εἴπερ οἰκίας Βαδουάρων,

Οἷα προόπτην καὶ μιμηλὸν Λαζάρου,
Ἐξ αἰτίας κούφης μὲν ἠτονηκότα,
Πρότριτ᾽ ἀνήρει καὶ προΐαλλ᾽ ἐς γνόφον,
Ὡς εἰ πέπωκε φάρμακον δηλημάτων·
Λοιποῖς παρεσκεύαζεν ἐμφάσεις δέους.
Ὡς νηπίοις φόβητρα μαῖα βαμβαίνει
Δυσυπνέουσιν ὡς ἀβακῆ καροῦσθαι,
Ὡς κωματώδη οἵ τρέποντο εἰς ὕπνον,
Ὀρφνὸν δ᾽ ὀνειρώττουσι πρὸς νότου νέφος,
Τεκμήριον δ᾽ ᾤοντο μελλούσης ζάλης·
Ὄναρ δὲ συγκρίνουσιν, ὡς στολαρχέων
Σὺν τρὶς δέκα βέεσιν ἐκτὸς προσμείνας,
Κελαινὸν ἦν φρικῶδες ἐκ νότου νέφος,
Καὶ δείδιον μὴ ἔνθεν ὁρμήσας ἴτης
Ἐν κινδύνῳ θήσοιτο χρῆμ᾽ ὅσον στόλου.
Ἀλλ᾽ οὐκ ἐπεῖδον, οὔτ᾽ ἔτι μνῶντ᾽ ἀρτίως
Πρὸ ὀμμάτων καὶ προτοῦ εἰργασμένων,
Πρὸς νηρίθμους στόλους μὲν ἐξ ἐνερτέρου.
Τοίῃ στόλαρχος ἐπτεροῦτο ἐλπωρῇ,
Λελυμένην Λεύκοφρυν Ὀτμάνων ὕπερ,
Αὐτὸν κατίσχειν κἀπαναστρέψαι κράτει.
Οὗτοι δ᾽ ὀνειράτοισιν ἐμβροντηθέντες,
Οὐκ ἠλέγιζον κῆδος ὁπποῖον τόδε,
Καὶ πειραθέντα φῦλα ἔνθεν πορθμεῦσαι,
Οὐκ ὀπτάνειν δύναντο συγκεκυφότες.
Νεηλύδων δ᾽ ἔπλητο νῆσος ἀπλέτων,
Κλαγγῆς δ᾽ ἀήρ τε, ὡς πόλιν συσσείεσθαι,
Ὥστε προβούλους μὴ ἰδεῖν ἀνασχέσθαι
Οὓς δείδιον πόῤῥωθεν ἐκ κλαγγῆς μόνης·
Τούθ᾽ εἵνεκ᾽ εἰς ἄμυναν οὐχ ἥγημά τι,
Οὐ δημοσιακῶν τε φειδὼ ἢ κῆδος,
Ἀμνήμονες γεγῶτες ἐν Γερουσίῃ

Ὡς ναυλοχᾶν κυροῦτο τῆδ' ἀεὶ στόλον
Ὄρεσσι πάσαις ἐς τίσιν Βυζαντίων,
Καὶ ὡς ἀποκτᾶσθαι τάδ' αἰσχρῶς κἀκόσμως,
Ἅπερ μόθου νόμοισιν ἦν κεκτημένα,
Ἁμαρτὰς ἥδε τῶν δίκης ὑπευθύνων.
Ἀτὰρ βεβακχευθέντες ἐκ κενοῦ τάρβους,
Ἠμνημόνευον δογμάτων Λυκουργίων,
« Ὡς ἀσμένως ζῆν, ἀσμένως τε κατθνήσκειν,
» Ἄμφω κύδιστα, ἀρετῇ δ' εἰργασμένα·
Πόλιν δέ γ' ἐλλείποντες ἔμπλεων ὅπλων,
Καὶ ταμιείων πλημμύραν ἐδεσμάτων,
Τριήρεσ' ἐμβίβαζον ὁπλίτας ὅσους
Ἐγχωρίους τε, καὶ μεθ' οὓς πράβουλοί τε
Αὐτοί τ' ἐπεμβαίνουσι, κἀποχωροῦσι.
Λευκόφρυος γοῦν ἀκλεῶς ἀποδράντων,
Ἀμφιγνοοῦσι δυσμενεῖς, ἣν εἰσίθμη
Σφίσ' ἀσφαλὴς εἴη εἰς ὀχύρωμα
Ἀπαρτίᾳ σκευασθὲν ἐκ δυσπορθήτων.
Ὅθεν τόπαζον μὴ δόλῳ παρεισάχθαι,
Καὶ πυρικαύστους βρῶμα Κέρβερον δέχθαι.
Ὑποψίην δ' ἐπήυξαν, εἴπερ ἦν δέον,
Ἐπεὶ διεσκέπτοντο ἐλλείπειν πόλιν,
Ἀναστατῆσαι πρῶτον αἴροντας μέντοι
Ὁπόσσ' εἰς εὐέρκειαν ἴσχον παναλκῆ,
Καὶ τηλόθ' εἰσβάλλοντας ἴσχειν οἵους τε.
Ἀλλ' ἐς πνιγίσκον πῦρ βαλόντες ἐξῆπτον,
Οὐ βυσσόθεν μέντοι γε ἀλλ' ἀνειμένως,
Ὡς τούςδε οἴεσθαί τις ἐμπλέχθαι δόλος.
Ὅθεν τριταῖοι ἐννύχευον ἀμφ' ἕρκος,
Πύλας τε εὐλαβοῦντο κἀνεῳγμένας·
Ἐπὰν δὲ ᾐσθάνοντο οἷς λελειμμένας,
Εἰσῄεσαν εὔθυμα, θαύμαινον δέ τε

Ἄμετρον οὐδένειαν οἰακισάντων,
Ἐπὰν δέδορκαν πλημμύραν τῶν σιτίων,
Ποσῶν πυρεκβόλων τε, τῶν θ' ὅπλων κάλλος,
Οἷς ἰσχύοιεν πρὸς στρατὸν παμπληθῆ περ,
Κἀντιστατεῖν δύνοιντο προσβολῇ πάσῃ.
Τέως τάδ' ἐξέβαινεν ἐξ ὁμοιΐου
Ὡς γυῖα, κἂν ἀλκμαῖα κἀλκήεντά τε,
Ὑπερβολῆς τε κράσεως ὑπερζέστου,
Ἣν ἦτορ ἠτόνησε θερμὸν ὠλέσαν,
Τῆμός τε γῇ συμπεσεῖν ἀναγκαῖον,
Καὶ ἐκλύεσθαι φυσικῆς τε ῥαστώνης.
Λάζαρος ὢν γοῦν ἦτορ ἔμπυρον στόλου,
Ἐζωπύρει πρόπαντας, ἐῤῥώνυέ τε,
Ὡς πρόφρονας φέρεσθαι ἔργοις δηΐοις.
Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἄφυκτον οἱ πεπρωμένον,
Καὶ ἠτόνησεν αὐτὸ κράτιστον μέρος,
Ὡμάρτεε ξύμπτωσις ἐνδεεστέρων,
Καὶ ξυμβέβηκε αἰσχρὰ ὅσσ' ἀξυμφόρων.
Μύνησι κἂν σκήπτοντο, ὡς γόης τίς που
Ὀφθεὶς πόληος συμπαρίστα οἷς δείλῃ,
Καὶ δεξιὰν δοὺς οὔασι, ψιθυρίσαι
Λεύκοφρυν εἰᾶν, ἣν κριταὶ ἀμεινόνων.
Τοίαις παραινέσεσι τερθρέως πλάνου
Πλείους νόσῳ τοιᾷδε ἐγκεχρωσμένοι,
Τὰ πάντ' ἄελπτα χἀτέροις εἰσηγοῦντο.
Λαρήνσιος μάλιστα ἐκ Ῥηνηρίων,
Ἐπεὶ παρῆλθεν ἐς δυναστείαν στόλου,
Ὧ καὶ προσῆκεν, οἷα πεντηκοντόρων
Τακτῷ ἐπάρχῳ, δευτερεύοντ' ἐν στόλῳ
Μετὰ προόπτην τῆς διαυγοῦς ἀξίης,
Λήγειν γλίχοντο δήρεως κακουχίας,
Καὶ συμπαρήνουν τοῖν προβόλοιν Λημνίων,

Φῦντας μιμηλοὺς προστάταισι θατέροις·
Λεύκοφρυν ἐλλείψασι βουλῇ βελτέρῳ
Ἀπαλλαγῆναι κινδύνων ἐγκειμένων,
Καὶ συγκρίσεις ποιοῦντο ἐξ ὀνειράτων,
Καὶ ὡς ἄφικτοι ἐκβάσεις ἠνιγμένων,
Ὡς τερθέως ἥγημα σύμφωνον τοῖσδε,
Κἀσκεμμένοισιν οὐκ ἀτημελητέον.
Πόλος δὲ ἦν ὕπατος οἴκου Βερνάρδων,
Καὶ δευτερεύων Φαῦστος οἴκου ἐκ Ῥίπης,
Οἵ τοῖσιν ἠμείβοντο ταῦθ' ὅπως ἔχει·
« Ἡμῖν ὄφλημα Λῆμνον ἀσφαλῶς ἴσχειν,
» Καὶ εἰρύεσθαι τήνδε εἵνεκεν κύδους
» Ἡμῶν τὰ πρῶτα, προκρίτως πολιτείης·
» Αὕτη γὰρ ἥδε κυρία μόνη κράτους,
» Χ' ἡμεῖς πεπειστεύμεθα εὐθύνειν μόνον,
» Ἥκιστον ἔμπης ζημιοῦν ἀμωσγέπως
» Ὑπεύθυνοι ποινῆς τε πότμου αἰσχίστου.
» Τερθῆος οὖν πόππυσμα ἢ ὄναρ μέλαν
» Τῶν ἀπατηλῶν καὶ φρενοκλόπων ὄντα,
» Οὐκ ἄν ποτ' ἠθρόησεν εὔορκον κέαρ.
» Ἀλλ' εἰ πεπλημμέλητο ἄλλοις τοιάδε,
» Τίμημα μιμνάτωσαν ἐκ καρατόμων.
» Ἡμῖν δὲ φρουρὰ ἀλφίτων ἐμπιπλάσθω,
» Καὶ ὡς ἐφικτὸν σίντας ἴσχομεν πόῤῥω.
» Καὶ ἢν δέῃ τε τῇ δ' ἀμύνῃ κηράναι,
» Τῶν ποτνίων τόδ' εἰς ὑπουργίην πάτρης. »
Ὡς οἵδε ἠρίζοντο εἰκῇ κἀσκέπτως,
Καὶ τερματοῦτο εἰς ἀκέρδειαν μόνη.
Ἐπεὶ γὰρ εἰσβαλοῦσιν οὔτις κωλύμη,
Ἀφεῖτο δ' οἷς ἔκβασις εὔβατος νήσῳ,
Ῥηνηρίου τραπέντος, ἀπροσαυδήτους
Ἀφεὶς προόπτας οἴχεται ὅρων Λήμνου.

Φρουρὰ δὲ κωμάζουσα, ὁπλιτῶν χάριν
Κἀνενδότητος τῆς προβούλων γενναίας,
Ἀντιστατεῖ φέριστα ἐμπεπαικόσι,
Καὶ κάββαλε κράτιστα δὶς καὶ τετράκις
Τειχῶν μακρῶν κρήδεμνα εἰσπηδηκότας,
Καὶ ἀντέφραττε κάρτα ἦμάσ' ὀκτώ πού.
Ἦν γὰρ διαρκέσουσα μέχρις ἐκκόπους
Ἴδη ἀπεχθεῖς ἠδ' ἀπηγορευκότας,
Καὶ μᾶλλον εἴπερ ἴσχον ἐκ παραλίων
Παρείσδυσιν πρόχειρον ἐκτὸς κωλύμης·
Προβλῆτα γάρ κεν ἀντικρὺ πεφυκότα
Οὗτοι μὲν ἠρύμνωσαν ἐκ σακεσπάλων,
Ἐξ οὗ συνηγόρουν μὲν ἀκτὴν καὶ πύλην,
Ὡς ἔνθεν ἀπρόσμαχος ἦν φρουρὰ πᾶσα.
Τοιαῦτ' ἐπεσκέπτοντο αὐτοί τ' ἐκ λόχμης,
Καὶ ἠρεμεῖν πλάττοντο οἵ ἀφροντίστως,
Νὺξ προὐκάλει ἀτάρ τις ἐκ μελαγχρώτων.
Φῦντος ποδηγοῦ κἀρεθίσαντος πρῶτα
Ἰλλυρίου του φρουρίου ἀποστάντος,
Προβλῆτα συσχέσαντος, αὐτῆς φρουρᾶς τε
Ἐπικρατῆσαι ῥᾷστα, καὶ νείκους ἄτερ.
Καὶ συσσύροντο εἰς ἄναντες ἠρέμα,
Οὗ ἑρκίταις εὕδουσι συμπεπαικότες,
Οἴκτιστ' ἀνῄρουν τούςδε, χ' ὁπλιτῶν πλείστους.
Ἔνθεν πρόβουλοι μητιῶντο ξυμβάσεις,
Ἀνένδοτοι δ' οἱ πρόσθεν οἴκτους νῦν ῥήτρην
Μειλίχιοι δίζοντο, ἐξῳκισθέντας
Φρουρᾶς ἀλωβήτους τε ἠδ' ἐνοπλίους,
Ἐντυγχάνειν καὶ τούςδε τοιᾷδ' ἀφέσει,
Ἢ καὐτοὶ ἐχρήσαντο τοῖς προδοῦσ' ἄλλοις.
Νεύει στράταρχος τῇ προεκθέσει ῥήτρης,
Καὶ τετράφαται ἄψ πρόβουλοι ἐς πλοῖον,

Παῦροί τε ᾧ ἔμβαινον ἐκ συννημόνων,
Ὁμοῦ δ' ἔγνωτο καὶ ἀπεῤῥήθη τάδε.
Παρημένους γὰρ βούλεται λελημμένους,
Φεῦξις δ' ἀναῤῥήσηος οἷς προὐπεφθάκει,
Νάξῳ τ' ἐνωρμίσθησαν ὡς κρυσφυγέτῳ,
Λοιποὺς δ' ἀνηγόρευεν ἀνθαιρομένους
Αὐτοῦ μένειν ἕτας μὲν ἀλλ' οὔτοι δμῶας,
Ἀμφ' αὐτὸν ἴσχειν προσφιλεῖς γανυμένους.
Δόλοι δὲ ἦν μείλιχα κἀπάτης πλέα,
Καὶ ἀνθ' ἑταίρων ἐς δμόων τάττων μοῖραν,
Δεσμώτας οὓς προὔπεμπεν ἐς πύλας Βύζης.
Ὤκιστα ταῦτ' ἀντήχει ἐν πολιτείῃ,
Καὶ οἱ θάλειοι ἀμφ' ἀοιδῶν Λαζάρου,
Στυγνοὶ ἀλυδμαίνουσι δυστήνου θρόου.
Ἄριστα δ' ἐσκέπτοντο ὡς δέμας μέγα,
Κἂν ἄκρον ᾖ διῆκον εἰς εὐεξίης,
Ἢν ἠτόνησεν ἡ ἀμαλδύνῃ κάρη,
Χρεὼν σφαδάζειν, καὶ ἀτάκτως σφάλλεσθαι.
Ὡς γοῦν ἀνασφήλαντα εἴδωσι στόλον,
Ὦ ἴφθιμόν τε καὶ βριθὺ εἴη κάρη,
Πλείστους μὲν ᾑρέτιζον ἐς στολαρχίην.
Φραγκῖσκος ἔμπης Μαυροκῆνος, κἂν ἀπὼν
Καὶ οἷά τις θυραῖος ἔκτοθεν πάτρης
Εἴγ' εἰκοσαέτηρον ἔτλη δουλίην,
Διηνεκῶς εὔφημα λατρεύσας στόλῳ,
Χρηστός τε δειχθεὶς εἰς ὑπατείην τήνδε,
Ψήφους ἑαυτῷ νήνε' ἐξ ὁμοφρόνων.
Ὑμεῖς δ' οἱ ἀγγείλαντες εὐέρκτην μέγαν·
Ἐπεὶ ἀναῤῥηθέντι ᾧ συνησθέντες,
Κῆρ ἐμπαθέστατ' αἶθον ἐνδεδείχατε,
Κρότων ἀλαλάγμασι κἀμφιφασμάτων,
Ἐκ πυρτέχνων κάλλιστα συσκευασθέντων.

Τόνδ' οὖν ἀνηγόρευον ἐς στολαρχίην,
Αὐτοῖς δ' ἀλιτροῖς βλεμμέαινον ἐς τίσιν,
Καὶ προσκαλοῦντο ἐς δίκην δεκαρχίης,
Ὡς φατίσωσιν αἴτιον μολυσμάτων,
Λαυρήδανόν τε Κονταρῆνόν τε πρόμους,
Λεύκοφρυν ἐλλείψαντας αἰσχρῶς κἀλόγως.
Ἁμαρτάδος δ' ἧς τῷ συνίστορας εἶναι,
Κἀς ἀλλοδαπὰς δυσκλεῶς πλανωμένους,
Ἀπατρίους δήμευον οἰκισμοῦ πάτρης,
Κἀπηγόρευον συνδιαιτᾶν ποι κράτους.
Ῥηνήριος δ' ὑπεῖκε προσκεκληκόσι,
Πειθήνιός τε προσβιβάζεται δίκῃ,
Ὄφρ' ἁγνίσῃ ἑαυτὸν ἐγκεκλημένων.

ΤΜΗΜΑ Κʹ.

Ὡς μὴ δ' ἀτημέλητα τᾀμὰ χωρείοι,
Ὑπατικῶν μάλιστα οἰκουρημάτων,
Δυοῖν ὁμαίμοιν Ἰακώβου κτανθέντος,
Νέα δι' οὗ ἔξαρξις οἴκου Βαρβάρων,
Διώνυμον προὔπεμπον ἀνθυπατεῦσαι,
Ἡγήτορα πρὶν φῦντα, Λουκᾶν Φραγκῖσκον.
Ὀπωρινὴ δ' ἦν ὥρα, καὶ στολαρχεύων
Τόνδ' εἴα Κρητόφροντιν, αὐτῷ δὲ στόλου
Ἀπαρτίης μέμηλε καὶ συνταγμάτων.
Φοίβου δ' ἔτι στείχοντος ἀμφ' ὑδροχόον,
Καὶ τῶν ὅλων στόλου τε ἐξηρτημένων,
Ὀργᾷ ἐς ἔκπλουν πρωϊαίτερον τῶν πρίν,
Ἔξωρος εἴγ' ἔνυττεν ἐκ Βύζης ἄλλος,
Καὶ προσκαλεῖτο Μαυροκῆνον οἷά περ.
Ἔθος γὰρ ἀνέκαθεν ἀρχοῖς Ὀτμάνοις,
Πρὸ Πληϊάδων ἀντολῶν μὴ στρατεύειν,
Μήτε προπέμπειν τῆς Προποντίδος στόλον,
Καίτοι γ' ἐπιστῇ οἷς ἀνάγκη σφοδρά περ.
Ὁ νῦν δ', ἐχῖνος οἷα αἰσθεὶς χαλκίων
Ἐκ πλαταγῆς κόναβον, ἐκδιδοῖ οὖας,
Καὶ ἠκροᾶτο πρὸς βορειαῖαν μοῖραν
Στρατευμάτων φρυαγμὸν ἐκ χαλκοκρότων.
Πεταννύσας γὰρ κοίρανος Μοσκωβίης
Οὗ ἀετοῦ πτέρυγας ἄχρι Δακίης,
Καθῆλξε ῥᾷστα ᾧ κράτει ἐνοικοῦντας,
Οἳ κἀπέτινον ἀσμενέστατα φόρους,
Ἐνδείκνυόν τ' ἔχθιστα ἔργ' ἀξυμβάντων,
Ὡς μηκέτ' εὐπείθειαν Ὀτμάνοις νέμειν.
Τοιαῦτα δεινὰ Μεχμετήϊον φρονεῖ,
Καὶ σχετλίαζε παλινωδίην αἴσης.

« Σὺ ἠγγύας δὴ Ἰμβραΐμῳ πατρί μοι,
» Καὶ ἐτράνου πρόσκτησιν εὔληπτον Κρήτης·
» Ἐπὰν δ' ἐγὼ παῖς καὶ ἀπάτωρ ηὐξήνθην,
» Καὶ ἀμφέποντες εἴκαθον κῆδος κράτους
» Ἔμοιγε δὴ ἁρμόττον, αἵματος νόμῳ,
» Καὶ σκέψις ἦν μοι Κρητομήτορα πέρσαι,
» Σμερδνὸν κατεβρόντησας ἐκ βοῤῥᾶ δοῦπον,
» Ἀρειὰν ἀγγέλλοντα οὐλοοῦ μόθου,
» Ὥστε σθένειν με οὐδὲν ὧν ὑπεσχέθης
» Ἐμῷ τεκόντι, οἷς τ' ἐγὼ προειλόμην.
» Ἐπάρατ' αἶσα ἡ δυσηλάκατός μοι,
» Ἐναντιοῦ δή! ἀλλ' ἀκούσῃς σοῖό τε,
» Ἐγὼ μὲν ἐνδείξῃας ἔνθα ἠδ' ἔνθα,
» Οὐ τῶν πρὶν ἧττω, ἐμφανεστάτας ἔρξω.
Ἐμεμψιμοίρει καὶ ἀπηῦδα νηΐοις,
Ὡς ἀντέχεσθαι γηΐνοις ἐκεκρίκει.
Εἰ γὰρ μόθος πάφλαζε τοῖς πέρασί που
Κράτους, ἀτιστέος τε κἀμελητέος.
Ἐπεὶ δ' ἀνάσσῃ γειτνιᾶν ἐχρῆν πόλει,
Κἀπὶ ξυροῦ τὰ πάντα ἧς λωβουμένης,
Κῆδος τόδ' οἱ μέμηλεν οἷς ἐνεστῶσι,
Κἀνωρίαζεν οἷς ἔδει ἀπεργάσθαι
Ὧν περ πατὴρ ὑπῆρξε πρός μ' ἐπισκήψας.
Προὔπεμπε γοῦν στόλαρχον ἐκτὸς Βοσπόρου,
Ἀποστολήων σὺν τριήρεσι τρισὶ
Πρὸς δὶς δέκα, σφοδροῦ περ ἀκμῇ χειμῶνος,
Ὡς ναυμάχων ἔργων μὲν ἐκκεκλιμένος.
Στρατὸν δ' ὃς ἄξας μυριάδων δὶς δέκα
Εἰς Ἀδριανοῦ συγκαθίσταται πόλιν,
Καραδοκήσων ποῖ φρυαγμὸς παπταίνει.
Καὶ Μαυροκῆνος ποντίοις ἀντιφθέγγων
Ἀπῆντα οἷον, προσκαλοῦντι δ' ἀσκόπῳ.

Λέσβος γὰρ ἦν αὐτοῦ ἄμπαυμα πρῶτον,
Ἴος δὲ τοῦδε φυξιλίμενος νῆσος.
Ὃς δ' ἐλλιμηνίζων ἐῆν ἀφροντίστως,
Ὁ δ' αὖ σφαδάζον κῆρ συνίσχων πρὸς πάλην,
Οὐκ ἠρέμει ἄφροντις, ἀλλ' αἴρει πρόφρων,
Ἐς Κάρπαθον δ' ἔτεινεν, ἔνθεν δ' εἰς Χάλκην,
Ἐπικρανῶν μὲν ὅσσ' ἔδοξε βουλείῃ.
Ἀτὰρ θύελλα πέριξ ἀήτου ῥαγδαίου,
Μεταρσιωθὲν λαῖτμ' ἁλὸς καταστείχειν,
Καὶ νιφετὸς ξύμπραττε μείζονα ζάλην,
Ἁλὸς συναρθείσης μὲν ἠέρ' ὀχλώδει,
Ὄρφνη δ' ἔγεντο, ἠέρος πυκνουμένου,
Ὡς μὴ περισκοπεῖσθαι ἄλληλα σκάφη.
Τοὐθείνεκεν στόλαρχος ἄψας πυρφόρα,
Αἰνίττεται πρόπασι μὴ ὁμαρτέειν,
Ἀλλ' ᾗ δύναιτο συγκαλυφθῆναι πᾶς τις·
Ἀερσιβάτης δ' ὅς γε εἰσβαίνει ὅρμον
Ἀστυπαλαίας σὺν τριήρεσι πλείω.
Τῇ γὰρ προόπτου πέντε συμπαρωμάρτουν,
Ἃς λαῖτμα μανὲν ὦσεν ὅρμῳ Καρπάθου,
Καὶ τρεῖς τε ἄλλας ἐσκεδάννυσ' ἐς Χάλκην.
Ἡ ταμίου δὲ εἰς Σέριφον ὠσθεῖσα,
Παννυχὶ τῇδ' ἔκρουε καὶ κατεῤῥάγη,
Τῶν πλειόνων μὲν νησίδ' ἐξενευσάντων,
Μόνος δὲ Βηνέδικτος, ἠδ' ὅμαιμός τε,
Χ' ἁτέρα σὺν νόθοισιν ὁλκάδ' ἐμβάντες,
Εὐέλπιδες μὲν ἀσφαλεστέρου φάους
Κλύδωνι δεινῷ δύσποτμοι κυλινδοῦντο,
Καὶ ὁλκὰς οἷς ξύμβαινε κιστὶς ὀρφνώδης,
Βένθος δὲ πόντου νεκροδέγμων ἀΐδης.
Αὐτὴ δὲ Δόγκου, οὖσα τῶν παλαιγόνων,
Ἐπεισπεσοῦσα τῇ προόπτου ὡς λάβρως,

Ἔῤῥωγέ που τῆς στείρας αὔτανδρος δῦσα·
Ἡ Βικιμάνου μέντοι ἐκ Κυδωνίης,
Καὶ Κουϊρίνου Ἰακώβου θρεπτοῦ μοι,
Ἄμφω ἀδερκεῖς ἠφανίσθησαν πάμπαν,
Λόγος δ' ἐτεθρύλλητο οὐθεὶς ὧν πέρι.
Μνήμη μόνη μοι ἀξιωχρέων παίδων,
Μόθου ἀπ' ἄκρης δύσφορα τετληκότων.
Διαδρομὴ δὲ ἥτε πεντηκοντόρων
Ἧττον πέπωκε φαρμάκου φρικτῆς ζάλης·
Σεσώφασται γὰρ ἕξ σποράδην πρὸς νήσους,
Ἵν' ὠπίπευον λαίλαπος δεινὴν λύσσαν.
Μία δ' ἀκοντισθεῖσα ἐς Πάνορμόν μοι,
Κάπελλος ᾗ ἐφίστα, ὢν νεανίσκος
Βαιόν τι νηΐοισιν ἐξησκημένος,
Πρὸς φρουρὰν ὦλε, λάεσ' ἀντικρουσθεῖσα·
Ναυαγίη δὲ ἄγχυ οὖσα φρουρίου,
Οὐκ ὠνίνησε μηδαμῆ ἀναρσίους·
Ἀλλ' εἰς ἓν ἀθροισθέντα χρηστὰ κερμάτων,
Πυρέκβολοί τε καὶ τοπεῖα ἠδ' ὅπλα,
Μετηρέθη εἰς φρουρὰν εὖ νενημένα,
Οἵ τ' ἐμπλέοντες προστάτης τ' ἀποδράντες
Ζάλην τοσήνδε, συγκομίζονται τῆδε.
Ἀλλ' ὡς ἐγῷμαι τῶν τυχηρῶν οὐ τάδε,
Θεοῦ ἀτὰρ μηνιθμὸς ἀμφ' ἀλιτρίαις.
Αἰσθεὶς ἐπεὶ στόλαρχος ᾧδὶ χρῆμ' ἔχειν
Ἰκτήριον δέραιον, ἀμφάψας σκαιᾷ
Ἀμπίσχεται λιτός τις εὔωνον ῥάκος,
Γονούμενός τε ἐξιλάσκεται θεῖον.
Ἰκτῆρι γοῦν ἔωξεν αἰθὴρ αἰθρίαν,
Στοιχεῖα λειπότακτα ᾔτει οὓς ὅρους,
Καὐτὸν προῆγον ἀσινῆ ἐς λιμένα,
Ἱστοῦ ἄνευθεν, ἠδ' ἰθύνοντος γόμφου,

Αὐτῶν τ' ἐρετμῶν ναῦς πτερούντων βριθεῖς περ.
Πρόσκειτο δ' ὃς πρὸς θεῖον ὠφθεὶς εὐγνώμων,
Καὶ εὐχάριστον ἐγγυᾶτο καρδίην,
Μνήμης ἀλήστου, ἤματος διακρίτου.
Ἀνάρσιοι ἐν τοῖςδε ἠγνόουν εὔνουν
Οὐρανιώνων, πρὸς στόλον τετραμμένων
Ἐκ μηνιθμοῦ δι' οἶκτον ὁπποίου τοῦδε·
Ὤοντο γάρ κεν τὴν διαμπὰξ ἣν λώβην.
Ὥρμηντο δ' ἔνθεν ὑψίκομπαι τὴν πρός με,
Ὡσεὶ ἀφαιρεθεῖσαν ἄλκαρ ἐκ πόντου.
Μέντοι γε Μαυροκῆνος ὧν ἀπαρτίσας
Θυελλόπληκτον ἣν θοὴν στρατηγίδα,
Ἔξεισιν ἔνθεν καὶ ὑπήντ' ἀναρσίοις,
Λοιπῶν μετασταλέντι τῷ δ' ὑπεικόντων,
Πρὸς γειτνιούσας συγκαλυφθέντων νήσους.
Αὐτοὶ δὲ πρὸς Κάρυστον ἔστρεφον πρῶραν,
Καὶ νὺξ ἐπεξέτεινε πέπλον ὀρφναῖον
Πρὸ ὀμμάτων διώκτου, οὓς δ' ἀφανίζει.
Μεθ' ὑστεραίαν δ' αὖτε ἐκκαλύπτει που,
Ὁ δ' αὖ ἔσευε, κἀδίωκεν ἐντόνως,
Ἀλλ' ἐγχέλυες οἷα δράττουσαν χεῖρα,
Ὡς εἰς ὀπὴν ἀπέδραν ὅρμῳ Μηλίων.
Ὧ δ' οὐ μέμηλε τῆς ἐπείξεως ὕπερ,
Ἦν γὰρ κενὴ πάνυ γε οὔτ' ἄλκαρ φέρον.
Μόνον δ' ὁπωσοῦν Κουσαΐνον τοὐντεῦθεν,
Ἔνταλμα ἴσχον ῥίμφα πως ἐξῳκίσαι.
Ἀλεύετο πρὶν γάρ κε πολλὰ κλητευθείς,
Προϊσχεθεὶς ἀεί τι εὐχρώου μύνης.
Καὶ χρῶντο τεχνάσματι δεξιῷ τῷδε·
Τριήρεα ἔμβαινεν ἐς θοωτέραν,
Αὐτὸς τριηράρχης μέν, ὅςτισοῦν εἴη,
Κατῆντα δ' αἶψα ἐς Παλαίκαστρον τοὐμόν,

Νυκτὸς δέ, ὡς μὴ εἴη ἐμφανὴς ἐμοί.
Αἰσθεὶς δὲ Κουσαΐνος ἔσχ' ἐπισπαστόν
Τῇ ὑστεραίᾳ προσμένων ἐν σκηναῖσι.
Πρόπεμπε δ' ὅς γε, ὡς ἐφετμὴ κοιράνου,
Σκηνῶν καταίρειν αὐτὸν ἐς τριήρην δε,
Καὶ ἀκροᾶσθαι ἐντολῶν ἀποκρύφων.
Κἀδείκνυ χρυσόσημα τῶν ἐνταλμάτων,
Αὐτὸς δ' ὑπεῖκε καὶ συνὼν τριηράρχῃ,
Οὐθὲν μυεῖται, δείκνυται δὲ ναυάτης,
Καὶ συνοχεῖται ἐς Κυδωνίαν ἄκων,
Κἀντεῦθεν ἔπλει ταῖσι λοιπαῖς ἐς Χίον.
Οὗ τούσδ' ἔμιμν' ἔνταλμα ἐκ πυλῶν Βύζης,
Δηλοῦν στόλαρχον Κουσαΐνον προσπαίως.
Ἠρκεῖτο δ' ὅς γε ἀξίῃ τῇδ' ὁππόσῃ,
Κἂν ἐνδεεστέρῃ τε ὧν δὴ καρποῦτο,
Καὶ ἧς ἀνηγόρευτο δηρὸν Κρητάναξ.
Ἐδεῖτο πλὴν ἄνακτος, ἥν οἱ ἀνδάνῃ,
Παλίντροπον τόνδ' αὐτὸν εἰσδέχθαι Κρήτην,
Ὧ γ' ἐκτίσουσαν τοῦδ' ὅ,τ' οἰκεῖον σχέθει.
Νεύσαντος οὗπερ ἵκται, ἄλοχον δ' αἴρει,
Παῖδας, νομισμάτων τε πληθὺν νηρίθμων,
Τούς τ' ἐν μόθῳ τοιῷδε οἱ κατασχέτους,
Ἐν οἷς συνηριθμεῖτο παῖς ἀνθυπάτου,
Κατασχεθεὶς καὐτός τε Γορτύνης πέδῳ.
Διώνυμος δέ, οἰκετείας Δελφίνων,
Μάρκος δ' ὃς Ἀντώνιος Αὐσόνων ἔθει.
Ἦν δ' ἄχρους τοῦδ' ἄχρι λυγρᾶς ἐκ νόσου,
Ἐπείπερ ἁβρὸς ἐκ γενέθλης ζαχρύσου,
Καὶ ἠτόνει κάθειρξιν ὀρφναίαν φέρειν·
Ὑγρὸν γὰρ ἀνιμασθὲν εἱρκτῆς δαπέδου,
Συνισχεθὲν τείχεσσι μὴ διαπνέον,
Χλωρὰ ταῦτ' ἐδείκνυ ἐγκεχρωσμένα.

Τοιόσδ' ἀὴρ εἰσπνεῖται ἁπαλοῖς στέρνοις,
Καὶ κρᾶτα ὑγρὸν ἢ ἐχρῆν κατεργάσθη,
Ὡς φλέγμα ᾧδ' οἰδαῖον ἐκ πλημμυρίης
Καταῤῥέειν στέρνοισιν ἐμπυούμενον,
Πράττει κακῶς δὲ τόνδε, βηχὸς ὀχλούσης.
Μαιμᾷ δὲ ἣν ζωαρκὲς ἄλθος ἧς νόσου,
Καὶ δίζεται δόκησιν ἐκ Κυδωνίης,
Παύλου ἰατροῦ, οἰκετείης Σταΐων·
Φοιτᾷ δ' ὃς ἔνθεν ἐς Ῥιθύμνην ἀσμένως,
Κἀπεισκοπεῖ νοσοῦντα ὡς εἶχ' εἰργμένον.
Παρμύθιον δ' οἱ οὐ δίδωσι μοχθοῦντι,
Ῥητῶς φθίσιν δὲ τοὐνοχλοῦν τρανοῖ πάθος·
Καὶ καλλιπὼν ἄελπτον ἄλθους παντοίου,
Σκηναῖσιν ἵκται δεγμέναις κακῶν μάντιν,
Ὡς Κουσαΐνῳ στυγερὰν δόξαι φάσιν.
Οὐ γὰρ προσῆκον κοιράνῳ δορυκτήτους,
Καὶ μᾶλλον ὃν κέκασεν ἄφθονος φύσις
Φαιδρᾷ γενέθλῃ κυδίμων ἀνθυπάτων,
Βίου ἀγῶνι ἐκ κακουχίης πίπτειν·
Ὅτου τυχὸν κάθεξις ἄρκιος πάντων,
Ἐς κτῆσιν ἧς πόληος, ἣν μόθου μέτροις
Μαρνάμενοι φέριστα ὀκτώ που ἔτη
Δεινὸν κρατῆσαι, κἂν δ' ἄποινον εἰργμένου.
Χ' ὑπηγόρευε δύσφορον νεηνίσκου
Νόσον πρὸς ἀνθύπατον ἐκ Κορνηλίων,
Ἀζυμίοις γράμμασι μηνύων τάδε·
» Προανθυπατεύσαντος ἱμερτὸς γόνος,
» Ἡμῖν δὲ δουρύκτητος, ὑσμίνης νόμῳ,
» Νόσον νοσεῖ βαρεῖαν ἐκ δυσαλθήτων,
» Ὡς τοῖς παρ' ἡμῖν δόξε τῶν ἀκεστόρων.
» Ἢν αὐτόθ' εὑρημεῖται ἀμφὶ ἰάσεις
» Ἵστωρ τις ἄλλος, τόνδ' ἴαλλε ὠκέως.

» Παθῶν γὰρ ἀρχὰς ῥᾷον ἀρχῇ τ' ἀλθαίνειν,
» Ἀτὰρ τελευτὴν ἔστι πως πτερυτίζειν.
Οἷς Ἀνδρέας γράμμασι κῆρ ἐνημμένος,
Τῇ γ' εὐσεβείῃ μᾶλλον ἀστὸν πρὸς τόσον,
Μετασταλεὶς γραφῆα συγγραφῆς τῆσδε,
Τούτου πέπυσται εἰ κατὰ χρῶτ' εὐέκτης,
Καὶ ἣν ταμεῖν οἷός τε τὴν πρὸς Ῥιθύμνην.
Αὐτὸς δ' ἐπειδὼν τίς λατρείη πρὸς κρείττους,
Ἀμνημονῶν γήρως τε κἄχθους ὀστέων,
Προὔτειν' ἑαυτὸν προφρόνως ἀνθυπάτῳ,
Ὃς δ' ἐξέπεμπε τοῖς παρεγγυωμένοις.
Κᾆν Κουσαῖνος δέκτο, ἐντίμως μάλα,
Καὶ ἠγγύα προσόντι οὐ τυχὸν γέρας,
Ἣν αὐτὸς εὑρετής τις ἄλθους ἧς νόσου,
Ἐγὼ γὰρ εὔνους πρὸς νεηνίσκον, φήσας,
Λόγῳ πατρὸς πρὸς παῖδα τῶν ἐπηράτων,
Μουσουλμάνης περ, καὐτὸς εἷς χριστωνύμων.
Τέως παρήνει ἣν ἐπιγνοίη νόσον,
Τῶν ἐξ ἀέλπτου ὡς ἀνενδέκτων ἄκους,
Σχέσθαι ὅπως δὴ τοὐπιχειρεῖν ἰάσεις·
Εἰ γὰρ τυχὸν θάνοιτο τῇδ' ὑπουργίῃ
Ἰατρὸν εἴργειν ὤμνυ ἀντὶ φθιμένου.
Προωδοποίει δ' ᾧγε εἴλην ἱππέων,
Ἐκ Κιαούσων καὶ νεηλύδων δέκα,
Αὐτὸς δ' ἐν οἷς πόμπευεν εὐοδουμένοις.
Ὃν πρότριτα δέδεκτο μιμνάζων πρόμος,
Φιλοφρόνως μὲν οἷσι πρὸς γνωτὸν μέτροις.
Διδοῖ δ' ἐπισκέπτεσθαι ἠσθενηκότα
Δὶς ἤματος, συρέντα εἱρκτῆς ὀρφναίου.
Ἐπιτρέπει δ' οἱ Κουσαΐνῳ ἀμφέρειν
Γράμμασιν, εἰ νόσημα τῶν εὐϊάτων.
Ἀντίκρισις δ' ἦν ὡς καθαυτό τοιόνδε,

Εἱρκτῆς τὸ χρῆμα ἣν μὴ εἴη τἀδικοῦν.
Αὐτὴ γὰρ ἡ τέξασα κἄλθουσα πάθος,
Ἥ γ' ἣν ἐπεκτείνοιτο δηρὸν ὀχλοῦσα,
Φθίσις τὸ ἑξῆς ἐκ καταπτώτου πρώτου,
Ἢ πως ἀλάλκον οὐκ ἐφεύρηται ἄλθος.
Ταῦτ' ἠκροᾶτο Κουσαῖνος διχόφρων·
Ἱμέρεται γὰρ ῥώσεως νεανίσκου,
Ἀρέσκεται δ' οὐ ἀνέσει ἐρεγμένου.
Συνίσχε δ' οὐ τοιῶςδε ἀρχῇ ζωγρίης,
Φιλοφρονῶν μὲν προσδιαιτήσει κρείττῳ,
Νῦν δ' ὃν κατίσχεν ἠνιαθεὶς ὧδέπως.
Ἦν εἰσέτ' εὐσέβεια τοῖσι κωμήταις,
Ἄλλοις τε προκρίτοισιν ἐνδομυχοῦσα,
Ἀλλ' ἐξ ἀρητήρων τίς Ἀλεξανδρῖνος,
Ἡγούμενός τε Ἀρσάνου Ἰώσηπος,
Καὶ ἐκ Βεβέλλων οἴκου Ἐμμανουῆλος,
Ἀνταρσίην σκέπτοντο ἐκ συνωμοτῶν,
Ὧν δὴ συνηθροίζοντο μυριαστή τις.
Ἰῷ δὲ Κουσαῖνον οἴονται πρῶτον
Μάρψαι, ἐν ἄρτοις κυκλικοῖς πεφυρμένῳ,
Καὶ γρᾴδιόν τι ἐν κάννῃτι φορτίζον,
Οὗ γράμμα κεκρύφασιν ἐν πτύχαις κόλπου
Δηλοῦν σκοπὸν σφῶν κρύφα Δελφινιδίῳ.
Σκηναῖσι δ' ἵκται δῶρον οἷά περ φέρον,
Ὡς ἐκ μονῆς μὲν εὐμενοῦς τῆς Ἀρσάνου,
Σέβει τε Κουσαῖνον ὡς αἰδημόνως.
Πρότοιμα προσπτύσσοντο οἱ ἀμφ' ἀρχεῖον,
Αὐτοῖς τε ἡβρύνοντο κυκλικοῖς ἄρτοις,
Μαστῶν ἀτὰρ πτύχαισιν ἀθροῦντες χάρτην,
Προσηγανάκτουν τοῖς δόλῳ ὑφασθεῖσι,
Καὶ ἐγγύθι γραῦς προστάτου προηγμένη,
Ἀναίνεται σύνθημα ἥν τι ἂν εἴη

Παρεγγυημένον δὴ οἷς συνωμόταις.
Ποιεῖ δ' ἐλεγμὸν πεῖρα ἀντεργασθεῖσα·
Κύων γὰρ ἄρτον ἐς ῥέθος δ' ἐῤῥιμμένον
Φαγὼν ἄφνω τε οἰδέων κατεῤῥάγη.
Ὡς Κουσαΐνον κουλεοῦ σπάσαι ἄορ,
Καὶ οὐτάσαι πρέσβειαν ἐγκεκυφυῖαν,
Δορυφόρους παίειν τε ἐν μεταφρένῳ
Ξιφιδίοισιν ἄχρ' αὐτῆς ὑστάτης.
Συνίσχε δ' αἴφνης στασιαστὰς αὐτῆμαρ,
Τῷ μὲν Βεδέλλῳ, εὐαγεῖ τ' Ἰωσήπῳ
Ταμὼν κάρηνα, ὠδέλιζεν ὡς πλείστους.
Δελφίνιον δ' εἵργνυεν ὡς ἀκηδέστως,
Ὡς συμπεσεῖν οἴκτιστα δυσλύτῳ νόσῳ.
Νῦν οὖν ἀνασφήλαντα ἐκ κακουχίης
Συνῆγε λοιποῖς, οἷά περ θριαμβεύων.
Ὤκιστα γοῦν κατῆντα ἐντὸς Βοσπόρου,
Πῆ μὲν προκληθεὶς ἐξ ἐφετμῆς κοιράνου,
Πῆ δ' ἐντρέχειαν Μαυροκήνου δειμαίνων,
Ἰχνηλατοῦντος δοχμιόπλοα στίβη,
Ἀμειβαδὸν στείχοντος ἐκ βορηΐων
Πρὸς τὰς νοτίους Κυκλάδων κἀναλλάγδην,
Λαγῶν ἄνισα ἴχνε ἐκμιμουμένου.
Ὕπουλος ἔμπης ἡ πρόκλησις τοιάδε,
Καὶ ἀξίωμ' ἐφῶρα ἀνδρὸς ἐς λύμην.
Ἥκοντι γάρ κεν ῥηγμίνι Προικονήσου,
Ἰδού τ' ἐφετμὴ ἐκ πυλῶν ἀνακτόρου,
Ἄγειν Ῥοδοστὸν ἐς πόλισμ' ὃν κατάπλουν.
Ὑπεῖκ' ἐφετμῇ, κἀξεφόρτιζ' οὐσίας
Ὡς μυριάδας δὶς ἑκατὸν χρυσίων,
Μέντοι λέληθ' ἑαυτὸν ἐστερημένον
Καὶ τῶνδε, κἀξίης τε, καὐτοῦ βιότου.
Προσῆν ἐπεὶ πάρεδρος ἐξ ἀνακτόρου,

Κἀσχετλίαζε Κουσαΐνον φαυλίζων,
Ἄχρηστον ὡς ἐκβάντα δήρεως σκευαῖς,
Ἀνειμένον μάλιστα λυγροῦ ἐκ γήρους,
Καὶ δημίῳ ἔνευε κρᾶτα οἱ αἴρειν.
Αὐτός δ' ἄνεισιν ἐς πύλας ἀνακτόρου,
Τρὶς μυριάδων τόσσας ἐκ χρυσοῦ ἄγων,
Λοιπῶν ἐκείνου ἀθρόως δημευθέντων.
Ἐκτὸς δὲ Μαυροκῆνος εἰδὼς ξυμβάντα,
Χ' ὡς οὐκ ἔτ' ἰχνεύσειας ἐνδιδοῖ ὥρα,
Κάτεισιν ἔνθεν Κυκλάδας μεταστείχων,
Κατήντα δ' ἐς Κυθήραν οἷα χειμάσων,
Ἄγων Ἰωάννικον ἐκ Σύφνου νήσου,
Ὃς ἀρχιποίμην χρηματίσας ἐν Βύζῃ,
Ἔνθεν πέφευγεν Ὀτμάνων τυραννίδα,
Γαληνιᾷ δ' εὔχρηστα ὡς χρυσφηγέτῳ
Ὑπὸ πτεροῖς λέοντος ἐγκαλυμμένος·
Καὶ ἴδατ' αὐτοὶ οἷς κρότοις προπομπῇ τε
Στόλαρχος ὃν γέραιρεν ᾧδ' ἀφιγμένον,
Κἀγώ τε οἰώνισμαι ἤλυσιν τοῦδε,
Πεφυκέναι μόρσιμον αἷς τρικυμίαις,
Ὡς τὴν Ἰωνᾶ θέσπιος πόλει Νίνου.
Νῦν ἀλλά γε κρείττω τε ἐκ κρότων γέρα,
Καὶ προὐκάθιζ' ἑαυτῷ ἐν διαίτησιν,
Αὐτοῖς τιμῶν μέτροισιν, ἣν ἐκ Ῥώμης,
Δέξοιτ' ἂν ἀρχιποίμεν' ἄλλον ἀκραῖον.
Μὴ ἀτρεμεῖν δ' ἔσπερχεν αἰνὸν κἂν χεῖμα,
'Αλλ' αἱρετίζειν ἐκ τριήρεων δέκα,
Καὶ Ταίναρόν δε ὠκέως καταπτᾶσαι,
Ὡς νῦν τ' ἔθνους ἔμπιστον αὖτε πειράσων.
Κἀλλιμένιζε Κυτριῶν εὐρεῖ ὅρμῳ,
Ἄθροι δέ γ' ἠθροίζοντο πρόκριτοι φύτλης,
Τρισχίλιοί που πιθανοὶ στολαρχοῦντι,

Οἷς ὃς δεδαψίλευτο δῶρ' ἀγαυά τε,
Χρυσῶν δεαίρων κἀκ νομισμάτων πλήθους·
Οἳ γνωμάτευον, εἵνεκεν πολιτείης
Θνήσκειν προθύμως, ᾗ ἂν δοίη ἡ χρεία.
Ἰδεῖν δ' Ἰωάννικον οἷς ἔλδωρ μέγα,
Καὶ ἀρχιθύται χεῤῥονήσου οἱ πλείους,
Δούλεια ἠσπάζοντο, ἄκρον οἷά περ.
Μεθ' ἃ στόλαρχος ἐξιὼν στρατηγίδος,
Ὡσεὶ ἄναξ κρότοισιν οἷς εὐφημεῖτο.
Ἱροσταλῶς τε ἀρχιθύτων εἱμένων,
Λιτὰς ἀγόντων ἐς συνέργειαν θείου,
Οἴκοι νέμοντο ἐξ ἑκάτερθεν σεμνοί,
Μὴ καλλιπεῖν ἄλληλα συμφρόνων μέρη,
Ὡς εἰς ὃ ἂν στόλαρχος ἐνσταίη ἔργον,
Οὓς ἀπτέρως φέρεσθαι, εἴτ' αἰνὸν τόδε.
Ἀλλ' ἣν ἂν εἰσφέροιτο οἷς ἔλασίς τις
Ἐκ Βασιλίννης ἀντιβήσους' ἀντάρταις,
Αὐτὸν κρατύνειν οὓς ἀρωγῇ τοῦ στόλου.
Αἷς ξυμβάσεσσιν εὐσταθέσιν εὐόρκως,
Τελεσφορήσων Μαυροκῆνος σφῶν πίστιν,
Φερὰς τὰς ἀρχαίοισι, νῦν κεκλημένας
Καλλόμματα, ἥγημα ἣν οἱ δηῶσαι.
Ἣν ἵππον οὖν συνίσχεν, ὡς ἑκατοστήν,
Τριήρεων ἐξῆξε πῖον ἐς πέδον,
Προὔπεμπε δ' ἡγητῆρα, ἴδριν οἷά περ,
Γεώργιόν μοι παῖδα ἐκ Κορνηλίων.
Ἐπεὶ γὰρ εὖ μετρεῖτο ἐν πολιτείῃ,
Σταλεὶς ὕπατος ἐς Κυθήραν εἰκότως,
Τούντεῦθεν ἠξιοῦτο οἰακισμάτων,
Ἐμῶν ἀγήτωρ οἷα καὶ σίταρχός τε.
Ἐπεὶ δ' ἔμελλε Κουσαῖνος δηῶσαι
Γῆς Τηνίων πεδινὰ πρὸ πλόου Βύζης,

Στόλαρχος ὃν προὔπεμπεν ἀντιθήμεναι
Πρὸς ἥντινοῦν ἄπβασιν ἐς θίνας Τήνου.
Καὶ δὴ προμηθεύοντος ὡς πρὸς κωλύμην,
Ὥρμητο Κουσαΐνος εἴς που ῥηγμίνων,
Πεπείραται μέντοι γε δυσχερεστέρας
Ἀντιστάσηος, ἢ προτοῦ σφῶν ἀρχαῖοι.
Οὕτω γὰρ ἠσφάλιστο εὐσταλῶς νῆσος,
Ὡς Κουσαΐνῳ ἐμπιτνᾷν μὴ ῥάδιον,
Κᾂν λάβρον ᾖ ὅρμημα ῥηγμίνων ὅπου.
Κορνήλιος γὰρ πανταχῇ ἀντιπράττων,
Ἵππων ἑκατοστύϊ ἠντία σφόδρα·
Καί που παρορμήσαντι ῥιψοκινδύνως
Αὐτὸν καταπτᾷν, καὶ στολάρχου εἰς ὦπα
Καρατομῆσαι ἑπτὰ ἐκ νεηλύδων,
Παλίντροπόν τε ἁλὸς ἐκτρέψαι Τήνου.
Τοιόνδε κῦδος ἔσχεν, εὖτ' ἐπισπαστὸς
Ἦν Μαυροκήνῳ ἔνθεν εἰς Φερῶν ἄρσιν.
Καὶ δὴ προταχθεὶς ἴδρις ἱππεὺς ἡγήτωρ,
Τῇδ' ἐστράτευε καὶ ἀτάρβητος δειχθείς.
Οὐ γὰρ δεδοίκει Ὀτμάνων ὅσον κράτος,
Ἄλλως στρατοὺς νῦν τῶνδε τῇδ' ἐδειμάτου·
Φρουροὶ ἐπείπερ οἱ Φερῶν δεδοιγμένοι,
Τήν τ' ἐκστρατείαν ἐμφάνειάν τε στόλου
Πρὸς γειτνιούσης ἁλὸς ἐξαίφνης φύσης,
Κᾂν ἱππέων ἀριθμὸς ἦν δισχιλίων,
Καὶ ναιετόντων αὖ τόσοι, δρασμῷ χρῶντο,
Ἔρυμα λιμπάνοντες ἐλλειπεστέροις.
Κορνήλιος δ' εἰσήει εὔφρονι θυμῷ,
Ἐπεὶ δεδόρκει δεξιῶς πολιτείην
Ἐπικρατεῖν τοσήνδε πρὸς δυναστείην,
Ἣν ἀσθενῆ δέδειχεν εἰσβολαῖς ὅσαις.
Ἔνθεν προηγμένων γὰρ εὐζώνων στόλου;

Δηοῖ πόλιν, πίμπρησιν ἀγλαοὺς δόμους
Τοὺς Μεχμεϊτῶν, καὶ ἐᾷ χριστωνύμων.
Ἦν δ' ἦμαρ ἀφρῷ, ὑστεραία δὲ Κρόνου.
Ἀολλέες κατῆρον, ᾗ ὥρμει στόλος,
Ταιναρίων ἄγυρις ὡσεὶ μυρίων,
Καὶ Λακεδαιμόνων τε ὡς τρισχιλίων,
Κᾀὐτοὺς σφᾶς ᾧ πρόσοιμα παντάρχῃ φέρον,
Καὶ ἠγγυῶντο πρόφρονας δεδειχέναι,
Παντοίαν ἐς πόρθησιν ἄστεων ἄλλων,
Περαιτέρω ἢν μῆδος ἐγκατασκῆψαι,
Εἴ που τε χρειὼ ἐκ πεδεινῆς ὑσμίνης
Οὓς συγκροτεῖν μὲν ἀντιτάξηας σφοδράς.
Ἰαίνεται στόλαρχος ἀθρῶν ὧν εὔνουν,
Πίστιν τε ἀκλόνητον ἐς πολιτείην,
Καὶ χάριτας γνοὺς πατριαῖς ὁμοδρόμων,
Προσηύδα οἷον ἐν φίλοισιν ἀρθμίοις·
Καιρός, δ' ἔφη, οὔτοι γε τηλίκων ἔργων,
Εὖτ' ἐνδιδοῖ μέντοι γε εὐφρονεστέρως,
Δὴ τῆμος ἀρθμίους τε κᾀπιταῤῥόθους
Ἀπαξιοῦν ἀπεικός ἀσμένως δέχθαι.
Τέως παρῄνει ἄρτι οἴκαδ' ἐμμένειν,
Καὶ προσμένειν σύμπτωσιν ἀσφαλεστέρων.
Τανῦν δ' ἔμοιγε φροντὶς ἀντηχῶν ἔργων.

ΤΜΗΜΑ ΚΑ΄.

Διῆξε φήμη γάρ κεν αὐθαδῶς βέεις
Ἐπιτροχάζειν Κυκλάδων κακεργέτας,
Φόρων ἕκατι, οὓς ἀπῄτουν πρὸς βίαν.
Τάδ' οὖν ἔπειγε πρὸς δίωξιν ὀξεῖαν,
Καὶ ἦν ἐλαύνων ἄχρι Αἰγέου πόντου.
Μεταξὺ γοῦν Σάμοιο καὶ Χίου νήσοιν
Πρὸ ὀμμάτων κίχανε τετράκις δέκα
Εὔτακτα μάλα αἰπύπρυμνά τε σκάφη·
Ἦν δ' εὐδίη ἄφλοισβος, ὀργᾷ δ' ἐς μάχην,
Κᾂν ἡμίσευε τοῖσι συγκεκριμένος.
Ὡς τῆλε συμπύρευμα πεντηκοντόρων
Μὴ ἰσχυουσῶν ἐξ ἐρετμῶν συμπίπτειν.
Μακραῖσιν οὖν δίωξις ἦν σπουδαστέα.
Καὶ σεύεται πρὸ πάσας ἐντεταμένως,
Κᾂν πέντ' ἐλιννύουσαι εἴληνται δήπου,
Καὐτὸς μόνος διῆκε κἀπέκειν' ἄλλων,
Τριηρεάρχην συμπεπεισθεὶς ζωγρῆσαι.
Αὐτὸς δ' ἐπειδὼν τόνδ' ἑκὰς μονωθέντα,
Τέτραπται ἀντίπρωρος, ἶφι δ' ἠρέτμει
Λοιποῖς βέεσσι, πρὸς διώκτην ἀντωπός.
Ἀφίσταθ' ὁρμῆς ὅς γε, κἤχῳ πυρβρόντῳ
Τέκμαιρεν οἷς κοινῶσι χρῆμα κινδύνου,
Ἐᾶν ἀγρεύσεις κἀμφιπτυνεῖν παντάρχᾳ,
Ὡς εἰς ἀρωγὴν καὶ ἄμυναν ὠκεῖαν.
Προῄσθετο σκάφαρχος ὡς ἀργαλέον
Αὐτοῖς μάχεσθαι, οἷς πεπαίδευκε πλεῖστα
Ὀλεθρόμυθος πεῖρα συμπλοκῶν ἄλλων,
Ἐκ δυσκαθέκτων προσδοκημένας μείζους,
Ἣν σφίσι προσδέξοιντο ναυμαχεῖν νέον.
Ἂψ γοῦν τραπέντα, ὡς διώκτου ἐκκλίνῃ,

Ὅς γ' ἐντόνως ἔσευεν, ὀψὲ δ' ἤματος
Δυοῖν καταπτὰς μάρψεν αὔτανδρον μίαν,
Ἣν εἴδατ' αὐτοὶ ᾧδέ μοι πεπαρμένην,
Καὶ θατέραν πίμπρησι ῥηγμῖσιν Σάμου,
Λοιπῶν ὀπὰς γῆς εἰσδυσῶν, μυῶν δίκην
Σύμπτωσιν ἢ αἴσθοιντο δεινοῦ αἰλούρου.
Ἐπεὶ δ' ὃς ἡμάρτηκεν ἄγρας ὡς ἔλδωρ,
Δετὸν σκάφαρχον ἐς πάτρην θριαμβεύσων,
Ἔνθεν τέτραπται καινὰς ἐς δηώσεις.
Καὶ πλεύσας ἐς Δῆλόν δε τιτθὸν δηθύνει,
Βουλὴν δ' ἀγείρει ἔνθα ἐκ πρόμων στόλου,
Αὐτὸς δὲ ὑπέρκυπτεν, οἷα πανταρχας,
Ἀπόπροθεν ἥμενος φαιδρῷ θώκῳ.
Ἀλλ' ἄγχ' ἑαυτοῦ ἵζάνει Οὐϊλλανόβαν
Μαρκίονα κλεινόν, οἷα στρατάρχην,
Γόνον φαεινὸν φῦντα Γάλλων Ναρβαίων,
Καὶ θρέμμ' ἄρηος δηΐου πεφασμένον.
Ἐκ παιδὸς εἴπερ τερπνὰ λιπὼν πατρῷα,
Γυμνασίοις δίδωσιν ἑαυτὸν δηΐοις.
Καὐτοκράτωρ γέραιρεν οὕνεκ' ἀρχαίας
Φύτλης διαυγοῦς, μείρακός τ' εὐτολμίης,
Οὗ ὧδέ πως ἔστιλβεν ἀρετῆς σέλας,
Γερμανικοῖσιν ἐγχρονίζοντος δόμοις
Ἐς τρὶς δέκα πλειῶσιν, ἄκραις ἀξίαις
Κεκασμένου ὅσαισιν ἐχρῆν γενναίοις,
Ὡς μὴ λαθεῖν ἕκαθεν αὐλὰς ἀρχείων,
Ἐς ὠκεανὸν ἄχρι δυσμῶν κειμένων.
Ἄναξ γὰρ Ἀλβίωνος ἀνδρὸς ἠγάσθη,
Τοῦδ' ἀρετῆς ἔμπλειος ἐξ ἀκουσμάτων,
Καὶ ἠξίου γράμμασι μὴ ἀπαξιοῦν
Ἄνακτα τῆς τοῦδ' ἀρθμίης τετραμμένον,
Καὶ συνδιαιτήσηος ἐντετυχέναι.

Κάρουλος οὗτος, παῖς γεγὼς Ἰακώβου,
Ἄνασσα ὅνπερ κοίρανον Βρεττανίης
Ἀνηγόρευε πρὸ φθόρου Λισαβέτη,
Ἧς ἐμβατεύειν κλῆρος ἀρχείου τόσου.
Καὶ ὑμεναιᾷ Γαλλίης αἰσυμνήτου,
Μετὰ φθόρον φύσαντος ἐς κασιγνήτην,
Ἧ γάννυται εὔχρηστα τῆς ἀγχιστείης,
Ὥσθ' ὅ,ττι ἔλδωρ ἀνθυπουργεῖν ἀλόχῳ,
Κἂν ἀντία θρήσκευεν ὧν ὃς πατρώζων
Καλουΐνου δόγμασιν ἦν ὀπηδεύων.
Νεὼν δὲ ἢ ἔγειρε θεσμῷ Ῥωμαίων,
Θυηπόλους δ' ἐσῆξεν Ἰησουΐτῶν,
Ἀγύρεως φραδῆας ἀγχινουστέρους.
Τοιαῦτ' ἔτικτε λυγρὸν ἔχθος συγκλήτῳ,
Καὶ δὴ ἑκατέρωθι μήχεα δόλων.
Ἐπιβρίθει γὰρ ὅς κε δασμοῖσι νέοις,
Μειοῦν δ' ἐπείγει σφῶν χαρίσδοτ' ἀρχαῖα.
Οἱ δ' ὑσμήνην ἄσπονδον ᾤοντ' ἐκκαίειν,
Ἣν σφίσι πως ἴδοιεν αὐτὸν καινίζειν,
Στρατοὶ δ' ἐπωφέλλοντο ἔνθεν ἠδ' ἔνθεν.
Ἠρκεῖτο δ' οἰκείοισιν οὐδαμῶς ἄναξ,
Ἐς Σκωτίης δ' ἀρχεῖον ἵκετο πρόσφυξ,
Νήσου ἱδρυνθὲν ἀρκτικωτέρᾳ μοίρᾳ.
Δέχθαι ὃν ἐπλάττοντο οἱ Ἐδινβούργου,
Σφῶν οἱ ἄνακτα οἷα καὶ ἰθαγενῆ,
Πεφασμένως μὲν ἀσμενέστατ' ἐν πᾶσιν,
Ἀλλ' ἐνδομύχως μηχανεύοντες δόλους,
Ὡς γάρ κε χαρίσαιντο Λονδινιΐοις.
Οὐχ' ὅττ' ἀρωγῆς ἠξίουν τόνδ' οὐδόλως,
Ἀλλ' ἐτρέποντο ἀσφαλῶς ἐεργμένον.
Οἱ δ' ὡς ἐέλδωρ δέγμενοι βαρυθύμως,
Καθειργνύουσιν ὀρκάνην ἐς ὀρφναίην,

Μορφῶν δίκας νέμοντες εὐηθεστέρας,
Ἢ δῆμος Ἀθήνῃσι σεπτῷ Σωκράτει.
Καὶ εἴγε οἱ τίμημα ἦν ἂν φαρμάκου,
Ἴσως ἀνεκτὸν τοῖσιν οἰκτοκινήτοις.
Ἐπὶ δρυφάκτου μέντοι αἰπυσκευάστου
Τόνδ' ἐκθεατρίζουσι πρόσθ' ἀνακτόρου,
Κόρσην δ' ἀποτμήγουσιν οἱ δι' ἀνδράγχου.
Ἢ ἠγνόουν ὡς τῶν σεβασμίων ἄναξ;
Μαρκίωνα δ' ἀρθέντα μυρίης ἵππου
Ἱππαρχίῃ δίζοντο καὐτὸν συμμάρψαι.
Λέληθεν οὗς μέντοι γε, οἷα ῥηξίφρων,
Τῶν τῆδ' ἀποδρὰς ἐν στολῇ ἀσυνδήλῳ.
Οἴκοι δὲ ἀμπαύοντα ἀρχαὶ ἠρεύνουν
Πᾶσαι σχεδόν, μάλιστα συμφυεὶς ἄναξ.
Μόνη δ' ὑπεῖκεν ἄσμενος πολιτείῃ,
Καθιστάσῃ στρατηγὸν ἔκδικον κράτους.
Καὶ πρῶτ' ἀμυνάθοντα ἦγον Δαλμάταις
Γευσθεῖσιν αὐτῶν τῶνδε ἡμῖν ἀρχῆθεν.
Δύω δ' ἢ πλειῶνας ἐνδιατρίψας
Ἀναρσίοισιν ὡς ὀχληρὸς φήθη,
Ὡς μὴ καθὰ πρὶν αὐθαδίζεσθαι πρόσω.
Σφῶν δ' εἴπερ ἠλαττοῦτο τυφῶδες γαῦρον,
Καὶ εἰσβολαὶ γίγνοντο ὡς πεφεισμένων,
Ἐκεκρίκεισαν μὴ τὸν ἄνδρα νωθρῆσαι,
Ἀλλ' ἐκστρατεύειν ἢ χρεὼν ἀρειφάτων,
Καὶ οἷς ἔγωγε τλᾶσα δηρὸν ὀχλοῦμαι.
Στόλαρχος οὖν προσόντα δέκτο οἰκείως.
Καὶ εἰν ἐνὶ ξύνθημα τοῖς στόλου πρόμοις
Βουλῇ παρεῖναι σκέψιος πρακτῶν ὕπερ,
Ἢ πολλὰ προὐβάλλοντο δεινὰ πυσμάτων,
Ὡς ἣν δοκεῖ εὔχρηστος αἵρεσις Χίου,
Ἣν εὐχερής τε αἱρετή τε Εὐβοίης,

Ἦ καὶ Κύδωνος, ὅσσα τε χρὴ πρὸς τάδε.
Ὁ μαρκίων γοῦν ἥμενος δημηγόρει,
Καὶ γνωμάτευεν ὅσσα ἦ δόκῃ ὤφλει.
« Ἐμοί, ἀγαυοὶ ἄνδρες, ἡμιμυρίων
» Δεῖ πρυλέων ἄγυρις εὐζωνοτέρων,
» Ἢ τοὐλάχιστον τετράκις δισχιλίων,
» Καὶ χιλίη ἵππου τε ἐξησκημένης,
» Κεκριμμένου ἔμοιγε χρωτὸς ἀρτίου
» Στρατεύματος πρὸς χρῆσιν ἐκδίκου μάχης.
» Τῆμος κελευσταὶ οἷς δοκεῖτ' αὐτοὶ ἔργοις,
» Ὅποι τε ἂν πόρθησις ᾖ ἀναγκαῖα
» Αὐτὸν μ' ἰάλλειν ἐκτελεῖν δεδογμένα.
» Οὔπω δ' ἐπεὶ ὥριστο ποῖ δὴ προκρίτως,
» Ἀλλ' ἀξιοῦτε γνωματεύειν μ' ἐν τοῖσιν,
» Ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ ἄνδρες, εὐφορώτερον,
» Λυσιτελέστερόν τε ἀμφί που Κρήτης
» Ῥητῇ στρατείῃ δηριᾶν ἠπηγμένως,
» Ἢ, τῆσδ' ἀνίκμου πυρσοῦ ἐκ τυραννούντων,
» Ἡμᾶς ἀροῦν ἔνικμα γῆς ἀλλοτρίης.
Ἡδεῖα κοινῇ σκέψις ἧδε ἡ δημηγόρου.
Καὶ δὴ στόλαρχος μήδεϊ θήσων πέρας,
Τὰ πρὸς μάχην ἤντυνεν οὐκ ἀμύνουσαν
Τειχῶν ἐμῶν κρήδεμνα εἰσέτ' ἐν τλήσει,
Ἀλλ' ἐς πέδον σύγκρουσιν ἐγκροτουμένην.
Στρατὸν παρεσκεύαζεν ἔνθεν αὐτάρκην,
Κἀνταυθὶ αὖ κόμητι ἐκ Σινωδίκων
Παρηγγύα δωμητὴν ἐκ πυρσοσκεύων,
Πυρεκβόλους τιτθούς τε ἐξήκοντά που,
Ἐπὶ τροχίσκοις τὰ τραχῆ ἀεισύροις.
Ἐπὰν δὲ ἦν τὰ πάντα ἐξηρτυμένα
Καὶ μαρκίων τε ἦν προπεμφθεὶς πρὸς τάδε,
Ἐμήνυε στράτευμα ἠκουσθηκέναι,

Ἐς Ναυπλίην ἱκέσθαι ἡμιμυρίων,
Τὴν πρός με πληθὺν ἀκρατῶς ἀεξόντων.
Τοὔθείνεκεν σκεφθέντα ἀμβλεῖσθαι δέον,
Οἷα σθένους δέοντα καρτερωτέρων,
Ἢ συστάσει λέλοιπε τάμὰ παντάρχας,
Καὶ φέτ' ἀρχῇ αὖθις ἐγκαινούμενα.
Οἷς νῦν φοραὶ ὕπερθεν ἐγγυοῦσ' ὅρον
Ἠνιγμέναι ὄλεθρον οἴκου Ὀτμάνων,
Καὶ ἠνὶ ἀντίφθογγα ἠχοῦς συνθρόου
Σαφῆ γεγῶτα κᾄδαέσσ' ὧν σκεμμάτων.
Οὐδὲν γὰρ οὓς τοὐπεῖγον εἰς ἔνεδράν μοι,
Εἰ μή γε δυσκάθεκτος ὑσμήνη φῦσα
Διχοστατοῦσα προκρίτους αἰσυμνήτων,
Ὡς δηθὰ κυμαίνεσθαι αἱμάτων ῥόους,
Ἔνθεν καὶ ἔνθεν τριτανύστου Εὐρώπης.
Ἤλεγξε μέντοι σφῶν κενὰς διασκέψεις
Θείη πρόνοια, συγκινοῦσ' ἐναντία.
Αὔξειν γὰρ φηθέντας οὔρια κράτους,
Καὶ Κρῆτας ἴσχειν εὐμαρῶς ἐπικτήτους,
Πράττειν κενὰ δέδειχε πλειῶσ' οἷς πλείστοις,
Καὶ μητρὸς ἅψασθαί μου οὐ προσεῖταί πως,
Ἀλλ' ἀντέφραττε σφῶν ἐπίκλοπα μήχη,
Μάτην ἐπιῤῥηγνῦντα γαίῃ καὶ πόντῳ.
Τέως ἑνοῦν ἔπειξις ἦτορ κοιράνων
Εἰς ἀστρατείην ἀενάου εἰρήνης,
Ὁμοῦ θ' ὁμαρτεῖν χάρματ' ἀγλαῶν γάμων,
Γάλλου τὸ πρὸς τὴν παῖδα σεμνοῦ ἑσπέρου
Κῆδος σεβαστὸν τημελῶς ἀσπασθέντος.
Ἔνθεν κρότοι γίγνοντο Εὐρώπῃ πάσῃ,
Χ' ὠμοφρόνουν ξύμφωνα δύσνοοι φῦτλαι,
Ὡς ξυμμάχους τε συνδραμεῖν πολιτείῃ.
Πρεσβεῦσι δ' ἀμφέροντο χάρματ' εἰρήνης

Κειμηλίων τε ὑμεναίων εὐαγῶν.
Οἵγ' ἐγγυῶντο σφῶν σθένει κἀτ' Ὀτμάνων
Κρήτης ἐς ἄλθος εὐχερὲς λαιψηρόν τε.
Τοιαῦτ' ἀπῆχον νέρθεν αἱ φοραὶ ἄνω,
Εὖτε στόλαρχος νόστιμος Τορωναίου,
Θερμαϊκοῦ ὕπερθε θατέρου κόλπου,
Οὗπερ Τορώνη ἐγκαθίδρυτ' ἀρχαίοις,
Καὶ φρουρὰν ἐγκαθίστον ἐξῆς Ὀτμάνοι.
Ἀνάστατον δ' ὃς ἔδρα τρισσί που ὥραις,
Καὶ λαφύρων δαίτρευεν ὡς πλεῖστα στόλῳ.
Παλινδρομῶν δ' ὤκιστα ἀκμῆς τοῦδ' ἔργου,
Ἐς Ἀσίης ἔδαφος ἀντικρὺ Χίου
Μεταίφνιος ποτᾶτο, νέρθέ που Σμύρνης
Φρουρὰν Κεσουμὴν συνδιαρπάσας ἄρδην
Αὐτοῖσιν οἰκήτορσι καὶ πυρεκβόλοις.
Ἀλλ' αὖ τριτώσων ἐξέπλει πάλιν Μήλου,
Κἀς Λύκιον πέλαγος ὥριζε πλόον,
Σκοπὴ ὅπου ἐχυρὰ φυξίμου ὅρμου,
Ἣν ὠχύρουν νῦν τημελῶς Ὀτμανίδαι,
Νηῶν ἐς ἠρέμησιν ἔκπλου πρωτίστην
Αἰγυπτίηθεν οὖδας ἐς Βυζαντίων,
Καὶ ὠνόμαζον Καστρόρυζον προσφάτως,
Ἀντ', ὡς ἐγῷμαι, τῆς πάλαι Δολιχίστης.
Ἔωθεν οὖν προσκρούσας ὁρμῇ ἀσχέτῳ,
Φρουρὰν κεραυνοῖ, ᾗχί περ σκοπὴν στέψας.
Αὐτοὶ δέ γ' ἠμύνοντο κάρτα πανῆμαρ,
Ἐλπωρῇ ἀσφαλῆϊ ἐκ τροπῆς σίντων.
Ἐπὰν δὲ καὶ πίταρδος ἤρτηται πύλῃ,
Καὶ ὁπλιτῶν πίμπλητο τοὐκτὸς πᾶν οὖδας,
Εἴκαθον ἀμφίπληξιν ὀψὲ δειέλου,
Πύλην τε ἠνέωγον, ὡς κεκαυμένην
Μὴ σφίσ' ἴδοιεν φρουρὰν αὐτὴν καὶ παῖδας.

Στόλαρχος οὖν εἰσῆεν ἧ θριαμβεύων,
Λαφυραγωγῶν ὄλβων ἐκ πολυχρύσων,
Ὡς καὶ πρόμον φθέγξασθαι ἄντα παντάρχου
Τόσων γενέσθαι ἐγκρατῆ νομισμάτων,
Ὡς μὴ χρέεσθαι εἰς ἔτη μισθοῦν στόλον,
Ἄλλης προμηθείης τε ἐκ πολιτείης.
Τὰ αὐτά τε Σκίαθος ἔτλη δυστόνως,
Ἣν ἂν δυνάστῃ μὴ ὑπεῖκε πειθήμων,
Μετρεῖν ἅτ' ἀδράνειαν ἴδμων πρὸς σθένος·
Ὦ κἀνέωγον αἶψα φρουρίου πύλας,
Καὶ εἰσιόντα μὲν θεράπευον δώροις.
Μαλθάσσεται δ' ὃς παῦρον ἐκ δωρημάτων,
Χαρίζεται οἷς γάρ κεν ἀσφαλῆ βίον,
Ἀλλ' ἐξορίστους ἐκπεπόμφει Ἀσίῃ,
Καὶ ἐγκρατὴς δέδεικτο ὄλβων καὶ βίου.
Ἦν δ' ἂν προσάντης εἰσέτ' ἔργοις κερδῴοις,
Κύων λαγώοις αἵμασ' οἷα ἡδυνθείς,
Εἰ μὴ πολιτείηθεν ἵκανε θράος,
Μετατρέπων κέλευθα τῆσδ' ἀλιτείης,
Κῆρ δ' ἁβρύνων φέριστα δυσθυμουμένοις,
Δηρὸν κακουχήσασιν αἷς τρικυμίαις.
Μάρκος γὰρ οἰκετείας ἀγλαῆς Βέμβων,
Ἄντανδρος ἥκων ὑπάτου διωνύμου,
Μετάγγελος δηλοῦτο Γάλλων ξυμμάχων.
Ἄναξ γὰρ ἔθνους συντεθεὶς πολιτείῃ
Χαρίζεται σύνταγμα ὡς τρισχιλίων,
Ἀνακτόρου κέρμασσι μισθαρνευόντων
Πλὴν ἀρτοσιτεῖν ἐν θέσει τῶν ἐνθένδεν.
Ἰούλλιος γὰρ οἰκίας Μαζαρήνων,
Ὧν καρδηνάλις ἱερατείου Ῥώμης,
Τούτου μεθήμων προὔκριν' αὐλὴν Γαλλίης,
Καὶ τόνδ' ἄναξ πρόσπτυσσεν, ὃν καὶ ἠξίου

Ἐπιστάτην βουλαῖσιν ἔργων δηΐων.
Οἷς δ' ἴδρις ἐνδείκνυτο καιροῖς ποικίλοις,
Πληροῖ τὰ νῦν πρόσοιμα πρὸς πολιτείην,
Δάϊζέ τε ξύνταγμα εἰς ἀρχῶν στίφη,
Καὶ Ἀλμέριγον παῖδα πομποῦ Μουτίνης
Πρόμον καθίστη πᾶσ' ἐπικρατέστερον.
Ὦ γὰρ συναφθεὶς κῆδος ἐξ ἀδελφιδῆς,
Κῦδος τόδ' ἐσκέφθη τε δοῦναι ἀκρίβῳ.
Ὃν δέκτο φαιδρῶς κἀσμένως πολιτείη
Ἐνδείξεσι στιλπνοῖσι, χαριστηρίων
Ἄνακτ' εἰς αὐτὸν κἀς χάριν Μαζαρίνου,
Κἀνηγόρευον πᾶσ' ὕπατον στρατάρχην,
Ὡς μὴ ὑπείκειν ἢ στολάρχῳ ἐν μόνοις
Μόθοις πεδεινοῖς, ἣν ἐπείγει καιρός που.
Δι' ἃ στόλαρχος προσμολήσας Κυθήραν,
Καραδοκεῖ ἄφιξιν ἀρχοῦ στρατάρχου,
Ἣ ὠκέως ξύμβαινε βοῤῥάθεν πόντου.
Καὶ ἐξιὼν ὑπῆντα εὐφήμως μάλα
Πυρεκβόλων βόμβοισιν ἀστραπηβόλων,
Ὃν καὶ προῆγεν εὐμενῶς ἐς Κυθήραν,
Ἐς συγκρότησιν ἀμφ' ἐμοὶ βουλευμάτων.
Καὶ συμφράσαντο ὡς ἁλωτέα Κύδων
Τὰ πρῶτ', ἐπείπερ λοιπὰ τῶν εὐχειρότων.
Ὡς δ' Ἀλμέριγος στρατὸν ἐξαπηρίθμει,
Πολλοῦ δέοντα χιλιοστῆς ἑβδόμης,
Βουλῇ μετηῦδα, κἀξεφώνει τοιάδε.
» Εὖ οἴδατ', ἄνδρες, τοὐμὸν ἔλδωρ ὁππόσον
» Ἐς ἀλλοδαπὲς τουτὶ ἱκέσθαι θέμα,
» Τοσατίοις ἔτεσσι δηϊούμενον
» Ὅπλοις ἐπαλλήλοισι δυσλήτου μόθου.
» Δεινοῦ δὲ ὄντος οὐ θεωρόν μ' ἠγγύουν,
» Σωτῆρα μέντοι τῆς κατασχέτου Κρήτης.

» Ἐς τουτί μοι αἴτημα χιλίων δέκα
» Μάχαις δριμείαις γυῖα ἐξησκημένων,
» Γερουσίη τε ἧττον οὐχ ὑπισχνεῖτο.
» Ἐπεὶ δέ γ' ἐγγυηθὲν ἐνδεῖ τριττύος,
» Ἐμοὶ δοκοῦν, ἄριστοι, ἀρκεῖν οὐδ' ὅλως
» Δήωσιν ἐς Κύδωνος ἠδ' ἐκστρατείη,
» Ἣν Ὀτμάνων τρισσὶν ἐν μυριάσιν
» Αἰνῶς ἀπειργάσαντο αἱματοῤῥύτως.
» Ἔνεδρά τ' ἦν δίμηνος· ἀλλ' ὡς μὴ δόξω
» Γυναικίας τίς κῆρ ἔχων ἀνειμένον,
» Μολεῖν ἕτοιμος ᾗ ἀνώγει βουλείη·
Ὁμοίϊ' ἄττα οἷσιν ὃς διεξήει.
Χρεὼν δὲ πληροῦν πλειόνων δεδογμένα·
Καὶ ἀμβίβαζον νῆες' ἠριθμουμένους,
Καὶ ὠκέως πέραινον Ἀμφίμαλλόν δε
Πλοῦν, καὶ ἄτιζον δυσμενῶν ἐφεδρείας.
Ἔπαυλιν εἴπερ ἦν μυχῷ μακρῷ κόλπου
Τέτευχον ἔνθεν ἔς τιν' ἐχθρῶν κωλύμην,
Τῇδ' οἵδε συῤῥεύσαντες αἴρουσ' ἐντόνως,
Τέμνον δ' ἀφειδῶς κόρσας ἀντικρουσάντων,
Παύρων σαωθέντων μὲν ἐκ τροπῆς νώτων.
Οἳ καὶ καθηγέοντο τῶν τε Καλάμου
Καὶ Καλογήρου βασανιστῶν φρουρᾶς μοι,
Μαχῶνε ἀψιμαχὶ ἐγκαλλειπόντων.
Ἀτὰρ στόλαρχος ἐμμένων τῇδ' ἑδραίως,
Τὰς τάξιας συνῆπτεν εἰς ἀγχοῦ πέδον.
Καὶ Ἀλμέριγος αὖλιν ἱδρεύει πέριξ,
Δόκευε δ' ἔνθεν ἀντιτάξεις ἀντίων.
Ἀλλ' ἀθρέει ὅμιλον ἀσπέτου πλήθους
Περικτίτων Κύδωνος ἐξ ἀρειφάτων,
Φύρδην στολάρχῳ, προσφόρως καταιρόντων,
Οἳ κῆρ δέδειχαν αἶθον ἐς πολιτείην,

Ὡς πρόφρονας θανεῖν τε πατρώων ὕπερ,
Ὡς καὶ ἀριθμὸν ἐξέχειν αἰτουμένων.
Ὃς δ' ἀντελάμβαν' εὐμενῶς θεραπεύσας
Μειλιχίοις δώροισιν, ὡς πεπεισμένος
Μύνην τιν' ἄλλην μὴ ἐνεῖναι τοὐντεῦθεν,
Ἀρχὴν κρατίστην πρακτέοις ἐπενθέσθαι.
Ἀλλ' Ἀλμέριγος οὐκ ἀρέσκεται τοῖσδε.
Ὤμην γὰρ ἐν μάχεσσιν οὐκ ἠσκημένους,
Μὴ προξενεῖν θόρυβον ἐξησκημένοις,
Κἀντεῦθεν ἐξώλειαν αὐτῆς στρατείης.
Ὡς δ' αὖ τανῦν δόξειε μὴ ἀνειμένος,
Θέσιν Κύδωνος βούλεται ἀνακρίναι,
Εἰ δυνάμεσσιν αἷσιν οἷον πορθοῦσθαι.
Ἀσᾶνος ἔμπης ὧν στρατηγὸς ἧς μοίρας,
Εἴλῃ διαρκεῖ ἱππέων προηγμένος,
Ἐναντιοῦται ἔνθα συντεταγμένοις,
Καὶ εἰσαράσσων πρὸς μέτωπον ῥαγδαίως,
Πειρᾶται ἀντίπραξιν εὐσθενεστέραν.
Πυρεκβολίσκων γάρ κεν ᾧδ' ἀναφθέντων,
Τιτρώσκεται μέτωπον ἐκπνεύσας κέαρ,
Ὡς αὐτὸς ἵππαρχός τε τρωθεὶς καιρίαν
Δέκα ξὺν ἄλλοις· κόρσας ὧν κορσωμένας
Δέκτο στόλαρχος πρώραν ἐς στρατηγίδος,
Καὶ ἐμβόλῳ πόμπευεν ἐμπεπηγμένας,
Ὡς λοιπάδας τείχεσσι προσπεφυγμένους
Ἐντὸς σφᾶς εἴργνειν τοὐκτὸς εὐλαβουμένους.
Ἐγχώριοι δ' ἔκτεινον ἐς θεὸν χεῖρας
Τάδε προκόπτειν εἰς ἐλεύθερον βίον,
Κἀντοῖσιν βακχευθέντες, οὓς ἐμαρπτόν που
Δετοὺς ἐνεγκεῖν ἠγκόνουν στολαρχοῦντι.
Ξυστοῖς δ' ἔπειρον καὶ προῆγον δεσμότας,
Γλίχοντο δ' ὅπλα ἐγγυώμενοι μείζω.

Ἀλλ' οὔτε ταῦτ' ἔπειθεν ἀρχόν, ἐς πρᾶξιν
Δριμυτέραν μέντοιγε δηλοῖ παντάρχᾳ,
Τάδ' αὐτὰ γράψας οἷα βουλῇ ἐτράνου,
Καὶ ὡς χρεὼν στράτευμα αἴρειν τῶν τῇδε,
Καὶ μᾶλλον εἴπερ βάξις ἦν διαπτᾶσα.
Σύνταγμα αἰνὸν πρυλέων τρισχιλίων
Καὶ ἑπτάκις θ' ἑκατὸν ἵππων Θρηΐκων
Ῥίμφα διῆξαι ἐς Γεράνιον κώμην,
Ἐπαρκέσον Κύδωνι πεῖραν ἱστᾶσαν.
Ἄφαρ παρῆν στόλαρχος ἱππέας δ' αἴρει,
Ἡμίσιάς τε πρυλέων ἠδ' εὐζώνων.
Λοιποί δ' ἀνεζεύγνυντο ὡς πρὸς Μινῶαν,
Ὧν Γαρένας ἡγεῖτο ἔκκριτος Γάλλων,
Δειναῖς μάχεσσι τακτικὸς δεδειγμένος.
Ἐν διόδῳ γοῦν Καλάμου πυρεκβόλους
Αἴρει ἀναρσίοισιν ἐκλελειμμένους,
Περᾷ δ' ἄριστα ῥοῦν πυκνοῦ βαθυδίνου,
Καὶ ἀντία σκηνοῦτο αὐτῆς Μινώας,
Κᾆν δυσμενεῖς ἀντίσχον οὓς μὴ πορθμεύειν.
Παρῆν στόλαρχος, κἀξέπεμπε τὴν ἵππον,
Πρόσκειτό τε ξύναιχμος ἐσκηνωμένοις.
Ἀλλ' ὀψὲ ἠρέμησαν ἄμφω τε στρατώ,
Νυκτὸς κελαινῆς ὄσσε οἷς καλυψάσης,
Καὶ πρωῒ ὁρμήσαντες αὐθαδῶς ἔνθεν,
Ὥρουον εἰκῇ Γαρένου παρατάξει.
Ὃς γάρ κεν ὀχυρώσας ἀντικρὺ λόφον,
Λόχον παρεσκεύασεν αὐθαδισθεῖσιν,
Ἐξ ὁπλιτῶν ὅπουπερ ἐμπυροστίλβων.
Στρατοῖν γὰρ ἀμφοῖν συμπλακέντοιν γενναίως,
Πρὸς πλευρὰν οἳ κάππιπτον αἰνὰ οὓς δρῶντες,
Ὁμοίϊα στόλος τε ἔκτοσθεν βάλλων,
Αὐτοὺς μὲν ἠνάγκαζον ἔνθ' ἀποστείχειν,

Καὶ ἐκ διωκτῶν συνδιωκτοὺς δειχθῆναι,
Καὶ ῥᾷστα λιπεῖν φρουράν, οὐσίας θ' ὅσας,
Ῥύσεσσιν ἔμπης ἐξ ἑκάτερθ' αἱμάτων,
Ὡς Γαρέναν τε συμπεσεῖν οἰκτρὸν νέκυν,
Ἄνδρα γεγῶτα ἀγαθὸν ὧν ἂν ἴσμεν.
Εἰσῄει δ' ἀρχὸς καὶ στόλαρχος ἀσμένως;
Καὶ ἠρέμουν τριταῖοι, ἀλλ' ἐν ἀκρίτοις
Κεκυφότες βουλαῖσιν ἀμφὶ πρακτέοις.
Ἐγχωρίων δ' ἔκτοσθεν ἄσπετος σύρφαξ
Κατῆρον εὐμενῆες εἰς πειθαρχίην,
Καὶ τῶνδέ τις πρόφρων μὲν ἐγγράφους πεύσεις
Φέρων Κυδωνίηθεν αἷςδε σκηναῖσιν,
Ἐν αἷς στρατηγὸς ἧς θέσκος πρὸς τόνδε
Ἐγεγράφει ἔμπρακτα, ὡς ἣν μὴ ἄφαρ
Ἐπαρκέσειε τάγμασ' ἀρκίου σθένους,
Αὐτὸν μεθ' ἕκτον ἦμαρ ἐστ' ἀναγκαῖον
Τὸ πᾶν προδοῦναι, καὶ ἄδειαν ζητεύειν
Ἀγχωρέειν ἄθικτον αὐτὸν χ' ἑταίρους.
Ἐπιστολεὺς γοῦν οὐ διήνυ' εὐθεῖαν,
Παραδραμὼν δ' ἀδείαν εὐθὺ Μινώας
Ἧκε, στολάρχῳ ἐκκαλύπτων μυήσεις,
Τὸ πρὸς πολιτίαζε ἐμφαίνων εὔνουν
Κατ' οὐδὲν ἧττον ἢ μετίσχον ἀρχαῖοι.
Τάδε στόλαρχος ἀμφέρει βουλῇ πάσῃ,
Ἀλλ' ὡς χυδαῖα καὶ νόῳ σφῶν ἀντία.
» Ἔθος πενήτων πρὸς σοφὰς προεκθέσεις
» Μὴ ἀμπετᾶν οὔατα τοὺς ὑψηγόρας.
Ἀλλ' οὐκ οἶδα δ' εἰ δαίμων τίς ἢ ἐριννύς τε
Οἷς ψιθύριζεν ὅσσ' ἀπαίσια πράττειν.
Ἀνάρσιοι γὰρ ἠφανίσθησαν πάμπαν,
Τετρωμένων σφῶν πληθὺν ἠδὲ κτανθέντων
Πρὸ ὀμμάτων ἴσχοντες ἔνδειγμα φρικτόν.

Οὗτοι δέ γ' ἠντύνοντο αἶψ' ἀλυσκάζειν,
Ὡς οἷον αὐτοὺς ὤπτανον παλινδρόμους,
Καὶ τειχορήκτας ἐγκαθῆσται Μινώας,
Σῖτον, κριθάς τε, πληθὺν ἄρτων διπύρων
Πιμπρῶσιν ὡς ὤκιστα εἰκῆ κἀλόγως,
Ἅτ' ἐς σιτισμοὺς ταμιεῦσαι οὓς ἔδει
Στρατοῦ στόλου τε καὶ ὅσων ἀσπιστῶν μοι.
Ἐγχωρίοις δ' ὕποπτα τοιάδ' ἐξέβη,
Μήτοιγε, τῶνδε ὄργι' ἐκλελοιπότων,
Αὐτοὺς ἕλωρα συμπεσεῖν ἀναρσίοις.
Τοὐθείνεκ' ὑστέρησιν ἣν ποτοῦν ἴσχον
Ἄραντες ἐς στόλαρχον ἀμπεφευγότες
Αὐταῖς γυναιξὶ παισί τ' ὀψιανθέσιν,
Ἱκτήριοι ἔκλαγγον αἴρειν κινδύνων,
Οἷς πυρόεις κέκληκε συγκλήτου ἔρως.
Ὁ δ' αὖ ἄφροντις ὦπα τέτραπται ἄλλῃ,
Καὶ συγκαλεῖτο ἀμβιβάζεσθαι στρατόν,
Ἐπεὶ ἀγέστρατός τε μαλθακισθεὶς ἦν,
Καὶ ἀνδύεσθαι δῆριν ἐκπεφροντίκει.
Βουλή τε μερμέριζεν οἴχεσθαι στόλον,
Καὶ λιμπάνειν ἄῤῥεκτα εὖ ἐνηργμένα.
Ἦμος δόκαζον γῆθος ἐξ ἀγγελμάτων
Δεσμῶν λύεσθαι παῖδά μοι Κυδωνίην,
Εὔελπι μέντοι τοὐμὸν αὖθις ἐσφάλη,
Ἐριννύος τὰ πάντα συγκεκυίας,
Καὶ ἠνιώμην τοῖς πεπραγμένοις φύρδην.

ΤΜΗΜΑ ΚΒ'.

Ἔγωγε δ' ὀψὲ προῤῥυέντος ἤματος
Ἵκοντας ἔνθεν ἠρόμην αἰδημόνως
Τοὔπειγον ᾧ σπέρχοντο οἷς ἀπαυδῆσαι.
Ἃ προὐξένει σφῖν κῦδος ἐξ ἀγηράων,
Ἐμοὶ δὲ μόχθων τῶν πολυτλήτων λύσιν.
Ἐᾶν χρεὼν ἔφησαν ὁντινοῦν ἄλλων
Διοικέειν κρατοῦντας ὅσσα τοῦ κράτους,
Καὶ μὴ μεταλλᾶν οἱαοῦν δεδογμένα.
Τυτθὸν σὺ οὖν τέτληθι, καὶ σ' ἐλευθέραν
Ἴδοις μετ' οὐ βαιόν τι δηρὸν ὧν ἔτλης.
Ἐς τήνδε γάρ κεν σκέψιν ἥκομεν τῇδε,
Τὰ δυσχερῆ ἀφέντες εὐχερῶν ὕπερ,
Ποσοῦ στρατείης σκέψεϊ ξυμφωνοῦντος.
Καὶ πρωῒ ὑστεραίας ἥνωσαν τάξεις
Ἐς τόνδε τάφρον, οὗ ἀριστῶσ' ἐς κόρον,
Ἔστειχον εἶτα, ἡγμένοι μὲν εὐτάκτως
Φάλαγξι πεζικαῖσιν ἱππικαῖσί τε,
Σκηνῶν κατ' εὐθύ, πρὸς μάχην βακχευθέντες.
Ἀγήστρατος δ' ἦν Γερμανῶν γόνος Βάσις,
Ὃν ἀρχὸς ἦγεν εἰς ἄκουσ' ἀρηΐων.
Εἵποντο δ' ἐκστρατείῃ ἀρχὸς πομπεύων,
Καὐτὸς στόλαρχος πορφυρείμων, οἷ' ἄναξ,
Γεώργιός μοι πομπὸς ἐκ Κορνηλίων,
Πόλος τε οὑμὸς οἰκετείας Βερνάρδων,
Οἷα προόπτης ἀμφ' ἐμῶν βουλευμάτων
Μετὰ τροπὴν δὲ τῆς μεταπτώτου Λήμνου,
Μέγας τ' ἐπιστάτιος ἐκ Σινωδίκων
Ἐμοὶ ἀρωγὸς ποικίλοισιν ἐν μόχθοις,
Εὐπατριδῶν πληθύς τε ἀδροειμόνων,
Τακτοῦ στρατοῦ φάλαγκας ὡραϊζόντων.

Πρόσω δέ γε στείχουσι συντεταγμένοις
Ὑπῆντον ἔνθεν δυσμενήων ἱππῆες,
Ἀλλ' οἰστροπλῆγες ἐκ φορᾶς ἀνευθέτου,
Ὄροντο δ' εἰκῇ ὡς δέκα πρὸ σταδίων
Σκηνῶν ἄπο πρὸς στρατὸν ὡς τεταγμένον,
Ναῦς οἷά τις σκοπήν δε συγκαταχθέντες.
Καὶ οἱ μὲν ἐξόλοντο αἱματόπνικτοι,
Οἱ δ' αὖ πέφευγον ἕρκεσ' ἐγκεκλεισμένοι
Σκηνὰς προλιμπάνοντες ὡς εἶχον βίου.
Τοιάςδε ἀρχὰς ἔσχεν ἥδ' ἐκστρατείη,
Φρυαγμηδὸν στίλβουσα δυσδερκὲς δεῖμα.
Ὅτ' αἶσα ἐντύνουσα δύστηνον τέρμα
Μετατρέπει κραταιὰ ἐς κενὰ σθένους.
Πρόταξις εἴπερ ἧς πορείης εὐτάκτου
Λοχαγὸν ἐλλείπουσα οἰστρέει πρόσω,
Καὶ σκηνὰς εἰσάρασσον εἰς χηρηΐους,
Καὶ ἀφρόνως ἔραζον ὅπλα κατθέντες.
Μυῖαι καθὰ δὲ συμπετασθεῖσαι γλεύκει,
Ἐνησχολοῦντο ἁρπαγμοῖς συλημάτων,
Ἀπεσκόπουν δ' εἰρχθέντες οὓς ἠνεγμένους
Ἄτακτα συλήσεσσιν οἰστροδινήτους,
Πύλας τε ἠνέωγον ἀτρόμῳ θάρσει,
Ἄτε στρατάρχης ὤτρυν' ἐν μειλιχίοις
Τοιοῖςδ' ἔπεσσι συλέουσ' ἀντιβῆναι·
« Ἔμοιγ' ἑταῖροι, οὐκ ἀνεκτὸν ἡγεῖται
» Πρὸ ὀμμάτων σῶν δυσμενεῖς αἴρειν βίον,
» Αὐτοὶ ὃν ἐκτήσασθε ὑσμήνης νόμῳ.
» Ἥδ' ὕβρις ὑμῖν οὐ μόνοις, ἐμοὶ μᾶλλον,
» Ἓν εἴπερ ἐσμὲν ἔκ τε κόρσης χρωτός τε.
» Κόρση δ' ἔγωγε ἧ φορὰ χρωτὸς πᾶσα.
» Ὑμῖν ὄφλημα ἀμφέπειν με πάντῃ που,
» Ὡς μὴ ἀκινήτους τε ὠλέσθαι πάμπαν.

» Τί ἐκστάσει φέρεσθε; οὐκ ἀθρεῖτέ πως
» Αὐτοὶ ἄνοπλοι συγκεχύφαται φύρδην;
» Ἐγὼ πέπεισμαι εὖτ' ἐπιπτήσεσθ' ἵπτειν,
» Καὶ μὴ διαίρειν οὓς κλοπῇ μεθυπλῆγας.
Τάδε στρατάρχης, καὶ πυλῶν ἀνειμένων
Ἱππῆες ἐξήεισαν ἑξάκις δέκα
Κλαγγηδὸν εἰσπεσόντες ἐς συλοκλόπους,
Καὶ οἰκτρὰ οὓς ἔσφαττον ὡς ἐν ζωγρίῳ,
Οὓς δ' αἰχμαλώτοις ἦγον εἶλαρ ἐς νέον,
Παύρων τραπέντων εἰς στρατοῦ ξεναγίην,
Ἀλλ' αἱμοχρώτων ἐξ ἀκεστῶν τρωμάτων.
Ὁ οὖν ξεναγὸς ὡς δεδόρκει τρωθέντας,
Καὶ φωνὰς ἠκροᾶτο ἐκ νεοσφάκτων,
Προσίσχε τυτθὸν τῇ ἀγηστράτου δόξῃ,
Ἣν κέκλεται τοὐντεῦθεν ἐς πρόσω στείχειν,
Πληρούμενον πρόταξιν ἐξολημένην.
Ἐριννὺς ἔμπης οὐκ ἐψιθύριζ' ἔτι,
Στέρνος δ' ὅτῳ ἐμβάσκ Γαλλίης γόνῳ,
Ἐμοὶ διαιτήσαντι ἁβρῶς ἐκ νέων,
Ἐπιστάτιος ἀξίῃ δ' ὃς φὺς μέγας,
Παρὰ στολάρχῳ ἦν τὰ πάντα ἰσχύων,
Κἀπεκράτει βουλαῖσιν ὁποῖαι αὗται·
Τοιῷδε θάρσει ἴσχ' ἐριννὺν ἐγκάτοις,
Βοῦς οἷα Φαλάριδος ἐκπυρουμένη,
Αὔειν λυπηρῶς γηθέοντος εἱργμένους.
Βοᾷν ἔνυττ' ἐριννὺς αὐδῇ λυσσώδει,
Σωζέσθω ὃς σώζεσθαι, οἷος φυγγάνων·
Γεγωνέει δ' ἐπὶ τρὶς αὔτονι φθόγγον,
Κατὰ στρατὸν πρόπαντα, οὓς καταπλήττων,
Ὡς καὶ στόλαρχον ἀρχὸν ὅσσους τε πρόμων
Σπουδῇ ἕπεσθαι οὐραγῷ παλινδρόμῳ,
Πρόταξιν ἐμποιοῦντι ἀμπαλινόροις.

Οὓς Βέμβος ἀθρῶν ἔνθεν ἀνθύπατός μοι
Τὴν πρός με συῤῥέξαντας ὡς ἠπηγμένως,
Ὡς εἰ διώκων ἢ στρατὸς πολυῤῥαίστης,
Τίταινεν ὄμμα πρός με ἐκπεπληγμένος,
Κᾀσχετλίαζε τῶν ἐμοὶ κακουργέτην,
Ἐπεὶ ὅσ' εὐχείρωτα εἴασαν μάτην,
Ὡς οἷα δυσπόρθητα πίστει ἀῤῥήτῳ.
Αὐτὴ δ' ἐμειδίασα κύπτουσα αἰδοῖ,
Καὶ εὐχαρίστοις ἣν ἔπεσσ' ἠνεγμένη
Πρόμῳ μοι εὔνῳ κᾀλεοῦντι Κρητῶα.
Ἐν οἷς πέραινον ὡς ἔτη κᾂν ἐῤῥύη
Ἕξ καίδεκα στενακτὰ εἰς ἔνεδράν μοι
Κατ' οὐδὲν ἐπτόησεν ἡ μονὴ μόθου
Σκεφθεῖσαν ἀδράνειαν ἐγκαθεσθέντων,
Αὐτῶν κατισχόντων μοι ὡραϊσμούς μοι,
Εἴπερ μὴ οἷον ἐκ πυλῶν ἀνακτόρου
Ἄλκαρ δεδέχθαι δηρὸν ἠτονηκότος,
Τῶν ἀλίων δὴ τοὐπίπαν ὀλλυμένων,
Ἐκ προσβολῶν τοσῶνδε πρὸς πολιτείης;
Πρὸ ὀμμάτων σφῶν οἷς θαμὰ ξυμπλακείσης;
Καὶ εἰ τανῦν ἔδοξεν αὐτοὺς ἐῤῥῶσθαι,
Οὐ θάρσους αὐτῶν, ἀλλὰ τῶν θαῤῥυνάντων;
Οἳ ἀντ' ἀτόλμων ἐνδεδείχασ' εὐτόλμους,
Καὶ πρὸς σφαγὰς πρόταξιν εἴασαν σίνταις,
Ὡς ξύμμαχοι σφῶν πρός γ' ἑταίρους οἰκείους.
Οἶδ' οὐκ ἀνεκτὰ ταῦτα φαιδρᾷ συγκλήτῳ,
Καὶ μὴ ἐᾶν τάδ' ἐκδικήσεως ἄνευ.
Ἀλλ' ἅττ' ὑπερτίθενται οὐκ ἀφαιρεῖται.
Ἴππευεν ὥρα καὶ συνίππευε θρῦλλος
Γέης ὅπουπερ, καὶ θριάμβευε δρᾶμα,
Οὗ καὶ πολιτείαζε ἠχὼ τ' ὠκίστη,
Κᾀξιστόρει πατράσσι χρῆμ' ἐκστρατείης,

Ὅσον δέδιττε δυσμενῶν νεοττεύσεις,
Χ' ὡς οἵγε ἐμμαίνοντο ἐνδοιασθέντες
Ποῖ ἂν τράποιντο ἐς κακῶν ἀποτροπήν,
Καὶ ὡς διαδράσαντας εἴασαν χαίρειν,
Μὴ δρᾷν κακῶς ἑλόντες οὓς ὀλεθρίως
Κρήτην μ' ἐνεδρεύοντας οἶδον ἀρχῆθεν,
Κἀναιρέσαντας προκρίτους ὁμαιμόνων.
Τοιοῖσδ' ἐνόχλει θρῦλλος ἦτορ συγκλήτου,
Καὶ μηνιᾷν ὤρινε πρὸς κακεργέτας.
Ἀλλ' οἵ ἀφανδάνουσα κλωπικοκέρδοις,
Τῶν οὐσιωδῶν πάμπαν ἠμελημένων,
Σπουδῇ ἐμητιῶντο τὰ στολαρχίης,
Τίς ἂν ποτοῦν ἄντανδρος εἴη Φραγκίσκου.
Καὶ ἠτένιζον εἰν ἐνὶ ψήφοις πάσαις
Γεωργίῳ μοι, Μαυροκηνῆς οἰκίας,
Ἰδήμον' οἷα ναυτικῶν κελευμάτων,
Ὅτου μεθήμων ἣν ἂν εἴην πωποτοῦν,
Μὴ λύσιος τύχοιμι τῆσδ' ἐνεδρίης,
Ἣν αὐτὸς ἦν μογήσας ἐντόνως ἄραι.
Ἐπεὶ δεκὰς δὲ συντελεῖτο πλειώνων,
Ἐξ ἀνθυπάτου ἀξίης τετριμμένου,
Ἄφροντις οἴκοι, οὔτ' ἔμελλεν οἱ ἄλλων,
Κἀναίνεται νῦν εἰσδῦσαι στολαρχίην,
Μομφῶν ἀφαγνισθείς περ ἐκ κακοθρόων.
Ἐπὰν δ' ἀνῆπτε θρῦλλος αἶθος ὀργίλον,
Χ' ὁσημέραι ἄεξε σεμνῇ συγκλήτῳ
Οὔτις μύνη, ἔῤῥωτο ἐντεταλμένοις,
Χρεὼν δ' ὑπείκειν ὠκὺν εἰς ἔκπλουν δ' ἄρχι.
Ἀλλ' ὠκὺς ἤτ' ἄφιξις ἐς Κυθηράνδε,
Καὶ ἔνθεν ἐς Κίμωλον, οὗ στόλος μίμνε.
Φραγκῖσκος ἔμπης μὴ φέρων ἀνδρὸς θέαν,
Ἐς νῆα ἐμβὰς ᾤχετο πρὸς οἰκείους.

Οὗτος δέ γ' ἐμβὰς ἐκ νηῶν αἷς ὠχεῖτο,
Ἀναρτύσαι βέβλητο ἔκλυτον στόλον,
Καὶ ἐξαρίθμει πολιτῶν τὰς συστάσεις.
Διατρίβων δ' οὐ δηρόν, ἔπλει πρὸς Χίον
Ὁποῖον ἂν Βύζηθεν ἰχνεῦσαι στόλον.
Διεξιὼν δὲ βαιὸν ἴσχετ' ἐς Πάρον.
Ὤμωξε δ' Ἀλμέριγον ὀθνείου τάφου
Τυχόντ', ἄνευθεν πατρικῶν μελημάτων,
Καὶ ἀντὶ πομπῆς ἐκ τροπαίων Κρητώων,
Ὀρφνὴ κόνις κέκευθεν ἐκ δόλων νέκυν.
Ἦν δ' Ὀτμάνου νῦν θεσμὸς οἷς ἐνεστῶσι
Μὴ δρᾶν διαρκῆ πρὸς πάλην ἑξῆς στόλον,
Ἀλλ' ἀρκέεσθαι τοῖς βέεσσι καὶ πρός τι
Τριήρεων δὲ ἐξ ὁπλισμοῦ ἀγροίκων,
Ἢ ὡς διδαχθεὶς ἐκ προηγμένων ἔργων,
Ἢ καὶ ὅτ' ἠτέμβητο τῶν πρὸς νηΐην.
Ὥρμιζον οὖν ἐς Λέσβον ἓξ πρὸς δὶς δέκα
Τριήρεων, στόλαρχος ἃς ἦξ' ὁ πρόην.
Ἐπεὶ δέ γ' ἠκροᾶτο ὅρμον εἰσδέχθαι
Τριηκάδ' ἄλλην πρὸς δὶς ἔμπαλιν δύω,
Ἃς ἦγε τριήραρχος ἐκ Βύζης νέος,
Ἦν Μαυροκῆνος μῆνα τῆδ' ἐνεδρεύων.
Τέως χρεὼν ἔνυττε δίψης ἀτλήτου,
Κᾀφεὶς ἐνεδρεούσας ἐκ νηῶν κοίλων
Δὶς δὶς δύω, τόσας τε πεντηκοντόρων,
Ἔπλει Πάρου ἐς Δρύον οἷα ὑδρεύσων,
Ἀστυπαλαῖαν δ' ἔνθεν ἤμειβ' ἐς Δῆλον,
Δρύον δ' αὖθις δέκτο μαστευτὴν ἔμπνουν.
Πυρσοὺς ὅθεν δέδορκε νυκτὸς πρὸς Τῆνον,
Και ἠπόρει δὴ μὴ στόλαρχον ἐκ Λέσβου
Ἄραντα τῆδ' ἱκέσθαι ἐς καῦσιν πέδου.
Εἰς Δῆλον οὖν μετῆρεν, οὗ ξανθὴ ἕως

Νέον στόλαρχον παῖδ' ἀτὰρ μητροκτόνου,
'Απεκκαλύπτει νέρθεν Ἄνδρου πλωτῆρα.
Καὶ Μαυροκῆνος ἦν διώκων ἐντόνως,
Ὃν εἰς Σέριφον νὺξ καλύπτει ὀρφνώδης.
'Αλλ' ὑστεραίᾳ ἐκκαλύπτεται πάλιν,
Καὶ οὗτος αὖτε ἣν ἐλαύνων προσπίπτων,
Θύελλα κἂν μὴ εἴα εὐθὺ προσπταίειν.
Κεραυνόων μέντοιγε βυθίζει μίαν,
Καὶ τέσσαρας πρὸς Σίφνον εἷλεν αὐτάνδρους·
Τετραμμένων λοιπῶν δὲ τὴν πρὸς Κρητῶα,
Ἐπέσσυται τετρακτὺς ἐς ἄκρον Μήλου,
'Ανασκεδαννυθέντος ὄχλου τῆς νήσου,
Οὓς Μαυροκῆνος ἠράνιζ' ἐπιπτάσας,
Δάϊζέ τε σκάφεσσι πρὸς ποσοῦ λόγον.
Τάδ' ὡς ἐέλδωρ αἰσίως τε ξυμβάντα
'Εχρῆν πολιτείην τε ἀγγέλου κλύειν
Ὅσ' ἐξέβη πρόξεινα ἔργων μειζόνων.
Καὶ Μιχαῆλον ἐκ Πόλων Γεραζούνων,
Ὑμῖν ὅμαιμον ἀστυκὸν φύλαρχόν τε,
Προὔπεμπεν, ᾧ συνίστα γράμμα χαρμάτων,
Θοῷ τριήρῳ κύμασιν ἀνθιππεύειν.
'Ερᾷ γὰρ ὃν κράτιστα, εἴπερ ἐγνώκει
Τρικυμίαις αἷς ἐξυπουργῆσαι μάλα,
Ἐῷ τριήρῳ ἀντιβάντ' ἀναρσίοις,
Πολλῶν φάος φὺς πειραταῖς λελημένων.
Καὶ Ἀμφιμάλλῳ πειρατεύουσ' ἀμφί που
'Ακατίων ἑξάδι ἐξωπλισμένων,
Μὶν ἐκπεπόμφει τρισσὶν ἄλλοις ὠκίστοις,
Αὐτὸς δ' ἑῷ ἄμβαινε κοῦδὸν ἀνύει.
Καὶ συμπλακεὶς τοιοῖσδε ἐκράτει πάλης,
Εἰ μὴ φυγῇ χρήσαιντο τρισσοὶ κοινῶνες
Μαρνάμενον λιπόντες ἐν τριπλασίοις.

Τρωθεὶς δέ γ' αἰνῶς δεξιὴν ἀφῃρέθη,
Καὶ δέσμιον δέδεκτο αὖλις σκηνούντων.
Σκαιῇ δὲ μηχανᾶτο ἄλθος ὀρκάνης,
Κἂν δεξιὰν ὤλολεν εὐσθενεστέραν.
Οὐκ οἶδ' ὅπως δὲ ἄλυσιν κλοιοῦ λύσας,
Πρόσφυξ κατῆρε κἀκεκρούκει μοι πύλην,
Ὡς ἀντέχηται ἧς ὕπερ λελημένος.
Τοῖον κομιστὴν γράμματος Γερουσίη
Ἐδεξιοῦτο, ἐκ δεραίου χρυσείου
Ὁρώσας εἴπερ γράμμα, ὢν δημηγόρος,
Καὶ ἠδύνας λόγοισι θυμὸν συγκλήτου.
Συνήδεται δ' ἐν τοῖσι πᾶσ' εὐγνωμόνως,
Μᾶλλον στολάρχῳ προσβιβάσαντι στόλον
Δίωξιν ἐς τοσήνδε δοχμιοπλότων.
Ἀτὰρ Μελίταις εὐχαρίστων οὐ μέλεν,
Ἔριζον ἔμπης ἐκτραχυνθέντες χόλῳ.
Λαρήνσιος γὰρ οἰκίας Κορνηλίων,
Οἰκουρίης ἔπαρχος Ἀδρίης κόλπου,
Τριήρε' ἄλλην τεττάρων μονωθεῖσαν
Πρόσκρουεν οὗτος ἐν πολυπλάγκτῳ δρόμῳ,
Αὐτοὶ δ' ἐπεισπίπτουσιν ἄγρας κλεισθείσης,
Καὶ δῆτα προὐτείνοντο ἐς τῆσδε κτῆσιν.
Λαρήνσιος δ' ὑπερβὰς ἦγεν ἐς στόλον.
Οἱ δ' αὖ ἐδυσχέραινον αὐτῷ ἐγκότως,
Κἀπηλλάγησαν ἔνθεν οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Πρέσβυν δέ γε προὔπεμπον ἐς πολιτείην,
Κἀσχετλίαζον ὕβριν οἷς ἠνεγμένην,
Κοινῇ δ' ἐσηγέοντο ἀλλ' αἰδημόνως,
Ὡς εἰ θελητὸν κυδίμῳ Γερουσίῃ
Αὐτοὺς προσεῖναι ξυμμάχους ἐτησίους,
Λαρήνσιον θεμιτὸν οὐ συμπλωΐζειν,
Στόλου δ' ἀπεῖναι καὶ διαιτᾶν ᾗ ἄδοι.

Τῇ δ' ἐνστάσει σύννευον οἱ Γερουσίης,
Καὶ προσκαλοῦντο τόνδε ᾗ διατρίβειν,
Οὗ Δαλμάτων κρόκαλα οἶδον προστάτην.
Τάδ' ἦν, ὅτ' ἀνθύπατος ἀγλαὸς Βέμβος
Ἀπηλλάγη τῶν τῆδε οἴκοι νοστήσων,
Λαρήνσιος τότ' ἔσχεν ᾗ στρατηγίδι.
Μετὰ κροτήσεις καρδιῶν θ' ὑπουργίας,
Δεδειγμένας στιλβηδὸν ἐκ χαρισμάτων,
Καλληγόρων λόγων τε ὧν οἱ εὐέρκτης,
Ὑμῖν μὲν ἠξιοῦτο ἐν διοικήσει,
Αὐτὸν μετοίσων μέχρις ἀκτῶν Δαλμάτων.
Ὃν ἄρτι Νικόλαος ἐκ Κορνηλίων,
Ὁ καὶ προόπτης τῶν ἐμῶν προὐφεδρύνθη,
Ἀλλ' ἐγκρατής τε ἀξιῶν ὅσων πάτρης
Ἐξῆρεν ἀνδραγαθίος ἀνθυπατείης.
Θαμβεῖ δ' ἀνὴρ κράτιστα ἐξ ἀκουσμάτων,
Ἃ τῇδ' ἐτεθρύλλητο ἐκ Γερουσίης.
Κατῆρε γάρ κεν ἀντολῆς πρὸ ἰχθύων,
Οὐδεὶς λόγος δὲ προσφάτου ἐκστρατείης,
Καὶ πρὸ κριοῦ θ' ἵκανε, χ' εἵπετο θρῦλλος.
Βουλευμάτων καινῶν μὲν ἐς μόθου λύσιν
Ἔνθεν φυέντων ἀκριβεστέρων ἄλλων.
Καὶ δὴ μετεστέλλοντο ἐκ Παλατίνων
Ῥήνου κόμητα ὄρχαμόν τε Σουλσπάχου.
Φίλιππος οὗτος ὁ σφοδρῶς προασπίσας
Φαιδραῖσιν ἐνδείξεσιν ἀνδρὸς ἀρίστου,
Ὡς τεθρυλλῆσθαι τοῖον αὐλαῖς κοιράνων.
Ὑφ' ἓν δ' ἄφιξις τοῦδε οἷς μετεστάλη,
Μεταίφνιός τ' ἔκπεμψις Αἰγέῳ πόντῳ,
Ὧ Κυκλάδες τε ἦν στόλος μεταστείχων.
Καὶ Μαυροκῆνος δεξιοῦτο ἐντίμως
Ἠθισμέναις δείξεσσιν ἀρχοῖς τοιοῖσδε.

Βουλὴν δ' ὡμηγύριζεν ἐκ πρόμων στόλου,
Αὐτοῦ προόπτου οἰκίας Βαταΐων,
Δυοῖν τ' ἐπάρχοιν αὖτε πεντηκοντόρων,
Ἱρωνύμου τακτοῦ μὲν ἐκ Πισαυρίων,
Δομηνίκου τε Μωκενίκων οἰκίας,
Νεηνίου ἔμπακος οἴκου Καπέλλων,
Καὶ προὐκάθιζεν οἷσιν, οἷα παντάρχας.
Ἵζανε δεξιᾷ δὲ ἀρχὸν Σουλεπάγου,
Σκαιῇ κόμητα Μάρκον, ἀλλ' ὑποπρόμοις
Μέγαν ἐπιστάτιον, ἐκ Σινωβίκων.
Αὐτοῦ δ' ἔνεγκυς Κορνακιόλλαν ἵζεν,
Ἐπιστάτιον καὐτὸν οὐ μέντοι μέγαν.
Καννρίθμουν πρώτιστα ὁπλιτῶν τάξεις,
Τάς τε στόλῳ προσούσας, ἠδ' ἐς φρουράν μαι.
Καὶ οὐ μίνυθον μυριάδος ἀρτίου,
Ὑψαυχένων θ' ἑκατὸν ἑξάκις ἵππων.
Ἦν δὲ πρότασις ἐν μέσῳ προαχθεῖσα,
Εἰ στρατειὰ τοιάδε αὔταρκης τάχα
Κρήτην λατρείης Ὀτμάνων ἐξαρπάσαι.
Καὶ δὴ στόλαρχος γνωμάτευε τοιοῖςδε.
» Ἐμοί, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἀνένεσθαι δοκοῦν
» Μὴ νῦν ἄρασθαι ὅπλα λύσεως ὕπερ
» Μόθου φυέντος Κρήτεσ' ἡμῖν δυστήνοις;
» Δηρὸν διαρκέσαντος, ὡς μή γ' εἰςέτι
» Οἵους φέρειν αἰκισμὸν ἀχθῶν κἀνέδρας;
» Πλειῶσιν ἑπτὰ πρὸς δέκα χειμαινούσης.
» Εἰ οὖν χρεὼν ἄρξασθαι ἔργων τοιῶνδε,
» Πρῶτον τίς ἢ πόσος τε ἡμῖν ἰστέον
» Ὁ νῦν ἀπεχθῶν σύλλογος κατισχόντων
» Νῆσον τοσήνδε ἠρεμαίως κἀνόχλως,
» Ἑξῆς κατ' αὐτῶν εἰ στρατεύειν σκεπτέον,
» Ὡς δ' αὖ πρὸ ἧς σκέψηος ἦτε ἴδμονες

» Ἀρχῶν πρωτίστων, νητρεκῶν κἀδηρίτων.
» Παρεμφάσιες εὐλαβεῖς ἐγχωρίων
» Δύω τάδ᾽ ἐμφαίνουσι πρὸς πολιτείην·
» Εὔνουν σαωθὲν ἄβροτον τῇδ᾽ ἀρχῆθεν,
» Ὡς πρόφρονές τε τῆσδ᾽ ὕπερ σφᾶς θυάσαι.
» Θρῦλλος δὲ κἂν πίμπλησιν οὔατ᾽ ἀγνώτων,
» Τῶν χιλίων ἑξάκις ἐξυπερβαίνειν
» Τοὺς ἐλλοχῶντας μητρίδα τετρυμένην,
» Τόδ᾽ οὐκ ἔτυμον· συμπιφαύσκουσ᾽ εἰς ἅπαν.
» Εἰ γάρ κεν ἐξαιρεῖτο πληθὺς ἐμπόρων,
» Σφῶν ἀτμένων τε, λιπογυίων τε πλείστων,
» Ἴδοιτ᾽ ἂν ἐλλοχῶντας οὐχ ὑπερβαίνειν
» Τῶν χιλίων τετρακτύν, ἀλλὰ μειοῦσθαι.
» Ἀμφιγνοεῖν γοῦν τοῖσδε ἄσκεπτον μῆδος.
» Ἴδμεν γάρ, ἴδμεν συμπλοκαῖς θαλαττίοις,
» Καὶ ἐκδικήσει μητρίδος τειχῶν Κρήτης,
» Καὶ προσβολαῖσιν, ὡς μάχαισι μὴ εἴπω,
» Πέδῳ Κύδωνος ἐντόνως κατηργμέναις,
» Κατ᾽ ἐλλοχώντων τ᾽ ἐκτεθείσαις εὐτάκτως,
» Κἂν ἐκβάσαις δειναῖσι πρὸς κακοῤῥάφων,
» Ὅσοι κατηνάλωντο πλήθους ἀπλέτου,
» Ὡς μὴ δύνασθαι ἐκ πυλῶν ἀνακτόρου
» Ἄλκαρ τι, κἂν ἥκιστον, οἷσιν ἠνέχθαι.
» Οὐκοῦν τίς ἀθρῶν προσφορὰς ἐγχωρίων,
» Τῶν δυσμενῶν τε ἀδράνειαν ἐσχάτην,
» Οὐ μὴ φέρῃ ἣν ψῆφον ἐκ σπασμοῦ ὕπερ
» Τῶν ἐλλοχώντων πρῶτα, εἶτα τὰς πόλεις,
» Συνεισενέγκαι ῥᾶστα εἰς πειθὼ πρώτην;
Τοίαις παραινέσεσι πειθαναῖσί περ,
Ὁ Σουλσπάχοιο οὐ συναινεῖ τοὐπίπαν,
Ἀνενδότως δ᾽ ἔδιζε πεζῶν μυρίους,
Καὶ χιλιοστὴν ἱππέων ἠσκημένων,

Ὡς καὶ συνέλξαι μήδε' ᾧ βουλὴν πᾶσαν.
Μάρκος μόνος πρόσκειτο ἐκ Σινωβίκων,
Σκέψει στολάρχου ἐγγυώμενος πρόφρων,
Τούς γ' ἐλλοχῶντας ἡμισεύοντι στρατῷ,
Ὧν ὄρχαμος χάτιζεν ἐκπερισπάσαι.
Ἰαίνετο στόλαρχος εἵνεκ' εὐτόλμου
Σινωβίκου ἐννοίας εἰσενεχθείσης
Βουλῇ τοσῇδε πλεῖον ἢ δεῖ αἰτούσῃ,
Καὶ ἦρ' ἐπαίνοις ἄνδρα, ἴδμονα φῦντα
Κρήτης θέσμος καὶ μερῶν ἄχρ' ἡκίστων,
Προτοῦ μόθου τε ἀλλ' οἷα τ' ἀλκάσαντα
Τόσαισι συμπλοκαῖσιν ἀγαθῇ τύχῃ.
Λοιποῖς φάτιζεν οὐχ ὑμῖν προσεκτέον,
Κρήτην μὲν οὐ δερχθεῖσιν ἢ γεγραμμένην
Οὔπωτε συμπλακεῖσι Μεχμετοθρήσκοις.
Ὅπου Σπάαρος Ἀλμερίκου Μουτίνης,
Τὰ δήρεως βουλαῖος ἠδ' ἀμοιβαῖος,
Ἐπὰν στράτευσις ἐξέβη ἀντιστρόφως,
Χ' ὃς ἐγγυᾶτο τοῖς Σινωβίκου μέτροις,
Τούς τ' ἐλλοχῶντας ἐκποδὼν ἔρξαι ἄρδην,
Νῆσόν τ' ἀπαλλάξασθαι ἐκ τυραννούντων.
Τάδ' ἄμφερ' αἶψα ἐς δοκοῦν Γερουσίης,
Χ' ὁ Σουλσπάχου στροφοῦτο Τηνόθ' ἱκέσθαι,
Συνηγορήσων γνωμάτευμα οἰκεῖον.
Συνεσχέθη δ' ἔμοιγε ἤμαθ' ὁππόσα,
Θέσιν δ' ἀνασκοπήσας, εὐέρκειάν τε,
Χαίρειν ἐᾶ με αὖθις οἷα νοστήσων.
Ἀτὰρ στόλαρχος προσδοκῶν ἀντικρίσεις,
Διαγγελείσης βάξιος τριηράρχην
Βύζηθεν ὁρμήσαντα ἀμφί που Χίου,
Πόντου κέλευθα συστρόφως διαστείχειν,
Αἴρει Πάρου λαιψηρὸς ὡς ἀντικρούσων,

Καὶ ἀντιάσας ἦν διώκων ἐντόνως.
Αὐτὸς δ' ἀμείψας Λέσβον εἰσπλεῖ Λεύκοφρυν,
Ἀφεὶς διώκτῃ νῆα ἐκ διαρμένων,
Πλήρη διαχρύσων μὲν ἐμπορευμάτων.
Ναύαρχος ἦμος νησσίδεσσ' ὑπὲρ Λέσβον
Ἐς φορτικὰς εἴσπιπτε ναῦς ὀκτὼ δήπου.
Πίμπρησι δ' ἑπτὰ καὶ ἁλίσκεται μίαν.
Στόλαρχος ἄλλῃ εἴπερ ᾐσθέσθη ἄρτι
Τῆς Κῶ ἔναντι θινὶ Μυρτώου πόντου,
Ὅπου τέτευκται φρουρά, νῦν κεκλημένη
Πετροῦμι, ὁρμῶν, τέσσαρας Μαυρουσίων
Ἥκων κεραυνοῖ καὶ αἰστόει μίαν.
Εἶτ' Ὠλεάρῳ λιμένιζ' ἐγρηγόρως,
Καραδοκήσων πατάγους ἐναλίους.
Καὶ ἠνὶ ἀντήχησις ἀκτόθ' ἠκούσθη,
Ἐκ ψιθύρων σύρσμος Ἰκάρου πόντῳ,
Νηῶν ὁμηγύρηος ἓξ πρὸς τρὶς δέκα,
Τῶν φορτικῶν μὲν ἕξ τε πρὸς δέκα κοίλων'
Πασῶν δὲ καλλίστευε μηκίστη μία,
Φρικτὸν θέαμα ἔκ τε μήκους καὶ ὕψους,
Καὶ ἐξ ὁπλισμοῦ πυρτέχνων πανσαγίης,
Ἧ καὶ τριήρεις πέντε ἀμφέπον πέριξ,
Ἵν' ἑλκύωσιν εὐδίης ἐπειγούσης,
Ἀροτριᾷν μὴ οἷαν ἅλα σὺν κούφαις,
Οἵαις στίβειν πνεύμασσι καὶ ἀνειμένοις.
Πρὸς τήνδε ἠχῷ τεῖνε πρῶραν ἀκμαῖος,
Κἀξιχνίαζε ψιθυρισμάτων σύρσιν.
Ἐς κόλπον ἔμπης Κιόβατα κλημένον
Νηῶν δεκάδ' εἴσπιπτεν, φορτικῶν ἄλλῃ,
Καὶ ναυατῶν χάμαζε ἐκδιδραξάντων,
Τηρεῖν λέλοιπε τὰ σκάφη βεβριθότα
Τρισσὶ τριήροις, εὖ μάλ' ἐξοπλισμένοις.

Ὃς δ' Ὠλεάρου ὕδασι σφοδρῶς ἔπλει,
Ἐπεὶ διαπλεῖν ἔνθεν οἱ ἐξηγγέλθη
Θρυλλημένας ναῦς πνεύματι πλησιστίῳ·
Ἐπεφθάκει δέ τ' ὀψὲ κἄρχεται μάχης,
Τῆς Κῶ μεταξὺ καὶ Μινυΐας νήσοιν.
Προὔκοπτε δ' ὄρφνη καὶ κεραυνοῦν οὐ παῦε,
Προὐξῆρχεν ὃς μὲν τρεῖς τε πεντηκοντόρων,
Αὐτὴ στρατηγὶς Μωκενίκων Δομνίκου,
Ἡ Μαυροκήνου, Βαρβαδίκου θατέρα,
Μεσηγὺ προὐτίθοντο οἴκτιστα παίειν,
Ὡς τὰς ἐλάττους ῥᾶσθ' ὑπείκειν εἰσβολαῖς,
Τῶν ναυατῶν κητῶδε' εἰς νενηκότων,
Ὡς ἐκ κραταιᾶς τήνδ' ἀχείρωτον φῦναι.
Πρὸς τήνδ' ἔθεντο κῆδος ὡς ἕλωσ' ἅπαν,
Καὶ μηχανῶντο καββαλεῖν ἐν πυρτέχνοις,
Εἴγ' ἠντίαζ' αὐτή τε ἴσοις ἐν μέτροις.
Ἐπεὶ δὲ οὐ προὐχώρει οἷς εἰσπηδῆσαι,
Πύρτεχνα ὑψοῦ βάλλον ἐκ καρχησίων,
Καὶ πυρπολεῖται ῥᾷστα ναῦς ἡ κητώδης.
Μετάρσιον πυρσοῦ δὲ ὃν διαρκέσαν
Ἐξ ἀκρονύχου ἄχρι βαθέος δείλης,
Πύρσευ' ἀῆρα κἀποσείεται ὄρφνην,
Διακρίνειν δίζουσιν οἰκεῖα σκύλων.
Τὰς δ' ἀμφεπούσας τήνδε καρτερὰς κοίλας
Ἔσκηπτον αἱ λοιπαί τε πεντηκοντόρων,
Καὐτὴ στρατηγίς, ᾗ θ' ὑπεῖκον ἄνετοι.
Λοιπὸς στόλος δὲ φορτικαῖς κόπτων τρίβον
Τοῦ μὴ ἀποδρᾶν ἀρκύων καλλιπλόκων,
Ῥηγμῖσιν ἃς ἔσπερχον ὠθεῖσθαι φύρδην,
Καὶ ναυτικοὶ διέδραν ἠπείρου πέδῳ,
Ὧν πρωῒ ἃς ἔπρησαν, ἃς δ' εἷλκον σώας,
Σεσασμένας δὲ οὐκ ἀποβλήτῳ γόμῳ.

Τέως στόλαρχον ναύμαχον δεδειγμένον,
Λαφυραγωγήσαντα αὖ Πάρος δέκτο,
Οὗ ἐξαρίθμει Μεχμεΐτας δεσμίους
Ὡσεὶ ἑκατὸν πρὸς δέκα τε πεντάκις,
Χριστωνύμων δὲ εἴκοσι πρὸς αὖ πέντε,
Οἳ τοῖσδ' ὑπούργουν ναυτικοὶ τεταγμένοι.
Ἄλλους τε Γραικῶν αἰχμαλώτους δὶς δέκα,
Τοσατίους παῖδάς τε τῶν ἀνιούλων,
Γύναιά τ' ἀμφὶ τετράκις πάλιν δέκα,
Μουσουλμάνοισιν εὐσεβεῖς μεμιγμέναι,
Σὺν αἷς Ἑβραῖαι ἠριθμοῦντο ὀκτώ που.
Εἰ σῶα δ' ἡλίσκετο ναῦς ἡ κητῶα,
Ἤσθης ἂν οἷς ἀριθμὸν ἐξ ὑπερβλήτων.
Ἔμβαινον εἴπερ ἔμποροι ἐριτίμων,
Οἵ τ' εἰς σέβασμα ἱρατείου τοῦ Μαίκης,
Ἧς Μεχμέτην σφῶν θέσπιν ὁρμῆσαι λόγος,
Ὡς ἐς πολίχνην νήκτρίδ' ἀσφαλεστάτην.
Τετρωμένους δ' ἄλφαινεν ἐννάκις δέκα
Πρὸς δυσί, καὶ κτανθέντας ἓξ πρὸς πεντάκις
Δέκα, στόλῳ τῷ παντὶ ἀγαθοὺς φῦντας.
Τάδ' ἐκδικήσεις ἐξεφώνει κοιράνῳ,
Ὡς μεστὰ ὕβρεώς τε καὶ φαυλισμάτων·
Ἀτὰρ δι' ἁλὸς ἔκλυτος διαρκέσαι,
Ἐπεὶ τὰ νηΐης μὲν ὦλεν ἀρχῆθεν,
Βρύχων δ' ἀπειλεῖ Δαλμάτας ἀναστάτους,
Μεθ' οὓς Ἰουλλίοιο δῃῶσαι Φόρον,
Ἐς ζῆλον ἄλλως ἐμπυρῶν πολιτείην,
Ἀφρόντιδ' οὖσαν, ἄρτι εἰσβολῆς νέας
Ἐμοῦ ἔναντι ἔνθεν ἐξορμουμένης.
Οὐ γὰρ στόλου σκευή τις ἤκουστ' ἀρτίως,
Ἥκιστά τ' ἐκστρατεία ἐκτὸς Βοσπόρου,
Τούθ' εἵνεκ' ἠτένιζε πρὸς δυσμῶν μοῖραν,

Ἐς γειτνιώσας ἀμφ' ἑοῦ κράτους πόλεις.
Ὅποι ὅπλων πάταγος ἐξ ἀσυμβάτων,
Εὐρυβίοιο Γαλλίης αἰσυμνήτου,
Μέγαν πρὸς ἀρχιποίμεν' αἰδοῖον Ῥώμης
Ἄτλητα θυμήναντος ἀρχῶν ἐκ φαύλων,
Ἀλλ' ἐς μέγ' ὀχλήσηος ὕσταθ' ἡκόντων.
Ἐς πανδοκεῖον εἴπερ, ᾧ μετέστειχον
Οἱ φατρίης τε πρεσβέως αἰσυμνήτου,
Ἐξ ὁπλιτῶν τε ἄστεος μισθαρνίων,
Οὗτοι κατηλγύνοντο ἐξυβρισθέντες
Αἰκίσμασ' ἀτλήτοισι πρὸς δεινῶν Γάλλων.
Ἐς Μάριον δὲ μέμψιν ἄμφερον τήνδε,
Συναίμον' ὄντα ἀρχιρῆος κρατοῦντος,
Ὃν οἰακίζειν πάντα τάττε τοῦ κράτους,
Οἷς ὁπλίταισι τόνδ' ἀμείψασθαι λόγος.
Ὑμῖν μὲν ἥδε λώβη οὖσ' ἀρηΐοις,
Μόλυσμα δ' ἐξαλειπτὸν ἦν ὑμῖν ἔλδωρ.
Αὐτοὶ δὲ ἠλοὶ κἀπερίσκεπτοι φῦντες,
Πρὸς ἄνδρας οὐχ ὥρμηντο ἀλλὰ πρὸς θῆλυ,
Τοιόνδε πλημμέλημα συγκακουργοῦντες.
Σεμνὴ ἐπεὶ πρέσβεια δίφρευ' ἐξ οἴκου,
Ναὸν δὲ συντείνουσα εὐχωλῆς χάριν,
Αὐτοὶ δ' ὑπήντουν καὶ ἀνῆπτον ἰταμῶς
Πυρεκβολίσκους πρός τε σεμνὴν πρέσβειαν,
Μεταδρόμους δμώας τε, τοὺς ἐν λατρίῃ
Ὁμαρτέοντας, εὐνέτου σεμνοῦ χάριν.
Ἀλλ' ἧγε πρηνὴς στρωννύουσ' ἑὴν δίφρῳ
Κίνδυνυν ἐκπέφευγεν ἐξώρου πότμου,
Βολὰς δέ γ' ἠκόντιζον ἐς μεταδρόμους.
Δύω δέ γ' ἐξέπνησαν ἐκ τετρωμένων.
Ἀλλ' ἐς θέατρον τουτὶ συνθεαζόντων
Τῶν τ' ἀγχιθύρων καὶ ἀμευόντων τρίβον,

Στυγνοὶ ἀπετρέποντο ἐκ λυττωσάντων,
Ὅτ' ἐξὸν ἦν πρέσβειαν ἀπβαίνειν δίφρου,
Οἶκός τις ἣν δέδεκτο ἐκπεπληγμένην,
Θύτου δὲ ἦν οὐτόςδε τῶν σεβασμίων.
Ἣ καὶ ἀνασφαλεῖσα οἴκαδ' ᾤχεῖτο,
Κἀνιστορεῖ αὐτοψὶ εὐνέτῃ φίλῳ
Τὴν δυσκάθεκτον μανίην κακούργετων.
Αὐτὸς δὲ βαρύμηνις ἄμφερ' ἐσσῆνι,
Καὶ ἠκρίβου ἄτλητον ὕβριν ᾧ πρέσβει.
Ἀλλ' ὅς γ' ἑαυτῷ κεκρίκει ἀσέλγειαν,
Καὶ οὐ μόνῳ πρεσβῆϊ συνδιϊκμένην.
Πανοπλίην δ' ἤντυνε πολυπληθέα,
Ἰταλίηνδε δ' ὦθεν ἀμφί που Πάρμης.
Καὶ ἀρχιρεύς τε οὐ κάθευδεν ἀρχῆθεν,
Ἀλλ' ἠσχολεῖτο εἰς στρατευμάτων ἄρσιν,
Κἂν σκῆψιν ἐς μάλθαξιν αἴθοπος μένους
Πέπομφ' ἀνακτόροισιν εἰσηγουμένην,
Μὴ δεῖν ἄρασθαι δῆριν, εἵνεκα σμικροῦ
Ἐπηρεασμοῦ, αὐλικοῖς ἐν ἐμπλήκτοις,
Καὶ αἵματ' ἐκχέεσθαι ἐν χριστωνύμοις,
Θρόνον πρὸς ἱερὸν ἐξόχου ἀποστόλων,
Καὶ ἰσότυπον ἀρχιποίμενος Πέτρου.
Ὃς μᾶλλον ἐνδείξεσσι δραστικωτέραις
Δέδειχεν αἰκῶς πρὸς κακούργους μηνίσαι.
Κἀπείπερ οὐ κατίσχεν οὓς πεφυγμένους,
Ποιναῖς πικραῖσιν ἐξεκήρυξ' ἐκ Ῥώμης
Αὐτούς τε καὶ ὅσους τε Κυρναίων φύτλης.

ΤΜΗΜΑ ΚΓ′.

Ἦμος τάδ' ἐξέθραττεν Εὐρώπης κράτη,
Τῆμος λέων μοι ἄλλῃ ἦν τετραμμένος,
Ὡς ἂν προασπίσαιτο πρῶτα Δαλμάτων,
Εἶτα προμηθεύσαιτο καὶ τῶν ἀγχόθι.
Ἀτὰρ φόβητρα ἠφάνιστ' Ὀτμανίδων,
Αὐταί τ' ἐνειπαὶ εἰς ἐθνῶν ἀναστάσεις.
Οἵ γάρ κε μαιμάσσοντες αὔξειν τὰ κράτους,
Μὴ ἐς κόρον συστάντες ὧν ἔρξαν πρός με,
Καὶ ὧν κακῶς κέκτηνται ἠδικηκότες,
Ἐπεὶ κακῶς οἷς ἐξέβη τὰ πρὸς πόντου,
Στόλων φθαρέντων ὁσσάκις τοσσατίων,
Κἀπικρατῆσαι Κρητομήτορος βληχροί,
Πρὸς γαῖαν ἐτράπησαν ἐς Παννωνίαν,
Ἰάζυγες δ' ἦν οἱ μετανάσται ᾤκουν.
Πόλεις οὗ ἐξήρπασαν ἐξ ἐπισήμων,
Βούδην, Στρίγωνον, Βέλγραδον τὰς εὐερκεῖς,
Καὶ φρουρὰς ὅσσας νέρθε τῆσδ' ἐπαρχίης,
Εἰ τῆς ὕπερθεν ἐγκρατὴς αἰωνίζει
Αὐτοκράτωρ δὴ Γερμανῶν κληρουχέων.
Ψευδοῦς δ' οἵγ' ἑλχθέντες ἐκ χρησμῳδίης
Σφῶν μάντεώς τε ἠδὲ ἥρωος φάτου,
Ἀρχὴν τοσήνδε μηδαμῇ λωφημένην
Πρὶν ἂν σφίσιν τοὐρυθρὸν αἴνυται μῆλον,
Δαήμενοι τόδ' ἔμμεν ἄστυ Ῥωμύλου,
Ἐκ τοῦ ὑφηγητοῖο τῶν σφῶν ἀρχαίων.
Τούθ' εἵνεκ' ἐστράτευον εἰς ἐπαρχίην
Τὴν γειτνιῶσαν δυσμόθεν Παννωνίης,
Κεκλημένην Στύριαν Αὐσόνων γήρει,
Καρινθίης σύνεγγυς ἐκ μεσημβρίης,
Ἰουλλίου Φόρου τε Ἰταλῶν ἕρκους.

Καὶ προσκάθιζον Οὐκραδίνῳ πόλει,
Ῥῆϊστα ἣν ἥρηκαν, ἀλλ' ἐν ξυμβάσει.
Οὐ δηρὸν ἔμπης ἡβρύνοντο τῇ κτήσει,
Ἐτίννυον δε σὺν τόκῳ σφῶν αἱμάτων.
Αὐτοκράτωρ γὰρ χείματος συνιστάντος,
Στρατὸν διαρκῆ ἐκπεπόμφει εὐζώνων,
Οἳ οὐ δέδοικαν νιφετοὺς καὶ συμπήξεις,
Ἀλλ' ἀτρόμητοι συμπεπήδηκαν πόλει,
Οἷς σφᾶς δέδωκαν δυσμενῆες σφάγια.
Εἴγ' αἰχμαλώτους οὐ συνῆκαν προσδέχθαι,
Οἴκτιστα μέντοι οὓς κατέσφαττον φύρδην.
Τῆμός τ' ἀνάκτωρ ἀφνεὸς Μοσκωβίης
Πρεσβῆε ἐξέπεμπε κοιράνοις ἄλλοις,
Ἐξ αἰτίης σπέρχοντος ἠγνοουμένου,
Ἐγνωσμένου δ' ἀρχοῖσιν, οἷς ἡ πρεσβείη.
Οὓς προσδέδεκτο αὖ πάλιν πολιτείη,
Οἷα προτοῦ τε δαψιλευθεῖσ' ἀφθόνως.
Ἀλλ' οὐ πλέον μέμειναν ὀκτὼ ἠμάτων,
Κἀπηλλάγησαν πρὸς μέδοντας εὐστέπτους.
Ὕποπτα ταῦτα γίγνεται Ὀτμανίδῃ,
Κἀν Ἀδριανοῦ συγκαθίσταται πόλει.
Δόκευε δ' ἔνθεν ὁππόθεν φορὰ μόθου,
Ὡς ἔνθα ἐνσκήψοιεν ὁρμῇ ἀσχέτῳ.
Ἐπεὶ δ' ὀπώρας ἦν ἀκμή, κᾀὐτοκράτωρ
Πόλεις ἐὰς φρουράς τε ὠχύρου μόνον,
Στρατὸν δ' ἔνοπλον ἐξενέγκαι οὐ μέλεν,
Αὐτὸς στρατὸν προὔπεμπεν ἐς Παννωνίην,
Ἀνωτέραν σκευὴν δὲ τήνδ' ἐπιτρέπει
Ἑῷ παρέδρῳ πράκτορι προσταγμάτων.
Ἀλλ' ὅς γ' ὑπερβὰς ὠκέως ῥοὰς Νίτρου,
Πόλει προσῆπτο Νευάσηλον κλημένῃ.
Κώμην ὅ γ' ἦν πρώτιστα, ὠχυρωθὲν δὲ

Αὐτοκράτορσι τοῖσι πρωϊαιτέροις,
Καὶ Βηθλεῆμος, ὧν ἐπώνυμος Γάβωρ,
Ὀτμανίδων ξύμμαχος, εἵνεκ' ἐνδείης
Ἐδητύος κατέσχεν ἁπλῇ ξυμβάσει,
Νῦν δ' ὀχυρωθὲν καρτερᾷ εὐαρκείῃ,
Κἀξ ἡμιμυρίων τε ἐξωπλισμένων.
Οἱ προστάται δείσαντες ἄπλετον στρατοῦ
Ὀτμανίδαισι δεξιὰς ἐπόρσυνον,
Καὶ προὔδιδον πόλιν τε, ὅπλα κἀδωδὰς
Μεθ' ἡμέρας πρὸς τρισσὶ τετράκις δέκα,
Μὴ τλᾶν σθένοντες εἰσβολὰς ἀναρσίων,
Ἀγνῶτες ἄλλως, ὡς χρεὼν ἀσπιζόντων
Μὴ ζῆν ἄσεμνα, ἀλλά γ' εὐφήμως θνήσκειν.
Ἔμοι δ' ἔπεστι, παῖδες, ὑμῶν αἰνέσαι
Τλῆσιν τοσήνδε μακρὰν ἐς τοσατίην
Κακουχίην, ἐνέδρας ἐγχρονιζούσης
Ὀκτὼ ἐπὶ πλειῶσι πρὸς δέκ' ἀθλίοις.
Οἵ πουλυασχόλῳ τε μητρολατρίῃ,
Πάνθ' οἷ' ἀνεκτὰ δεινά περ τάδ' ὀτλεῖτε.
Τοὔναντι οὐ δέδαον οἱ Νευασήλου
Κακουχίης τλᾶν ἡμίσευμα κἂν ἔτους,
Ἐν ᾧ θ' ὁμαρτέοιεν ὅσσα πρὸς λύσιν,
Καὶ ὅσα συντείνοιεν ἐς κοινωφελές.
Ὑμῶν ὅθεν καύχημα κλητὸν ἐν πᾶσι,
Καὐτῶν προπηλακισμὸς ἄφθιτος πάντῃ,
Ὡς εἰ φέροιεν δὶς δέκ' εἰσέθ' ἡμέρας,
Ἄροιντο ἂν ἔπαθλον ἀνδραγαθίης,
Ἀντὶ ψόγου στυγηροῦ ἐκ φαυλισμάτων.
Αὐτοκράτωρ δὲ μὴ φέρων ἐκκομπάζον
Ὁρᾶν Ὀτμανότεκνον ὧν πρὸ ὀμμάτων,
Ἑῷ στρατάρχῃ κέκλεται ἀντεκτίσεις.
Ἦν δ' ὃς κώμης τῶν ἀμφὶ ῥευμάτων Δρίνου,

Ἰλλυρίους κλείοντος ἐκ Μακηδόνων,
Πέτρος δὲ τοὔνομ', ἐν νέοισι γενναίως
Ὀτμανίδεσσι δηριᾶν διδαγμένος,
Ἐπεὶ τεκόντων ἔργα οἱ καθηγηταί,
Πεφυκότων νυγμός τις οἷσιν ἀρχῆθεν.
Ἐκλέξας οὐκοῦν χιλιάδας ὀκτώ που
Ἰλλυρίων τε Μυσίων τε δαΐων,
Μετασταλλείς τε ὀψιαίτερον κάσιν,
Ἀλίγκιον μὲν κἂν μάχαις ἐνημένον,
Ὄνυμα Νικόλαον· ὃν καὶ προὐτίθη
Στρατεύματος πρόμαχον, ὡς πρόβλημ' ὅρων
Παννωνίης μὴ ἔνθεν εἰσπεπαικότας
Ἀναρσίους ὄψαιτο κωλυεργέτας,
Οἷς ἐσκόπευον εἰς ἄτην περικτήτων.
Αὐτὸς δ' ἄρας στράτευμα ἐκ δισχιλίων,
Πρὸς τρὶς θ' ἑκατὸν ἱππέων καὶ πρυλλέων,
Πρὸς ἀγχίαλον φρουρὰν ἣν ἐκστρατεύσων,
Ὀχυρὰν οὖσαν, Ὀκτάσηκον κλημένην,
Ὡς δηόοιτο πυρπολήσῃ τ' ἀμφί τε.
Πεπυσμένος δέ γ' ὀψὲ ἐκ κατασκόπων
Πανστρατιῇ πάρεδρον ἐκ Παννωνίης
Ἀντιστρατεύειν πρὸς ταραξίαν κράτους,
Οὐθὲν δεδοικὼς τὴν ὑπέρβλητον πληθὺν,
Ὥρωρεν ἐς σύγκρουσιν ἀντιβαινόντων.
Ἦν δ' ἡ ἔλασις ἄχρ' ὅρων Παννωνίης.
Καὶ ἀντιάζων δυσμενῶν πανοπλίην,
Πολλοῦ δέων περ, οὐκ ἀνήνηται πάλην,
Καὶ φὺς ἀνὴρ ἀγαθός, ἶφ' ἐδηρία,
Ἐφ' ὥρας ἑπτὰ συμπλοκῆς κρατησάσης,
Καὶ δρασμὸν οἱ σπέρχοντο αἰσχρῶς κἀκόσμως,
Ὁ δ' αὖ σφοδρῶς ἤλαυνε καὶ δίωκέ τε,
Ὡς σταδίων ἑκατὸν ἓξ δεκάδας τε.

Ὧν οὓς ἀνῄρει ἀμφί που δισχιλίους,
Μετὰ στρατηγοῦ δευτερεύοντος πρώτῳ,
Συνηριθμημένων τε ἐκ νεηλύδων
Ὡς δὶς ἑκατὸν καὶ πάρεξ κεληπίνων.
Οὓς δ' αὖ λελημένους τε πεντήκοντά που
Πρὸς τοῖς ἑκατόν, οὓς ἐεργμένους ἴσχει.
Λάφυρα δ' ἦν τῷ ἀνδρὶ χίλιοι ἵππων
Αὐτοῖς ἄορσι χρυσοτευκτοδαιδάλοις
Ἕδραις διαμπάξ, ἃ προσαρτᾷν οἷς ἔθος.
Καὶ δώδεκά τε συλλαβὼν ἐκ σημαίων
Πρὸς αὐτοκράτορ' ἵκετο τροπαιοῦχος.
Προσπτύσσεται δ' ὃν ὃς φιλοφρόνως εὔφρων,
Ἀμυντίαν γεγῶτα Γερμανῶν εὔχους.
Δέδιττον ἀρχαὶ Ναυασήλου αἱρέσει,
Μὴ Στύριαν τοὐντεῦθεν ἐκδιαδράντες
Ἰταλίην ἕξωσι δουλοτμανίδα.
Κἂν γὰρ μάχην ἥττηντο ἄρτι πρὸς Πέτρου,
Ἀλλ' ἠντύνοντο ἐξ ἑκάτερθεν στρατοὶ
Τῶν ἐγγυόντων ἀμφιδακρύτους μάχας.
Καὶ δὴ πολιτείη τε, οἳ ἀστυγείτων,
Ἰουλλίοιο μήδεται σπουδῇ Φόρου,
Καὶ προὐνοεῖτο τῇδε ὅσσ' ἀναγκαῖα
Ἔκ τε στρατηγῶν τῶν τε ἀρχιτεκτόνων,
Εἰς ἀσφαλῆ τήρησιν ἧς ἐπαρχίης.
Χρειὼ δ' ἐπῆγε πινυτοῦ τ' ἀνθυπάτου,
Ὦ συσταθείη αἱρετὰ βουλευμάτων.
Καὶ ἠτένιζον Μαυροκήνου ἐς κόῤῥην
Στολαρχέειν λήξαντος, εἰς Γεώργιον
Τὸν νῦν στόλαρχον, οἰκετείας τῆς αὐτῆς,
Κἀντηγόρευον, ὡς ἐθάδα δηριᾷν
Καὶ ἀντιάζειν προσβολαῖς Ὀτμανίδων.
Ἀλλ' οὐκ ἀπεῖπον μὴ συνείρειν τᾆμά τε,

Καὶ ἀξίας τε καμάτων παραλλάξαι.
Ἐπὰν γὰρ ἀνέψυχον ἔμμοχθον θυμὸν
Γεωργίοιο τληπαθοῦς στολαρχίης,
Λυτήριον δίζοντος ἐν Γερουσίῃ,
Ὡς οἴκοι ἀμπαύσειε χροῦν κεκμηκότα,
Ἐς Νάνιν ἠκόντιζον ὄμμα καὶ ψήφους,
Φερώνυμον μὲν σεμνότητι Προδρόμου,
Σοφώτερόν τε πινυτῶν ἐπιτρόπων,
Θείοιο Μάρκου ἀξίης ὑπερτίμου,
Οὗ τυχὸν ἶσον, μείζον' ἔμπης ἡ πάτρη
Οὐκ ἔσχε, κἂν ᾖ κομπὸς ἐν φράδῃ παίδων.
Προΐσχεται δ' ὃς νηΐων αἰδρείην,
Σοφοῖς λόγοισι παιδόθ' ἐξησκημένος.
Ἐγὼ δὲ προστίθημι ἀνδρὸς ἰδρείην,
Ἐν ἱστορουμένοισι τῶν παλαιφάτων,
Καὶ ξυγγραφῆα τῶν καθ' ἡμᾶς ξυμβάντων,
Ὡς καὶ μόγους μοι οὐ παριδεῖν ἀμφαίνων.
Γερουσίη δὲ εὖ συνεῖσ' ἀπαλλάττει.
Εἰς Ἀνδρέαν δ' ἐπεῖδον ἐκ Κορνηλίων,
Ἐρασμιώτατόν μοι ἐξ ἀνθυπάτων
Ξυμμετρίης ἕκατι κἀπιεικείης,
Ἧπερ κέχρητο πᾶσιν ἐν διοικήσει,
Καὶ συγκατηνάγκαζον ἐκπλεῖν ὠκέως;
Κἂν ἀξίῃ προσῆκεν ἀμβολὴ πλείων,
Ἐς θυμελῶν δομητὴν ἀξιοσκέπτων.
Αὐτοῖς μέτροισι Νικολάου τ' ἐξέβη
Ἡ ἔνστασις φυεῖσα ἐν Γερουσίῃ,
Τοῦδ' ἄχρ' ὑπατεύσαντος ὡς πολυκμήτως,
Ἐμὴν ἐς εὐέρκειαν ἐντὸς ἐκτός τε,
Κοινῶν τ' εἰς ἐγκαινισμὸν ἐγκαταπτώτων
Οἴκων δεδειχὼς ἢ πρὶν εὐπρεπεστέρους.
Καὶ ἠρέτιζον ἐκ Πριώλων οἰκίας

Ἀντώνιον, παῖδ' Ἀλουΰσου φαιδίμου,
Ῥυηφενείᾳ ἠδὲ βουλαῖς ἐκκρίτου.
Αἰζήϊος δ' ὅς, ἀλλά τις γέρων φρόνῃ.
Στόλου ἀμείβει ἀξιῶν ἀρισήμους,
Ἔκτακτος ἀρχὸς δ' ἄρτι πεντηκοντόρων,
Μετῆρεν ἐς τοσήνδε ἀνθυπατείην,
Προὔχειν πεφυκὼς ἡλικιώταις ἄλλοις,
Ὅρπηξ γεγὼς ἀγαυὸς ἀγλαῆς ῥίζης.
Αὐτοκράτωρ δ' ἔνοπλον εἰσδεχθεὶς στρατόν,
Ὡς μυριάδας ἑπτὰ πεζῶν εὐζώνων,
Καὶ ἱππέων τετρακτὺν ἐκ καταφράκτων,
Οὓς ἐκλογῆες θεσφάτου τῆσδ' ἀξίης
Καὶ Γερμανῶν τε πρόκριτοι ἀρχηγέτων
Πόρσαινον ἐς σύστασιν ἐντονώτερου
Τοῦ πωποτοῦν φυέντος ἐν Παννωνίῃ
Κατ' Ὀτμανίδων ἐκ στρατευμάτων ἄλλου.
Ἐν οἷσι κῆδος ἀρχιποίμενος μέγα
Παροτρύνοντος ἀρχὰς εἰς ὑπουργίην,
Ὡς καὶ ἄνακτα Γαλλίης πολυκτήτου
Πεπομφέναι οἱ μυριάδε ὁπλιτῶν
Τῶν εὐγενεστέρων μὲν αὐλῆς ἀρχείου,
Καὶ δηΐοις ἔργοισιν ἐξησκημένων.
Αὐτὸς δ' ἀνηγόρευε πᾶσι στρατάρχην
Κόμητα Μοντεκούκολον κεκλημένον,
Ὃν Μάντυα ἤνεγκεν ἐξ εὐπατρίδων,
Ἀρχεῖα δ' εἰσδέχοντο κλητὰ Εὐρώπης,
Ἐπεὶ πάνυ προὔκοπτε δεινὸς ἐν μάχαις.
Χώρας ἐδῄου, καὶ πόλεις καταπρήθων
Λόχους συνεσκεύαζεν εὐρὺν ἐς πέδον,
Καὶ μυριάδας καίνυται ὀρουόντων,
Λοιπῶν ἔσω κρήδεμνα εἰσενεγμένων.
Ἐπὰν δὲ καιρὸς ἐργμάτων ἀρειόνων

Ἥκειν ἐμαλθάσσοντο ἐς σύμπνουν ῥήτραν
Ἄνακτες ἄμφω ἀνακωχῆς ἐγχρόνου.
Ὁ μὲν γεγὼς ἄελπις οἷς ἦν θελξίφρων,
Ὁ δ' αὖ ἔφηβος κἀλόχου τε εἰσπλήνης,
Ἧς πρὸς χάριν μᾶλλόν τι προὔκρινε σπεύδειν
Τερπναῖς ἀοιδαῖς κἀμμελέσσι κιθάραις,
Ἢ δαπανᾷν δειναῖσιν ἐν μάχαις ἥβην.
Κἂν δ' ἔνθεν ἠνίασε λύσις ἧς μάχης,
Οὓς ἔτρεφ' ἐλπὶς ἐς νέωτ' Ὀτμανίδην,
Τετρηχότα κράτιστα ἐν Παννωνίῃ,
Μὴ ἀντικρούσαι μήδεα πολιτείης,
Ἅ γ' ἐντόνως κάτθεντο τῇδ' εὐκαιρίῃ,
Ἐμῇ ἀναῤῥώσηϊ εὖ καθηκούσῃ.
Ἀλλ' ἔνθεν αὖ κούφιζε τοιῆσδ' ἀνίης
Τὸ λοιμικῆς λυσσῶδες ἐγκατασκῆψαν
Πᾶσαν ἀνὰ τὴν νῆσον, εἰσδιαφθεῖραν
Στρατοῦ δίμοιρον κἀπιλοίπων οὐ παύρους.
Μονὴν λύμης δὲ γήθομαι ἔτ' ἀθροῦσα
Σκηνὰς κενὰς σχεδόν τι οἰκτρῶς δεικνύσης,
Ἀνειμένην νῆσόν τε Τουρκοκαμάτων.
Ἐῶ Κύδωνα καὶ Ῥεθύμνην ἀφρούρους,
Ἢ χρὴ μενούσας λοιμῷ συμπορθουμένας,
Ὡς εὐχερῶς τοιάσδε ἄρτι συμμάρψαι
Καὐτὴν μ' ἐς αὖθις οὐ λόχου ἐξαιρεῖσθαι.
Τοιαῦτα μητρὶ κέκριται θυμηδέα,
Ὑμῖν δ' ἐνὸν τοῖς παισὶ συμπαρμυθεῖσθαι
Πεφασμένως ἱλασμὸν εἰδόσ' ἐξ ἄνω,
Ὀλωλέναι κάκιστα δυσμενῶν πλείους,
Ὑμᾶς δ' ἀσινεῖς συμπεφυλάχθαι λύμης,
Κἂν προσπέλαζε γειτνιούσῃ μοι αἴγλῃ.
Ἀὴρ δὲ οὐκ ἔφθαρτο ἀλλοιωτός περ,
Ὡς κἂν προθύρων μὴ καθάψασθαι ὅλως,

Οἷον φορᾶς ἄνωθεν ἀντιφραττούσης.
Οὐχ ἧττον' εὐμένειαν ἐνδέδειχ' ἔτι
Οἷς ὑστάτοις πλειῶσι πρωϊαιτέρων,
Ἔνθεν στόλαρχον ὀξύνουσ' εἰς ἀγρεύσεις,
Καὶ ἔνθεν αὖ ναύαρχον ἐς ναυμαχίην.
Ὃς συμπλακεὶς τέσσαρσιν ἐμπορικαῖς
Κοίλαις μεγίσταις, ἐξιαύσαις Αἰγύπτου,
Ἐπεκράτει τε καὶ ἐλαφυραγώγει.
Ὁ δ' αὖ ἄρας πρὸς ἄρκτον ἠντίαζέ που
Ἐς φορτικὰς ναῦς ἑπτὰ πρὸς δέκ' εὐγόμους,
Δεσμώσας ἅσπερ ἦγε νοστήσας Πάρῳ.
Τοὐντεῦθ' ἐδωδῶν ἧδε ἄφθονος πληθὺς
Καὶ καρυκευμάτων τε σακχαροσκεύων,
Ὡς σχετλιάζειν μ' ἧττον οἷς ὅλωλ' ἀγαθοῖς,
Καὶ παρμυθεῖσθαι ὡς πρὸς ἐχθρῶν δεινά μοι,
Ἀλλ' ἐξ ἀπεχθῶν πλημμύρα τ' ἐδωδῶν μοι.
Ἀρχῇ πρὸς οἷς μοι ἐκχέει πολιτείη,
Ὡς παῖδα γνησίην με δαψιλευθεῖσα,
Ἀεί τε καιρὸν ἄσμενον τηρουμένη,
Πῶς ἂν ῥύσηται τοῦ πολυῤῥαίστου λόχου,
Ἀφαρπάσῃ τε νῆσον ἐξ ἀτασθάλων
Αἰκιστικῶς μὲν κἀδίκως κρατηθεῖσαν.
Κἂν δηρὸν ἐγκέκοπτο συμβουλευμάτων,
Ἀναρσίων ἀεί τε συγκεχυκότων
Τὰ Δαλμάτων ὅρια ὁρμαῖς ἀθρόαις.
Ἐπεὶ δὲ ἠτόνησαν ἐν Πανωννίῃ,
Τῶν ἐν τέλει τὸ πλῆθος ἐφθάρθαι μέγα,
Κἀντεῦθ' ἔτ' ἐξήγγελτο ἐς Γερουσίης
Τὰ λοιμικῆς νόσοιο νηκέστου πέρι
Ἐξωλεκυίας τῶν λοχόντων με πλείους,
Καὶ ἀνὰ νῆσον εὐτυχῶς νεαιτόντων,
Ὡς καὶ Κύδωνα, ἀντὶ πουλυήνορος,

Φθισήνορ' ἐκβῆναι μὲν αἰνῶς τρωθεῖσαν.
Εὖ συγκέχυτο ὑψίνουν Ὀτμανίδων,
Καὶ δὴ παραιτέοντο τὰ πρὸς Δαλμάτας,
Ὑφ' ἓν δέ γ' ἠθροίζοντο Θρακία πόλει,
Ἣν Ἀδριανὸς τεύξατ' ἔκπαλαι ἄναξ,
Καὶ ὠνόμαζεν ἣν πόλιν παρωνύμως.
Ὧδ' οἷσιν ἅδε δηρὸν ἐνδιατρίβειν,
Ὅτου χάριν δὲ οὐκ ἐμὸν νῦν μαστεύειν.
Ἄλλως δέ γ' εὐθυμεῖτο κῆρ πολιτείης,
Τὰ τῶνδ' ἀθροῦσα ᾧδέ γ' ἐκτετραμμένα,
Καιρῷ δέ γ' ἠντίαζον ἁρμοστῷ τῷδε,
Ὡς αἶθον ἔλδωρ νῦττε κῆρ οἷς ἀρχῆθεν.
Καὶ ἠνέωγον ταμεῖα χρημάτων,
Καὶ ὅπλα ὀξύνοντο Ὀτμανοκτόνα,
Μεγίστη ἦν σκέψις τε τῶν μέσων πέρι,
Μᾶλλον στρατάρχου, ᾧ διάσκεψις πάντων.
Καὶ συστατεῖτο ὅσα τῶν βουλευμάτων,
Πολλοὶ δὲ προὐτίθεντο ἐς τήνδ' ἀξίην.
Εἷς δὲ πρόκειτο αἰνετὸς τῇ προκρίσει,
Ὁ μαρκίων σύμφυτος οἷς μαρκίοσι,
Τῆς οἰκίας Οὐΐλλα, λαμπρᾶς κἀρχαίας.
Δυώνυμος δὲ οὗτος Ἱρὼν Φραγκῖσκος,
Ἴσχων γένους κράτιστα ἀρετὰς ὅσας.
Οἵδ' ἀμφέρουσι Γουλλιέλμῳ σφῶν γένναν,
Ἀχαΐας προβάντι ἐς δυναστείην,
Οἴκου ἀνάκτων Ἰταλοῖς μεταπτώτου.
Ἀλέξιος γὰρ εἰς Ἰσάακον κάσιν
Αἰσχρῶς ἐπεῖδεν ἐν δόλοις σκευωρήσας,
Ἀπεστέρει δ' οἴκτιστα ὀμμάτων φάους.
Ἀδελφιδοῦς δὲ ὧν παρώνυμος πάτρῳ,
Σαυτοῦ φυγὰς κίνδυνον ἐς Ῥώμην πρόσφυξ,
Τῷ ἀρχιποίμεν' ἱστόρει κακουργίην

Πρὸς αὐθόμαιμον, καὶ κατάσχεσιν κράτους,
Ὅγ' οἱ φύσει προσῆκεν αἵματος νόμῳ.
Κάλλιπάρει χθαμαλός, ἣν δοκεῖ φήσας.
» Δόξῃ τεῇ, προστάτα εὐσεβοῦς ποίμνης,
» Νεῦσαι ἀνακτᾶσθαί μοι ἁρπακτὸν κράτος,
» Καὶ ἰζῆσαί με οὗ ἔδει προσχωρῆσαι.
» Οἶδ' ὅσσα βούλει ταῦτα καὶ δύνασθαί σε.
» Οἶδα στόλον νήριθμον ἐξηρτυμένον
» Τεῇ ἀρωγῇ εἰς Σιῶνος ῥαστώνην,
» Ὑπ' Ἀράβων αἴσχιστα κατλακτουμένην.
Γουνάζεται γοῦν πατρὸς εἰς ἁγιστείαν,
Στόλου δ' ἀρωγὴν δίζεται τούτων ὕπερ,
Τὰ δ' αὖ Σιῶνος ἐγκονεῖ ὑπερθέσθαι.
Ἦν δὲ στόλος ἄγυρις ἐξ Εὐρωπαίων
Τῶν ὀρχάμων, Σόλυμα ἐκδικησόντων,
Αὐτῶν Γενουατῶν τε ἠδὲ Τυῤῥηνῶν,
Ὁ πλεῖστος ἔμπης ναυστάθμου πολιτείης.
Ἔπβαινον εἰς ὃν οὐκ ἄσημοι Εὐρώπης,
Βαλδουΐνος μὲν Κελτο-Γαλλίης κόμης,
Καὶ Βωνιφάτιός τε Μοντισφεῤῥάτου,
Ἀλεξίου ἱκτῆρος ἐκ μητρὸς θεῖος,
Κἄλλοι διαθρύλλητοι ἀστυγειτόνων,
Σαβαυδίων, Γάλλων τε αὐλῆς ἀρχείου,
Οἷς Γουλλίελμος τῶν κυδίστων Οὐΐλλα.
Οἳ ἀρχιθύτῃ ἧκον εἰς πειθαρχίην,
Ὡσεὶ ἐπισπέρξαντι τᾆδ' ἐκστρατείῃ.
Νεύει πατὴρ λιταῖσιν οἰκτίρμων νέου,
Καὶ συστατεῖ ὅρμημα ἀρθμῷ ὀρχάμων
Μὴ ἐς Σιῶνα πρώρας ἔμπης εὐθύνειν,
Βύζαντος εὐθὺ ἐς τίσιν κακουργέτων,
Τάττειν δὲ τὸν μείρακα θώκῳ πατρώῳ.
Οἷς ὡς ἄναξ δέδεκτο ἄκραις τιμαῖσι,

Καὶ Βωνιφάτιός τε θεῖος ἐξένοι,
Ἀδελφεᾶς οἷά περ εἴσπληνον παῖδα·
Πᾶς δ' ἀριθμὸς εἴκαθ' ἀρχιποίμενος νεύσει,
Καὶ οἷς ἄφαρ ἤλλακτο δὴ ἐγνωσμένα.
Ἄραντες οὐκοῦν λιμένων Δαλματίων,
Τοῦ Ἀδριανοῦ ἐκπεπλευκότες κόλπου,
Πόλει Μεθώνῃ ὥρμησαν Κορώνῃ τε,
Κἀλέξιος δέδεκτο, οἷα σφῶν ἄναξ.
Μεθ' ὅρκια δὲ ὡς χρεὼν δεδωμένα,
Οὐ δηθύνει πως οὐδὸν ἀνύσαι στόλος.
Τετραμμένος γὰρ σκαιὰν αὐτὴν Κυθήραν
Ἤμειβεν αἶψα, καὶ διαπλεῖ Κυκλάδας,
Καὶ τέρμα ἦν διάπλου ἐν Προποντίδι,
Οὗ ἠρέμει μὲν ὁρμέων Καλλιπόλει.
Ἀλέξιος δ' ὁ ὕβρις, αἰσθεὶς τοιάδε,
Ἐς Πόντον ἐκπέφευγεν, ὡς σαωθείη.
Ἀνεψιὸν δ' ἵζουσι πατρῴῳ θώκῳ,
Καὐτὸς δάϊζε πάντα ὅσσ' ἐν ξυμβάσει.
Καιρῷ γὰρ ᾧ πέφευγεν, οὔ τις ῥαστώνη
Ἀναισιμοῦν δαπάνας εἰς ἐκστρατείην,
Πόλεις δὲ καὶ χώρας τε οἷς ὑπισχνεῖτο,
Ἢν ἐγκρατὴς γένοιτο οἰκείου κράτους.
Καὶ δὴ Κορώνην καὶ Μεθώνην ἀγχίστην
Καλλίπολίν τε ἀμφέρει πολιτείῃ.
Καὶ Βωνιφατίῳ τε προσφιλεῖ μάτρῳ
Ἔμ' εὐχερῶς δωρεῖτο πρὸς χάριν γέρας.
Καὶ Γουλιέλμῳ φῦντι οἴκοθ' Οὐΐλλα,
Ὧ ἀπφὺς ἦν Γόφρηδος εἷς μαρησάλων,
Οἷα πρόπαπποι Γαλλίης αἰσυμνήτου,
Καμπανίης μάλιστα Λουγδουνησίης,
Ἧς πτόρθος εὖχος ἧς τε οἶκος Οὐΐλλα,
Εἴ γ' εὐδοκίμουν πολυκλήϊστοι μάχαις.

Αὐτωὶ γοῦν φῦντι τοιαύτης φύτλης,
Ἀχαΐαν ὤπασεν εἰς κληρουχίην,
Χ᾽ ὡς ὀρχάμῳ πρόσπιπτον Ἀθηνῶν στίφη,
Καὶ ὅσσα γειτνιῶντα ἔθνη Ἑλλάδος.
Καιρὸς δὲ τῷδ᾽ ὑπούργει εἰς ἐπικτήσεις
Νέας πόληων καὶ Ἀχαΐας ἄπο.
Ἀλέξιός τις εἶπερ ὧν λασιόφρυς,
Κἀξ ἀπρεποῦς Μόρζουφλον ὃν καλεῖν ἔθος,
Κἄναξ ἔτισε τῆς παρέδρου ἀξίης,
Αὐτὸς δ᾽ ἀμείβει τόνδε αἰσχρῇ ἀγχόνῃ.
Βουλεύεται γὰρ τῷδε μίμνειν θαλάμῳ,
Οὗ ἄχρις ὃς παύσειεν ὄχλησιν δήμου
Ἀφανδάνοντος οἷς ἐπέκτεινεν φόροις,
Εἰς ἀντίχρησιν ὧν ἀνήλισκ᾽ ἐκδάνων.
Αὐτὸς δ᾽ ἀερθεὶς βασιλείης λιχνείᾳ,
Διττοὺς κέκρυφεν ἐν θαλάμῳ ἀνδράγχους,
Ἄνακτα οἳ κατίσχον ἄγξαντες νευρᾷ.
Αὐτὸς δὲ εἷμα βασίλειον ἀμπέχων
Ἐνδείκνυτο πρόπασιν εὐρύωψ ἄναξ.
Τάδ᾽ ἱστορεῖτο τοῖσιν ἀριθμοῦ ὀρχάμοις,
Προσορμέουσιν εἰσέτ᾽ ἐν Καλλιπόλει,
Καὶ ἔκδικοι ὥρμησαν εἰς βασιλίδα,
Ἣν κἀνέδρευον τετράκις δέκ᾽ ἠμάτων.
Κρήδεμνα εὖτ᾽ ἀμβάντες εἴσβαινον πόλιν,
Καὶ λαφυραγωγεῖτο ἦμασ᾽ ὀκτώ που.
Ψήφῳ δὲ πάντων βασιλεὺς Βαλδουῖνος
Στεφθεὶς ἀνηγόρευτο πομπῇ ἀπλέτῳ.
Ἐν τοῖσι Γουλιέλμος ἔσχ᾽ εὐκαιρίην,
Ἑοῦ ἀέξειν αὐτὰ τέρματα κράτους.
Καὶ δὴ ὁπλισθεὶς ὡς καθῆκον ὀρχάμῳ,
Κόρινθον εἰσέβαλλεν καὶ αἱρεῖ ῥᾶστα,
Ἄργος τ᾽ ἔπειτα, καὶ πολισμάτων ἄλλα

Τῆς χεῤῥονήσου, ἧς νομιστεύσας Πέλοψ
Ἐπώνυμον κέκληκεν, ὥσπερ τοῦδ' ἄχρι.
Ἐπὰν δὲ δηρὸν ἦν γεγηθὼς τοιούςδε
Ζήσας τελευτᾷ, κἀξεγείρονται παῖδες,
Ἀρείφατοι οὐχ ἧττον ἀπφῦος φῦντες.
Ἀτὰρ Γόφρηδος δυσσὶ πρῶτος ὢν ἄλλοις
Τὸ πᾶν κατίσχε καὶ διεῖπεν αἰσίως,
Ὅτου τ' ἐγὼ μέμνημαι εὔσημ' ἐργμάτων.
Ἐπὰν δ' ὑπεῖκε βασίλειον Λατίνοις,
Καὶ πρόκριτοι πέφευγον Ἀσίης πέδῳ,
Ἀρχεῖον οἷς μέμηλε Νικαία πόλις,
Καὶ Θειόδωρος Λασκαρίων οἰκίας
Ἄναξ ἀνηγόρευτο συγκλήτου ψήφω,
Ἀλεξίου φυγάδος οἷα κηδεστής.
Μόνη δὲ αὐτῷ τίκτεται παῖς Εἰρήνη,
Ἣν ἐξέδωκε τῷ Ἰωάννῃ Δούκᾳ,
Μεθ' ἄττ' ἄναξ τε ὅς γε, αὐτοῦ θανόντος.
Δραστὴρ δ' ἀνὴρ τὰ πάντα καὶ διεῖπ' ἄκρως.
Ἐρανίσας γὰρ πληθὺν ἐκ νομισμάτων,
Στόλον προῆξε τρὶς ἑκατοστευόντων
Πλοίων, Ἰωάννην δὲ ἐκ Βατακήων
Ἐφίστα ὡς στόλαρχον· ἧρε δ' ἃς Λέσβον,
Χίον, Ῥόδον, Κῶ, γειτνιαζούσας νήσους,
Ὡς Μυσίους τε ἔνθεν ἴσχειν ξυμμάχους.
Σκέψις γὰρ οἱ ἔνεδρα βασιληΐου δόμου,
Κἂν ἄῤῥυσίς τε τῶν προοιακισμάτων.
Γόφρηδος ἔμπης φὺς ἀρωγὸς Βριέννου,
Ἐπιτρόποιο νηπίου Βαλδουίνου,
Εἴασ' ὁμαίμους ἐς διοίκησιν κράτους,
Καὶ ἀρτύσας τοὐντεῦθεν ἄλκιμον στόλον,
Νεῶν δύω δεκάδας ἐκ θοῶν δέκα,
Ὥρμητο εἰς ἄντωσιν ὁρμῆς ὀχλώδους.

Καὶ δὴ συναντῶν ἀντιβήσοντι στόλῳ;
Ἐπεκράτει τε καὶ σκεδάννυσ' ἧχί που,
Πρὸς δέκα παντὸς βυθίσας πρῶτον πέντε,
Εἰσῄει εἶτα Βόσπορον θριαμβεύων,
Μέγ' ἄστυ δ' ὃν δέδεκτο ὡς σαωτῆρα.
Ἄδης μεθὰ σύλησεν ὥραν οὗ βίου,
Καὶ Γουλιέλμος παῖς κρατεῖ κράτους ἅπαν,
Τύχῃ ἀτὰρ τῶν πρόσθεν οὐχ ὁμοιΐᾳ.
Κομνηνὸς εἴπερ Μιχαῆλος, δεσπόζων
Αἰτωλίης τε καὶ βαθείης Ἠπείρου,
Ἐκ δὴ προπάππων ἃς κατίσχεν ἁρπάγδην,
Αἰσθεὶς τελευτὴν Λασκάρηος ὑστάτου,
Καὶ ὡς ἐνητένιζον ἐς Μιχαῆλον
Παλαιολόγον, πρόκριτον ὄντα συγκλήτου;
Γένους Κομνηνῶν ἔκ τε πατρὸς μητρός τε,
Αὐτός γ' ἐπεῖδεν οἷς προσάψαι λοιπά τε,
Σεβασμιάζειν τ' ἀντὶ δεσπότου ἄναξ.
Στράτευμα οὖν συνεῖρεν, ὅσσον ἐξόν τε,
Καὶ συμμάχους κέκληκεν Σικελιῶτιν
Μάμφρηδον ἔσσην, Γουλλιέλμον τ' Οὐΐλλα,
Κηδεστὰ ἄμφω τοῦδε ἐς θυγατέρε,
Ὡς ναυτικὸν πεζόν τε μορφοῦσθαι μέγα.
Τοιαῦτα συγκέχηκεν οὗς Παλαιολόγου,
Καὶ ἀντιπράξαι μερμέριζεν ὠκέως.
Στρατὸν δ' ἑνώσας ἄρκιον πρὸς ἀμύνην,
Καὶ προστάτας τε φράδμονας στροφῶν μόθου,
Προποντίδος πόρθμευε Βοσπόρου στόμα,
Θράκης δ' ἐσωρεύοντο βορρείου μοίρᾳ,
Ὡς οἱ ὀχλοῦντες τῇ νότου ἐσκηνοῦντο·
Ἐπεὶ μάχη δ' ἔμελλε συγκροτηθῆναι,
Τρόπαιά τ' ἠντύνοντο κρατήσουσ' ἄθλου,
Τοίῳ στρατηγήματι οἱ Παλαιλόγου

Χρῶνται, ὃ κἀξέβη τε αἰσίως μάλα.
Στρατοῦ τινα δραστῆρα ἐκπεπομφότες
Στρατειὰν ἐς νήριθμον ἀντιταχθέντων,
Πέφθακε νύκτωρ οὗ ὁ ἄρξας ὀχλώδη.
Πίφαυσκε δ' αὐτῷ ὡς μεγίστῳ κινδύνῳ.
Σύ, φησι, καὶ αὔθωρὸν οἱ σοῦ ἀμφί τε
Δεινῶς μὲν ὑφίστασθε, ἔκλεξαι κρεῖττον·
Κηδεστὰ γάρ σοι σοῦ ἄνευ συμφρασθέντα,
Σπονδὰς κατεργάσατον ἀντιταχθεῖσι,
Τεὴν ἐς ἐξώλειαν, οἰκίας τε σου.
Πεπλασμένοις δ' ἔπεσιν ὃς πειθαρχήσας
Εὕδοντας ἐξέγειρε γνωστοὺς οἰκείους,
Καὶ ἐς φυγὴν τέτραπται αὖλιν ἐλλείψας.
Στρατὸς δὲ λοιπὸς μή τι γνοὺς νεοχμίην,
Ἀπαρτὶ συγκέχηντο καὶ θορυβοῦντο,
Ὡς τοὺς ἔναντι εἰς ὄχλησιν εἰσκροῦσαι,
Ἀρχῇ μὴ οἵους ἀντιταχθῆναι ῥύμῃ.
Πλείους δὲ ὧν κἄκτειναν, ἄλλους δ' ἐζώγρουν,
Ἐν οἷσι Γουλιέλμος· ἐγκαλυφθείς περ
Ἐς θήμονα χλοηρὸν ὡς ἀπατήσων,
Μέν τοι γ' ἐγνώσθη ἐξ ὀδόντων μηκίστων.
Λαθὼν δ' ἄναξ Μάμφρηδος οἴχεται δράστης,
Πλείστοισιν ἄλλοις οἷς θοάζειν ἦν σθένος.
Ἁλόντα δ' ἦγον βασιλεῖ Παλαιολόγῳ,
Ὃς δ' αἰχμάλωτον οὔτι δέκτ' ἀλλ' οἰκεῖον.
Ἄρας δ' ἔπαθλον, ἦν σκοπεύων καὶ μείζω.
Καίσαρα γοῦν, ἐκ Στρατηγῶν οἰκίας,
Προὔπεμπεν ἐς Θρακῷα πεῖραν ἁρπάσαι,
Σὺν ὁπλίταισιν ὡς ἑκατὸν ὀκτάκις
Βιθυνίοισι μαχίμων ἠρημένοις.
Ἥκει δ' ὅς, οὗ ἔνταλμα κοιράνου δόκης,
Καί που ἑδράσας στρατὸν ὡς ἀκινδύνως

Μόνος μετῆλθεν εἰς ἅλω συγκαμνόντων,
Καὶ εἴρεται ἣν οἷσι καὶ αὐτοῖς Γάλλοις
Σύμπνοιά τις στρέξις τε συνδιαιτήσει.
Οὔ, φησιν, ἀλλ' ἔχθημα, οἷ' ἀλλογλώσσοις,
Καὶ πολλάκις στάσις τε τοῦ σέβας πέρι.
Διείρεται δ' αὖ, ἣν ἀγωγὸς νέρθ' ἕρκους·
Ναί, φησι, κἀγὼ νυκτὶ τῇδ' ὁ δεικνύσων.
Ἵκοντο δ' ἄμφω κἀπορᾶται Καῖσαρ
Δοχόν τ' ἀγωγὸν χρωτὸς ἀνδρὸς εὐμήκους.
Καὶ ὀψὲ ὑστεραίας ὁπλίτας ἄγων,
Ὑπεισδύει ἀγωγὸν ἠρέμα πάνυ,
Καὶ πῦρ ἀνῆπτον πολλαχοῦ ταῖς οἰκίαις.
Οἱ πρὸς νότον δὲ βασιλίδος οἰκοῦντες
Ξυμβὰν τὸ πῦρ ᾤοντο ἐξ εὐωρίης,
Κἄοπλοι ἠθροίζοντο ἐς πυρὸς σβέσιν.
Αὐτοὶ δὲ οὓς ἔσφαττον, οὓς δέ τ' ἐζώγρουν.
Πικρῶς δὲ ταῦτα δέκτο οὓς Βαλδουΐνου,
Φῦντος τετάρτου ἐξ ἑνὸς δὲ πρωτίστου,
Ὃς μὴ σθένων πῶς ἀντιταχθῆναι ῥύμῃ
Πυρός τε καὶ ὅπλων τε ἐξοιστρουμένων,
Ἐμβὰς ἐς ἁλιάδα διδράσκει πρῶτος,
Οἱ πρόκριτοί τ' ἔπειτα ᾤχοντ', ὡς ἄναξ,
Πόλιν λιπόντες αἰσχύνῃ τετρηχότες.
Καῖσαρ δ' ἐπικρατήσας ἔργων δυσπίστων,
Παλαιλόγῳ μήνυε συγκυρηκότα,
Καὶ ἣν ἔοικε τυκτὸν ἐλθεῖν ἐς θῶκον
Πατράσσι τοῖς ἄνωθεν ἠδ' ὀπιστέροις.
Αὐτὸς δὲ οὐκ εὔπιστον ἔργον κεκρίκει.
Αὐτοψὶ δ' ἐλθὼν οὗτος ἐν Βιθυνίᾳ,
Ἀσπάζεται ἄνακτα, καὶ συνηγάσθη,
Ὡς τοὖργον ἦν ἄελπτον, ἠνί δ' εἰργάσθη.
Πέποιθε τοῖσδ' ἔπεσιν οἷ' ἀδιστάκτοις,

Εὔφρων δ' ἔσεισιν εἰς ἀνακτόρων πόλιν.
Καὶ Γουλιέλμος σὺν προκρίτοις ὡμάρτει,
Γνωστὸν γὰρ ἴσχε κἀφιλοφρόνει μάλα,
Κἀναδοχεῖα ἠξίου εἰς ὃν παῖδα,
'Αχθέντα πομπῇ λουτρὸν εἰς ἁγιστείης.
Δι' οὗ γὰρ ἀρθμὸν εἶλπετ' ἐξ Ἰταλίης,
Ὡσεὶ δυνάστου ἐν μεγίστοις Εὐρώπης,
Καὶ ῥύεται τὸν ἄνδρα οἰκόνδ' ἱκέσθαι.
'Αλλ' ὅς γε, αὐτῷ εὔχαρίς τις ὡς δόξῃ
Εὐδαπάνου δυνάστου ἐνδείξεσί τε,
Χαρίζεται ἄνακτι φιλοτιμήσας
Ταινάριον, Σπάρτην τε κἀπίδαυρόν τε.
Μέντοι μεταγνοὺς ἀφάσιος τοιᾶσδε,
Πειρᾶτο ἣν οἷόν τε μάρψ' ἀνειμένα,
'Εκ ξυμμάχου ἰσχύος ἀλίου μᾶλλον.
Μαμφρήδῳ ὦρτο, οἷά περ συνκηδεστῇ,
Καὶ οἷα ἐχθαίροντι τὰ Παλαιλόγου.
'Ατάρ τ' ἐπὶ Κάρουλος ἐξ 'Αγγιΐου,
Κάσις ἄνακτος ζαθέου Λοδουΐκου,
Αὐτὸν κατέκτα, Σικελίης τ' ἐκράτει.
Πρὸς τόνδε καινὴ Γουλλιέλμου συνθήκη,
Ὧ προσφέρει σεαυτὸν εἴκοντ' ἐν πᾶσι,
Πλὴν αὖ πόλεις γένοιντο οἴκῳ Οὐΐλλα.
Κενὴ δὲ ἀρχοῦ συμπαραίνεσις πᾶσα.
Παλαιολόγος γὰρ πρέσβυν ἐκπεπομφήκει
Πέτρῳ ἄνακτι Ταῤῥακῶνος ἰφθίμῳ,
Χρυσῷ ἐν ἐνεργῇ, ὡς ὁρμῶν ἔνθεν
'Επαρκέσειεν ὄχλον οἱ ἐπιστάντα.
Ἄναξ ἐς οἶκτον εἵλκετ' ἐκ πρεσβευμένων,
Στόλον δέ γ' ἐσκεύαζεν ἐκ μαχημόνων
Νηῶν ἐν ὁπλίταισι γαυριοφρόνων.
Ἄλλων δὲ οἱ μέρμηρα, ἄλλα δ' ἐξέβη.

Ο γὰρ ταγαῖοι Σικελίης Καρούλῳ
Συναλγέοντες, Γαλλικῶν ὑβρισμάτων
Φειδοῦς ἄνευθεν, τῆς φθορᾶς τε σφῶν παίδων,
Τῶν ἐξόχων ἀλθεύς τις ἔκφρων πλάττεται.
Λοτὸν λαβὼν δὲ μακρὸν ἐκ διατρήτων,
Ἀνὰ πτόλιας ἐπλάνυττε παρπταίων,
Καὶ βόμβε' ἐξάρμοστα ἐμπίδων δίκην.
Ἐπὰν δ' ὑπῆντα τοῖς ξυνωμόταις τέως
Λοτὸν διΐθυν' εὐθὺ κυμβάλων ὤτων,
Κἀψιθύριζεν ὥραν ᾗ ἐχρῆν ἔρδειν.
Ἐφέσπερος δ' ἦν ὕμνος ἤματος λαμπροῦ
Χριστωνύμοισι, πάσχα Χριστοῦ ἀνστάντος,
Κώδωνος οὖν κρούοντος ἀρχῇ Πανόρμῳ
Λοιπαὶ πόλεις ξύμφωνα ἤχουν πάντῃ που,
Γάλλοι δ' ἐσωρεύοντο εἰς ὑμνωδίην,
Λεληθότες μέντοιγε εἰς πανωλείην.
Αὐτοὶ δ' ἔνοπλοι συγκαθήμενοι νόσφιν,
Ἐπεισπέκαικαν ὑβρισαμένοις λάβρως,
Ἔσφαττον οὓς οἴκτιστα, ὡς αὐτῇ ὥρᾳ
Νῆσον κακῶς πᾶσάν τε συνφοινιχθῆναι,
Ὡς προστραγῳδῶ, Γαλλικῶν ἐξ αἱμάτων,
Εἰ καὶ Κάρουλος εἴρυται Νεαπόλει,
Ὅπου τελευτᾷ ἐκλυθεὶς τῶν ἐξαίφνης.
Τέως στόλος κατῆρεν ἐκ Ταῤῥακῶνος
Ἐς Σαρδὼ εὐρύνησον ὡς πρὸς Ἑλλάδα,
Κἀγγέλλεται ἄνακτι ὅσσα ξυμβάντων,
Καὶ προσκαλοῦντο τόνδε Σικελιῶται
Ὡς σφῶν ἄνακτα οὗ κράτους ἐν προσκτήσει.
Καὶ Γουλλίελμος πρὸς τύχην Παλαιολόγου
Βέλεμν' ἀπειδὼν ὡς μάτην ἀκοντίζειν,
Κἂν ξύμμαχός τε ἠγγύα πολιτείη
Σκευὴν τριήρεων τε τετράκις δέκα,

Ἀπηῦδα οἷσιν ἠσχολεῖτο ἐμπύρως,
Τυχὸν προαισθεὶς οὗ μόρου προθεσμίην,
Ἢ προὐφθάκει μὲν ὧν διεννόει ἔρξαι.
Ἀλλ' εἴγε εἴαταί μοι ὡς ἐχρῆν μνᾶσθαι
Οἴκων μεγίστων, οἷς κεκηδεύκει πάλαι
Αὐτοκράτορσ' ἄναξιν οἶκος Οὐΐλλα,
Καιρὸς παρὼν μὲν οὐκ ἐᾷ παρεκτᾶσθαι,
Ὑποσχεθείσῃ συντόμως διηγεῖσθαι.
Παραδραμεῖν δ' Ἄνσελμον υἷα Γοφρήδου,
Βατάκιν ἀτύσαντος ἀλίῃ μάχῃ,
Οὔπως δέον, κάσαντα εἷμα θέσκελον,
Λήθῃ ἐᾶν ἄμνηστα θέσκελ' ἐργμάτων.
Ἄναξ Παλαιολόγος γὰρ εὖ ἐπισκεφθείς,
Ἣν παῖδα ἴσχεν οὖσαν ἄλλων καλλίστην,
Ὧ γ' ἐγγυᾶται Μαρίην προμνηστεύσας,
Καὐτῇ τέτικτο παῖς πρόφρων Βαλδουῖνος,
Ὃν μητρὶ λιπών, ἐς Σόλυμα εὐχέτης
Ἀπέδρα ἐς σέβασμα σωτῆρος τάφου,
Καὶ πρὸς Σίναιον προσβιβάζεται ὄρος.
Ζηλώσας οὐκοῦν βίοτον μοναζόντων,
Σφῶν ἐνδιδύσκει εἷμα μετριοφρόνως,
Μετονομασθεὶς Θειόδοσσος ἐς χρίσμα.
Μετασταλεὶς δὲ τόνδε κηδεστὴς ἄναξ,
Ἀφνειὸν εἰς σεμνεῖον ἷζ' ἐπιστάτην,
Ἀσκουμένοισι βίοτον καθαρμένον.
Ἀλλ' ἔνθεν ἠξίωτο ἀρετῶν χάριν
Ἀντιοχείης ἡρεθῆναι πατράρχην,
Ἐπὶ θρόνον τοσόνδε, ὃν τετιμήκει
Εὐφραδίῃ λόγων τε καὶ ἁγνῷ βιῳ.
Ὁ παῖς δὲ Βαλδουῖνος, ὢν φιλειδήμων,
Ἐκδρὰς πλανήτης μητρικῶν ἐξ ὠλενῶν,
Ἰταλίηνδε οἱ σκοπὸς διαστείχειν,

Κράντῆρα δ' ἡμῶν φαιδρὰ ἑλκύει πόλις·
Ἀνασφαλεὶς δέ γ' ἔνθα μηκίστης νόσου,
Φίλου ἀρωγοῦ οἰκίας τῆς Σκαλκίων,
Λαγκηλότου δὲ τοὔνομ' ἐκ Παταβίου,
Σημηίου ἄνευθε τίς ποτ' ἂν εἴη.
Ταμεῖν δ' ἐπείγετ' ἔνθεν οὐδὸν Γαλλίης,
Ὁδεία δ' οἱ πρωτίστη ἐς Γένουάν δε.
Γιγκῶνις ἔμπης ἀρχὸς ᾧ κλῆσις λόγῳ,
Πράγματι μέντοι πειρατὴς κακοῤῥέκτης,
Ἁλίσκεται τὸν παῖδα, τόν δ' ἔτην ἕκτα.
Καὐτὸν κατίσχε φρουρίῳ ἐεργμένον,
Ἄχρις τε οὗ Γιγκῶνις ἐλλείπων σθένους,
Οἷς δυσμενέσσιν ἔκταται κακοπράγμων.
Βαλδουῖνος δὲ ῥύεται τῶν εἰργμάτων,
Ὑπερτιθεὶς δ' ὁδεῦσαι ἐς Καμπανίην,
Κράντηρά μοι δέδεκτο ἐκ παλιντρόπων.
Ἀλλ' ἐντυχὼν εἰς ἱρὸν ἐνθέου Μάρκου
Λαγκηλότῳ δὴ τῷ πάλαι ἐρασμίῳ,
Διϊστόρει ξυμβάντα τριετηρίη.
Αὐτὸς δὲ παρμυθεῖτο κἀψυχαγώγει,
Παταβίῳ δ' ἀνῆγε τερπολῆς χάριν.
Ὧ παῖδα ἐξέδωτο, οὖσαν καλλίστην,
Γονὴν μόνην τε, κλημένην Βεατρίκην.
Τέως ἔγνωτο φῦντα υἱὸν Ἀνσέλμου,
Θυγατριδοῦς τ' ἄνακτος ἐκ Παλαιολόγων.
Ἐπεὶ δὲ καὶ πέπυστο πάππον τεθνᾶναι,
Ἐπιτροπικὸν γράμμα κηδεστὴς ἴσχων,
Ὤκιστα πλοῦν ἤνυεν ἐς Βυζαντίδα,
Καὶ ὄλβον οὐκ ἄτιμον ἤνεγκ' ἐκ νόστου.
Τοιᾶσδ' ἀγαυῆς καὶ παλαιγόνου φύτλης,
Πηγῆς βαθυῤῥόοιο οἷα, ἐξέβλυ
Πληθὺς στρατάρχων τῶν ποτοῦν ἀειμνήστων.

Οὓς ἐξαριθμεῖν, ἔργ' ἀρήϊα σφῶν τε,
Καὶ πρὸς μέδοντας πινυτόφρονας πρέσβεις,
Δέδοια τοῖσδε μή τι πῶς ἐκβακχεύσω,
Κἀφηγέεσθαι τἀμὰ ὡς πεφυρμένως.
Ἀλλ' ἢ μόνον δὲ μνήσομαι Αὐγουστίνου,
Υἱοῦ φυέντος Λαγκιλώτου Οὐΐλλα,
Ἐκ Βηατρίκης ὃν γεννᾷ Βαλδουΐνος,
Ἐπώνυμόν τε πενθεροῦ κλῆσιν θέτο.
Οὗτος μετῴκισ' ἐν πόλει Φερραρίῃ,
Ἣν Ἠριδανοῦ ῥοῦς βαθὺς περιῤῥέει.
Ἧγ' ἐκδέδεκτο, συμπολίτης οἷ' ἄλλος,
Καὶ ἠξιοῦτο ἀξιῶν τῶν ἐκκρίτων,
Ὡς ἡγέτην πόληος ἀρχείοις ἄκροις
Πρέσβυν προπέμπειν, οἷα δεινὸν ἐν λόγοις.
Φραγκῖσκος εἶτα τοῦδ' ὀνύματος πρῶτος
Κἀλφόνσος ἀντέλλουσιν, ἀπφὺς υἱεύς τε
Οὐΐλλα οἰκετείας, ὡσεὶ ἀστέρες.
Κἀπηύγασαν φέριστα ὅπλα Γαλλίης,
Οὓς ἠξίου στρατάρχας οὗ σκευαὶ μόθου,
Ἄναξ ἐπεὶ ἔγνωκεν ὧν ἀριστείας,
Οὐχ ἥττονας μὲν τῶν πάλαι κροτουμένων.
Ἄλφονσος ἑξῆς οὐκ ἀπῆν ναυμαχίης
Κατ' Ὀτμάνων εὔχρηστα κόλπῳ Ναυπάκτου,
Ἀνθ' ὧν πολιτείη τε εὐέρκτην γράφει.
Φραγκῖσκος ἄλλος ὦρτο ἀστὴρ αἰγλήεις
Ὃν Μαρκίων τέτυχε τιμῆς θ' ἱππέων,
Ἀρχηγέτης τε Ἐμμανουῆλος μέγας.
Σαβαυδίης τὸν ἄνδρα οὕτως αἰδεῖτο,
Ὡς τόνδ' ἄγειν τιμαῖσι τῶν ὑψηνόρων.
Ἐκ τοῦδ' ἔφη Ῥόδαμνος εὔκομος πάνυ,
Ἄνθη φέρων μὲν καρπότικτα ἐκ παίδων,
Οὐΐδος οὗτος ὁ κλεαινὸς πάντη που,

Λεπτοῦ ὡς ἐξ ὄνυχος ἦν δειχθεὶς μέγας,
Τεράστια δρῶν οἷ' Ἀλέξανδρος πάλαι,
Τεχθεὶς ἀγητὸς γυμνάσεσσ' ἀρηΐοις,
Ὡς συνδιαιτητάς τε ἐκθάμβους μένειν,
Εὐφυΐας τοσῆσδε, θυμοῦ τ' ἀτρέστου.
Ἄριστα δ' ἐσκέπτοντο ὡς ἦν ἐκ παίδων
Τοῖος πέφυκε, τίς ποτ' ἂν ἐν ἀνδράσι;
Διττοὺς δὲ ὠπήδευσεν ἀρχοὺς ὢν μεῖραξ,
Σαβαυδίης σὺν πατρὶ ὄντι συμβούλῳ
Ἄνακτα πρὸς κραταιὸν Ἰβηριάδος,
Εἰς πράγεων σύνταγμα τῶν ἀποκρύφων.
Καὶ νοστέοντ' οἴκαδε ἡγέτης αἵρει
Εἰς ἱππέων ἴλαρχον ἐκ καταφράκτων,
Ἔπειτα ταξίαρχον ἵππου τῆς πάσης,
Ἧ δεινὸς ἐνδέδεικτο καιροῖς ποικίλοις,
Καὶ ἡγέτης προπομπὸν ἠρέτιζ' εὔφρων
Τῆς ἱππέων τάξηος, εὐγενῶν φύντων.
Συνηγόρει δ' ἄριστα ἣν πάτρην Ἄσταν
Πρὸς ἐλλοχῶντας ὑψικόμπους Ἰβήρους,
Οὓς ἐξέλασε τῆς τ' ἐνέδρας καὶ λόχου.
Ἐῶ δ' ὅσων γέγαε νικάτωρ χώρων,
Πολισμάτων τε Ταυρινῶν ἐπαρχίης,
Κἂν τρισσάκις πέπληκτο χρῶτα καιρίως,
Ἐν ᾧ τε ἀνθίστατο ὅπλα πρὸς Γάλλων,
Σούσης πόληος δίοδον πειραζόντων.
Καὶ ᾗ μένοντα, τραυμάτων ἄλθους χάριν,
Γάλλων ἐπεσκέπτοντο ἀρχοὶ καὶ ἄναξ,
Ὑπουργέοντες ἀνδρὶ ἄλγους ἐνδείξεις.
Κἀς Ταυρίνον νοστήσας ὤθησ' Ἰβήρους
Ἐκ Γαττινάρας εἰς ἄμυναν Γαλάτων.
Τέως ἄναξ δέδειχεν οὗ στρατοῦ πρῶτον
Στρατηγίης πάσης μὲν εἰς Ἰταλίην,

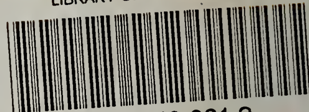
Μετὰ στρατάρχην, υἷα Ἐμμανουήλου
Ἀμαδέον δεχθέντα ἀρχὴν ἀπφύος.
Ὥπερ δεδαψίλευτο μαρκεῖα πλεῖστα,
Ὡς ἔμμεναι ἂν ἔξοχον Μαρκιόνων.
Ἐν ᾧ δὲ ἐς δήωσιν ὧρσαν Κρημώνης,
Τιτρώσκεται νήκεστα μυρὸν πυρβόλῳ,
Καὶ ἐξέπνει οἴκτιστα, λυγρὸν θεὶς γόον
Αὐτοῖσιν οἰκείοισι καὐτοῖς τ' ἀντίοις,
Οἷον προεξένησεν ἀνδρὶ χρηστότης.
Ἀλλ' εὖτ' ἄναξ ἐκ τῶνδε ἔσχ' ἐπισπαστὸν
Μαρησίαλον Γαλλίης πάσης μέγαν,
Τότ' αἶσα βασκαίνουσα ἄνδρ' ἐπεκτάκει,
Ὡς μὴ διήκῃ ἐς τοσήνδε ἀξίην.
Ἀλλ' ἥγε κἂν νῦν ἠγκόνει ἀνδρὸς φθόρον,
Θάλλει ἀτὰρ ζῶν καὶ ἀκούσης ἐς παῖδα.
Οὗτος Γιρὼν Φραγκίσκος, ὃς πέφασταί μοι
Φαιδρῶς πολιτείηθεν ᾑρετηθῆναι,
Οἷα στράταρχος ἠδ' ἀρωγὸς σφῶν κράτους,
Πάντῃ ἐπεὶ ἔγνωτο ἴνδαλμ' ἀπφύος,
Ἐπεὶ μιμηλὸς οἷ ἀρηΐων ἔργων.
Δεινὸς γὰρ ὤφθη χ' οὗτος εὐθὺς ἐκ παίδων,
Καὶ εὐδοκίμει ἐν παρήλιξ' αὐτοῖς τε.
Ἑπταέτης γὰρ αἱρεθεὶς πατρὸς χάριν
Ἴλαρχος εἴλης ἱππικῆς ὑψαυχένων,
Θυμοῦ ἐδείκνυ' στεῤῥὸν ἠδὲ γενναῖον
Πρὸς ἐλλοχοῦντας τρισσὰ Μοντισφεῤῥάτου
Πολισμάτων ὀχυρά, δωδεκαέτης,
Ὡς ἀγάσασθαι πομπὸν Ἐμμανουῆλον
Μείρακος ἀγχίνοιαν ἠδ' ἴφθιμόν τε,
Ὡς θαλαμηπόλον μὶν οὗ σχεῖν κοιτῶνος.
Ἀμάδεός τε, ἀπφύος μετὰ κτέρος,
Τοῖόν δε ἴσχεν, ἀλλ' ἀρωγὸν βουλαῖσιν,

Οὗ ἂν διδοίη καιρὸς ἔργων δηΐων.
Μεθ' ἅττ' ἄνασσα οἰακίζουσ' ἀρχεῖον,
Γέραιρε ταξίαρχον ἐν καταφράκτοις
Ἱππεῦσιν ὀθνείοισι μισθαρνουμένοις.
Τοίᾳ στρατειᾷ, ἀπφύος στραταρχοῦντος,
Πρὸς Ἱσπανοὺς πρόσκρουε καὶ φυγὴν τράπεν,
Ὡς μὴ ἐπαρκεῖν τρινίοις λοχωμένοις
Ἄλλοις πολισμάτων τε Ταυρινοῦ ἕδους.
Διϊθύνοντα δ' ἶφι καὶ Ἄσταν πόλιν,
Πολισμάτων τ' ἐχυρὰ ὅσσ' ἐπαρχίης,
Ἄναξ ἀγασθεὶς ἀνδρὸς ἀγαθουργίας
Πρύτανιν ἠρέτιζε Γαλλικῶν ὅπλων.
Μετὰ κτέρος πατρὸς δὲ φαιδροῦ Γουΐδου,
Μαρησίαλον ἵστα ἐς τὸ πᾶν κράτους.
Ὡς γνῷ δὲ πᾶς τις οἷα ἦν περὶ πλείστου
Καὶ πὰρ μέδοντι, μητρὶ κεδνῇ τ' ἀνάσσῃ,
Ἡ γραμμάτων σύστασις ἀμφοῖν ἀγγέλλει.
Πατρὸς τελευτῆς ἄνδρα συμπαρμυθούντοιν,
Καὶ ἀξίας, ὅσσας τε αὐτὸς κληροῦτο,
Τούτῳ προσῆπτον οἱ πανεικέλῳ φῦντι,
Εἴ γ' ἐν μάχαισιν ἦν δεδειγμένος.

ΤΕΛΟΣ.

LIBRARY OF CONGRESS
0 003 043 961 2
